DE GRUYTER

Günter Heil,
Adolf M. Ritter (Hrsg.)

PSEUDO-DIONYSIUS AREOPAGITA. DE COELESTI HIERARCHIA, DE ECCLESIASTICA HIERARCHIA, DE MYSTICA THEOLOGIA, EPISTULAE

2. AUFLAGE

PATRISTISCHE TEXTE UND STUDIEN

DE
G

CORPUS DIONYSIACUM

II

PATRISTISCHE TEXTE UND STUDIEN

IM AUFTRAG DER

PATRISTISCHEN KOMMISSION

DER AKADEMIEN DER WISSENSCHAFTEN
IN DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

HERAUSGEGEBEN VON

HANNS CHRISTOF BRENNECKE UND
EKKEHARD MÜHLENBERG

BAND 67

De Gruyter

CORPUS DIONYSIACUM

II

PSEUDO-DIONYSIUS AREOPAGITA

DE COELESTI HIERARCHIA
DE ECCLESIASTICA HIERARCHIA
DE MYSTICA THEOLOGIA
EPISTULAE

2., ÜBERARBEITETE AUFLAGE

HERAUSGEGEBEN VON

GÜNTER HEIL †
UND
ADOLF MARTIN RITTER

De Gruyter

Gedruckt mit Unterstützung der Deutschen Forschungsgemeinschaft.

ISBN 978-3-11-027706-7
e-ISBN 978-3-11-027709-8
ISSN 0553-4003

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

A CIP catalog record for this book has been applied for at the Library of Congress.

Bibliografische Information der Deutschen Nationalbibliothek

Die Deutsche Nationalbibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte bibliografische Daten sind im Internet über http://dnb.dnb.de abrufbar.

© 2012 Walter de Gruyter GmbH & Co. KG, Berlin/Boston

∞ Gedruckt auf säurefreiem Papier
Printed in Germany
www.degruyter.com

Dem Andenken
an
Hermann Langerbeck
und
Carl Andresen

GELEITWORT

Am 25. August 1990 ist Günter Heil gestorben. Wer ihn gekannt hat und vor allem die, die mit ihm zusammengearbeitet haben, sind bestürzt und trauern um den feinfühligen Philologen. Seiner profunden Sprachkenntnis, die er gelassen im Gespräch weitergab, ist die ganze Edition verpflichtet. So verlängert sich die Reihe der Personen, denen der Dank für die geleistete Arbeit an dieser Edition nur noch nachgerufen werden kann. Günter Heil hätte sich über die vollendete Veröffentlichung sehr gefreut; denn der Text des Areopagiten hat ihn länger als die Hälfte seines Lebens, seit seiner Dissertation, beschäftigt.

Die Revision der Druckfahnen hat G. Heil noch selbst durchsehen können; auch die Auswahl für das griechische Wortregister hat er noch mitbestimmt. Für die sorgfältige Ausführung des Umbruchs und für die Register trägt die Göttinger Arbeitsstelle der Patristischen Kommission die Verantwortung; ich zeichne für sie, aber mir ist mit hohem Einsatz geholfen worden, von den beiden anderen Editoren und von meiner wissenschaftlichen Hilfskraft Gabriela Hirsch.

Der Deutschen Forschungsgemeinschaft gilt ein großer Dank für die gewährte Hilfe. In erfreulicher und hilfsbereiter Zusammenarbeit mit dem Verlag ist ein Druck gelungen, der – so hoffen die Herausgeber – den Erwartungen an eine kritische Textausgabe entspricht.

Göttingen, im Dezember 1990 Ekkehard Mühlenberg

VORWORT

Nach der Edition Balthasar Cordiers, Antwerpen 1634 (verbesserte Neuausgabe Paris 1644, 1655 u. ö.), können nun die Himmlische und die Kirchliche Hierarchie, die Mystische Theologie und die Briefe erstmalig in einer Nova editio critica maior vorgelegt werden. All denen, die dazu beigetragen haben, sei hier gedankt: den zahlreichen Bibliotheken für die Bereitstellung von Mikrofilmen und Abzügen, den wissenschaftlichen Hilfskräften für ihre Hilfeleistungen, und vor allem jenen drei Gelehrten, ohne die eine Neuherausgabe der Areopagitica nicht hätte zustandekommen können: Hermann Lagerbeck †, dem Initiator der Editio critica maior, Carl Andresen †, ihrem jahrelangen Förderer, und Ekkehard Mühlenberg als dem Dienststellenleiter der Patristischen Kommission, Arbeitsstelle Akademie der Wissenschaften zu Göttingen, ihrem geduldigen Betreuer und engagierten Herausgeber.

Heidelberg und Offenbach, im November 1988 — Adolf Martin Ritter
Günter Heil †

VORWORT ZUR 2., ÜBERARBEITETEN AUFLAGE

Schon lange war es mein Wunsch, in einer 2., überarbeiteten Auflage dieses Bandes II des Corpus Dionysiacum Versehen korrigiert und vor allem den für ein zureichendes Verständnis entscheidenden Testimonien- oder Quellenapparat präzisiert zu sehen. Dies betrifft (fast) ausschließlich den von mir bearbeiteten Teil („Mystische Theologie" und „Briefe") samt den dazugehörigen Registern. Ich bin sehr dankbar dafür, dass die Patristische Kommission der Union der Deutschen Akademien der Wissenschaften sich dieses Anliegen zueigen gemacht und der Verlag sich ihm nicht verschlossen hat. Das über Disziplinengrenzen weit hinausreichende Interesse gerade am „areopagitischen" Schrifttum, dieser handschriftlich so ungewöhnlich reich überlieferten Textsammlung aus der christlichen Spätantike von einer so ungewöhnlichen wirkungsgeschichtlichen Bedeutung, verlangt und rechtfertigt, wie ich denke, ein Höchstmaß an editorischer Sorgfalt.

Heidelberg, im Mai 2012 — Adolf Martin Ritter

INHALT

Geleitwort VII

Vorwort IX

Vorwort zur 2., überarbeiteten Auflage IX

Verzeichnis der abgekürzt zitierten Quellen und Parallelen XIII

Abkürzungen des textkritischen Apparates XIV

De Coelesti Hierarchia, De Ecclesiastica Hierarchia (G. Heil) 1

Einleitung 3
De Coelesti Hierarchia (Text) 5
De Ecclesiastica Hierarchia (Text) 61

De Mystica Theologia, Epistulae (A. M. Ritter) 133

Einleitung 137
De Mystica Theologia (Text) 139
Epistulae (Text) 151

Register 211

1. Corpus Dionysiacum 213
2. Bibel 231
3. Antike Autoren 245
   a) Nichtchristliche Autoren 245
   b) Christliche Autoren 256
4. Moderne Autoren 266
5. Griechisches Register 268
   a) Eigennamen 268
   b) Wörter 269

ABKÜRZUNGEN

VERZEICHNIS DER ABGEKÜRZT ZITIERTEN QUELLEN UND PARALLELEN

Die griechisch-antiken Autoren werden nach H. G. Liddell – R. Scott, A Greek-English Lexicon. With a Supplement 1968, Oxford ^{9}1940, Nachdruck 1978, S. XVI – XXXVIII, die lateinischen Autoren nach Ch. T. Lewis – Ch. Short, A Latin Dictionary, Oxford 1879 (Nachdruck 1966), S. VII – XI, die griechisch-patristischen Autoren nach G. W. H. Lampe, A Patristic Greek Lexicon, Oxford ^{5}1978, S. IX – XLIII, zitiert. Es werden auch die dort aufgeführten Textausgaben benutzt. Davon abweichende oder darüber hinausgehende Angaben finden sich im Verzeichnis der abgekürzt zitierten Quellen und Parallelen. Die Abkürzungen erfolgen ohne Punktsetzung.

Weitere bibliographische Abkürzungen folgen dem Abkürzungsverzeichnis der Theologischen Realenzyklopädie, zusammengestellt von S. Schwertner, Berlin – New York 1976.

Im folgenden Verzeichnis werden nur die Textausgaben genannt, die noch nicht in Corpus Dionysiacum I, S. XIII ff. aufgeführt sind.

Chrys catech = Joannes Chrysostomus, Catecheses ad illuminandos 1 – 8, ed. A. Wenger, Jean Chrysostome, Huit catéchèses baptismales, = SC 50 bis, 1970.

Corp Herm = Corpus Hermeticum, edd. A. D. Nock, A.-J. Festugière, vol. I – II, Paris 1945 (^{2}1962).

Dam problem = Damascius Philosophus, De principiis, ed. C. E. Ruelle, Damascii successoris dubitationes et solutiones, 2 Bde, Paris 1889 und 1899, Nachdruck Brüssel 1964.

Dam v Isid = Damascii vitae Isidori reliquiae, ed. C. Zintzen, Hildesheim 1967.

Ev Barth = Evangelii Bartholomaei fragmenta, edd. A. Wilmart – F. Tisserant: RB 10, 1913, 185 sqq. 321 sqq.

Gr Nyss Spir = Gregorius Nyssenus, Adversus Macedonianos de Spiritu Sancto, ed. F. Müller, in: Gregorii Nysseni Opera, vol. III 1, Leiden 1958.

Gr Nyss infant = Gregorius Nyssenus, De infantibus praematurae abreptis, cur. H. Hörner, in: J. K. Downing, J. A. McDonough, H. Hörner, Gregorii Nysseni Opera Dogmatica Minora, Pars II, = Gregorii Nysseni Opera, vol. III 2, Leiden 1987.

Gr Nyss v Macr = Gregorius Nyssenus, Vita s. Macrinae, ed. V. W. Callahan, in: W. Jaeger, J. P. Cavarnos, V. W. Callahan, Gregorii Nysseni Opera, vol. VIII 1, Leiden 1952, Nachdruck 1986.

Gr Nyss virg = Gregorius Nyssenus, De virginitate, ed. J. P. Cavarnos, in: Gregorii Nysseni Opera, vol. VIII 1, Leiden 1952, Nachdruck 1986.

Gr Nyss v Mos = Gregorius Nyssenus, De vita Moysis, ed. H. Musurillo, = Gregorii Nysseni Opera, vol. VII 1, Leiden 1964.

Gr Nyss ascens = Gregorius Nyssenus, In ascensionem Christi, ed. E. Gebhardt, in: G. Heil, A. van Heck, E. Gebhardt, A. Spira, Gregorii Nysseni Sermones, Pars I, = Gregorii Nysseni Opera, vol. IX, Leiden 1967.

Gr Nyss mort = Gregorius Nyssenus, De mortuis, ed. G. Heil, in: G. Heil, A. van Heck, E. Gebhardt, A. Spira, Gregorii Nysseni Sermones ..., a. a. O.

Hierocl in CA = Hierocles Platonicus, In Aureum Pythagoreorum Carmen commentarius, rec. F. G. Köhler, Stuttgart 1974.

Jamb fr = Jamblichus Philosophus, Fragmenta, in: B. D. Larsen, Jamblique de Chalcis. Exégète et philosophe. Appendice: Testimonia et fragmenta exegetica, Aarhus (Univ. forl.) 1972.

Or hom in Lc = Origenes, Homiliae in Lucam, ed. M. Rauer = GCS 49, 1959.

Ph heres = Philo Judaeus, Quis rerum divinarum heres sit, ed. P. Wendland, Philonis Alexandrini opera quae supersunt, vol. III, Berlin 1898, Nachdruck 1962.

Ph mut = Philo Judaeus, De mutatione nominum, ed. P. Wendland, Philonis ..., vol. III, Berlin 1898, Nachdruck 1962.

Ph sobr = Philo Judaeus, De sobrietate, ed. P. Wendland, Philonis ..., vol. II, Berlin 1897, Nachdruck 1962.

Ph spec leg = Philo Judaeus, De specialibus legibus, ed. L. Cohn, Philonis ..., vol. V, Berlin 1906, Nachdruck 1962.

Ph v Mos = Philo Judaeus, De vita Mosis, ed. L. Cohn, Philonis ..., vol. IV, Berlin 1902, Nachdruck 1962.

Ph vita contempl = Philo Judaeus, De vita contemplativa, edd. L. Cohn, S. Reiter, Philonis ..., vol. VI, Berlin 1915, Nachdruck 1962.

Procl phil chald = Proclus, Eclogae e Proclo de philosophia chaldaica; sive de doctrina oraculorum chaldaicorum, ed. A. Jahn, Halle 1891.

Thdr Mops catech = Theodorus Mopsuestenus, Homiliae catecheticae, edd. R. Tonneau, R. Devreesse, Les homélies catéchétiques, Rom 1949.

Traditio Apostolica = Didascaliae apostolorum canonum ecclesiasticorum traditionis apostolicae versiones Latinae rec. E. Tidner = TU 75, 1963.

ABKÜRZUNGEN DES TEXTKRITISCHEN APPARATES

ad fin	= ad finem	def	= deficit
add	= addidit	del, delev	= delevit
adnot	= adnotavit	delend not	= delendum notavit
al m	= alia manus	delend signific	= delendum significavit
alt m	= altera manus	dittogr	= dittographia
alterav	= alteravit	e corr	= e correctura
ante corr	= ante correcturam	e g	= exempli gratia
cens	= censuit	ead m	= eadem manus
cett	= ceteri	ed	= edidit, editio, editor
cf	= confer	eras	= erasit
codd	= codices	exp	= expunxit
coll	= collocavit	extinx	= extinxit
compress	= compressit	fol	= folium
coniec	= coniecit	hab	= habet, habent, habui
corr	= correxit, correctura	i e	= id est
corrupt	= corruptela	ibid	= ibidem

id	= idem	p corr	= post correcturam
illegib	= illegibile	per superscr	= per superscriptionem
inc, incip	= incipit	per suprascr	= per suprascriptionem
incert m	= incerta manus	poss	= possunt
indic	= indices	pot	= potest
init	= initio	praeb	= praebet, praebuit
inscr	= inscripsit, inscriptio(nem)	praem	= praemisit
		prob	= probabilis
inser	= inserui, inseruit	r	= recto
iterav	= iteravit	rec	= recentior, recentiores
l, lin	= linea	rest	= restituit
lac	= lacuna	s	= supra
legend	= legendum	s v	= sub voce
litt	= litterae	scil	= scilicet
loc	= locus	scr	= scripsit
m, man	= manus	sec m	= secunda manus
m rec	= manus recentior	signific	= significavit
mg	= margo, margine(m)	sim	= similiter
ms	= codex manu scriptus	suppl	= supplevit
mss	= codices manu scripti	text	= textus
not	= notavit, notat	tit	= titulus
om	= omisit	trad	= tradidit, traditio
op cit	= opus citatum	v l	= varia lectio
origin	= originalis	vid	= videtur
p	= pagina	vol	= volumen

DE COELESTI HIERARCHIA
DE ECCLESIASTICA HIERARCHIA

HERAUSGEGEBEN VON GÜNTER HEIL

EINLEITUNG ZUR EDITION

Die Edition folgt im wesentlichen den Richtlinien der Gesamtausgabe Gregors von Nyssa[1]. Für die Herstellung der Texte wurden aus 8 der in der Einleitung zum Gesamtwerk[2] dargestellten 14 Handschriften-Gruppen ein oder mehrere Vertreter gewählt: als Vertreter der Gruppe

1 PaRcFa,
2 VcKa,
3 Fd,
4 Pb Rd,
5 Pt,
8 Vv,
9 Lc,
10 Pn,
13 Fb.

Die Anordnung PaRc PtPnPb(Rd)Fb Vv Fa(Fd) Lc VcKa zeigt stellenweises Vorkommen gemeinsamer Varianten, doch sollen daraus nicht vorschnell stemmatische Schlüsse gezogen werden. Sie ist nur im Sinne des in der Einleitung zum Gesamtwerk Dargebotenen zu verstehen. Für Fa tritt Fd ein in CH Anfang bis 29,16 und EH 109,19–119,1, für Pb tritt ein Rd in CH 16,20–28,15.

Quellen und Parallelen werden in einem Apparat gemeinsam aufgeführt. Benannt werden zunächst die Vide-Verweise (für Zitate), danach folgen die Confer-Verweise (für Anspielungen). Die Anordnung beider Verweisarten beachtet das folgende Muster: 1. Werke des CD (zitiert nach den Seiten und Zeilen dieser Ausgabe); 2. Scholiast (zitiert nach Migne PG 4 mit Angabe der Spalten); 3. Bibel; 4. Klassische und patristische Autoren in chronologischer Reihenfolge (werden mehrere Werke eines Autors genannt, geschieht dies in der Regel in alphabetischer Anordnung der Werke); 5. Sekundärliteratur.

---

[1] W. Jaeger, H. Langerbeck und andere, Gregorii Nysseni opera omnia, Bde I ff., Leiden 1921 ff. Vgl. W. Jaeger in Bd II p LXVI sqq (Leiden 1960).

[2] Vgl. B. R. Suchla, Corpus Dionysiacum I (PTS 33, 1990), Einleitung in die Edition des Corpus Dionysiacum, 1.2., S. 11, sowie 4.3., S. 87–91.

DE COELESTI HIERARCHIA

SIGLA CODICUM

Serg	Sinai, Katharinenkloster, Cod. 52; saec. VII/VIII
Pa	Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 437; saec. IX
Rc	Rom, Biblioteca Vallicelliana, Cod. E. 29; saec. X
Pt	Paris, Bibliothèque Nationale, Fonds Coislin, Cod. Gr. 253; saec. IX/X
Pn	Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 933; saec. X
Pb	Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 438; anni 992
Rd	Rom, Biblioteca Vallicelliana, Cod. E. 61; saec. XIII
Fb	Florenz, Biblioteca Laurenziana, San Marco, Cod. 686; saec. X
Vv	Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Palatinus Gr. 123; saec. X ineuntis
Fa	Florenz, Biblioteca Laurenziana, Conventi Soppressi, Cod. 202; saec. X
Fd	Florenz, Biblioteca Laurenziana, Cod. V. 13; saec. XI
Lc	London, British Library, Additions, Cod. 18231; anni 972
Vc	Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 371; saec. XI
Ka	Sinai, Katharinenkloster, Cod. 319; anni 1048
v	B. Cordier, ed. Sancti Dionysii Areopagitae De Coelesti Hierarchia, Antwerpen 1634 (verb. und verm. Nachdruck Venedig 1755, = PG 3, 120 sqq)

ΤΩΙ ΣΥΜΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΙ ΤΙΜΟΘΕΩΙ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΥΡΑΝΙΑΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

⟨I.⟩

⟨1⟩ «Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων.» Ἀλλὰ καὶ πᾶσα πατροκινήτου φωτοφανείας πρόοδος εἰς ἡμᾶς ἀγαθοδότως φοιτῶσα πάλιν ὡς ἑνοποιὸς δύναμις ἀνατατικῶς ἡμᾶς ἀναπλοῖ καὶ ἐπιστρέφει πρὸς τὴν τοῦ συναγωγοῦ πατρὸς ἑνότητα καὶ θεοποιὸν ἁπλότητα. Καὶ γὰρ «Ἐξ αὐτοῦ τὰ πάντα καὶ εἰς αὐτὸν» ὡς ὁ ἱερὸς ἔφη λόγος. 120 B 121 A

⟨2⟩ Οὐκοῦν Ἰησοῦν ἐπικαλεσάμενοι, τὸ πατρικὸν φῶς, τὸ ὂν «τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον», δι' οὗ τὴν πρὸς τὸν ἀρχίφωτον πατέρα προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν, ἐπὶ τὰς τῶν ἱεροτάτων λογίων πατροπαραδότους ἐλλάμψεις ὡς ἐφικτὸν ἀνανεύσωμεν καὶ τὰς ὑπ' αὐτῶν συμβολικῶς ἡμῖν καὶ ἀναγωγικῶς ἐκφανθείσας τῶν

---

3 sq Vide Jac 1,17 4–7 Hoc loco quasi in nuce complicata est Dionysii theologia; quae vero ratio intercedat inter bonum, lucem, id, quo Deus nos ad se attrahat, fusius tractatur DN, c IV, praecipue IV 1; 4; 6; cf CH 8,5 sq; 17,3 sqq; 20,9 sqq; Pl R 508 sqq; Procl inst 13; 17; 121; 146 7 ἑνότητα: Cf CH 32,8 sq; DN 227,6 sqq; Plot Enn VI 9,2 sqq; Or princ I 1,6; Procl theol plat II passim 7 sq Vide Rm 11,36 9 πατρικὸν φῶς: Cf Or princ I 2,7; Plot Enn V 1,6,28 sqq; IV 3,17,12 sqq ἐπικαλεσάμενοι: Cf Procl theol plat I 1 (p 7,17 sqq) 9 sq Vide Joh 1,9 10 sq Cf Rm 5,2; Eph 2,18

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

tit praem Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν πρὸς Τιμόθεον ἐπίσκοπον περὶ τῆς οὐρανίας ἱεραρχίας Rc (sed Ἀρεοπαγίτου om, post ἐπισκόπου add Ἐφέσου) Pt (sed οὐρανίου) Pn Τοῦ ἐν ἁγίοις Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου περὶ τῆς οὐρανίας ἱεραρχίας v post tit add κεφάλαιον ά PtPn v 1 τῷ – 2 ἱεραρχίας om Pa ὁ om FdLc 2 περὶ – ἱεραρχίας om v οὐρανίου PtPbVcKa post ἱεραρχίας add κεφάλαιον ά PaRcFbFd LcVcKa 3 textui praem ὅτι πᾶσα θεία ἔλλαμψις κατὰ ἀγαθότητα ποικίλως εἰς τὰ προνοούμενα προιοῦσα μένει (μένη PaRc) ἁπλῆ καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑνοποιεῖ τὰ ἐλλαμπόμενα codd v 5 φωτοφανίας PaPnFb 6 δύναμις: ι in rasura Ka ἀναπλοῖ codd: ἀναπληροῖ v ἐπιστρέφει πρὸς: -ι πρ- e corr Ka συναγώγου PnLc 7 πατρὸς πνεύματος Fb ἐξ – 8 ἱερὸς corrupt in Fb τὰ om PaRcPtPn v 9 Ἰησοῦν corrupt in Pa 9/10 τὸ ἀλ- e corr Pn τὸ tertium om Rc 11 τὴν om Rc Pn (add m rec) 12 ἱερωτάτων PaPtPnFbVvVc πατροπαραδώτους Rc ἀνανεύσομεν Pb

οὐρανίων νοῶν ἱεραρχίας ὡς οἷοί τέ ἐσμεν ἐποπτεύσωμεν καὶ τὴν ἀρχικὴν
121 B καὶ ὑπεράρχιον τοῦ θεαρχικοῦ πατρὸς φωτοδοσίαν, ἣ τὰς τῶν ἀγγέλων ἡμῖν ἐν τυπωτικοῖς συμβόλοις ἐκφαίνει μακαριωτάτας ἱεραρχίας, ἀΰλοις καὶ ἀτρεμέσι νοὸς ὀφθαλμοῖς εἰσδεξάμενοι πάλιν ἐξ αὐτῆς ἐπὶ τὴν ἁπλῆν αὐτῆς ἀναταθῶμεν ἀκτῖνα. Καὶ γὰρ οὐδὲ αὐτὴ πώποτε τῆς οἰκείας ἑνικῆς ἑνότητος ἀπολείπεται, πρὸς ἀναγωγικὴν δὲ καὶ ἑνοποιὸν τῶν προνοουμένων σύγκρασιν ἀγαθοπρεπῶς πληθυνομένη καὶ προϊοῦσα μένει τε ἔνδον ἑαυτῆς ἀραρότως ἐν ἀκινήτῳ ταὐτότητι μονίμως πεπηγυῖα καὶ τοὺς ἐπ' αὐτὴν ὡς θεμιτὸν ἀνανεύοντας ἀναλόγως αὐτοῖς ἀνατείνει καὶ ἑνοποιεῖ κατὰ τὴν ἁπλωτικὴν αὐτῆς ἕνωσιν. Καὶ γὰρ οὐδὲ δυνατὸν ἑτέρως ἡμῖν ἐπιλάμψαι τὴν θεαρχικὴν ἀκτῖνα μὴ τῇ ποικιλίᾳ τῶν ἱερῶν παραπετασμάτων ἀναγωγικῶς περικεκαλυμμένην καὶ τοῖς καθ' ἡμᾶς
121 C προνοίᾳ πατρικῇ συμφυῶς καὶ οἰκείως διεσκευασμένην.

〈3〉 Διὸ καὶ τὴν ὁσιωτάτην ἡμῶν ἱεραρχίαν ἡ τελετάρχις ἱεροθεσία τῆς τῶν οὐρανίων ἱεραρχιῶν ὑπερκοσμίου μιμήσεως ἀξιώσασα καὶ τὰς εἰρημένας ἀΰλους ἱεραρχίας ὑλαίοις σχήμασι καὶ μορφωτικαῖς συνθέσεσι διαποικίλασα παραδέδωκεν, ὅπως ἀναλόγως ἡμῖν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἱερωτάτων πλάσεων ἐπὶ τὰς ἁπλᾶς καὶ ἀτυπώτους ἀναχθῶμεν ἀναγωγὰς καὶ ἀφομοιώσεις, ἐπεὶ μηδὲ δυνατόν ἐστι τῷ καθ' ἡμᾶς νοῖ πρὸς τὴν ἄΰλον ἐκείνην ἀναταθῆναι τῶν οὐρανίων ἱεραρχιῶν μίμησίν τε καὶ θεω-
121 D ρίαν, εἰ μὴ τῇ κατ' αὐτὸν ὑλαίᾳ χειραγωγίᾳ χρήσαιτο τὰ μὲν φαινόμενα

3/4 ἀΰλοις ὀφθαλμοῖς: Cf Pl R 533 d 2; Gr Nyss hom in Cant prooemium (4,4 et quae Langerbeck adnotavit) 5 sqq Cf DN 212,16 sqq; Pl Ti 42 e 5; Plot Enn V 4,2,19 sqq; Iamb myst III 17 (p 139,17 sqq); Procl inst 26 sq (et quae Dodds adnotavit); id in Cra 53,9—23 7/8 Cf Procl inst 125 10—13 Cf DN 114,1 sqq; Plot Enn V 1,6,12 sqq; Procl inst 123; id theol plat I 4 (p 21,7 sqq); I 20 (p 95,18 sqq) 14 sqq Cf EH 64,23 sqq; Clem str IV 66,1 (p 278,10 sq); Gr Nyss hom 8 in Cant 257,1 sqq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 οἷόν τε v ἐποπτεύσομεν Pb ἱεραρχικὴν Pt 2 ἀγγελικῶν PbFbVv 3 τυποτικοῖς PaVv ἐκφαίνειν Rc μακαριοτάτας Vv 5 οὐδ' FdLc (corr in οὐδὲ) πώτε Fb (sed corr) 6 ἑνότητος Serg: ἑνιότητος PaPn (corr in ἑνδότητος al man) ἑνδότητος cett v; ἑνικὴ ἑνότης idem fere significat atque ἑνὰς ἑνοποιὸς ἁπάσης ἑνάδος DN 109,13, cf et DN 112,11 sqq; 227,6—229,14 ἀναγωγὴν PbFbFdVcKa ἀγωγικὴν Lc (sed corr) 7 προσιοῦσα Pt 8 αὐτῆς Pa ἀοράτως Pt (sed corr) μονοειδῶς PaRcPtPn 9 ἀνατίνει Pn (sed corr) 10 ἑνοποιοῖ Ka 11 ἡμῖν ἑτέρως coll Pb τῇ om Vv 14 ὁσιοτάτην PaPn (sed corr) Vv τελετάρχης RcPt (sed corr) 15 καὶ om Vc, sed suppl ead m 17 διαποικίλασα corr in -ιλλασα Pn διαποικιλώσασα Fd 18 ἀτυποτάτους PaLc (sed corr) ἀναχῶμεν Ka (sed corr) ἀγωγὰς Ka (sed corr) ἀναγωγὰς ἀναχθῶμεν coll Fd 19 τῷ corr in τὸ Vv νοὶ RcPtPn v: νῶι PaPb νῶ FbVvFd LcVcKa 20 ἀνατεθῆναι Rc ἀναθῆναι Pa (sed sscr χ) 21 εἰ μὶ Fb καθ' αὐτὸν Ka χρήσοιτο VvFd

κάλλη τῆς ἀφανοῦς εὐπρεπείας ἀπεικονίσματα λογιζόμενος καὶ τὰς αἰσθητὰς εὐωδίας ἐκτυπώματα τῆς νοητῆς διαδόσεως καὶ τῆς ἀΰλου φωτοδοσίας εἰκόνα τὰ ὑλικὰ φῶτα καὶ τῆς κατὰ νοῦν θεωρητικῆς ἀποπληρώσεως τὰς διεξοδικὰς ἱερὰς μαθητείας καὶ τῆς ἐναρμονίου πρὸς τὰ θεῖα καὶ τεταγμένης ἕξεως τὰς τῶν ἐνθάδε διακοσμήσεων τάξεις καὶ τῆς Ἰησοῦ 124 A
μετουσίας τὴν τῆς θειοτάτης εὐχαριστίας μετάληψιν, καὶ ὅσα ἄλλα ταῖς οὐρανίαις μὲν οὐσίαις ὑπερκοσμίως, ἡμῖν δὲ συμβολικῶς παραδέδοται. Ταύτης οὖν ἕνεκα τῆς ἡμῶν ἀναλόγου θεώσεως ἡ φιλάνθρωπος τελεταρχία καὶ τὰς οὐρανίας ἱεραρχίας ἡμῖν ἀναφαίνουσα καὶ συλλειτουργὸν αὐτῶν τελοῦσα τὴν καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίαν τῇ πρὸς δύναμιν ἡμῶν ἀφομοιώσει τῆς θεοειδοῦς αὐτῶν ἱερώσεως αἰσθηταῖς εἰκόσι τοὺς ὑπερουρανίους ἀνεγράψατο νόας ἐν ταῖς ἱερογραφικαῖς τῶν λογίων συνθέσεσιν, ὅπως ἂν ἡμᾶς ἀναγάγοι διὰ τῶν αἰσθητῶν ἐπὶ τὰ νοητὰ κἀκ τῶν ἱεροπλάστων συμβόλων ἐπὶ τὰς ἁπλᾶς τῶν οὐρανίων ἱεραρχιῶν ἀκρότητας.

⟨II.⟩

⟨1⟩ Χρὴ τοιγαροῦν ὡς οἶμαι πρῶτον ἐκθέσθαι τίνα μὲν εἶναι σκοπὸν 136 D
ἁπάσης ἱεραρχίας οἰόμεθα καὶ τί τοὺς αὐτῆς ἑκάστη θιασώτας ὀνίνησιν, ἑξῆς δὲ τὰς οὐρανίας ἱεραρχίας ὑμνῆσαι κατὰ τὴν αὐτῶν ἐν τοῖς λογίοις ἐκφαντορίαν, ἑπομένως τε τούτοις εἰπεῖν ὁποίαις ἱεραῖς μορφώσεσι τὰς οὐρανίας σχηματίζουσι διακοσμήσεις αἱ τῶν λογίων ἱερογραφίαι, καὶ 137 A
πρὸς ποίαν ἀναχθῆναι χρὴ διὰ τῶν πλασμάτων ἁπλότητα, ὅπως μὴ

---

14 ἀκρότητας: Cf Pl Phdr 247 a 8

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

3 ἀναπληρώσεως Pb 4 μαθητίας Pn (sed corr) Lc μαθιτείας Fb (sed corr) 6 τὴν om Pt εὐχαριστείας Pa Pn (sed corr) 7 inter ὑπερκοσμι- et -ως 2 litt eras Fb παραδέδοται om Pn (sed sscr) 8 post ταύτης add μὲν Fd ἀναγωγοῦ PbVv Serg ἀπολόγου Lc θεσέως Vc (sed corr) 9 οὐρανίους PaPtPnPbLc. Vc et Ka ita scripserunt, ut discerni non possit utrum -ας an -ους sit, scil quia dubitaverunt, quid vellet exemplar 10 ἀποτελοῦσα Pb 11 ante αἰσθηταῖς add ταῖς PaRcPtPnLc (sed eras) v 12 ἀνεγράψαντο Fb σύνθεσιν Ka (sed corr) 13 ἀνάγοι VcKa (e corr) ἀναγάγη Rc 14 ἁπλᾶς: ἁπλάστους Pa 16 capiti inscr κεφάλαιον $\overline{B}$· ὅτι πρεπόντως τὰ θεῖα καὶ οὐράνια καὶ διὰ τῶν ἀνομοίων συμβόλων ἐκφαίνεται codd (ἐκφανεῖται Rc ἐκφάνεται Lc, sed supra α add ι) v. κέφαλαιον B post ἐκφαίνεται coll Lc 17 αὐτῆς scripsi (cf 18,2): αὐτῆς codd v ἑκάστης RcPtPnPb θειασώτας PaRcPn (sed corr) FbVvLc ὀνήνησιν PtPn (sed corr) Lc ὀνήνισεν Pa 18 οὐρανίους Vv 19 ἐκφάντειαν Vv (corr m rec) ἑπομένοις Pa τε: δὲ Vv 20 οὐρανίους PtPnPbLcVcKa 21 ἁπλαστότητα PaRcPn μὴ om Vv sed add supra lin

καὶ ἡμεῖς ὡσαύτως τοῖς πολλοῖς ἀνιέρως οἰώμεθα τοὺς οὐρανίους καὶ θεοειδεῖς νόας πολύποδας εἶναί τινας καὶ πολυπροσώπους καὶ πρὸς βοῶν κτηνωδίαν ἢ πρὸς λεόντων θηριομορφίαν τετυπωμένους καὶ πρὸς ἀετῶν ἀγκυλόχειλον εἶδος ἢ πρὸς πτηνῶν τριχώδη πτεροφυίαν διαπεπλασμένους καὶ τροχούς τινας πυρώδεις ὑπὲρ τὸν οὐρανὸν φανταζώμεθα καὶ θρόνους ὑλαίους τῇ θεαρχίᾳ πρὸς ἀνάκλισιν ἐπιτηδείους καὶ ἵππους τινὰς πολυχρωμάτους καὶ δορυφόρους ἀρχιστρατήγους καὶ ὅσα ἄλλα πρὸς τῶν λογίων ἡμῖν ἱεροπλάστως ἐν ποικιλίᾳ τῶν ἐκφαντορικῶν συμβόλων
137 B παραδέδοται. Καὶ γὰρ ἀτεχνῶς ἡ θεολογία ταῖς ποιητικαῖς ἱεροπλαστίαις ἐπὶ τῶν ἀσχηματίστων νοῶν ἐχρήσατο τὸν καθ' ἡμᾶς ὡς εἴρηται νοῦν ἀνασκευαμένη καὶ τῆς οἰκείας αὐτῷ καὶ συμφυοῦς ἀναγωγῆς προνοήσασα καὶ πρὸς αὐτὸν ἀναπλάσασα τὰς ἀναγωγικὰς ἱερογραφίας.

〈2〉 Εἰ δέ τῳ δοκεῖ τὰς μὲν ἱερὰς ἀποδέχεσθαι συνθέσεις ὡς τῶν ἁπλῶν ἐφ' ἑαυτῶν ἀγνώστων τε καὶ ἀθεωρήτων ἡμῖν ὑπαρχόντων, ἀπεμφαινούσας δὲ οἴεται τὰς τῶν ἁγίων νοῶν ἐν τοῖς λογίοις εἰκονογραφίας καὶ
137 C πᾶσαν ὡς εἰπεῖν τὴν ἀπότομον ταύτην τῶν ἀγγελικῶν ὀνομάτων σκηνὴν καὶ χρῆναί φησι τοὺς θεολόγους ἐπὶ σωματοποιΐαν ὅλως τῶν ἀσωμάτων ἐληλυθότας οἰκείοις αὐτὰ καὶ ὡς δυνατὸν συγγενέσιν ἀναπλάττειν τε καὶ ἐκφαίνειν σχηματισμοῖς ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν τιμιωτάτων καὶ ἀΰλων ποσῶς καὶ ὑπερκειμένων οὐσιῶν καὶ μὴ ταῖς οὐρανίαις καὶ θεοειδέσιν ἁπλότησι τὰς ἐπὶ γῆς ἐσχάτας περιτιθέντας πολυμορφίας (τὸ μὲν γὰρ ἡμῶν τε ἀναγωγικώτερον ἔμελλεν εἶναι καὶ τὰς ὑπερκοσμίους ἐκφαντορίας οὐ κατῆγεν εἰς τὰς ἀπεμφαινούσας ἀνομοιότητας, τὸ δὲ καὶ εἰς τὰς θείας

---

2 Pluralis forma vocis νοός a Proclo repetenda est; cf Procl inst indic s v νοῦς, νόες; aliter Schol 32,13–28 2–9 Cf Ez 1,6–11; Apc 4,6 sq 4 Cf Jes 6,2 5 τροχούς: Cf Ez 1,15; Dan θ' 7,9 6 θρόνους: Cf Dan 7,9; Apc 4,2 7 Cf Jos 5,14; Ph spec leg I 45 9–12 Cf Gr Naz or 28,31; Gr Nyss Eun II 242–250; II 419; III 6,32 10 ἀσχηματίστων: Cf Pl Phdr 247 c 10 Cf CH 8,16 sq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa (usque ad 23 ἀνομοιότητας) v

---

1 οἰόμεθα PaRc Pt (sed corr) VvLc 3 κτηνοδίαν Vv (sed corr) θηρομορφίαν PaRcPtPnFd v 4 ἀγκυλοχείλων Pn τριχῶν διπτεροφυίαν Rc 5 πυροειδεῖς Rc φανταζόμεθα PaRcPtPn (sed corr) Vv (sed corr) FdLc 6 ἀνάκλησιν PaRcPtPn (sed corr) PbVv (sed corr) Ka (sed corr) v 8 ἡμῖν post ἱεροπλαστῶς coll VcKa ἱεροπλαστῶν Rc τῶν alter e corr (-ων in spatio 1 litt) Vc 9 ἱεροπλαστείαις PaPn (sed corr) Lc 10 νόων FdLcVc (sed corr) 11 αὐτῇ Fb καὶ alter om Ka 12 πρὸς – ἱερογραφίας in spatium brevius litteris compressis scr m rec ut vid Vc 14 ἀναγνώστων Pa 15 νόων FdLc ἱερογραφίας PaRc (scil e lin 12 huc irrepsit) 17 ἐπὶ: εἰς (-ς in rasura) Pn (sed corr m rec) σωματοποιία FbVv 18 αὐτοὺς VcKa ἀνάπειν Lc (sed λάττ superscr) 19 πως PaRcPtPnFdLc Serg 20 περιτιθέναι VcKa Serg περιτεθέντας Pb v 21 post τε add καὶ Ka 23 ἀνομοιότητος Rc ὁμοιότητας Pn τὸ – οὕτως (11,22), i. e. 1 fol deest in Ka

ἀθέσμως ἐξυβρίζειν δυνάμεις καὶ τὸν ἡμέτερον ἴσως ἀποπλανᾶν νοῦν εἰς τὰς ἀνιέρους αὐτὸν ἐνιζάνον συνθέσεις, καὶ τάχα καὶ οἰήσεται τὰ ὑπερουράνια λεοντείων τινῶν καὶ ἱππείων ἐσμῶν ἀποπεπληρῶσθαι καὶ μυκητικῆς ὑμνολογίας καὶ ὀρνιθείας ἀγελαρχίας καὶ ζῴων ἄλλων καὶ ὑλῶν 137 D
ἀτιμοτέρων, ὅσα πρὸς τὸ ἄτοπον καὶ νόθον καὶ ἐμπαθὲς ἀποκλιθεῖσαι διαγράφουσιν αἱ κατὰ πᾶν ἀνόμοιοι τῶν δῆθεν ἐκφαντορικῶν λογίων ὁμοιότητες), ἀλλ' ἡ τῆς ἀληθείας ὡς οἶμαι ζήτησις ἀποδείκνυσι τὴν τῶν 140 A
λογίων ἱερωτάτην σοφίαν ἐν ταῖς τῶν οὐρανίων νοῶν μορφώσεσιν ἑκατέρου κομιδῇ προνοήσασαν ὡς μήτε εἰς τὰς θείας, ὡς ἂν φαίη τις, ἐξυβρίσαι δυνάμεις μήτε μὴν εἰς τὰς χαμαιζήλους ἡμᾶς ἐμπαθῶς ἐμπαγῆναι τῶν εἰκόνων ταπεινότητας. Ὅτι μὲν γὰρ εἰκότως προβέβληνται τῶν ἀτυπώτων οἱ τύποι καὶ τὰ σχήματα τῶν ἀσχηματίστων, οὐ μόνην αἰτίαν φαίη τις εἶναι τὴν καθ' ἡμᾶς ἀναλογίαν ἀδυνατοῦσαν ἀμέσως ἐπὶ τὰς νοητὰς ἀνατείνεσθαι θεωρίας καὶ δεομένην οἰκείων καὶ συμφυῶν ἀναγωγιῶν, αἳ τὰς ἐφικτὰς ἡμῖν μορφώσεις προτείνουσι τῶν ἀμορφώτων καὶ ὑπερφυῶν θεαμάτων, ἀλλ' ὅτι καὶ τοῦτο τοῖς μυστικοῖς λογίοις ἐστὶ πρεπωδέστατον τὸ δι' ἀπορρήτων καὶ ἱερῶν αἰνιγμάτων ἀποκρύπτεσθαι 140 B
καὶ ἄβατον τοῖς πολλοῖς τιθέναι τὴν ἱερὰν καὶ κρυφίαν τῶν ὑπερκοσμίων νοῶν ἀλήθειαν. Ἔστι γὰρ οὐ πᾶς ἱερὸς οὐδὲ πάντων, ὡς τὰ λόγιά φησιν, ἡ γνῶσις.

Εἰ δὲ τὰς ἀπεμφαινούσας εἰκονογραφίας αἰτιάσοιτό τις αἰδεῖσθαι λέγων ἀνατιθέναι τὰ οὕτως αἰσχρὰ μορφώματα ταῖς θεοειδέσι καὶ ἁγιωτάταις

---

11 προβέβληνται: Cf CH 8,11 sq 19 Cf Mt 13,11; Mc 4,10–12; Lc 8,10; I Cor 8,7

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa (a 22 οὕτως) v

---

1 ἐξυβρίζειν Pb (sed -ν eras) FbVvFdLc (corr ex οὐκ ἐξυβρίζον) v: ἐξυβρίζει Vc οὐκ ἐξύβριζε Rc οὐκ ἐξυβρίζειν PaPt (sed οὐκ et -ν eras) Pn ἐξυβρίζον Serg ἀποπλανᾶν FbVv (corr ex -πλανᾷ) Fd (corr in -νᾶ) v: ἀποπλανᾶ Vc Serg οὐκ ἀπεπλάνα PaRcPt (sed corr) Pn (corr ex ἀπέπλαν) PbLc 2 αὐτῶν Pn (sed corr) PbFbVv (sed corr) Rc ἐνιζάνων RcPb (sed corr) Fb (sed corr) οἴσεται Rc (sed superscr η) PtPn 3 λεοντίων PaPtPn (sed corr) ἱππίων PaPt ἱπείων Fb ἐσμὸν Vv (sed corr) ἀποπληροῦσθαι Pt (sed corr) Vv (sed corr) μυστικῆς Pt corr in μυκηματικῆς 4 ὀρνιθείας: -ας in rasura 4 litt Pt ὀρνιθητικῆς Pa (-θειτ-) Rc (corr ex ὀρνιθικῆς) Pn 5 ἀτιμωτέρων Pn (sed corr) Fb ὅσα: ὡς PaRc ἀποκλιθεῖσαι PbFbFdLcVc v ἀποκλιθεῖσα Pn ἀποκλισθεῖσαι Pt: ἀποκλιθέντα Vv Serg ἀποκλεισθέντα Rc ἀποκλισθέντα Pa 6/7 διαγράφειν ... τὰς ... ἀνομοίους ... ὁμοιότητας PaRc 6 ἐκφαντορικῶν om Pt (sed add) 7 ὡς om Fd 8 ἱεροτάτην Pa νόων FdLc 9 προνοήσασα PaPb φαίη: η e corr Pn 10 ἡμᾶς post μὴν coll PaRcPtPnFdLc v 12 μόνον Pt, μὴν Fd 13 post τις add ἂν PbFbVvVc v 14 ἀνατίνεσθαι Fd ἀνατείνεσθε Pa δεομένων Fb 15 ἀναγωγῶν Vc post ἡμῖν inser τῶν εἰκόνων PbVvVc 16 λόγοις PaRc 17 προπεδέστατον Rc διὰ Pa 19 νόων FdLc ἔστιν Lc (sed -ν eras) 21 ἀπεμφαινούσας: inter ε- et -μ 1 litt eras Fb 22 καὶ om Vv

140 C διακοσμήσεσιν, ἀπόχρη πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν ὡς διττός ἐστι τῆς ἱερᾶς ἐκφαντορίας ὁ τρόπος: ⟨3⟩ ὁ μὲν ὡς εἰκὸς διὰ τῶν ὁμοίων προϊὼν ἱεροτύπων εἰκόνων, ὁ δὲ διὰ τῶν ἀνομοίων μορφοποιϊῶν εἰς τὸ παντελῶς ἀπεοικὸς καὶ ἀπεμφαῖνον πλαττόμενος. Ἀμέλει καὶ τὴν σεβασμίαν τῆς ὑπερουσίου θεαρχίας μακαριότητα τῶν ἐκφαντορικῶν λογίων αἱ μυστικαὶ παραδόσεις ποτὲ μὲν ὡς λόγον καὶ νοῦν καὶ οὐσίαν ὑμνοῦσι, τὴν θεοπρεπῆ λογιότητα καὶ σοφίαν αὐτῆς δηλοῦσαι καὶ ὄντως οὖσαν ὕπαρξιν καὶ τῆς τῶν ὄντων ὑπάρξεως αἰτίαν ἀληθινήν, καὶ ὡς φῶς αὐτὴν ἀναπλάττουσι καὶ ζωὴν ἀποκαλοῦσι, τῶν τοιούτων ἱερῶν ἀναπλασμάτων σεμνοτέρων μὲν ὄντων καὶ τῶν προσύλων μορφώσεων ὑπερκεῖσθαί πως δοκούντων, ἀποδεόντων δὲ καὶ οὕτω τῆς θεαρχικῆς πρὸς ἀλήθειαν ἐμφερείας (ἔστι γὰρ ὑπὲρ πᾶσαν οὐσίαν καὶ ζωήν, οὐδενὸς μὲν αὐτὴν φωτὸς
140 D χαρακτηρίζοντος παντὸς δὲ λόγου καὶ νοῦ τῆς ὁμοιότητος αὐτῆς ἀσυγκρίτως ἀπολειπομένων), ποτὲ δὲ ταῖς ἀποφατικαῖς ἐκφαντορίαις ὑπὸ τῶν αὐτῶν λογίων ὑπερκοσμίως ὑμνεῖται, ἀόρατον αὐτὴν καὶ ἄπειρον καὶ ἀχώρητον ἀποκαλούντων καὶ τὰ ⟨λοιπὰ⟩ ἐξ ὧν οὐ τί ἐστιν, ἀλλὰ τί οὐκ ἔστιν σημαίνεται. Τοῦτο γὰρ ὡς οἶμαι καὶ κυριώτερόν ἐστιν ἐπ' αὐτῆς, ἐπείπερ, ὡς ἡ κρυφία καὶ ἱερατικὴ παράδοσις ὑφηγήσατο, τὸ μὲν
141 A οὐκ εἶναι κατά τι τῶν ὄντων αὐτὴν ἀληθεύομεν, ἀγνοοῦμεν δὲ τὴν ὑπερούσιον αὐτῆς καὶ ἀνόητον καὶ ἄρρητον ἀοριστίαν. Εἰ τοίνυν αἱ μὲν

---

1 sqq Cf MTh 145,8 sqq; 146,1 sqq; Ep 9, 197,9 sqq; Alb didasc X 3 (p 165,14 sqq); Plot Enn VI 7,36,7; Bas Eun I 10 (533 C); Gr Nyss Eun II 130 sqq; Procl in R I 84,24 sqq; id theol plat II 5 passim; Dam problem 25 (I, p 43,15 sq) 6 λόγον: Cf DN 198,21 sqq; Joh 1,1–13 νοῦν: Cf DN 196,1 sqq; Rm 11,34 (Jes 40,13) οὐσίαν: Cf DN 180,9 sqq; Ex 3,14 7 σοφίαν: Cf DN 193,5 sqq; Clem str IV 156,1 (p 317,22 sq) 8 φῶς: Cf DN 149,9 sqq; Joh 8,12; I Joh 1,5 9 ζωὴν: Cf DN, c VI passim; Joh 5,26; 14,6 12 sqq Cf CH 8,10; DN 108,8 sqq; Pl Prm 142 a; id R 509 b; id Ti 28 c; Alb didasc X 3 (p 164,28 sqq); Clem str V 81,3–82,4; Plot Enn V 3,13,1 sqq; V 5,6; VI 9,3,36 sq; Cyr H catech 6,2; Gr Naz or 28,4; Gr Nyss v Mos II (p 87,1 sqq); id hom 7 in Eccl 411,12 sqq; Chrys incomprehens III 1; Procl theol plat II 4; III 7 (p 29,10 sqq) 14 sqq Cf DN 117,1 sqq; 194,1 sqq; Clem str V 71,3 15 ἀόρατον: Cf Joh 1,18 sim; Col 1,15; I Tim 6,16; Hbr 11,27 17 sqq Cf Gr Nyss Eun II 105; Procl in Prm VI 86

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

1/2 ὁ μὲν – μορφοποιιῶν in spatium 36 litt, i. e. 1 lin compress m rec ut vid Vc 2 εἰκῶς Rc (sed corr) 3 μορφοποιειῶν PaPn (sed corr) μορφοποιῶν LcKa v παντελὲς Pa 4 ἀπεοικὸς: εοι in spatium 1 litt compress Fb σεβάσμιον Pt 7 αὐτῆς: αὐτὴν VvFd 8 ἀναπλάττουσιν PnLc, sed uterque -ν eras 9 ἀποκαλοῦσιν Pn (sed -ν eras) τοσούτων PaRc ἱ. ε. ρῶν (2 spatia binarum litt) Ka 11 δὲ om Pa οὕτως PaRcPtPn ἐμφερίας PaPn (sed corr) 13 αὐτῆς: αὐτὴν Fd 14 post δὲ add καὶ VcKa ἀποφατικαῖς coniec Langerbeck: ἀποφατικαῖς ἀνομοίοις PbVv ἀνομοίοις cett v 15 ante ἀόρατον add τῶν VvFd, τὴν Lc 16 λοιπὰ vel sim addendum cens Langerbeck 17 ἔστιν: -ν eras PnLc ἐστι FdVcKa 18 post καὶ add ἡ Pa v τὸ om V (add m rec)

ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν θείων ἀληθεῖς, αἱ δὲ καταφάσεις ἀνάρμοστοι τῇ κρυφιότητι τῶν ἀπορρήτων, οἰκειοτέρα μᾶλλόν ἐστιν ἐπὶ τῶν ἀοράτων ἡ διὰ τῶν ἀνομοίων ἀναπλάσεων ἐκφαντορία.

Τιμῶσι τοιγαροῦν, οὐκ αἴσχους ἀποπληροῦσι τὰς οὐρανίας διακοσμήσεις αἱ τῶν λογίων ἱερογραφίαι ταῖς ἀνομοίοις αὐτὰς μορφοποιίαις ἐκφαίνουσαι καὶ διὰ τούτων ἀποδεικνῦσαι τῶν ὑλικῶν ἁπάντων ὑπερκοσμίως ἐκβεβηκυίας. Ὅτι δὲ καὶ τὸν ἡμέτερον νοῦν ἀνάγουσι μᾶλλον αἱ ἀπεμφαίνουσαι τῶν ὁμοιοτήτων, οὐκ οἶμαί τινα τῶν εὐφρονούντων ἀντερεῖν. Εἰς μὲν γὰρ τὰς τιμιωτέρας ἱεροπλαστίας εἰκός ἐστι καὶ πλανηθῆναι, χρυσοειδεῖς τινας οἰομένους εἶναι τὰς οὐρανίας οὐσίας καὶ φωτο- 141 B
ειδεῖς τινας ἄνδρας καὶ ἐξαστράπτοντας, εὐπρεπεῖς, ἠμφιεσμένους ἐσθῆτα φανὴν καὶ τὸ πυρῶδες ἀβλαβῶς ἀποστίλβοντας καὶ ὅσοις ἄλλοις ὁμοιοτυπώτοις κάλλεσιν ἡ θεολογία τοὺς οὐρανίους ἐσχημάτισε νόας. Ὅπερ ἵνα μὴ πάθοιεν οἱ μηδὲν τῶν φαινομένων καλῶν ὑψηλότερον ἐννενοηκότες, ἡ τῶν ὁσίων θεολόγων ἀνατατικὴ σοφία καὶ πρὸς τὰς ἀπεμφαινούσας ἀνομοιότητας ἱερῶς κατάγεται, μὴ συγχωροῦσα τὸ πρόσυλον ἡμῶν εἰς τὰς αἰσχρὰς εἰκόνας ἀπομένον ἐπαναπαύεσθαι, διανιστῶσα δὲ τὸ ἀνωφερὲς τῆς ψυχῆς καὶ ὑπονύττουσα τῇ δυσμορφίᾳ τῶν συνθημάτων ὡς μήτε θεμιτοῦ μηδὲ ἀληθοῦς δοκοῦντος εἶναι μηδὲ τοῖς ἄγαν προσύλοις, ὅτι τοῖς οὕτως αἰσχροῖς ἐμφερῆ πρὸς ἀλήθειάν ἐστι τὰ ὑπερουράνια καὶ 141 C
θεῖα θεάματα. Ἄλλως τε καὶ τοῦτο ἐννοῆσαι χρὴ τὸ μηδὲ ἓν τῶν ὄντων εἶναι καθόλου τῆς τοῦ καλοῦ μετουσίας ἐστερημένον, εἴπερ ὡς ἡ τῶν λογίων ἀλήθειά φησι «Πάντα καλὰ λίαν».

〈4〉 Ἔστιν οὖν ἐκ πάντων αὐτῶν ἐπινοῆσαι καλὰς θεωρίας καὶ τοῖς

11/12 Cf Mt 28,3; Mc 16,5; Act 1,10; Apc 4,4 16 sqq Cf CH 16,1; Clem str V 24,2 (p 341,2 sqq); Or princ IV 2,9; Gr Nyss hom in Cant prooemium 6,10 sqq; 9,18 sqq 17 ἀνωφερὲς: Cf Pl Phdr 246 d 6 21 sq Cf DN 152,8 sq; Plot Enn I 6,6,22 23 Vide Gen 1,31

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 αἱ δὲ: οὐδὲ Pa 2 ἐπὶ τῶν ἀοράτων om PaRc 4 τιμῶσι: καὶ νῦν PaRc γαροῦν Ka (sed corr ead m) οὐρανίους PaRcPnPbVvFdLc v 5 ante αἱ add καὶ v 6 καὶ om v ὑπερκοσμίων PaRc Serg (om τῶν ὑλικῶν) 7 ὅτι: ἔτι Pn ἄγουσι Rc 9 μὲν om VcKa ἱεροπλαστείαις PaFd 10 χρυσωδεῖς (ω in spatio breviore) Pn οἰομένους Rc (sed corr) οὐρανίους PnPbVvLc καὶ om Fd καὶ φωτοειδεῖς om PaPn φωτοειδεῖς om Lc 11 καὶ om Lc (sed postea add) ante τινας coll PaRcPtPn ante εὐπρεπεῖς add καὶ Pb ἐσθῆτας Pa Serg 12 φανὴν Pa (corr m rec) φανὴ Pn φαεινὴν PtVcKa φαινὴν Rc, ante φανὴν eras φωτο- Lc om Serg ὅσοι Vc (sed corr) ὁμοτυπωτοῖς PtFdLc (corr e ὁμοιο-) 13 κάλλεσιν Langerbeck: κάλλεσιν ἢ μορφαῖς PbFbVvVcKa μορφαῖς PaRcPtPnFdLc v 15 θεολογιῶν VvFd 19 μήτε: μὴ PaRcPtPnFdLc v μηδὲ prius: μήτε VcKa ἀληθῶς Rc 20 ἐμφερὲς FbVv 21 νοῆσαι Rc 22 ἡ om, sed superscr Pa 23 λογίων om Fb φησὶν Pn (sed -ν eras) 24 αὐτῶν VvKa: om PaRcPtPnFbVc v τούτων PbFdLc

νοητοῖς τε καὶ νοεροῖς ἐκ τῶν ὑλαίων ἀναπλάσαι τὰς λεγομένας ἀνομοίους ὁμοιότητας, ἑτέρῳ τρόπῳ τῶν νοερῶν ἐχόντων ἃ τοῖς αἰσθητοῖς ἑτεροίως
141 D ἀπονενέμηται. Καὶ γὰρ ὁ θυμὸς τοῖς μὲν ἀλόγοις ἐξ ἐμπαθοῦς ὁρμῆς ἐγγίνεται καὶ πάσης ἀλογίας ἐστὶν ἀνάπλεως ἡ θυμοειδὴς αὐτῶν κίνησις, ἀλλ' ἐπὶ τῶν νοερῶν ἑτέρῳ τρόπῳ χρὴ τὸ θυμικὸν ἐννοῆσαι, δηλοῦν ὡς οἶμαι τὴν ἀρρενωπὸν αὐτῶν λογιότητα καὶ τὴν ἀμείλικτον ἕξιν ἐν ταῖς θεοειδέσι καὶ ἀμεταβόλοις ἱδρύσεσιν. Ὡσαύτως ἐπιθυμίαν μὲν εἶναί φαμεν
144 A ἐπὶ τῶν ἀλόγων ἀπερίσκεπτόν τινα καὶ πρόσυλον ἐξ ἐμφύτου κινήσεως ἢ συνηθείας ἐν τοῖς ἀλλοιωτοῖς ἀκρατῶς ἐγγινομένην προσπάθειαν καὶ τὴν ἄλογον τῆς σωματικῆς ὀρέξεως ἐπικράτειαν ἅπαν τὸ ζῷον ὠθούσης ἐπὶ τὸ κατ' αἴσθησιν ἐπιθυμητόν, ὅταν δὲ τὰς ἀνομοίους ὁμοιότητας τοῖς νοεροῖς περιτιθέντες ἐπιθυμίαν αὐτοῖς περιπλάσωμεν, ἔρωτα θεῖον αὐτὴν ἐννοῆσαι χρὴ τῆς ὑπὲρ λόγον καὶ νοῦν ἀϋλίας καὶ τὴν ἀκλινῆ καὶ ἀνένδοτον ἕφεσιν τῆς ὑπερουσίως ἁγνῆς καὶ ἀπαθοῦς θεωρίας καὶ τῆς πρὸς ἐκείνην τὴν καθαρὰν καὶ ἀκροτάτην διαύγειαν καὶ τὴν ἀφανῆ καὶ καλλοποιὸν εὐπρέπειαν αἰωνίας ὄντως καὶ νοητῆς κοινωνίας. Καὶ τὸ ἀκρατὲς ἐκλάβοιμεν ἐπὶ τοῦ συντόνου καὶ ἀνεπιστρόφου καὶ πρὸς μηδενὸς ἐγκόπτεσθαι δυναμένου διὰ τὸν ἀμιγῆ καὶ ἀναλλοίωτον τῆς θείας καλ-
144 B λονῆς ἔρωτα καὶ τὴν ὁλικὴν ἀπόκλισιν ἐπὶ τὸ ὄντως ἐφετόν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἀλογίαν τε καὶ ἀναισθησίαν ἐπὶ μὲν τῶν ἀλόγων ζῴων ἢ τῶν ἀψύχων ὑλῶν στέρησιν λόγου καὶ αἰσθήσεως οἰκείως ἀποκαλοῦμεν, ἐπὶ δὲ τῶν ἀΰλων καὶ νοερῶν οὐσιῶν ἁγιοπρεπῶς τὸ ὑπερέχον αὐτῶν ὡς ὑπερκοσμίων ὁμολογοῦμεν τοῦ καθ' ἡμᾶς μεταβατικοῦ καὶ σωματικοῦ λόγου καὶ τῆς ὑλαίας καὶ ἀλλοτρίας τῶν ἀσωμάτων νοῶν αἰσθήσεως.

---

1 νοητοῖς τε καὶ νοεροῖς: Cf. Schol 240,27—54; Arist de an 430 a 3; id Metaph 1072 b 20; 1075 a 1 sqq; Procl theol plat IV passim, praecipue c 19 (p 57,10 sqq); Beierwaltes, Proklos, p 89 sqq 6 ἀρρενωπὸν: Cf Pl Smp 192 a 7 ἀμεταβόλοις: Cf Arist Cael 279 a 18 sqq; Procl theol plat I 19 (p 89,20 sqq) 12 sqq Cf DN 157,9 sqq; Pl Phdr 245 b 7; id Smp 211 b 5; Gr Nyss hom 1 in Cant 23,6 sqq; Procl in Alc 61,3; 117,9 sqq; id theol plat I 25 (p 109,10 sqq)

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 νοεροῖς τε καὶ νοητοῖς Lc (sed ordinem verborum mutandum signific) 2 ἑτεροτρόπως RcPb 4 ἐγγίνεται: γ prius e corr Pn ἐγένετο Rc ἀνάπλεος Rc 5 ἑτεροτρόπως PaRc 6 ἕξιν: λέξιν Pa (corr in λῆξιν m rec) ταῖς: τοῖς Rc 9 ἀλλοιωτοῖς: ante -ς 2 litt eras Pb ἐγγινομένην: -γ prius e corr Pn ἐνγινομένην Pa 10 ἐπικράτιαν Pn (sed corr) 12 αὐτὴν: αὐτὴ Vv (sed corr) om PtPn 14 τῆς: τὴν Pa om Vv 15 διαύγιαν PaPn (sed corr) διαυγίαν Fd (corr e -γείαν) Lc ἀφανῆ Serg PaPtPnFdLc: ἀειφανῆ Rc ἀπλανῆ PbFbVvVcKa v (sed cf 9,1) 16 αἰωνίου PtPn 18 ἐνκόπτεσθαι PaPn (sed corr) ἐκκόπτεσθαι PtFbLc v 19 ὀλίγην Pa corr m rec ἀπόκλησιν Ka (sed corr) 20 τὴν om Rc 21 οἰκείων v 23 ὑπερκοσμίῳ Pb (corr m rec) ὑπερκοσμίως Fb ὑπερκόσμιον Pn καὶ σωματικοῦ om Pa (add in mg ead m) 24 νοῶν FdLc νόων Vc

Ἔστι τοιγαροῦν οὐκ ἀπᾳδούσας ἀναπλάσαι τοῖς οὐρανίοις μορφὰς κἀκ τῶν ἀτιμωτάτων τῆς ὕλης μερῶν, ἐπεὶ καὶ αὐτὴ πρὸς τοῦ ὄντως καλοῦ τὴν ὕπαρξιν ἐσχηκυῖα κατὰ πᾶσαν αὐτῆς τὴν ὑλαίαν διακόσμησιν ἀπηχήματά τινα τῆς νοερᾶς εὐπρεπείας ἔχει καὶ δυνατόν ἐστι δι' αὐτῶν ἀνάγεσθαι πρὸς τὰς ἀΰλους ἀρχετυπίας, ἀνομοίως ὡς εἴρηται τῶν ὁμοιοτήτων ἐκλαμβανομένων καὶ τῶν αὐτῶν οὐ ταὐτῶς, ἐναρμονίως δὲ καὶ οἰκείως ἐπὶ τῶν νοερῶν τε καὶ αἰσθητῶν ἰδιοτήτων ὁριζομένων. 144 C

〈5〉 Ταῦτα τοὺς μυστικοὺς θεολόγους εὑρήσομεν οὐ μόναις ταῖς τῶν οὐρανίων διακόσμων ἐκφάνσεσιν ἱερῶς περιπλάττοντας, ἀλλὰ καὶ αὐταῖς ἔσθ' ὅτε ταῖς θεαρχικαῖς ἐκφαντορίαις. Καὶ ποτὲ μὲν αὐτὴν ἀπὸ τῶν φαινομένων τιμίων ὑμνοῦσιν ὡς ἥλιον δικαιοσύνης, ὡς ἀστέρα τὸν ἑῷον εἰς νοῦν ἱερῶς ἀνατέλλοντα καὶ ὡς φῶς ἀπερικαλύπτως καὶ νοητῶς καταυγάζον, ποτὲ δὲ ἀπὸ τῶν μέσων ὡς πῦρ ἀβλαβῶς φωτίζον ὡς ὕδωρ ζωτικῆς ἀποπληρώσεως χορηγὸν καὶ συμβολικῶς εἰπεῖν εἰς γαστέρα διαδυόμενον καὶ ποταμοὺς ἀναβλύζον ἀσχέτως ἀπορρέοντας, ποτὲ δὲ ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ὡς μύρον εὐῶδες ὡς λίθον ἀκρογωνιαῖον. Ἀλλὰ καὶ θηριομορφίαν αὐτῇ περιτιθέασι καὶ λέοντος αὐτῇ καὶ πάνθηρος ἰδιότητα περιάπτουσι καὶ πάρδαλιν αὐτὴν ἔσεσθαί φασι καὶ ἄρκον ἀπορουμένην. 144 D 145 A
Προσθήσω δὲ καὶ τὸ πάντων ἀτιμότερον εἶναι καὶ μᾶλλον ἀπεμφαίνειν δοκοῦν ὅτι καὶ σκώληκος εἶδος αὐτὴν ἑαυτῇ περιπλάττουσαν οἱ τὰ θεῖα δεινοὶ παραδεδώκασιν. Οὕτω πάντες οἱ θεόσοφοι καὶ τῆς κρυφίας ἐπιπνοίας ὑποφῆται τῶν ἀτελέστων καὶ τῶν ἀνιέρων ἀχράντως ἀποδια-

---

2 sqq Cf DN 198,15 sqq; Sap 13,1—9; Rm 1,20; Plot Enn IV 8,6,20 sqq; Gr Nyss hom opif 2 (133 A); Procl in Cra 30,19 sqq; id theol plat II 8 (p 56,16 sqq) 5 ἀνομοίως: Cf Gr Nyss Eun I 620—623; II 234—238 11 Cf Sap 5,6; Mal 3,20 11/12 Cf II Ptr 1,19; Apc 22,16 13 Cf Ex 3,2 ὕδωρ: Cf Ps 35,10; Jer 2,13; Ez 47,1 sqq; Apc 7,17 15 Cf Ex 17,1—7; Num 20,8; Joh 7,38; Apc 22,1 16 Cf Cant 1,3 λίθον: Cf Jes 28,16; Eph 2,20 17 Cf Hos 5,14; 13,7 18 πάρδαλιν: Cf Hos 13,7; Apc 13,2 ἄρκον: Cf Hos 13,8 20 σκώληκος: Cf Ps 21,7

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 ἔστιν PaFb ἔστη Rc ἀπα . . δόντως Pb ἀπάσας Lc (sed sscr δου) μορφὰς: -ς in rasura 3 litt Vc 2 ἀτιμοτάτων Pn (corr e -μωτατ-) VvFdVc post ἀτιμωτάτων add ἢ Rc ὄντος Ka (sed corr) 6 inter αὐτῶν et οὐ rasura 5 fere litt Vc 8 εὑρήσωμεν Rc μόνον PaRcPt 11 τὸν e τῶν corr Pn ἑῷον: -ον corrupt in Pa αἰῶον Pt post ἑ- 1 litt eras, o in rasura Pn 13 καταυαγάζον Pa καταυγάζοντα Rc καταυάζον Pt δὲ: μὲν RcPn φωτίζον Pt 14 χωρηγὸν Pn (sed corr) 16 ἀκρογονικαῖον Fd 17 αὐτὴν Rc περιτιθέασιν Pn (sed -ν eras) FbLc (sed -ν eras) λέοντας Fd (sed corr) 18 περιάπτουσιν Fb πάρδαλιν: -ι- in rasura Pn φασι om Pa ἄρκον PaPtVvFdLc: item PnPb sed sscr τ ἄρκτον RcFbVcKa v 19 ἀτιμώτερον PtPn (sed corr) Lc 20 σκώλικος PaPtPn (sed corr) Fb ἑαυτὴν PaRcFd 22 τῶν ἀτελέστων καὶ om PaRc (sed add in mg al m) τῶν alter om v ἱερῶν Pa ἀχράντων Pa (corr m rec) Pn ἀποδιαστέλλουσιν Fb

στέλλουσι τὰ «Ἅγια τῶν ἁγίων» καὶ τὴν ἀνόμοιον ἱεροπλαστίαν πρεσβευούσιν, ὡς μήτε τὰ θεῖα τοῖς βεβήλοις εὐχείρωτα εἶναι μήτε τοὺς τῶν θείων ἀγαλμάτων φιλοθεάμονας ὡς ἀληθέσιν ἐναπομεῖναι τοῖς τύποις καὶ ὥστε τὰ θεῖα τιμᾶσθαι ταῖς ἀληθέσιν ἀποφάσεσι καὶ ταῖς πρὸς τὰ ἔσχατα τῶν οἰκείων ἀπηχημάτων ἑτεροίαις ἀφομοιώσεσιν. Οὐδὲν οὖν ἄτοπον, εἰ καὶ τὰς οὐρανίας οὐσίας ἐκ τῶν ἀπεμφαινουσῶν ἀνομοίων ὁμοιοτήτων
145 B ἀναπλάττουσι κατὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας. Οὐ γὰρ ἂν ἴσως οὐδὲ ἡμεῖς εἰς ζήτησιν μὲν ἐξ ἀπορίας, εἰς ἀναγωγὴν δὲ διὰ τῆς ἀκριβοῦς τῶν ἱερῶν ἐρεύνης ἐληλύθειμεν, εἰ μὴ τὸ δυσειδὲς ἡμᾶς ἐξετάραξε τῆς τῶν ἀγγέλων ἐκφαντικῆς ἀναπλάσεως οὐκ ἐῶν ἡμῶν τὸν νοῦν ἐναπομεῖναι ταῖς ἀπα-
10 δούσαις μορφοποιίαις, ἀλλ' ἐρεθίζον ἀπαναίνεσθαι τὰς ὑλικὰς προσπαθείας καὶ προσεθίζον ἱερῶς ἀνατείνεσθαι διὰ τῶν φαινομένων ἐπὶ τὰς ὑπερκοσμίους ἀναγωγάς.

Τοσαῦτα μὲν ἡμῖν εἰρήσθω διὰ τὰς ὑλικὰς καὶ ἀπεμφαινούσας τῶν ἱερῶν λογίων ἀγγελοειδεῖς εἰκονογραφίας, ἑξῆς δὲ ἀφορίσασθαι χρὴ τί
15 μὲν αὐτὴν εἶναι τὴν ἱεραρχίαν οἰόμεθα, τί δὲ πρὸς αὐτῆς τῆς ἱεραρχίας ὀνίνασθαι τοὺς ἱεραρχίᾳ κεκληρωμένους. Ἡγήσοιτο δὲ τοῦ λόγου Χριστός, εἴπερ ἐμοὶ θέμις εἰπεῖν, ὁ ἐμός, ἡ πάσης ἱεραρχικῆς ἐκφαντορίας
145 C ἐπίπνοια. Σὺ δέ, ὦ παῖ, κατὰ τὴν ὁσίαν τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχικῆς παραδόσεως θεσμοθεσίαν αὐτός τε ἱεροπρεπῶς ἄκουε τῶν ἱερῶς λεγο-
20 μένων ἕνθεος ἐνθέων ἐν μυήσει γινόμενος καὶ τῇ κατὰ νοῦν κρυφιότητι τὰ ἅγια περιστείλας ἐκ τῆς ἀνιέρου πληθύος ὡς ἐνοειδῆ διαφύλαξον. Οὐ

---

1 Vide Ex 26,33 sq; Hbr 9,3 1 sq Cf CH 13,15 sqq; EH 69,14 sqq; Ep 9,197,1 sqq; Clem str I 55,1 sqq; V 57,1; Procl in R I 85,16 sqq 3 φιλοθεάμονας: Vox Platonica est; cf Pl R 476 b 4

PaRc PtPb (def a 20 ἱεροπρεπῶς) Rd (inc a 20 ἱεροπρεπῶς) Fb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 ἀνομοίαν Vv πρεσβεύουσαν Pt 3 θείων FbVv: ἱερῶν cett v. Sed cf 18,2; EH 96,23. ἀγάλματα ἱερὰ neque in CH neque in EH legitur post ὡς add καὶ Fb ἀπομεῖναι PaRcPt (sed corr) Pn 6 οὐρανίους Pb ὁμοιωτήτων Pn (sed corr) 7 ἀναπλάττουσιν Fb οὐ: οὐδὲ PtPbFbVv 9 ἐλελύθημεν RcPtPn (sed corr) Ka ἐληλύθαμεν Pa ἐξέταξεν PaRc (-ξε) 10 ἐὸν Lc 10/11 ἐῶν – ἀπαναίνεσθαι vix legi pot in Pb 12 ἀνατείνεσθαι: ἀνατίθεσθαι Pt φανομένων Pa 14 μὲν om PbFbVv ὑλικὰς e corr Vc 15 ἱερῶν: νοερῶν Pb λογίων: ἀναλογιῶν Rc 15–20 multa verba aqua deleta Pb 15 ἀφορήσασθαι Fd 16 εἶναι om Pn (sscr m rec ut vid) τῆς Rc: om cett v 17 ὀνήνασθαι Pt (corr e ὀνίνασθαι) Lc ἱεραρχίαν v κεκληρωμένους: τετιμημένους Pt 18 ἡ: ὁ RcVv ἱεραρχικῆς om Pn sscr m rec ut vid ἐκφαντορικῆς Vv 19 ἐπίπνοιας Pn (sed σ eras) Vv (sed corr) ἱερατικῆς PaRcFdLc (corr ex ἱεραρχικῆς) 21 ἐν θέῳ PaRc γιγνόμενος KaVc (e corr) γενόμενος Pb (sed corr) 22 ἀνιέρος Lc (sed corr)

γὰρ θεμιτόν, ὡς τὰ λόγιά φησιν, εἰς ὕας ἀπορρίψαι τὴν τῶν νοητῶν μαργαριτῶν ἀμιγῆ καὶ φωτοειδῆ καὶ καλλοποιὸν εὐκοσμίαν.

⟨III.⟩

⟨1⟩ Ἔστι μὲν ἱεραρχία κατ' ἐμὲ τάξις ἱερὰ καὶ ἐπιστήμη καὶ ἐνέργεια 164 D
πρὸς τὸ θεοειδὲς ὡς ἐφικτὸν ἀφομοιουμένη καὶ πρὸς τὰς ἐνδιδομένας αὐτῇ
5 θεόθεν ἐλλάμψεις ἀναλόγως ἐπὶ τὸ θεομίμητον ἀναγομένη, τὸ δὲ θεοπρε-
πὲς κάλλος ὡς ἁπλοῦν ὡς ἀγαθὸν ὡς τελεταρχικὸν ἀμιγὲς μέν ἐστι
καθόλου πάσης ἀνομοιότητος, μεταδοτικὸν δὲ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ τοῦ
οἰκείου φωτὸς καὶ τελειωτικὸν ἐν τελετῇ θειοτάτῃ κατὰ τὴν πρὸς ἑαυτὸ
τῶν τελουμένων ἐναρμονίως ἀπαράλλακτον μόρφωσιν.
10 ⟨2⟩ Σκοπὸς οὖν ἱεραρχίας ἐστὶν ἡ πρὸς θεὸν ὡς ἐφικτὸν ἀφομοίωσίς 165 A
τε καὶ ἕνωσις αὐτὸν ἔχουσα πάσης ἱερᾶς ἐπιστήμης τε καὶ ἐνεργείας

---

1 Cf Mt 7,6 2 ἀμιγῆ: Cf Pl Smp 211 e 1; Ph heres 183; 236; Procl inst 156 (p 136,26) 3 τάξις: Cf Pl Phdr 247 a 3; id R 500 c 2; id Ti 30 a 5; Max Tyr philos XI 12 (p 145,8); Clem str VII 9,3; Gr Naz or 32,8; Gr Nyss hom 1 in Cant 17,7—25,1; hom 15, 445,13—446,10; 458,15—459,1; id Pss titt II 11 (p 115,22 sqq); Procl theol plat I 4 (p 20,19 sqq) 5 ἀναλόγως: Cf CH 38,6 sqq; 44,17 sqq; EH 64,23 sqq; 70,9 sq; DN 110,11 sqq; Pl Ti 31 b 8 sqq; Cyr H catech 6,6; 7,11; Gr Naz or 28,4; 28,31; 40,5; Gr Nyss hom 8 in Cant 246,7; Procl in Alc 1,7 sq; 29,6; 122,3 sqq; id inst 140; 142; 143; id in Ti II 22,24—28,7 θεομίμητον: Cf Eph 5,1 6 κάλλος: Cf DN 150,15 sqq; Procl theol plat I 24 6 sq Cf CH 8,5 sqq 10 ἀφομοίωσίς: Cf DN 211,15 sqq; Gen 1,26; Pl R 500 b sq; id Tht 176 b; id Ti 47 c; 90 c sq; Plot Enn I 6,6,20; Gr Nyss or dom 2 (1145 B); Procl in Prm V 89; id inst 32; id theol plat VI 3 (p 349,9 sqq Portus); nescio an locos velut Mt 5,48; II Ptr 1,4 sim eodem sensu acceperit Dionysius ἕνωσις: Cf DN 150,8 sqq; Joh 17,21—23; I Cor 6,17; Or hom 1,4 in I Reg (p 6,14 sqq); Plot Enn VI 9,3 sq; 9,11; Jamb myst X 5 (p 292,4); Procl in Prm IV 34; id theol plat I 3 (p 16,19 sqq); voce unionis non modo rationem, quae inter singulos et deum intercedat, significari, sed etiam concordiam membrorum ecclesiae quasi in unum corpus coniunctorum apparet ex EH 88,13 sqq; cf Gal 3,28 sim

---

PaRc PtPnRdFb Vv (def a 3 Ἔστι) Fd Lc VcKa v

---

1 υἵας RcPtPn (sed ι eras) Fb (corr ex ὕλας) νοητῶν om Rc 2 καλοποιὸν Pa post εὐκοσμίαν iterat, quae capiti praemiserat ὅτι πρεπόντως ... ἐκφαίνεται Fb add τέλος τοῦ $\overline{\text{Β}}$ κεφαλαίου περὶ τῆς οὐρανίας ἱεραρχίας VcKa 3 capiti praem κεφάλαιον $\overline{\Gamma}$. Τί ἐστιν ἱεραρχία καὶ τίς ἡ κατὰ ἱεραρχίαν ὄνησις codd v κεφάλαιον $\overline{\Gamma}$ post ὄνησις coll Lc 5 δὲ om Pa (sscr m rec) 6 ἐστιν Pn (sed ν eras) 7 ἑκάστου PaRc 8/9 πρὸς — ἐναρμονίως om Ka 9 ἀπαράλακτον Fb 11 τε prius om PaRc

καθηγεμόνα καὶ πρὸς τὴν αὐτοῦ θειοτάτην εὐπρέπειαν ἀκλινῶς μὲν ὁρῶν ὡς δυνατὸν δὲ ἀποτυπούμενος καὶ τοὺς ἑαυτοῦ θιασώτας ἀγάλματα θεῖα τελῶν ἔσοπτρα διειδέστατα καὶ ἀκηλίδωτα, δεκτικὰ τῆς ἀρχιφώτου καὶ θεαρχικῆς ἀκτῖνος καὶ τῆς μὲν ἐνδιδομένης αἴγλης ἱερῶς ἀποπληρούμενα, ταύτην δὲ αὖθις ἀφθόνως εἰς τὰ ἑξῆς ἀναλάμποντα κατὰ τοὺς θεαρχικοὺς θεσμούς. Οὐ γὰρ θεμιτόν ἐστι τοῖς τῶν ἱερῶν τελεταῖς ἢ τοῖς ἱερῶς τελουμένοις ἐνεργῆσαί τι καθόλου παρὰ τὰς τῆς οἰκείας τελεταρχίας ἱερὰς διατάξεις ἀλλ' οὐδὲ ὑπάρχειν ἑτέρως, εἰ τῆς θεωτικῆς αὐτῆς ἀγλαΐας
165 B ἐφίενται καὶ πρὸς αὐτὴν ἱεροπρεπῶς ἀποσκοποῦσι καὶ ἀποτυποῦνται κατὰ τὴν ἑκάστου τῶν ἱερῶν νοῶν ἀναλογίαν. Οὐκοῦν ἱεραρχίαν ὁ λέγων ἱεράν τινα καθόλου δηλοῖ διακόσμησιν, εἰκόνα τῆς θεαρχικῆς ὡραιότητος, ἐν τάξεσι καὶ ἐπιστήμαις ἱεραρχικαῖς τὰ τῆς οἰκείας ἐλλάμψεως ἱερουργοῦσαν μυστήρια καὶ πρὸς τὴν οἰκείαν ἀρχὴν ὡς θεμιτὸν ἀφομοιουμένην· ἔστι γὰρ ἑκάστῳ τῶν ἱεραρχίᾳ κεκληρωμένων ἡ τελείωσις τὸ κατ' οἰκείαν ἀναλογίαν ἐπὶ τὸ θεομίμητον ἀναχθῆναι καὶ τὸ δὴ πάντων θειότερον ὡς τὰ λόγιά φησι « Θεοῦ συνεργὸν » γενέσθαι καὶ δεῖξαι τὴν θείαν ἐνέργειαν ἐν ἑαυτῷ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀναφαινομένην. Οἷον ἐπειδὴ τάξις ἱεραρχίας

---

1 καθηγεμόνα: Cf Procl in Alc 5,10 2 ἀγάλματα: Cf EH 96,2 sqq; Clem str VII 16,5 (p 12,15 sq); Plot Enn I 6,9,13; Or hom 13,4 in Gen (p 119,14 sqq) 3 ἀκηλίδωτα: Cf DN 170,2; Sap 7,26; II Cor 3,18; Bas Is prooemium 3 (121 C); Gr Nyss hom opif 12 (161 C); id hom 8 in Cant 257,3 sqq 2 sqq Cf Bas Spir 9,23; Gr Nyss beat 6 (1272 A sq) 5 Cf Sap 7,13; invidia carere et dei vel bonitatis est et bonorum; cf Pl Phdr 247 a 7; id R 519 d sq; id Ti 29 e; Jamb myst I 12 (p 41,4 sqq); Gr Nyss Spir 99,23 sqq; Procl de dec dub 17; id in Ti I 362,17 sq; id inst 122 6 sqq Cf I Cor 12,4—11; subaudias et illud Platonicum τὰ ἑαυτοῦ πράττειν: cf Pl R 433 b 3 sq 13 πρὸς τὴν οἰκείαν ἀρχήν: Cf Procl inst 21; 31; 34 15 ἀναλογίαν: Cf CH 40,9 16 Vide I Cor 3,9 17 Cf Pl Phd 69 c 1—6. De purificationis ratione cf Plot Enn I 6,6,1—8; I 2,3,10 sqq; Jamb myst X 5 (p 291,13 sqq) qui ad illos tres gradus purificationis, illuminationis, perfectionis spectat

---

PaRc PtPnRdFb Fd Lc VcKa v

---

1 ὁρῶν ... ἀποτυπούμενος ... τελῶν (3) anacoluthon. Stant enim nominativi pro accusativis pendentibus ab infinitivis, quos subaudias in ἀφομοίωσις καὶ ἕνωσις nominibus actionis. Accipias sic fere σκοπός ἐστιν ἀφομοιοῦσθαι καὶ ἑνοῦσθαι ... ὁρῶντα ... ἀποτυπούμενον ... τελοῦντα cf Schwyzer—Debrunner, Griech. Grammatik II p 403. Dictum repetitur 28,14 sqq. 2 θειασώτας PaPtPn (sed corr) RdFbLc 5 ταυτήν: ταυ del Pt τὰ: τὰς Rd 6 τελεσταῖς RdFd VcKa 7 τῆς om PaRc ἱερᾶς FdKa (sed corr) 8 θεοτικῆς PtVc (sed corr) ἀγλαίας αὐτῆς coll Rd 9 ἱερῶς Rc 10 νόων FdLc νόῶν Vc ἱεραρχίαν post λέγων coll v 10/11 ὁ λέγων ἱεραρχίαν τινὰ ἱερὰν coll Pn 11 δηλοῖ: om PtPn (sscr ead m post διακόσμησιν) post διακόσμησιν coll Rc v 12 inter ἱεραρχικ- et -αῖς lacuna 1 litt Vc 14 ἱεραρχίαν PaPnLc (sed corr) v τὴν ἱεραρχίαν Pt ἱεραρχία Rd οἰκίαν Ka 16 φησιν Pn (sed ν eras) RdFb 17 ἑαυτὸ Pn (sed corr)

ἐστὶ τὸ τοὺς μὲν καθαίρεσθαι, τοὺς δὲ καθαίρειν καὶ τοὺς μὲν φωτίζεσθαι, τοὺς δὲ φωτίζειν καὶ τοὺς μὲν τελεῖσθαι, τοὺς δὲ τελεσιουργεῖν, ἑκάστῳ 165 C τὸ θεομίμητον ἁρμόσει κατὰ τόνδε τὸν τρόπον· ἡ θεία μακαριότης ὡς ἐν ἀνθρώποις εἰπεῖν ἀμιγὴς μέν ἐστιν ἁπάσης ἀνομοιότητος, πλήρης δὲ φωτὸς ἀΐδίου, τελεία καὶ ἀνενδεὴς ἁπάσης τελειότητος, καθαίρουσα καὶ φωτίζουσα καὶ τελεσιουργοῦσα, μᾶλλον δὲ κάθαρσις αὐτὴ καὶ φωτισμὸς καὶ τελείωσις, ὑπὲρ κάθαρσιν ὑπὲρ φῶς προτέλειος αὐτοτελεταρχία καὶ πάσης μὲν ἱεραρχίας αἰτία, παντὸς δὲ ἱεροῦ κατὰ τὸ ὑπερέχον ἐξῃρημένη. ⟨3⟩ Χρὴ τοιγαροῦν ὡς οἶμαι τοὺς μὲν καθαιρομένους ἀμιγεῖς ἀποτελεῖσθαι 165 D καθόλου καὶ πάσης ἠλευθερῶσθαι τῆς ἀνομοίου συμφύρσεως, τοὺς δὲ φωτιζομένους ἀποπληροῦσθαι τοῦ θείου φωτὸς πρὸς θεωρητικὴν ἕξιν καὶ δύναμιν ἐν πανάγνοις νοὸς ὀφθαλμοῖς ἀναγομένους, τοὺς δὲ τελειουμένους ἐκ τοῦ ἀτελοῦς μετατατταμένους μετόχους γίνεσθαι τῆς τῶν ἐποπτευθέντων ἱερῶν τελειωτικῆς ἐπιστήμης, τοὺς δὲ καθαρτικοὺς πε- 168 A ριουσίᾳ καθάρσεως ἑτέροις μεταδιδόναι τῆς οἰκείας ἀγνότητος, τοὺς δὲ φωτιστικοὺς ὡς διειδεστέρους νόας καὶ πρὸς μετοχὴν φωτὸς καὶ μετάδοσιν οἰκείως ἔχοντας καὶ πανολβίως τῆς ἱερᾶς ἀποπληρουμένους αἴγλης τὸ κατὰ πᾶν αὐτῶν ὑπερχεόμενον φῶς εἰς τοὺς ἀξίους φωτὸς ἐποχετεύειν, τοὺς δὲ τελεσιουργοὺς ὡς ἐπιστημονικοὺς τῆς τελεστικῆς μεταδόσεως τελεῖν τοὺς τελουμένους τῇ πανιέρῳ μυήσει τῆς τῶν ἐποπτευθέντων ἱερῶν ἐπιστήμης. Οὐκοῦν ἑκάστη τῆς ἱεραρχικῆς διακοσμήσεως τάξις κατὰ τὴν οἰκείαν ἀναλογίαν ἀνάγεται πρὸς τὴν θείαν συνεργίαν, ἐκεῖνα τελοῦσα χάριτι καὶ θεοσδότῳ δυνάμει τὰ τῇ θεαρχίᾳ φυσικῶς καὶ ὑπερ-

---

9 sqq Cf Plot Enn I 2,4,6 sqq; Gr Naz or 39,8 10 συμφύρσεως: Cf Pl Phd 66 b 5; id Phdr 250 c 6; id R 533 d; 611 d sqq; id Ti 42 c; Plot Enn I 6,5,34; Gr Nyss hom 15 in Cant 439,8 sq; Procl inst 209 10 sq Cf Or princ I 2,7 (p 37,13 sq) 16 διειδεστέρους: Cf CH 44,24 sqq

---

PaRc PtPnRdFb Vv (inc 4 πλήρης) Fd Lc VcKa v

1/2 τοὺς μὲν φωτίζειν, τοὺς δὲ φωτίζεσθαι Lc, sed numeris suprascriptis ordinem verborum communem restituendum signific 2 τελειοῦσθαι Ka 3 ἁρμώσει PtRd τόνδε: τόδε Fb μακαριώτης Ka 4 ἀνθρώποις: οὐρανοῖς Pn ἐστι Lc (sed ν sscr) 6 αὐτὴ conieci: ἱεραὶ Pa ἱερὰ cett v 7 post προτέλειος add αὐτοτέλειος Pa Pn m rec sed postea del 8 ἐξηρημένον Pa 10 ἐλευθερῶσθαι PtKa ἐλευθεροῦσθαι Vv 11 post φωτὸς add καὶ Fd 12 ἐναγομένους Fd τοὺς δὲ τελειουμένους om Pa, add m rec in mg τελουμένους FbVvFd Vc Ka v 13 γενέσθαι Rc 14 inter καθαρτι- et -κοὺς ca 3 litt eras Rc 16 post φωτιστικοὺς 2 litt eras Rc διάδοσιν PaRc (cf 28,16) 17 οἰκείως ἔχοντας: inter οἰκείως et -τας lac 4 fere litt Rd ἀποπληρούμενοι Pa (corr m rec) ἀποπληρωμένους Pt 18 πᾶν corr in τῶν m rec Lc ὑπερεχόμενον Pa (corr m rec) Rc 19 ὡς ἐπιστημονικοὺς om, sed add ead m in mg Pa 20 ante τῆς add διὰ PaRc 21 ἑκάστῃ Rc 22 συνέργειαν PaRcPt (sed corr) PnLc v 23 θεοδότῳ PaRcPt (sed corr) Pn καὶ ὑπερφυῶς om Rc

φυῶς ἐνόντα καὶ πρὸς αὐτῆς ὑπερουσίως δρώμενα καὶ πρὸς τὴν ἐφικτὴν
168 B τῶν φιλοθέων νοῶν μίμησιν ἱεραρχικῶς ἐκφαινόμενα.

⟨IV.⟩

177 B ⟨1⟩ Τῆς τοίνυν ἱεραρχίας αὐτῆς ὅ τί ποτέ ἐστιν, ὡς οἶμαι, καλῶς ἡμῖν ὁρισθείσης, τὴν ἀγγελικὴν ἱεραρχίαν ἑξῆς ὑμνητέον καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς
177 C ἐν τοῖς λογίοις μορφοποιίας ὑπερκοσμίοις ὀφθαλμοῖς ἐποπτευτέον, ὅπως ἀναχθῶμεν ἐπὶ τὴν θεοειδεστάτην αὐτῶν ἁπλότητα διὰ τῶν μυστικῶν ἀναπλάσεων, καὶ τὴν ἁπάσης ἱεραρχικῆς ἐπιστήμης ἀρχὴν ὑμνήσωμεν ἐν θεοπρεπεῖ σεβασμιότητι καὶ τελεταρχικαῖς εὐχαριστίαις.

Πρῶτον δ' ἁπάντων ἐκεῖνο εἰπεῖν ἀληθές, ὡς ἀγαθότητι πάσας ἡ ὑπερούσιος θεαρχία τὰς τῶν ὄντων οὐσίας ὑποστήσασα πρὸς τὸ εἶναι παρήγαγεν. Ἔστι γὰρ τοῦτο τῆς πάντων αἰτίας καὶ ὑπὲρ πάντα ἀγαθότητος ἴδιον τὸ πρὸς κοινωνίαν ἑαυτῆς τὰ ὄντα καλεῖν, ὡς ἑκάστῳ τῶν ὄντων ὥρισται πρὸς τῆς οἰκείας ἀναλογίας. Πάντα μὲν οὖν τὰ ὄντα μετέχει προνοίας ἐκ τῆς ὑπερουσίου καὶ παναιτίου θεότητος ἐκβλυζομένης· οὐ γὰρ ἂν ἦν, εἰ μὴ τῆς τῶν ὄντων οὐσίας καὶ ἀρχῆς μετειλήφει.
177 D Τὰ μὲν οὖν ἄζωα πάντα τῷ εἶναι αὐτῆς μετέχει (τὸ γὰρ εἶναι πάντων ἐστὶν ἡ ὑπὲρ τὸ εἶναι θεότης), τὰ δὲ ζῶντα τῆς αὐτῆς ὑπὲρ πᾶσαν ζωὴν ζωοποιοῦ δυνάμεως, τὰ δὲ λογικὰ καὶ νοερὰ τῆς αὐτῆς ὑπὲρ πάντα καὶ λόγον καὶ νοῦν αὐτοτελοῦς καὶ προτελείου σοφίας. Δῆλον δὲ ὅτι περὶ αὐτὴν ἐκεῖναι τῶν οὐσιῶν εἰσιν ὅσαι πολλαχῶς αὐτῆς μετειλήφασιν.

---

9 sqq Cf DN 117,15 sqq; 144,3—5; Pl R 509 b; id Ti 29 e; Gr Naz or 38,9 (320 C); Gr Nyss Spir 99,23 sqq; Procl in Prm V 65 sq; V 316; id in Ti I 365,19 sqq; id theol plat I 18; id inst 120 14 προνοίας: Cf Procl theol plat I 15 (p 70,22 sqq) 16 sqq Cf DN 181,11—15; 201,17 sqq; Or princ I 3,6 (p 57,4 sq); Procl in Alc 181,11 sqq; id inst 39; 101 (et quae Dodds adnotavit pp 252 sq); Dam problem 70 (I, p 152,27 sqq)

PaRc PtPnRdFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 ὄντα Pt (corr ex ἐνόντα) FbVv 2 νόων FdLc νόῶν Vc post ἐκφαινόμενα add τέλος τοῦ Γ̄ κεφαλαίου Ka 3 capiti praem Κεφάλαιον Δ. Τί σημαίνει ἡ τῶν ἀγγέλων ἐπωνυμία codd v (κεφ Δ post ἐπωνυμία coll Fd) τοίνυν corrupt Pn ποτ' PnRd 4 post ἑξῆς add ἡμῶν Rc αὐτῆς corr in αὐτοῖς Rc 5 ἐν om Pa 7 ἱεραρχίας Vc (sed corr) 8 ἐν om Pa (sed sscr) 9 δ' VcKa: om cett v δὲ Rd πάσης PaPn (sed corr) ἡ e correctura Pn 10 ὑπερουσίως PaKa (sed corr) 9 ἀγα]θοτητι – παρή[γαγεν (11) in spatium 1 lineae compresse inscr m rec Vc 11 γὰρ: δὲ FbVvVcKa 12 αὐτῆς FbVvVcKa ἑ- Rd (αυτῆς corrupt) ἑκάστη FbVv 13 πρὸς: -ς postea add Pn οὖν om Pn 15 ἦν Pa ὄντως Rc μετειλήφει: -ει- prius et -φει e corr Pn 16 ζῶα PaPn τῷ: τοῦ VcKa τὸ Pn (sed corr) τὸ: τῶ Fd 17 ζῶντα: -ῶ- e correctura Pn 19 καὶ alter om Lc ὅτι om FbVv 20 ὅσαι ex ὅσας ut vid corr Pn ante πολλαχῶς add καὶ Rc αὐτῆς corr ex αὐτὰς Pn

〈2〉 Αἱ γοῦν ἅγιαι τῶν οὐρανίων οὐσιῶν διακοσμήσεις ὑπὲρ τὰ μόνον 180 A
ὄντα καὶ ἀλόγως ζῶντα καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς λογικὰ τῆς θεαρχικῆς μεταδόσεως ἐν μετουσίᾳ γεγόνασιν. Νοητῶς γὰρ ἐπὶ τὸ θεομίμητον ἑαυτὰς ἀποτυποῦσαι καὶ πρὸς τὴν θεαρχικὴν ἐμφέρειαν ὑπερκοσμίως ὁρῶσαι καὶ μορφοῦν ἐφιέμεναι τὸ νοερὸν αὐτῶν εἶδος, ἀφθονωτέρας εἰκότως ἔχουσι τὰς πρὸς αὐτὴν κοινωνίας, προσεχεῖς μὲν οὖσαι καὶ ἀεὶ πρὸς τὸ ἄναντες ὡς θεμιτὸν ἐν συντονίᾳ τοῦ θείου καὶ ἀκλινοῦς ἔρωτος ἀνατεινόμεναι καὶ τὰς ἀρχικὰς ἐλλάμψεις ἀΰλως καὶ ἀμιγῶς εἰσδεχόμεναι καὶ πρὸς αὐτὰς ταττόμεναι καὶ νοερὰν ἔχουσαι τὴν πᾶσαν ζωήν. Αὗται γοῦν εἰσιν αἱ πρώτως καὶ πολλαχῶς ἐν μετουσίᾳ τοῦ θείου γινόμεναι καὶ πρώτως καὶ πολλαχῶς ἐκφαντορικαὶ τῆς θεαρχικῆς κρυφιότητος, διὸ καὶ 180 B
παρὰ πάντα τῆς ἀγγελικῆς ἐπωνυμίας ἐκκρίτως ἠξίωνται διὰ τὸ πρώτως εἰς αὐτὰς ἐγγίνεσθαι τὴν θεαρχικὴν ἔλλαμψιν καὶ δι' αὐτῶν εἰς ἡμᾶς διαπορθμεύεσθαι τὰς ὑπὲρ ἡμᾶς ἐκφαντορίας.

Οὕτω γοῦν ὁ νόμος, ὡς ἡ θεολογία φησί, δι' ἀγγέλων ἡμῖν ἐδωρήθη καὶ τοὺς κλεινοὺς γὲ πρὸ νόμου καὶ μετὰ νόμον ἡμῶν πατέρας ἄγγελοι πρὸς τὸ θεῖον ἀνῆγον ἢ τὸ πρακτέον εἰσηγούμενοι καὶ πρὸς εὐθεῖαν ἀληθείας ὁδὸν ἐκ πλάνης καὶ ζωῆς ἀνιέρου μετάγοντες ἢ τάξεις ἱερὰς ἢ μυστηρίων ὑπερκοσμίων κρυφίας ὁράσεις ἢ θείας τινὰς προαναρρήσεις ὑποφητικῶς ἀναφαίνοντες.

---

1 sqq Angeli ut mentes mentium ratione cum deo mentis origine cohaerent; cf DN 195,3 sqq; 219,5 sqq; Plot Enn V 1,6,40 sqq; VI 9,10,8 sq; Gr Nyss Eun II 69; Chrys incomprehens I 6; Dam problem 25 (I, p 43,21 sq) 6 ἀεὶ: Cf Mt 18,10; Jamb myst I 10 (p 36,9 sqq); Gr Nyss hom 8 in Cant 245,11–247,18; Gr Naz or 28,31; Procl inst 63; 169; 175 10 πολλαχῶς: Cf DN 182,1 sqq 13 δι' αὐτῶν: Cf Jamb myst I 5 (p 16,13 sqq); Gr Naz or 40,5; Procl de mal sub III 14 (p 194,8–10); id in Prm IV 56; IV 98; id inst 128 14 διαπορθμεύεσθαι: Cf Pl Smp 202 e sq; Max Tyr philos VIII 8 (pp 97,9; 98,4); Thdt Ps 102,21 (1692 D); Procl in Ti I 341,16–19 15 Cf Act 7,53; Gal 3,19; Hbr 2,2

PaRc PtPnRdFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 ἅγιαι: -αι e correctura Vc τὰ: τὰς Pa 2 καὶ τὰ om Pa τὰ om Rd καθ' e correctura 1 litt Vc θεαρχικῆς: ἱεραρχικῆς Pa 3 ἐν om PaRc (sed superscr) νοερῶς Vv 4 ἐμφορίαν Pa supra ἐμφέρειαν scr ὁμοίωσιν m rec Vc 5 αὐτῶν: αὐτῶν coniec Langerbeck 6 μένουσαι RcRdFdLcVcKa (cf 26,13; 43,3) post μένουσαι add πρώτως καὶ πολλαχῶς Rc add τὴν πᾶσαν ζωὴν – πολλαχῶς (l 9–11) Pa 8 ἀρχικὰς e corr Vc ἀρκικὰς Pa 9 post αὐτὰς add τὰς ἐλλάμψεις Vc idem supra αὐτὰς scr Ka ἑαυτὰς FdLc (ἑ supra αυτὰς add) 10 γενόμεναι VcKa 11 πρῶτος Ka τῆς: om Pt (sed supra add) in rasura 3 litt Pn 12 ἐγκρίτως PtRdFb εἰκότως Serg ἠξίωται Pt (sed corr) Pn ἠξίονται (ο ex ω corr) Lc 13 εἰς αὐτὰς: εἰς ἑαυτὰς PaRc αὐταῖς FbVvVcKa ἐγγενέσθαι Rc ἐγκίνεσθαι Rd ἔκλαμψιν Pa 14 πορθμεύεσθαι Lc (sed corr) 15 ὁ νόμος: ὁμοίως Pa ὡς om Rc (sed supra add) 16 γε conieci: δὲ codd v ἡμῶν om Vv 17 ἢ om Pa del Rc πρακταίον PaRdFb 18 ἢ alter: post ὑπερκοσμίων coll Pa iterat Rc 19 κρυφίους: in Vv legi non pot

180 C 〈3〉 Εἰ δέ τις φαίη καὶ αὐτόθεν ἀμέσως ἐγγενέσθαι τισὶ τῶν ἁγίων θεοφανείας, μανθανέτω καὶ τοῦτο σαφῶς ἐκ τῶν ἱερωτάτων λογίων ὡς αὐτὸ μὲν ὅ τί ποτέ ἐστι τὸ τοῦ θεοῦ κρύφιον « Οὐδεὶς ἑώρακεν » οὐδὲ ὄψεται, θεοφάνειαι δὲ τοῖς ὁσίοις γεγόνασι κατὰ τὰς πρέπουσας θεῷ διὰ δή τινων ἱερῶν καὶ τοῖς ὁρῶσιν ἀναλόγων ὁράσεων ἐκφαντορίας. Ἡ πάνσοφος δὲ θεολογία τὴν ὅρασιν ἐκείνην, ἥτις ἐν ἑαυτῇ διαγεγραμμένην ἀνέφαινε τὴν θείαν ὡς ἐν μορφώσει τῶν ἀμορφώτων ὁμοίωσιν, ἐκ τῆς τῶν ὁρώντων ἐπὶ τὸ θεῖον ἀναγωγῆς εἰκότως καλεῖ θεοφάνειαν ὡς δι' αὐτῆς τοῖς ὁρῶσι θείας ἐγγινομένης ἐλλάμψεως καί τι τῶν θείων αὐτῶν ἱερῶς μυουμένων. Ταύτας δὲ τὰς θείας ὁράσεις οἱ κλεινοὶ πατέρες ἡμῶν
180 D ἐμυοῦντο διὰ μέσων τῶν οὐρανίων δυνάμεων. Ἢ οὐχὶ καὶ τὴν ἱερὰν τοῦ νόμου θεσμοθεσίαν ἡ τῶν λογίων παράδοσις ὡς αὐτόθεν μέν φησιν ἐκ θεοῦ τῷ Μωϋσῇ δεδωρημένην, ὅπως ἂν ἡμᾶς ἀληθῶς μυήσῃ τὸ θείας
181 A αὐτὴν εἶναι καὶ ἱερᾶς ὑποτύπωσιν, διδάσκει δὲ καὶ τοῦτο σαφῶς ἡ θεολογία τὸ δι' ἀγγέλων αὐτὴν εἰς ἡμᾶς προελθεῖν ὡς τῆς θεονομικῆς τάξεως ἐκεῖνο θεσμοθετούσης τὸ διὰ τῶν πρώτων τὰ δεύτερα πρὸς τὸ θεῖον ἀνάγεσθαι; Καὶ γὰρ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ὑπερκειμένων τε καὶ ὑφειμένων νοῶν, ἀλλὰ κἀν τοῖς ὁμοταγέσιν οὕτος ὁ θεσμὸς ὥρισται παρὰ τῆς πάντων ὑπερουσίου ταξιαρχίας τὸ καθ' ἑκάστην ἱεραρχίαν πρώτας καὶ μέσας καὶ τελευταίας εἶναι τάξεις τε καὶ δυνάμεις καὶ τῶν ἡττόνων εἶναι τοὺς θειοτέρους μύστας καὶ χειραγωγοὺς ἐπὶ τὴν θείαν προσαγωγὴν καὶ ἔλλαμψιν καὶ κοινωνίαν.

181 B 〈4〉 Ὁρῶ δὲ ὅτι καὶ τὸ θεῖον τῆς Ἰησοῦ φιλανθρωπίας μυστήριον ἄγγελοι πρῶτον ἐμυήθησαν, εἶτα δι' αὐτῶν εἰς ἡμᾶς ἡ τῆς γνώσεως χάρις διέβαινεν. Οὕτω γοῦν ὁ θειότατος Γαβριὴλ Ζαχαρίαν μὲν τὸν

---

2 θεοφανείας: Cf e g Gen 12,7; 28,13 sqq 3 Vide Joh 1,18; cf I Tim 6,16; I Joh 4,12 14 Cf EH 105,13 18 sqq Cf CH 40,17 25 Cf Lc 1,11 sqq

---

PaRc PtPnRdFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 ἐνγενέσθαι Pn (corr in ἐγγ-) ἐκγενέσθαι PaRc 2 θεοφανίας PaPn (sed corr) FbVvFd σοφῶς PaRcPtPn 3 ποτ' Rd τοῦ om Rd (sed superscr) Lc 4 θεοφανίαι PaFbFd γεγόνασιν Pn (sed -ν eras) Fb 5 δὴ om VcKa τινων ἱερῶν: τινας ἱερὰς Pa τινος ἱερὰς Rc 5/6 ἡ γοῦν πάνσοφος (δὲ omisso) PaRc 6 αὐτῆ PaLc (sed sscr ἑ) 7 θείαν: ἀλήθειαν Pt ante τῶν add ἐκ Pn ὁμοίωσιν ἴν' Vv (sed ἴν' exp) 8 καλεῖσθαι PaRc θεοφανίαν PaPn (sed corr) Fd 9 post αὐτῆς inser καὶ PaRc τι: τινων RcPtPn Lc (sed -νων eras) 11 ἐμοιοῦντο Fb 13 Μωσῆ Fb Μωσεῖ PaRcFdLc (corr e μωυσεῖ) Μωϋσεῖ Ka (corr e μωυσῆ) μυήσαι PtPn μυήσαιτο v μύσει FbKa (sed sscr η) 14 ἱερὰς Pn ὑποτυπώσεις PaRcPtPn σοφῶς PaRcPnFbVvVc v 15 τὸ om Pa 16 ἐκεινομοθετούσης Vv (sed sscr θεσ) 17 θεῖον e duobus litteris (an θν?) corr Pt ὑφειγμένων Pa ὑφιμένων Pt 18 νοῶν: om Pa (sed superscr ead m) νόων FdLc νόῶν Vc 19 post ὑπερουσίου add θεόθεν RdVv 20 τῶν e τὸν corr Vc 22 ἔκλαμψιν Pa 23 Ἰησοῦ: Χριστοῦ PaRc 24 post εἶτα add καὶ Pn 25 τὸν om Rd (sed superscr)

ἱεράρχην ἐμυσταγώγει τὸ προφήτην ἔσεσθαι τὸν ἐξ αὐτοῦ παρ' ἐλπίδα χάριτι θείᾳ γενησόμενον παῖδα τῆς ἀγαθοπρεπῶς καὶ σωτηρίως τῷ κόσμῳ ἐπιφανησομένης ἀνδρικῆς τοῦ Ἰησοῦ θεουργίας, τὴν δὲ Μαριὰμ ὅπως ἐν αὐτῇ γενήσεται τὸ θεαρχικὸν τῆς ἀφθέγκτου θεοπλαστίας μυστήριον. Ἕτερος δὲ τῶν ἀγγέλων τὸν Ἰωσὴφ ἐξεπαίδευεν ὅπως ἀληθῶς ἐκπεπλήρωται τὰ θειωδῶς ἐπηγγελμένα τῷ προγόνῳ Δαυίδ, ἄλλος δὲ τοὺς ποιμένας ὡς τῇ τῶν πολλῶν ἀναχωρήσει καὶ ἡσυχίᾳ κεκαθαρμένους εὐηγγελίζετο, καὶ σὺν αὐτῷ «Πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου» τὴν πολυ- 181 C
ύμνητον ἐκείνην παρεδίδου τοῖς ἐπὶ γῆς δοξολογίαν. Ἀνανεύσω δὲ καὶ πρὸς τὰς ὑπερτάτας τῶν λογίων φωτοφανείας. Ὁρῶ γὰρ ὅτι καὶ αὐτὸς Ἰησοῦς ἡ τῶν ὑπερουρανίων οὐσιῶν ὑπερούσιος αἰτία πρὸς τὸ καθ' ἡμᾶς ἀμεταβόλως ἐληλυθὼς οὐκ ἀποπηδᾷ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ταχθείσης τε καὶ αἱρεθείσης ἀνθρωποπρεποῦς εὐταξίας, ἀλλ' εὐπειθῶς ὑποτάττεται ταῖς τοῦ πατρὸς καὶ θεοῦ δι' ἀγγέλων διατυπώσεσιν, καὶ διὰ μέσων αὐτῶν ἀγγέλλεται τῷ Ἰωσὴφ ἡ πρὸς τοῦ πατρὸς οἰκονομηθεῖσα τοῦ υἱοῦ πρὸς Αἴγυπτον ἀναχώρησις καὶ αὖθις ἡ πρὸς τὴν Ἰουδαίαν ἐξ Αἰγύπτου μεταγωγή, καὶ δι' ἀγγέλων αὐτὸν ὁρῶμεν ὑπὸ ταῖς πατρικαῖς θεσμοθεσίαις ταττόμενον. Ἐῶ γὰρ εἰπεῖν ὡς εἰδότι τὰ ταῖς ἱερατικαῖς ἡμῶν παραδόσεσιν ἐκπεφασμένα καὶ περὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ τὸν Ἰησοῦν ἐνισ-

---

3 sq Cf Lc 1,26 sqq 5 Cf Mt 1,20 sqq 7 Cf Lc 2,8 sqq ἀναχωρήσει καὶ ἡσυχίᾳ: Cf DN 218,7 sqq; Pl Phd 83 a; id R 496 d 6; Ph migr Abr 190; Plot Enn I 1,12,18; Gr Nyss v Mos II (p 40,9); Procl theol plat II 11 (p 64,11 sq) 12 ἀμεταβόλως: Cf DN 135,2 sqq sim 12 sq Cf Phil 2,8 15–17 Cf Mt 2,13–21 19 sq Cf Lc 22,43

PaRc PtPnRdFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 μυσταγωγεῖ Pa (sed corr) Rc post ἐλπίδα rasura 2–3 litt Ka 2 γεννησόμενον Pt (sed corr) v ἀγαθοπρεποῦς Rc καὶ σωτηρίως post τῷ κόσμῳ coll Fb VvFdLc (ordinem sic immutandum signific " supra καὶ et ' supra τῷ scriptis) VcKa τῷ corr e τὸ Pn 3 τοῦ: τῆς Rd θεουργίας: post θε 1 litt eras Vv ἱερουργίας Fb 4 γεννήσεται Rd v ἀφθέκτου RdFb 5 ante μυστήριον iterav τὸ Fd ἐξεπαίδευσεν Pn Lc (sed corr) (cf 21,17; 34,20 sq et Schwyzer–Debrunner, Griech. Grammatik II p 277.4) 6 τὰ: α e corr Lc 8 αὐτῷ: -ῶ e corr Pn στρατειᾶς Pn (sed corr) Fb οὐρανίου στρατιᾶς coll PtFbVvVcKa 9 post παρεδίδου ca 2 litt eras Lc τοῖς om Vv Ἀνανεύσω PaRc PtPnFdLc: ἀνανεύσωμεν RdFbVv VcKa v 10 φωτοφανίας PaRcPn (sed corr) FbFd 11 ἡ: καὶ v αἰτία: οὐσία Pa οὐσίαι Rc 13 post ἀλλὰ (sic) add καὶ VcKa ὑποτάττεται: ὑπαινίττεται FbVv 14 θεοῦ καὶ πατρὸς coll FbVv VcKa Serg διατυπώσεσι Pn (-ν eras) FdLc (-ν eras) VcKa 15 οἰκονομήθησα Rd υἱοῦ: Ἰησοῦ PtPnFdLc Serg 18 τὰ om Rc 19 τοῦ alter om Rc (sed add in mg)

181 D χύσαντος ἢ ὅτι καὶ αὐτὸς Ἰησοῦς κατὰ τὴν ἡμῶν σωστικὴν ἀγαθουργίαν εἰς ἐκφαντορικὴν ἐληλυθὼς τάξιν « Ἄγγελος μεγάλης βουλῆς » ἀνηγόρευται. Καὶ γὰρ ὡς αὐτὸς ἀγγελοπρεπῶς φησιν, ὅσα ἤκουσε παρὰ τοῦ πατρὸς ἀνήγγειλεν ἡμῖν.

---

2 Vide Jes 9,5 3/4 Cf Joh 8,26; 15,15

PaRc PtPnRdFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 ἢ om Pt (sed superscr ead m) post αὐτὸς add ὁ v σωστικὴν: σωματικὴν Fd
2 εἰς: καὶ PaRc 3 Καὶ: ἢ Rc (sed corr) φησιν post αὐτός coll Fd ἤκουσα Rd
4 ἀνήγγειλα Rd

⟨V.⟩

Αὕτη μὲν οὖν ἐστιν ὡς καθ' ἡμᾶς ἡ αἰτία τῆς ἀγγελικῆς ἐν τοῖς λογίοις 196 B
ἐπωνυμίας, ἐρευνῆσαι δὲ ὡς οἶμαι χρὴ δι' ἣν αἰτίαν οἱ θεολόγοι πάσας
μὲν ἅμα τὰς οὐρανίας οὐσίας ἀγγέλους καλοῦσι, πρὸς δὲ τὴν ἐκφαντορίαν
ἐρχόμενοι τῶν ὑπερκοσμίων αὐτῶν διακοσμήσεων τάξιν ἀγγελικὴν ἰδίως
ὀνομάζουσι τὴν συμπληρωτικῶς ἀποπερατοῦσαν τὰ θεῖα καὶ οὐράνια
τάγματα· πρὸ ταύτης δὲ ὑπερκειμένως τάττουσι τοὺς ἀρχαγγελικοὺς
διακόσμους, τάς τε ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας καὶ τὰς δυνάμεις ὅσας τε
τούτων ὑπερβεβηκυίας οὐσίας αἱ τῶν λογίων ἴσασιν ἐκφαντορικαὶ πα-
ραδόσεις. Φαμὲν δὲ ὅτι κατὰ πᾶσαν ἱερὰν διακόσμησιν αἱ μὲν ὑπερβεβη-
κυῖαι τάξεις ἔχουσι καὶ τὰς τῶν ὑφειμένων διακοσμήσεων ἐλλάμψεις καὶ
δυνάμεις, ἀμέθεκτοι δὲ τῶν αὐτὰς ὑπερκειμένων εἰσὶν αἱ τελευταῖαι. Τὰ
μὲν οὖν ἁγιώτατα τῶν ὑπερτάτων οὐσιῶν τάγματα καὶ ἀγγέλους κα- 196 C
λοῦσιν οἱ θεολόγοι. Καὶ γάρ εἰσιν ἐκφαντορικὰ καὶ αὐτὰ τῆς θεαρχικῆς
ἐλλάμψεως. Τὴν τάξιν δὲ τὴν τῶν οὐρανίων νοῶν τελευταίαν οὐκ ἔχει
λόγον ἀρχὰς ἢ θρόνους ἢ Σεραφὶμ ὀνομάζειν. Οὐδὲ γάρ ἐστιν ἐν μετουσίᾳ
τῶν ὑπερτάτων δυνάμεων, ἀλλ' ὥσπερ αὕτη τοὺς καθ' ἡμᾶς ἐνθέους
ἱεράρχας ἀνάγει πρὸς τὰς ἐγνωσμένας αὐτῇ τῆς θεαρχίας αὐγάς, οὕτω
καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς οὐσιῶν αἱ πανίεροι δυνάμεις ἀναγωγικαὶ πρὸς τὸ
θεῖόν εἰσι τῆς ἀποπληρούσης τὰς ἀγγελικὰς ἱεραρχίας διακοσμήσεως –
εἰ μὴ ἄρα τις καὶ τοῦτο φαίη τὸ κοινὰς εἶναι πάσας τὰς ἀγγελικὰς
ὀνομασίας κατὰ τὴν πασῶν τῶν οὐρανίων δυνάμεων εἰς τὸ θεοειδὲς καὶ
τὴν ἐκ θεοῦ φωτοδοσίαν ὑφειμένην καὶ προὔχουσαν κοινωνίαν. Ἀλλ' ἵνα 196 D
μᾶλλον ἡμῖν ὁ λόγος διευκρινηθείη, κατίδωμεν ἱερῶς τὰς ἐν τοῖς λογίοις
ἐκπεφασμένας ἁγιοπρεπεῖς ἰδιότητας ἑκάστης οὐρανίας διακοσμήσεως.

---

9 sqq Cf Procl inst 57; 97; 150; id in Alc 199,5 sqq 11 sqq Cf Procl in Cra 75,14 sqq

---

PaRc PtPnRdFb Vv Fd Lc VcKa v

---

capiti praem κεφάλαιον Ē διὰ τί πᾶσαι αἱ οὐράνιαι οὐσίαι κατὰ κοινοῦ ἄγγελοι λέγονται codd v (οὐράνιοι Rc) κεφ. Ē post λέγονται coll Fd 1 ἡ suo loco collocavi: om PaRc PtPnFd LcVcKa post ὡς coll RdFbVv v 3 οὐρανίους PtPnRdLc v 4 ἐρχόμενος Pa ἀνερχόμενοι Rc 6 πράγματα PaRc post πρὸ 1 litt eras Vc πρ (sed inser o man ead ut vid) Ka 7 τε prius om FbVv τὰς alter om Fd eras Lc 8 ἐκφαντορικαῖς Pa 10 τὰς om Pt (sed add in mg) ante καὶ add τε Pt 11 post δὲ add καὶ Fd post Τὰ spatium 2–3 litt Vc 12 ὑπερτάτων: ὑπερ- e corr (an ex ὑπο-?) Fd 13 ἐκφαντορικαὶ Fb 14 ἐλλάμψεως: post -μ- 1 litt eras Ka τὴν om Lc (sed superscr) νόων FdLc (corr e νοῶν) 15 σεραφεὶμ Pa σαραφὶμ Lc 16 αὐτῇ PaRcPnRd 17 αὐτὴ Fd 18 post οὐσιῶν add ἔτι Pa πανίεροι: ἀνίεροι Pa 21 τὴν om, sed sscr ead man ut vid Fd, eras Lc τῶν om Pn 23 ἡμῖν om Pa (sed sscr ead man ut vid) Serg κατίδομεν Vv κατείδωμεν PaRc PtPn (sed corr) 24 post διακοσμήσεως add τέλος τοῦ Ē κεφαλαίου Vc

⟨VI.⟩

200 C ⟨1⟩ Ὅσοι μέν εἰσι καὶ οἷοι τῶν ὑπερουρανίων οὐσιῶν οἱ διάκοσμοι καὶ ὅπως αἱ κατ' αὐτοὺς ἱεραρχίαι τελοῦνται, μόνην ἀκριβῶς εἰδέναι φημὶ τὴν θεωτικὴν αὐτῶν τελεταρχίαν, προσέτι καὶ αὐτοὺς ἐγνωκέναι τὰς οἰκείας δυνάμεις τε καὶ ἐλλάμψεις καὶ τὴν ἑαυτῶν ἱερὰν καὶ ὑπερκόσμιον εὐταξίαν. Ἀδύνατον γὰρ ἡμᾶς εἰδέναι τὰ τῶν ὑπερουρανίων νοῶν μυστήρια καὶ τὰς ἁγιωτάτας αὐτῶν τελειώσεις, εἰ μή που φαίη τις ὅσα δι' αὐτῶν ἡμᾶς ὡς τὰ οἰκεῖα καλῶς εἰδότων ἡ θεαρχία μεμυσταγώγηκεν. Οὐκοῦν ἡμεῖς μὲν οὐδὲν αὐτοκινήτως ἐροῦμεν· ὅσα δὲ τῶν ἀγγελικῶν θεαμάτων ὑπὸ τῶν ἱερῶν θεολόγων ἐθεωρήθη, ταῦτα μυηθέντες ἡμεῖς ὡς οἷοί τέ ἐσμεν ἐκθησόμεθα.

200 D ⟨2⟩ Πάσας ἡ θεολογία τὰς οὐρανίας οὐσίας ἐννέα κέκληκεν ἐκφαντορικαῖς ἐπωνυμίαις· ταύτας ὁ θεῖος ἡμῶν ἱεροτελεστὴς εἰς τρεῖς ἀφορίζει τριαδικὰς διακοσμήσεις. Καὶ πρώτην μὲν εἶναί φησι τὴν περὶ θεὸν οὖσαν ἀεὶ καὶ προσεχῶς αὐτῷ καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἀμέσως ἡνῶσθαι παραδεδομένην. Τούς τε γὰρ ἁγιωτάτους θρόνους καὶ τὰ πολυόμματα καὶ
201 A πολύπτερα τάγματα Χερουβὶμ Ἑβραίων φωνῇ καὶ Σεραφὶμ ὠνομασμένα κατὰ τὴν πάντων ὑπερκειμένην ἐγγύτητα περὶ θεὸν ἀμέσως ἱδρῦσθαί φησι παραδιδόναι τὴν τῶν ἱερῶν λογίων ἐκφαντορίαν. Τὸν τριαδικὸν οὖν τοῦτον διάκοσμον ὡς ἕνα καὶ ὁμοταγῆ καὶ ὄντως † πρώτην ἱεραρχίαν ὁ κλεινὸς ἡμῶν ἔφη καθηγεμών, ἧς οὐκ ἔστιν ἑτέρα θεοειδεστέρα καὶ ταῖς πρωτουργοῖς τῆς θεαρχίας ἐλλάμψεσιν ἀμέσως προσεχεστέρα, δευτέραν

---

1 sqq Cf Chrys incomprehens IV 2; Thdt Ps 102,21 (1692 C sq) 11 sq Ordinis angelorum mentionem faciunt Cyr H catech 23 myst 5,6; Gr Naz or 28,31; Gr Nyss hom 15 in Cant 445,13–446,10; Didym Trin II 20; Chrys catech bapt VII 20; Thdt Ps 102,21 (1692 C) 12 sq Cf Procl theol plat IV 3 passim 14 ἀμέσως: Cf Procl inst 128 16 sqq Cf Ex 25,17–21; II Chron 3,10–13; Ps 79,1 et sim; Jes 6,1 sqq; Ez 10,1 sqq; Eph 1,21; Col 1,16; I Thess 4,16; Judas 9

Pa (def a 3 τελεταρχίαν) Rc PtPnRdFb Vv Fd Lc VcKa v

---

capiti praem κεφάλαιον $\overline{S}$ τίς ἡ πρώτη τῶν οὐρανίων οὐσιῶν διακόσμησις, τίς ἡ μέση, τίς ἡ τελευταία codd v (οὐσιῶν om FdKa κεφ $\overline{S}$ post τελευταία coll Fd) 1 inter ὑπερ- et οὐρανίων 2 litt eras Lc ἐπουρανίων PaRcPt (sed corr) Pn (cf l 5) Rd 3 θεοπτικὴν Vv θεωρητικὴν PaRc αὐτοὺς: αὐτῶν Rc 4 τὴν ἱερὰν αὐτῶν PtPnRdLc (sed sscr ἑ alt man) 5 ἐπουρανίων Rd νόων FdLc 7 ὡς: ω · Ka (sed sscr σ ead man ut vid) 9 ἐθεωρήθη: εθεω in rasura 3 litt Pn ἡμεῖς om Fd eras Lc 10 ἐκθησώμεθα Rc 11 οὐρανίας Lc e corr ut vid: οὐρανίους PnRd v 12 ἡμῖν Rd ἱεροτελετὴς RdFd εἰς τρεῖς: -ς τ in rasura Pn 14 καὶ alter om Vv ἐνῶσθαι Lc παραδεχομένην PtPn 15 πολυόματα Fb 16 σαραφὶμ FdLc χαιρουβὶμ Rd ὀνομασμένα Pn(sed corr)Lc 17 ὑπερκειμένην om Pt ἱδρύεσθαι RcPnLc(sed corr) v 18 post παραδιδόναι add τε PtPnLc(sed eras) 19 † deesse videtur tertium attributum. An καὶ alt delendum? 20 κλεινὸς: κοινὸς Rc

δ' εἶναί φησιν τὴν ὑπὸ τῶν ἐξουσιῶν καὶ κυριοτήτων καὶ δυνάμεων συμπληρουμένην καὶ τρίτην ἐπ' ἐσχάτων τῶν οὐρανίων ἱεραρχιῶν τὴν τῶν ἀγγέλων τε καὶ ἀρχαγγέλων καὶ ἀρχῶν διακόσμησιν.

⟨VII.⟩

⟨1⟩ Ταύτην ἡμεῖς ἀποδεχόμενοι τὴν τῶν ἁγίων ἱεραρχιῶν τάξιν φαμὲν 205 B
ὅτι πᾶσα τῶν οὐρανίων νοῶν ἐπωνυμία δήλωσιν ἔχει τῆς ἑκάστου θεοειδοῦς ἰδιότητος. Καὶ τὴν μὲν ἁγίαν τῶν Σεραφὶμ ὀνομασίαν φασὶν οἱ τὰ Ἑβραίων εἰδότες ἢ τὸ ἐμπρηστὰς ἐμφαίνειν ἢ τὸ θερμαίνοντας, τὴν δὲ τῶν Χερουβὶμ πλῆθος γνώσεως ἢ χύσιν σοφίας. Εἰκότως οὖν ἡ πρώτη τῶν οὐρανίων ἱεραρχιῶν πρὸς τῶν ὑπερτάτων οὐσιῶν ἱερουργεῖται τάξιν ἔχουσα τὴν πασῶν ὑψηλοτέραν τῷ περὶ θεὸν ἀμέσως ἱδρῦσθαι καὶ τὰς πρωτουργοὺς θεοφανείας καὶ τελειώσεις εἰς αὐτὴν ὡς ἐγγυτάτην ἀρχικωτέρως διαπορθμεύεσθαι. Θερμαίνοντες γοῦν ὀνομάζονται καὶ θρόνοι καὶ χύσις σοφίας ἐκφαντορικῷ τῶν θεοειδῶν αὐτῶν ἔξεων ὀνόματι. Τὸ μὲν γὰρ ἀεικίνητον αὐτῶν περὶ τὰ θεῖα καὶ ἀκατάληκτον καὶ τὸ θερμὸν καὶ ὀξὺ καὶ ὑπερζέον τῆς προσεχοῦς καὶ ἀνενδότου καὶ ἀκλινοῦς ἀεικινη- 205 C
σίας καὶ τὸ τῶν ὑποβεβηκότων ἀναγωγικῶς καὶ δραστηρίως ἀφομοιωτικὸν ὡς ἀναζέον ἐκεῖνα καὶ ἀναζωπυροῦν ἐπὶ τὴν ὁμοίαν θερμότητα, καὶ τὸ πρηστηρίως καὶ ὁλοκαύτως καθαρτικὸν καὶ τὴν ἀπερικάλυπτον καὶ ἄσβεστον ἔχουσαν ὡσαύτως ἀεὶ φωτοειδῆ καὶ φωτιστικὴν ἰδιότητα,

---

5 sq Cf Pl Cra 428 e 1–4; Procl in Cra 72,12 sqq 6 sq Cf Cyr ador 9 (601 A sq); Hieron in Is III 6,2.3–6.7 8 Cf Ph v Mos II 97; Clem str V 35,6; Or hom 5,3 in Num (p 29,18); 10,3 (p 74,7 sq) 11 πρωτουργοὺς: Cf Procl inst 110; 151 sq 14 ἀεικίνητον: Cf CH 54,11; Gr Nyss hom 15 in Cant 445,18 18 Cf Gr Naz or 28,31 (72 A)

Rc PtPnRdFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 δ': om PtLc (sed add δὲ in mg) δὲ Rc (sed post εἶναι coll) PnRdFbFdVcKa φασὶ Rc 2 τρίτην: τρίτων Pt η in rasura 2 litt Pn ἐσχάτω PtPnRdVcKa ἱεραρχῶν Vv v capiti praem κεφάλαιον $\overline{Z}$ περὶ τῶν σεραφὶμ καὶ χερουβὶμ καὶ τῶν θρόνων καὶ περὶ τῆς πρώτης αὐτῶν ἱεραρχίας FbVvVcKa v item sed ante χερουβὶμ add τῶν RcPtPnRdFd (σαραφὶμ κεφ. $\overline{Z}$ post ἱεραρχίας coll) Lc (κεφ. $\overline{Z}$ coll post ἱεραρχίας; σαραφὶμ) 5 νόων FdLc 6 σεραφὶμ: ε in rasura Pn σαραφὶμ FdLc φασὶν om v 8 τῶν om v ante πλῆθος add ἢ Rc 9 ante πρὸς add οὐ Vc 10 τῷ scripsi: τὸ codd (Pn e corr) τῷ – ἱδρῦσθαι om v (sed adnot in apparatu) Serg ἱδρύεσθαι RcLc(sed ε eras) 11 πρωτουργούσας Rc προτουργοὺς Rd θεοφανίας FbFd εἰς om Pt 13 χύσεις Rc ἐκφαντορικῶς Vv (sed-ς eras) 14 ἀεικίνητων RcPnFd ἀκίνητον Fb (sed corr m ead ut vid) 15 ante ὀξὺ add τὸ PtPnLc (m rec in rasura) v 16 καὶ τὸ e corr Ka τὸ om Rd (sed superscr ead m)

πάσης ἀλαμποῦς σκοτοποιίας ἐλάτειραν οὖσαν καὶ ἀφανιστικὴν ἡ τῶν Σεραφὶμ ἐπωνυμία ἐκφαντορικῶς διδάσκει, ἡ δὲ τῶν Χερουβὶμ τὸ γνωστικὸν αὐτῶν καὶ θεοπτικὸν καὶ τῆς ὑπερτάτης φωτοδοσίας δεκτικὸν καὶ θεωρητικὸν ἐν πρωτουργῷ δυνάμει τῆς θεαρχικῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς σοφοποιοῦ μεταδόσεως ἀναπεπλησμένον καὶ κοινωνικὸν ἀφθόνως πρὸς τὰ δεύτερα τῇ χύσει τῆς δωρηθείσης σοφίας, ἡ δὲ τῶν ὑψηλοτάτων καὶ
205 D ἐπηρμένων θρόνων τὸ πάσης ἀμιγῶς ἐξῃρῆσθαι περιπεζίας ὑφέσεως καὶ τὸ πρὸς τὸ ἄναντες ὑπερκοσμίως ἀνωφερὲς καὶ πάσης ἐσχατιᾶς ἀρρεπῶς ἀνῳκισμένον καὶ περὶ τὸν ὄντως ὕψιστον ὁλικαῖς δυνάμεσιν ἀκατασείστως καὶ εὐσταθῶς ἱδρυμένον καὶ τῆς θεαρχικῆς ἐπιφοιτήσεως ἐν ἀπαθείᾳ πάσῃ καὶ ἀϋλίᾳ δεκτικὸν καὶ τὸ θεοφόρον καὶ θεραπευτικῶς ἐπὶ τὰς θείας ὑποδοχὰς ἀναπεπταμένον.

208 A 〈2〉 Αὕτη μὲν ἡ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ὡς καθ' ἡμᾶς ἐκφαντορία· λεκτέον δὲ τίνα τὴν ἱεραρχίαν αὐτῶν οἰόμεθα. Τὸ μὲν γὰρ ἁπάσης ἱεραρχίας σκοπὸν τῆς θεομιμήτου θεοειδείας ἐξηρτημένον ἀρρεπῶς εἶναι καὶ τὸ διαιρεῖσθαι πᾶσαν ἱεραρχικὴν πραγματείαν εἰς μετοχὴν ἱερὰν καὶ μετάδοσιν καθάρσεως ἀμιγοῦς καὶ θείου φωτὸς καὶ τελεστικῆς ἐπιστήμης ἀρκούντως ἤδη πρὸς ἡμῶν εἰρῆσθαι νομίζω. Νῦν δὲ εἰπεῖν ἀξίως εὔχομαι τῶν ὑπερτάτων νοῶν πῶς ἡ κατ' αὐτοὺς ἱεραρχία διὰ τῶν λογίων ἐκφαίνεται. Ταῖς πρώταις οὐσίαις, αἳ μετὰ τὴν οὐσιοποιὸν αὐτῶν θεαρχίαν ἱδρυμέναι καὶ οἷον ἐν προθύροις αὐτῆς τεταγμέναι πάσης εἰσὶν ἀοράτου καὶ ὁρατῆς ὑπερβεβηκυῖαι γεγονυίας δυνάμεως, οἰκείαν οἰητέον εἶναι καὶ
208 B κατὰ πᾶν ὁμοειδῆ τὴν ἱεραρχίαν. Καθαρὰς μὲν οὖν αὐτὰς ἡγητέον οὐχ ὡς ἀνιέρων κηλίδων καὶ μολυσμῶν ἠλευθερωμένας οὐδ' ὡς προσύλων ἀνεπιδέκτους φαντασιῶν, ἀλλ' ὡς πάσης ὑφέσεως ἀμιγῶς ὑψηλοτέρας καὶ παντὸς ὑποβεβηκότος ἱεροῦ κατὰ τὴν ὑπερτάτην ἀγνότητα πάσαις

---

6 sqq Cf Procl in R II 248,14 sqq 14 sqq Cf CH 17,10 sqq 21 προθύροις: Cf Plot Enn V 9,2,25 sq; Procl de mal sub III 14 (p 194,17) 25 Cf Gr Naz or 38,9 (321 A)

Rc PtPnPb (inc a 15 εἶναι) Rd (usque ad 15 εἶναι) Fb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 ante πάσης add καὶ RdVv ἐλάτηραν LcKa(sed corr) ἐλάτειρα Fb 2 σαραφὶμ Lc post ἐπωνυμία add ἢ Rc 1 litt eras Lc 3/4 καὶ θεωρητικὸν om Lc (add in mg ead m ut vid) 5 ἀναπεπλασμένον v 6 δωρηθήσης Ka (sed corr) 7 ἀκριβῶς RcPt (sed corr) Pn v ἐξηρτῆσθαι Pt post περιπεζίας 1 litt eras Lc 8 τὸ prius om FbVv τὸ alter om Pn v 9 ἀνωκισμένων RdKa(sed corr) τὸ Rc 10 ἐπιφυτήσεως Fb 11 θεραπευτικῶς: δεκτικῶς Rc (sed superscr θεραπευτικῶς alt m) 12 ὑπεροχὰς Pt (corr ex ὑποδοχὰς) 13 αὐτὴ Rc post ὡς 1 litt eras Lc 14 Τὸ: τὸν RdVv v 15 θεοειδίας Rd 16 πραγματίαν Fb εἰς δοχὴν Rc 17 τελετικῆς Ka 18 ἀρκούντος Pn (sed corr) Fd πρὸς: παρ' Pb νυνὶ PtPnPb 19 νόων FdLc ἡ: ἤδη Rc 20 αὐτῶν om Fb (sed add in mg) αὐτῶν Lc 22 γεγονοίας Fb post δυνάμεως add ὡς Fb οἰκείαν: ἐοικείαν Pn(corr in ἐοικυίαν) 23 πᾶσαν Fd ὁμοειδῆ: ὁμοειδεῖ PtPn (sed corr) 25 ἀμιγῶς: ἀμιγεῖς καὶ Rc 26 ὑποβεβηκότος: o prim in rasura 2 litt (an fuit -ερ?) Lc ὑπερβεβηκότος RcPtPn

ταῖς θεοειδεστάταις δυνάμεσιν ὑπεριδρυμένας καὶ τῆς οἰκείας ἀεικινήτου καὶ ταὐτοκινήτου κατὰ τὸ φιλοθέως ἄτρεπτον τάξεως ἀρρεπῶς ἀντεχομένας καὶ τὴν ἐπὶ τὰ χείρω κατά τι μείωσιν οὐδ' ὅλως εἰδυίας ἀλλ' ἄπτωτον ἀεὶ καὶ ἀμετακίνητον ἔχουσας τὴν τῆς οἰκείας θεοειδοῦς ἰδιότητος ἀμιγεστάτην ἵδρυσιν· θεωρητικὰς δὲ αὖθις οὐχ ὡς αἰσθητῶν συμβόλων ἢ νοερῶν θεωροὺς οὐδὲ ὡς τῇ ποικιλίᾳ τῆς ἱερογραφικῆς θεωρίας ἐπὶ τὸ θεῖον ἀναγομένας, ἀλλ' ὡς πάσης ἀΰλου γνώσεως ὑψηλοτέρου φωτὸς ἀποπληρουμένας καὶ τῆς τοῦ καλλοποιοῦ καὶ ἀρχικοῦ κάλλους 208 C
ὑπερουσίου καὶ τριφανοῦς θεωρίας ὡς θεμιτὸν ἀναπιμπλαμένας, τῆς δὲ
10 Ἰησοῦ κοινωνίας ὡσαύτως ἠξιωμένας οὐκ ἐν εἰκόσιν ἱεροπλάστοις μορφωτικῶς ἀποτυποῦσι τὴν θεουργικὴν ὁμοίωσιν, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς αὐτῷ πλησιαζούσας ἐν πρώτῃ μετουσίᾳ τῆς γνώσεως τῶν θεουργικῶν αὐτοῦ φώτων καὶ μὴν ὅτι τὸ θεομίμητον αὐταῖς ὑπερτάτως δεδώρηται καὶ κοινωνοῦσι κατὰ τὸ αὐταῖς ἐφικτὸν ἐν πρωτουργῷ δυνάμει ταῖς θεουρ-
15 γικαῖς αὐτοῦ καὶ φιλανθρώποις ἀρεταῖς· τετελεσμένας δὲ ὡσαύτως οὐχ ὡς ποικιλίας ἱερᾶς ἀναλυτικὴν ἐπιστήμην ἐλλαμπομένας, ἀλλ' ὡς πρώτης καὶ ὑπερεχούσης θεώσεως ἀποπληρουμένας κατὰ τὴν ὑπερτάτην ὡς ἐν ἀγγέλοις τῶν θεουργιῶν ἐπιστήμην. Οὐ γὰρ δι' ἄλλων ἁγίων οὐσιῶν, 208 D
ἀλλὰ πρὸς αὐτῆς τῆς θεαρχίας ἱεραρχούμεναι τῷ ἐπ' αὐτὴν ἀμέσως
20 ἀνατείνεσθαι τῇ πάντων ὑπερεχούσῃ δυνάμει καὶ τάξει καὶ πρὸς τὸ πάναγνον καὶ κατὰ πᾶν ἀρρεπὲς ἱδρύονται καὶ πρὸς τὴν ἄΰλον καὶ νοητὴν εὐπρέπειαν ὡς θεμιτὸν εἰς θεωρίαν προσάγονται καὶ τοὺς τῶν θεουργιῶν ἐπιστημονικοὺς λόγους ὡς πρῶται καὶ περὶ θεὸν οὖσαι μυ- 209 A
οῦνται πρὸς αὐτῆς τῆς τελεταρχίας ὑπερτάτως ἱεραρχούμεναι.

---

1 sq Cf CH 31,7 9 τριφανοῦς θεωρίας: Cf DN 126,14—129,11 16 ποικιλίας ἱερᾶς: Cf Procl in Prm V 274 (ποικιλία τῶν νοήσεων) ἀναλυτικὴν: Cf CH 51,1

Rc PtPnPbFb Vv Fa (a 16 ἐλλαμπομένας) Fd (usque ad 16 ἐπιστήμην) Lc VcKa v

---

1 ἀεικινήτου: αὐτοκινήτου RcPnLc (sed corr) v ἀεικινήτου καὶ om Pt 2 post φιλοθέως add ἀρρενωπῶς Lc (sed -νω- eras) ἀρρεπῶς eras Lc 3 κατά τι: κατὰ τη Rc sed utrumque eras εἰδυίας: ει e corr Pn ε e corr Ka 4 ἀεὶ om Rc post ἰδιότητος rasura 7—8 litt Ka 6 ἢ om PtPnFbVv v νοερῶν: -ερ- e correctura Pn θεοροὺς Fb οὐδὲ: οὔτε Fd οὐδ' Lc ὡς: ω Ka(sed sscr ς ead man) ποικιλίας Rc 8 τῆς om Lc (sscr ead man) κάλλους: καλοῦ Rc 9 τριφαοῦς Pb (sed corr) θεορίας Fb (sed corr) ἀναμπιμπλάμενας Rc ἀναπιπλαμένας VcKa 10 post ἠξιωμένας add καὶ Rc 11 ἀποτυπούσας Pn (sed corr) 14 κοινωνοῦσιν Pn (sed -ν eras) 16 ποικιλίας: -ς e correctura ut vid Fb 17 ἀπορουμένας Lc (sed sscr πλη ead man) 18 θεουργικῶν Vv (sed κ eras) τῶν — προσάγονται (22) om Rc 19 τῷ: τὸ Lc ἀμέσῳ v 20 inter καὶ et πρὸς lacuna 2 litt Lc τὸ ante πρὸς coll PnPb(corr in mg) πρὸς τὸ e correctura Pt 21 κατὰ om Pn 23 θεουργικῶν Rc οὐσίαι RcFa(sed corr ead m)Lc(corr ex οὖσαι) supra μυοῦνται scr καὶ τελοῦνται Vc μύονται Pt(sed corr)Pn 24 ante πρὸς add καὶ Rc τῆς VcKa: om cett v superscr al m Lc

〈3〉 Τοῦτο γοῦν οἱ θεολόγοι σαφῶς δηλοῦσι τὸ τὰς μὲν ὑφειμένας τῶν οὐρανίων οὐσιῶν διακοσμήσεις πρὸς τῶν ὑπερβεβηκυιῶν εὐκόσμως ἐκδιδάσκεσθαι τὰς θεουργικὰς ἐπιστήμας, τὰς δὲ πασῶν ὑψηλοτέρας ὑπ'
209 B αὐτῆς τῆς θεαρχίας ὡς θεμιτὸν τὰς μυήσεις ἐλλάμπεσθαι. Τινὰς μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσάγουσι πρὸς τῶν προτέρων ἱερῶς μυουμένας τὸ « Κύριον εἶναι τῶν οὐρανίων δυνάμεων » καὶ « Βασιλέα τῆς δόξης » τὸν εἰς οὐρανοὺς ἀνθρωποπρεπῶς ἀναληφθέντα, τινὰς δὲ πρὸς αὐτὸν Ἰησοῦν διαπορούσας καὶ τῆς ὑπὲρ ἡμῶν αὐτοῦ θεουργίας τὴν ἐπιστήμην μαθητιώσας καὶ ταύτας αὐτὸν Ἰησοῦν ἀμέσως μυοῦντα καὶ πρωτοδότως αὐταῖς ἐκφαίνοντα τὴν αὐτοῦ φιλάνθρωπον ἀγαθουργίαν. « Ἐγὼ » γάρ φησι « διαλέγομαι δικαιοσύνην καὶ κρίσιν σωτηρίου. » Ἄγαμαι δὲ ὅτι καὶ τῶν ὑπερουρανίων οὐσιῶν αἱ πρῶται καὶ τόσον ἁπάσας ὑπερκείμεναι τῶν θεαρχικῶν ἐλλάμψεων ὡς μεσοπετεῖς εὐλαβῶς ἐφίενται. Καὶ γὰρ οὐκ
209 C αὐτόθεν ἐρωτῶσι « Διὰ τί σου ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια; », πρὸς ἑαυτὰς δὲ διαποροῦσι πρότερον, ἐνδεικνύμεναι μὲν ὅτι μαθητιῶσι καὶ τῆς θεουργικῆς γνώσεως ἐφίενται, μὴ προπηδῶσαι δὲ τῆς κατὰ θείαν πρόοδον ἐνδιδομένης ἐλλάμψεως. Οὐκοῦν ἡ πρώτη τῶν οὐρανίων νοῶν ἱεραρχία πρὸς αὐτῆς τῆς τελεταρχίας ἱεραρχουμένη τῷ ἐπ' αὐτὴν ἀμέσως ἀνατείνεσθαι τῆς παναγεστάτης καθάρσεως τοῦ ἁπλέτου φωτὸς τῆς προτελείου τελεσιουργίας ἀναλόγως αὐτῇ πληρουμένη καθαίρεται καὶ φωτίζεται καὶ τελεσιουργεῖται, πάσης μὲν ὑφέσεως ἀμιγὴς πρώτου δὲ φωτὸς πλήρης καὶ πρωτοδότου γνώσεως καὶ ἐπιστήμης μέτοχος ἀποτελουμένη. Συνελὼν δὲ καὶ τοῦτο φαίην ἂν οὐκ ἀπεικότως ὅτι καὶ κάθαρσίς ἐστι καὶ φωτισμὸς καὶ τελείωσις ἡ τῆς θεαρχικῆς ἐπιστήμης μετάληψις, ἀγνοίας

---

5 sq Vide Ps 23,10 6 sq Cf Mc 16,19; Lc 24,50—53; Act 1,9—11 7 διαπορούσας: Cf Jes 63,1; Just dial 36,6; Or Jo 6,56,288 sq; Ath exp ps 22,8 (141 C sq); Gr Nyss ascens 326,19—327,4; id Eun II 67—69 10 sq Vide Jes 63,1 14 Vide Jes 63,2 15 μαθητιῶσι: Cf Chrys incomprehens III 3; IV 2.3 18 ἀμέσως: Cf Procl inst 38 20 Cf Procl inst 156

Rc PtPnPb (def a 19 παναγεστάτης; deest 1 fere folium) Fb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 δηλοῦσιν Pn (sed ν eras) FaLc (sed ν eras) ὑφιμένας Fa 3 θεαρχικὰς Rc 4 τῆς Vc add al m Lc: om cett v 5 εἰσάγουσιν Pn (sed-ν eras) FbFa πρωτέρων Pn (sed corr) τὸ: τὸν PtFbVv (sed corr) 6 τὸ PtFbVv (sed corr) 9 αὐτὸν ex αὐτῶν corr Fb 11 ἄγαμαι Pt (sed del) PnPbFbLc v add in mg velut variam lectionem Rc: θαυμάζω Pt (e correctura) VvFaVcKa adscr in mg velut variam lectionem Lc 12 ὑπερουρανίων FbVvVcKa: ἐπουρανίων PtPnPbLc (sed del ἐπ-) v οὐρανίων RcFaLc (e correctura) cf 26,5 ἁπάσαις Rc 13 οὐχ Fa 16 προδηλῶσαι Fb δὲ om Rc post κατὰ add τὴν Rc 17 ἡ om RcPt (sscr ead man) Pn νόων FaLc 18 τῆς Vc: om cett v 19 προστελείου Pt 20 τελειουργίας PtPn αὕτη Ka 21 τελεσιουργεῖται: -γει- in rasura Vc compresse scr in spatio 8—9 litt Ka 22 πρωτοδότου: -του in rasura 1 litt Fb 23 τοῦτο: -ο alter e corr (fortasse ex -ω) Ka

μὲν οἷον ἀποκαθαίρουσα τῇ κατὰ τάξιν ἐνδιδομένῃ γνώσει τῶν τελεω- 209 D
τέρων μυήσεων, φωτίζουσα δὲ αὐτῇ τῇ θείᾳ γνώσει δι' ἧς καὶ καθαίρει
τὴν οὐ πρότερον ἐποπτεύσασαν ὅσα νῦν ἐκφαίνεται διὰ τῆς ὑψηλοτέρας
ἐλλάμψεως, καὶ τελειοῦσα πάλιν αὐτῷ τῷ φωτὶ τῇ καθ' ἕξιν ἐπιστήμῃ
τῶν φανοτάτων μυήσεων.

〈4〉 Αὕτη μὲν οὖν ἐστιν ὡς κατ' ἐμὴν ἐπιστήμην ἡ πρώτη τῶν
οὐρανίων οὐσιῶν διακόσμησις ἡ «Κύκλῳ θεοῦ» καὶ περὶ θεὸν ἀμέσως 212 A
ἑστηκυῖα καὶ ἁπλῶς καὶ ἀκαταλήκτως περιχορεύουσα τὴν αἰώνιον αὐτοῦ
γνῶσιν κατὰ τὴν ὑπερτάτην ὡς ἐν ἀγγέλοις ἀεικίνητον ἵδρυσιν, πολλὰς
μὲν καὶ μακαρίας ὁρῶσα καθαρῶς θεωρίας, ἁπλᾶς δὲ καὶ ἀμέσους μαρ-
μαρυγὰς ἐλλαμπομένη, καὶ θείας τροφῆς ἀποπληρουμένη πολλῆς μὲν τῇ
πρωτοδότῳ χύσει μιᾶς δὲ τῇ ἀποικίλτῳ καὶ ἑνοποιῷ τῆς θεαρχικῆς
ἑστιάσεως ἑνότητι, πολλῆς δὲ κοινωνίας θεοῦ καὶ συνεργίας ἠξιωμένη τῇ
πρὸς αὐτὸν ὡς ἐφικτὸν ἀφομοίωσει τῶν καλῶν ἕξεών τε καὶ ἐνεργειῶν,
πολλὰ δὲ τῶν θείων ὑπερκειμένως γινώσκουσα καὶ θεαρχικῆς ἐπιστήμης
καὶ γνώσεως ἐν μετουσίᾳ κατὰ τὸ θεμιτὸν γινομένη. Διὸ καὶ ὕμνους αὐτῆς
ἡ θεολογία τοῖς ἐπὶ γῆς παραδέδωκεν ἐν οἷς ἱερῶς ἀναφαίνεται τὸ τῆς
ὑπερτάτης αὐτῆς ἐλλάμψεως ὑπερέχον. Οἱ μὲν γὰρ αὐτῆς αἰσθητῶς εἰπεῖν 212 B
«Ὡς φωνὴ ὑδάτων» ἀναβοῶσιν «Εὐλογημένη ἡ δόξα κυρίου ἐκ τοῦ
τόπου αὐτοῦ», οἱ δὲ τὴν πολυύμνητον ἐκείνην καὶ σεβασμιωτάτην
ἀνακράζουσι θεολογίαν «Ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος Σαβαώθ, πλήρης
πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ». Ταύτας δὲ τὰς ὑπερτάτας τῶν ὑπερου-
ρανίων νοῶν ὑμνολογίας ἤδη μὲν ἐν *τοῖς περὶ τῶν θείων ὕμνων* ὡς
ἐφικτὸν ἀνεπτύξαμεν καὶ εἴρηται περὶ τούτων ἐν ἐκείνοις ὡς καθ' ἡμᾶς

---

7 Vide Jes 6,2; cf DN 153,4 sqq; Schol 256,32 sqq; Apc 5,11; Pl Lg 898 a sqq; id Phdr 247 d 4; id Ti 34 a; Arist Cael 288 a 22 sqq; id Metaph 1072 a 21; b 9; id Ph 265 a 13 sqq; Plot Enn VI 9,8,3 sqq; Procl in I Euc, def XV sq (p 153,14 sqq); id in Prm VI 148; Beierwaltes, Proklos, pp 165 sqq 8 ἀκαταλήκτως: Cf CH 21,6 sq περιχορεύουσα: Cf Pl Phdr 250 b 6 12 ἀποικίλτῳ: Cf Pl Phdr 247 c 6 sqq 13 ἑστιάσεως: Cf DN 120,2; Pl Cra 401 c; id Phdr 247 a 1; e 2; Gr Nyss or dom 2 (1145 A); Procl in Cra 79,9 sqq συνεργίας: Cf CH 18,16; Gr Naz or 28,31 (72 B) 19 sq Vide Ez 1,24; 3,12; Apc 19,6 21 sq Vide Jes 6,3

Rc PtPnPb (inc a 22 ὑπερτάτας) Fb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 καθαίρουσα Rc κατὰ τάξιν: κατ' ἀξίαν FbVv v τελεωτέρων scripsi: τελειοτέρων codd v 2 αὐτῇ post τῇ coll Lc καὶ om Fa 3 νῦν: ἣν Rc 4 κατ' RcFbFa 5 φαινοτάτων Pn (sed corr) φανωτάτων RcLc 6 ἡ om Rc πρωτηι Rc 8 ἀκαταλήπτως RcPt 11 θείαι Pn 12 πρωδότω Pn (sed corr) τῇ: τῆς Rc 13 συνεργείας RcPtPn (sed corr) Lc 14 αὐτὸν: αὐτὴν Rc καλλῶν Fb 15 πολλὰς RcPt γιγνώσκουσα Lc 16 γιγνομένη PnFbLc 18 αὐτῆς om Fb εἰπεῖν αἰσθητῶς coll FbVv 19 post ὑδάτων add πολλῶν FbVvVcKa v scil sec Apc 19,6 (post πολλῶν 12—13 litt eras Vc) 21 ἀνακράξουσιν Fb 22 ταύτα Fb οὐρανίων PtPn 23 νόων FaLc τῶν: ῶ e correctura in spatio 2—3 litt Vc 24 καθ' ἡμᾶς: ἐφικτὸν Rc

ἱκανῶς, ἀφ' ὧν εἰς ὑπόμνησιν ἀρκεῖ φάναι τοσοῦτον κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν ὅτι τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην ἡ πρώτη διακόσμησις ὡς θεμιτὸν ἐλλαμφθεῖσα πρὸς τῆς θεαρχικῆς ἀγαθότητος, ταύτης ὡς ἀγαθοειδὴς
212 C ἱεραρχία καὶ τοῖς μετ' αὐτὴν ἐξῆς μεταδέδωκεν, ἐκεῖνο κατ' ἐπιτομὴν εἰπεῖν ὑφηγουμένη τὸ τὴν σεβασμίαν αὐτὴν καὶ ὑπερεύφημον καὶ πανεύφημον θεαρχίαν θεμιτὸν εὐλόγως εἶναι πρὸς τῶν θεοδόχων ὡς ἐφικτὸν γινώσκεσθαι καὶ ὑμνεῖσθαι νοῶν (οὗτοι γάρ εἰσιν ὡς θεοειδεῖς οἱ θεῖοι « Τόποι » τῆς θεαρχικῆς ὡς τὰ λόγιά φησι « καταπαύσεως ») καὶ μὴν ὅτι μονάς ἐστι καὶ ἑνὰς τρισυπόστατος ἀπὸ τῶν ὑπερουρανίων οὐσιῶν ἄχρι τῶν ἐσχάτων τῆς γῆς διεῖσα τὴν ἀγαθωτάτην αὐτῆς ἐπὶ πάντα τὰ ὄντα πρόνοιαν ὡς πάσης οὐσίας ὑπεράρχιος ἀρχὴ καὶ αἰτία καὶ πάντων
212 D ὑπερουσίως ἀσχέτῳ συνοχῇ περιδεδραγμένη.

⟨VIII.⟩

237 B ⟨1⟩ Μετιτέον δὲ νῦν ἡμῖν ἐπὶ τὴν μέσην τῶν οὐρανίων νοῶν διακόσμησιν τὰς κυριότητας ἐκείνας ὑπερκοσμίοις ὀφθαλμοῖς ὡς ἐφικτὸν ἐποπτεύουσι καὶ τὰ ὄντως δυνατὰ θεάματα τῶν θείων ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.
237 C Καὶ γὰρ ἑκάστη τῶν ὑπὲρ ἡμᾶς οὐσιῶν ἐπωνυμία τὰς θεομιμήτους αὐτῶν ἐμφαίνει τοῦ θεοειδοῦς ἰδιότητας. Τῶν μὲν οὖν ἁγίων κυριοτήτων τὴν ἐκφαντορικὴν ὀνομασίαν οἶμαι δηλοῦν ἀδούλωτόν τινα καὶ πάσης ὑποπεζίας ὑφέσεως ἐλευθέραν ἀναγωγὴν οὐδεμιᾷ τῶν τυραννικῶν ἀνομοιο-

---

8 καταπαύσεως: Vide Jes 66,1; cf III Reg 8,30; II Chron 6,41; Judith 9,8; Ps 79,2; 98,1 8/9 μονάς ἐστι καὶ ἑνὰς: Cf EH 66,9; DN 112,11; 168,22 sqq; Dt 6,4; Corp Herm IV 10 sqq (I, pp 53; 56 nota 28); Or princ I 1,6 (p 21,10 sqq); Jamb myst VIII 2; Ath hom in Mt 11,27 (220 A); Procl inst 114 9 sqq Cf CH 20,13 sqq 12 περιδεδραγμένη: Cf Jes 40,12 16 sq Cf CH 27,5 sq 19 Cf EH 91,5 sq; Rm 8,21; Pl Phdr 248 e 3; id R VIII sq passim, praecipue 579 d sq; Gr Nyss hom opif 16 (184 A sq); id or dom 3 (1156 C); id v Mos II (pp 41,15; 49,15); Thdr Mops catech V 18 (p 125); Procl in Prm IV 98

Rc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἀφ': ἐφ' Rc μνῆσιν Lc sscr υπο manus scholiastae 2 ὡς in rasura Ka 3 ἀγαθοειδὴς: η e correctura Pn 4 μετ': μὲν Rc μετ' αὐτὴν corr in μετὰ ταύτην Pt 5 σεβάσμιον Pb καὶ πανεύφημον om, sed add in mg Fa 7 νόων FaLc 8 καταπάσεως Lc (sed corr) 9 οὐρανίων Pt(sed ὑπερ add in mg) Lc(sed ὑπὲρ sscr) Ka (corr manus scholiastae) 10 inter δι- et -εῖσα 1 litt eras Lc ἀγαθοτάτην PnFbLc ἀγαθότητα τὴν Rc item, sed corr in ἀγαθοτάτην PtFa post τὰ add τὴν αὐτῆς ἐπὶ πάντα τα Rc 12 περιδεδραμένη Pn(sed corr) capiti praem κεφάλαιον $\overline{\text{Η}}$ περὶ τῶν κυριοτήτων καὶ τῶν δυνάμεων καὶ τῶν ἐξουσιῶν καὶ περὶ τῆς μέσης αὐτῶν ἱεραρχίας codd sed καὶ τῶν prius om Rc 13 νόων FaLc 15 θεάματα om Lc (add in mg) 17 ἐκφαίνει Pt (corr ex ἐμφ-) Fb v τὰς θεοειδεῖς Vv (sed corr) 18 οἶομαι PtPn (correxerunt ex οἶμαι) FbFaLc

τήτων οὐδενὶ τρόπῳ καθόλου κατακλινομένην, αὐτὴν ἐλευθεροπρεπῶς ὡς ἀμείλικτον κυριότητα πάσης μειωτικῆς δουλοποιίας ὑπερκειμένην, ἀνένδοτον ὑφέσει πάσῃ καὶ ἐξῃρημένην ἀπάσης ἀνομοιότητος, τῆς ὄντως κυριότητος καὶ κυριαρχίας ἀκαταλήκτως ἐφιεμένην καὶ πρὸς τὴν αὐτῆς κυρίαν ἐμφέρειαν ὡς ἐφικτὸν ἑαυτήν τε καὶ τὰ μετ' αὐτὴν ἀγαθοειδῶς διαπλάττουσαν, πρὸς οὐδὲν τῶν εἰκῇ δοκούντων, ἀλλὰ πρὸς τὸ κυρίως ὂν ὁλικῶς ἐπεστραμμένην καὶ κυριαρχικῆς ἀεὶ θεοειδείας ἐν μετουσίᾳ κατὰ τὸ δυνατὸν αὐτῇ γινομένην· τὴν δὲ τῶν ἁγίων δυνάμεων ἀρρενωπόν 237 D τινα καὶ ἀκατάσειστον ἀνδρείαν εἰς πάσας τὰς κατ' αὐτὴν θεοειδεῖς ἐνεργείας, πρὸς μηδεμίαν ὑποδοχὴν τῶν ἐνδιδομένων αὐτῇ θεαρχικῶν 240 A ἐλλάμψεων ἀδρανῶς ἐξασθενοῦσαν, δυνατῶς ἐπὶ τὸ θεομίμητον ἀναγομένην οὐκ ἀπολείπουσαν ἑαυτῆς ἀνανδρίᾳ τὴν θεοειδῆ κίνησιν ἀλλ' ἀρρεπῶς ἀφορῶσαν εἰς τὴν ὑπερούσιον καὶ δυναμοποιὸν δύναμιν καὶ ταύτης εἰκόνα δυναμοειδῆ κατὰ τὸ ἐφικτὸν γινομένην καὶ πρὸς μὲν αὐτὴν ὡς ἀρχιδύναμον δυνατῶς ἐπεστραμμένην, πρὸς δὲ τὰ δεύτερα δυναμοδότως καὶ θεοειδῶς προϊοῦσαν· τὴν δὲ τῶν ἁγίων ἐξουσιῶν, τὴν ὁμοταγῆ τῶν θείων κυριοτήτων καὶ δυνάμεων, τὴν εὔκοσμον καὶ ἀσύμφυρτον περὶ τὰς θείας ὑποδοχὰς εὐταξίαν καὶ τὸ τεταγμένον τῆς ὑπερκοσμίου καὶ νοερᾶς ἐξουσιότητος οὐ τυραννικῶς ἐπὶ τὰ χείρω ταῖς ἐξουσιαστικαῖς δυνάμεσιν ἀποκεχρημένης ἀλλ' ἀκρατήτως ἐπὶ τὰ θεῖα μετ' εὐταξίας ἀναγομένης τε καὶ τὰ μετ' αὐτὴν ἀγαθοειδῶς ἀναγούσης, καὶ πρὸς τὴν 240 B ἐξουσιοποιὸν ἐξουσιαρχίαν ὡς θεμιτὸν ἀφομοιουμένης καὶ ταύτην ὡς δυνατὸν ἀγγέλοις ἀναλαμπούσης ἐν ταῖς κατ' αὐτὴν εὐκόσμοις τάξεσι τῆς ἐξουσιαστικῆς δυνάμεως. Ταύτας ἔχουσα τὰς θεοειδεῖς ἰδιότητας ἡ μέση τῶν οὐρανίων νοῶν διακόσμησις καθαίρεται μὲν καὶ φωτίζεται καὶ τελεσιουργεῖται καθ' ὃν εἴρηται τρόπον ὑπὸ τῶν θεαρχικῶν ἐλλάμψεων

---

9 Cf Pl R 429 b sqq 13 Cf DN 200,6 sqq 26 Cf CH 28,23 sqq

Rc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἐλευθερωπρεπῶς Lc (sed corr) 2 μειοτικῆς Pt 3 υφεσι Fb πάσης FbVvVcKa τῆς ὄντως κυριότητος om Rc 4 ἀκαταλήκτως: ἀκαταλύκτως Pb -η- e corr Fb αὐτῆς om Fa (sed add in mg ead m) 5 ἑαυτὴν: αὐτὴν Rc μεθ' αὐτὴν Pt μεθ' ἑαυτὴν FbVvVc Ka(e corr) 6 διαπράττουσαν Pt τὸ: τῷ Vv ὁλικὸν RcPn(sed corr)Pt ἐπιτετραμμένην v 7 ἀεὶ om Pb θεοειδείας Serg RcPtPnFaLc v: θεοειδίας Vv ἀγαθοειδείας Pb(-δίας)FbVcKa 8 post αὐτῇ lacuna 1 litt (an -ν?) Fb 9 ἀνδρείαν RcPtPnPbFaVc v: ἀνδρίαν FbVvLc (corr ex -δρείαν) Ka κατ' αὐτὴν PbFbVv (-ἡ- e correctura ut vid) VcKa: κατ' αὐτῶν RcPtPnFaLc(ω e corr) v 12 ἀνανδρεία PnFb θεοειδεῖ Pt 14 γινομένην corr in γιγνο- alt m eiusdem aetatis aut ead m alio stilo Fa 16 καὶ θεο- om Fb(sed adscr in mg) προσιοῦσαν Pt προσιοῦσα Fb (sed -σ- prius eras) προιοῦσα v τὴν δὲ – ἐξουσιῶν om Fb 17 κυριωτήτων Vc (sed corr) 18 ἀποδοχὰς Fb 19 οὐ τυραννικῶς: οὔπερ ἂν νομικῶς Rc 21 ἀπαγομένης Rc τὰ om Rc ante μετ' add μετὰ Fa (sed del) μετὰ ταύτην Fb VcKa καὶ alter om Fa 25 νόων FaLc κατείρηται Lc (corr in καθείρεται)

ἐνδιδομένων αὐτῇ δευτέρως διὰ τῆς πρώτης ἱεραρχικῆς διακοσμήσεως καὶ διὰ μέσης ἐκείνης δευτεροφανῶς διαπορθμευομένων.

240 C 〈2〉 Ἀμέλει τὴν δι' ἄλλου λεγομένην φοιτᾶν εἰς ἄλλον ἄγγελον ἀκοὴν σύμβολον ποιησόμεθα τῆς πόρρωθεν ἐπιτελουμένης καὶ διὰ τὴν πρόοδον ἀμυδρουμένης εἰς δευτέρωσιν τελειώσεως. Ὡς γὰρ οἱ δεινοὶ περὶ τὰς ἱερὰς ἡμῶν τελετάς φασι τὰς αὐτοφανεῖς τῶν θείων ἀποπληρώσεις τῶν δι' ἑτέρων θεοπτικῶν μεθέξεων εἶναι τελεωτέρας, οὕτως οἶμαι καὶ τῶν ἀγγελικῶν τάξεων τὴν ἄμεσον μετουσίαν τῶν πρώτως ἐπὶ θεὸν ἀνατεινομένων ἐναργεστέραν εἶναι τῶν διὰ μεσότητος ἀποτελουμένων. Διὸ καὶ πρὸς τῆς ἡμῶν ἱερατικῆς παραδόσεως τελεστικαὶ καὶ φωτουργοὶ καὶ καθαρτικαὶ δυνάμεις οἱ πρῶτοι νόες ὀνομάζονται τῶν ὑφειμένων ὡς δι' αὐτῶν ἐπὶ τὴν πάντων ὑπερούσιον ἀρχὴν ἀναγομένων καὶ τῶν τελε-

240 D ταρχικῶν καθάρσεων καὶ φωτισμῶν καὶ τελειώσεων ἐν μετουσίᾳ κατὰ τὸ αὐτοῖς θεμιτὸν γινομένων. Τοῦτο γάρ ἐστι καθόλου τῇ θείᾳ ταξιαρχίᾳ θεοπρεπῶς νενομοθετημένον τὸ διὰ τῶν πρώτων τὰ δεύτερα τῶν θεαρχικῶν μετέχειν ἐλλάμψεων. Εὑρήσεις δὲ τοῦτο καὶ πολλαχοῦ τοῖς θεολόγοις ἐκπεφασμένον. Ἡνίκα γὰρ ἡ θεία καὶ πατρικὴ φιλανθρωπία τὸν Ἰσραὴλ ἐπιστρεπτικῶς ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ σωτηρίας παιδεύσασα καὶ τιμωροῖς καὶ ἀτιθάσοις ἔθνεσιν εἰς ἐπανόρθωσιν ἐκδεδωκυῖα τῇ παντοίᾳ

241 A τῶν προνοουμένων ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταγωγῇ καὶ τῆς αἰχμαλωσίας ἠφίει καὶ πρὸς τὴν προτέραν ἐπιεικῶς ἐπανῆγεν εὐπάθειαν, ὁρᾷ τῶν θεολόγων εἷς ὁ Ζαχαρίας ἕνα τῶν πρώτων ὡς οἶμαι καὶ περὶ θεὸν ἀγγέλων (κοινὸν γὰρ ὡς ἔφην ἐστὶ πᾶσι τὸ τῆς ἀγγελικῆς ἐπωνυμίας) πρὸς αὐτοῦ θεοῦ μαθόντα τοὺς περὶ τούτου «Παρακλητικοὺς» ὡς εἴρηται «λόγους», ἕτερον δὲ τῶν ὑφειμένων ἀγγέλων πρὸς ὑπάντησιν τοῦ πρώτου προπορευόμενον ὡς πρὸς ἐλλάμψεως ὑποδοχὴν καὶ μετάληψιν, εἶτα πρὸς

---

3 sqq Cf CH 38,6 sqq; 44,17 sqq 14 sqq Cf CH 18,10 sqq; Procl inst 38; 132; 140; id theol plat VI 2 (p 344,36 sqq Portus) 23 ἔφην: Cf CH, c V passim 24 Vide Zach 1,13

Pa (inc a 13 μετουσίᾳ) Rc PtPnPb (def a 6 τελετάς) Fb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἱεραρχικῶς Pt 2 ἐκείνης iterav Ka (sed alterum del) 4 σύμβουλον Rc (sed corr) ποιησόμεθα PtPnVcKa: ποιησώμεθα RcFbFaLc v Discernere non potui utrum ω in o an o in ω correctum sit in Pb et Vv 5 ἀμυδρυμένης Fa (sed corr ead m) 7 τελεωτέρας FbFaVcKa: τελειωτέρας RcVv τελειοτέρας PtPnLc(in mg adscr ε scil pro -ει-) v 9 ἐνεργεστέραν RcPtPn(sed corr)Vv 10 ἡμῶν post ἱερατικῆς coll FbFaLcVcKa τελεσταὶ VvFa(sed corr) καὶ prius om Rc 11 νόες VcKa sed uterque corr ὑφιμένων Fa ὡς δι' αὐτῶν om Pn 12 τῶν om Fa (sed in mg parvis litt adscr) 14 γιγνομένων FbVcKa ταξιαρχει Pa (α sscr ead m) 15 νενουθετημένον Fb τῶν alter om Fa (sed sscr ead m) 16 καὶ om Pt πολλαχος, corr in πολλαχῶς Pn 18 παιδεύουσα Pa 19 ἀτιθάσοις: supra σ sscr σ alterum Lc Ka ἀντιθάσσοις Vv ἐκδεδωκυίας Fb 21 ἐπανῆγεν VvFaVcKa: ἐπανήγαγεν PaRcPtPnFbLc v 22 ὁ om Fb 23 θεοῦ corr in ως Lc 24 τούτος Pn 25 ὑφιμένων Fa τοῦ: τὸ Pa προσπορευομένων Lc (sed corr) 26 πρὸ Pt (sed ς superscr)

αὐτοῦ τὴν θείαν βουλὴν ὡς πρὸς ἱεράρχου μυούμενον καὶ τὸ μυῆσαι τὸν θεολόγον ἐπιτρεπόμενον ὅτι « Κατακάρπως κατοικηθήσεται Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ πλήθους ἀνθρώπων. » Ἕτερος δὲ τῶν θεολόγων Ἰεζεκιὴλ καὶ πρὸς αὐτῆς φησι τοῦτο πανιέρως νενομοθετῆσθαι τῆς τοῖς Χερουβὶμ ἐπιβεβηκυίας ὑπερενδόξου θεότητος. Τὸν γὰρ Ἰσραὴλ ὡς εἴρηται πατρικῇ φιλανθρωπίᾳ διὰ παιδείας ἐπὶ τὸ κρεῖττον μετάγουσα δικαιοσύνη θεοπρεπεῖ τῶν ὑπευθύνων ἀποκρίνεσθαι τοὺς ἀνευθύνους ἐδικαίωσε· τοῦτο μυεῖται πρῶτος μετὰ τὰ Χερουβὶμ ὁ τὴν ὀσφῦν σαπφείρῳ διεζωσμένος ὃς τὸν ποδήρη κατὰ σύμβολον ἱεραρχικὸν ἐνδεδύκει, τοὺς δὲ λοιποὺς ἀγγέλους, οἳ τοὺς πελέκεις εἶχον, ἡ θεία ταξιαρχία κελεύει πρὸς τοῦ προτέρου μυεῖσθαι τὴν περὶ τούτου θεοκρισίαν. Τῷ μὲν γὰρ ἔφη μέσην διελθεῖν τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ δοῦναι σημεῖον εἰς τὰ μέτωπα τῶν ἀνευθύνων ἀνδρῶν, τοῖς ἄλλοις δὲ « Πορεύεσθε εἰς τὴν πόλιν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ κόπτετε καὶ μὴ φείδεσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν », « ἐπὶ δὲ πάντας ἐφ' οὓς ἐστι τὸ σημεῖον μὴ ἐγγίσητε. » Τί ἄν τις εἴποι περὶ τοῦ φήσαντος ἀγγέλου τῷ Δανιὴλ « Ἐξῆλθεν ὁ λόγος » ἢ περὶ αὐτοῦ τοῦ πρώτου τὸ πῦρ ἐκ μέσου τῶν Χερουβὶμ ἀνειληφότος ἢ τὸ τούτου περισσότερον εἰς εὐταξίας ἀγγελικῆς ἀπόδειξιν ὅτι τὰ Χερουβὶμ ἐμβάλλει τὸ πῦρ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τὴν ἁγίαν στολὴν ἐνδεδυκότος ἢ περὶ τοῦ κεκληκότος τὸν θειότατον Γαβριὴλ καὶ φήσαντος αὐτῷ « Συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὅρασιν » ἢ ὅσα ἄλλα πρὸς τῶν ἱερῶν θεολόγων εἴρηται περὶ τῆς τῶν οὐρανίων ἱεραρχιῶν θεοειδοῦς εὐκοσμίας, πρὸς ἣν ἡ τῆς παρ' ἡμῖν ἱεραρχίας εὐταξία κατὰ τὸ δυνατὸν ἀφομοιουμένη τὴν ἀγγελικὴν εὐπρέπειαν ὡς ἐν εἰκόσιν ἔξει, τυπουμένη δι' αὐτῆς καὶ ἀναγομένη πρὸς τὴν ὑπερούσιον ἁπάσης ἱεραρχίας ταξιαρχίαν; 241 B 241 C

---

1 Cf CH 49,1; EH 70,1 sqq 2/3 Vide Zach 2,8 4 sq Cf Ez 10,18 8–15 Cf Ez 9,2–6 16 Vide Dan θ' 9,23 16 sqq Cf Ez 10,6 sqq 20 Vide Dan 8,16

PaRc PtPnPb (a 9 ἐνδεδύκει) Fb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 καὶ – ἐπιτρεπόμενον (2) om Fa 2 ἐπιστρεφόμενον Rc κατακάρπος Pa (sed corr) κατοικησθήσεται PaKa κατοικισθήσεται RcVv (corr e κατοικιθήσεται) 4 τοῦτο: τοῦ Fb νενομοθετῆσθαι Vv (corr e -τεῖσθαι): νενομοθέτηται PaRcPt (-θέτειται) Pn (corr e νομοθέτηται) Lc νομοθετηθῆναι FbFaVcKa v Serg (sed cf 34,15; EH 127,7) τῆς om PaRc 5 πατρικῇ: στρατηγικῇ Pa 6 θεοπρεπεῖ: -ει e corr Pn 8 τὰ om PaRc PtPnFa 9 ὃς: ὡς Rc 10 τοὺς om PaRc πελύκας Pt πελεκύας Lc (sed corr) 11 Τῷ: τὸ Pn 12 ante σημεῖον add τὸ PtPn v σημεῖα Fa 13 δὲ om Pa Πορεύεσθε PbFbVv VcKa v: πορεύεσθαι PaRc PtPn(sed corr)FaLc 14 κόπτετε: -ε e corr Pn φείδεσθαι RcPn(sed corr)FaLc οὓς: οὐ Fb (sed corr) οἷς v 15 ἐστὶν FbFaLc ἐγγίσητε: -ε e corr Pn ἐπεγγίσητε PaRc ἀγγέλου: -λου e corr Fb 17 εὐταξίαν Fa (sed corr ead m) 18 post ὅτι add καὶ PaRc 19 εἰσδεδυκότος Pa (corr m rec ut vid) 20 ἐκείνων Ka (sed corr) ὅσα: ὅς Fb (sed corr) 21 ἱεραρχιῶν: θεαρχιῶν PaRc 24 τυπουμένην RcFb δι' – ἀναγομένη om Pa (sed sscr ead m) ἀναγομένην RcFb 25 ταξιαρχίαν om Pa add m rec

⟨IX.⟩

257 B ⟨1⟩ Λοιπὸς ἡμῖν εἰς θεωρίαν ἱερὰν διάκοσμος ὁ τὰς ἀγγελικὰς συγκλείων ἱεραρχίας ὁ πρὸς τῶν θεοειδῶν ἀρχῶν ἀρχαγγέλων τε καὶ ἀγγέλων διακοσμούμενος. Καὶ πρώτας μὲν εἰπεῖν ἀναγκαῖον οἶμαι κατὰ τὸ ἐμοὶ δυνατὸν τὰς τῶν ἁγίων αὐτῶν ἐπωνυμιῶν ἐκφαντορίας. Ἐκφαίνει γὰρ ἡ μὲν τῶν οὐρανίων ἀρχῶν τὸ θεοειδῶς ἀρχικὸν καὶ ἡγεμονικὸν μετὰ τάξεως ἱερᾶς καὶ ταῖς ἀρχικαῖς πρεπωδεστάτης δυνάμεσι καὶ τὸ πρὸς τὴν ὑπεράρχιον ἀρχὴν αὐτάς τε ὁλικῶς ἐπεστράφθαι καὶ ἑτέρων ἀρχικῶς ἡγεῖσθαι καὶ τὸ πρὸς αὐτὴν ἐκείνην ὡς δυνατὸν ἀποτυποῦσθαι τὴν ἀρχοποιὸν ἀρχὴν ἀναφαίνειν τε τὴν ὑπερούσιον αὐτῆς ταξιαρχίαν τῇ τῶν ἀρχικῶν εὐκοσμίᾳ δυνάμεων.

257 C ⟨2⟩ Ἡ δὲ τῶν ἁγίων ἀρχαγγέλων ὁμοταγὴς μέν ἐστι ταῖς οὐρανίαις ἀρχαῖς· ἔστι γὰρ αὐτῶν τε καὶ τῶν ἀγγέλων ὡς ἔφην ἱεραρχία μία καὶ διακόσμησις. Πλὴν ἐπείπερ οὐκ ἔστιν ἱεραρχία μὴ καὶ πρώτας καὶ μέσας καὶ τελευταίας δυνάμεις ἔχουσα, ἡ τῶν ἀρχαγγέλων ἁγία τάξις κοινωνικῶς τῇ ἱεραρχικῇ μεσότητι τῶν ἄκρων ἀντιλαμβάνεται. Ταῖς τε γὰρ ἁγιωτάταις ἀρχαῖς κοινωνεῖ καὶ τοῖς ἁγίοις ἀγγέλοις, ταῖς μὲν ὅτι πρὸς τὴν ὑπερούσιον ἀρχὴν ἀρχικῶς ἐπέστραπται καὶ πρὸς αὐτὴν ὡς ἐφικτὸν ἀποτυποῦται καὶ τοὺς ἀγγέλους ἑνοποιεῖ κατὰ τὰς εὐκόσμους αὐτῆς καὶ τεταγμένας καὶ ἀοράτους ἡγεμονίας, τοῖς δὲ ὅτι καὶ τῆς ὑποφητικῆς ἐστι τάξεως, τὰς θεαρχικὰς ἐλλάμψεις ἱεραρχικῶς διὰ τῶν πρώτων δυνάμεων
257 D ὑποδεχομένη καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτὰς ἀγαθοειδῶς ἀγγέλλουσα καὶ δι' ἀγγέλων ἡμῖν ἀναφαίνουσα κατὰ τὴν ἱερὰν ἑκάστου τῶν θείως ἐλλαμπομένων ἀναλογίαν. Οἱ γὰρ ἄγγελοι, καθὼς ἤδη προειρήκαμεν,
260 A συμπληρωτικῶς ἀποπερατοῦσιν τὰς ὅλας τῶν οὐρανίων νοῶν διακοσμήσεις, κατὰ τὸ τελευταῖον ὡς ἐν οὐρανίαις οὐσίαις ἔχοντες τὴν ἀγγελικὴν

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

capiti praem κεφάλαιον $\overline{\Theta}$ περὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἀρχαγγέλων καὶ τῶν ἀγγέλων καὶ περὶ τῆς τελευταίας αὐτῶν ἱεραρχίας codd (sed τῶν ἀρχῶν καὶ om Rc, καὶ τῶν ἀγγέλων om Fa) v κεφάλαιον $\overline{\Theta}$ post ἱεραρχίας coll Fa 1 ἱερὰν om PaRc ὁ om Pa 2 inter ἱερ- et -αρχίας 1 litt eras Pn ἀρχαγγέλων: ἀγγέλων Fb sed ἀρχ- adscr m ead in mg ἀγγελικῶν PaRc 4 ἐμφαίνει PbVvFa (sed corr) 5 ἡ μὲν: ἡμῖν Pb 6 ἀρχικαὶ Pa (sed corr) πρεπωδεστάτης PnPbVcKa v: πρεπωδεστάταις PaRc PtVv(-ποδ-)FaLc πρεποδεστάτες Fb 8 ἱεραρχικῶς PaRc ἡγεῖσθαι καὶ τὸ πρὸς om in fine paginae Fa ἐκείνων PtPn (sed corr) 9 ἀναφαίνει Fa (sed ν sscr ead m ut vid) 10 τῇ: τὴν Rc εὐκοσμίαν PaRc 11 ὁμοταγεῖς Fb 12 μία – ἱεραρχία (13) om Ka (add in mg m rec) 14 ἔχουσα post πρώτας coll Vv (fortasse ut hiatum fugiat) ἀγγέλων Fb (sed ἀρχ- sscr ead m) κοινωνικῶς τῇ: -ς τ- e corr Pn post κοινωνικῶς add δὲ Ka 15 Ταῖς: τὰς Pa (sed corr) τε om Vv 16 ἁγιωτάταις: ἱερωτάταις PaRcVv κονωνεῖ Lc (sed supra ο scr ι ead m) 17 ἀπέστραπται Pt 19 τῆς: τοῖς Pa (corr m rec) Pn (sed corr) 21 αὐτὰ Pa (sed corr) 22 θείων v 23 Οἱ: ὅτι Vv ἤδη om PaRc Serg 24 νόων FaLc

ἰδιότητα καὶ μᾶλλον πρὸς ἡμῶν ἄγγελοι παρὰ τοὺς προτέρους οἰκειότερον ὀνομαζόμενοι ὅσῳ καὶ περὶ τὸ ἐμφανέστερον αὐτοῖς ἐστιν ἡ ἱεραρχία καὶ μᾶλλον περικόσμιος. Τὴν μὲν γὰρ ὑπερτάτην ὡς εἴρηται διακόσμησιν ὡς τῷ κρυφίῳ πρωτοταγῶς πλησιάζουσαν κρυφιοειδῶς οἰητέον ἱεραρχεῖν τῆς δευτέρας, τὴν δὲ δευτέραν, ἣ συμπληροῦται πρὸς τῶν ἁγίων κυριοτήτων καὶ δυνάμεων καὶ ἐξουσιῶν, τῆς τῶν ἀρχῶν καὶ ἀρχαγγέλων καὶ ἀγγέλων ἱεραρχίας ἡγεῖσθαι, τῆς πρώτης μὲν ἱεραρχίας ἐμφανέστερον, τῆς δὲ μετ' αὐτὴν κρυφιοειδέστερον, τὴν δὲ τῶν ἀρχῶν καὶ ἀρχαγγέλων καὶ ἀγγέλων ἐκφαντορικὴν διακόσμησιν ταῖς ἀνθρωπίναις ἱεραρχίαις δι' 260 B
ἀλλήλων ἐπιστατεῖν, ἵν' ᾖ κατὰ τάξιν ἡ πρὸς θεὸν ἀναγωγὴ καὶ ἐπιστροφὴ καὶ κοινωνία καὶ ἕνωσις καὶ μὴν καὶ ἡ παρὰ θεοῦ πάσαις ταῖς ἱεραρχίαις ἀγαθοπρεπῶς ἐνδιδομένη καὶ κοινωνικῶς ἐπιφοιτῶσα μετ' εὐκοσμίας ἱερωτάτης πρόοδος. Ἔνθεν ἡ θεολογία τὴν καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίαν ἀγγέλοις ἀπονενέμηκεν, ἄρχοντα τοῦ Ἰουδαίων λαοῦ τὸν Μιχαὴλ ὀνομάζουσα καὶ ἄλλους ἐθνῶν ἑτέρων. «Ἔστησε» γὰρ ὁ ὕψιστος «ὅρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ.»

〈3〉 Εἰ δέ τις φαίη· καὶ πῶς ὁ τῶν Ἑβραίων λαὸς ἀνήγετο μόνος ἐπὶ 260 C
τὰς θεαρχικὰς ἐλλάμψεις; ἀποκριτέον ὅτι μὴ τὰς τῶν ἀγγέλων εὐθείας ἐπιστασίας αἰτιάσασθαι χρὴ τῆς τῶν ἑτέρων ἐθνῶν ἐπὶ τοὺς οὐκ ὄντας θεοὺς ἀποπλανήσεως, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους οἰκείαις ροπαῖς ἐκ τῆς ἐπὶ τὸ θεῖον εὐθείας ἀναγωγῆς ἀποπεπτωκότας τῇ φιλαυτίᾳ καὶ αὐθαδείᾳ καὶ

---

8 Cf CH 40,4 sq 14 Cf Dan 10,13.20 sq 15 sq Vide Dt 32,8 18 εὐθείας: Cf DN 153,6; Procl theol plat VI 9 (p 364,13–16 Portus) 20 sqq Cf Pl R 617 e; Or princ I praef 5 (p 12,8 sqq); III 1; Plot Enn V 1,1,1–22; Bas hom 9,3 Quod deus non auctor malorum (332 C sq); Gr Nyss hom opif 16 (184 B); 20 (200 A sq); id or dom 3/4 (1156 C; 1165 D sq); id v Mos II (p 55,2–5); Procl in Alc 143,7

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἡμᾶς PaRc ἄγγελοι παρὰ τοὺς προτέρους: ἐκφαντορικοὶ τῶν προτέρων ἄγγελοι Pt (e corr) VcKa post προτέρους add ἐκφαντορικοὶ Vv ἐκφαντορικοὶ τῶν προτέρων Pb τοὺς iterav (sed alter del) Pn οἰκειώτερον Pn (sed corr) 3 περικόσμος PaRc (corr m rec) 4 κρυφοειδῶς PaRcFbLc (sed corr) Ka 5 δὲ om Rc τὴν δὲ δευτέραν om Pt (add in mg ead m) 7 καὶ ἀγγέλων om Pa τῆς μὲν πρώτης VcKa ἱεραρχείας Pa (corr e -χεις) ἐκφανέστερον VcKa 8 μετὰ ταύτην Rc μετ' αὐτὴν e corr (μετὰ ταύτην?) Lc κρυφιωδέστερον PaRcPt (sed in mg adscr κρυφιοειδ-) PnPbVvLc (sed corr) κρυφιοειδεστέραν Fb inter καὶ et ἀρχαγγέλων 3 litt eras Lc καὶ ἀγγέλων om Pn (add m rec in mg) 9 ἀνθρωπείαις Fb (corr e -πιναις) v 10 -γὴ καὶ ἐπι- in rasura Fb ἐπιστροφὴν Fb 11 ante θεοῦ add τοῦ PaRcPtPnLc μὴν καὶ: μὲν Fb 12 ἱεραρχικαῖς PaVv post ἱεραρχικαῖς add ἡ Vv μετ' FbVcKa: ante μετ' add καὶ cett v 15 ἄλλους: corr in ἄλλων PaPn corr ex ἄλλων Lc ἑτέρους PaRcPn 16 ἀριθμῶν Fb (sed corr) 19 αἰτιᾶσθαι Pa ἐθνῶν om Pa (add in mg) 20 θεοὺς om Pa οἰκείαι Pt (sed corr) 21 αὐθαδίᾳ PaRcPnVvFa Vc(ut vid, sed corr)

τῇ τῶν αὐτοῖς δοκούντων θεοπρεπῶν ἀναλόγῳ σεβασμιότητι. Τοῦτο μαρτυρεῖται καὶ αὐτὸς ὁ τῶν Ἑβραίων λαὸς πεπονθέναι. «Ἐπίγνωσιν» γὰρ θεοῦ φησιν «ἀπώσω» καὶ ὀπίσω τῆς καρδίας σου ἐπορεύθης. Οὐδὲ γὰρ ἠναγκασμένην ἔχομεν ζωὴν οὐδὲ διὰ τὴν τῶν προνοουμένων αὐτεξουσιότητα τὰ θεῖα φῶτα τῆς προνοητικῆς ἐλλάμψεως ἀπαμβλύνεται,
260 D ἀλλ' ἡ τῶν νοερῶν ὄψεων ἀνομοιότης τὴν ὑπερπλήρη τῆς πατρικῆς ἀγαθότητος φωτοδοσίαν ἢ παντελῶς ἀμέθεκτον ποιεῖ καὶ πρὸς τὴν αὐτῶν ἀντιτυπίαν ἀδιάδοτον ἢ τὰς μετουσίας ποιεῖ διαφόρους, μικρὰς ἢ μεγάλας, ἀμυδρὰς ἢ φανὰς τῆς μιᾶς καὶ ἁπλῆς καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἐχούσης καὶ ὑπερηπλωμένης πηγαίας ἀκτῖνος. Ἐπεὶ ὅτι γε καὶ τῶν ἑτέρων ἐθνῶν,
261 A ἐξ ὧν καὶ ἡμεῖς ἀνενεύσαμεν ἐπὶ τὸ πᾶσιν ἑτοίμως εἰς μετάδοσιν ἀναπεπταμένον τοῦ θεαρχικοῦ φωτὸς ἄπειρόν τε καὶ ἄφθονον πέλαγος, οὐκ ἔκφυλοί τινες ἐπεστάτουν θεοί, μία δὲ πάντων ἀρχὴ καὶ πρὸς ταύτην ἀνῆγον τοὺς ἑπομένους οἱ καθ' ἕκαστον ἔθνος ἱεραρχοῦντες ἄγγελοι, τὸν Μελχισεδὲκ ἐννοητέον ἱεράρχην ὄντα φιλοθεώτατον οὐ τῶν οὐκ ὄντων, ἀλλὰ τοῦ ὄντως ὄντος ὑψίστου θεοῦ. Καὶ γὰρ οὐχ ἁπλῶς τὸν Μελχισεδὲκ οἱ θεόσοφοι οὐ φιλόθεον μόνον ἀλλὰ καὶ ἱερέα κεκλήκασιν ἢ ἵνα τοῖς ἐχέφροσιν ἐναργῶς ἐμφαίνωσιν ὅτι μὴ μόνον αὐτὸς ἐπὶ τὸν ὄντως ὄντα θεὸν ἐπέστραπτο, προσέτι δὲ καὶ ἄλλοις ὡς ἱεράρχης ἡγεῖτο τῆς ἐπὶ τὴν ἀληθῆ καὶ μόνην θεαρχίαν ἀναγωγῆς.
261 B ⟨4⟩ Καὶ τοῦτο δὲ τὴν σὴν ἱεραρχικὴν σύνεσιν ὑπομνήσωμεν ὅτι καὶ τῷ Φαραὼ πρὸς τοῦ τοῖς Αἰγυπτίοις ἐπιστατοῦντος ἀγγέλου καὶ τῷ ⟨τῶν⟩ Βαβυλωνίων ἄρχοντι πρὸς τοῦ οἰκείου [καὶ] τὸ τῆς πάντων

---

2 sq Vide Hos 4,6 3 Cf Jer 7,24 ὀπίσω: Cf Hos 5,11 6 sqq Cf CH 44,17 sqq; DN 147,17; Corp Herm X 4 (I, p 115,1 sqq); Clem str VII 6,6; Plot Enn VI 4,11,3 sqq; Jamb myst I 18 (praecipue p 54,1 sqq); Procl in Alc 122,21 sqq, 180,7 sqq; id inst 140; 142 sq; id theol plat I 18 passim 9 ἀμυδρὰς: Cf Pl Phdr 250 b 3 12 ἄφθονον: Cf CH 18,5 πέλαγος: Cf Pl Smp 210 d 4; Bas Eun I 16 (qui voce πέλαγος ζωῆς utitur pro eadem re) 13 Cf Dt 6,4; Rm 10,12; I Cor 8,6; Eph 4,6; Arist Metaph 1076 a 3 sq; Gr Nyss Eun I 531 (p 179,29) 14 οἱ ... ἄγγελοι: Cf Clem str VI 157,5; VII 6,4 16 sq Cf Gen 14,18 22 Cf Gen 41,1 sqq 23 Cf Dan 2

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 θεοπρεπῶς PaRc ἀναλόγως PaRc ἀλόγω Vc inter τοῦ- et -το 2 litt eras Fa 4 οὔτε VvFaLc 8 ἀδιάδοτον: o prius e corr Pn 9 ante ἀμυδρὰς add ἢ Lc 13 πρὸς om Fa (sscr m rec) ταύτην: αὐτὴν FaLc (corr e ταύτην ut vid)Pn(sed corr) 14 ἀνήγαγεν Pa ἑπομένους: o prius e corr (ω?) Lc 15 νοητέον Rc οὐ τῶν: e corr Rc τῶν ὄντων Pa ὄντων: inter ὀ- et -ντων 1 litt eras Lc 16 ἀλλὰ τοῦ: ἀλλ' αὐτοῦ PaRc οὐχ: ὡς PaRc 17 φιλόθεον: φιλόσοφον Rc 18 ἐμφαίνωσιν PtPnFaLc v: ἐμφήνωσιν VcKa ἐμφάνωσιν PaRcPbFb (corr ex ἐμφαίνωσιν) Vv αὐτοῖς PaRc 21 σὴν del Pa om Pn (add m rec) ὑπομνήσωμεν PaRc(-με)Pn(sed corr in -σο-)FaKa (sed corr): ὑπομνήσομεν PtPn(e corr)PbFbVvLcVc Ka (e corr) v καὶ om FaLc (sed inter ὅτι et τῶ 1 litt eras) 22 τῷ: τοῦ PaRc τῷ alter: των (-ν expuncto) Pa τῶν addidi 23 καὶ: uncis seclusi om Vc eras Pb

προνοίας καὶ κυριότητος κηδεμονικὸν καὶ ἐξουσιαστικὸν κατὰ τὰς ὁράσεις διεπορθμεύετο καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις οἱ τοῦ ὄντως ⟨ὄντος⟩ θεοῦ θεράποντες ἡγεμόνες καθίσταντο, τῆς τῶν τυπωθεισῶν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων ὁράσεων ἐκφαντορίας τοῖς τῶν ἀγγέλων ἐγγὺς ἱεροῖς ἀνδράσι, τῷ Δανιὴλ καὶ τῷ Ἰωσήφ, ἐκ θεοῦ δι' ἀγγέλων ἀποκαλυφθείσης. Μία γάρ ἐστιν ἡ πάντων ἀρχὴ καὶ πρόνοια, καὶ οὐδαμῶς οἰητέον Ἰουδαίων μὲν ἀποκληρωτικῶς ἡγεῖσθαι τὴν θεαρχίαν, ἀγγέλους δὲ ἰδίως ἢ ὁμοτίμως ἢ ἀντιθέτως ἢ θεούς τινας ἑτέρους ἐπιστατεῖν τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ λόγιον ἐκεῖνο κατὰ τήνδε τὴν ἱερὰν ἔννοιαν ἐκληπτέον οὐχ ὡς 261 C
μερισαμένου θεοῦ μεθ' ἑτέρων θεῶν ἢ ἀγγέλων τὴν καθ' ἡμᾶς ἡγεμονίαν καὶ τῷ Ἰσραὴλ εἰς ἐθνάρχην καὶ ἐθναγὸν ἀποκληρωθέντος, ἀλλ' ὡς αὐτῆς μὲν τῆς μιᾶς ἁπάντων ὑψίστου προνοίας πάντας ἀνθρώπους σωστικῶς ταῖς τῶν οἰκείων ἀγγέλων ἀνατατικαῖς χειραγωγίαις διανειμάσης, μόνου δὲ σχεδὸν παρὰ πάντας τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν τοῦ ὄντως κυρίου φωτοδοσίαν καὶ ἐπίγνωσιν ἐπιστραφέντος. Ὅθεν ἡ θεολογία τὸ μὲν ἑαυτὸν ἀποκληρῶσαι τὸν Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν τοῦ ὄντως ⟨ὄντος⟩ θεοῦ θεραπείαν ἐμφαίνουσα τὸ «Ἐγενήθη μερὶς κυρίου» φησίν, ἐνδεικνυμένη δὲ τὸ καὶ αὐτὸν ἐν ἴσῳ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν ἀπονεμηθῆναί τινι τῶν ἁγίων ἀγγέλων εἰς τὸ δι' αὐτοῦ τὴν μίαν ἁπάντων ἀρχὴν ἐπιγνῶναι τὸν Μιχαὴλ ἔφη 261 D
τοῦ Ἰουδαίων ἡγεῖσθαι λαοῦ, σαφῶς ἡμᾶς ἐκδιδάσκουσα τὸ μίαν εἶναι τῶν ὅλων πρόνοιαν ἁπασῶν τῶν ἀοράτων καὶ ὁρατῶν δυνάμεων ὑπερουσίως ὑπεριδρυμένην, πάντας δὲ τοὺς καθ' ἕκαστον ἔθνος ἐπιστατοῦντας ἀγγέλους ἐπ' αὐτὴν ὡς οἰκείαν ἀρχὴν τοὺς ἑπομένους ἐθελουσίως ὅση δύναμις ἀνατείνοντας.

---

2 sq Cf Gr Naz or 28,31 (72 C) 4 sq Cf Dan 2,19; Gen 41,38 sqq 8 Cf Dan 10,13 17 Vide Dt 32,9 19 sq Cf Dan 10,13.20 sqq 22 sq Cf Or princ III 3,3 (p 258,26); Jamb myst V 25 (p 236,6 sqq)

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

2 ὄντως: ὄντος Vv ὄντος addidi secundum 38,18 3 post ὑπὸ add τῆς Ka ἀγγελικῶν PbKa v 4 ὁράσεως Pa (sed corr) Rc ὁράσεων – ἀγγέλων om Pt (sed adscr in mg ead m) ἐγγὺς: εὐθὺς Pa (corr m rec) ἀνδράσιν Lc (sed -ν eras) 5 ἀποκαλυφθείσης: -ει- e corr Pn 7 ἀπὸκληρωτηκως Fb ἀποπληρωτικῶς Pa (corr m rec) Rc 8 ἀντιθέτων Pa (corr m rec) 10 θεῶν: -εων e corr ut vid Pn 11 τῷ: τοῦ RcPtPnPb ἐθναγωγὸν PnPbVvFa ἐθναγῶν Lc in mg ut v l adscr ἐθνάρχον ἀποπληρωθέντος Pa αὐτοῖς Vv 14 τοῦ om PaRc inter τοῦ et Ἰσραὴλ 1 litt eras Lc κυρίου – ὄντως (l 16) om Vv (sed add in mg) 16 ὄντος addidi secundum 38,18 17 ἐκφαίνουσα Vv ἐγεννήθη Fb φασὶν Fb 20 Ἰουδαίου Pa 21 πρόνοια Vc καὶ ὁρατῶν om Rc 23 ἐπωμένους Pn (sed corr) θελοουσίως Pa ἐθελοουσίως RcLc 24 δυνάμεις Pa ἀνατείναντας PaRc

⟨X.⟩

272 D ⟨1⟩ Συνῆκται τοίνυν ἡμῖν ὡς ἡ μὲν πρεσβυτάτη τῶν περὶ θεὸν νοῶν διακόσμησις ὑπὸ τῆς τελεταρχικῆς ἐλλάμψεως ἱεραρχουμένη τῷ ἐπ' αὐτὴν ἀμέσως ἀνατείνεσθαι κρυφιωτέρᾳ καὶ φανοτέρᾳ τῆς θεαρχίας φωτοδοσίᾳ καθαίρεται καὶ φωτίζεται καὶ τελεσιουργεῖται, κρυφιωτέρᾳ μὲν ὡς νοητοτέρᾳ καὶ μᾶλλον ἁπλωτικῇ καὶ ἑνοποιῷ, φανοτέρᾳ δὲ ὡς πρωτοδότῳ καὶ πρωτοφανεῖ καὶ ὁλικωτέρᾳ καὶ μᾶλλον εἰς αὐτὴν ὡς διειδῆ
273 A κεχυμένῃ, πρὸς ταύτης δὲ πάλιν ἀναλόγως ἡ δευτέρα καὶ πρὸς τῆς δευτέρας ἡ τρίτη καὶ πρὸς τῆς τρίτης ἡ καθ' ἡμᾶς ἱεραρχία κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς εὐκόσμου ταξιαρχίας θεσμὸν ἐν ἁρμονίᾳ θείᾳ καὶ ἀναλογίᾳ πρὸς τὴν ἁπάσης εὐκοσμίας ὑπεράρχιον ἀρχὴν καὶ περάτωσιν ἱεραρχικῶς ἀνάγεται.

⟨2⟩ Ἐκφαντορικοὶ δὲ πάντες εἰσὶ καὶ ἄγγελοι τῶν πρὸ αὐτῶν, οἱ μὲν πρεσβύτατοι θεοῦ τοῦ κινοῦντος, ἀναλόγως δὲ οἱ λοιποὶ τῶν ἐκ θεοῦ κεκινημένων. Τοσοῦτον γὰρ ἡ πάντων ὑπερούσιος ἁρμονία τῆς ἑκάστου τῶν λογικῶν τε καὶ νοερῶν ἱερᾶς εὐκοσμίας καὶ τεταγμένης ἀναγωγῆς
273 B προενόησεν, ὅτι καὶ αὐτῇ τῶν ἱεραρχιῶν ἑκάστῃ τάξεις ἱεροπρεπεῖς ἔθετο· καὶ πᾶσαν ἱεραρχίαν ὁρῶμεν εἰς πρώτας καὶ μέσας καὶ τελευταίας δυνάμεις διῃρημένην, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἑκάστην ἰδικῶς εἰπεῖν διακόσμησιν ταῖς αὐταῖς ἐνθέοις ἁρμονίαις διέκρινε. Διὸ καὶ αὐτοὺς τοὺς θειοτάτους Σεραφὶμ οἱ θεολόγοι φασὶν ἕτερον πρὸς τὸν ἕτερον κεκραγέναι, σαφῶς ἐν τούτῳ καθάπερ οἶμαι δηλοῦντες ὅτι τῶν θεολογικῶν γνώσεων οἱ πρῶτοι τοῖς δευτέροις μεταδιδόασιν.

273 C ⟨3⟩ Προσθείην δ' ἂν καὶ τοῦτο οὐκ ἀπεικότως ὅτι καὶ καθ' ἑαυτὸν

---

9 ἁρμονίᾳ: Cf Arist Mu 399 a 12 sqq ἀναλογίᾳ: Cf CH 17,5 17 sq Cf CH 36,13 sq; Procl inst 148; id theol plat IV 19 (p 58,15–18) 17 Cf Jes 6,3

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

capiti praem κεφάλαιον I ἐπανάληψις καὶ συναγωγὴ τῆς ἀγγελικῆς εὐταξίας codd (εὐαγγελικῆς Pa) κεφ. I post εὐταξίας coll Fa 1 ἡμῖν om Pa ἡ μὲν: ἡμαι Rc corr m rec νόων FaLcKa 3 ἀνατείνεσθαι: ἀνάγεσθαι PaRcPtPn κρυφιοτέρα PaRcFa φανερωτέρα PbFb(-οτερ-) φωτοδοσίασ PaLc (sed -σ del) 4 κρυφιοτέρα PaRcPtFa 5 ἑνοποιὸς RcPt (sed corr) Pn φανερωτέρα PbLc (sed -ερ- et ω corrigendum signific) 6 -δότῳ καὶ πρωτο- om Fb (sed add ead m in mg) προδότῳ Pa ὁλικοτέρα Vc (sed corr ead m) διειδῆ: δειειδῆ Pa διειδεῖ Rc -ι- prius in rasura Pn -ι- prius et -ῆ e corr Lc 7 κεχυμένην Pn ταύτης: -ς e corr Pt ταύτην RcPn 12 πάντες scil νόες cf l 1 13 πρεσβύτατοι: πρεσβῦται Vv (sed corr) 14 κεκεινημένων Pn (sed corr) τοσούτων Pt 15 ἀγωγῆς PaRcPtPnFb v 16 αὐτὴ PtPbFb v quid exhibeat Vv, in phototypia discerni vix pot inter ἱεραρχι- et -ῶν l litt eras Lc (an κ?) τάξις Pa (sed corr) PtPn (sed corr) ἱεροπρεπεῖς: -ει ex η ut vid corr Pn 17 post εἰς add τὰς Fb v 19 σαραφεὶμ PtPn σαραφὶμ FaLc 20 πρὸς τὸν ἕτερον om Fa (add ead m in mg) 23 καθ' αὐτὸν PtPnPbFb v καθ αὐτὸν Lc κατ' αὐτὸν Fa

ἕκαστος οὐράνιός τε καὶ ἀνθρώπινος νοῦς ἰδικὰς ἔχει καὶ πρώτας καὶ μέσας καὶ τελευταίας τάξεις τε καὶ δυνάμεις πρὸς τὰς εἰρημένας τῶν καθ' ἕκαστον ἱεραρχικῶν ἐλλάμψεων οἰκείας ἀναγωγὰς ἀναλόγως ἐκφαινομένας, καθ' ἃς ἕκαστος ἐν μετουσίᾳ γίνεται κατὰ τὸ αὐτῷ θεμιτόν τε καὶ ἐφικτὸν τῆς ὑπεραγνοτάτης καθάρσεως, τοῦ ὑπερπλήρους φωτὸς, τῆς προτελείου τελειώσεως. Ἔστι γὰρ οὐδὲν αὐτοτελὲς ἢ ἀπροσδεὲς καθόλου τελειότητος εἰ μὴ τὸ ὄντως αὐτοτελὲς καὶ προτέλειον.

⟨XI.⟩

⟨1⟩ Τούτων δὲ διωρισμένων ἐκεῖνο ἄξιον ἐννοῆσαι, δι' ἣν αἰτίαν ἁπάσας 284 B
ὁμοῦ τὰς ἀγγελικὰς οὐσίας δυνάμεις οὐρανίας καλεῖν εἰώθαμεν. Οὐ γὰρ 284 C
ἔστιν εἰπεῖν ὡς ἐπὶ τῶν ἀγγέλων ὅτι πασῶν ἐστιν ἐσχάτη διακόσμησις ἡ τῶν ἁγίων δυνάμεων καὶ τῆς μὲν τῶν ἐσχάτων ἁγιοπρεποῦς ἐλλάμψεως αἱ τῶν ὑπερκειμένων οὐσιῶν διακοσμήσεις μετέχουσιν, αἱ τελευταῖαι δὲ τῶν πρώτων οὐδαμῶς καὶ τούτου χάριν οὐράνιαι μὲν δυνάμεις ἅπαντες οἱ θεῖοι νόες ὀνομάζονται, Σεραφὶμ δὲ καὶ θρόνοι καὶ κυριότητες οὐδαμῶς. Ἀμέθεκτοι γὰρ αἱ τελευταῖαι τῶν ὑπερτάτων εἰσὶν ὁλικῶν ἰδιοτήτων. Οἱ γὰρ ἄγγελοι καὶ πρὸ τῶν ἀγγέλων ἀρχάγγελοι καὶ ἀρχαὶ καὶ ἐξουσίαι μετὰ τὰς δυνάμεις ὑπὸ τῆς θεολογίας ταττόμενοι κατὰ κοινοῦ πολλάκις ὑφ' ἡμῶν ὁμοῦ ταῖς ἄλλαις ἁγίαις οὐσίαις οὐράνιαι δυνάμεις ἀποκαλοῦνται.

⟨2⟩ Φαμὲν δὲ ὅτι κοινῶς ἐπὶ πάσαις κεχρημένοι τῇ τῶν οὐρανίων 284 D
ἐπωνυμίᾳ δυνάμεων οὐ σύγχυσίν τινα τῶν ἑκάστης διακοσμήσεως ἰδιοτήτων εἰσάγομεν, ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τρία διῄρηνται τῷ κατ' αὐτοὺς

---

1 sq Cf CH 42,1; Procl inst 103; id theol plat IV 3, passim; Dam problem 77 (I, p 171,26 sqq); Beierwaltes, Proklos, pp 48 sqq 6 αὐτοτελὲς: Cf Procl inst 153 (p 134,28) 9 Cf Ps 23,10; 79,5; 102,21; 148,2; Dan 3,61

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἀνθρώπειος Fb v ἀνθρώπιος FaLc (corr ex ἀνθρώπινος) 3 ἱεραρχιῶν Pa 4 ἕκαστον PaRc καθὰ PaRc αὐτὸ PaRcPt(sed corr)Pn(sed corr)Pb (corr m rec in mg) capiti praem κεφάλαιον ΙΑ δία τί πᾶσαι αἱ οὐράνιαι (-οι PnPb) οὐσίαι κατὰ κοινοῦ δυνάμεις οὐράνιαι καλοῦνται (λέγονται FbVvVcKa) codd v, sed ante οὐσίαι add δυνάμεις καὶ falso VcKa 8 δὲ: δέον Pb ἐκείνω Pn (sed corr) 9 οὐρανίους PtPnPbLc (sed ˢ supra -ους scripto corrigendum signific) 10 ἐστιν om Pt (sed add in mg) ἐσχάτη: σ del Pa 13 post χάριν add καὶ VvFa (sed exp) 14 σαραφεὶμ PaPt (sed ι del) Pn σαραφὶμ FaLc 15 μέθεκτοι Pa 16 πρὸ e πρω corr Pn 17 post ἐξουσίαι add καὶ Fa ταττόμεναι Rc 18 οὐράνια Fa (corr m rec) 20 πᾶσι PaRcPt(sed corr)PnLc πάση Fa (corr e πάσαις) 21 δυνάμεων ante ἐπωνυμία coll FbVcKa 22 εἰσάγωμεν Fb (sed corr) τριάδα Fb διῄρηνται: ι prius e corr Ka

ὑπερκοσμίῳ λόγῳ πάντες οἱ θεῖοι νόες, εἰς οὐσίαν καὶ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν, ὅταν ἅπαντας ἢ τινας αὐτῶν ἀπαρατηρήτως οὐρανίας οὐσίας ἢ
285 A οὐρανίας δυνάμεις ἀποκαλοῦμεν, αὐτοὺς περιφραστικῶς τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος ἐμφαίνειν ἡμᾶς οἰητέον ἐκ τῆς καθ' ἕκαστον αὐτῶν οὐσίας ἢ δυνάμεως· οὐδὲ γὰρ τὴν ὑπερκειμένην ἰδιότητα τῶν ἤδη καλῶς ἡμῖν διακεκριμένων ἁγίων δυνάμεων καὶ ταῖς ὑφειμέναις ὁλικῶς προσάπτειν οὐσίαις ἐπ' ἀνατροπῇ τῆς ἀσυγχύτου τῶν ἀγγελικῶν διακόσμων ταξιαρχίας. Κατὰ γὰρ τὸν πολλάκις ἡμῖν ὀρθῶς ἀποδοθέντα λόγον αἱ μὲν ὑπερβεβηκυῖαι διακοσμήσεις περισσῶς ἔχουσι καὶ τὰς τῶν ὑφειμένων ἱερὰς ἰδιότητας, αἱ δὲ τελευταῖαι τὰς τῶν πρεσβυτέρων ὑπερκειμένας ὁλότητας οὐκ ἔχουσι μερικῶς εἰς αὐτὰς τῶν πρωτοφανῶν ἐλλάμψεων διὰ τῶν πρώτων ἀναλόγως αὐταῖς διαπορθμευομένων.

⟨XII.⟩

292 C ⟨1⟩ Ζητεῖται δὲ καὶ τοῦτο τοῖς τῶν νοητῶν λογίων φιλοθεάμοσιν· εἰ γὰρ ἀμέθεκτα τῶν ὑπερτέρων ὁλοτήτων εἰσὶ τὰ τελευταῖα, δι' ἣν αἰτίαν ὁ καθ' ἡμᾶς ἱεράρχης «Ἄγγελος κυρίου παντοκράτορος» ὑπὸ τῶν λογίων ὠνόμασται.

⟨2⟩ Ἔστι δὲ οὐκ ἐναντίος ὁ λόγος ὡς οἶμαι τοῖς προδιωρισμένοις. Φαμὲν γὰρ ὅτι τῆς ὁλικῆς καὶ ὑπερκειμένης τῶν πρεσβυτέρων διακόσμων δυνάμεως ἀποδέουσιν οἱ τελευταῖοι· τῆς γὰρ μερικῆς καὶ ἀναλόγου μετέχουσι κατὰ τὴν μίαν ἁπάντων ἐναρμόνιον καὶ συνδετικὴν κοινωνίαν. Οἷον ἡ τῶν ἁγίων Χερουβὶμ τάξις μετέχει σοφίας καὶ γνώσεως ὑψηλο-
292 D τέρας, αἱ δὲ τῶν ὑπ' αὐτοὺς οὐσιῶν διακοσμήσεις μετέχουσι μὲν καὶ αὐταὶ

---

1 sqq Cf CH 14,1; 41,1 sq; Jamb myst I 4 (p 11,9); I 5 (p 18,2.12); I 6 (p 20,10 sq); Procl in Cra 29,28 sqq; id in Ti I 243,26 sqq; 371,20 sqq; id inst 169; id theol plat I 17 (p 80,18 sqq) 8 Cf CH 25,9 13 νοητὰ λόγια: i e dicta, quibus sensus anagogicus continetur; simili modo Ph sobr 3 utitur voce νοητοῖς ἀγάλμασιν φιλοθεάμοσιν: Cf Pl R 475 e 4 15 Vide Mal 2,7 18 Cf Procl in Cra 30,19 sqq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 οἱ om Fb 2 οὐρανίους Pb οὐσίας om Fb (add ead m in mg) 3 οὐρανίους Pb ἀποκαλοῦμεν PaRcPtPnFbFaLc v (sed in mg adnot: lege ἀποκαλῶμεν): ἀποκαλῶμεν PbVvVcKa τοὺς e τοσ corr Pn ὧν: ὃν Lc 6 προσάπτειν pendet scil a ἡμᾶς οἰητέον (4) 7 ἀσυγχύστου Lc διακοσμιῶν Pt 8 ὀρθῶς post λόγον coll Pb 10 ὑπερκειμένας om Pb sed add in mg capiti praem κεφάλαιον ΙΒ διὰ τί οἱ κατὰ ἀνθρώπους ἱεράρχαι ἄγγελοι καλοῦνται codd (λέγονται FbVcKa) v 13 ζητητέον Pb εἰ: καὶ v 14 ὑπερτάτων VvFaLc (-ατ- e corr) 16 ὀνόμασται Ka 17 ἐναντίως Fb τοῖς om v 18 διακοσμήσεων Rc (sed -ησε- exp) 19 μερικῆς: μέσης Pa 20 ἐναρμόνιον om Pa συνδεκτικὴν Rc (sed κ prius exp) 21 Χερουβὶμ: -ὶ- e corr (-ει?) Pn χερουβεὶμ PaPt(sed corr)Pn(sed corr) 22 αὖται PbVcKa

σοφίας καὶ γνώσεως, μερικῆς δὲ ὅμως ὡς πρὸς ἐκείνους καὶ ὑφειμένης, καὶ τὸ μὲν ὅλως ἐν μετουσίᾳ σοφίας εἶναι καὶ γνώσεως κοινόν ἐστι πᾶσι τοῖς θεοειδέσι τῶν νοερῶν, τὸ δὲ προσεχῶς καὶ πρώτως ἢ δευτέρως καὶ 293 A
ὑφειμένως οὐκέτι κοινόν, ἀλλ' ὡς ἑκάστῳ πρὸς τῆς οἰκείας ἀναλογίας
5 ὥρισται. Τοῦτο δὲ καὶ περὶ πάντων τῶν θείων νοῶν οὐκ ἄν τις ἡμαρτημένως ὁρίσαιτο· καὶ γὰρ ὥσπερ οἱ πρῶτοι περισσῶς ἔχουσι τὰς τῶν ὑφειμένων ἁγιοπρεπεῖς ἰδιότητας, οὕτως ἔχουσιν οἱ τελευταῖοι τὰς τῶν προτέρων, οὐ μὴν ὁμοίως, ἀλλ' ὑφειμένως. Οὐδὲν οὖν ὡς οἶμαι τὸ ἄτοπον, εἰ καὶ τὸν καθ' ἡμᾶς ἱεράρχην ἄγγελον ἡ θεολογία καλεῖ τὸν κατὰ δύναμιν
10 οἰκείαν μετέχοντα τῆς τῶν ἀγγέλων ὑποφητικῆς ἰδιότητος καὶ πρὸς τὴν ἐκφαντορικὴν αὐτῶν ὁμοίωσιν ὡς ἐφικτὸν ἀνθρώποις ἀνατεινόμενον.

〈3〉 Εὑρήσεις δὲ ὅτι καὶ θεοὺς ἡ θεολογία καλεῖ τάς τε οὐρανίας καὶ 293 B
ὑπὲρ ἡμᾶς οὐσίας καὶ τοὺς παρ' ἡμῖν φιλοθεωτάτους καὶ ἱεροὺς ἄνδρας καίτοι τῆς θεαρχικῆς κρυφιότητος ὑπερουσίως ἁπάντων ἐξῃρημένης τε
15 καὶ ὑπεριδρυμένης καὶ μηδενὸς αὐτῇ τῶν ὄντων ἐμφεροῦς ὀνομάζεσθαι κυρίως καὶ ὁλικῶς δυναμένου. Πλὴν ὅσα τῶν νοερῶν τε καὶ λογικῶν πρὸς τὴν ἕνωσιν αὐτῆς ὅση δύναμις ὁλικῶς ἐπέστραπται καὶ πρὸς τὰς θείας αὐτῆς ἐλλάμψεις ὡς ἐφικτὸν ἀκαταλήκτως ἀνατείνεται, τῇ κατὰ δύναμιν εἰ θέμις εἰπεῖν θεομιμησίᾳ καὶ τῆς θεϊκῆς ὁμωνυμίας ἠξίωται.

〈XIII.〉

20 〈1〉 Ἄγε δὴ καὶ τοῦτο κατὰ δύναμιν ἐπισκοπήσωμεν ὅτου ἕνεκα πρὸς 300 B
ἕνα τῶν θεολόγων ὁ Σεραφὶμ ἀποστέλλεσθαι λέγεται. Καὶ γὰρ ἀπορήσειέ

---

2 sqq Cf Procl inst 142 9 Cf Mal 2,7; Jamb myst II 2 (p 69,7 sqq) 10 Cf Max Tyr philos VIII 8 (p 98,4) 12 sq Cf DN 132,5 sqq; Ps 81,1; 94,3 12 sqq Cf Or Jo II 2,15–18; Procl inst 134; id theol plat I 26 (p 114,26 sqq) 13 Cf Ex 4,16; 7,1; Ps 81,6; Joh 10,34 sqq 16 sqq Cf Clem str IV 155,2 sq 18 ἀκαταλήκτως: Cf CH 21,6 sq 21 Cf Jes 6,6 sqq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 μερικῆς – ὡς om Rc ὡς om Pa 2 σοφίας – ἐστι om Ka (add in mg m rec) πᾶσιν Fb 3 θεοειδέσιν Fb πρώτος Fb 4 ὑφιμένως Fa ὑφειμεν- e corr Lc πρὸς: πρὸ Pa 5 νόων FaKa ἡμαρτημένος Pt 6 ὡρίσαιτο Fb 7 ὑφιμένων Fa 8 ὑφιμένως Fa 9 τὸν prius: τὸ Fb (sed -ν sscr) 10 μετασχόντα Vv 13 ἡμᾶς: η- e corr Vc 14 καίτοι: καὶ τὸ Fb 16 δυναμένους Pn (sed -ς eras) 17/18 inter θείας et αὐτῆς lac 5–6 litt Ka 19 ὁμονυμίας FbKa (sed corr) ἠξίωνται PbFb capiti praem κεφάλαιον ΙΓ διὰ τί ὑπὸ τῶν σεραφὶμ λέγεται καθαρθῆναι ὁ προφήτης Ἡσαίας codd [σεραφεὶμ PaPt(sed corr)PnFa] v 20 ἐπίσωμεν Pt (corr m rec) 21 ἕνα om PaRc σαραφεὶμ Pa σεραφεὶμ PtPnVcKa σαραφὶμ RcFaLc

τις ὅτι μὴ τῶν ὑφειμένων τις ἀγγέλων, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ταῖς πρεσβυτάταις οὐσίαις ἐνάριθμος ἀποκαθαίρει τὸν ὑποφήτην.

〈2〉 Τινὲς μὲν οὖν φασιν ὅτι κατὰ τὸν ἤδη προαποδοθέντα τῆς πάντων τῶν νοῶν κοινωνίας ὅρον οὐχ ἕνα τῶν περὶ θεὸν πρωτίστων νοῶν ὀνομάζει τὸ λόγιον ἐπὶ τὴν τοῦ θεολόγου κάθαρσιν ἐληλυθέναι, τινὰ δὲ τῶν ἡμῖν ἐφεστηκότων ἀγγέλων ὡς ἱερουργὸν τῆς τοῦ προφήτου καθάρσεως τῇ τῶν Σεραφὶμ ὁμωνυμίᾳ κληθῆναι διὰ τὴν πρηστήριον τῶν
300 C εἰρημένων ἁμαρτιῶν ἀναίρεσιν καὶ τὴν τοῦ καθαρθέντος ἐπὶ τὴν θείαν ὑπακοὴν ἀναζωπύρησιν, καὶ τὸ λόγιον ἕνα τῶν Σεραφὶμ ἁπλῶς εἰρηκέναι φασὶν οὐ τῶν περὶ θεὸν ἱδρυμένων, ἀλλὰ τῶν ἡμῖν ἐφεστηκυιῶν καθαρτικῶν δυνάμεων.

〈3〉 Ἕτερος δὲ οὐ σφόδρα ἄτοπόν τινα παρέσχετό μοι τὴν ἀπολογίαν ὑπὲρ τῆς παρούσης ἐνστάσεως. Ἔφη γὰρ ὅτι τὴν οἰκείαν καθαρτικὴν ἱερουργίαν ὁ μέγας ἐκεῖνος (ὅστις ποτὲ ἦν ὁ τὴν ὅρασιν διαπλάσας ἄγγελος εἰς τὸ μυῆσαι τὰ θεῖα τὸν θεολόγον) ἐπὶ θεὸν καὶ μετὰ θεὸν ἐπὶ
330 D τὴν πρωτουργὸν ἱεραρχίαν ἀνέθηκεν. Καὶ μήποτε ἆρα οὗτος ὁ λόγος
301 A ἀληθεύεται; Ἔλεγε γὰρ ὁ τοῦτο φήσας ὡς ἡ θεαρχικὴ δύναμις ἐπὶ πάντα φοιτῶσα χωρεῖ καὶ διὰ πάντων ἀσχέτως διήκει καὶ πᾶσιν αὖθίς ἐστιν ἀφανὴς οὐ μόνον ὡς πάντων ὑπερουσίως ἐξῃρημένη, ἀλλὰ καὶ ὡς κρυφίως ἐπὶ πάντα διεῖσα τὰς προνοητικὰς αὐτῆς ἐνεργείας. Ἀλλὰ μὴν καὶ πᾶσι τοῖς νοεροῖς ἀναλόγως ἐπιφαίνεται καὶ τὴν οἰκείαν φωτοδοσίαν ἐγχειρίζουσα ταῖς πρεσβυτάταις οὐσίαις δι' αὐτῶν ὡς πρώτων εἰς τὰς ὑποβεβηκυίας αὐτὴν εὐκόσμως διαδίδωσι κατὰ τὴν ἑκάστης διακοσμήσεως θεοπτικὴν συμμετρίαν. Ἢ ἵνα σαφέστερον εἴπω καὶ δι' οἰκείων παρα-

---

18 χωρεῖ-διήκει: Cf Sap 7,24 21 sqq Cf CH 21,9—14; 34,14 sqq

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ὑφιμένων Fa τις om Fa ante τις add ἄν Vc 2 ἐναρίθμιος RcPbFbFaKa ἐναριθμοις Pa 3 ante κατὰ add τὰ Rc 4 νόων PnFaLcKa οὐκ Pa θεῶν Pt νόων FaKa 5 λόγου Lc (sed θεο- sscr ead m) 6 ἡμῖν om Pt sed adscr in mg ὡς om PaRcPt(sed sscr ead m)Pn 7 σαραφὶμ FaLc σαραφεὶμ PaPt(sed corr)Pn ὁμονυμία PaFbKa (sed corr) πρηστήριον: πρ- e corr Lc 8 τὴν prius e τη corr Pa 9 ἀναζωπύρωσιν FbFa (sed supra -ω- alt scr η) καὶ: κἀν Vv καὶ τὸ — ἁπλῶς om Fb σαραφεὶμ Pa σαραφὶμ RcVvFaLc σεραφεὶμ Pt(sed corr)Pn 12 post ἄτοπον 2 litt eras Pb τινα post μοι coll Pt(sed corr)Pn v 13 παρούσης: παθούσης Pt (sed corr) Pn supra παρ- add ˢ signum textus variantis Lc οὔσης PaRc 14 ὥς τίς Rc 15 λογον Rc (sed add θεο- in mg) 17 supra ὁ add τι Pa πάντων Fb 18 πᾶσιν: πάντων Lc 19 πάντας Pb 20 πάντας Vv (corr e πάντα)FaLc πᾶσιν Pn(sed -ν eras)FbLc(sed -ν eras) 21 ἀναλόγως: supra -ω- add ο Pa post οἰκείαν add ἅμα VcKa 22 αὐτῶν: τῶν Pa (sed corr) 23 αὐτὴν PaRcVvFa: ἑαυτὴν PbFb VcKa αὐτὴ v αὐτῆς εὐκόσμως αὐτὴν Pn(-ῆς e corr) αὐτὴν εὐκόσμως αὐτὴν Lc (sed αὐτὴν alter delendum sign) αὐτὴν εὐκόσμως ἑαυτὴν Pt (corr in εὐκόσμως αὐτὴν) διαδίδωσιν Pn(sed -ν eras)FbFaLc(sed -ν eras) 24 Ἢ: ἦν PaLc (sed ˢ signum textus corrigendi sscr) δι' vix legi pot in Pt

δειγμάτων εἰ καὶ ἀποδεόντων θεοῦ τοῦ πάντων ἐξῃρημένου, πλὴν ἡμῖν ἐμφανεστέρων· ἡ τῆς ἡλιακῆς ἀκτῖνος διάδοσις εἰς πρώτην ὕλην εὐδιαδότως χωρεῖ τὴν πασῶν διειδεστέραν καὶ δι' αὐτῆς ἐμφανέστερον ἀναλάμπει τὰς οἰκείας μαρμαρυγάς, προσβάλλουσα δὲ ταῖς παχυτέραις ὕλαις 301 B
ἀμυδροτέραν ἔχει τὴν διαδοτικὴν ἐπιφάνειαν ἐκ τῆς τῶν φωτιζομένων ὑλῶν πρὸς φωτοδοσίας διαπορθμευτικὴν ἕξιν ἀνεπιτηδειότητος καὶ κατὰ σμικρὸν ἐκ τούτου πρὸς τὸ τελείως σχεδὸν ἀδιάδοτον συστέλλεται. Πάλιν ἡ πυρὸς θερμότης μᾶλλον ἑαυτὴν διαδίδωσιν εἰς τὰ δεκτικώτερα καὶ πρὸς τὴν αὐτῆς ἀφομοίωσιν εὔεικτα καὶ εὐάγωγα, πρὸς δὲ τὰς ἀντιτυπεῖς ἢ ἐναντίας οὐσίας ἢ οὐδὲν ἢ ἄμυδρόν τι τῆς ἐκπυρωτικῆς ἐνεργείας ἴχνος ἀναφαίνεται. Καὶ τὸ τούτου γε πλεῖον ὅτι ταῖς μὴ συγγενέσι διὰ τῶν οἰκείως πρὸς αὐτὴν ἐχόντων προσβάλλει, πρῶτον εἰ τύχοι πυρώδη ποιοῦσα τὰ πρὸς ἐκπύρωσιν εὐαλλοίωτα, καὶ δι' αὐτῶν ἢ ὕδωρ ἢ ἕτερόν τι τῶν οὐκ εὐκόλως ἐκπυρουμένων ἀναλόγως θερμαίνουσα. Κατὰ τὸν αὐτὸν οὖν τῆς φυσικῆς εὐταξίας λόγον ὑπερφυῶς ἡ πάσης εὐκοσμίας 301 C
ὁρατῆς καὶ ἀοράτου ταξιαρχία τὴν τῆς οἰκείας φωτοδοσίας λαμπρότητα πρωτοφανῶς ἐν πανολβίαις χύσεσι ταῖς ὑπερτάταις οὐσίαις ἀναφαίνει καὶ διὰ τούτων αἱ μετ' αὐτὰς οὐσίαι τῆς θείας ἀκτῖνος μετέχουσιν. Αὗται γὰρ ἐπιγνοῦσαι πρῶται θεὸν καὶ θείας ἀρετῆς ὑπερκειμένως ἐφιέμεναι καὶ πρωτουργοὶ γενέσθαι τῆς ὡς ἐφικτὸν θεομιμήτου δυνάμεως καὶ ἐνεργείας ἠξίωνται καὶ τὰς μετ' αὐτὰς οὐσίας [αὐταὶ] πρὸς τὸ ἐφάμιλλον ὅση δύναμις ἀγαθοειδῶς ἀνατείνουσιν ἀφθόνως αὐταῖς μεταδιδοῦσαι τῆς εἰς αὐτὰς ἐπιφοιτησάσης αἴγλης, καὶ αὖθις ἐκεῖναι ταῖς ὑφειμέναις, καὶ καθ' ἑκάστην ἡ πρώτη τῇ μετ' αὐτὴν μεταδίδωσι τοῦ δωρουμένου καὶ εἰς

---

2 sqq Cf Bas Spir 9,23; Procl theol plat III 2 (p 6,18 sqq) 7 sqq Cf CH 52,14 sqq 10 ἴχνος: Cf Procl in Alc 49,8

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 post ἀποδεόντων iterav θεοῦ Pb (sed alterum eras) 2 ante ἡ add ὅτι Pb ἡ post ἀκτῖνος coll Vv αἱ ... διαδόσεις Lc(sed corr)Pa(sed αἱ post ἀκτῖνος coll) item Rc 4 προβάλλουσα Pt (sed corr) 6 φωτοδοσίαν Fb v 7 μικρὸν Pb τούτου: τοῦ Vv τελέως PbVvFaLcVcKa 9 ἀνάγωγα v ἀντιτυπεῖς RcPt(-εῖ- in rasura)Pn(sed inter ἀντιτυπ- et -εῖς lac 2—3 litt)VvFaLc(corr ex ἀντιτυπήσεις) v ἀντιτύποις Pa ἀντιτύπους PbFbVcKa ἢ: εἰς PaPt (sed corr) om RcPn 10 ἢ secundum: om Pa ἐκπρωτικῆς Pa πυρωτικῆς Fa(sed corr)Lc(corr ex ἐκπυρωτικῆς) 12 οἰκείων Pa 13 ἀλλοίωτα Pt (sed corr) 14 ἐκπυρωμένων PaPn (sed corr) 15 ἡ πάσης: ἡμᾶς εἰς Fb 16 post ὁρατῆς add τε FaLc (in mg) 18 μετ' αὐτὰς: corr in μετὰ ταύτας Pt μετὰ ταύτας Vv μετὰ τὰς PaRc (corr m rec) οὐσίας PaRc(sed corr)Pn(sed corr) 19 ἀρετῆς ante θείας coll FaLc (e corr ordinis verborum) 21 μετὰ τὰς PaRcPn (sed corr) μετὰ ταύτας Pb(sed corr)Vv αὐταὶ uncis seclusi αὗται PnVcKa αὖται Rc ὅση: ὡς ἡ Pa 23 ὑφιμέναις Fa 24 μετὰ ταύτην PaRcPt(sed corr)PnPb τοῦ δωρουμένου: τὸ ὕδωρ οὐνενουν Pa

301 D πάσας ἀναλόγως προνοίᾳ διαφοιτῶντος θείου φωτός. Ἔστιν οὖν ἅπασι
τοῖς φωτιζομένοις ἀρχὴ τοῦ φωτίζεσθαι θεὸς μὲν φύσει καὶ ὄντως κυρίως
ὡς φωτὸς οὐσία καὶ αὐτοῦ τοῦ εἶναι καὶ ὁρᾶν αἴτιος, θέσει δὲ καὶ
θεομιμήτως ἡ κατὰ μέρος ὑπερκειμένη τῇ μετ' αὐτὴν ἑκάστῃ τῷ τὰ θεῖα
φῶτα δι' αὐτῆς εἰς ἐκείνην ἐποχετεύεσθαι. Τὴν οὖν ὑπερτάτην τῶν
οὐρανίων νοῶν διακόσμησιν αἱ τῶν λοιπῶν ἁπάντων ἀγγέλων οὐσίαι
304 A κατὰ τὸ εἰκὸς μετὰ θεὸν ἀρχὴν ἡγοῦνται πάσης ἱερᾶς θεογνωσίας τε καὶ
θεομιμησίας ὡς δι' ἐκείνων εἰς πάσας καὶ ἡμᾶς τῆς θεαρχικῆς ἐλλάμψεως
διαδιδομένης. Διὸ καὶ πᾶσαν ἱερὰν καὶ θεομίμητον ἐνέργειαν ἐπὶ θεὸν μὲν
ὡς αἴτιον ἀναφέρουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς πρώτους θεοειδεῖς νόας ὡς πρωτουρ-
γοὺς τῶν θείων καὶ διδασκάλους. Οὐκοῦν ἡ πρώτη τῶν ἁγίων ἀγγέλων
διακόσμησις μᾶλλον ἁπασῶν ἔχει τὴν ἐμπύριον ἰδιότητα καὶ τὴν κεχυ-
μένην τῆς θεαρχικῆς σοφίας μετάδοσιν καὶ τὸ γνωστικὸν τῆς ὑπερτάτης
τῶν θείων ἐλλάμψεων ἐπιστήμης καὶ τὴν θρονίαν ἰδιότητα τὴν ἀναπεπ-
ταμένην θεοδοχίαν ἐμφαίνουσαν, αἱ δὲ τῶν ὑφειμένων οὐσιῶν διακοσμή-
σεις τῆς ἐμπυρίου, τῆς σοφῆς, τῆς γνωστικῆς, τῆς θεοδόχου δυνάμεως
μετέχουσι μέν, ὑφειμένως δὲ καὶ πρὸς τὰς πρώτας ὁρῶσαι καὶ δι' αὐτῶν
304 B ὡς τοῦ θεομιμήτου πρωτουργῶς ἠξιωμένων ἐπὶ τὸ τοῦ θεοειδοῦς ἐφικτὸν
ἀναγόμεναι. Τὰς εἰρημένας οὖν ἁγίας ἰδιότητας ὧν ἐν μετουσίᾳ διὰ τῶν
πρώτων αἱ μετ' αὐτὰς οὐσίαι γεγόνασιν, αὐταῖς ἐκείναις μετὰ θεὸν ὡς
ἱεράρχαις ἀνατιθέασιν.

〈4〉 Ἔλεγεν οὖν ὁ ταῦτα φήσας τὴν μὲν ὅρασιν ἐκείνην ὑποδειχθῆναι
304 C τῷ θεολόγῳ δι' ἑνὸς τῶν ἐπιστατούντων ἡμῖν ἁγίων καὶ μακαρίων
ἀγγέλων καὶ πρὸς τῆς φωτιστικῆς αὐτοῦ χειραγωγίας ἐπὶ τὴν ἱερὰν
ἐκείνην θεωρίαν ἀναταθῆναι καθ' ἣν ἑώρα τὰς ὑπερτάτας οὐσίας ὡς ἐν

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἀναλόγῳ VvVcKa Pt(e corr) προνοίᾳ om Pa θείου φωτὸς om PaRc ante θείου add τοῦ Pt 2 ante θεὸς add ὁ Vv ante κυρίως add καὶ Pt(sed del)PnLc (sed delendum signific) v κύριος Rc 3 θέσει δὲ: τὸ θεοειδῶς PaRc θεοειδῶς Pt(sed corr)Pn θέσει δὲ καὶ θεοειδῶς Lc (sed καὶ θεοειδῶς delendum signific) 4 μέρος: μένος Pa μετὰ ταύτην Pa 6 νοῶν om (sed sscr ead m νόων) Fa λοιπῶν: ἁγίων Rc λογίων Pt(sed corr)Pn ἀγγέλων om Pa 8 post καὶ add εἰς PtPnFaLc (qui suprascripto dubium signific) 10 ὡς αἴτιον ἀναφε- om in fine columnae Fa (sed postea suppl) θεοδεῖς Fb 11 ἡ om Lc (sed sscr ead m) 12 τὴν alter om PaRc 13 γνωστικὸν: μυστικὸν Pa 14 ἐλλάμψεως Pt θρονείαν Lc ἱδρύτητα Vv 15 θεοδοχείαν Lc ἐμφαίνουσα FaLc (corr e -σαν) ὑφιμένων Fa 16 τῆς tertium: om PaRc (sed corr) -δοχου δυνάμεως om in fine columnae Fa (suppl m rec) 17 ὑφιμένως Fa δὲ: τε PaRc 18 ante ἐφικτὸν add ὡς Rc 19 ἐν om Pa 20 μετὰ ταύτας PaPtPnVv Lc (not ut v l) μετὰ αὐτὰς v ουσαι Pa 22 ἐκείνης PaRc ὑποδεχθῆναι Pa 24 πρὸ PaRc (corr m rec ut vid) ἱερὰν: νοερὰν PbFb v 25 ἀναταθῆναι: α tertium ut dubium signific Lc ἀνατεθῆναι PaRc(corr m rec)Fb καθ' ἣν: καθῆναι Pa ante καθ' add καὶ PaRc

συμβόλοις εἰπεῖν ὑπὸ θεὸν καὶ μετὰ θεοῦ καὶ περὶ θεὸν ἱδρυμένας καὶ τὴν ἁπάντων καὶ αὐτῶν ὑπεραρρήτως ἐξῃρημένην ὑπεράρχιον ἀκρότητα ἐν μέσῳ τῶν ὑπερβεβηκυιῶν δυνάμεων ὑπεριδρυμένην. Ἐμάνθανεν οὖν τοῖς ὁρωμένοις ὁ θεολόγος ὅτι κατὰ πᾶσαν ὑπερούσιον ὑπεροχὴν ἀσυγκρίτως ὑπερίδρυτο τὸ θεῖον ἁπάσης ὁρατῆς καὶ ἀοράτου δυνάμεως καὶ μὴν ὅτι πάντων ἐστὶν ἐξῃρημένον ὡς καθόλου μηδὲ ταῖς πρώταις τῶν ὄντων οὐσίαις ἐμφερές, προσέτι καὶ τὸ πάντων αὐτὸ καὶ ἀρχὴν καὶ αἰτίαν οὐσιοποιὸν εἶναι καὶ τῆς τῶν ὄντων ἀδιαλύτου μονῆς ἀναλλοίωτον ἵδρυσιν, ὑφ' ἧς καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ εὖ εἶναι καὶ αὐταῖς ταῖς ὑπερβεβηκυίαις 304 D
ἐστὶ δυνάμεσιν. Εἶτα τὰς αὐτῶν τῶν ἁγιωτάτων Σεραφὶμ ἐμυεῖτο θεοειδεῖς δυνάμεις, τῆς μὲν ἱερᾶς αὐτῶν ἐπωνυμίας τὸ ἐμπύριον σημαινούσης, περὶ οὗ μικρὸν ὕστερον ἡμεῖς ἐροῦμεν, ὡς ἡμῖν ἐφικτὸν ὑφηγήσασθαι τὰς ἐπὶ τὸ θεοειδὲς τῆς ἐμπυρίου δυνάμεως ἀναγωγάς, τῆς δὲ τῶν πτερῶν ἐξαπλῆς ἱεροπλαστίας τὴν ἐπὶ τὸ θεῖον ἐν πρώταις ἐν μέσαις ἐν τελευταίαις νοήσεσιν ἀπόλυτον καὶ ὑπερτάτην ἀνάτασιν. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπειρόπουν αὐτῶν καὶ πολυπρόσωπον ὁρῶν ὁ ἱερὸς θεολόγος καὶ τὸ τοῖς πτεροῖς 305 A
ἀποδιαστέλλεσθαι τὴν ὑπὸ τοὺς πόδας καὶ τὴν ὑπὲρ τὰ πρόσωπα θεωρίαν καὶ τὴν ἐν τοῖς μέσοις πτεροῖς ἀεικινησίαν πρὸς τὴν νοητὴν τῶν ὁρωμένων ἀνήγετο γνῶσιν, ἐκφαινομένης αὐτῷ τῆς τῶν ὑπερτάτων νοῶν πολυπόρου καὶ πολυθεάμονος δυνάμεως καὶ τῆς ἱερᾶς αὐτῶν εὐλαβείας, ἣν ἔχουσιν ὑπερκοσμίως εἰς τὴν τῶν ὑψηλοτέρων καὶ βαθυτέρων αὐθάδη καὶ θρασεῖαν καὶ ἀνέφικτον ἔρευναν, καὶ τῆς ἐν συμμετρίᾳ τῶν θεομιμήτων

---

2 ἀκρότητα: Cf CH 9,14 5 sqq Cf DN 182,17 sqq 8/9 ἀναλλοίωτον ἵδρυσιν: Cf Procl inst 27 (p 32,6 sq) 9 Cf Gen 1,31; Procl inst 31 (p 34,34 sq) 12 Cf CH 51,1 16 Cf Jes 6,2 20 πολυθεάμονος: Cf Pl Phdr 251 a 2 εὐλαβείας: Cf CH 30,13; EH 101,1

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ὑπὸ θεὸν καὶ: om PaRcPt(add in mg καὶ περὶ θεὸν)Pn ὑπέθηκε Lc (sed corrigendum signific) θεοῦ: θεὸν Vc 1/2 καὶ τὴν – ἐξῃρημένην om Pa 2 καὶ: οὖν Rc 3 ὑπερβεβηκυιῶν RcPtPnLc v: ὑποβεβηκυιῶν PbFbFa(sed corr)VcKa ὑπερβεβηκότων Pa ὑποβεβηκότων Vv (cf l 9) ὑπεριδρυμένη Pa οὖν om Lc (sed postea superscr) 4 ὑπεροχὴν e correctura Lc 5 ὑπερίδρυται PtPbVc. Nota bene plusquamperfecto in visionibus describendis usos esse prophetas e g Ez 10,3 Dan 7,10 Apc 7,11 6 ἐξῃρημένων Pa 7 καὶ ante ἀρχὴν om PaRc PtPnPbFbLc v 10 ἐστὶν VvKa ἔτι Vv αὐτὰς PaRcFb σαραφὶμ RcVvFaLc σαραφεῖμ PaPt(sed ε del)Pn 11 σημαινούσης om Pa 12 ἡμεῖς om Pt (sed add in mg) ἐφικτοῦ Rc ὑφήγησις Rc (corr m rec) τὰς: -ς eras Pn ταῖς Pa 13 ἐμπύρου Pa(sed corr)Fb ἀναγωγῆς Pn 14 ἱεροπλαστείας PaFaLc πρώταις ut dubium signific Lc πρώτοις PaPn 15 διανοήσεσιν Pn ἀνάστασιν FbLc (sed corr) v 16 πολυπρόσωπον: πολύπτερον Serg ἱερὸς: νοερὸς PaRc Vv VcKa 17 ὑπὸ PaRc PbVv 19 post ὁρωμένων add ἡ Pa 20 φιλοθεαμένου Pa 21 βαρυτέρων PaRc 22 θρασίαν Lc

ἐνεργειῶν ἀκαταλήκτου καὶ ὑψιπετοῦς ἀεικινησίας. Ἀλλὰ καὶ τὴν θεαρχικὴν ἐκείνην καὶ πολυτίμητον ὑμνῳδίαν ἐμυσταγωγεῖτο, τοῦ τυποῦντος τὴν ὅρασιν ἀγγέλου κατὰ δύναμιν τῷ θεολόγῳ μεταδιδόντος τῆς οἰκείας
305 B ἱερογνωσίας. Ἐδίδασκεν οὖν αὐτὸν καὶ τοῦτο, ὅτι κάθαρσίς ἐστι τοῖς ὁπωσοῦν καθαροῖς ἡ τῆς θεαρχικῆς διαυγείας [ἀγνότητος] ὡς ἐφικτὸν μετουσία. Αὕτη δὲ πρὸς αὐτῆς τῆς θεαρχίας ἐξηρημέναις αἰτίαις εἰς πάντας τοὺς ἱεροὺς νόας ὑπερουσίῳ κρυφιότητι τελετουργουμένη, ταῖς περὶ αὐτὴν ὡς ὑπερτάταις δυνάμεσιν ἐκφανεστέρα πώς ἐστι καὶ μᾶλλον ἑαυτὴν ἐκφαίνει καὶ διαδίδωσιν, ἐπὶ δὲ τῶν δευτέρων ἢ τῶν ἐσχάτων ἢ τῶν ἡμῶν νοερῶν δυνάμεων ὡς αὐτῆς ἑκάστη κατὰ τὸ θεοειδὲς διέστηκεν, οὕτω τὴν φανὴν αὐτῆς ἔλλαμψιν συνάγει πρὸς τὸ τῆς οἰκείας κρυφιότητος ἑνιαῖον ἄγνωστον. Ἐλλάμπει δὲ τοῖς καθ' ἕκαστον δευτέροις διὰ τῶν πρώτων καὶ εἰ δεῖ συντόμως εἰπεῖν, πρώτως ἐκ τοῦ κρυφίου πρὸς τὸ ἐμφανὲς ἄγεται διὰ τῶν πρώτων δυνάμεων. Τοῦτο γοῦν ὁ θεολόγος
305 C ἐδιδάσκετο πρὸς τοῦ φωταγωγοῦντος αὐτὸν ἀγγέλου τὸ τὴν κάθαρσιν καὶ πάσας τὰς θεαρχικὰς ἐνεργείας διὰ τῶν πρώτων οὐσιῶν ἀναλαμπούσας εἰς πάσας τὰς λοιπὰς διαδίδοσθαι κατὰ τὴν ἑκάστης πρὸς τὰς θεουργικὰς μετουσίας ἀναλογίαν. Διὸ καὶ τὴν ἐμπυρίως καθαρτικὴν ἰδιότητα τοῖς Σεραφὶμ εἰκότως μετὰ θεὸν ἀνατέθεικεν. Οὐδὲν οὖν ἄτοπον, εἰ καθαίρειν λέγεται τὸν θεολόγον ὁ Σεραφίμ. Ὡς γὰρ ὁ θεὸς καθαίρει πάντας τῷ πάσης καθάρσεως εἶναι αἰτία, μᾶλλον δὲ (παραπλησίῳ γὰρ χρήσομαι παραδείγματι) καθάπερ ὁ καθ' ἡμᾶς ἱεράρχης διὰ τῶν αὐτοῦ λειτουργῶν ἢ ἱερέων καθαίρων ἢ φωτίζων αὐτὸς λέγεται καθαίρειν καὶ φωτίζειν τῶν δι' αὐτοῦ καθιερωμένων τάξεων ἐπ' αὐτὸν ἀνατιθεισῶν τὰς οἰκείας ἱερὰς ἐνεργείας, οὕτω καὶ τὴν οἰκείαν καθαρτικὴν ἐπιστήμην καὶ
305 D δύναμιν ὁ τὴν κάθαρσιν τοῦ θεολόγου τελετουργῶν ἄγγελος ἐπὶ θεὸν

---

11 συνάγει: Cf CH 7,5 sqq; DN 148,9.19 22 Cf EH 107,17 sqq; 109,13 sqq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἀκατάληκτον Pa ἀλήκτου Pt 4 οὖν om Pa, sed sscr ead m post ἐστι add ἐν Pb 5 διαυγοῦς Vv Serg post διαυγείας add καὶ PtVcKa ἀγνότητος ut glossam seclusi 6 αὐτὴ PaPt τῆς Vc: om cett v εἰς: ἧς Pa 7 ἱερὸς Fa (sed corr ead m) ὑπερουσίως PaRcVv 8 ὡς om Pa 9 ἐπεὶ Pt ἢ τῶν alter om Pt(add in mg)Pn v 10 ἡμῶν: μέσων Fa ἐμῶν PaRc ante κατὰ add ἢ Pn 11 τὴν om Rc φαεινὴν Vc(e corr)Ka 14 τῶν om Fb 15 post τὸ 1 litt eras Lc 18 θεουργικὰς: -εουργι- e corr Ka θείας Serg ἐμπύριον ὡς Lc (sed corrigendum signific) 19 σαραφὶμ RcVvFaLc σεραφεὶμ Pt(sed ε alt del)Pn σαραφεῖμ Pa μετὰ θεὸν post ἀνατέθεικεν coll Vv 20 ὁ om PaRc σαραφίμ VvFaLc σεραφείμ PbVcKa σαραφεὶμ PaPn 21 τῷ: τὸ Rc Fb αἴτιον Lc αἰτίας v παραπλησίως PaPtPn (sed -ς eras) γὰρ om Vv 23 ἢ prius om Rc(sed corr)Pt(sed corr) 24 ἑαυτοῦ PtLc post τάξεων add τὰς δι' αὐτῶν VvPaRc τὰς δι' αὐτοῦ Lc (sed signis ^{s} et ^{ss} dubium signific) ἐπ' αὐτὸν: ἐπ' αὐτῶν Ka ἀνατεθεισῶν PaRc τὰς om PaRc 26 τοῦ θεολόγου om Vv (add in mg)

μὲν ὡς αἴτιον, ἐπὶ δὲ τὸν Σεραφὶμ ὡς πρωτουργὸν ἱεράρχην ἀνατίθησιν, ὡς ἄν τις φαίη μετ' εὐλαβείας ἀγγελικῆς, τὸν ὑπ' αὐτοῦ καθαιρόμενον ἐκδιδάσκων ὅτι « τῆς εἰς σὲ πρὸς ἐμοῦ τελετουργουμένης καθάρσεως ἀρχὴ μέν ἐστιν ἐξῃρημένη καὶ οὐσία καὶ δημιουργὸς καὶ αἴτιος ὁ καὶ τὰς πρώτας οὐσίας καὶ πρὸς τὸ εἶναι παραγαγὼν καὶ τῇ περὶ αὐτὸν ἱδρύσει συνέχων 308 A καὶ διατηρῶν ἀτρέπτους τε καὶ ἀμεταπτώτους καὶ αὐτὰς κινῶν ἐπὶ τὰς πρώτας τῶν οἰκείων προνοητικῶν ἐνεργειῶν μετουσίας (τοῦτο γὰρ ὁ ταῦτά με διδάσκων ἔφη τὴν τοῦ Σεραφὶμ ἐμφαίνειν ἀποστολήν), ἱεράρχης δὲ καὶ μετὰ θεὸν ἡγεμὼν ὁ τῶν πρωτίστων οὐσιῶν διάκοσμος, παρ' οὗ τὸ καθαίρειν ἐγὼ θεοειδῶς ἐμυήθην. Οὗτος οὖν ἐστιν ὁ δι' ἐμοῦ σε καθαίρων, δι' οὗ τὰς οἰκείας προνοητικὰς ἐνεργείας ἐκ τοῦ κρυφίου καὶ εἰς ἡμᾶς προήγαγεν ἡ πάσης αἰτία καὶ δημιουργὸς καθάρσεως ».

Ταῦτα μὲν ἐκεῖνος ἐδίδασκέ με, σοὶ δ' ἐγὼ μεταδίδωμι. Τῆς σῆς δ' ἂν εἴη νοερᾶς καὶ διακριτικῆς ἐπιστήμης ἢ θατέρᾳ τῶν εἰρημένων αἰτιῶν ἀπολυθῆναι τῆς ἀπορίας καὶ ταύτην τιμῆσαι πρὸ τῆς ἑτέρας ὡς τὸ εἰκὸς 308 B καὶ εὔλογον καὶ ἴσως τὸ ἀληθὲς ἔχουσαν ἢ παρ' ἑαυτοῦ τι τοῦ ὄντως ἀληθοῦς συγγενέστερον ἐξευρεῖν ἢ παρ' ἑτέρου μαθεῖν, θεοῦ δηλαδὴ διδόντος ῥῆμα καὶ προξενούντων ἀγγέλων, καὶ τοῖς φιλαγγέλοις ἡμῖν ἀνακαλύψαι διαυγῆ μᾶλλον εἴπερ οἷόν τε εἴη καὶ ἐμοὶ μᾶλλον ἐραστὴν θεωρίαν.

---

8 ἀποστολήν: Cf Jes 6,6 17 sq Cf Ps 67,12

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 τὸν: τῶν RcLc (sed corr) σαραφὶμ RcVvFaLc σαραφεὶμ PaPn σεραφεὶμ Pt(sed ε alt del)VcKa 2 τὸν ὑπ' αὐτοῦ om PaRc καθηρμένον PaPt(sed corr)Pn κεκαθαρμένον Rc 3 ἐκδιδάσκων: -ων om Fa (sscr ead m) σὲ: σ Pa (sed ε sscr ead m) 4 οὐσία – πρώτας om Fb suppl m rec 5 παράγων Pt 6 καὶ tertium om v αὐτὰς κινῶν Lc: αὐτὸς κινῶν PbFbVcKa αὐτοκινῶν PaRcPtPnVvFa αὐτοὺς κινῶν v 8 σαραφὶμ RcVvFaLc σεραφεὶμ PnPbVcKa σαραφεὶμ PaPt (sed ε del) 11 δι' ὃ PaRc 13 δ' PaRcFbLcVcKa: δὲ cett v 14 διακριτικῆς: -κρι- et -η- paene del Fb ἐπιστίμης Fb θατέρᾳ PaVvFaVc: θατέραν PbFbLcKa v θατέρων RcPt(sed corr)Pn τῶν om RcPt(sed corr)Pn 16 ante εὔλογον add τὸ PaRcVvFaLc(sed delendum signific)VcKa τὸ om Pt τι: τὸ PaRc ὄντος Fb(corr m rec)Vv 17 ἀληθὲς Vv 18 ante ῥῆμα add τὸ PnLc ῥῆμα om Pa 19 διαυγῆ PnPbFb VcKa v: διαυγῆς RcPt (sed -ς eras) αὐτὴ Fa δι' αὐτῆς Rc δι' αὐτοῦ PaVvLc (in mg δι' αὐτὸ) εἴπερ – μᾶλλον om Pa οἷόν τε εἴη: οἷονται ἢ Fb εἴη coniec Morel (cf 99,3): ἡ Pn ἢ RcFa ἤ VvLcVcPb ἡΐ Ka ἤ Pt ἢ Pn ᾗ v

⟨XIV.⟩

321 A Καὶ τοῦτο δὲ ἄξιον ὡς οἶμαι νοερᾶς ἐπιστασίας, ὅτι τῶν λογίων ἡ περὶ τῶν ἀγγέλων παράδοσις « Χιλίας χιλιάδας » εἶναί φησι « καὶ μυριάδας μυρίας », τοὺς παρ' ἡμῖν ἀκροτάτους τῶν ἀριθμῶν εἰς ἑαυτοὺς ἐπανακυκλοῦσα καὶ πολλαπλασιάζουσα καὶ διὰ τούτων ἐναργῶς ἐμφαίνουσα τὰς ἡμῖν ἀναριθμήτους τῶν οὐρανίων οὐσιῶν διατάξεις. Πολλαὶ γάρ εἰσιν αἱ μακάριαι στρατιαὶ τῶν ὑπερκοσμίων νοῶν τὴν ἀσθενῆ καὶ συνεσταλμένην ὑπερβεβηκυῖαι τῶν καθ' ἡμᾶς ὑλαίων ἀριθμῶν συμμετρίαν καὶ πρὸς μόνης γνωστικῶς ὁριζόμεναι τῆς κατ' αὐτὰς ὑπερκοσμίου καὶ οὐρανίας νοήσεως καὶ ἐπιστήμης τῆς πανολβίως αὐταῖς δωρουμένης ὑπὸ τῆς θεαρχικῆς ἀπειρογνώστου σοφοποιίας τῆς πάντων ὁμοῦ τῶν ὄντων ὑπερουσίως οὔσης ἀρχῆς καὶ αἰτίας οὐσιοποιοῦ καὶ συνεκτικῆς δυνάμεως καὶ περιεκτικῆς ἀποπερατώσεως.

⟨XV.⟩

328 A ⟨1⟩ Φέρε δὴ λοιπὸν ἀναπαύοντες ἡμῶν εἰ δοκεῖ τὸ νοερὸν ὄμμα τῆς περὶ τὰς ἑνικὰς καὶ ὑψηλὰς θεωρίας ἀγγελοπρεποῦς συντονίας ἐπὶ τὸ διαιρετὸν καὶ πολυμερὲς πλάτος τῆς πολυειδοῦς τῶν ἀγγελικῶν μορφοποιϊῶν ποικιλίας καταβάντες πάλιν ἀπ' αὐτῶν ὡς ἀπ' εἰκόνων ἐπὶ τὴν

---

2 sq Vide Dan 7,10; Apc 5,11 5 sq Cf Max Tyr philos VIII 8 (p 97,16 sqq); Chrys incomprehens II 4

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

capiti praem κεφάλαιον ΙΔ τί σημαίνει ὁ παραδεδομένος ἀγγελικὸς ἀριθμός codd v 1 τὸ λόγιον Vv 2 μυριάδας μυρίας PaRcVvFaLc(ut v l not): μυρίας μυριάδας ad LXX restit cett v 3 παρ' ἡμῖν: καθ' ἡμᾶς PaRc ἑαυτὴν PaRcPtPnLc ἐπανακλῶσα PaRc επανακλοῦσα Pt Pn(sed corr) 4 ἐνεργῶς PtPn 5 ἡμῖν om PaRc ἡμῶν Vv 6 νόων Fa 8 γνωστικῆς PaKa καθ' αὐτὰς FbVcKa add ut vl καθ in mg m rec Lc κατ' αὐτὴν PaRc 9 οὐρανίου Rc οὐρανία Pt (post -α 1 litt eras) τῆς: τὴν PaRc δορουμένης Fb δωρουμένην PaRc ὑπὸ τῆς: ὑπὸ τις Vc ὑγιότης Pa ὑπὲρ τῆς Rc 10 post θεαρχικῆς add καὶ PtPnPbLc v capiti praem Τίνες αἱ μορφωτικαὶ τῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων εἰκόνες καὶ τὰ ἑξῆς PaRcPtPnPb (καὶ τάξεις)VvFaLc. Pro καὶ τὰ ἑξῆς exhibent τί τὸ πυρῶδες, τί τὸ ἀνθρωποειδές, τίνες οἱ ὀφθαλμοί, τίνες αἱ ῥῖνες, τίνα τὰ ὦτα, τίνα τὰ στόματα καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ κεφαλαίου Fb τί τὸ πυρῶδες, τί τὸ ἀνθρωποειδές, τίνες οἱ ὀφθαλμοί, τίνες αἱ χεῖρες, τίνα τὰ ὦτα, τίνες αἱ ῥῖνες καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ κεφαλαίου ὁμοίως VcKa, omnes quae in capitulo explicantur, angelorum imagines singulas eodem modo enumerat usque ad gaudium angelorum v 13 δὴ om PaRc 14 ἑνικὰς καὶ om PaRcPtPnLc exp ἑνικὰς Fa καὶ om FbFa 15 μορφοποιειῶν Pa μορφοποιῶν FbVv v 16 ποικίλας Pa ἀπ' prius: ἐπ' PaRc

ἁπλότητα τῶν οὐρανίων νοῶν ἀναλυτικῶς ἀνακάμπτωμεν. Ἔστω δέ σοι προδιεγνωσμένον ὡς αἱ τῶν ἱεροτύπων εἰκόνων ἀνακαθάρσεις τὰς αὐτὰς ἔσθ' ὅτε τῶν οὐρανίων οὐσιῶν διακοσμήσεις ἱεραρχούσας ἐμφαίνουσι καὶ αὖθις ἱεραρχουμένας καὶ τὰς ἐσχάτας ἱεραρχούσας ἱεραρχουμένας τε τὰς πρώτας καὶ τὰς αὐτὰς ὡς εἴρηται πρώτας τε καὶ μέσας καὶ τελευταίας ἐχούσας δυνάμεις, οὐδενὸς ἀτόπου λόγου παρεισαγομένου κατὰ τὸν τοιόνδε τῶν ἀναπτύξεων τρόπον· εἰ μὲν γὰρ ἱεραρχεῖσθαί τινας ὑπὸ τῶν 328 B προτέρων ἐλέγομεν, εἶτα τῶν αὐτῶν ἱεραρχούσας καὶ τὰς προτέρας αὖθις ἱεραρχούσας τῶν τελευταίων ἱεραρχεῖσθαι πρὸς αὐτῶν ἐκείνων τῶν ἱεραρχουμένων, ὄντως ἀτοπία τὸ πρᾶγμα καὶ συγχύσεως πολλῆς ἀνάμεστον· εἰ δὲ τὰς αὐτὰς ἱεραρχεῖν τε καὶ ἱεραρχεῖσθαι λέγομεν, οὐκέτι δὲ τῶν αὐτῶν ἢ πρὸς τῶν αὐτῶν, ἀλλ' αὐτὴν ἑκάστην ἱεραρχεῖσθαι μὲν ὑπὸ τῶν προτέρων, ἱεραρχεῖν δὲ τῶν τελευταίων, οὐκ ἀπεικότως ἄν τις φαίη τὰς ἐν τοῖς λογίοις ἱεροπλάστους μορφώσεις τὰς αὐτὰς ἔσθ' ὅτε δύνασθαι καὶ πρώταις καὶ μέσαις καὶ τελευταίαις δυνάμεσιν οἰκείως καὶ ἀληθῶς περιτεθῆναι, καὶ τὸ πρὸς τὸ ἄναντες οὖν ἐπιστρεπτικῶς ἀνατείνεσθαι καὶ τὸ περὶ ἑαυτὰς ἀρρεπῶς εἰλεῖσθαι τῶν οἰκείων οὔσας φρουρητικὰς δυνάμεων καὶ τὸ τῇ περὶ τὰ δεύτερα κοινωνικῇ προόδῳ τῆς 328 C προνοητικῆς αὐτὰς ἐν μεθέξει δυνάμεως εἶναι πάσαις ἀψευδῶς ἁρμόσει ταῖς οὐρανίαις οὐσίαις, εἰ καὶ ταῖς μὲν ὑπερκειμένως καὶ ὁλικῶς, ὡς πολλάκις εἴρηται, ταῖς δὲ μερικῶς καὶ ὑφειμένως.

〈2〉 Ἀρκτέον δὲ τοῦ λόγου καὶ ζητητέον ἐν πρώτῃ τῶν τύπων ἀνακαθάρσει δι' ἣν αἰτίαν ἡ θεολογία σχεδὸν παρὰ πάσας εὑρίσκεται τιμῶσα τὴν ἐμπύριον ἱερογραφίαν. Εὑρήσεις γοῦν αὐτὴν οὐ μόνον τρο-

---

1 ἀναλυτικῶς: Cf CH 29,16; Pachymeres ad locum PG 3,225 A; Clem str V 71,2 4 sqq Cf CH 41,1 sqq 16 sqq Cf Procl theol plat VI 15 (p 387,40–45 Portus) 17 φρουρητικὰς: Cf Procl inst 154; id in Ti I 376,17 21 Cf CH 38,6 sqq; 42,8 sqq; 43,5 sqq; 46,11 sqq 24 sqq Cf Plot Enn I 6,3,19 sq 24 τροχοὺς: Cf Ez 1,15; 10,2.6.9; Dan θ' 7,9

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 νοῶν om v νόων Fa ἀνακάμπτομεν Pn ἀνακάμπτων Pa ἐνέστω PaRc 2 ἀνακαθαρσις Pa 3 post ἐμφαίνουσι lac 2–3 litt Vc 4 ἱεραρχουμένας – ἱεραρχούσας om VvFa 5 τε om FbFaVcKa 8 λέγομεν Fb v 8/9 καὶ – ἱεραρχούσας om Pt(suppl in mg)Vv καὶ om Pa αὖθις om Pn 11 λέγωμεν Rc ἐλέγομεν Fb οὐκ[έτι – ὑπὸ (13) om Vv (suppl in mg) 14 ἐν: ἀν Rc (sed corr) λόγοις Rc μορφὰς PaRc τὰς alter om Pa 15 καὶ τελευταίαις post πρώταις coll PaRcVv 16 περιτεθῆναι conieci: περιτιθέναι codd v Serg; cf περιτίθεσθαι Pachym 344 A τὸ prius om RcPnFa(sed sscr) τὸ alter om Fa (sed corr) ἀνατίθεσθαι Fb 17 ἑαυτὰς Pa(corr ex αὐτὰς)RcFaLc: αὐτὰς cett v 18 τῇ: τῆς v δεύτερα: δεῦρα Pa κοινωνικῇ: κανωνιτικῇ Vv 23 πάσας Ka e corr: πάντας cett v τιμῶσα om Pn (sed sscr m rec) 24 αὐτοὺς PaRc

χοὺς πυρώδεις διαπλάττουσαν ἀλλὰ καὶ ζῷα πεπυρωμένα καὶ ἄνδρας
329 A ὡς πῦρ ἐξαστράπτοντας καὶ περὶ αὐτὰς τὰς οὐρανίας οὐσίας σωροὺς
ἀνθράκων πυρὸς περιτιθεῖσαν καὶ ποταμοὺς ἀσχέτῳ ῥοίζῳ πυριφλεγέ-
θοντας. Ἀλλὰ καὶ τοὺς θρόνους φησὶ πυρίους εἶναι καὶ αὐτοὺς δὲ τοὺς
ὑπερτάτους Σεραφὶμ ἐμπρηστὰς ὄντας ἐκ τῆς ἐπωνυμίας ἐμφαίνει καὶ τὴν 5
πυρὸς ἰδιότητα καὶ ἐνέργειαν αὐτοῖς ἀπονέμει καὶ ὅλως ἄνω καὶ κάτω
τὴν ἐμπύριον τιμᾷ ἐκκρίτως τυποπλαστίαν. Τὸ μὲν οὖν πυρῶδες ἐμφαίνειν
οἶομαι τὸ τῶν οὐρανίων νοῶν θεοειδέστατον. Οἱ γὰρ ἱεροὶ θεολόγοι τὴν
ὑπερούσιον καὶ ἀμόρφωτον οὐσίαν ἐν πυρὶ πολλαχῇ διαγράφουσιν ὡς
ἔχοντι πολλὰς τῆς θεαρχικῆς εἰ θέμις εἰπεῖν ἰδιότητος ὡς ἐν ὁρατοῖς 10
εἰκόνας. Τὸ γὰρ αἰσθητὸν πῦρ ἔστι μὲν ὡς εἰπεῖν ἐν πᾶσι καὶ διὰ πάντων
ἀμιγῶς φοιτᾷ καὶ ἐξήρηται πάντων καὶ παμφαὲς ὂν ἅμα καὶ ὡς κρύφιον,
329 B ἄγνωστον αὐτὸ καθ' αὑτὸ μὴ προκειμένης ὕλης εἰς ἣν ἀναφαίνοι τὴν
οἰκείαν ἐνέργειαν, ἄσχετόν τε καὶ ἀθεώρητον, αὐτοκρατητικὸν ἁπάντων
καὶ τὰ ἐν οἷς ἂν ἐγγένηται πρὸς τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν ἀλλοιωτικόν, 15
μεταδοτικὸν ἑαυτοῦ πᾶσι τοῖς ὁπωσοῦν πλησιάζουσιν, ἀνανεωτικὸν τῇ
ζωπύρῳ θερμότητι, φωτιστικὸν ταῖς ἀπερικαλύπτοις ἐλλάμψεσιν,
ἀκράτητον ἀμιγὲς διακριτικὸν ἀναλλοίωτον, ἀνώφορον ὀξύπορον, ὑψη-
λὸν οὐδεμιᾶς ἀνεχόμενον ὑποπεζίας ὑφέσεως, ἀεικίνητον ταυτοκίνητον
κινητικὸν ἑτέρων, περιληπτικὸν ἀπερίληπτον, ἀπροσδεὲς ἑτέρου, λανθα- 20
νόντως αὐξητικὸν ἑαυτοῦ καὶ πρὸς τὰς ὑποδεχομένας ὕλας ἐκφαῖνον τὴν
ἑαυτοῦ μεγαλειότητα, δραστήριον δυνατόν, ἅπασι παρὸν ἀοράτως ἀμε-
329 C λούμενον οὐκ εἶναι δοκοῦν, τῇ τρίψει δὲ καθάπερ τινὶ ζητήσει συμφυῶς

---

1 ζῷα: Cf Ez 1,14 1/2 ἄνδρας ὡς πῦρ ἐξαστράπτοντας: Cf Mt 28,3 2/3 σωροὺς ἀνθράκων: Cf Ez 1,13; 10,2 3 Cf Dan 7,10 4 θρόνους: Cf Dan θ' 7,9 9 Cf Ex 3,2 sqq; 14,24; 19,18; Dt 4,24; Ps 103,4; Jes 4,5; 29,6; 30,30; Ez 8,2; Dan 10,6 23 sq Cf Pl Ep 7,341 c sq; id R 435 a

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἀναπλάττουσαν Rc ζῷα: inter ζῷ et α lac 1 litt Fa 2 ὡς πῦρ: ὥσπερ Rc(corr ex ὡς πῦρ) Fb v οὐρανίους Pn v 3 ῥίζω PaRc(sed corr) ῥόζω Lc(sed corr) 4 πυρίνους Fb e correctura Lc v πυρίου Pt(sed corr) 5 σαραφεὶμ PaPt(sed corr)Pn σαραφὶμ Vv FaLc ἐμπρηστὰς: -τας om PaRc(sed superscr) ἐμφαίνειν PaRc(sed -ν del) 7 ἐγκρίτως Pt (sed corr) τυποπλαστείαν Vv(sed corr)Lc 8 οἶμαι Vv νόων Fa 10 ἔχοντος PaRc εἰ: ἡ Pt ἰδιότητος: -τος e correctura Lc ὡς om Pt(sed sscr ead m) Fa 11 εἰκόνες Lc (sed corrigendum signific) 12 ἐμφανὲς Lc 13 καθ ἑαυτὸ FbFa ἀναφάνοι RcPtPn(corr m rec)PbVv LcVcKa ἂν φάναι Fa 15 ἂν: ἐὰν Lc (sed ἐ- delendum signific) γένηται PaRc post οἰκείαν inser ἄγον Vv(corr ex ἄγων) VcKa 16 μεταδοτικὸν om Fa sed corr 17 ζωοπύρῳ Fb v θερμότητι om Pa περικαλύπτοις Pa ἀπειροκαλύπτοις Vv ἐκλάμψεσιν Pb 19 οὐδεμιᾶς ἀνεχόμενον: οὐδεχόμενον Pa Rc post ὑποπεζίας add ἢ Lc(sed delendum signific) 20 ἕτερον Pa περιλημτικὸν Pa ἀπερίλημπτον Pa ἀπροσδεὲς: -ὲς e corr Lc λανθάνοντος Pn 21 καὶ om v 22 αὐτοῦ Pt μεγαλιότητα Lc πᾶσιν Vv Pa 23 τινὶ delendum signific Lc τητήσει Pa

καὶ οἰκείως ἐξαίφνης ἀναφαινόμενον καὶ αὖθις ἀκαταλήπτως ἀφιπτάμενον, ἀμείωτον ἐν πάσαις ταῖς πανολβίαις ἑαυτοῦ μεταδόσεσι. Καὶ πολλὰς ἄν τις εὕροι τοῦ πυρὸς ἰδιότητας οἰκείας ὡς ἐν αἰσθητοῖς εἰκόνας θεαρχικῆς ἐνεργείας. Τοῦτο γοῦν εἰδότες οἱ θεόσοφοι τὰς οὐρανίας οὐσίας ἐκ πυρὸς διαπλάττουσιν, ἐμφαίνοντες αὐτῶν τὸ θεοειδὲς καὶ ὡς ἐφικτὸν θεομίμητον.

〈3〉 Ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπομόρφους αὐτοὺς ἀναγράφουσι διὰ τὸ νοερὸν καὶ τὸ πρὸς τὸ ἄναντες ἔχειν τὰς ὀπτικὰς δυνάμεις καὶ τὸ τοῦ σχήματος εὐθὺ καὶ ὄρθιον καὶ τὸ κατὰ φύσιν ἀρχικὸν καὶ ἡγεμονικὸν καὶ τὸ κατ' 329 D
αἴσθησιν μὲν ἐλάχιστον ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς τῶν ἀλόγων ζῴων δυνάμεις, κρατητικὸν δὲ πάντων τῇ τοῦ νοῦ κατὰ περιουσίαν δυνάμει καὶ τῇ κατὰ λογικὴν ἐπιστήμην ἐπικρατείᾳ καὶ κατὰ τὸ φύσει τῆς ψυχῆς ἀδούλωτον καὶ ἀκράτητον. Ἔστι δὲ καὶ καθ' ἕκαστον ὡς οἶμαι τῆς σωματικῆς ἡμῶν 332 A
πολυμερείας εἰκόνας ἐναρμονίους ἐξευρεῖν τῶν οὐρανίων δυνάμεων φάσκοντας τὰς μὲν ὀπτικὰς ἐμφαίνειν δυνάμεις τὴν πρὸς τὰ θεῖα φῶτα διειδεστάτην ἀνάνευσιν καὶ αὖθις τὴν ἁπαλὴν καὶ ὑγρὰν καὶ οὐκ ἀντίτυπον, ἀλλ' ὀξυκίνητον καὶ καθαρὰν καὶ ἀναπεπταμένην ἀπαθῶς ὑποδοχὴν τῶν θεαρχικῶν ἐλλάμψεων, τὰς δὲ τῶν ὀσφραντῶν διακριτικὰς δυνάμεις τὸ τῆς ὑπὲρ νοῦν εὐώδους διαδόσεως ὡς ἐφικτὸν ἀντιληπτικὸν καὶ τῶν μὴ τοιούτων ἐν ἐπιστήμῃ διακριτικὸν καὶ ὁλικῶς ἀποφευκτικόν, τὰς δὲ τῶν ὥτων δυνάμεις τὸ μετοχικὸν καὶ γνωστικῶς ὑποδεκτικὸν τῆς θεαρχικῆς ἐπιπνοίας, τὰς δὲ γευστικὰς τὴν τῶν νοητῶν τροφῶν 332 B
ἀποπλήρωσιν καὶ τὸ τῶν θείων καὶ τροφίμων ὀχετῶν ὑποδεκτικόν, τὰς ἁπτικὰς δὲ τὸ τοῦ προσφυοῦς ἢ τοῦ βλάπτοντος ἐν ἐπιστήμῃ διαγνωστικόν, τὰ βλέφαρα δὲ καὶ τὰς ὀφρύας τὸ τῶν θεοπτικῶν νοήσεων φρουρητικόν, τὴν ἡβῶσαν δὲ καὶ νεανικὴν ἡλικίαν τὸ τῆς ἐπακμαζούσης

---

1 ἐξαίφνης: Cf Pl Smp 210 e 4; Plot Enn V 3,17,29; VI 7,34,13; VI 7,36,18 6 Cf Ez 1,10; Apc 4,7 6—8 Cf Cic n d II 56; Gr Nyss hom opif 8 (144 A sq) 8 sq Cf Gr Nyss hom opif 7 10 Cf Gen 1,26 21 Cf Gen 18,8; 19,3

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἐξέφνης Fb ἀκαταλήκτως Fb ἀκαταλήμπτως Pa ἀκαταλίπτως v 2 πᾶσι(ν) PaRcPt(sed corr)PnFaLc v ἑαυτοῦ: αὐτοῦ Vv 2/3 ἄν τις om Lc(sed superscr) 3 τοῦ: τὸ Lc οἰκείας ἰδιότητας coll Fa οἰκείως Ka αἰσθητοῖς PaPnPbFbLc: αἰσθηταῖς RcPt(e corr)VvFaVcKa v εἰκόνας conieci: εἰκόσι codd (-σιν Fb) v; cf 52,10 sq 5 ἐκφαίνοντες Lc 6 post ἀνθρωπομόρφους 3 litt eras Pa αὐτὰς PnFa(sed ante -ς lac 1 litt)Lc 7 τὸ prius om Pb πρὸς τὸ om Pt τὸ alter om Pn 8 εὐθὺν Pa 9 μὲν om Pt 11 ante λογικὴν add τὴν Lc(sed delendum signific) ἐπικρατία Pn(sed corr) καὶ τὸ κατὰ φύσιν Lc τὸ om PaRcPt(sed corr)Pn(sscr m rec) 13 πολυμερίας RcPtFbFa εἰκόνας ἐναρμονίους om Pa 14 δυνάμεις ἐμφαίνειν coll Pt 15 ἁπλὴν RcPtFbFa ἁπλῆν v (sed cf DN 129,16) 17 ὀσφραντικῶν RcPtPnPbFaLc 18 εὐῶδες Rc(sed corr) ἀντιλημπτικὸν Pa 19 ἐν om Vv 20 γνωστικὸν PaRc(corr m rec ut vid) 23 post ἢ add τὸ Pb 24 τὰ om PtPn delendum signific Lc ὀφρύας Fa τὸ delendum signific Lc

ἀεὶ ζωτικῆς δυνάμεως, τοὺς ὀδόντας δὲ τὸ διαιρετικὸν τῆς ἐνδιδομένης τροφίμου τελειότητος (ἑκάστη γὰρ οὐσία νοερὰ τὴν δωρουμένην αὐτῇ πρὸς τῆς θειοτέρας ἐνοειδῆ νόησιν προνοητικῇ δυνάμει διαιρεῖ καὶ πληθύει
332 C πρὸς τὴν τῆς καταδεεστέρας ἀναγωγικὴν ἀναλογίαν), τοὺς ὤμους δὲ καὶ τὰς ὠλένας καὶ αὖθις τὰς χεῖρας τὸ ποιητικὸν καὶ ἐνεργητικὸν καὶ δραστήριον, τὴν δ' αὖ καρδίαν σύμβολον εἶναι τῆς θεοειδοῦς ζωῆς τῆς τὴν οἰκείαν ζωτικὴν δύναμιν ἀγαθοειδῶς εἰς τὰ προνοούμενα διασπειρούσης, τὰ στέρνα δὲ αὖθις ἐμφαίνειν τὸ ἀδάμαστον καὶ τὸ φρουρητικὸν ὡς ἐπὶ τῆς ὑποκειμένης καρδίας τῆς ζωοποιοῦ διαδόσεως, τὰ δὲ νῶτα τὸ συνεκτικὸν τῶν ζωογόνων ἁπασῶν δυνάμεων, τοὺς πόδας δὲ τὸ κινητικὸν καὶ ὀξὺ καὶ ἐντρεχὲς τῆς ἐπὶ τὰ θεῖα πορευτικῆς ἀεικινησίας. Διὸ καὶ ὑποπτέρους
332 D ἡ θεολογία τοὺς τῶν ἁγίων νοῶν ἐσχημάτισε πόδας. Τὸ γὰρ πτερὸν ἐμφαίνει τὴν ἀναγωγικὴν ὀξύτητα καὶ τὸ οὐράνιον καὶ τὸ πρὸς τὸ ἄναντες ὁδοποιητικὸν καὶ τὸ παντὸς χαμαιζήλου διὰ τὸ ἀνώφορον ἐξῃρημένον, ἡ δὲ τῶν πτερῶν ἐλαφρία τὸ κατὰ μηδὲν πρόσγειον, ἀλλ' ὅλον ἀμιγῶς καὶ ἀβαρῶς ἐπὶ τὸ ὑψηλὸν ἀναγόμενον, τὸ δὲ γυμνὸν καὶ ἀνυπόδετον τὸ ἄφετον καὶ εὔλυτον καὶ ἄσχετον καὶ καθαρεῦον τῆς τῶν ἐκτὸς προσθήκης καὶ τὸ πρὸς τὴν ἁπλότητα τὴν θείαν ὡς ἐφικτὸν ἀφομοιωτικόν.

333 A ⟨4⟩ Ἀλλ' ἐπειδὴ αὖθις ἡ ἁπλῆ καὶ «Πολυποίκιλος σοφία» καὶ τοὺς ἀσκεπεῖς ἀμφιέννυσι καὶ σκεύη τινὰ δίδωσι περιφέρειν αὐτοῖς, φέρε καὶ τὰ τῶν οὐρανίων νοῶν ἱερὰ περιβλήματα καὶ ὄργανα κατὰ τὸ ἡμῖν δυνατὸν ἀναπτύξωμεν.

Τὴν μὲν γὰρ φανὴν ἐσθῆτα καὶ τὴν πυρώδη σημαίνειν οἶομαι τὸ θεοειδὲς κατὰ τὴν πυρὸς εἰκόνα καὶ τὸ φωτιστικὸν διὰ τὰς ἐν οὐρανῷ λήξεις,

---

9 νῶτα: Cf Ez 1,18 συνεκτικὸν: Cf Procl theol plat IV 19 (p 57,10 sqq) 11 ἀεικινησίας: Cf Gr Nyss infant (p 78,12) 12 Cf Jes 6,2; Ez 1,7; Pl Phdr 246 d 6 15 Cf Chrys incomprehens III 5 18 προσθήκης: Cf CH 19,1.10 sq; Plot Enn IV 7,10,11 sq; Gr Nyss Pss titt II 11 (p 116,15 sq) 20 Vide Eph 3,10 24 Cf CH 13,11 sq; Lc 24,4; Apc 9,17; 15,6

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 διαιρετὸν PtPn ut v l not Lc 2 τροφήμου Fb post τελειότητος add εἰδότες Rc (sed postea del) νονοερὰ Ka 3 πληθύνει PbFa πληθεύει v 4 ἀγωγικὴν Pa 6 δὲ PaRcPnPbVvFaLc VcKa αὖ: εὖ Pa om Rc delendum signific Lc 8 δὲ ut dubium signific Lc ἐμφαίνει PtPnFaLc ἐπὶ: ὑπὸ PaRcLc 9 ὑποκειμένης: κειμένης Pn sscr ὑπὸ m rec ἐπι- in mg adscr ut v l Lc 10 κινητὸν PaRc 11 οπτερωτοὺς Pa πτερωτοὺς RcPtPnVvLc quam lectionem ex Ez 1,7 receptam puto. Lectionem difficiliorem refert scholium ad loc (PG IV 108 C sq). Cf Pl Phdr 246 a 7 al. 12 πτερωτὸν PaRc 13 τὸ alter om Pb πρὸς τὸ om Rc (sed superscr m rec) 14 ἀνόφορον Fa 15 ἐξηρημένων Fb 16 ἀμειγῶς PaPn(sed corr) 17 ἀνυπόδητον Lc τὸ om Pa καθαρὸν PaRc 19 ἀφομοιωματικόν Pb 22 νόων Fa 25 ante πυρὸς add τοῦ Rc καὶ om Pt(sed corr) τὸ om Pa

ὅπου τὸ φῶς καὶ τὸ καθόλου νοητῶς ἐλλάμπον ἢ νοερῶς ἐλλαμπόμενον, τὴν δὲ ἱερατικὴν τὸ πρὸς τὰ θεῖα καὶ μυστικὰ θεάματα προσαγωγικὸν καὶ τὸ τῆς ὅλης ζωῆς ἀφιερωμένον, τὰς δὲ ζώνας τὸ τῶν γονίμων αὐτῶν δυνάμεων φρουρητικὸν καὶ τὸ τὴν συναγωγὸν αὐτῶν ἕξιν εἰς ἑαυτὴν ἑνιαίως συνεστράφθαι καὶ κύκλῳ μετ' εὐκοσμίας τῇ ἀμεταπτώτῳ ταὐτότητι περὶ ἑαυτὴν συνελίσσεσθαι, ⟨5⟩ τὰς δὲ αὖ ῥάβδους τὸ βασιλικὸν καὶ ἡγεμονικὸν καὶ εὐθείᾳ τὰ πάντα περαῖνον, τὰ δὲ δόρατα καὶ τοὺς πελέκεις τὸ τῶν ἀνομοίων διαιρετικὸν καὶ τὸ τῶν διακριτικῶν δυνάμεων ὀξὺ καὶ ἐνεργὲς καὶ δραστήριον, τὰ δὲ γεωμετρικὰ καὶ τεκτονικὰ σκεύη τὸ θεμελιωτικὸν καὶ οἰκοδομητικὸν καὶ τελειωτικὸν καὶ ὅσα ἄλλα τῆς ἀναγωγοῦ καὶ ἐπιστρεπτικῆς ἐστι τῶν δευτέρων προνοίας. 333 B

Ἔστι δὲ ὅτε καὶ τῶν εἰς ἡμᾶς θεοκρισιῶν ἐστι σύμβολα τὰ πλαττόμενα τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὄργανα, τῶν μὲν δηλούντων ἐπανορθωτικὴν παιδείαν ἢ τιμωρὸν δικαιοσύνην, τῶν δὲ περιστάσεως ἐλευθερίαν ἢ παιδείας τέλος ἢ προτέρας εὐπαθείας ἐπανάληψιν ἢ προσθήκην ἑτέρων δωρεῶν, μικρῶν ἢ μεγάλων, αἰσθητῶν ἢ νοητῶν, καὶ ὅλως οὐκ ἂν ἀπορήσειεν ὁ διορατικὸς νοῦς οἰκείως ἁρμόσαι τοῖς ἀφανέσι τὰ φαινόμενα. 333 C

⟨6⟩ Τὸ δὲ καὶ ἀνέμους αὐτοὺς ὀνομάζεσθαι τὴν ὀξεῖαν αὐτῶν ἐμφαίνει καὶ ἐπὶ πάντα σχεδὸν ἀχρόνως διήκουσαν πτῆσιν καὶ τὴν ἄνωθεν ἐπὶ τὰ κάτω καὶ αὖθις ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὸ ἄναντες διαπορθμευτικὴν κίνησιν τὴν ἀνατείνουσαν μὲν τὰ δεύτερα πρὸς τὸ ὑπέρτερον ὕψος, κινοῦσαν δὲ τὰ πρῶτα πρὸς κοινωνικὴν καὶ προνοητικὴν τῶν ὑφειμένων πρόοδον. Εἴποι δ' ἄν τις τὴν τοῦ ἀερίου πνεύματος ἀνεμιαίαν ἐπωνυμίαν καὶ τὸ θεοειδὲς τῶν οὐρανίων νοῶν ἐμφαίνειν. Ἔχει γὰρ καὶ τοῦτο θεαρχικῆς 333 D 336 A

---

2 ἱερατικὴν: Cf Ez 9,2; 10,6; Apc 1,13 3 ζώνας: Cf Apc 15,6 5 κύκλῳ: Cf CH 31,7 6 Cf Jud 6,21 7 δόρατα: Cf II Maccab 5,2 8 πελέκεις: Cf Ez 9,2 9 Cf Am 7,7; Zach 2,5; Ez 40,3; 47,3; Apc 21,15 18 Cf Ps 103,4; Zach 6,5; Ez 1,4; 3,14 et al; Dan 7,2

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἐλλάμπον ἢ νοερῶς om Fb post νοητῶς add εἰπεῖν ἢ νοερῶς Pa ἢ: καὶ v 2 ante μυστικὰ add τὰ RcPtPn v 3 τὸ prius om PaRc τὰς δὲ om Pt(sed corr) 4 δυνάμεων post φρουρητικὸν coll Pn v ἑαυτὴν: αὐτὴν Fb v 5 μετ' εὐκολίας PaRc τῆς ἀμεταπτώτου PaRc 6 ἑαυτῆς Rc (sed sscr v) αὖ: εὖ Pa om Rc βασιλεικὸν Fb 7 εὐθεῖα RcPtPbFaLc θεῖα Fb εὐθέα v 8 πέλυκας PaRcPtLc 9 καὶ τεκτονικὰ om Rc (sed add in mg) post σκεύη add καὶ οἷον Lc 10 οἰκοδομητικὸν: -τι delendum signific Lc οἰκοδομικὸν PaFa ante τελειωτικὸν add τὸ PtPn τελεωτικὸν Fa 12 ὅτι Fa πραττόμενα PaRc 14 τιμωρὸν: -όν corrupt Ka περιστάσεων PtPnLc v παιδίαν PaLc(sed corr) 15 ἐπανάλημψιν Pa 17 διακριτικὸς Fb 18 inter ἐμ- et φαίνει lac 1–2 litt Vc 19 πτῆσιν VcKa: ποίησιν cett v 20 καὶ αὖθις – κάτω om Pa αὖθις – τὸ compress in spatium 7–8 litt et in mg Vc 23 πνεύματος ἀνεμιαίαν om Rc (sed add in mg) 24 νοῶν om Pa νόων Fa ἐπεμφαίνειν Pa τοῦτο om PaRcVv θεαρχικὴν Rc

ἐνεργείας εἰκόνα καὶ τύπον (ὡς ἐν τῇ *Συμβολικῇ θεολογίᾳ* κατὰ τὴν τετράστοιχον ἀνακάθαρσιν ἡμῖν διὰ πλειόνων ἀποδέδεικται) κατὰ τὸ τῆς φύσεως κινητικὸν καὶ ζωογόνον καὶ τὴν ὀξεῖαν καὶ ἀκράτητον χώρησιν καὶ τὴν ἄγνωστον ἡμῖν καὶ ἀόρατον κρυφιότητα τῶν κινητικῶν ἀρχῶν καὶ ἀποπερατώσεων. « Οὐ γὰρ οἶδας » φησὶ « πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει ».

Ἀλλὰ καὶ νεφέλης αὐτοῖς ἰδέαν ἡ θεολογία περιπλάττει σημαίνουσα διὰ τούτου τοὺς ἱεροὺς νόας τοῦ μὲν κρυφίου φωτὸς ὑπερκοσμίως ἀποπληρουμένους, τὴν πρωτοφανῆ δὲ φωτοφάνειαν ἀνεκπομπεύτως εἰσδεχομένους καὶ ταύτην ἀφθόνως εἰς τὰ δεύτερα δευτεροφανῶς καὶ ἀνα-
336 B λόγως διαπορθμεύοντας καὶ μὴν ὅτι τὸ γόνιμον αὐτοῖς καὶ ζωοποιὸν καὶ αὐξητικὸν καὶ τελειωτικὸν ἐνυπάρχει κατὰ τὴν νοητὴν ὀμβροτοκίαν τὴν τὸν ἐκδόχιον κόλπον πιαλέοις ὑετοῖς ἐπὶ ζωτικὰς ὠδῖνας ἐκκαλουμένην.

〈7〉 Εἰ δὲ καὶ χαλκοῦ καὶ ἠλέκτρου καὶ λίθων πολυχρωμάτων εἶδος ἡ θεολογία ταῖς οὐρανίαις οὐσίαις περιτίθησι, τὸ μὲν ἤλεκτρον ὡς χρυσοειδὲς ἅμα καὶ ἀργυροειδὲς ἐμφαίνει τὴν ἄσηπτον ὡς ἐν χρυσῷ καὶ ἀδάπανον καὶ ἀμείωτον καὶ ἄχραντον διαύγειαν καὶ τὴν φανὴν ὡς ἐν ἀργύρῳ
336 C καὶ φωτοειδῆ καὶ οὐρανίαν αἴγλην, τῷ δὲ χαλκῷ κατὰ τοὺς ἀποδοθέντας λόγους ἢ τὸ πυρῶδες ἢ τὸ χρυσοειδὲς ἀπονεμητέον, τὰς δὲ τῶν λίθων πολυχρωμάτους ἰδέας ἐμφαίνειν οἰητέον ἢ ὡς λευκὰς τὸ φωτοειδὲς ἢ ὡς ἐρυθρὰς τὸ πυρῶδες ἢ ὡς ξανθὰς τὸ χρυσοειδὲς ἢ ὡς χλοερὰς τὸ νεανικὸν

---

5 sq Vide Joh 3,8 7 νεφέλης: Cf Ez 1,4; 10,3 sq; Apc 10,1 13 ἐκδόχιον κόλπον: Cf Procl in Ti III 175,23; id theol plat V 11 (p 36,13) ὠδῖνας: Cf Pl Phdr 251 d 6; e 5; id Tht 151 a sq; Procl in Alc 99,11 14 χαλκοῦ: Cf Ez 1,7; 40,3; Dan 10,6 ἠλέκτρου: Cf Ez 1,4; 8,2 λίθων: Cf Ez 1,22.26; 10,1; Apc 4,6

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἐνέργειαν Rc(sed corr) 2 κάθαρσιν Pa ἡμῖν om Pa ante ἀνακάθαρσιν coll Pn v ante κατὰ add καὶ Lc 5 ἔρχεται: ἄρχεται Fb 7 εἰδέαν PaRcPtPn(sed corr)Lc 8 ὑπερκοσμίως om PtPn ὑπερκοσμίου Rc ὑπερκοσμίως ἀπο- dubium signific Lc 9 ὑπερπληρουμένους PaRcPt(sed corr)Pn πρωτοφανῆ: -ῆ ex ἤν corr ead m Lc πρωτοφανεῖ Pa πρωτοφαῆ FbVv VcKa δὲ om PaRc φωτοφάνειαν PtPnPbFa(-ίαν)Lc: πρωτοφάνειαν VvVcKa v πρωτοφανίαν PaFb πρωτοφανεία Rc ἐκπομπεύτως Pa 10 δεύτερα om Pa 11 διαπορθμέοντας Pa 12 αὐξητικὸν: inter -η et -τικὸν rasura 3 litt Pb -ον κ[αὶ e corr Pb ὑπάρχει Pb sed εν adscr in mg 13 ἐκδόχειον PtPbFb VcKa v ὑιετοῖς Pb 14 Εἰ: ἢ Pa 15 οὐσίαις om Fa (sed add in fine lin) inter ἤλεκτρον et ὡς superscr ὂν, quod postea delendum signific Lc 17 διαύγειαν: δι- ut dubium signific Lc 18 τῷ: τὸ Fb 19 λόγους om Pt(sed adscr in mg ead m) 20 εἰδείας PaRcPtPn(sed corr)Vv(sed corr)Lc τὸ om Fb ἢ ὡς ἐρυθρὰς τὸ πυρῶδες om PaRc 21 πυρωειδὲς Lc ἢ ὡς prius: καὶ PtPn χλωρὰς VcKa

καὶ ἀκμαῖον, καὶ καθ' ἕκαστον εἶδος εὑρήσεις ἀναγωγικὴν τῶν τυπωτικῶν εἰκόνων ἀνακάθαρσιν.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ταῦτα κατὰ δύναμιν ἡμῖν ἀρκούντως εἰρῆσθαι νομίζω, μετιτέον ἐπὶ τὴν ἱερὰν ἀνάπτυξιν τῆς τῶν οὐρανίων νοῶν ἱεροτύπου θηρομορφίας.

〈8〉 Καὶ τὴν μὲν λέοντος μορφὴν ἐμφαίνειν οἰητέον τὸ ἡγεμονικὸν καὶ 336 D
ῥωμαλέον καὶ ἀδάμαστον καὶ τὸ πρὸς τὴν κρυφιότητα τῆς ἀφθέγμονος θεαρχίας ὅση δύναμις ἀφομοιωτικὸν τῇ τῶν νοερῶν ἰχνῶν περικαλύψει καὶ τῇ μυστικῶς ἀνεκπομπεύτῳ περιστολῇ τῆς κατὰ θείαν ἔλλαμψιν ἐπ' αὐτὴν ἀνατατικῆς πορείας, τὴν δὲ τοῦ βοὸς τὸ ἰσχυρὸν καὶ ἀκμαῖον καὶ 337 A
τοὺς νοεροὺς αὔλακας ἀνευρῦνον εἰς ὑποδοχὴν τῶν οὐρανίων καὶ γονιμοποιῶν ὄμβρων, καὶ τὰ κέρατα τὸ φρουρητικὸν καὶ ἀκράτητον, τὴν δὲ τοῦ ἀετοῦ τὸ βασιλικὸν καὶ ὑψίφορον καὶ ταχυπετὲς καὶ τὸ πρὸς τὴν δυναμοποιὸν τροφὴν ὀξὺ καὶ νῆφον καὶ ἐντρεχὲς καὶ εὐμήχανον καὶ τὸ πρὸς τὴν ἄφθονον καὶ πολύφωτον ἀκτῖνα τῆς θεαρχικῆς ἡλιοβολίας ἐν ταῖς τῶν ὀπτικῶν δυνάμεων εὐρώστοις ἀνατάσεσιν ἀνεμποδίστως κατ' εὐθὺ καὶ ἀκλινῶς θεωρητικόν, τὴν δὲ τῶν ἵππων τὸ εὐπειθὲς καὶ εὐήνιον, καὶ λευκῶν μὲν ὄντων τὸ λαμπρὸν καὶ ὡς μάλιστα τοῦ θείου φωτὸς συγγενές, κυανῶν δὲ ὄντων τὸ κρύφιον, ἐρυθρῶν δὲ τὸ πυρῶδες καὶ δραστήριον, συμμίκτων δὲ πρὸς λευκοῦ καὶ μέλανος τὸ τῇ διαπορθμευτικῇ 337 B
δυνάμει τῶν ἄκρων συνδετικὸν καὶ τὰ πρῶτα τοῖς δευτέροις καὶ τὰ δεύτερα τοῖς πρώτοις ἐπιστρεπτικῶς ἢ προνοητικῶς συνάπτον.

Ἀλλ' εἰ μὴ τῆς τοῦ λόγου κατεστοχαζόμεθα συμμετρίας, καὶ τὰς κατὰ μέρος τῶν εἰρημένων ζῴων ἰδιότητας καὶ πάσας τὰς σωματικὰς αὐτῶν διαπλάσεις ἐφηρμόσαμεν ἂν οὐκ ἀπεικότως ταῖς οὐρανίαις δυνάμεσι κατὰ τὰς ἀνομοίους ὁμοιότητας, τὸ μὲν θυμοειδὲς αὐτῶν εἰς τὴν νοερὰν ἀνδρείαν

---

6 Cf Ez 1,10; Apc 4,7 8 ἰχνῶν: Cf Physiologus Graecus 1; Ps 76,20 10 Cf Ez 1,10; Apc 4,7 12 φρουρητικὸν: Cf CH 51,17 17 Cf IV Reg 2,11; Joel 2,4; Zach 1,8; 6,2 sq; Apc 6,2; 19,11 εὐήνιον: Cf Pl Phdr 247 b 2 21 συνδετικὸν: Cf DN 158,13; 219,16 22 ἐπιστρεπτικῶς ἢ προνοητικῶς: Voces Platonizantium cf Procl in Alc 56,2 sq 26 Cf CH 13,2 sqq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 τυπωτικῶν: -ωτ- delendum signific Lc τυποτικῶν Fb τυπικῶν Pa VvFa v 3 ἐπειδὴ: -εἰδὴ Fa (sed corr) 4 νόων Fa 5 θηριομορφίας PbFbVvLc 6 καὶ τὴν μὲν λέοντος μορφὴν: λέοντα γὰρ PaRc post μορφὴν add λέοντα γὰρ Pt(sed exp)PnLc 7 ῥωμαλαίον RcLcKa 8 ὅση: ὡς ἡ PaRc ἀφομοιωματικὸν Pb 9 τῇ: τῆς Pa ἀνεκπομπεύτως PaRcPtPnPb 9/10 ἐπ' αὐτὴν om PtPn 11 γονοποιῶν Pt 12 τὰ κέρατα om PaRc post κέρατα add καὶ Pt(sed eras)Pn 13 ὑψηφόρον VcKa ὑψιπόρον Vv (corr ex ὑψηπόρον) Fa 16 ἀνατάσεσιν om Rc κατ' om PbFb 17 θεορητικὸν Fb 18 λευκὸν PaRc ὄντως PaRc ὡς om Lc (sed addendum esse in mg not) 19 συγγενέστατα Pa τὸ prius om Pt(sed sscr ead m) ἐρυθρὸν Pa 21 συνδεκτικὸν Rc 22 ἢ προνοητικῶς om Pa(sed add in mg) συνάπτων Fa 23 καταστοχαζόμεθα Fb 25 ἐφηρμώσαμεν Pa 26 ἀνδρίαν PbLc VcKa v

ἧς ἐστιν ἔσχατον ὁ θυμὸς ἀπήχημα, τὴν δὲ αὖ ἐπιθυμίαν εἰς τὸν θεῖον ἔρωτα, καὶ συλλήβδην εἰπεῖν πάσας τὰς τῶν ἀλόγων ζῴων αἰσθήσεις τε
337 C καὶ πολυμερείας εἰς τὰς ἀΰλους τῶν οὐρανίων οὐσιῶν νοήσεις καὶ ἑνοειδεῖς δυνάμεις ἀνάγοντες. Ἀρκεῖ δὲ τοῖς ἐχέφροσιν οὐ ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ μιᾶς ἀπεμφαινούσης εἰκόνος ἀνακάθαρσις εἰς τὴν τῶν παραπλησίων ὁμοιότροπον διασάφησιν.

〈9〉 Ἐπισκεπτέον δὲ καὶ τὸ ποταμοὺς εἰρῆσθαι καὶ τροχοὺς καὶ ἅρματα συνημμένα ταῖς οὐρανίαις οὐσίαις.

Οἱ μὲν γὰρ ἐμπύριοι ποταμοὶ σημαίνουσι τοὺς θεαρχικοὺς ὀχετοὺς ἄφθονον αὐταῖς καὶ ἀνέκλειπτον ἐπίρροιαν χορηγοῦντας καὶ ζωοποιοῦ θρεπτικοὺς γονιμότητος, τὰ δὲ ἅρματα τὴν συζευκτικὴν τῶν ὁμοταγῶν κοινωνίαν, οἱ δὲ τροχοὶ πτερωτοὶ μὲν ὄντες, ἐπὶ δὲ τὰ πρόσθεν ἀνεπι-
337 D στρόφως καὶ ἀκλινῶς πορευόμενοι τὴν κατ' εὐθεῖαν καὶ ὄρθιον ὁδὸν τῆς πορευτικῆς αὐτῶν ἐνεργείας δύναμιν, ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀκλινῆ καὶ ἰθύτομον οἶμον ἁπάσης αὐτῶν τῆς νοερᾶς τροχιᾶς ὑπερκοσμίως ἰθυνομένης.

Ἔστι δὲ καὶ κατ' ἄλλην ἀναγωγὴν ἀνακαθᾶραι τὴν τῶν νοερῶν τροχῶν εἰκονογραφίαν. Ἐπεκλήθη γὰρ αὐτοῖς ὥς φησιν ὁ θεολόγος
340 A Γελγέλ· ἐμφαίνει δὲ τοῦτο καθ' ἑβραϊκὴν φωνὴν ἀνακυλισμοὺς καὶ ἀνακαλύψεις. Οἱ γὰρ ἐμπύριοι καὶ θεοειδεῖς τροχοὶ τοὺς μὲν ἀνακυλισμοὺς ἔχουσι τῇ περὶ τὸ ταὐτὸν ἀγαθὸν ἀειδινήτῳ κινήσει, τὰς ἀνακαλύψεις δὲ τῇ τῶν κρυφίων ἐκφαντορίᾳ καὶ τῇ τῶν περιπεζίων ἀναγωγῇ καὶ τῇ τῶν ὑψηλῶν ἐλλάμψεων εἰς τὰ ὑφειμένα καταγωγικῇ διαπορθμεύσει.

Λοιπὸς ἡμῖν εἰς διασάφησιν ὁ περὶ τῆς χαρᾶς τῶν οὐρανίων διακοσμήσεων λόγος. Καὶ γὰρ ἄδεκτοι παντελῶς εἰσι τῆς καθ' ἡμᾶς ἐμπαθοῦς ἡδονῆς, συγχαίρειν δὲ θεῷ λέγονται τῇ τῶν ἀπολωλότων εὑρέσει κατὰ

---

1 sq Cf CH 14,10 sqq 7 Cf Ez 47,1 sqq; Dan 7,10; Apc 22,1 τροχοὺς: Cf ad CH 51,24 ἅρματα: Cf Zach 6,1 sqq 17 Cf Ez 10,13 23 Cf Lc 15,10

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἐστιν: om Pa post ἔσχατον coll Fb VcKa ἐσχατός Fb δ' VcKa δ' αὖ corr e δὲ Fa 2 ἁπάσας PaRcPtPnVvFaLc 3 πολυμερίας Pt(corr e -ειας)PnFbFa οὐσίαι Pa ἑνοδεῖς Pt inter ἑ- et νοειδεῖς 1 litt eras Ka 4 post ταῦτα add τὰ Pa 7 εἰρεῖσθαι Ka 10 αὐτοῖς Fa Lc in mg ut v l ἐπίροιαν Fb 11 συνζευκτικὴν PaRc συζευτικὴν Vv v ζευκτικὴν Fb ὁμοταγῶν: ὁμοιοτήτων PaRcPt(sed corr)Pn 15 αὐτῶν: αὐτὸν Lc ἰθύτιμον Rc 17 ἐπεκλίθη Ka 18 γελγελγέλ PaRcPt(sed corr)PnLc ἐμφαίνει: ἐμφέρεται Vv καθ' VvLc: κατ' PaRcPt(sed corr)PnPbFa κατὰ FbVcKa v ἀνακυλισμοὺς RcPn(sed corr m rec)FbVvLcKa v: ἀνακυκλισμοὺς FaPt item, sed κ alter deleto PaPb 19 ἀνακυκλισμοὺς PtPn(κ alter suprascr m rec)Pb(sed κ alter del)Fa e correctura 20 τὸ om Pb(sed postea sscr)Fa ἀειδινήτῳ Serg PbLcVcKa: ἀειδεινήτῳ Fb ἀεικινήτῳ PaRcPtPnVvFa v 21 post ἀναγωγῇ add ἢ διαπορθμεύσει Lc(sed delendum signific) ἀγωγῇ Fa 22 ἐλάμψεων Fb 25 ἀγχαίρειν Rc ante θεῷ add τῷ Rc εὑρήσει PtPn(sed corr)FbFa

τὴν θεοειδῆ ῥᾳστώνην καὶ τὴν ἐπὶ τῇ προνοίᾳ καὶ σωτηρίᾳ τῶν ἐπὶ θεὸν ἐπιστρεφομένων ἀγαθοειδῆ καὶ ἄφθονον εὐφροσύνην καὶ τὴν εὐπάθειαν ἐκείνην τὴν ἄρρητον ἧς ἐν μεθέξει πολλάκις γεγόνασι καὶ ἄνδρες ἱεροὶ κατὰ τὰς θεουργοὺς τῶν θείων ἐλλάμψεων ἐπιφοιτήσεις. 340 B

Τοσαῦτά μοι καὶ περὶ τῶν ἱερῶν ἀναπλάσεων εἰρήσθω, τῆς μὲν ἀκριβοῦς αὐτῶν ἐκφαντορίας ἀπολειπόμενα, συντελοῦντα δὲ ὡς οἶμαι πρὸς τὸ μὴ ταπεινῶς ἡμᾶς ἐναπομεῖναι ταῖς τυπωτικαῖς φαντασίαις.

Εἰ δὲ καὶ τοῦτο φαίης ὡς οὐ πάντων ἐξῆς τῶν ἀγγελικῶν ἐν τοῖς λογίοις δυνάμεων ἢ ἐνεργειῶν ἢ εἰκόνων ἐποιησάμεθα μνήμην, ἀποκρινούμεθα τἀληθὲς ὅτι τῶν μὲν τὴν ὑπερκόσμιον ἐπιστήμην ἠγνοήσαμεν καὶ μᾶλλον ἐπ' αὐτοῖς ἡμεῖς ἑτέρου του φωταγωγοῦντος δεόμεθα, τὰ δὲ ὡς τοῖς εἰρημένοις ὁμοδύναμα παραλελοίπαμεν τῆς τε συμμετρίας τοῦ λόγου προνενοηκότες καὶ τὴν ὑπὲρ ἡμᾶς κρυφιότητα σιγῇ τιμήσαντες.

---

13 Cf Corp Herm X 5 (I, p 115,14); XIII 16 (II, p 207,9); Gr Naz or 28,20; Gr Nyss Eun II 105 (p 257,22); III 1,105 (p 39,5); id hom 7 in Eccl (p 411,12 sqq); Procl in Alc 56,6 sqq; id theol plat III 7 (p 30,7 sq); Beierwaltes, Proklos, p 366 nota 124

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 θεοειδεῖ Pt ἐπὶ τῇ: ἐ Fa, corr in ἐν ead m ἐπὶ θεὸν om Fa 2 ἀγαθοειδεῖ Pt ἀφθόνου Pa 5 καὶ om Fb v 7 μὴ: μηδὲ Pn v 9 ἢ alter om Fa 11 τοῦ Lc φωταγωγοῦντος Pa: μυοῦντος PtVv Fa Serg φωταγωγοῦντος τοῦ μυοῦντος PnFb v φωταγωγοῦντος ἢ τοῦ μυοῦντος Rc φωταγωγοῦντος καὶ τοῦ μυοῦντος Pb Lc (sed τοῦ φωταγωγοῦντος καὶ delenda esse signific) idem, sed καὶ τοῦ μυοῦντος post δεόμεθα coll VcKa 12 post ὡς add ἐν Lc(sed del) παραλελύπαμεν PtFb 13 post ἡμᾶς add πρὸς ἡμᾶς Lc(sed del)

DE ECCLESIASTICA HIERARCHIA

SIGLA CODICUM

Serg	Sinai, Katharinenkloster, Cod. 53; saec. VII/VIII
Pa	Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 437; saec. IX
Rc	Rom, Biblioteca Vallicelliana, Cod. E. 29; saec. X
Pt	Paris, Bibliothèque Nationale, Fonds Coislin, Cod. Gr. 253; saec. IX/X
Pn	Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 933; saec. X
Pb	Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 438; anni 992
Fb	Florenz, Biblioteca Laurenziana, San Marco, Cod. 686; saec. X
Vv	Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Palatinus Gr. 123; saec. X ineuntis
Fa	Florenz, Biblioteca Laurenziana, Conventi Soppressi, Cod. 202; saec. X
Fd	Florenz, Biblioteca Laurenziana, Cod. V. 13; saec. XI
Lc	London, British Library, Additions, Cod. 18231; anni 972
Vc	Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 371; saec. XI
Ka	Sinai, Katharinenkloster, Cod. 319; anni 1048
v	B. Cordier, ed. Sancti Dionysii Areopagitae De Ecclesiastica Hierarchia, Antwerpen 1634 (verb. und verm. Nachdruck Venedig 1755, = PG 3, 369 sqq)

ΤΩΙ ΣΥΜΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΙ ΤΙΜΟΘΕΩΙ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

⟨I.⟩

⟨1⟩ Ὅτι μὲν ἡ καθ' ἡμᾶς ἱεραρχία, παίδων ἱερῶν ἱερώτατε, τῆς ἐνθέου 369 A
καὶ θείας ἐστὶ καὶ θεουργικῆς ἐπιστήμης καὶ ἐνεργείας καὶ τελειώσεως, ἐκ
τῶν ὑπερκοσμίων καὶ ἱερωτάτων ἡμᾶς ἀποδεῖξαι λογίων χρὴ τοῖς τῆς 372 A
ἱερᾶς μυσταγωγίας τὴν τελετὴν ἐξ ἱεραρχικῶν μυστηρίων καὶ παραδό-
σεων τετελεσμένοις. Ἀλλ' ὅρα, ὅπως οὐκ ἐξορχήσῃ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων,
εὐλαβηθήσῃ δὲ καὶ τὰ τοῦ κρυφίου θεοῦ ταῖς νοεραῖς καὶ ἀοράτοις
γνώσεσι τιμήσεις ἀμέθεκτα μὲν αὐτὰ καὶ ἄχραντα τοῖς ἀτελέστοις
διατηρῶν, ἱεροῖς δὲ μόνοις τῶν ἱερῶν μεθ' ἱερᾶς ἐλλάμψεως ἱεροπρεπῶς
κοινωνῶν. Οὕτω γάρ, ὡς ἡ θεολογία τοῖς θιασώταις ἡμῖν παραδέδωκε,
καὶ αὐτὸς Ἰησοῦς, ὁ θεαρχικώτατος νοῦς καὶ ὑπερούσιος, ἡ πάσης ἱεραρ-

---

3 sqq Cf EH 69,14 sqq

Rc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

Operi inscripserunt Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν πρὸς Τιμόθεον ἐπίσκοπον Ἐφέσου περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας Rc PtLc Vc (om Ἐφέσου) Διονυσίου-Ἐφέσου Fa τοῦ ἐν ἁγίοις Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας κεφάλαιον $\overline{\text{Α}}$ v 1 sq τῷ – πρεσβύτερος om Vc πρὸς Τιμόθεον ἐπίσκοπον Ἐφέσου Fb (Ἐφέσου om) Vv τῷ συμπρεσβυτέρῳ Τιμοθέῳ v ὁ om Pb 2 PbFbVvFa:περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας om cett v Post tit sequitur tabula rerum, quæ singulis capitibus tractantur Rc PtPn Lc. Eandem tabulam ante epigramma coll PbFb. Tabulae adnotationem adiunxerunt hanc τὴν τῶν προκειμένων κεφαλαίων διδασκαλίαν κατὰ διττὸν ποιεῖται τρόπον· πρῶτον γὰρ ἐκτίθεται τὸ πῶς τελεῖται τὸ μυστήριον τοῦ κεφαλαίου καὶ μετέπειτα θεωρίᾳ τινὶ τοῦτο παραδίδωσιν οἷον μυστηρίου φωτίσματος ἔκθεσις πρῶτον, εἶτα δευτέρα ἡ θεωρία αὐτοῦ· πάλιν μυστηρίου συνάξεως ἔθεσις εἶτα ἡ θεωρία αὐτοῦ PtPnPb (scil post tabulam rerum ante epigramma coll) Lc (δευτέρα om) Post tabulam rerum inser epigramma Lc, deinde repetit initium operis Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν πρὸς Τιμόθεον ἐπίσκοπον περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας. Textui praem Κεφ. α περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας Rc PtPnPb Τί ἡ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας παράδοσις καὶ τίς ὁ ταύτης σκοπός κεφ α Fa v (κεφ α ante tit coll) 3 ἱερέων Fa (sed corr) 4 ἔστι: ἔχεται Rc (sed superscr ἔστι ead m), in mg adscr ἄλλο ἔχεται Pb θεουργικῆς: θεαρχικῆς Pb (sed ut v l in mg adscr θεουργικῆς) 6 ἐξ om Rc (sed corr ead m) 7 ἐξορχήσει RcPn (sed corr) FaLc (sed corr) 8 εὐλαβηθήσει Rc Pn (sed corr) τὰ om Lc (sed corr ead m) 9 ἀτελεστέροις Lc (sed -ερ- exp) 11 θειασώταις Rc (sed corr) FbVvLc 12 ante Ἰησοῦς add ὁ Pt

χίας ἁγιαστείας τε καὶ θεουργίας ἀρχὴ καὶ οὐσία καὶ θεαρχικωτάτη δύναμις, ταῖς τε μακαρίαις καὶ ἡμῶν κρείττοσιν οὐσίαις ἐμφανέστερον ἅμα καὶ νοερώτερον ἐλλάμπει καὶ πρὸς τὸ οἰκεῖον αὐτὰς ἀφομοιοῖ κατὰ
372 B δύναμιν φῶς ἡμῶν τε τῷ πρὸς αὐτὸν ἀνατεινομένῳ καὶ ἡμᾶς ἀνατείνοντι τῶν καλῶν ἔρωτι συμπτύσσει τὰς πολλὰς ἑτερότητας καὶ εἰς ἑνοειδῆ καὶ θείαν ἀποτελειώσας ζωὴν ἕξιν τε καὶ ἐνέργειαν ἱεροπρεπῆ δωρεῖται τῆς θείας ἱερωσύνης τὴν δύναμιν, ἐξ ἧς ἐπὶ τὴν ἁγίαν ἐρχόμενοι τῆς ἱερατείας ἐνέργειαν ἐγγύτεροι μὲν αὐτοὶ γινόμεθα τῶν ὑπὲρ ἡμᾶς οὐσιῶν τῇ κατὰ δύναμιν ἀφομοιώσει τοῦ μονίμου τε καὶ ἀνεξαλλάκτου τῆς αὐτῶν ἱερᾶς ἱδρύσεως καὶ ταύτῃ πρὸς τὴν μακαρίαν Ἰησοῦ καὶ θεαρχικὴν αὐγὴν ἀναβλέψαντες ὅσα τε ἰδεῖν ἐφικτὸν ἐποπτεύσαντες ἱερῶς καὶ τῆς τῶν θεαμάτων γνώσεως ἐλλαμφθέντες τὴν μυστικὴν ἐπιστήμην ἀφιερώμενοι καὶ ἀφιερωταὶ φωτοειδεῖς καὶ θεουργικοὶ τετελεσμένοι καὶ τελεσιουργοὶ γενέσθαι δυνησόμεθα.

372 C 〈2〉 Τίς μὲν οὖν ἡ τῶν ἀγγέλων ἐστὶ καὶ ἀρχαγγέλων ἱεραρχία καὶ τῶν ὑπερκοσμίων ἀρχῶν τε καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων κυριοτήτων τε καὶ θείων θρόνων ἢ τῶν ὁμοταγῶν τοῖς θρόνοις οὐσιῶν, ἃς ἡ θεολογία προσεχῶς καὶ ἀεὶ περὶ θεόν τε εἶναι καὶ μετὰ θεοῦ παραδίδωσι Χερουβὶμ αὐτὰς Ἑβραίων φωνῇ καὶ Σεραφὶμ ὀνομάζουσα, ταῖς τῶν διακόσμων αὐτῶν καὶ ἱεραρχιῶν ἁγίαις τάξεσι καὶ διαιρέσεσι περιτυγχάνων εὑρήσεις, ἐν τούτοις ἡμῶν οὐκ ἐπαξίως μὲν ὡς ἐφικτὸν δὲ καὶ ὡς ἡ θεολογία τῶν ἱερωτάτων γραφῶν ὑφηγήσατο, τὴν κατ' αὐτοὺς ἱεραρχίαν ἀνυμνηκότων. Τοσοῦτον δὲ ὅμως εἰπεῖν ἀναγκαῖον, ὡς ἐκείνη τε καὶ πᾶσα καὶ ἡ νῦν ὑμνουμένη παρ' ἡμῶν ἱεραρχία μίαν ἔχει καὶ τὴν αὐτὴν διὰ

---

2 Cf CH 21,1 sqq 5 Cf DN 157,18 sqq 18 Cf CH 21,6 sq 23 sqq Cf Const App II 26,4

Rc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἁγιαστίας RcPn (corr e -τείας) Pb ἁγιστίας Fa ἁγίας Pt (sed corr) ἁγιαστείας corr in ἁγιστείας Vv 3 τὸ corr e τῷ Ka 4 τῶν ... ἀνατεινομένων FaLc αὐτῶν Fa 5 συμπτύσει RcVcKa εἰς om Lc 6 ἱεροπρεπεῖ PtVcKa, item sed corr VcKa 8 ἐγγύτεροι RcPtPn v: ἐγγυτέρω cett γινόμεθα PbKa v: γενόμεθα Fb γενώμεθα PtPnVv (corr in γενόμεθα) γενοίμεθα Rc (e corr ut vid) FaLcVc 10 ταύτῃ: ταύτην Pb ταὐτὸν (sed adscr η in mg, post ταὐτὸν rasura 3–4 litt) Lc αὐτὴν Fb Fa (sed corr) v 11 τε corr in τ' Pn 13 ante καὶ prius add τε Rc φωτοειδεῖς: -ει alter e corr Pn θεουργοὶ (post ι 2 litt eras) Pb 14 γενήσεσθαι Fa δυνησώμεθα Fb Vv (sed corr) 15 ἐστὶ καὶ: ἢ Vv ἱεραρχίαν Lc 16 inter δυνάμεων et κυριοτήτων inser καὶ FbVv v 17 ante θείων add τῶν Lc (sed exp) 18 χερουβεὶμ Pt (sed corr) Pn 19 αὐτὰ Pt Lc (sed corr) σεραφεὶμ Pt (sed corr) Pn σαραφὶμ Fa ὀνομάζουσι Lc (α in mg adscr m rec) 20 διαιρέσεις Vv περιτυγχάνον Rc Pt 21 ἀπαξίως, in mg adscr οὐκ ἐπαξίως ead m Rc ὡς alter om Pb 22 αὐτοὺς (scil ad ἀγγέλους spectat) Fb Vv Lc v: αὐτὰς (scil οὐσίας signific) RcPtPnPbFaVcKa ὑμνηκότων RcPtPn v 23 καὶ om RcPtPn v

πάσης τῆς ἱεραρχικῆς πραγματείας τὴν δύναμιν, αὐτόν τε τὸν ἱεράρχην, 372 D
ὡς ἡ κατ' αὐτὸν οὐσία καὶ ἀναλογία καὶ τάξις ἔχει, τελεσθῆναι κατὰ τὰ
θεῖα καὶ θεωθῆναι καὶ τοῖς ὑποβεβηκόσι μεταδοῦναι κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ
τῆς ἐγγενομένης αὐτῷ θεόθεν ἱερᾶς θεώσεως τούς τε ὑποβεβηκότας ἔπε- 373 A
σθαι μὲν τοῖς κρείττοσιν, ἀνατείνειν δὲ τοὺς ἥττους ἐπὶ τὰ πρόσω, τοὺς
δὲ καὶ προϊέναι καὶ ὡς δυνατὸν ἑτέροις ἡγεῖσθαι, καὶ διὰ ταύτης τῆς
ἐνθέου καὶ ἱεραρχικῆς ἁρμονίας τοῦ ὄντως ὄντος καλοῦ καὶ σοφοῦ καὶ
ἀγαθοῦ μετέχειν ἕκαστον ὅση δύναμις. Ἀλλ' αἱ μὲν ὑπὲρ ἡμᾶς οὐσίαι καὶ
τάξεις, ὧν ἤδη μνήμην ἱερὰν ἐποιησάμην, ἀσώματοί τέ εἰσι καὶ νοητὴ
καὶ ὑπερκόσμιός ἐστιν ἡ κατ' αὐτὰς ἱεραρχία, τὴν καθ' ἡμᾶς δὲ ὁρῶμεν
ἀναλόγως ἡμῖν αὐτοῖς τῇ τῶν αἰσθητῶν συμβόλων ποικιλίᾳ πληθυνο-
μένην, ὑφ' ὧν ἱεραρχικῶς ἐπὶ τὴν ἑνοειδῆ θέωσιν ἐν συμμετρίᾳ τῇ καθ'
ἡμᾶς ἀναγόμεθα [θεόν τε καὶ θείαν ἀρετήν]. Αἱ μὲν ὡς νόες νοοῦσι κατὰ
τὸ αὐταῖς θεμιτόν, ἡμεῖς δὲ αἰσθηταῖς εἰκόσιν ἐπὶ τὰς θείας ὡς δυνατὸν 373 B
ἀναγόμεθα θεωρίας, ἀληθῶς τε εἰπεῖν ἓν μέν ἐστιν οὗ πάντες οἱ ἑνοειδεῖς
ἐφίενται, μετέχουσι δὲ οὐχ ἑνιαίως ταὐτοῦ τε καὶ ἑνὸς ὄντος, ἀλλ' ὡς
ἑκάστῳ τὰ θεῖα ζυγὰ διανέμει κατ' ἀξίαν τὴν ἀποκλήρωσιν. Ἀλλὰ ταῦτα
μὲν ἡμῖν ἐν τῇ *Περὶ νοητῶν τε καὶ αἰσθητῶν* πραγματείᾳ διεξοδικώτερον
εἴρηται, νῦν δὲ τὴν καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίαν ἀρχήν τε αὐτῆς καὶ οὐσίαν ὡς
οἷόν τε εἰπεῖν πειράσομαι, τὴν πασῶν ἱεραρχιῶν ἀρχήν τε καὶ τελείωσιν
Ἰησοῦν ἐπικαλεσάμενος.

〈3〉 Ἔστι μὲν ἱεραρχία πᾶσα κατὰ τὸ σεπτὸν τῆς ἡμῶν ἱερᾶς παρα- 373 C
δόσεως ὁ πᾶς τῶν ὑποκειμένων ἱερῶν λόγος, ἡ καθολικωτάτη τῶν τῇδε
τυχὸν ἱεραρχίας ἢ τῇδε ἱερῶν συγκεφαλαίωσις. Ἡ καθ' ἡμᾶς οὖν ἱερ-
χία λέγεται καὶ ἔστιν ἡ περιεκτικὴ τῶν κατ' αὐτὴν ἁπάντων ἱερῶν

---

3 Cf Pl R 519 d sqq; Clem str. I 12,1; VII 4,2; VII 16,1 10 sqq Cf CH 8,14 sqq; Const App II 26,4; Jamb myst I 21; V 15; VII 1; Thdr Mops catech 12,2 (p 325); 12,11 (p 339) 15 sqq Cf CH 43,1 sqq

---

Rc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἱεραρχίας Rc (sed corr) πραγματίας FaLc τὴν om VcKa 4 ἐγγενομένης: ἐγγεν- e correctura Pt ἐγ- exp Lc γινομένης Rc ἐγγινομένης PbFa v εἰσγινομένης Pn 5 τοῖς: ταῖς Pn 6 προσιέναι Pt corr e προιέναι ἑτέρως PtPn ἡγήσθαι Rc (sed corr) εἰσηγεῖσθαι PtPnFa (εἰς sscr ead m) 7 σοφοῦ καὶ καλοῦ coll Pn 9 νοηταὶ Fa, ut v l adscr in mg Lc 10 κατὰ ταύτας PtPn 11 πληθυνομένην RcPtPn VcKa item, sed in πληθυομένην corr PbVcLc: πληθυομένην FbFa v 12 ὧν: supra ω scr η m rec Rc τῇ: τὴν Rc 13 θεόν τε καὶ θείαν ἀρετὴν pro glossa habui 14 αὐτοῖς RcPtPn 15 ἑνοειδεῖς: θεοειδεῖς PbVv v θεοδεῖς Fb 16 post ἐφίενται add μὲν PbFbVv 18 πραγματία Pn (sed corr) Lc διεξοδικότερον PtFbVv (corr e -κώτερον) 19 ἀρχῆς FbVv 20 πειράσωμαι Rc (sed corr) ἱεραρχικῶν Lc (sed κ exp) τε om Pb 21 ἐπικαλεσάμενοι Rc 22 post πᾶσα rasura 2—3 litt Lc σεμνὸν Lc (sed -μν- exp) ἱερᾶς: om Fb v 23 ἱερῶν: ἱερὸς PbLc (in mg ἱερῶν ut v l) ἡ om Fb v 24 τυχῶν Pt post τυχὸν add τῆς Rc ἱερῶν: ἱεροσύνης PtPn

πραγματεία, καθ' ἣν ὁ θεῖος ἱεράρχης τελούμενος ἁπάντων ἔξει τῶν κατ' αὐτὸν ἱερωτάτων τὴν μέθεξιν ὡς ἱεραρχίας ἐπώνυμος. Ὡς γὰρ ἱεραρχίαν ὁ φήσας ἁπάντων ὁμοῦ συλλήβδην ἔφη τῶν ἱερῶν τὴν διακόσμησιν, οὕτως ἱεράρχην ὁ λέγων δηλοῖ τὸν ἔνθεόν τε καὶ θεῖον ἄνδρα τὸν πάσης ἱερᾶς ἐπιστήμονα γνώσεως, ἐν ᾧ καὶ καθαρῶς ἡ κατ' αὐτὸν ἱεραρχία πᾶσα τελεῖται καὶ γινώσκεται. Ταύτης ἀρχὴ τῆς ἱεραρχίας ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς ἡ οὐσία τῆς ἀγαθότητος ἡ μία τῶν ὄντων αἰτία, τριάς, ἐξ ἧς καὶ
373 D τὸ εἶναι καὶ τὸ εὖ εἶναι τοῖς οὖσι δι' ἀγαθότητα. Ταύτῃ δὲ τῇ πάντων ἐπέκεινα θεαρχικωτάτῃ μακαριότητι τῇ τρισσῇ τῇ μονάδι τῇ ὄντως οὔσῃ κατὰ τὸ ἡμῖν μὲν ἀνέφικτον αὐτῇ δὲ ἐπιστητὸν θέλημα μέν ἐστιν ἡ λογικὴ σωτηρία τῶν καθ' ἡμᾶς τε καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς οὐσιῶν· ἡ δὲ οὐχ ἑτέρως
376 A γενέσθαι δύναται μὴ θεουμένων τῶν σωζομένων· ἡ δὲ θέωσίς ἐστιν ἡ πρὸς θεὸν ὡς ἐφικτὸν ἀφομοίωσίς τε καὶ ἕνωσις. Ἁπάσῃ δὲ τοῦτο κοινὸν ἱεραρχίᾳ τὸ πέρας· ἡ πρὸς θεόν τε καὶ τὰ θεῖα προσεχὴς ἀγάπησις ἐνθέως τε καὶ ἐνιαίως ἱερουργουμένη, καὶ πρό γε τούτου τῶν ἐναντίων ἡ παντελὴς καὶ ἀνεπίστροφος ἀποφοίτησις, ἡ γνῶσις τῶν ὄντων ᾗ ὄντα ἐστίν, ἡ τῆς ἱερᾶς ἀληθείας ὅρασίς τε καὶ ἐπιστήμη, ἡ τῆς ἑνοειδοῦς τελειώσεως ἔνθεος μέθεξις, αὐτοῦ τοῦ ἑνὸς ὡς ἐφικτὸν ἡ τῆς ἐποψίας ἑστίασις τρέφουσα νοητῶς καὶ θεοῦσα πάντα τὸν εἰς αὐτὴν ἀνατεινόμενον.

376 B ⟨4⟩ Λέγωμεν τοίνυν ὡς ἡ θεαρχικὴ μακαριότης ἡ φύσει θεότης ἡ ἀρχὴ τῆς θεώσεως, ἐξ ἧς τὸ θεοῦσθαι τοῖς θεουμένοις, ἀγαθότητι θείᾳ τὴν ἱεραρχίαν ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ θεώσει πάντων τῶν λογικῶν τε καὶ νοερῶν

---

6 πηγή: Cf Ps 22,2; 41,2 sim; Jer 2,13; Joh 7,37–39; Apc 7,17 6 sq Cf DN 112,5 sq; 117,11 sq et cc IV et XIII passim 8 Cf CH 20,9 sqq; Gen 1,31 9 Cf DN 126,3 sqq; 227,6 sqq; Procl in Ti I 17,24 sqq; II 222,5 sqq 13 Cf CH 17,10 sq 15 sq Cf Pl Phd 65 e sqq; Gr Nyss Pss titt I 5 (p 39,15) 18 ἑστίασις: Cf ad CH 31,13

Rc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 πραγματία Lc θείως Rc (sed corr) ad ἕξει in mg adscr σχήσει Rc τῶν: τὸν Pt 3 ἱερέων Vv τὴν ante τῶν coll PbFbVvFaLc (e corr) VcKa v 4 post δηλοῖ rasura 3 litt (an τὰς?) Lc 5 καὶ om FbVv VcKa 6 ἱεραρχείας Pn (sed corr) 7 αἰτία: ἁγία FbVv 9 τῇ μονάδι: μοναδικῇ Rc (sed super -κ- scr -τ-) τῇ μοναδικῇ FaLc 10 μὲν prius om RcPt (sed postea superscr) Pn ἀνέφικτον: -το- in rasura 5–6 litt Lc ἐπικτητὸν Lc (sed σ adscr in mg) μὲν alter om Lc λογικὴ: καθολικὴ Lc (sed exp) 11 τῶν om Fb v τε om Lc (sed superscr ead m) post δὲ add ἡ σωτηρία VcKa 12 δύναται γενέσθαι coll Lc inter θε- et ουμένων lacuna 3–4 litt Pt 13/14 ἁπάσης ... ἱεραρχίας PbFbVv v ἁπάσης ... ἱεραρχία Pn 14 προσεχεις Rc (sed corr m rec) 15 τε καὶ ἐνιαίως om Rc ἐνεργουμένη Fa πρὸς PbFbVv ἡ παντέλης ante τῶν ἐναντίων collocandum signific Lc 18 pro τρέφουσα in textum recepit glossam ut vid τὴν μυστικὴν τράπεζαν προσφέρουσα Lc sed προσφερ- expunxit et in mg adnotat ἑστίασις τρέφουσα 20 λέγομεν PbLcVcKa ὡς om v 22 λογίων Rc (sed corr m rec) Pn (sed corr)

οὐσιῶν ἐδωρήσατο, καὶ ταῖς μὲν ὑπερκοσμίοις καὶ μακαρίαις λήξεσιν ἀϋλότερόν τε καὶ νοερώτερον (οὐ γὰρ ἔξωθεν αὐτὰς ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ θεῖα κινεῖ, νοητῶς δὲ καὶ ἔνδοθεν ἑλλαμπομένων αὐτῶν ἐν αὐγῇ καθαρᾷ καὶ ἀΰλῳ τὴν θειοτάτην βούλησιν), ἡμῖν δὲ τὸ ἐκείναις ἑνιαίως τε καὶ συνεπτυγμένως δωρηθὲν ἐκ τῶν θεοπαραδότων λογίων ὡς ἡμῖν ἐφικτὸν ἐν ποικιλίᾳ καὶ πλήθει διαιρετῶν συμβόλων δεδώρηται. Οὐσία γὰρ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίας ἐστὶ τὰ θεοπαράδοτα λόγια. Σεπτότατα δὲ λόγια ταῦτά φαμεν, ὅσα πρὸς τῶν ἐνθέων ἡμῶν ἱεροτελεστῶν ἐν ἁγιογράφοις ἡμῖν καὶ θεολογικαῖς δεδώρηται δέλτοις καὶ μὴν ὅσα πρὸς τῶν αὐτῶν 376 C
ἱερῶν ἀνδρῶν ἀϋλοτέρᾳ μυήσει καὶ γειτονί πως ἤδη τῆς οὐρανίας ἱεραρχίας ἐκ νοὸς εἰς νοῦν διὰ μέσου λόγου σωματικοῦ μὲν ἀϋλοτέρου δὲ ὅμως, γραφῆς ἐκτὸς οἱ καθηγεμόνες ἡμῶν ἐμυήθησαν, οὐδὲ ταῦτα τῶν ἐνθέων ἱεραρχῶν εἰς τὸ τῆς ἱερουργίας κοινὸν ἀπαρακαλύπτοις νοήσεσιν ἀλλ' ἐν συμβόλοις ἱεροῖς παραδεδωκότων. Ἔστι γὰρ οὐ πᾶς ἱερὸς οὐδὲ πάντων, ὡς τὰ λόγιά φησιν, ἡ γνῶσις.

〈5〉 Ἀναγκαίως οὖν οἱ πρῶτοι τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίας καθηγεμόνες 376 D
ἐκ τῆς ὑπερουσίου θεαρχίας αὐτοί τε ἀναπλησθέντες τοῦ ἱεροῦ δώρου καὶ εἰς τὸ ἑξῆς αὐτὸ προαγαγεῖν ὑπὸ τῆς θεαρχικῆς ἀγαθότητος ἀπεσταλμένοι καὶ αὐτοὶ [δὲ] ἀφθόνως ἐρῶντες ὡς θεῖοι τῆς τῶν μετ' αὐτοὺς ἀναγωγῆς καὶ θεώσεως αἰσθηταῖς εἰκόσι τὰ ὑπερουράνια καὶ ποικιλίᾳ καὶ πλήθει τὸ συνεπτυγμένον καὶ ἐν ἀνθρωπίνοις τε τὰ θεῖα καὶ ἐν ἐνύλοις τὰ ἄϋλα καὶ τοῖς καθ' ἡμᾶς τὰ ὑπερούσια ταῖς ἐγγράφοις τε αὐτῶν καὶ ἀγράφοις μυήσεσι κατὰ τοὺς ἱεροὺς ἡμῖν παρέδοσαν θεσμούς, οὐ τῶν 377 A

---

1 sqq Cf CH 21,1 sqq 6 Inter οὐσία et ἱεραρχία notiones eadem ratio intercedit atque inter νοητόν et νοῦς (cf CH 42,1) 11 sq Cf Pl Phdr 276; Clem str I 13,2; VI 61,3; Or Cels VI 6 (p 76,6–24); id princ IV 2,4; Bas Spir 27,66; Procl in Prm IV 134 sq 14 sq Cf CH 11,19 sq; I Cor 8,7 16 sqq Cf CH 18,5; Gr Nyss hom 1 in Cant 40,14 sqq; id v Mos II (p 85,16)

Rc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ὑπερκοσμίοις: -οις ut dubium signific, postea signum dubitationis exp Lc ὑπερκοσμίαις Rc λέξεσιν RcPtPnPbFbFa 2 ἀϋλώτερον RcPtPbVv τε – νοερώτερον om Rc (sed add in mg m rec) 3 ἐλλαμπομένας αὐτὴν Rc (corr m rec ut vid) αὐγῇ: αὐτῇ Rc (corr m rec ut vid) 8 ἁγιογράφοις: ἀποκρύφοις Lc 9 δέδωται Rc δέλτοις: -οις e corr Rc post μὴν add καὶ Rc τῶν αὐτῶν: τὸν αὐτοῦ Rc τῶν αὐτοῦ Fb 10 ἀϋλωτέρα PtPn (sed corr) Vv (e corr) Lc γειτονί: ἤττονι RcPn ἤδη om PtPnPb 11 εἰς: εἰ Pt ἀϋλωτέρου Pt (sed corr) Pn (sed corr) PbLc ἀϋλοτέρου – οἱ (12) corrupt Vv δὲ om Fb 12 ἐκτὸς om LcVv 17 τοῦ ἱεροῦ – ἐρῶντες (19) om Vc 18 εἰς om Vv post τὸ add τοῖς Lc (sed exp) 19 δὲ seclusi ἐρωτῶντες Rc εὑρόντες Vv θεοὶ Rc 20 ποικίλα Lc, sed -λα punctis in dubium vocat 21 τῶν συνεπτυγμένων PbFbVv τε om RcPtPn ἐν ἐνύλοις PbLc (sed punctis ἐν ut dubium signific): ἐν ὑλαίοις Rc ἐνύλοις cett v 22 γράφοις Lc (sed corr in mg) τε αὐτῶν: ἑαυτῶν Rc 23 παρέδοσαν scripsi secundum Ub nonnullosque recentiores: ἔδοσαν cett Serg v

ἀνιέρων ἕνεκα μόνον, οἷς οὐδὲ τῶν συμβόλων ἅπτεσθαι θεμιτόν, ἀλλ' ὅτι καὶ συμβολική τίς ἐστιν ὅπερ ἔφην ἀναλόγως ἡμῖν αὐτοῖς ἡ καθ' ἡμᾶς ἱεραρχία δεομένη τῶν αἰσθητῶν εἰς τὴν ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τὰ νοητὰ θειοτέραν ἡμῶν ἀναγωγήν. Ἀνακεκαλυμμένοι δὲ ὅμως εἰσὶν οἱ τῶν συμβόλων λόγοι τοῖς θείοις ἱεροτελεσταῖς, οὓς οὐ θεμιτὸν ἐξάγειν εἰς τοὺς ἔτι τελειουμένους εἰδότας, ὡς οἱ τῶν ἱερῶν θεοπαραδότως νομοθέται ταῖς τῶν διακόσμων εὐσταθέσι καὶ ἀσυμφύρτοις τάξεσι καὶ ταῖς τοῦ ἑκάστῳ κατ' ἀξίαν προσήκοντος ἀναλόγοις καὶ ἱεραῖς ἀπονεμήσεσι τὴν ἱεραρχίαν διετάξαντο. Διὸ καὶ ταῖς σαῖς ἱεραῖς ὁμολογίαις πεισθεὶς (ἀναμνῆσαι γὰρ αὐτῶν εὐαγές), ὡς ἁπάσης μὲν ὑπερκειμένης ἱεραρχικῆς ἱερολογίας οὐ μεταδώσεις ἑτέρῳ παρὰ τοὺς ὁμοταγεῖς σοι θεοειδεῖς ἱεροτελεστὰς αὐτούς τε πείσεις ὁμο-
377 B λογῆσαι κατὰ θεσμὸν ἱεραρχικὸν καθαρῶν μὲν καθαρῶς ἐφάπτεσθαι, κοινωνεῖν δὲ μόνοις τῶν θεουργικῶν τοῖς θείοις καὶ τῶν τελείων τοῖς τελειωτικοῖς ἁγίοις τε τῶν παναγεστάτων, ἄλλων τε ἱεραρχικῶν σοι καὶ τούτου μεταδέδωκα τοῦ ἐνθέου δώρου.

⟨II.⟩

392 A Εἴρηται τοίνυν ἡμῖν ἱερῶς, ὡς οὗτός ἐστι τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίας σκοπός· ἡ πρὸς θεὸν ἡμῶν ὡς ἐφικτὸν ἀφομοίωσίς τε καὶ ἕνωσις. Ταύτης δέ, ὡς τὰ θεῖα διδάσκει λόγια, ταῖς τῶν σεβασμιωτάτων ἐντολῶν ἀγαπήσεσι καὶ ἱερουργίαις μόνως τευξόμεθα. « Τηρήσει » γάρ φησιν « ὁ ἀγαπῶν με τὸν λόγον μου, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. » Τίς οὖν ἐστιν ἀρχὴ τῆς τῶν σεπτοτάτων ἐντολῶν ἱερουργίας, ἡ πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἱερολογιῶν

---

7 τάξεσι: Cf CH 17,3 10 sqq Cf CH 16,1 sq 16 sqq Cf CH 17,10 sq; EH 66,12 sq 19–21 Vide Joh 14,23

Rc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 οὐδὲ: δὲ Fb 2 ἀναλόγως: -ως in rasura 3 litt Lc 4 ἀναγωγή Rc 5 οὓς om Rc (sed post οὐ add σ supra l m rec) τελειουμένους RcPtPnFaLc v: τελουμένους PbFbVvVcKa (cf 81,16) 6 θεοπαραδότων FbPnLcVv ταῖς om Rc 7 προσήκοντως Rc (sed corr) 9 σαῖς om Vv αὐτὸν Vv 10 πάσης FaLc (ά- expuncto) ὑποκειμένης Lc μεταδώσεις corr in μετάδοσεις ead m, deinde rursus in μεταδώσεις m rec Rc 11 πείσαις Fa ὁμοταγῆσαι Fb 12 μὲν om Rc post μὲν add καὶ PbFbVvLc (sed punctis dubium signific) 13 τελείων: τελειωτικῶν PbFbVv τοῖς om Pn v 14 ἄλλως Lc post τε add καὶ Rc ἱεραρχικῶς Lc (sed in mg add ἱεραρχικῶν) VcKa capiti praem κεφάλαιον $\overline{\text{B}}$. περὶ τῶν ἐν τῷ φωτίσματι τελουμένων RcPtPnPbFaLcVc (om τῷ) Ka (om τῷ) v 16 οὕτως Vv 17 ante σκοπός add ὁ Rc 19 μόνος Pt τευξώμεθα Pb (sed corr) Fb 20 μοῦ prius om Pt (sed sscr ead m ut vid) PnVcKa 21 ποιήσωμεν RcPtPn (sed corr) Vv (sed corr) 22 ἱερουργίας ἐντολῶν coll PtPnPb v

καὶ ἱερουργιῶν ὑποδοχὴν ἐπιτηδειότατα μορφοῦσα τὰς ψυχικὰς ἡμῶν ἕξεις, ἡ πρὸς τὴν τῆς ὑπερουρανίας λήξεως ἀναγωγὴν ἡμῶν ὁδοποίησις; Ἡ τῆς ἱερᾶς καὶ θειοτάτης ἡμῶν ἀναγεννήσεως παράδοσις. Ὡς γὰρ ὁ κλεινὸς ἡμῶν ἔφη καθηγεμών, ἡ κατὰ νοῦν μὲν ἐπὶ τὰ θεῖα πρωτίστη 392 B
κίνησις ἡ ἀγάπησίς ἐστι τοῦ θεοῦ, τῆς δὲ ἱερᾶς ἀγαπήσεως ἡ πρὸς τὴν ἱερουργίαν τῶν θείων ἐντολῶν ἀρχικωτάτη πρόοδος ἡ τοῦ εἶναι θείως ἡμᾶς ἀρρητοτάτη δημιουργία. Εἰ γὰρ τὸ εἶναι θείως ἐστὶν ἡ θεία γέννησις, οὐ μή ποτέ τι γνοίη τῶν θεοπαραδότων οὔτε μὴν ἐνεργήσειεν ὁ μηδὲ τὸ ὑπάρχειν ἐνθέως ἐσχηκώς. Ἢ οὐχὶ καὶ ἡμῖν (ἀνθρωπίνως φαμὲν) ὑπάρξαι δεῖ πρῶτον, εἶτα ἐνεργῆσαι τὰ καθ' ἡμᾶς ὡς τοῦ μηδαμῶς ὄντος οὐδὲ κίνησιν [ἀλλ' οὐδὲ ὕπαρξιν] ἔχοντος, τοῦ δέ που ὄντος ἐκεῖνα μόνον ἐνεργοῦντος ἢ πάσχοντος ἐν οἷς εἶναι πέφυκεν; Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὡς οἶμαι σαφές.

Ἐξῆς δὲ τὰ θεῖα τῆς θεογενεσίας ἐποπτεύσωμεν σύμβολα. Καί μοι μηδεὶς ἀτέλεστος ἐπὶ τὴν θέαν ἰέτω. Καὶ γὰρ οὐδὲ ταῖς ἡλιοτεύκτοις 392 C
αὐγαῖς ἐν ἀσθενέσι κόραις ἀντωπεῖν ἀκίνδυνον οὐδὲ τοῖς ὑπὲρ ἡμᾶς ἐγχειρεῖν ἀβλαβές, εἴπερ ἀληθὴς ἡ κατὰ νόμον ἱεραρχία τὸν μὲν Ὀζίαν, ὅτι τοῖς ἱεροῖς ἐνεχείρησεν, ἀποστρεφομένη, τὸν Κορὲ δέ, ὅτι τοῖς ὑπὲρ αὐτὸν ἱεροῖς, τὸν δὲ Ναδάβ, ὅτι τοῖς οἰκείοις ἀνιέρως ἀπεχρήσατο.

---

3 Cf Joh 3,5 4 sqq Cf DN 161,1 sqq; Arist Metaph 1072 b 3 sqq; Plot Enn V 6,5,9; V 3,11,11 sq 14 sqq Cf EH 93,26 sqq; 106,25 sqq; CH 16,19 sqq; Pl R 516 a; 539 d; Corp Herm XIII 22 (II, p 209,15); Const App II 27; Cyr H procatech 12; id catech 6,29 (589 B) 17 Cf II Chron 26,16 sqq 18 Cf Num 16 19 Cf Lev 10,1 sq

---

Rc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἐπιτηδειότητα PtPnLcVc φυσικὰς Pt (e correctura ut vid) VcKa ψυχὰς Lc (sed corr in mg) 2 ἕξις Fa (corr ex ἕξεις) Lc (ἕξεις in mg ut v l) ὑπουρανίας Pt (sed corr) ὑπερουρανίου Fb ἀναγωγὴν: -ην e correctura Rc 5 post κίνησις 6 litt eras Pb ἡ ἀγάπησις om Rc ἡ alter om Rc 6 θείους Lc 7 τὸ: τοῦ Vv γένεσις RcFbVvFaLc 8 μή: μήν Lc (sed corr) τι om Pt (sed corr) -ε τι γ- e correctura Pn 10 τὰ: om RcPn καὶ Pt ὄντως FbVv (sed corr) 11 ἀλλ'-ὕπαρξιν ut glossam seclusi ἀλλ' om, sed post ὄντος inser οὐδὲ κίνησιν ἀλλ' οὐδὲ ὕπαρξιν ἔχοντος Lc ἐκεῖνο Rc 13 σαφῶς Rc 14 καὶ e correctura Pn ante μοι add μή Rc 15 θέαν ex θείαν corr Pb 17 ὀξίαν Rc 18 ὅτι alter: ὅ Lc (sed τι adscr in mg) 19 δὲ post Ναδὰβ coll VcKa Ναδὰβ: δ et β in rasura Pn post Ναδὰβ sec LXX add καὶ Ἀβιοὺδ RcPtPnPb Fa v ἀπεχρήσαντο PbFb v ἐπεχρήσαντο Pt

393 A

Μυστήριον φωτίσματος.

〈1〉 Ὁ μὲν ἱεράρχης ἑκάστοτε τῇ πρὸς θεὸν ἀφομοιώσει «πάντας ἀνθρώπους» ἐθέλων «σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» ἀνακηρύττει πᾶσι τὰ ὄντως εὐαγγέλια· θεὸν ἵλεω τοῖς ἐπὶ γῆς ἐξ οἰκείας ὄντα καὶ φυσικῆς ἀγαθότητος αὐτὸν ὡς ἡμᾶς ἀφικέσθαι διὰ φιλανθρωπίαν ἀξιώσαντα καὶ τῇ πρὸς αὐτὸν ἑνώσει δίκην πυρὸς ἀφομοιῶσαι τὰ ἑνωθέντα κατὰ τὴν αὐτῶν πρὸς θέωσιν ἐπιτηδειότητα. «Ὅσοι γὰρ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν.»

393 B 〈2〉 Ὁ δὲ τούτων ἀγαπήσας τῶν ὄντως ὑπερκοσμίων τὴν ἱερὰν μετουσίαν ἐλθὼν ἐπί τινα τῶν μεμυημένων πείθει μὲν αὐτὸν ἡγήσασθαι τῆς ἐπὶ τὸν ἱεράρχην ὁδοῦ, αὐτὸς δὲ ὁλικῶς ἐπακολουθήσειν ἐπαγγέλλεται τοῖς παραδοθησομένοις καὶ ἀξιοῖ τῆς τε προσαγωγῆς αὐτοῦ καὶ συμπάσης τῆς ἐπὶ τὸ ἑξῆς ζωῆς τὴν ἐπιστασίαν ἀναδέξασθαι. Τὸν δὲ τῆς μὲν ἐκείνου σωτηρίας ἱερῶς ἐρῶντα, πρὸς δὲ τὸ τοῦ πράγματος ὕψος ἀντιμετροῦντα τὸ ἀνθρώπινον φρίκη μὲν ἄφνω καὶ ἀμηχανία περιίσταται· τελευτῶν δὲ ὅμως ποιήσειν τὸ αἰτηθὲν ἀγαθοειδῶς ὡμολόγησε καὶ παραλαβὼν αὐτὸν ἄγει πρὸς τὸν τῆς ἱεραρχίας ἐπώνυμον.

---

2 sq Vide I Tim 2,4; cf EH 67,19 sq 4 ἵλεω: Cf Jes 38,34 5 sq Cf CH 20,11 sqq; I Tim 1,15; Tit 3,4 6 δίκην πυρὸς: Cf CH 45,7 sqq 7–10 Vide Joh 1,12 11 sqq Cf Const App VII 39–45 12 sq Cf T Dom II 1 (p 110); Thdr Mops catech 12 init (p 323); 12,15 (p 345) 19 ἐπώνυμον: Cf EH 66,2; Thdr Mops catech 12,26 (p 363)

Pa (a 15 ἑξῆς) Rc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 post φωτίσματος add κεφάλαιον Γ̄ Lc et nonnulli codices velut Jb, Le, Fd, inc κεφ β' add Va 2 ἅπαντας PtPn v 3 θέλων PbFbVv 4 ὄντως om Rc post ὄντως add ἱερὰ Pb ἱλέων Lc sed corr 5 αὐτὸν ὡς: εὐτόνως Rc post ἡμᾶς add εὐτόνως Fb v ὡς in εἰς corr Lc post ἀφικέσθαι add πρὸς ἕνωσιν αὐτοῦ RcPbLc (sed delendum signific) 7 αὐτῶν: αὐτὴν Rc πρὸς θέωσιν: πρόσθεσιν Rc πρόθεσιν PtPn ἐπιτηδεύοντα Rc 9 ἀμιμάτων Rc (sed μ prius eras) post σαρκὸς ad NT add οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς FaLc 11 δὲ om RcPtPnFaLc v, sed respondet μὲν particulae l 2 τοῦτον PbFbVv τοσοῦτον Lc (in mg adnot ead m τοσούτως) ὄντων Lc, sed in mg add ὄντως 12 post ἡγήσασθαι add αὐτοῦ RcPtPn PbLc (sed omittendum signific) v 13 ἐπαγγέλεται PtFb 14 τῆς τε προσ-: -ης et πρ- e corr, τε postea inser Pn 15 post τὸν rasura 3 litt Fb 16 ἱερῶς om Pb ἐρίονται Pa 18 τελευταῖον PbFbVvFaLc (sed supra -αιον dubium signific)

〈3〉 Ὁ δὲ μετ' εὐφροσύνης ὡς τὸ ἐπ' ὤμων πρόβατον εἰσδεξάμενος 393 C
τοῖν ἀνδροῖν ἐσέφθη μὲν πρῶτα διὰ νοερᾶς εὐχαριστίας καὶ σωματοειδοῦς προσκυνήσεως τὴν μίαν ἀγαθοεργέτιν ἀρχήν, ὑφ' ἧς τὰ καλούμενα καλεῖται καὶ τὰ σωζόμενα σώζεται.

〈4〉 Εἶτα πᾶσαν ἱερὰν διακόσμησιν ἐπὶ συνεργίᾳ μὲν καὶ συνεορτάσει τῆς τἀνδρὸς σωτηρίας, εὐχαριστίᾳ δὲ τῆς θείας ἀγαθότητος εἰς τὸν ἱερὸν χῶρον συναγαγὼν ἐν ἀρχῇ μὲν ὕμνον τινὰ τοῖς λογίοις ἐγκείμενον ἅμα πᾶσι τοῖς τῆς ἐκκλησίας πληρώμασιν ἱερολογεῖ καὶ μετὰ τοῦτο τὴν ἱερὰν ἀσπασάμενος τράπεζαν πρὸς τὸν ἄνδρα παρόντα πρόεισι καὶ πυνθάνεται παρ' αὐτοῦ τί βουλόμενος ἥκοι. 〈5〉 Τοῦ δὲ θεοφιλῶς αἰτιασαμένου κατὰ 393 D
τὴν τοῦ ἀναδόχου παράδοσιν τὴν ἀθεότητα τὴν ἀγνωσίαν τοῦ ὄντως 396 A
καλοῦ τὴν τῆς ἐνθέου ζωῆς ἀνενεργησίαν, ἀξιοῦντός τε διὰ τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ μεσιτείας θεοῦ καὶ τῶν θείων τυχεῖν, μαρτύρεται μὲν αὐτῷ τὴν ὀφειλομένην ὁλικὴν γενέσθαι προσέλευσιν ὡς παντελείῳ καὶ ἀμώμῳ ὄντι θεῷ, καὶ τὴν ἔνθεον αὐτῷ πολιτείαν ὑφηγησάμενος καὶ προσερωτήσας, εἰ οὕτω πολιτεύσαιτο, μετὰ τὴν ὁμολογίαν ἐπιτίθησιν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ τὴν χεῖρα καὶ σφραγισάμενος ἀπογράψασθαι κελεύει τοῖς ἱερεῦσι τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ἀνάδοχον.

〈6〉 Τῶν δὲ ἀπογραψαμένων εὐχὴν ἱερὰν ποιεῖται, καὶ ταύτην ἁπάσης αὐτῷ τῆς ἐκκλησίας συμπληρωσάσης ὑπολύει μὲν αὐτὸν καὶ ἀπαμφιέν-

---

1 sq Cf Lc 15,5; compresse genetivum dualem comparationi Lucanae adiunxit; cf Schol: οὕτω δεῖ συνθεῖναι τὴν ῥῆσιν· τοῖν ἀνδροῖν, ὡς ἐπ' ὤμων τὸ πρόβατον εἰσδεξάμενος, ἵνα ᾖ ἐκ τῶν δύο ἀνδρῶν, τοῦ τε ἀναδόχου φημὶ καὶ τοῦ προσελθόντος, εἴσω τῆς ἐκκλησίας, δεξάμενος αὐτὸν ὡς πρόβατον ἀπολωλός (124,32 sqq) 3 τὰ καλούμενα: Cf Mt 22,3 14 Cf Dt 6,5 16 sq Cf Thdr Mops catech 13 init (p 369); 13,18 (p 397)

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ὡς ἐπ' ὤμων τὸ πρόβατον Lc (sed τὸ sscr m alia ut vid) 2 τοῖν ἀνδροῖν corr in τῶν ἀνδρῶν Lc ἐσέφθη μὲν: ὡς ἔφη PaRc ὡς ἔφθη Vv σέφθημεν Pn (sed ε sscr ead m) ἐσέβασθη superscr VcKa et m rec in Pn, -βασθη- adscr ead m in mg Lc post πρῶτα add μὲν ὑμνεῖ PaRcVv μὲν ὑμνεῖται Lc (sed exp) καὶ ὑμνεῖ PtPn (sed uterque καὶ e corr) v 3 ἀγαθοενεργέτιν Lc (sed -εν- delendum signific) ἀγαθοεργέτην Fb 5 συνεργείαι Pa συνεργεία RcPtPn (sed corr) 6 τῆς ἀνδρὸς FbVv εὐχαριστείᾳ Pa -στια e corr Pn ἱερῶν Rc (sed corr) 7 χορὸν Vv (sed corr) Lc ἅμα om PaRc 7/8 ἅμα πᾶσι: ἅπασι PtPn 8 ἱερολογεῖν Fb -ει e corr Pn 9 πρόσεισι PaRcPtPnPb Fa (corr e πρόεισιν) 10 εἴκοι PtPn (sed corr) ᾖ- e corr Lc αἰτησαμένου Pt 11 τοῦ prius om Rc θεότητα PtPn (sed ὰ superscr) 12 ἀνενεργεισίαν Pa ἀνενεργεσίαν Vv τε: δὲ FbVv ἀξιοῦντο Pn (corr m rec ut vid) 13 καὶ om Lc (sed superscr) μαρτυρεῖται PaRc 14 ἀμώμῳ: μόνῳ Pb ὄντι om Pa 15 ἔνθεον corr in ἐν θεω Rc αὐτῶν Pt 16 οὕτως PtPnLc (sed ς del) ἐπολιτεύσατο Pt ante πολιτεύσαιτο add ἐμ m rec ut vid Pb αὐτοῦ: αὐτῷ Vv Lc (sed -οῦ adscr in mg) τῇ κεφαλῇ om Vv 17 ἀπογράφεσθαι Lc (ψ adscr in mg) 20 ὑποδύει Pa

396 B νυσι διὰ τῶν λειτουργῶν. Εἶτα στήσας ἐπὶ δυσμαῖς προσέχοντα καὶ τὰς χεῖρας ἀπωθοῦντα πρὸς τὴν αὐτὴν ἀπεστραμμένας χώραν ἐμφυσῆσαι μὲν αὐτῷ τρὶς διακελεύεται τῷ Σατανᾷ καὶ προσέτι τὰ τῆς ἀποταγῆς ὁμολογῆσαι, καὶ τρὶς αὐτῷ τὴν ἀποταγὴν μαρτυρόμενος ὁμολογήσαντα τρὶς τοῦτο μετάγει πρὸς ἕω καὶ πρὸς οὐρανὸν ἀναβλέψαντα καὶ τὰς χεῖρας ἀνατείναντα κελεύει συντάξασθαι τῷ Χριστῷ καὶ πάσαις ταῖς θεοπαραδότοις ἱερολογίαις. ⟨7⟩ Τοῦ δὲ καὶ τοῦτο πεποιηκότος μαρτύρεται πάλιν αὐτῷ τρὶς τὴν ὁμολογίαν, καὶ πάλιν αὐτοῦ τρὶς ὁμολογή-
396 C σαντος ἐπευξάμενος εὐλογεῖ καὶ χειροθετεῖ. Καὶ τελείως ἀπαμφιεσάντων αὐτὸν τῶν λειτουργῶν κομίζουσι μὲν οἱ ἱερεῖς τὸ τῆς χρίσεως ἅγιον ἔλαιον, ὁ δὲ τῆς χρίσεως διὰ τοῦ σφραγίσαι τρὶς ἀπαρξάμενος τὸ λοιπὸν τοῖς ἱερεῦσι τὸν ἄνδρα χρῖσαι πανσώμως παραδοὺς αὐτὸς ἐπὶ τὴν μητέρα τῆς υἱοθεσίας ἔρχεται καὶ τὸ ταύτης ὕδωρ ἱεραῖς ἐπικλήσεσι καθαγιάσας καὶ τρισὶ τοῦ παναγεστάτου μύρου σταυροειδέσι χύσεσι τελειώσας αὐτὸ καὶ ταῖς τοῦ μύρου πανιέροις ἐπιβολαῖς ἰσαρίθμως τὸ ἱερὸν τῆς τῶν θεολήπτων προφητῶν ἐπιπνοίας μελῳδημα συνεπιφθεγξάμενος κελεύει τὸν ἄνδρα προσκομισθῆναι. Καί τινος ἱερέως ἐκ τῆς ἀπογραφῆς αὐτόν τε καὶ τὸν ἀνάδοχον ἀνακηρύξαντος ὁ μὲν ὑπὸ τῶν ἱερέων ἐπὶ τοῦ ὕδατος
396 D ἄγεται πρὸς τὴν τοῦ ἱεράρχου χεῖρα χειραγωγούμενος, ὁ δὲ ἱεράρχης ἄνωθεν ἑστηκὼς ἀναβοησάντων πάλιν ἐπὶ τοῦ ἱεράρχου κατὰ τὸ ὕδωρ τὸ ὄνομα τοῦ τελουμένου τῶν ἱερέων, τρὶς μὲν αὐτὸν [ὁ ἱεράρχης]

---

1 sqq Cf Cyr H catech 19 myst 1,2; T Dom II 8 (p 126 sqq); Corp Herm XIII 16 (II, p 207,11–14); Thdr Mops catech 13 init (p 367); 13,5 sqq (pp 373 sqq) 9 χειροθετεῖ: Cf Thdr Mops catech 14 init (p 403); 14,15 (pp 433 sq) 9 sqq Cf Const App III 16,3 sq; VII 22,2 9 Cf Thdr Mops catech 14 init (p 401); 14,8 (pp 417–419) 9 sqq Cf Cyr H catech 20 myst 2,2 12 Cf Thdr Mops catech 14 init (p 401) 12 sq Cf Clem str IV 160,2 (p 319,12); Thdr Mops catech 14,9 (p 421) 13 υἱοθεσίας: Cf Joh 3,4 sq 15 sq Cf Schol 125,30–39; significat Ps 28,3 20 sqq Cf Thdr Mops catech 14 init (p 403); 14,18 (pp 441 sqq)

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 δυσμᾶς Rc προσανέχοντα Lc (sed -αν- del) 2 ἀνωθοῦντα Pa ἐπεστραμμένας Rc 3 τρεῖς Pb 4 τρεῖς PaPt (sed corr) Pn (sed corr) μαρτυρούμενος FbFaLc μαρτυράμενος PtVcKa 5 τρεῖς Pa τοῦτον RcFa αὐτὸν PbFbVv ἑωαν Lc (sed corr) 6 ἀνατείνοντα Rc 7 δὲ e corr Pn διαμαρτύρεται Lc (sed corr) 8 τρὶς prius: τρεῖς Pa τὴν om Pt sed sscr ead m ὁλογίαν Rc (sed corr) τρὶς alter: τρεῖς Pa τοῖς Rc (sed corr) 9 ὁμολογεῖ VcKa τελέως Fa ἀπαμφιασάντων FbFa Lc ut v l adnot 10 χρήσεως PaPtFa 11 ἀρξάμενος Fb χρήσεως Pt τρεῖς Pa 12 χρῖσας Pa χρῆσαι PtFb 13 τὸ ταύτης: τότε τὸ Pa post ὕδωρ add ταῖς v 14 χρίσεσι FbVv 17 καὶ e corr Pn αὐτοῦ Pa 18 ἀποκηρύξαντος Rc 19 χεῖρα post χειραγωγούμενος coll PtPn ante χειραγωγούμενος add πρὸς αὐτὸν PbFbVvLc v, add καὶ πρὸς αὐτὸν PaRc, add πρὸς αὐτῶν Fa VcKa 21 ἱερῶν Pa τρεῖς Pa ὁ ἱεράρχης seclusi

βαπτίζει ταῖς τρισὶ τοῦ τελουμένου καταδύσεσι καὶ ἀναδύσεσι τὴν τρισσὴν τῆς θείας μακαριότητος ἐπιβοήσας ὑπόστασιν· καὶ παραλαβόντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς ἐγχειρίζουσι τῷ τῆς προσαγωγῆς ἀναδόχῳ τε καὶ ἡγεμόνι καὶ σὺν αὐτῷ περιβαλόντες ἐσθῆτα τῷ τελουμένῳ κατάλληλον ἐπὶ τὸν ἱεράρχην αὖθις ἄγουσιν. Ὁ δὲ τῷ θεουργικωτάτῳ μύρῳ τὸν ἄνδρα σφραγισάμενος μέτοχον ἀποφαίνει λοιπὸν τῆς ἱεροτελεστικωτάτης εὐχαριστίας. ⟨8⟩ Ταῦτα δὲ τελέσας ἀπὸ τῆς ἐπὶ τὰ δεύτερα προόδου 397 A πάλιν ἐπὶ τὴν τῶν πρώτων ἀνατείνεται θεωρίαν ὡς κατὰ μηδένα καιρὸν ἢ τρόπον ἐπ' ἀλλοτρίῳ τινὶ παρὰ τὰ οἰκεῖα τρεπόμενος, ἀλλ' ἀπὸ θείων εἰς θεῖα προσεχῶς καὶ ἀεὶ τῷ θεαρχικῷ πνεύματι μεταταττόμενος.

Θεωρία.

⟨1⟩ Αὕτη μὴν ὡς ἐν συμβόλοις ἡ τῆς ἱερᾶς τελετὴ θεογενεσίας οὐδὲν ἀπρεπὲς ἢ ἀνίερον οὐδὲ τῶν αἰσθητῶν ἔχουσα εἰκόνων, ἀλλ' ἀξιοθέου θεωρίας αἰνίγματα φυσικοῖς καὶ ἀνθρωποπρεπέσιν ἐσόπτροις ἐνεικονιζόμενα. Τί γὰρ ἂν φανείη διαμαρτάνουσα καὶ τοῦ θειοτέρου λόγου τῶν 397 B τελουμένων σεσιγημένου πειθοῖ καὶ θεορρημοσύνῃ τὴν τοῦ προσιόντος εὐζωΐαν ἱερῶς διαπραγματευομένη καὶ τὴν ἁπάσης ὁμοῦ κακίας δι' ἐναρέτου καὶ θείας ζωῆς ἀποκάθαρσιν τῇ δι' ὕδατος φυσικῇ καθάρσει σωματικώτερον αὐτῷ διαγγέλλουσα; Ταύτῃ δ' οὖν, εἰ καὶ μηδέν τι θειότερον εἶχεν ἡ τῶν τελουμένων συμβολικὴ παράδοσις, οὐκ ἀνίερος ἦν ὡς οἶμαι διδασκαλίαν μὲν εὐθέτου ζωῆς εἰσηγουμένη, τὴν παντελῆ δὲ τῆς

---

4 Cf Thdr Mops catech 14 init (p 403); 14,26 (pp 455 sq) 5 sq Cf Const App VII 22,2; Thdr Mops catech 14 init (p 403); 14,27 (p 457) 12 συμβόλοις: Cf EH 65,10—12 14 sq Cf I Cor 13,12; Procl in Prm V 72 16 Figura, quae appellatur ἐν διὰ δυοῖν, contrarium significat atque illud πειθοῖ σοφίας (I Cor 2,4)

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

2 θείας μακαριότητος: μίας θεότητος Rc καὶ om PaRc v post παραλαβόντες add δὲ PaRc v 4 περιβάλλοντες FaLcVcKa περιλαβόντες RcPa (-βοτ-) τῶν τελουμένων PaRc 5 ἀνάγουσιν Pt ἀπάγουσιν Pa v θεουργικωτάτῳ: θεολογικωτάτῳ Pt Pn (sed corr in mg) 6 λοιπὸν om PtPbFbVvFaLc λοι- in rasura Pn τῆς om Pn (sed add in mg) ἱεροτελεστάτης PaRc ἱερωτελετηκοτατης Pt (sed η prius corr in -ι-) 7 εὐχαριστείας Pa Pn (sed corr) Vv (sed corr) 9 τρόπον e πρότοπον corr Pt τρεπόμενος: ε prius in rasura Pt 10 post εἰς add τὰ PtPnPb μεταττόμενος Pt (sed corr) Vv (sed corr) 11 θεωρία non legitur in Fa 12 αὕτη — ἐν om Fa suppl m rec μὲν Vv v post μὴν add οὖν Vv v τελετῇ θεογενεσίᾳ corr in τελετῆς θεογενεσία Pa τελετῆς θεογενεσίας FbVv (corr in τ. θεογενεσία) τελετὴ θεογενεσίας v 13 ante τῶν add ἐκ PaRc 14 εἰκονιζόμενα v ἐνεικονιζόμενοι corr in -μένη Pa 15 ante τί add κατὰ PaRc 16 θεωρημοσύνῃ RcPnPb προσειόντος Rc corr e προειόντος 17 ἱερέως Rc 18 ἀποκαθάρσει PaRc (sed corr) ἀποκαθαίροιν Lc (sed corr) καθάρσει om PaRc 19 διαγγέλουσα Pn (sed λ superscr) αυτη Pa αὕτη Rc αὐτὴ v

ἐν κακίᾳ πολιτείας ἀποκάθαρσιν ὁλικῶς τῷ σώματι καθαιρομένῳ φυσικῶς
397 C δι' ὕδατος αἰνισσομένη. ⟨2⟩ Ἀλλ' ἔστω μὲν αὕτη τοῖς ἀτελέσιν εἰσαγωγικὴ ψυχαγωγία τά τε ἱεραρχικὰ καὶ ἑνοειδῆ τῆς πληθύος ὡς θέμις ἀποδιαστέλλουσα καὶ συμμετροῦσα ταῖς κατὰ μέρος τάξεσι τὴν ἐναρμόνιον ἀναγωγήν, ἡμεῖς δὲ ἀναβάσεσιν ἱεραῖς ἐπὶ τὰς τῶν τελουμένων ἀρχὰς ἀναβλέψαντες καὶ ταύτας ἱερῶς μυηθέντες ἐπιγνωσόμεθα, τίνων εἰσὶ χαρακτήρων τὰ ἐκτυπώματα καὶ τίνων ἀφανῶν αἱ εἰκόνες. Ἔστι γάρ, ὡς ἐν τῇ *Περὶ νοητῶν τε καὶ αἰσθητῶν* πραγματείᾳ σαφῶς διηγόρευται, τὰ μὲν αἰσθητῶς ἱερὰ τῶν νοητῶν ἀπεικονίσματα καὶ ἐπ' αὐτὰ χειραγωγία καὶ ὁδός, τὰ δὲ νοητὰ τῶν κατ' αἴσθησιν ἱεραρχικῶν ἀρχὴ καὶ ἐπιστήμη.

397 D ⟨3⟩ Λέγωμεν τοίνυν, ὡς ἔστιν ἡ τῆς θείας μακαριότητος ἀγαθότης ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχουσα τὰς τοῦ οἰκείου φωτὸς ἀγαθοεργέτιδας ἀκτῖνας ἐπὶ πάσας ἀφθόνως ἁπλοῦσα τὰς νοερὰς ὄψεις.

400 A Εἶτ' οὖν ἀποσταίη τοῦ νοητοῦ φωτὸς ἡ τῶν νοερῶν αὐθαίρετος αὐτεξουσιότης κακίας ἔρωτι συμμύσασα τὰς φυσικῶς ἐνεσπαρμένας αὐτῇ πρὸς τὸ φωτίζεσθαι δυνάμεις, ἀπήρτηται τοῦ παρόντος αὐτῇ φωτὸς οὐκ ἀποστάντος ἀλλ' ἐπιλάμποντος αὐτῇ μυωπαζούσῃ καὶ ἀποστρεφομένῃ προστρέχοντος ἀγαθοειδῶς· εἴτε τοῦ μετρίως αὐτῇ δοθέντος ὁρατοῦ τοὺς ὅρους ὑπερπηδῆσαι καὶ πρὸς τὰς ὑπὲρ τὴν κατ' αὐτὴν ὄψιν αὐγὰς ἀντωπῆσαι τολμηρῶς ἐπιχειρήσοι, τὸ μὲν φῶς ἐνεργήσει παρὰ τὰ φωτὸς οὐδέν, αὐτὴ δὲ τοῖς τελείοις ἀτελῶς ἐπιβάλλουσα τῶν μὲν ἀνοικείων οὐκ ἂν ἐφίκοιτο, τοῦ μετρίου δὲ ἀκόσμως ὑπερφρονοῦσα δι' ἑαυτὴν ἀποτεύ-

---

3 πληθύος: Cf EH 91,6 5 ἀναβάσεσιν: Cf Pl Smp 211 e 3 7 χαρακτήρων: Cf Thdr Mops catech 14,12 (p 427); 14,26 (p 455); Procl in Prm V 72 7 sqq Cf EH 65,10 sq 14 ἀφθόνως: Cf CH 18,5 15 sq Cf CH 37,20 sqq 18 sq Cf Procl in Prm V 268

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 καθαρουμένῳ Pa καθαιρουμένῳ RcPt Pn (sed corr) Pb 2 ἐνισσομένη Fa 4 τοῖς ἀνιέροις τάξεσιν Pa post μέρος add ἀνιέροις Rc τὴν legi non pot Pn 5 ἀγωγὴν PaRcKa (sed corr) 6 ταῦτα Lc (sed corr) Vv ἐπιγνωσώμεθα RcPtPbFbVv τίνων εἰσὶ: τῶν FbLc (sed in mg add τίνων εἰσι ut v l) Vv 7 τίνων: τῶν Lc (in mg v l τινων) Vv αἱ om Fa τὰς εἰκόνας Vv Lc (αἱ εἰκόνες v l in mg) 8 ὡς om Fb post ἐν 2 litt eras Rc πραγματείᾳ: πραγμάτων Lc πραγματία e corr Vv 10 post ἀρχὴ add τε Pa 12 λέγομεν Lc (sed o punctis not) Vc Ka 13 ἔχουσα corr in ἔχοντα Lc ἀγαθεργετίδας Vv 15 Εἶτ' οὖν: εἴ τις οὖν PaRc εἰ τοίνυν οὖν Pb νοερῶν: νοητῶν PaRc, -ερ- in rasura 2 litt Lc 16 συμμυήσασα PaRc (sed η exp) ἐσπαρμένας Pb συνεσπαρμένας Lc (sed in mg v l ἐνεσπ.) αὐτῷ Pa 17 δύναμις Pa ἀπήρηται Fb Vv (sed corr) 19 εἰ Fb (sed corr) 20 ὑπερπηδῆσαι scripsi versiones Phocae et Sergii secutus: ὑπερπηδήσοι Lc (οι in rasura) v ὑπερπηδήσει Pn (e corr) PbFbVcKa ὑπερπηδήση PaRcPtVvFa 21 παρὰ: πέρα Vv τὰ: om Pa τοῦ Pn 22 οὐδὲ ἓν PaRcPtPn (sed corr) Pb αὐτὴ: αὕτη PnKa αὐτῇ RcVv τῶν: τωι Pa ἀνοικείως Pt Pn (sed corr) Lc (sed corr) 22/23 -κ ἂν ἐφ- in rasura 7–8 litt Lc

ξεται. Πλήν, ὅπερ ἔφην, ἀγαθουργικῶς ἀεὶ ταῖς νοεραῖς ὄψεσι τὸ θεῖον ἥπλωται φῶς ἔνεστί τε αὐταῖς ἀντιλαβέσθαι παρόντος αὐτοῦ καὶ ἀεὶ πρὸς θεοπρεπῆ τῶν οἰκείων μετάδοσιν ὄντος ἑτοιμοτάτου. Πρὸς ταύτην 400 B
ὁ θεῖος ἱεράρχης ἀποτυποῦται τὴν μίμησιν τὰς φωτοειδεῖς αὐτοῦ τῆς
5 ἐνθέου διδασκαλίας αὐγὰς ἀφθόνως ἐπὶ πάντας ἁπλῶν καὶ τὸν προσιόντα φωτίσαι θεομιμήτως ἑτοιμότατος ὢν οὐ φθόνῳ οὐδὲ ἀνιέρῳ τῆς προτέρας ἀποστασίας ἢ ἀμετρίας μήνιδι χρώμενος, ἀλλ' ἐνθέως ἀεὶ τοῖς προσιοῦσι ταῖς αὐτοῦ φωταγωγίαις ἱεραρχικῶς ἐλλάμπων ἐν εὐκοσμίᾳ καὶ τάξει καὶ ἀναλογίᾳ τῆς ἑκάστου πρὸς τὰ ἱερὰ συμμετρίας.

10 ⟨4⟩ Ἀλλ' εἴπερ εὐταξίας ἐστὶν ἀρχὴ τὸ θεῖον ἱερᾶς, καθ' ἣν ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες οἱ ἱεροὶ νόες, ὁ πρὸς τὸ οἰκεῖον τῆς φύσεως ὁρατὸν ἀνατρέχων ἐν ἀρχῇ μέν, ὅστις ποτέ ἐστιν, αὐτὸς ὄψεται καὶ τοῦτο λήψεται 400 C
πρῶτον ἐκ τῆς πρὸς τὸ φῶς ἀνανεύσεως ἱερὸν δῶρον. Ὁ δὲ τὰ οἰκεῖα καλῶς ἀπροσπάθεσιν ὀφθαλμοῖς ἐπισκοπήσας τῶν ἀλαμπῶν μὲν ἀπο-
15 φοιτήσει τῆς ἀγνωσίας μυχῶν, τῆς θεοῦ δὲ τελεωτάτης ἑνώσεως καὶ μεθέξεως ἀτελὴς ὢν αὐτὸς οὐκ αὐτόθεν ἐπιθυμήσει, κατὰ βραχὺ δὲ διὰ τῶν αὐτοῦ πρώτων ἐπὶ τὰ ἔτι πρότερα καὶ δι' ἐκείνων ἐπὶ τὰ πρώτιστα καὶ τελειωθεὶς ἐπὶ τὴν ἀκρότητα τὴν θεαρχικὴν ἐν τάξει καὶ ἱερῶς ἀναχθήσεται. Ταύτης ἐστὶ τῆς εὐκόσμου καὶ ἱερᾶς τάξεως εἰκὼν ἡ τοῦ προσ-
20 ιόντος αἰδὼς καὶ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἐπιγνωμοσύνη τῆς ἐπὶ τὸν ἱεράρχην ὁδοῦ τὸν ἀνάδοχον ἔχουσα καθηγεμόνα. Τὸν δ' οὕτως ἀναγόμενον ἡ θεία μακαριότης εἰς τὴν ἑαυτῆς μετουσίαν εἰσδέχεται καὶ τοῦ οἰκείου φωτὸς ὥσπερ τινὸς αὐτῷ σημείου μεταδίδωσιν ἔνθεον ἀποτελοῦσα καὶ κοινωνὸν 400 D

---

11 sq Cf Pl Alc 1,132 d sqq; Corp Herm I 18 (I, p 13,10); X 8 (I, p 117,4 sqq); Plot Enn I 6,9,7; Gr Nyss beat 6 (1272 B); id hom 3 in Cant 72,5 sqq (et quae Langerbeck adnotavit); id mort (p 40,20 sqq); Procl in Alc 4,19 sqq; id theol plat I 3 (p 15,17 sqq); II 8 (p 56,20 sqq) 16 sqq Cf EH 64,23 sqq; CH 17,3 et 5; 34,14 sqq; Procl in Alc 160,13 sqq; id in Prm IV 81; V 300 23 σημείου: Cf Ps 4,7

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

2 ἥπλοται Fa 5 προιόντα Pa 6 ἀνιέρως PaRc 7 ἢ om PaRc μήνιδι: μηδὲν ἀεὶ PaRc προίουσι Pa 8 ἱεραρχικῶς: ἱεροπρεπῶς Lc 9 τὰς ἱερὰς Rc Lc (sed corr) 10 ἐπείπερ PbFbVv v Lc in mg ut v l adnot 11 τὸ: τε Fa 12 λήμψεται Pa 14 ἀναλαμπῶν Fb 15 μοιχῶν FbVv (sed corr) τελειωτάτης PaFb v 16/17 διὰ τῶν: δι' αὐτῶν Pa 17 πρῶτον FbVv (sed corr) Lc (e corr) ἐπὶ: ἐπεὶ Pa ἔτι om Lc (sed sscr postea) 18 ἀκρότητα τὴν: ἀκροτάτην PaRc ἀκρότητα – καὶ: ἀκροτάτην θεαρχικὴν τάξιν PtPnPbFa θεαρχικὴν: -ικὴν in rasura 3–4 litt Lc καὶ alter om Pn 19 εὐκόσμου: e corr Lc ἐνκόσμου Pa ἐγκόσμου Rc εὐκοσμίου Pt Pn (sed corr) Pb προιόντος Lc (sed σ add in mg) 20 τῶν – τὸν prius: τὸν καθ' ἑαυτον Rc τῶν om Pt sed sscr ἑαυτῶν Pb 21 δ' PaRc v: om cett 22 ἑαυτὴν RcVv αὐτῆς LcVcKa αὐτοῦ Fb εἰδέχεται Pt (sed corr)

τῆς τῶν ἐνθέων ἀποκληρώσεως καὶ ἱερᾶς κατατάξεως, ὧν ἐστι σύμβολον ἱερὸν ἡ τοῦ ἱεράρχου τῷ προσιόντι δωρουμένη σφραγὶς καὶ τῶν ἱερέων ἡ σωτηριώδης ἀπογραφὴ τοῖς σωζομένοις αὐτὸν ἐγκαταλέγουσα καὶ μνημοσύνοις ἱεροῖς ἀνατιθεῖσα πρὸς αὐτῷ καὶ τὸν ἀνάδοχον, ὡς τῆς
401 A ζωοποιοῦ πρὸς ἀλήθειαν πορείας τὸν μὲν ἐραστὴν ἀληθῆ καὶ συνοπαδὸν ἡγεμόνος ἐνθέου, τὸν δὲ ἀπλανῆ ταῖς θεοπαραδότοις ἡγήσεσι τοῦ ἑπομένου χειραγωγόν.

〈5〉 Ἀλλ' οὐκ ἔνεστι τῶν ἄκρως ἐναντίων ἅμα μετέχειν οὐδὲ τὸν κοινωνίαν τινὰ πρὸς τὸ ἓν ἐσχηκότα μεριστὰς ἔχειν ζωάς, εἰ τῆς τοῦ ἑνὸς ἀντέχεται βεβαίας μεθέξεως, ἀλλ' ἄσχετον εἶναι καὶ ἀκατάτακτον ἐν πάσαις ταῖς τοῦ ἑνοειδοῦς διαιρέσεσιν. Ὅπερ ἡ τῶν συμβόλων παράδοσις ἱερῶς αἰνισσομένη τὸν προσιόντα τὴν οἷον προτέραν ζωὴν ἀπεκδύσασα καὶ μέχρι τῶν κατ' ἐκείνην ἐσχάτων σχέσεων ἀπολύσασα γυμνὸν καὶ
401 B ἀνυπόδετον ἵστησι πρὸς δυσμὰς ἀφορῶντα καὶ τῇ τῶν χειρῶν ἀπώσει τὰς τῆς ἀλαμποῦς κακίας ἀναινόμενον κοινωνίας καὶ τὴν ἐγγενομένην αὐτῷ τῆς ἀνομοιότητος ἕξιν ὥσπερ ἐκπνέοντα καὶ τὰς ὁλικὰς ὁμολογήσαντα πρὸς τὸ τοῦ θεοειδοῦς ἐναντίον ἀποταγάς. Οὕτω παντελῶς ἄσχετον αὐτὸν καὶ ἀκοινώνητον γεγονότα πρὸς ἕω μετάγει τὴν ἐν τῷ θείῳ φωτὶ στάσιν τε καὶ ἀνάνευσιν ἔσεσθαι καθαρῶς ἐν τῇ παντελεῖ τῆς κακίας ἀποφοιτήσει διαγγέλλουσα καὶ τὰς ἱερὰς αὐτοῦ τῆς πρὸς τὸ ἓν ὁλικῆς συννεύσεως ὁμολογίας ἑνοειδοῦς γενομένου φιλαλήθως ἀποδεχομένη.

Ἀλλ' ἔστι που δῆλον ὡς οἶμαι τοῖς τῶν ἱεραρχικῶν ἐπιστήμοσιν, ὅτι

---

5 Cf Pl Phdr 249 e 4; id Smp 211 b sq 5 sq συνοπαδὸν ἡγεμόνος: Cf EH 86,10; Pl Phdr 248 c 3 8 Cf Mt 6,24; Or or 25,3 (p 358,28) 9 μεριστὰς: Cf Procl in Alc 245,8 sqq; vita divisa ad multitudinem pertinet, de qua cf EH 91,6 12 Cf Eph 4,22; Col 3,9; Thdr Mops catech 14,8 (p 419); Procl inst 209 (et nota p 307) 20 sq Cf Joh 17,21

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἀποκληρώσεως: om Pb (sed suppl in mg) ἀποπληρώσεως FbVv κατατάξεως: om Pn τάξεως FbVv 2 ἱερῶν FbVv 5 post ζωοποιοῦ add καὶ Pb πορίας Pa ante ἀληθῆ add τῆς ἀληθείας Pt PnPbFa 6 ἡγενόμενος Pa ἁπλανῆ ταῖς: ἁπλαῆ (ν superscr m rec) τοῖς Pa ἅπλητοις Rc 7 χειραγωγῶν Lc (corr e -ον) 8 μετασχεῖν PbFbVvLc (sed in mg μετέχειν ut v l) VcKa τὸν: τῶν RcFb 10 βεβαίας ἀντέχεται coll PtPnPbFa ἀκάτακτον RcPt (sed τα sscr) Fa 12 οἱονεὶ Pt (corr e οἷον) VcKa 13 ἀποδύσασα Pt (sed corr) PnFaLc (sed in mg ἀπολύσασα ut v l) 14 ἀνυπόδητον PaRc Lc (sed ut dubium η signific) δυσμαῖς PaFb Lc (e corr) Ka Vv ἀποτασεῖ Pa ἀπόσει RcPtPn (sed corr) Fa 15 ἀπαινόμενον Vv ἀνελόμενον Pa 17 τοῦ – ἀποταγὰς om Pa add m rec in mg οὕτως Lc (sed -ς eras) 18 αὐτὸν ante ἄσχετον coll FbVv καὶ om Lc (sed superscr) πρὸς ἕω: πρόσω Pa 19 παντελῆ Pb (sed corr) 20 διαγγέλουσα PbPt ὁλικῆς: λογικῆς PaRc 21 συνεύσεως Pt ante ὁμολογίας add καὶ Rc ἀποδέχομ Fa (suppl ενη in fine lineae nescio an ead m) 22 δηλῶν Rc (sed corr) τοῖς: τῆς PtFb τῶν om Vc

ταῖς διηνεκέσιν ἐν συντονίᾳ πρὸς τὸ ἓν ἀνατάσεσι καὶ ταῖς τῶν ἐναντίων ὁλικαῖς νεκρώσεσι καὶ ἀνυπαρξίαις τὸ ἀναλλοίωτον ἴσχει τὰ νοερὰ τῆς 401 C
θεοειδοῦς ἕξεως. Οὐ γὰρ ἀναχωρῆσαι χρὴ μόνον ἀπὸ κακίας ἀπάσης, ἀλλὰ καὶ ἀρρενωπῶς ἀμάλθακτον εἶναι καὶ ἀφόβητον ἀεὶ πρὸς τὴν ἐπ' αὐτὴν ὁλέθριον ὕφεσιν οὐδὲ τοῦ ἱεροῦ τῆς ἀληθείας ἔρωτος ἐν καταλήξει ποτὲ γενέσθαι, προσεχῶς δὲ καὶ αἰωνίως ἐπ' αὐτὴν ὅση δύναμις ἀνατείνεσθαι τὴν ἐπὶ τὰ τελεώτερα τῆς θεαρχίας ἀναγωγὴν ἱερῶς ἀεὶ διαπραγματευόμενον. ⟨6⟩ Ὁρᾷς δὲ τὰς τούτων ἀκριβεῖς εἰκόνας ἐν τοῖς ἱεραρχικῶς τελουμένοις. Ὁ μὲν γὰρ θεοειδὴς ἱεράρχης ἀπάρχεται τῆς ἱερᾶς ἁλοιφῆς, οἱ δὲ ἱερεῖς ὑπ' αὐτῷ τελοῦσι τὴν τῆς χρίσεως ἱερουργίαν ἐπὶ τοὺς ἱεροὺς ἐν τύπῳ τὸν τελούμενον ἀγῶνας ἐκκαλούμενοι, καθ' οὓς 401 D
ὑπ' ἀθλοθέτῃ Χριστῷ γινόμενος, ἐπειδὴ ὡς θεός ἐστι τῆς ἀθλοθεσίας δημιουργός, ὡς σοφὸς δὲ τοὺς νόμους αὐτῆς τέθεικεν, εἰργάσατο δὲ ὡς καλὸς εὐπρεπῆ τοῖς νικῶσι τὰ ἔπαθλα, καὶ τὸ ἔτι θειότερον· ἐπείπερ ὡς ἀγαθὸς ἐν τοῖς ἀθληταῖς ἐγεγόνει μετ' αὐτῶν ἱερῶς ὑπὲρ τῆς αὐτῶν ἐλευθερίας καὶ νίκης πρὸς τὸ τοῦ θανάτου καὶ τῆς φθορᾶς ἀγωνιζόμενος 404 A
κράτος, τοῖς μὲν ἀγῶσιν ὡς θείοις ὁ τελούμενος ἐπιβήσεται χαίρων, ἐμμενεῖ δὲ ταῖς τοῦ σοφοῦ νομοθεσίαις καὶ κατ' αὐτὰς ἀπαραβάτως ἀγωνιεῖται πρὸς τὴν τῶν καλῶν ἐπάθλων ἐλπίδα βεβαίως ἔχων ὑπ' ἀγαθῷ τῆς ἀθλοθεσίας κυρίῳ καὶ ἡγεμόνι ταττόμενος, ἐπιβὰς δὲ τοῖς θείοις ἴχνεσι τοῦ ἀθλητῶν πρώτου δι' ἀγαθότητα ταῖς θεομιμήτοις ἀθλήσεσι τὰς πρὸς θέωσιν ἐναντίας αὐτῷ καταπαλαίσας ἐνεργείας τε καὶ ὑπάρξεις συναποθνήσκει Χριστῷ μυστικῶς εἰπεῖν τῇ ἁμαρτίᾳ κατὰ τὸ βάπτισμα.

⟨7⟩ Καί μοι συνετῶς ἐννόει τὰ ἱερὰ μεθ' ὅσης οἰκειότητος ἔχει τὰ 404 B
σύμβολα. Καὶ γὰρ ἐπειδὴ θάνατός ἐστιν ἐφ' ἡμῶν οὐ τῆς οὐσίας ἀν-

---

11 Cf I Cor 9,24; Eph 6,11 sqq; II Tim 2,5; Hbr 12,1; Bas bapt 13,7 (440 A); Cyr H catech 21 myst 3,4; Thdr Mops catech 13,20 (p 401); 14,1 (p 403); Procl in Prm V 300 12 Cf Clem str VII 20,4 (p 14,25) 22 sq Cf Rm 6,3; Col 2,12; II Tim 2,11; Cyr H catech 20 myst 2,6; Gr Nyss or catech 35 (p 134,10 sqq); Thdr Mops catech 14,5 (pp 411 sq)

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 πρὸς τὸ: -ς τ- in rasura Pn τὸ om v post ἀνατάσεσι eras v Pn 2 ἀναναλλοίωτον Fb 4 ἀρρενοπῶς PaRcPt ante ἀμάλθακτον add τὸ Fb καὶ alter om v ἀεὶ om Fa exp Lc 5 ἔφεσιν Lc (sed in mg ὕφεσιν) ἔρωτος om Pa 6 ὡς ἡ Pa 7 τελειώτερα PbPn (sed corr in τελειότερα) item Vv τελεώτατα Pa τελειότερα FbLc v 8 ἀκριβεῖς: -εῖ- e corr Pn ἀκριβεῖ Pa 9 γὰρ θεοειδὴς: ἀγαθοειδὴς Pa 10 ἱρᾶς Fa post ἱερεῖς add οἱ Lc (sed del) ὑπ': ἐπ' PbFbVv χρήσεως PtFb 11 ante ἀγῶνα add κανόνα Pn (sed del) ἀγῶνα PtFa (sed corr ead m) Pn (sed corr) 12 χρηστῷ Pa γιγνόμενος PtPnPbFbVvFaLc 13 τέθηκεν Vv (sed corr) δὲ alter om PaRc 14 εὐπρεπῆς PaRc 17 θείοις: θεὸς PaRc ἐπερήσεται Lc in mg ἐπιβήσεται ἐνμένει Pa ἐμμένη Fb (sed corr) ἐμμένει v 18 κατὰ ταύτας Lc 20 ταττόμενος: διαπραττόμενος Lc 22 καπαλέσας Pa (τα sscr ead m) 24 post μοὶ iterat καὶ FbVv 25 post οὐσίας add αὐτῆς Pb

υπαρξία κατὰ τὸ δόξαν ἑτέροις ἀλλ' ἡ τῶν ἡνωμένων διάκρισις εἰς τὸ ἡμῖν ἀφανὲς ἄγουσα τὴν ψυχὴν μὲν ὡς ἐν στερήσει σώματος ἀειδῆ γινομένην, τὸ σῶμα δὲ ὡς ἐν γῇ καλυπτόμενον ἢ καθ' ἑτέραν τινὰ τῶν σωματοειδῶν ἀλλοιώσεων ἐκ τῆς κατ' ἄνθρωπον ἰδέας ἀφανιζόμενον, οἰκείως ἡ δι' ὕδατος ὁλικὴ κάλυψις εἰς τὴν τοῦ θανάτου καὶ τοῦ τῆς ταφῆς ἀειδοῦς εἰκόνα παρείληπται. Τὸν οὖν ἱερῶς βαπτιζόμενον ἡ συμβολικὴ διδασκαλία μυσταγωγεῖ ταῖς ἐν τῷ ὕδατι τρισὶ καταδύσεσι τὸν θεαρχικὸν τῆς τριημερονύκτου ταφῆς Ἰησοῦ τοῦ ζωοδότου μιμεῖσθαι θάνατον ὡς ἐφικτὸν ἀνδράσι τὸ θεομίμητον, ἐν ᾧ κατὰ τὴν τοῦ λογίου
404 C μυστηριώδη καὶ κρυφίαν παράδοσιν οὐδὲν εὕρηκεν ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων.

⟨8⟩ Ἐξῆς δὲ φωτοειδεῖς ἐσθῆτας ἐπιβάλλουσι τῷ τελουμένῳ. Τῇ γὰρ ἀνδρικῇ καὶ θεοειδεῖ τῶν ἐναντίων ἀπαθείᾳ καὶ τῇ πρὸς τὸ ἓν ἐν συντονίᾳ συννεύσει τὸ ἄκοσμον κοσμεῖται καὶ τὸ ἀνείδεον εἰδοποιεῖται τῇ φωτοειδεῖ καθόλου ζωῇ λαμπρυνόμενον. Ἡ δὲ τοῦ μύρου τελειωτικὴ χρῖσις εὐώδη ποιεῖ τὸν τετελεσμένον. Ἡ γὰρ ἱερὰ τῆς θεογενεσίας τελείωσις ἑνοῖ τὰ τελεσθέντα τῷ θεαρχικῷ πνεύματι. Τὴν δὲ νοητῶς εὐωδοποιὸν καὶ τε-
404 D λεσιουργὸν ἐπιφοίτησιν ἀρρητοτάτην οὖσαν ἐπιγνῶναι νοερῶς παρίημι τοῖς ἠξιωμένοις τῆς κατὰ νοῦν τοῦ θείου πνεύματος ἱερᾶς καὶ θεουργοῦ κοινωνίας. Ἐν τέλει δὲ πάντων ὁ ἱεράρχης ἐπὶ τὴν ἱερωτάτην εὐχαριστίαν καλεῖ τὸν τετελεσμένον καὶ τῆς τῶν τελεστικῶν μυστηρίων αὐτῷ μεταδίδωσι κοινωνίας.

---

1 sq Pugnare videtur cum EH 121,10 sqq, sed cf Gr Nyss or catech 35 (p 133,6 sqq) 2 Spectat ad Stoicorum interpretationem vocis Ἀιδης ut ἀϊδής (invisibilis) 5 sq Cf Const App III 17,1; Thdr Mops catech 14,6 (pp 413 sq) 10 Cf Joh 18,38; Lc 23,4 sim 13 φωτοειδεῖ ζωῇ: Cf I Joh 1,7 14 sq Cf II Cor 2,14 sq; Cyr H catech 21 myst 3,1 sqq; Gr Nyss hom 1 in Cant 34,15 sqq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἀλλ' ἡ τῶν om PaRc sed post ἡνωμένων add δὲ Rc εἰς om Pa 2 ἄγουσα: ἔχουσα Lc (sed εχ del) 3 γιγνομένην PaRc (-γνωμ-) PtPnFb Fa Lc ἢ om FbVv v ἕτερον Rc 4 κατὰ PnFbVv εἰδέας RcPt Vv (sed corr) FaLc 5 ὁλίκῆς Vv τοῦ prius om PaRcPtPn FaLc nescio an recte καὶ τοῦ om Pb τοῦ om VcKa 6 τὸν e τῶν corr Fb 7 μυσταγωγεῖται PaRc (-εῖσται) post καταδύσεσιν add καὶ ἀνδύσεσιν RcPtPnPbFb VvFaLcKa 8 τριημερουνύκτου Pa ταφῆς Ἰησοῦς τοῦ om Rc 9 τῶν λογίων Lc e correctura λόγου Fb 10 καὶ: κατὰ Rc κρυφαίαν FbVv ηὕρηκεν PaRc εὗρεν (υρ in rasura 4 fere litt υρηκ?) Pb 11 δὲ om Fa αἰσθήτας Pa 12 θεοειδῆ Pa ἀπαθείας Fa ἓν om Rc ἐν om PaFa 13 ἀνίδεον Rc (sed corr) Pb (sed corr) Fb (sed corr) φωτοειδῆ Pb (corr e -δεῖ) Vv e corr 14 χρήσις PaPt (sed corr) PbFa 16 τῷ om Lc εὐοδοποιὸν v 17 παρίειμι Pt (sed corr) PbFa παρ' ἡμῖν Lc (sed corr) 18 post κατὰ add τὸν PbFbVv v 19 post τέλει add τε Lc, sed exp ἱεροτάτην Pa εὐχαριστείαν Pa Pn (sed corr) 20 τελεστικῶν om Fb

⟨III.⟩

Ἀλλ' εὖγε ὅτι ταύτης ἐμνήσθημεν, ἣν οὐ θεμιτὸν ἐμοὶ παραδραμόντι 424 C
τῶν ἱεραρχικῶν τι πρὸ ταύτης ἕτερον ὑμνῆσαι· καὶ γὰρ ἔστι κατὰ τὸν
κλεινὸν ἡμῶν καθηγεμόνα τελετῶν τελετὴ καὶ χρὴ πρὸ τῶν ἄλλων αὐτὴν
ἱερογραφικῶς ἐκθέμενον ἐκ τῆς ἐνθέου κατὰ τὰ λόγια καὶ ἱεραρχικῆς
ἐπιστήμης ἐπὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς ἀναχθῆναι τῷ θεαρχικῷ πνεύματι θεω-
ρίαν.

Καὶ πρῶτόν γε τοῦτο ἱερῶς ἐποπτεύσωμεν, ὅτου δὴ ἕνεκα τὸ κοινὸν
καὶ ταῖς ἄλλαις ἱεραρχικαῖς τελεταῖς ἐκκρίτως αὐτῇ παρὰ τὰς λοιπὰς
ἀνατέθειται καὶ ἐνιαίως ἀνηγόρευται κοινωνία τε καὶ σύναξις ἑκάστης
ἱεροτελεστικῆς πραγματείας καὶ τὰς μεριστὰς ἡμῶν ζωὰς εἰς ἑνοειδῆ
θέωσιν συναγούσης καὶ τῇ τῶν διαιρετῶν θεοειδεῖ συμπτύξει τὴν πρὸς
τὸ ἓν κοινωνίαν καὶ ἕνωσιν δωρουμένης. Φαμὲν δέ, ὅτι ταῖς τῶν ἄλλων 424 D
ἱεραρχικῶν συμβόλων μεθέξεσιν ἡ τελείωσις ἐκ τῶν ταύτης θεαρχικῶν
καὶ τελειωτικῶν ἔνεστι δωρεῶν. Οὐ γὰρ ἔνεστιν σχεδόν τινα τελεσθῆναι
τελετὴν ἱεραρχικὴν μὴ τῆς θειοτάτης εὐχαριστίας ἐν κεφαλαίῳ τῶν καθ'
ἕκαστα τελουμένων τὴν ἐπὶ τὸ ἓν τοῦ τελεσθέντος ἱερουργούσης συν-
αγωγὴν καὶ τῇ θεοπαραδότῳ δωρεᾷ τῶν τελειωτικῶν μυστηρίων τελε- 425 A
σιουργούσης αὐτοῦ τὴν πρὸς θεὸν κοινωνίαν. Εἰ τοίνυν ἑκάστη τῶν
ἱεραρχικῶν τελετῶν ἀτελὴς μὲν οὖσα τὴν πρὸς τὸ ἓν ἡμῶν κοινωνίαν καὶ
σύναξιν οὐ τελεσιουργήσει καὶ τὸ εἶναι τελετὴ διὰ τὸ ἀτέλεστον ἀφῃρη-
μένη, τὸ δὲ τέλος ἅπάσῃ καὶ τὸ κεφάλαιον ἡ τῶν θεαρχικῶν μυστηρίων
τῷ τελουμένῳ μετάδοσις, εἰκότως ἡ ἱεραρχικὴ σύνεσις ἐπωνυμίαν αὐτῇ
κυρίαν ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων ἀληθείας ἐφεῦρεν. Οὕτω δὴ καὶ τὴν ἱερὰν
τῆς θεογενεσίας τελετήν, ἐπειδὴ πρώτου φωτὸς μεταδίδωσι καὶ πασῶν
ἐστιν ἀρχὴ τῶν θείων φωταγωγιῶν, ἐκ τοῦ τελουμένου τὴν ἀληθῆ τοῦ

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

capiti praem κεφάλαιον Γ̄ περὶ τῶν ἐν τῇ συνάξει τελουμένων PaPtPn PbFb (pro τελουμ. scr τελομένων) FaLcVcKa v 3 καινὸν Fa κλινὸν Pa ἡγεμόνα Rc πρὸς Fb (sed -ς eras) αὐτῇ τὴν Fb 5 ἀχθῆναι Lc (corr in mg) 7 ὅτου: τοῦ PaRc (sed corr) 9 ἑνιαίως: post ἑ rasura 1—2 litt Rc 10 πραγματίας Lc 11 θεοειδεῖ: -ει alter in rasura Pb 12/13 τὰς ... μεθέξει Pa τὰς ... μεθέξεις Rc 13 τελλειώσεις (sic) corr e -σης Rc θεαρχικῶν: θεαρχείων Pa ἱεραρχικῶν Rc Lc (sed corr) 14 ante ἔνεστι add εὑρεῖν PaRc post ἔνεστι add σχεδὸν Pt 15 εὐχαριστείας PaPn (sed corr) Fa 16 τὸ: τοῦ PtFa τοῦ om PaRcFa (sed postea add ead m) 18 ἑκάστῃ Rc 19 μένουσα RcPtPn VcKa τὸ: Rc exhibet rasuram, sed scriptum non fuerat τὸ ἡμῖν Pn 21 ἁπάσῃ PaRcFbVvLcVcKa ἁπάσης PtPnFa v 22 τῷ τελουμένῳ om Rc 23 τῆς om Ka (sed superscr) post πραγμάτων add μυστηρίων τῶν τελουμένων μετὰ FaLc ἐφεῦρεν: -ευ in rasuram 2 litt scr m alt Pn ἐφηῦρεν Pa δὴ: δὲ Lc 24 ἐπειδὴ: ἐν ειδη, corr in ἐν εἴδει Vv scil e coniectura πᾶσιν FbVv 25 ἐστιν om PtPnFbFaLc (sed superscr) ἀρχὴ: adscr in mg ἄλλο ἄρχει Lc

φωτίσματος ἐπωνυμίαν ὑμνοῦμεν. Εἰ γὰρ καὶ πᾶσι κοινὸν τοῖς ἱεραρχικοῖς τὸ φωτὸς ἱεροῦ μεταδιδόναι τοῖς τελουμένοις, ἀλλ' αὕτη τὸ πρώτως ἰδεῖν
425 B ἐδωρήσατό μοι καὶ διὰ τοῦ ταύτης ἀρχικωτάτου φωτὸς πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἱερῶν ἐποψίαν φωταγωγοῦμαι. Ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀνασκεψώμεθα καὶ κατίδωμεν ἱεραρχικῶς τὴν καθ' ἕκαστον ἀκριβῆ τῆς ἁγιωτάτης τε- 5
λετῆς ἱερουργίαν καὶ θεωρίαν.

Μυστήριον συνάξεως εἴτ' οὖν κοινωνίας.

Ὁ μὲν ἱεράρχης εὐχὴν ἱερὰν ἐπὶ τοῦ θείου θυσιαστηρίου τελέσας, ἐξ αὐτοῦ τοῦ θυμιᾶν ἀρξάμενος ἐπὶ πᾶσαν ἔρχεται τὴν τοῦ ἱεροῦ χώρου περιοχήν· ἀναλύσας δὲ πάλιν ἐπὶ τὸ θεῖον θυσιαστήριον ἀπάρχεται τῆς 10
ἱερᾶς τῶν ψαλμῶν μελῳδίας συναδούσης αὐτῷ τὴν ψαλμικὴν ἱερολογίαν ἁπάσης τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακοσμήσεως. Ἐξῆς δὲ διὰ τῶν λειτουργῶν
425 C ἡ τῶν ἁγιογράφων δέλτων ἀνάγνωσις ἀκολούθως γίνεται, καὶ μετὰ ταύτας ἔξω γίνονται τῆς ἱερᾶς περιοχῆς οἱ κατηχούμενοι καὶ πρὸς αὐτοῖς οἱ ἐνεργούμενοι καὶ οἱ ἐν μετανοίᾳ ὄντες, μένουσι δὲ οἱ τῆς τῶν θείων 15
ἐποψίας καὶ κοινωνίας ἄξιοι. Τῶν λειτουργῶν δὲ οἱ μὲν ἑστᾶσι παρὰ τὰς τοῦ ἱεροῦ πύλας συγκεκλεισμένας, οἱ δὲ ἄλλο τι τῶν τῆς οἰκείας τάξεως ἐνεργοῦσιν, οἱ δὲ τῆς λειτουργικῆς διακοσμήσεως ἔκκριτοι σὺν τοῖς ἱερεῦσιν ἐπὶ τοῦ θείου θυσιαστηρίου προτιθέασι τὸν ἱερὸν ἄρτον καὶ «Τὸ τῆς εὐλογίας ποτήριον» προομολογηθείσης ὑπὸ παντὸς τοῦ τῆς ἐκκλησίας 20
πληρώματος τῆς καθολικῆς ὑμνολογίας. Πρὸς οἷς ὁ θεῖος ἱεράρχης εὐχὴν

---

1 φωτίσματος: Cf II Cor 4,4; Hbr 6,4; 10,32; Clem paed I 6 (p 105,23) 13 sq Cf C Laod can 19 (II 567 Mansi); T Dom I 22 (p 34); I 35 (p 82) 13 sqq Cf Const App VIII 6,4—15,11 16 Cf T Dom I 36 (p 88). 18 Cf T Dom I 23 (p 36) 19 sq Vide I Cor 10,16 21 sqq Cf Cyr H catech 23 myst 5,2 sqq; T Dom I 23 (pp 36 sq)

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 πᾶσι: τοῖς ἀλλοις Pt (corr e πᾶσι) FaLcVc πᾶσι τοῖς ἄλλοις PbFbVvKa τοῖς om FaLcVcKa 2 αὐτῇ Rc (sed corr) πρῶτον PaRc εἰδεῖν FaPn (sed corr) 3 δι' αὐτοῦ Pa πρὸς: ἐπὶ PaRcPt (sed corr) PnPb Fa v 4 χειραγωγοῦμαι RcPtPnLc εἰπότες Pa 5 τελετῆς om Pt (sed suppl in mg) Pn (sed add in mg, postea rursus eras) Fa 8 θείου om Pb 9 τοῦ prius om PaRc πᾶν Pa (sed corr ead m) ἔρχεται: ἄρχεται Fa ἔ- e corr Pn τὴν om Pa 11 post τῶν 1 verbum eras (fortasse τῆς) Rc συναδώσης Pa συναδούσας Rc (sed corr) ψαλμωδικὴν PbFbVv 12 πάσης Fb VvFaLcVcKa τῆς om Rc 14 ταύτα Pt (sed corr) Pn ταύτης Fb αὐτοὺς Fa 15 οἱ secundum om Pa (sed superscr) τῶν om v 16 ἑστᾶσι: ἐν στάσει Rc 17 συγκεκλειμένας RcPt συγκεκλημένας Pa Attica scil forma usi τῶν om PaRc (suppl m rec ut vid) 19 τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θείου VcKa προσομολογηθείσης Lc (sed corr) προομολογηθήσης Pn (ex είσης corr) 20 τῆς ἐκκλησίας om Fa 21 post ὑμνολογίας 5—6 litt eras Vv πρὸς om Vv (add in mg alt m)

ἱερὰν τελεῖ καὶ τὴν ἁγίαν εἰρήνην ἅπασι διαγγέλλει, καὶ ἀσπασαμένων ἀλλήλους ἁπάντων ἡ μυστικὴ τῶν ἱερῶν πτυχῶν ἀνάρρησις ἐπιτελεῖται· 425 D
καὶ νιψαμένων τὰς χεῖρας ὕδατι τοῦ ἱεράρχου καὶ τῶν ἱερέων ὁ μὲν ἱεράρχης ἐν μέσῳ τοῦ θείου θυσιαστηρίου καθίσταται, περιεστᾶσι δὲ
5 μόνοι μετὰ τῶν ἱερέων οἱ τῶν λειτουργῶν ἔκκριτοι. Καὶ τὰς ἱερὰς θεουργίας ὁ ἱεράρχης ὑμνήσας ἱερουργεῖ τὰ θειότατα καὶ ὑπ' ὄψιν ἄγει τὰ ὑμνημένα διὰ τῶν ἱερῶς προκειμένων συμβόλων, καὶ τὰς δωρεὰς τῶν θεουργιῶν ὑποδείξας εἰς κοινωνίαν αὐτῶν ἱερὰν αὐτός τε ἔρχεται καὶ τοὺς ἄλλους προτρέπεται. Μετασχὼν δὲ καὶ μεταδοὺς τῆς θεαρχικῆς 428 A
10 κοινωνίας εἰς εὐχαριστίαν ἱερὰν καταλήγει τῶν πολλῶν μὲν εἰς μόνα τὰ θεῖα σύμβολα παρακυψάντων, αὐτοῦ δὲ ἀεὶ τῷ θεαρχικῷ πνεύματι πρὸς τὰς ἁγίας τῶν τελουμένων ἀρχὰς ἐν μακαρίοις καὶ νοητοῖς θεάμασιν ἱεραρχικῶς ἐν καθαρότητι τῆς θεοειδοῦς ἕξεως ἀναγομένου.

Θεωρία.

15 〈1〉 Δεῦρο δὴ οὖν, ὦ παῖ καλέ, μετὰ τὰς εἰκόνας ἐν τάξει καὶ ἱερῶς ἐπὶ τὴν θεοειδῆ τῶν ἀρχετύπων ἀλήθειαν ἐκεῖνο τοῖς ἔτι τελειουμένοις εἰς ἐναρμόνιον αὐτῶν ψυχαγωγίαν εἰπών, ὡς οὐδὲ τῶν συμβόλων ἡ ποικίλη καὶ ἱερὰ σύνθεσις ἀνόητος αὐτοῖς ὑπάρχει καὶ μέχρι τῶν ἐκτὸς φαινομένη 428 B
μόνον. Αἱ μὲν γὰρ ἱερώταται τῶν λογίων ᾠδαὶ καὶ ἀναγνώσεις διδα-
20 σκαλίαν αὐτοῖς ἐναρέτου ζωῆς ὑφηγοῦνται καὶ πρό γε τούτου τὴν παντελῆ τῆς φθοροποιοῦ κακίας ἀποκάθαρσιν, ἡ δὲ θειοτάτη τοῦ ἑνὸς καὶ ταὐτοῦ καὶ ἄρτου καὶ ποτηρίου κοινὴ καὶ εἰρηναία μετάδοσις ὁμοτροπίαν αὐτοῖς ἔνθεον ὡς ὁμοτρόφοις νομοθετεῖ καὶ τοῦ θειοτάτου δείπνου καὶ ἀρχισυμβόλου τῶν τελουμένων εἰς μνήμην ἱερὰν ἄγει, καθ' ὃ καὶ

---

3 sqq Cf Thdr Mops catech 15 init (p 463) 6 sqq Cf Const App VIII 12,7 – 37; T Dom I 23 (pp 38 sqq); Thdr Mops catech 16 init (p 533) 22 Cf ad EH 93,1 22 sq ὁμοτροπίαν – ὁμοτρόφοις: Cf Pl Phd 83 d 24 μνήμην: Cf Lc 22,19

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 καὶ prius om Ka sed add supra lin καὶ – ἀγγέλλει om Pn (sed add in mg alt m) διαγγέλει PtFb 3 post τοῦ add τε Lc (sed postea del) 4 θείου om Pb 5 μόνον Pn (sed corr) 6 ὑπομνήσας Pn 7 προσκειμένων Pt (sed corr) 8 ἱερὰν: ἱεράρχει Pa 9 δὲ: τε Rc 10 εὐχαριστείαν PaPn (sed corr) 11 ἀεὶ: δεῖ Rc 12 νοεροῖς Pa (sed cf 95,1 sq; 98,12) 13 καθαριότητι FbVv ἀναγωμένου Rc ἀναγωμένον Fb 16 ἔτι: ἐπὶ Pa τελουμένοις PaRc (sed corr uterque) PbFbVv 17 εἶπω PaRcPnPbVcKa 18 ἀνόητος Fa v ὑπάρχη Rc (sed corr) καὶ alter om Fa v 19 γὰρ om Pt (add in mg) Pb λόγων Lc ἀνάγνωσις Pa 20 πρὸ: in mg add πρὸς ut v l Lc πρός γε τούτοις PaRc τὴν om PaRc 21 ἐντελῆ PaRc (sed cf 73,21 sq) 23 ὁμοτρόφοις PaRcPtVcKa v: ὁμοτρόποις PnPbFbVvFaLc (sed in mg add ὁμοτρόφοις ut v l)

αὐτὸς ὁ τῶν συμβόλων δημιουργὸς ἀποκληροῖ δικαιότατα τὸν οὐχ ὁσίως αὐτῷ καὶ ὁμοτρόπως τὰ ἱερὰ συνδειπνήσαντα διδάσκων εὐαγῶς τε ἅμα καὶ θεοπρεπῶς, ὡς ἡ καθ' ἕξιν ἀληθὴς ἐπὶ τὰ θεῖα προσέλευσις τὴν πρὸς τὸ ὅμοιον αὐτῶν κοινωνίαν τοῖς προσιοῦσι χαρίζεται.

428 C 〈2〉 Ταῦτα μὲν οὖν ὡς ἔφην ἐπὶ τὰ τῶν ἀδύτων προπύλαια καλῶς διαγεγραμμένα τοῖς ἀτελέσιν ἔτι πρὸς θεωρίαν αὐτάρκη καταλιπόντες εἰσέλθωμεν ἀπὸ τῶν αἰτιατῶν εἰς τὰ αἴτια κατὰ τὴν ἱερὰν ἡμῶν σύναξιν, καὶ τὴν εὐπρεπῆ τῶν νοητῶν Ἰησοῦ φωταγωγοῦντος ὀψόμεθα θεωρίαν τὸ μακάριον ἀποστίλβουσαν ἐμφανῶς τῶν ἀρχετύπων κάλλος. Ἀλλ' ὦ θειοτάτη καὶ ἱερὰ τελετή, τὰ περικείμενά σοι συμβολικῶς ἀμφιέσματα τῶν αἰνιγμάτων ἀποκαλυψαμένη τηλαυγῶς ἡμῖν ἀναδείχθητι καὶ τὰς νοερὰς ἡμῶν ὄψεις ἐνιαίου καὶ ἀπερικαλύπτου φωτὸς ἀποπλήρωσον.

428 D 〈3〉 Δεῖ δὴ οὖν ἡμᾶς (ἐντὸς γὰρ εἶναι τῶν πανιέρων οἶομαι) τὸ νοητὸν τοῦ πρώτου τῶν ἀγαλμάτων ἀπογυμνώσαντας εἰς τὸ θεοειδὲς αὐτοῦ κάλλος ἐνατενίσαι καὶ τὸν ἱεράρχην ἐνθέως ἰδεῖν ἀπὸ τοῦ θείου θυσιαστη-
429 A ρίου μέχρι τῶν ἐσχάτων τοῦ ἱεροῦ μετ' εὐοσμίας ἰόντα καὶ πάλιν ἐπ' αὐτῷ τελειωτικῶς ἀποκαθιστάμενον. Ἥ τε γὰρ ὑπὲρ πάντα θεαρχικὴ μακαριότης, εἰ καὶ ἀγαθότητι θείᾳ πρόεισιν εἰς τὴν τῶν μετεχόντων αὐτῆς ἱερῶν κοινωνίαν, ἀλλ' οὐκ ἔξω τῆς κατ' οὐσίαν ἀκινήτου στάσεως καὶ ἱδρύσεως γίνεται, πᾶσι δὲ τοῖς θεοειδέσιν ἀναλόγως ἐλλάμπει περὶ ἑαυτὴν ὄντως οὖσα καὶ τῆς οἰκείας ὅλως οὐ παρακινουμένη ταὐτότητος. Ὡσαύτως ἡ θεία τῆς συνάξεως τελετή, κἂν ἐνιαίαν καὶ ἁπλῆν ἔχουσα καὶ συνεπτυγμένην ἀρχὴν εἰς τὴν ἱερὰν ποικιλίαν τῶν συμβόλων φιλαν-

---

1 sq Cf Mt 22,11 sqq 5 ἀδύτων προπύλαια: Cf Plot Enn I 6,8,1 sq; VI 9,11,18; Bas hex II 1 (28 C) 5 sqq Cf Jamb myst VII 2 17 sqq Cf CH 8,5 sqq; DN 135,13 sqq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἀποπληροῖ Fb δικαιώτατον οὐχ Pa δικαιώτατα Rc (sed corr) PnFa τὸν: τῶν Fb Vv (sed corr) 2 ἱερὰς Pa 3 κατ' FbVv (sed corr) 4 αὐτῶν: αὐτῷ RcLc τοῖς: αὐτοῖς Pa προιοῦσι Pa 5 ἀδυνάτων Pt (sed corr) Pn 6 καταλειπόντες RcPt Pn (sed corr) Vv (sed corr) FaLc καταλείποντες PaFb v 7 κατὰ: καὶ FbVvLc (sed corr) ante τὴν addendum esse εἶτα in mg adnot Lc 8 νοητῶν: ὄντων Pt corr e νοητῶν, at tamen in mg adscr νοη m rec (sed postea eras) Lc (sed in mg adscr νοητῶν ut v l) VcKa post Ἰησοῦ add τοῦ PtPn ὀψώμεθα Fb (sed vix discerni pot) VvFaLc (sed ω postea del) 9 ἀλλὰ Pb v ὦ: ἡ Pa 10 θεωτάτη FbVv 11 ἀποκαλυψαμένη: ἀπο- in rasura Pt ἀναδείχθητι: ἐμφανίσθητι Pt 13 δὴ: δ' Rc (sed corr m rec) γὰρ εἶναι PbFbVvVcKa: παρεῖναι PaPtPnFaLc (in mg adscr γὰρ εἶναι ut v l) v παριέναι Rc οἶομαι: καὶ PaRc τὸ: τὸν RcPt 15 ἐνιδεῖν Fb 16 τῶν om PaRc εὐκοσμίας corr ex εὐοσμίας Pn εὐωσμίας Rc Vv (sed corr) Lc (sed corr) ἐπ': ἐν Pb 17 αὐτὸ PnVvLcVcKa 18 πρόσεισιν Lc (sed corr) 19 αὐτῆς: αὐτοῖς Rc ἱερῶν gen obj. pendens a μετεχόντων PaPbFbVvLcVcKa v: ἱερὰν Rc Pt (sed corr) PnFa. Non displicet ἱερῶς versionis Serg 20 ante πᾶσι add καὶ PaRc v ἐλλάμπειν PaRc (corr e -πην) 21 οὖσαι Pa οὖσαν PtFa (sed ν eras)

θρώπως πληθύνηται καὶ μέχρι πάσης χωρῆ τῆς ἱεραρχικῆς εἰκονογραφίας, ἀλλ' ἑνοειδῶς ἐκ τούτων αὖθις εἰς τὴν οἰκείαν μονάδα συνάγεται καὶ ἑνοποιεῖ τοὺς ἐπ' αὐτὴν ἱερῶς ἀναγομένους. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὴ θεοειδῆ τρόπον ὁ θεῖος ἱεράρχης, εἰ καὶ τὴν ἐνιαίαν αὐτοῦ τῆς ἱεραρχίας 429 B
ἐπιστήμην ἀγαθοειδῶς εἰς τοὺς ὑποβεβηκότας κατάγει τοῖς τῶν ἱερῶν αἰνιγμάτων πλήθεσι χρώμενος, ἀλλ' αὖθις ὡς ἀπόλυτος καὶ τοῖς ἥττοσιν ἀκατάσχετος εἰς τὴν οἰκείαν ἀρχὴν ἀμειώτως ἀποκαθίσταται καὶ τὴν εἰς τὸ ἓν ἑαυτοῦ νοερὰν ποιησάμενος εἴσοδον ὁρᾷ καθαρῶς τοὺς τῶν τελουμένων ἑνοειδεῖς λόγους τῆς ἐπὶ τὰ δεύτερα φιλανθρώπου προόδου τὸ πέρας τὴν εἰς τὰ πρῶτα θειοτέραν ἐπιστροφὴν ποιούμενος.

〈4〉 Ἡ δὲ τῶν ψαλμῶν ἱερολογία συνουσιωμένη πᾶσι σχεδὸν τοῖς 429 C
ἱεραρχικοῖς μυστηρίοις οὐκ ἤμελλεν ἀπηρτῆσθαι τοῦ πάντων ἱεραρχικωτάτου. Πᾶσα μὲν γὰρ ἱερὰ καὶ ἁγιόγραφος δέλτος ἢ τὴν ἐκ θεοῦ τῶν ὄντων γενητὴν ὕπαρξίν τε καὶ διακόσμησιν ἢ τὴν νομικὴν ἱεραρχίαν καὶ πολιτείαν ἢ τῶν τοῦ θείου λαοῦ κληροδοσιῶν διανεμήσεις καὶ κατασχέσεις ἢ κριτῶν ἱερῶν ἢ βασιλέων σοφῶν ἢ ἱερέων ἐνθέων σύνεσιν ἢ παλαιῶν ἀνδρῶν ἐν ποικιλίᾳ καὶ πλήθει τῶν ἀνιώντων ἀκατάσειστον ἐν καρτερίᾳ φιλοσοφίαν ἢ τῶν πρακτέων σοφὰς ὑποθήκας ἢ θείων ἐρώτων ἄσματα καὶ ἐνθέους εἰκόνας ἢ τῶν ἐσομένων τὰς ὑποφητικὰς προαναρρήσεις ἢ τὰς ἀνδρικὰς Ἰησοῦ θεουργίας ἢ τὰς τῶν αὐτοῦ μαθητῶν θεοπαραδότους καὶ θεομιμήτους πολιτείας καὶ ἱερὰς διδασκαλίας ἢ τὴν κρυφίαν 429 D
καὶ μυστικὴν ἐποψίαν τοῦ τῶν μαθητῶν ἀγαπητοῦ καὶ θεσπεσίου ἢ τὴν ὑπερκόσμιον Ἰησοῦ θεολογίαν τοῖς πρὸς θέωσιν ἐπιτηδείοις ὑφηγήσατο

---

8 τὸ ἓν ἑαυτοῦ, i e pars animae quae haeret in mundo intelligibili; cf EH 98,12 sq τὸ ἑνοειδὲς αὐτῶν; Jamb myst I 15 (p 46,12 sqq); Procl in Alc 247,8; id theol plat I 3 (p 15,17 sqq)

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 πληθύνηται Pn v: πληθύνεται RcPtFaLc (corr e -θυετ-) πληθύηται VcKa πληθύεται PaPbFbVv χωρῆ Pn (corr e -ρεῖ) VcKa: χωρεῖ cett v ἱεραρχικῆς: in mg θε adscr ead m Fa θεαρχικῆς FbVv v 3 δὴ: δὲ PaRcVcKa post θεοειδῆ iterav τὸν Lc (sed postea del) 4 ἑαυτοῦ PaRc ἱεραρχίας: θεαρχίας PbFbVv 5 ἀγαθοειδοῦς Pa 6 ἥττοσιν: ἡ in lac 2 litt Rc 7 ἀμιώτως Rc (sed corr) PtFaKa ἀμειώτος Pn (sed corr) 8 αὐτοῦ PaRc τῶν om Pa (sed supersc alt m) 10 ποιουμένους Pa 11 ἱερολογίαν Rc (sed corr) συνουσιομένη Fb συνουσιουμένη Lc 12 ἤμελλεν Pb Lc (corr ex ἡμ-) v πανιεραρχικωτάτου Pt (sed corr) Pn 13 γὰρ om PtPn 14 γενιτὴν Pa γεννητὴν Pt v γενητικὴν Vc 15 διανέμησις καὶ κατάσχεσις Pa διανέμησιν καὶ κατάσχεσιν Rc Lc (sed in mg adscr διανεμέσεις καὶ κατασχέσεις ut v l) 16 ἢ tertium: καὶ FbVvFa ἐνθέων: θείων Pa 17 ἀνιόντων PaRc (sed corr) PtPnPb (corr ex -ιώντων) FbVv (sed corr) Fa v Lc (ἀνιόντων adscr in mg ut v l) 19 τὰς ὑποφητικὰς τῶν ἐσομένων coll VcKa τὰς om Lc (sed add in mg) 20 θευργείας Pa θεαρχίας VcKa αὐτῶν Pa 21 διδασκαλείας Pa κρυφαίαν FbVv 22 ἢ Pt (sed eras) PnPbFa (postea add ead m) LcKa v: om cett 23 ὑπερκοσμίαν FbVv Lc (in mg adscr -ιον)

καὶ ταῖς ἱεραῖς τῶν τελετῶν καὶ θεοειδέσιν ἀναγωγαῖς συνερρίζωσεν, ἡ δὲ τῶν θείων ᾠδῶν ἱερογραφία σκοπὸν ἔχουσα τὰς θεολογίας τε καὶ θεουργίας ἁπάσας ὑμνῆσαι καὶ τὰς τῶν θείων ἀνδρῶν ἱερολογίας τε καὶ ἱερουργίας αἰνέσαι καθολικὴν ποιεῖται τῶν θείων ᾠδὴν καὶ ἀφήγησιν
432 A πρὸς πάσης ἱεραρχικῆς τελετῆς ὑποδοχὴν καὶ μετάδοσιν ἕξιν οἰκείαν ἐμποιοῦσα τοῖς ἐνθέως αὐτὴν ἱερολογοῦσιν.

〈5〉 Ὅταν οὖν ἡ περιεκτικὴ τῶν πανιέρων ὑμνολογία τὰς ψυχικὰς ἡμῶν ἕξεις ἐναρμονίως διαθῇ πρὸς τὰ μικρὸν ὕστερον ἱερουργηθησόμενα καὶ τῇ τῶν θείων ᾠδῶν ὁμοφωνίᾳ τὴν πρὸς τὰ θεῖα καὶ ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους ὁμοφροσύνην ὡς μιᾷ καὶ ὁμολόγῳ τῶν ἱερῶν χορείᾳ νομο-
432 B θετήσῃ, τὰ συντετμημένα καὶ συνεσκιασμένα μᾶλλον ἐν τῇ νοερᾷ τῶν ψαλμῶν ἱερολογίᾳ διὰ πλειόνων καὶ σαφεστέρων εἰκόνων καὶ ἀναρρήσεων εὑρύνεται ταῖς ἱερωτάταις τῶν ἁγιογράφων συντάξεων ἀναγνώσεσιν. Ἐν ταύταις ὁ βλέπων ἱερῶς ὄψεται τὴν ἐνοειδῆ καὶ μίαν ἔμπνευσιν ὡς ὑφ' ἑνὸς τοῦ θεαρχικοῦ πνεύματος κεκινημένην. Ὅθεν εἰκότως ἐν κόσμῳ μετὰ τὴν ἀρχαιοτέραν παράδοσιν ἡ καινὴ διαθήκη κηρύσσεται τῆς ἐνθέου καὶ ἱεραρχικῆς τάξεως ἐκεῖνο οἶμαι δηλούσης, ὡς ἡ μὲν ἔφη τὰς ἐσομένας Ἰησοῦ θεουργίας ἡ δὲ ἐτέλεσε, καὶ ὡς ἐκείνη μὲν ἐν εἰκόσι τὴν ἀλήθειαν ἔγραψεν, αὕτη δὲ παροῦσαν ὑπέδειξεν. Τῶν γὰρ ἐκείνης προαναρρήσεων ἡ κατὰ ταύτην τελεσιουργία τὴν ἀλήθειαν ἐπιστώσατο, καὶ ἔστι τῆς θεολογίας ἡ θεουργία συγκεφαλαίωσις.
432 C 〈6〉 Τούτων οἱ μὲν ἀπερισάλπιγκτοι καθόλου τῶν ἱερῶν τελετῶν οὐδὲ τὰς εἰκόνας ὁρῶσιν ἀναιδῶς ἀπειπάμενοι τὴν σωτηριώδη τῆς θεογενεσίας μύησιν καὶ τοῖς λογίοις ὀλεθρίως ἀντιφθεγξάμενοι τὸ « Ὁδούς σου εἰδέναι οὐ βούλομαι »· τοὺς δὲ κατηχουμένους ἐνεργουμένους τε καὶ τοὺς ἐν μετανοίᾳ ὄντας ὁ τῆς ἁγίας ἱεραρχίας θεσμὸς ἐφίησι μὲν ἐπακοῦσαι τῆς

---

7 sqq Cf Bas hom 1,1 in Ps (212 A sqq) 14 sqq Cf Gr Nyss refut conf Eun 2 (p 312,20 sqq)
22 ἀπερισάλπιγκτοι: Cf Gr Nyss v Mos II (p 88,25 sqq) 24 sq Vide Hi 21,14

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἀγωγαῖς Fb 2 τὰς om Vc θεολογικὰς Vv 3 πάσας Pt (sed corr) ἅπασα Pa (sed -ς superscr) 4 αἰνέσαι: ἐν αἷς Rc ᾠδῶν Rc (sed -η- superscr m rec) 5 πρὸς: ς in rasura Pn 7 πάντων Lc (sed in mg adscr πανιέρων ut v l) φυσικὰς Pt PbFbVvVcKa (cf 69,1 sq) 8 ἁρμονίως Lc ὕστερον om Pa ἱερουργησόμενα Lc 10 χώραι Pa χορία Fa χωρίαν Vv (corr ex -είαν) νομοτεθήσει Fa συννομοτεθησῃ Pb 11 ante τὰ add καὶ Rc νοερᾷ: ἱερᾷ Rc 13 ἱεροτάταις Fb (sed corr) 14 ἑνοειδῶς PaRc 15 ἔμπνευσιν: σύμπνοιαν PtPnPbFbVvFaLc v ὡς om Lc (sed adscr in mg) ὑφ': ἐφ' Pb κεκλειμένην Pa 18 ἐτελείωσε Lc (in mg ἐτέλεσε) 20 ἡ om Lc (sed superscr) τελεσιουργίαι Pa 22 ἀπερισάλπικτοι Vv (sed superscr γ) FaPn (sed corr) inter κα- et -θόλου 2 litt eras Rc 23 θεογονίας PaRc (sed sscr θεογενεσίας m rec) Pn (sed corr m alt) 24 ἀντιφθεγξάμενοις Lc (sed -ς eras) εἰδέναι post βούλομαι coll Pb 26 ἐφίησι: -η- eras Vv

ψαλμικῆς ἱερολογίας καὶ τῆς ἐνθέου τῶν πανιέρων γραφῶν ἀναγνώσεως, εἰς δὲ τὰς ἑξῆς ἱερουργίας καὶ θεωρίας οὐ συγκαλεῖται τούτους, ἀλλὰ τοὺς τελείους τῶν τελεσιουργῶν ὀφθαλμούς. Ἔστι γὰρ ἡ θεοειδὴς ἱεραρχία δικαιοσύνης ἱερᾶς ἀνάπλεως καὶ τὸ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ σωτηρίως ἀπονέμει, τὴν ἐναρμόνιον ἑκάστου τῶν θείων μέθεξιν ἐν συμμετρίᾳ καὶ ἀναλογίᾳ κατὰ καιρὸν ἱερῶς δωρουμένη. Ἡ μὲν οὖν ἐσχάτη τοῖς κατη- 432 D
χουμένοις ἀπονενέμηται τάξις. Εἰσὶ γὰρ ἀμέθεκτοι καὶ ἀμύητοι παντὸς ἱεραρχικοῦ τελεστηρίου μηδὲ τὴν κατὰ θείαν ἀπότεξιν ἔνθεον ἐσχηκότες ὕπαρξιν, ἀλλ' ἔτι πρὸς τῶν πατρικῶν λογίων μαιευόμενοι καὶ ζωοποιοῖς μορφώμασι διαπλαττόμενοι πρὸς τὴν ἐκ θεογενεσίας ἀρχίζωον καὶ ἀρ- 433 A
χίφωτον καὶ μακαρίαν προαγωγήν. Ὥσπερ οὖν εἰ ἀτέλεστα καὶ ἀμόρφωτα προεκπέσοι τὰ κατὰ σάρκα βρέφη τῆς οἰκείας μαιεύσεως, ὡς ἀμβλωθρίδια καὶ ἐκτρώματα τὴν ἀγέννητον καὶ ἄζωον καὶ ἀφώτιστον ἐπὶ γῆς ἀπόπτωσιν ἕξει καὶ οὐκ ἄν τις εὐφρονῶν εἴποι πρὸς τὸ φαινόμενον ἀποσκοπῶν ἐπὶ τὸ φῶς αὐτὰ προαχθῆναι τοῦ κατὰ γαστέρα σκότους ἀπαλλαγέντα (φαίη γὰρ ἂν ἡ τῶν σωμάτων ἐπιστημονικὴ πρόστασις ἰατρικὴ τὸ φῶς ἐνεργεῖν εἰς τὰ δεκτικὰ τοῦ φωτός), οὕτω καὶ τῶν ἱερῶν ἡ πάνσοφος ἐπιστήμη πρῶτα μὲν αὐτοὺς τῇ τῶν μορφωτικῶν καὶ ζωοποιῶν λογίων εἰσαγωγικῇ τροφῇ μαιεύεται, τελεσφορήσασα δὲ τὴν πρὸς θεογενεσίαν αὐτῶν ὑπόστασιν ἐνδίδωσι σωτηρίως αὐτοῖς ἐν τάξει τὴν πρὸς τὰ φωτοειδῆ καὶ τελεσιουργὰ κοινωνίαν. Νῦν δὲ ὡς ἀτελέστων 433 B
ἀποδιαστέλλει τὰ τέλεια τῆς τε εὐκοσμίας τῶν ἱερῶν προμηθουμένη καὶ τῆς τῶν κατηχουμένων ἐν θεοειδεῖ τῶν ἱεραρχικῶν τάξει μαιεύσεως καὶ

---

11 sqq Cf Gr Nyss Pss titt II 15 (p 164,9 sqq)

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

2 θεουργίας Pt (corr e θεωρίας) Lc (in mg ut corrigendum not) VcKa post συνκαλεῖται (sic) add καὶ Pa 3 τελεσιουργιῶν Lc 5 ἐν exp Lc 7 ἀπονενέμηται: -η- eras Vv post ἀμέθεκτοι add πάντες PbFbVv 8 κατὰ θείαν: κατ' ἀξίαν PbFbVv ἀπότεξιν: -εξ- e corr Pt ε in rasura 2 litt Pn et Pb ἀπόδειξιν Pa ἀπόταξιν RcFaLc (e corr) 9 μαιόμενοι Pa ζωοποιοῖς: ἔτι ὁποίοις Pa 9/10 ζωοποιοῖς – πρὸς om Vc (sed suppl ead m in mg) 10 μορφώσεσι PaPt (corr e μορφώμασι) Pn (sed corr) VcKa θεογονίας Fa (sed in mg adscr θεογενεσίας) Lc corr e θεογενείας 11 προσαγωγήν PaLc (sed postea σ del) Vv v διαγωγήν RcPtPnFa οὖν om Pa ἀτελέστατα VcKa 12 προεκπέση Lc (in mg adscr προεκπέσοι) τὰ om Lc (add in mg) ὡς om PtPnFbVvLc (adscr in mg) 13 ἀμβλωθριδίου Vv ἀγένητον FbVv post ἀγέννητον add τε PbLc (adscr in mg) VcKa 14 ἕξει: ἔχει Rc (-ξ- superscr m rec) τις: τι Ka 16 ἀπαλλαγέντας Rc (sed corr) προστάτης Pa (corr e -ατις) Pt (sed corr) Pn (sed corr) 17 ἐνεργήσειν VvLc ἐνεργήσει Pt (corr in -ειν m rec) Pn Fa (ἐνεργεῖσι) ἱερέων Vv 19 μαιεύεται: ε alter punctis not Lc μαίευται Rc τελεσφορήσασα: adscr ε (pro η) in mg Lc τὴν post θεογενεσίαν collocari malim πρὸς: πρὸ Pa 20 τὴν: τινὶ Rc 21 τὰ – τελεσιουργὰ: τὸ φῶς θεοειδῆ καὶ τελεσιουργὸν PaRc τελεσιουργικὰ PnFbVvLc (sed postea -ικ- del) v 22 ἀποδιαστέλει Pn (sed corr) ἱερέων Vv 23 ἱεραρχῶν Fb

ζωῆς. ⟨7⟩ Ἡ δὲ τῶν ἐνεργουμένων πληθὺς ἀνίερος μὲν καὶ αὐτή, δευτέρα δὲ πρὸς τὸ ἄνω τῆς τῶν κατηχουμένων ἐστὶν ἐσχατιᾶς. Οὐδὲ γὰρ ἴσον ὡς οἶμαι τοῦ παντελῶς ἀμυήτου καὶ τῶν θείων τελετῶν ἄκρως ἀκοινωνήτου τὸ μετουσίαν τινὰ τῶν ἱερωτάτων ἐσχηκὸς τελεστηρίων, ἔτι δὲ ταῖς
433 C ἐναντίαις ἢ θέλξεσιν ἢ ταραχαῖς ἐνησχημένον. Ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς ἡ τῶν πανιέρων θέα καὶ κοινωνία συστέλλεται, καὶ μάλα γε εἰκότως. Εἰ γάρ ἐστιν ἀληθές, ὡς ὁ καθόλου θεῖος ἀνὴρ ὁ τῶν θείων ἄξιος κοινωνὸς ὁ πρὸς τὸ τοῦ κατ' αὐτὸν θεοειδοῦς ἄκρον ἐν παντελέσι καὶ τελειωτικαῖς θεώσεσιν ἀνηγμένος οὐδὲ τὰ σαρκὸς ἐνεργήσει παρὰ τὰ κατὰ φύσιν ἀναγκαιότατα καὶ τοῦτο εἰ τύχοι παρέργως, ναὸς δὲ ἅμα καὶ ὀπαδὸς ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἀκροτάτῃ θεώσει τοῦ θεαρχικοῦ πνεύματος ἔσται τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον ἐνιδρύων, οὐκ ἂν ὁ τοιοῦτός ποτε πρὸς τῶν ἐναντίων ἐνεργηθείη φαντασιῶν ἢ δειμάτων, γελάσεται δὲ αὐτὰ καὶ προσιόντα καταπαλαίσει καὶ ἐκδιώξεται καὶ δράσει μᾶλλον ἢ πείσεται καὶ πρὸς τῷ τῆς οἰκείας ἕξεως ἀπαθεῖ καὶ ἀνενδότῳ καὶ ἑτέροις ἰατρὸς ὀφθήσεται τῶν
433 D τοιούτων ἐνεργημάτων. Οἶμαι δὲ ἐγὼ πρὸς τούτῳ, μᾶλλον δὲ οἶδα σαφῶς, ὡς ἡ τῶν ἱεραρχικῶν ἀμιγεστάτη διάκρισις πρὸ τούτων οἶδεν ἐνεργουμένους ἐναγεστάτην ἐνέργειαν, ὅσοι τῆς θεοειδοῦς ἀποστάντες ζωῆς ὁμόφρονές τε καὶ ὁμότροποι τοῖς ὀλεθρίοις γίνονται δαίμοσι τὰ μὲν ὄντως ὄντα καὶ ἀθανάτως κτητὰ καὶ αἰωνίως ἡδέα δι' ἐσχάτην καὶ ἑαυτοῖς ὀλέθριον ἀνοησίαν ἀποστρεφόμενοι, τὴν πρόσυλον δὲ καὶ πολυπαθε-
436 A στάτην ἀλλοίωσιν καὶ τὰς ὀλλυμένας καὶ φθοροποιοὺς ἡδονὰς καὶ τὴν ἀβέβαιον ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις οὐκ οὖσαν ἀλλὰ δοκοῦσαν εὐπάθειαν ἐπιθυμοῦντες καὶ ἐνεργοῦντες. Πρῶτοι δ' οὖν οὗτοι καὶ κυριώτερον ἐκείνων

---

9 sq Cf Pl Phd 67 a; Clem str VI 75,3 (p 469,17 – 19); VI 79,2; VI 100,1; Gr Nyss or dom 4 (1169 A) 10 ναὸς: Cf I Cor 3,16; 6,19 ὀπαδὸς: Cf EH 76,5. Vox est Platonica; cf Pl Phdr 252 c 3; Procl inst 185 12 Cf ad EH 83,8 12 sq Cf Pl R 429 c sqq 18 sqq Cf CH 37,20 sqq

---

PaRc PtPnPbFb (def a 11 θεώσει usque ad 88,14 τοὺς) Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἀνίερον v αὐτῇ Rc αὖτη Pt (sed corr) Pb 3 τελετῶν om Rc 4 ἐσχηκὸς: -σ- et -ς e corr Pn ἐσχηκὼς VvFa ἐσχηκότος Lc (sed -το- exp) ἔτι: ἐστι Pa 5 ἐνησχημένον PaRcPtFbFa: ἐνισχημένον Pn (ι corr ex -η-) PbVvVcKa ἐνεσχημένον Lc v 6 θέα καὶ: θεία PaPt (sed corr) 7 ante θεῖος add ὁ Rc ἀξίως PaVcKa κοινωνὸς om Pa 9 post σαρκὸς rasura 2 – 3 litt Pn τὰ alter om Rc 10 εἰ τύχοι om Pa (sed suppl ead m in mg) τύχη Pb τυχὸν Vv 13 ante καὶ add ἢ Pb 14 τῷ: τὸ PaPt πρὸς τῷ: ς τω in rasura Pn 15 post καὶ alter add ἐν Pb 16 ἐνεργημάτων om Rc πρὸς τούτῳ om PaRc τοῦτο Pb τούτοι ut vid Lc 17 ὡς om Pa πρὸς PaRc (corr e πρὸ m rec) PtPb Lc (sed -ς del) 18 ἐνεργημένους Vv corr in ἐνηργημένους m rec ἐναργεστάτην Rc 20 ὄντως: -ω- e corr Rc αὐτοῖς Pt 21 τὴν δὲ πρόσυλον coll Lc sed ordinem verborum invertendum signific ead m 24 ἐνεργοῦντες PaRcPnFa v: ἐνεργούμενοι PtPbVvLc VcKa ante πρῶτοι add οἱ PaRc v πρῶτοι corr in πρῶτον Lc

ὑπὸ τῆς τοῦ λειτουργοῦ διακριτικῆς φωνῆς ἀφοριζέσθωσαν. Οὐ γὰρ θεμιτὸν αὐτοῖς ἑτέρου τινὸς ἱεροῦ μετασχεῖν ἢ τῆς τῶν λογίων ἐπιστρεπτικῆς ἐπὶ τὰ κρείττω διδασκαλίας. Εἰ γὰρ ἡ τῶν θείων ὑπερκόσμιος ἱερουργία καὶ τοὺς ἐν μετανοίᾳ καίτοι πρὸς αὐτὴν ἤδη γεγονότας ἀποκρύπτεται τὸ μὴ παντελῶς ἱερώτατον οὐ προσιεμένη, προσφωνεῖ δὲ καὶ τοῦτο πανάγνως ὅτι «Καὶ τοῖς κατά τι πρὸς τὸ τοῦ θεοειδοῦς ἄκρον ἀτελῶς ἐξασθενοῦσιν ἀθέατός εἰμι καὶ ἀκοινώνητος» (ἀποσοβεῖ γὰρ ἡ κατὰ πᾶν ἀμιγεστάτη φωνὴ καὶ τοὺς μὴ δυναμένους συνδεθῆναι τοῖς τῶν θειοτάτων ἀξίως κοινωνοῖς), πολλῷ γε μᾶλλον ἡ τῶν ἐμπαθῶς 436 B
ἐνεργουμένων πληθὺς ἀνίερος ἔσται καὶ πάσης ἀλλοτρία τῆς τῶν ἱερῶν ἐποψίας καὶ κοινωνίας.

Ἐπεὶ δὲ τοῦ θείου γεγόνασιν ἔξω ναοῦ καὶ τῆς ὑπερκειμένης αὐτοὺς ἱερουργίας οἱ τῶν τελετῶν ἀμύητοι καὶ ἀτέλεστοι καὶ πρὸς αὐτοῖς οἱ τῆς ἱερᾶς ἀποστάται ζωῆς ἑπομένως τε τούτοις οἱ πρὸς τὰ τῶν ἐναντίων δείματά τε καὶ φάσματα δι' ἀνανδρίαν εὐπαθεῖς ὡς οὐκ ἀφικόμενοι διὰ τῆς πρὸς τὰ θεῖα συντόνου καὶ ἀνενδότου συννεύσεως ἐπὶ τὸ τῆς θεοειδοῦς ἕξεως ἀκίνητον καὶ δραστήριον, εἶτα πρὸς αὐτοῖς οἱ τῆς ἐναντίας μὲν ἀποστάντες ζωῆς, οὕπω δὲ καὶ τῶν φαντασιῶν αὐτῆς ἔξει καὶ ἔρωτι θείῳ καὶ ἀμιγεῖ καθαρθέντες καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ μὴ καθάπαξ ἐνοειδεῖς καὶ νομικῶς εἰπεῖν ἄμωμοι καὶ ἀλώβητοι παντελῶς, τότε οἱ πανίεροι τῶν πανιέρων 436 C
ἱερουργοὶ καὶ φιλοθεάμονες τὴν ἁγιωτάτην τελετὴν ἁγιοπρεπῶς ἐποπτεύοντες ὑμνοῦσιν ὑμνολογίᾳ καθολικῇ τὴν ἀγαθουργὸν καὶ ἀγαθοδότιν ἀρχήν, ὑφ' ἧς αἱ σωτηριώδεις ἡμῖν ἀνεδείχθησαν τελεταὶ τὴν ἱερὰν τῶν τελουμένων θέωσιν ἱερουργοῦσαι. Τὸν ὕμνον δὲ τοῦτον οἱ μὲν ὁμολογίαν καλοῦσιν, οἱ δὲ τῆς θρησκείας τὸ σύμβολον, ἄλλοι δὲ ὡς οἶμαι θειότερον ἱεραρχικὴν εὐχαριστίαν ὡς περιεκτικὴν τῶν εἰς ἡμᾶς θεόθεν

---

20 ἄμωμοι: Cf Ps 118,1; Phil 2,15 21 φιλοθεάμονες: Cf Pl R 475 e 4

PaRc PtPnPb Vv Fa Lc VcKa v

---

2 ἱεροῦ om Pb 3 Εἰ γὰρ ἡ: ἡ γὰρ Pa ex ἡ γὰρ εἰ corr ut vid Lc 3/4 ὑπερκοσμίως ἱερουργίαι Pa 4 πρὸς: πρὸ Pt καίτοι RcPbLc (in mg ut v l) VvVc Ka: καὶ τοὺς cett v 5 τὸ: τὸν RcLc (ν e corr) τῷ Fa οὐ om Pa 7 ἀθεάτοις Pa 8 φωνὴ Rc συνδεηθῆναι RcPbVvLc (sed corr) Vc Ka συνθῆναι Pt (sed corr) 10 ἀλλοτρίας PtFa 12 ἐπειδὴ RcPt (sed corr) PnPbVvFa v γεγόνασιν post ἔξω coll Vv αὐτοῖς Rc αὐτοῦ Lc 14 -σταται e corr Pt τε om Lc (add in mg) 15 δείματα: δέσμα τε Pa φαντάσματα Vv ἀνδρίαν Pa (sed superscr αν ead m) 16 τὸν Pt (sed corr) 19 μετὰ τούτους Pa (sed corr ead m) Vv μὴ: μὲν Vv νομιμως Lc (sed μ alter del) 20 τότε VcKa: post πανίεροι coll PaRc post πανίεροι in mg add m rec Pt om PtPnPbVvFaLc 21 ἁγιοπρεπῶς RcRt (sed corr) ὑποπτεύοντες Fa 22 ἀγαθοδότην PaPn (sed corr) 23 ὑφ' ἧς αἱ: ὑφηγήσαις Pa (sed γησ del) 24 ὁμολογίαν PbLcVcKa: ὑμνολογίαν cett v Serg 25 δὲ alter om Pa (sed postea add) 26 ἱερατικὴν PbVvLc (sed in mg adscr ἱεραρχικὴν ut v l) εὐχαριστείαν PaPn (sed corr) θειόθεν Pa

ἀφικομένων ἱερῶν δώρων. Δοκεῖ γάρ μοι τῶν ὑμνουμένων ἁπασῶν θεουργιῶν ἡ πραγματεία περὶ ἡμᾶς γεγονέναι τὴν μὲν οὐσίαν ἡμῶν καὶ ζωὴν ἀγαθοειδῶς ὑποστήσασα καὶ ἀρχετύποις κάλλεσι τὸ θεοειδὲς ἡμῶν μορφώσασα καὶ θειοτέρας ἕξεως καὶ ἀναγωγῆς ἐν μετουσίᾳ καταστήσασα,
436 D κατιδοῦσα δὲ τὴν ἐξ ἀπροσεξίας ἐγγενομένην ἡμῖν ἐρημίαν τῶν θείων δωρεῶν ἐπισκευαστοῖς ἡμᾶς ἀγαθοῖς εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀνακαλέσασθαι καὶ τῇ παντελεῖ τῶν ἡμετέρων προσλήψει τὴν τελεωτάτην τῶν οἰκείων μετάδοσιν ἀγαθουργῆσαι καὶ ταύτῃ κοινωνίαν ἡμῖν θεοῦ καὶ τῶν θείων δωρήσασθαι.

437 A 〈8〉 Οὕτω δὲ τῆς θεαρχικῆς φιλανθρωπίας ἱερῶς ὑμνηθείσης ἐγκεκαλυμμένος μὲν ὁ θεῖος ἄρτος προτίθεται καὶ «τὸ τῆς εὐλογίας ποτήριον», ὁ δὲ θειότατος ἀσπασμὸς ἱερουργεῖται καὶ τῶν ἁγιογράφων πτυχῶν ἡ μυστικὴ καὶ ὑπερκόσμιος ἀνάρρησις. Οὐ γὰρ ἔνεστι πρὸς τὸ ἓν συνάγεσθαι καὶ τῆς τοῦ ἑνὸς μετέχειν εἰρηναίας ἑνώσεως τοὺς πρὸς ἑαυτοὺς διῃρημένους. Εἰ γὰρ ὑπὸ τῆς τοῦ ἑνὸς θεωρίας καὶ γνώσεως ἐλλαμπόμενοι πρὸς τὴν ἑνοειδῆ καὶ θείαν συναγωγὴν ἑνοποιηθῶμεν, οὐκ ἂν ἐπὶ τὰς μεριστὰς ἀνασχοίμεθα καταπίπτειν ἐπιθυμίας, ἐξ ὧν αἱ πρόσυλοι δημιουργοῦνται καὶ ἐμπαθεῖς πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ὁμοειδὲς ἀπέχθειαι. Ταύτην οὖν ὡς οἶμαι τὴν ἑνοειδῆ καὶ ἀδιαίρετον ζωὴν ἡ τῆς εἰρήνης ἱερουργία
437 B νομοθετεῖ τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον ἐνιδρύουσα καὶ τῶν μεριστῶν ἀποδιαστέλλουσα τὰ θεῖα καὶ ἑνιαῖα θεάματα.

〈9〉 Τῶν δὲ ἱερῶν πτυχῶν ἡ μετὰ τὴν εἰρήνην ἀνάρρησις ἀνακηρύττει τοὺς ὁσίως βεβιωκότας καὶ πρὸς ἐναρέτου ζωῆς τελείωσιν ἀμεταστάτως ἀφικομένους ἡμᾶς μὲν ἐπὶ τὴν δι' ὁμοιότητος αὐτῶν μακαρίστην ἕξιν καὶ θεοειδῆ λῆξιν προτρέπουσα καὶ χειραγωγοῦσα, τοὺς δὲ ὡς ζῶντας ἀνακηρύττουσα καὶ ὡς ἡ θεολογία φησὶν οὐ νεκρωθέντας, ἀλλ' εἰς θειοτάτην ζωὴν ἐκ θανάτου μεταφοιτήσαντας. Σκόπει δέ, ὅτι καὶ μνημοσύνοις

---

3 sq Cf Gen 1,26 5 Cf CH 37,20 sqq 13 sqq Cf DN 169,7 sqq; 217,5—221,12; Phil 2,2; Ign Philad 7,2—8,1; Gr Naz or 6,13 (740 A); Gr Nyss beat 7 (1289 B sqq); Thdr Mops catech 15,39 sqq (pp 521 sqq) 22 Cf Thdr Mops catech 15,43 (pp 527 sq) 26 Cf Sap 5,15; Joh 3,15; 5,24; 11,25; I Cor 15,52; I Joh 3,14

PaRc PtPnPbFb (denuo inc a 14 τοὺς) Vv Fa Lc VcKa v

---

1 δωρεῶν Pb ἐδόκει Vv θεουργῶν PaRc 2 πράγματα e corr Vv πραγματία Lc 3 ἡμῶν om Pt 5 κατιδοῦσα: καὶ ἰδιοῦσα Vv 7 τῇ — τὴν om Vc (add m rec in mg) παντελεῖ: -εῖ in rasura 2 litt Pn προλήψει Vv τελειωτάτην RcKa τελειοτάτην Lc (in mg adscr τελεοτάτην ut v l) v 10 ἐγκεκαλυμμένως Ka 11 μὲν: δὲ Vv 14 εἰρηναίας corr in -αίως Lc 15 διειρημένους PnVv sed corr uterque 17 ἀνασχόμεθα PaRc (corr alia m ut vid) Lc (in mg adscr ἀνασχοίμεθα) πρόσυλοι: -υ- e corr Pn πρόσηλοι Fa (sed υ superscr) 18 ὁμοειδεῖς RcPtPn (corr e νομοειδεῖς) PbFbVvFa v τὸ e τοῦ corr Pn 19 ἱερουργεία Pa 26 φασὶν Rc (sed -η- superscr m rec) θειωτάτην Pn (sed corr) Fa 27 μεταφοιτήσαντος Fb

ἱεροῖς ἀνατέθεινται τῆς θείας μνήμης οὐκ ἀνθρωπικῶς ἐν τῇ τοῦ μνημονικοῦ φαντασίᾳ δηλουμένης, ἀλλ' ὡς ἄν τις φαίη θεοπρεπῶς κατὰ τὴν ἐν θεῷ τῶν τετελεσμένων θεοειδῶν τιμίαν καὶ ἀμετάστατον γνῶσιν. 437 C
«Ἔγνω» γὰρ ἔφη τὰ λόγια «τοὺς ὄντας αὐτοῦ» καὶ «Τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ» (τοῦ θανάτου τῶν ὁσίων ἀντὶ τῆς ἐν ὁσιότητι τελειώσεως εἰρημένου). Καὶ τοῦτο δὲ ἱερῶς ἐννόησον, ὡς ἐπιτεθέντων τῷ θείῳ θυσιαστηρίῳ τῶν σεβασμίων συμβόλων, δι' ὧν ὁ Χριστὸς σημαίνεται καὶ μετέχεται, πάρεστιν ἀδιαστάτως ἡ τῶν ἁγίων ἀπογραφὴ τὸ συνεζευγμένον αὐτῶν ἀδιαιρέτως ἐμφαίνουσα τῆς πρὸς αὐτὸν ὑπερκοσμίου καὶ ἱερᾶς ἑνώσεως.

〈10〉 Τούτων δέ, καθ' ὃν εἴρηται θεσμόν, ἱερουργηθέντων ἐστὼς ἐπί- 437 D
προσθεν τῶν ἁγιωτάτων συμβόλων ὕδατι τὰς χεῖρας ὁ ἱεράρχης νίπτεται μετὰ τοῦ σεμνοῦ τῶν ἱερέων τάγματος. Ὅτι μὲν οὖν, ὡς τὰ λόγιά φησιν, 440 A
ὁ λελουμένος οὐ δεῖταί τινος ἑτέρας εἰ μὴ τῆς τῶν ἄκρων εἴτ' οὖν ἐσχάτων ἑαυτοῦ νίψεως δι' ἧς ἀκροτάτης καθάρσεως ἐν πανάγνῳ τοῦ θεοειδοῦς ἕξει καὶ πρὸς τὰ δεύτερα προϊὼν ἀγαθοειδῶς ἄσχετος ἔσται καὶ ἀπόλυτος ὡς καθάπαξ ἑνοειδής, καὶ πρὸς τὸ ἓν αὖθις ἑνιαίως ἐπιστρεφόμενος ἄχραντον ποιήσεται καὶ ἀκηλίδωτον τὴν ἐπιστροφὴν ὡς τοῦ θεοειδοῦς ἀποσώζων τὸ πλῆρες καὶ ὁλόκληρον, ὁ μὲν ἱερὸς λουτήρ, ὡς εἰρήκαμεν, ἐν τῇ κατὰ νόμον ἦν ἱεραρχίᾳ, νῦν δὲ τοῦ ἱεράρχου καὶ τῶν ἱερέων ἡ τῶν χειρῶν ἀποκάθαρσις αὐτὸν ὑπαινίσσεται. Τοὺς γὰρ ἐπὶ τὴν παναγεστάτην ἰόντας ἱερουργίαν ἀποκεκαθάρθαι δεῖ καὶ τὰς ἐσχάτας τῆς ψυχῆς φαντασίας καὶ δι' ὁμοιότητος αὐτῇ κατὰ τὸ δυνατὸν προσιέναι.

---

4 Vide II Tim 2,19 4 sq Vide Ps 115,6 13—15 Cf Joh 13,10 19 sqq Cf Cyr H catech 23 myst 5,2 19 εἰρήκαμεν: quia supra EH 89,14 sq dictum Jesu ex Joanne attulit, quod spectat ad hunc locum 20 νόμον: Cf Ex 30,18—21 20 sqq Cf Thdr Mops catech 15,42 (p 527)

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἀνατίθενται RcPbFbVv v ἐν om PaRc 2 ἐν om PaRc 2/3 ἐνθέως PbFbVv 3 τετελεσμένην Pa τελεσμένων Rc (sed corr) Pt τετελεσμένως in mg adscr Lc τελουμένων Ka ἀμέταστον Pt ἀμετάπτωτον VcKa 6 ὁσότητι Lc (corr in mg) εἰρημένον Vv ἐπινόησον Pt 9 ἀδιαιρέτως om Pt (sed suppl m rec ut vid) 11 ἐπίπροσθε PaPtFa 13 ἱερῶν Pt (sed corr) Fb (sed corr) ταγμάτων Fb (sed corr) 14 λελουσμένος Fa Lc (sed dubium signific) 15 ante καθάρσεως add ἐκ Lc (sed postea del) πανάγνως Pa 17 ἐπιστρέφων Pa ποιήσηται RcPtPn (sed corr) FaLc (in mg adscr ut v l) 17/18 ἄχραν]τον – ἐπιστροφὴν om PaRc (sed add in mg ead m ut vid) 19 ἀποσώζον PaPt ἀποσώζοντος e corr Lc post μὲν add οὖν PaRc 20 ἦν PaRcPt (e corr) VcKa v: om cett 21 αὐτὸν: om RcPtPnPbFbVvFaLc 22 ἀποκατάρθαι Rc FbVv (κε superscr, sed eras) ἀποκεκάρθαι Pb (sed corr) 23 post αὐτῇ add τοσαύτη Pa τοσαύτης Rc (sed exp)

440 B Φανοτέρας γὰρ οὕτω τὰς θεοφανείας περιαυγασθήσονται τῶν ὑπερκοσμίων μαρμαρυγῶν εἰς τὴν τῶν ὁμοειδῶν ἐσόπτρων ἀγλαΐαν ὁλικώτερον καὶ διαυγέστερον ἐφιέντων διϊέναι τὴν οἰκείαν αἴγλην. Ἡ δὲ τοῦ ἱεράρχου καὶ τῶν ἱερέων ἄχρι τῶν ἄκρων εἴτ' οὖν ἐσχάτων ἀπόνιψις ἐπίπροσθεν γίνεται τῶν ἁγιωτάτων συμβόλων ὡς ἐπὶ Χριστοῦ τοῦ πάσας ἐφορῶντος ἡμῶν τὰς κρυφιωτάτας ἐννοίας καὶ τῆς ἀκροτάτης καθάρσεως ἐν τοῖς αὐτοῦ πανεπισκόποις ἀκριβασμοῖς καὶ ταῖς δικαιοτάτοις καὶ ἀδεκάστοις κρίσεσιν ὁριζομένης.

Οὕτω τοῖς θείοις ὁ ἱεράρχης ἑνοῦται καὶ τὰς ἱερὰς θεουργίας ὑμνήσας ἱερουργεῖ τὰ θειότατα καὶ ὑπ' ὄψιν ἄγει τὰ ὑμνημένα.

440 C ⟨11⟩ Τίνας μὲν οὖν εἶναι τὰς εἰς ἡμᾶς θεουργίας φαμέν, ἐξῆς ἀφηγητέον ὅση δύναμις. Οὐ γὰρ ἁπάσας ὑμνεῖν ἱκανὸς ἐγὼ μήτι γε σαφῶς εἰδέναι καὶ ἑτέρους μυσταγωγεῖν. Ὅσα δὲ πρὸς τῶν ἐνθέων ἱεραρχῶν ἀκολούθως τοῖς λογίοις ὑμνεῖται καὶ ἱερουργεῖται, ταῦτα ὡς ἡμῖν ἐφικτὸν ἐροῦμεν τὴν ἱεραρχικὴν ἐπίπνοιαν ἀρωγὸν ἐπικαλεσάμενοι.

Τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν ἀρχῆθεν ἀπὸ τῶν θείων ἀγαθῶν ἀνοήτως ἐξολισθήσασαν ἡ πολυπαθεστάτη ζωὴ διαδέχεται καὶ τὸ τοῦ φθοροποιοῦ θανάτου πέρας. Ἀκολούθως γὰρ ἡ τῆς ὄντως ἀγαθότητος ὀλέθριος ἀποστασία καὶ τῆς ἱερᾶς ἐν παραδείσῳ θεσμοθεσίας ὑπερβασία τὸν ἐξοιστρήσαντα τοῦ ζωοποιοῦ ζυγοῦ ταῖς θελκτικαῖς τοῦ ἐναντίου καὶ δυσμενέσιν ἀπάταις, τοῖς ἐναντίοις τῶν θείων ἀγαθῶν, οἰκείαις ροπαῖς
440 D παραδέδωκεν. Ἔνθεν ἐλεεινῶς ἀντὶ μὲν αἰωνίου τὸ θνητὸν ἀντηλλάξατο,

---

2 ἐσόπτρων: Cf CH 18,3 11 sqq Cf Thdr Mops catech 16,10 sqq (pp 549 sqq) 16 sqq Cf CH 37,20

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 φανωτέρας Pt φανεροτέρας Rc (corr e φανοτέρας?) φανερωτέρας FbVv VcKa γὰρ om PaRc θεοφανίας PaPtPn (corr ex -ειας) FbFa περὶ αὐτὰς θήσονται PaRc περιαυγασθήσεται Lc (sed corr) 2 ὁμοειδῶν RcPbFbVvLc (sed dubium signific) Ka (sed superscr ead m -οι-): ὁμοιοειδῶν cett v 3 ἀφιέντων PtPnFa διειέναι Rc διέναι Pt διεῖναι PaFb Vv v 4/5 ἀπόνιψις – ἁγιωτάτων om Ka (sed suppl ead m in mg) 4 ἐπίπροσθε PaPtFbFaLc 5/6 ἡμῶν ἐφορῶντος coll Pt 6 κρυφιοτάτας RcPb 7 ἑαυτοῦ PbFbVv ἀκριβασμοῖς om Lc (sed suppl in mg) δικαιοτάτοις Pb δικαιωτάταις Pa RcPn (sed corr) Fa 8 ἀνακρίσεσιν PbFbVv κλίσεσιν Fa ὁριζομένης om Rc 9 ὁ om Pt (sed corr) θεουργείας Pa 10 ὑπ': ἐπ' Rc 11 τίνας μὲν om Pa οὖν om PtPnPbFbVvLc v θεουργείας Pa 12 πάσας PtPn 13 ante ἀκολούθως add καὶ FbVv 14 λόγοις Pb ὕμνηται Pn (sed corr) Vv 15 ἱερατικὴν Lc (sed corr) 15/16 ἀρωγὸν – τὴν om Rc ἀγωγὸν Pa ἐπικαλεσάμενος Pa 16 ἀνθρωπίαν PaPt (corr e -πειαν) Pn (sed corr) FbFaLc 17 ἐξολίσθησαν PaRc 18 ἀγαθότητος om Rc 19 ὑπερ βασίας Pa 20 post ταῖς add οἰκείαις ροπαῖς καὶ PaRc v 21 οἰκείαις ροπαῖς om PaRc v 22 ἀντελάξατο Rc(sed λ alter add m rec) ἀντιλλάξατο PtPn (sed corr) Vc Ka(sed corr)

τὴν δὲ οἰκείαν ἀρχὴν ἐν φθαρτικαῖς ἐσχηκυῖα γενέσεσιν ἐπὶ τὸ τῆς ἀρχῆς 441 A
κατάλληλον εἰκότως ἤγετο πέρας, ἀλλὰ καὶ τῆς θείας καὶ ἀναγωγοῦ
ζωῆς ἐθελουσίως ἀποπεσοῦσα πρὸς τὴν ἐναντίαν ἐσχατιὰν ἠνέχθη, τὴν
πολυπαθεστάτην ἀλλοίωσιν. Πλανωμένη δὲ καὶ τῆς εὐθείας ὁδοῦ τῆς ἐπὶ
τὸν ὄντως ὄντα θεὸν ἐκτετραμμένη καὶ ταῖς ὀλεθρίαις καὶ κακεργέτισιν
ὑποταττομένη πληθύσιν ἐλάνθανεν οὐ θεοὺς οὐδὲ φίλους ἀλλὰ δυσμενεῖς
θεραπεύουσα. Τῶν δὲ ἀφειδῶς αὐτῇ κατὰ τὸ οἰκεῖον ἀνηλεὲς ἀποκεχρη-
μένων εἰς ἀνυπαρξίας οἰκτρῶς ἐμπεπτώκει καὶ ἀπωλείας κίνδυνον. Ἡ δὲ
τῆς θεαρχικῆς ἀγαθότητος ἀπειροτάτη φιλανθρωπία καὶ τὴν αὐτουργὸν
ἡμῶν ἀγαθοπρεπῶς οὐκ ἀπηνήνατο πρόνοιαν, ἀλλ' ἐν ἀληθεῖ μεθέξει
τῶν καθ' ἡμᾶς γενομένη πάντων ἀναμαρτήτως καὶ πρὸς τὸ ταπεινὸν
ἡμῶν ἐνοποιηθεῖσα μετὰ τῆς τῶν οἰκείων ἀσυγχύτου καὶ ἀλωβήτου 441 B
παντελῶς ἕξεως τὴν πρὸς αὐτὴν ἡμῖν κοινωνίαν ὡς ὁμογενέσι λοιπὸν
ἐδωρήσατο καὶ τῶν οἰκείων ἀνέδειξε μετόχους καλῶν, τῆς μὲν ἀποστα-
τικῆς πληθύος, ὡς ἡ κρυφία παράδοσις ἔχει, τὸ καθ' ἡμῶν καταλύσασα
κράτος οὐ κατὰ δύναμιν ὡς ὑπερισχύουσα, κατὰ δὲ τὸ μυστικῶς ἡμῖν
παραδοθὲν λόγιον ἐν κρίσει καὶ δικαιοσύνῃ, τὰ καθ' ἡμᾶς δὲ πρὸς τοὐ-
ναντίον ἅπαν ἀγαθουργῶς μετασκευάσασα· τὸ μὲν γὰρ κατὰ νοῦν ἡμῶν
ἀλαμπὲς ἐνέπλησεν ὀλβίου καὶ θειοτάτου φωτὸς καὶ τοῖς θεοειδέσιν
ἐκόσμησε τὸ ἀνείδεον κάλλεσι, τὸ δὲ τῆς ψυχῆς οἰκητήριον ἐν παντελεῖ
σωτηρίᾳ τῆς ὅσον οὔπω καταπεσούσης ἡμῶν οὐσίας ἐναγεστάτων
παθῶν καὶ φθοροποιῶν μολυσμῶν ἠλευθέρωσεν ἀναγωγὴν ἡμῖν ὑπερ-
κόσμιον ὑποδείξασα καὶ πολιτείαν ἔνθεον ἐν ταῖς πρὸς αὐτὴν ἡμῶν ἱεραῖς 441 C

---

6 sqq Cf EH 76,9; 83,17; DN 175,10 sqq; Arist EN 1106 b 28 sqq; Ph ebr 26 (Codex Jung, f XIII r, l 12–15); Gr Nyss hom opif 20 (200 C); Procl in Alc 160,1; id inst 13; 32 8 Cf DN 177,14 sq; Rm 5,12; 8,2; Eph 2,1; Jac 1,14 sq; Procl inst 144 (p 126,30 sq) 9 φιλανθρωπία: Cf Tit 3,4 10 sq Cf Hbr 2,17 sq; 4,15 12 sq Cf CH 8,5 sqq; Procl inst 140 (p 124,6) 13 ὁμογενέσι: Cf Act 17,28; Rm 8,14 sqq 15 sqq Cf Gr Nyss or catech 22 (p 84,16 sqq) 17 Cf Jes 9,6 20 οἰκητήριον: Cf Mt 12,44 sq; Lc 11,24 sqq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 γενέσεσιν ἐσχηκυῖα coll FbVvLcVc γένεσιν Fa(sed σε superscr ead m) 2 τῆς θείας καὶ om PaRc 5 τὸν: τῶν Rc ἐκτετραμμένη corr in ἐκτετριμμένη m rec ut vid Lc κακεργάτισιν Pn 6 ὑποτεταττομένη Rc οὐδὲ: οὐ Fa δυσμενῆς Fb 7 αὐτῇ – ἀπο- om Pb(sed add in mg) ἀνιλέως Pt 8 ἐνπεπτώκει Pa ἐπεπτώκει Rc ἐκπεπτώκει Pn 9 φιλανθρωπία ἀπειροτάτη coll Pb φιλανθρωπίαι Pa 10 ἡμῖν PaRc ἀπενήνατο Fa Pn(sed corr) ἀλλὰ PaFb v ἀληθείᾳ Pa ἀληθῆ FbFa - λαθῆ in rasuram 4 litt scr m rec Lc 11 γενομένηι Rc 12 ἐνοποιηθεῖσαι Rc 16 ὡς om Pa 17 ἐν om Pt(sed corr) 18 μετεσκευάσατο PaFb v 20 κόσμησε Pa ἐν παντὶ Lc sed in mg adscr ἐν παντελεῖ 21 ὅσον – ἡμῶν om Vc(sed add in mg ead m) οὔπω om PaRc οὐσίας om Rc 22 ἡμῶν PaRc(e corr) 23 δείξασα Fb v πολυτελείαν Pa πολιτελείαν Rc ἡμῶν: -ω- e corr Pt

κατὰ τὸ δυνατὸν ἀφομοιώσεσιν.

〈12〉 Τὸ θεομίμητον δὲ πῶς ἂν ἡμῖν ἑτέρως ἐγγένοιτο μὴ τῆς τῶν ἱερωτάτων θεουργιῶν μνήμης ἀνανεουμένης ἀεὶ ταῖς ἱεραρχικαῖς ἱερολογίαις τε καὶ ἱερουργίαις; Τοῦτο ποιοῦμεν ὡς τὰ λόγιά φησιν εἰς τὴν αὐτῆς ἀνάμνησιν. Ἔνθεν ὁ θεῖος ἱεράρχης ἐπὶ τοῦ θείου θυσιαστηρίου καταστὰς ὑμνεῖ τὰς εἰρημένας ἱερὰς θεουργίας Ἰησοῦ τῆς θειοτάτης ἡμῶν προνοίας, ἃς ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους ἡμῶν εὐδοκίᾳ τοῦ παναγεστάτου
441 D πατρὸς ἐν πνεύματι ἁγίῳ κατὰ τὸ λόγιον ἐτελείωσεν. Ὑμνήσας δὲ καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῶν καὶ νοητὴν θεωρίαν ἐν νοεροῖς ὀφθαλμοῖς ἐποπτεύσας ἐπὶ τὴν συμβολικὴν αὐτῶν ἱερουργίαν ἔρχεται καὶ τοῦτο θεοπαραδότως· ὅθεν εὐλαβῶς τε ἅμα καὶ ἱεραρχικῶς μετὰ τοὺς ἱεροὺς τῶν θεουργιῶν ὕμνους ὑπὲρ τῆς ὑπὲρ αὐτὸν ἱερουργίας ἀπολογεῖται πρότερον ἱερῶς πρὸς αὐτὸν ἀναβοῶν· Σὺ εἶπας « Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν
444 A ἀνάμνησιν ». Εἶτα τῆς θεομιμήτου ταύτης ἱερουργίας ἄξιος αἰτήσας γενέσθαι καὶ τῇ πρὸς αὐτὸν Χριστὸν ἀφομοιώσει τὰ θεῖα τελέσαι καὶ διαδοῦναι πανάγνως καὶ τοὺς τῶν ἱερῶν μεθέξοντας ἱεροπρεπῶς μετασχεῖν ἱερουργεῖ τὰ θειότατα καὶ ὑπ' ὄψιν ἄγει τὰ ὑμνημένα διὰ τῶν ἱερῶς προκειμένων συμβόλων. Τὸν γὰρ ἐγκεκαλυμμένον καὶ ἀδιαίρετον ἄρτον ἀνακαλύψας καὶ εἰς πολλὰ διελὼν καὶ τὸ ἑνιαῖον τοῦ ποτηρίου πᾶσι καταμερίσας συμβολικῶς τὴν ἑνότητα πληθύνει καὶ διανέμει παναγεστάτην ἐν τούτοις ἱερουργίαν τελῶν. Τὸ γὰρ ἓν καὶ ἁπλοῦν καὶ κρύφιον Ἰησοῦ τοῦ θεαρχικωτάτου λόγου τῇ καθ' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσει πρὸς τὸ σύνθετόν τε καὶ ὁρατὸν ἀναλλοιώτως ἀγαθότητι καὶ φιλανθρωπίᾳ προ-

---

4 sq Vide Lc 22,19; I Cor 11,24 7 εὐδοκίᾳ: Cf Eph 1,5 8 Cf Lc 3,22 sim 9 νοεροῖς ὀφθαλμοῖς: Cf CH 8,3 sq 11 εὐλαβῶς: Cf Thdr Mops catech 15,32 (p 513) 13 sq Vide Lc 22,19; I Cor 11,24 23 ἀναλλοιώτως: Cf CH 8,5 sq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 αφομοιως εστιν Pa sed supra o prius scr ω 2 δὲ om Fa(sed superscr) ἂν om Rc ἑτέρως ἡμῖν coll Fa ante μὴ add εἰ Lc(sed exp) 3 post ἱεραρχικαῖς add τε Rc ἱερολογίαις: εὐλογίαις Lc in mg adscr ut v l ἱερολογίαις, praeterea ἱερουργίαις καὶ εὐλογίαις collocanda esse signific, θεολογίαις Fb 4 τε καὶ ἱερουργίαις om Rc τοῦτ' Pa post τοῦτο add γὰρ PbVcKa, sscr Pt, Lc add οὖν Pa (sed exp) Rc v 5 αὐτῆς scil τῆς θεαρχικῆς ἀγαθότητος cf 91,9 6 ὑμνῆι Pa εἰρημένας om Pt (add in mg) Pn Fa Ἰησοῦ θεουργίας coll Pb 7 αἱ Pa εὐδοκεῖ Pa 9 νοεροῖς: νοητοῖς Pt(sed corr) PnPb Fa νεροῖς Fb (sed sscr o) 12 θεουργικῶν Pt(sed κ eras) Pn θεουργῶν PbFb ὑπὲρ alter om Pn exp Lc αὐτὸν PaVcKa v: αὐτῶν RcFbVvLc ἑαυτῶν Pt(sed corr)PnPbFa 13 ποιεῖται PaRc(sed corr)Pn(sed corr) -αι superscr ut v l Lc 14 αἰτήσασθαι Vc 18 post γὰρ add ἱερὸν Vv ἐκκεκαλυμμένον PnVvFa 19 πᾶσιν Fb 20 πληθύνει PaRcVcKa v: πληθύει PtPnPbFb VvFaLc 22 ante Ἰησοῦ add τοῦ Pa ἐνανθρωπίσει Vv 23 ἀναλλοιώτω PaRc(corr m rec ut vid) Lc (ἀναλλοιώτως in mg ut v l) προσελήλυθεν PnFb

ελήλυθε καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἡμῶν ἑνοποιὸν κοινωνίαν ἀγαθουργῶς διεπραγματεύσατο τὰ καθ' ἡμᾶς ταπεινὰ τοῖς θειοτάτοις αὐτοῦ κατ' 444 B
ἄκρον ἑνώσας, εἴπερ καὶ ἡμεῖς ὡς μέλη σώματι συναρμολογηθῶμεν αὐτῷ κατὰ τὸ ταὐτὸν τῆς ἀλωβήτου καὶ θείας ζωῆς καὶ μὴ τοῖς φθοροποιοῖς πάθεσι κατανεκρωθέντες ἀνάρμοστοι καὶ ἀκόλλητοι καὶ ἀσύζωοι γενώμεθα πρὸς τὰ θεῖα μέλη καὶ ὑγιέστατα. Χρὴ γὰρ ἡμᾶς, εἰ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐφιέμεθα κοινωνίας, εἰς τὴν θειοτάτην αὐτοῦ κατὰ σάρκα ζωὴν ἀποσκοπεῦσαι καὶ τῇ πρὸς αὐτὴν ἀφομοιώσει τῆς ἱερᾶς ἀναμαρτησίας εἰς τὴν θεοειδῆ καὶ ἀλώβητον ἕξιν ἀναδραμεῖν. Οὕτω γὰρ ἐναρμονίως ἡμῖν τὴν πρὸς τὸ ὅμοιον κοινωνίαν δωρήσεται.

〈13〉 Ταῦτα τοῖς ἱερῶς δρωμένοις ὁ ἱεράρχης ἐμφαίνει τὰ μὲν ἐγκεκα- 444 C
λυμμένα δῶρα πρὸς τὸ ἐμφανὲς ἄγων τὸ δὲ ἐνιαῖον αὐτῶν εἰς πολλὰ διαιρῶν καὶ τῇ τῶν διανεμομένων πρὸς τὰ ἐν οἷς γίνεται κατ' ἄκρον ἑνώσει κοινωνοὺς αὐτῶν ἀποτελῶν τοὺς μετέχοντας. Διαγράφει γὰρ ἐν τούτοις αἰσθητῶς ὑπ' ὄψιν ἄγων Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν τὴν νοητὴν ἡμῶν ὡς ἐν εἰκόσι ζωὴν ἐκ τοῦ κατὰ τὸ θεῖον κρυφίου τῇ παντελεῖ καὶ ἀσυγχύτῳ καθ' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσει φιλανθρώπως ἐξ ἡμῶν εἰδοποιούμενον καὶ πρὸς τὸ μεριστὸν ἡμῶν ἀναλλοιώτως ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν ἑνὸς προϊόντα καὶ διὰ τῆς ἀγαθουργοῦ ταύτης φιλανθρωπίας εἰς μετουσίαν ἑαυτοῦ καὶ τῶν οἰκείων ἀγαθῶν καλοῦντα τὸ ἀνθρώπειον φῦλον, εἴπερ ἑνωθῶμεν αὐτοῦ τῇ θειοτάτῃ ζωῇ τῇ πρὸς αὐτὴν ἡμῶν κατὰ δύναμιν ἀφομοιώσει καὶ 444 D
ταύτῃ πρὸς ἀλήθειαν κοινωνοὶ θεοῦ καὶ τῶν θείων ἀποτελεσθησόμεθα.

〈14〉 Μετασχὼν δὲ καὶ μεταδοὺς τῆς θεαρχικῆς κοινωνίας εἰς εὐχαρι- στίαν ἱερὰν καταλήγει μετὰ παντὸς τοῦ τῆς ἐκκλησίας ἱεροῦ πληρώματος. 445 A
Ἡ μετοχὴ γὰρ τῆς μεταδόσεως ἡγεῖται καὶ τῆς μυστικῆς διανεμήσεως ἡ τῶν μυστηρίων μετάληψις. Αὕτη γὰρ ἡ καθολικὴ τῶν θείων εὐκοσμία

---

1 κοινωνίαν: Cf e g I Cor 1,9; 10,16 sq 3 Cf Rm 12,5; I Cor 12,27; Eph 5,30 25 Cf Gr Naz or 2,71

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

3 σώματος Pn 4 ταὐτὸν: αὐτὸν FbFa φθειροποιοῖς Ka 5 κατανεκρωθέντος Pa ἀσύνζωοι PaRc γενόμεθα Pa γενοίμεθα VvFaLcVcKa 6 τὰ om v 8 αὐτὸν Pt(sed corr)PbLc(in mg adscr αὐτὴν ut v l) VcKa ἁμαρτισίας Rc, -να sscr m rec ut vid 10 δωρήσηται RcPtPn(sed corr)Fa 11 ἱεροῖς Pa κεκαλυμμένα PaRc 12 ἐνιαίων Rc(sed corr) 13 κατὰ καιρὸν PaRc 15 αἰσθητοῖς Pa ante αἰσθητῶς add οὐ μόνον νοητῶς, ἀλλὰ καὶ Lc 16 ἐν εἰκόσι: ἐννικόσει Rc τὸ: τὸν Fb v παντελῆ Fb ἀσυγχύτου Pa 17 ἐνανθρωπίσει Vv ἐξ ἡμῶν: εἰς φύσιν ἡμῶν Pa εἰς χρῆσιν ἡμῶν Rc ἰδιοποιούμενον PtFa 18 προσιόντα Pt(sed σ eras) προίεται Rc 19 εἰς: εἰ Pt(sed corr) 20 ἀνθρώπιον PaRcVvLcKa ἀνθρώπινον Pt(sed corr)PnPbFa αὐτῷ PaRcVv 21 ante καὶ add εἰ PaRc 22 ἀποτελεσμάτων ἐσόμεθα PaRc(ἐσώμεθα) 23 εὐχαριστείαν Pa Pn(sed corr) 24 τοῦ: αὐτοῦ Fb ἱεροῦ om Pt(add in mg) 25 γὰρ om PtPnVvFaLc 26 μετάλημψις Pa αὐτὴ Lc

καὶ τάξις· πρῶτον ἐν μετουσίᾳ γενέσθαι καὶ ἀποπληρώσει τὸν ἱερὸν καθηγεμόνα τῶν δι' αὐτοῦ θεόθεν ἑτέροις δωρηθησομένων οὕτω τε καὶ ἄλλοις μεταδοῦναι. Διὸ καὶ ταῖς ἐνθέοις διδασκαλίαις οἱ τολμηρῶς ἀποκεχρημένοι πρὸ τῆς κατ' αὐτὰς πολιτείας καὶ ἕξεως ἀνίεροι καὶ ἔκφυλοι πάντῃ τῆς ἱερᾶς εἰσι θεσμοθεσίας. Ὡς γὰρ ἐπὶ τῶν ἡλιακῶν μαρμαρυγῶν αἱ λεπτότεραι καὶ διειδέστεραι τῶν οὐσιῶν πρῶται τῆς εἰσρεούσης αἴγλης ἀποπληρούμεναι τὸ κατὰ πᾶν ἑαυτῶν ὑπερχεόμενον φῶς εἰς τὰς μετ' αὐτὰς ἡλιοειδῶς ἐποχετεύουσιν, οὕτω καὶ θείου παντὸς οὐ τολμητέον
445 B ἑτέροις ἡγήσασθαι τὸν μὴ κατὰ πᾶσαν ἕξιν αὐτοῦ γεγονότα θεοειδέστατον καὶ πρὸς τῆς θείας ἐπιπνοίας καὶ κρίσεως ἁρμοστὴν ἀναδεδειγμένον. ⟨15⟩ Ἐν τούτοις ἡ πᾶσα τῶν ἱερῶν διακόσμησις ἱεραρχικῶς συναχθεῖσα καὶ τοῖς θειοτάτοις κοινωνήσασα μετ' εὐχαριστίας ἱερᾶς καταλήγει τὰς τῶν θεουργιῶν ἀναλόγως ἐπιγνοῦσα καὶ ὑμνήσασα χάριτας. Ὥστε οἱ τῶν θείων ἀμέτοχοι καὶ ἀγνῶτες οὐκ ἂν εἰς εὐχαριστίαν ἀφίκοιντο καίτοι κατ' οἰκείαν φύσιν ἀξίων οὐσῶν εὐχαριστεῖσθαι τῶν θειοτάτων δωρεῶν.
445 C Ἀλλ' ὅπερ ἔφην, οὐδὲ προσβλέψαι ποτὲ τοῖς θείοις δώροις ἐκ τῆς ἐπὶ τὰ χείρω νεύσεως ἐθελήσαντες ἀχάριστοι πρὸς τὰς ἀπείρους τῶν θεουργιῶν διαμεμενήκασι χάριτας. « Γεύσασθε » δέ φησι τὰ λόγια « καὶ ἴδετε ». Τῇ γὰρ ἱερᾷ τῶν θείων μυήσει τὰς μεγαλοδώρους αὐτῶν οἱ μυούμενοι χάριτας ἐπιγνώσονται καὶ τὸ θειότατον αὐτῶν ὕψος καὶ μέγεθος ἐν τῇ μεθέξει πανιέρως ἐποπτεύοντες τὰς ὑπερουρανίας εὐχαρίστως ὑμνήσουσι τῆς θεαρχίας ἀγαθουργίας.

---

5 sqq Cf CH 44,24 sqq; Bas Spir 9,23 10 Cf Act 1,24 16 ἔφην: Cf EH 84,22 sqq 18 Vide Ps 33,9

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 post πρῶτον add μὲν PbFb ἀποπληρῶσαι Lc (in mg adscr ἀποπληρώσει) 2 τῶν: τὸν Pt δωρησομένων PaRc 2/3 τε – Διὸ om Fa Lc(sed in mg add ἄλλοις μεταδοῦναι διὸ m rec) 3 ἄλλοις – Διὸ om Pt (suppl in mg) ἀποκεχρημένοις PaRc 4 ἀνιέροις Pa ἔκφυτοι Fb v 5 εἰσὶν, sed v eras Pn 6 αἴγλης om Pa 7 ὑπερεχόμενον Pa τὰς FbVvLc(corr e τὰ): τὸ Fa τὰ cett v μετὰ ταῦτα PbFb 8 ἡλιοδῶς Vc μετοχετεύουσιν Fb v ὑποχετεύουσιν Vc παντὸς: φωτὸς PbFb 9 τὸν: τὸ Vv 10 ἐπινοίας Pa ἀναδεδειγμένον: -ον in rasura 3 litt Lc 11 ἱερῶν διακόσμησις om Fb ἱερέων Pt (sed corr)PnFa v 12 εὐχαριστείας PaPnKa καταναλήγει Pb(sed corr) καταλέγει Lc(sed corr) 13 θεουργῶν Vv καὶ om Pt 14 post ἀγνῶτες add καὶ Fb ἀγνῶται Fa sed in mg adscr ες manus scholiastae εὐχαριστείαν Fa ἐφίκοιντο Lc 16 ἀλλ' PnFbLc τότε RcPtPnFa 18 γεύσασθαι PaRc δὲ om PtPnPbFbFa v 20 τὸ om v θειοτάτων Pa τῇ om v 21 ἐποπτεύσοντες Pt(sed corr) τὰς om Pa τὰς – ἀγαθουργίας (22) om Fb ὑπερουρανίους Vv 22 θεουργίας Pa θεουργικῆς Lc corr e θεαρχίας

⟨IV.⟩

Τοσαῦτα τῆς ἁγιωτάτης συνάξεώς ἐστι καὶ οὕτω καλὰ τὰ νοητὰ 472 D
θεάματα τὴν πρὸς τὸ ἓν ἡμῶν, ὡς πολλάκις εἰρήκαμεν, ἱεραρχικῶς ἱε-
ρουργοῦντα κοινωνίαν καὶ σύναξιν. Ἀλλ' ἔστι ταύτης ὁμοταγὴς ἑτέρα
τελεσιουργία· μύρου τελετὴν αὐτὴν οἱ καθηγεμόνες ἡμῶν ὀνομάζουσιν.
Τὰ μέρη τοίνυν αὐτῆς ἐν τάξει κατὰ τὰς ἱερὰς εἰκόνας ἐπισκοπήσαντες,
οὕτω πρὸς τὸ ἓν αὐτῆς διὰ τῶν μερῶν ἱεραρχικαῖς θεωρίαις ἀναχθησό-
μεθα.

Μυστήριον τελετῆς μύρου. 473 A

Κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς συνάξεως τρόπον αἱ τῶν ἀτελειώτων ἀπολύονται
τάξεις προηγησαμένων δηλαδὴ τῆς τε ἱεραρχικῆς ἐπὶ πᾶν τὸ ἱερὸν
εὐόσμου περιαγωγῆς καὶ τῆς ψαλμικῆς ἱερολογίας καὶ τῆς τῶν θειοτάτων
λογίων ἀναγνώσεως. Εἶτα τὸ μύρον ὁ ἱεράρχης λαβὼν ἐπιτίθησι τῷ
θείῳ θυσιαστηρίῳ περικεκαλυμμένον ὑπὸ δυοκαίδεκα πτέρυξιν ἱεραῖς
ἀναβοώντων πάντων ἁγιωτάτῃ φωνῇ τὸ ἱερὸν τῆς τῶν θεολήπτων
προφητῶν ἐπιπνοίας μελῴδημα, καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ τελουμένην εὐχὴν
ἀποπληρώσας ἐν ταῖς ἁγιωτάταις τῶν ἀφιερουμένων τελεταῖς αὐτῷ
χρῆται πρὸς πᾶσαν σχεδὸν ἱεραρχικὴν τελεσιουργίαν.

Θεωρία.

⟨1⟩ Ἡ μὲν εἰσαγωγικὴ τῆς τελειωτικῆς ταύτης ἱερουργίας ἀναγωγὴ 473 B
διὰ τῶν κατὰ τὸ θεῖον μύρον ἱερῶς δρωμένων ἐκεῖνο οἶμαι δηλοῖ· τὸ
περικεκαλύφθαι τῶν θείων ἀνδρῶν τὸ κατὰ νοῦν ἱερὸν καὶ εὐῶδες, ἥτις
ἐνθέως ἐγκελεύεται τοῖς ἱεροῖς ἀνδράσι μὴ φαινομένας ἔχειν ἐπὶ δόξῃ κενῇ
τὰς κατ' ἀρετὴν τοῦ κρυφίου θεοῦ καλὰς καὶ εὐώδεις ἀφομοιώσεις. Ἄχραν-
τοι γάρ εἰσιν αἱ τοῦ θεοῦ κρυφίαι καὶ ὑπὲρ νοῦν εὐῶδεις εὐπρέπειαι καὶ

---

21 εὐῶδες: Cf II Cor 2,14 sq 22 Cf I Cor 1,29 23 Cf Plot Enn V 1,6,35 sq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

capiti praem κεφάλαιον Δ̄ περὶ τῶν ἐν τῷ μύρῳ τελουμένων καὶ τῶν ἐν αὐτῷ τελειουμένων PaRc PtPnPbVvFa (κεφ. Δ̄ postpos) Lc in mg suppl Vc 2 θεάματα om PaRc θελήματα Pn ἐν ἡμῖν Pa 3 σύνταξιν PaRc 4 τελεσιουργεία Pa 5 αὐτῆς om PaRc 9 ante ἀτελειώτων add κατηχουμένων καὶ ἐν μετανοίᾳ ὄντων Vv ἀτελειώτων: ω prius in rasura 3 litt Pb 10 προσηγησαμένων Pa(sed corr) τε om VvLc 11 τῆς alter iterat Fa(sed exp) 12 ἐπιτίθεισι Fa 13 θείῳ om Rc 14 ἁπάντων PaRc v 15 ἐπιπνοίαις Pn(sed corr) Fa(sed corr) 19 post μὲν add οὖν PaRcVv v 21 θείων PtPnPbVvFaLc Serg: ὁσίων PaRcFbVcKa Phoc v 22 ἐγκελεύεται: γ in rasura Pn κενῇ: ε in rasura 2 litt Pn 23 ἀφομοιώσεις om Pt(sed corr) 24 ὑπὲρ νοῦν om Pb(add m rec ut vid)

νοητῶς ἐμφαίνονται μόνοις τοῖς νοεροῖς ὁμοειδεῖς ἔχειν ἐθέλουσαι τὰς κατ' ἀρετὴν ἐν ψυχαῖς ἀπαραφθάρτους εἰκόνας. Τὸ γὰρ τῆς θεοειδοῦς ἀρετῆς ἀπαράγραπτον εὖ μεμιμημένον ⟨τὸ⟩ ἄγαλμα πρὸς ἐκεῖνο τὸ νοητὸν καὶ εὐῶδες ἀφορῶν κάλλος οὕτως ἑαυτὸ τυποῖ καὶ διαπλάττει πρὸς τὸ κάλλιστον μίμημα. Καὶ καθάπερ ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν εἰκόνων εἰ πρὸς τὸ
473 C ἀρχέτυπον εἶδος ὁ γραφεὺς ἀκλινῶς εἰσορᾷ πρὸς μηδὲν ἄλλο τῶν ὁρατῶν ἀνθελκόμενος ἢ κατά τι μεριζόμενος αὐτὸν ἐκεῖνον ὅστις ἐστὶ τὸν γραφόμενον εἰ θέμις εἰπεῖν διπλασιάσει καὶ δείξει τὸν ἑκάτερον ἐν ἑκατέρῳ παρὰ τὸ τῆς οὐσίας διάφορον, οὕτω τοῖς φιλοκάλοις ἐν νῷ γραφεῦσιν ἡ πρὸς τὸ εὐῶδες καὶ κρύφιον κάλλος ἀτενὴς καὶ ἀπαρέγκλιτος θεωρία τὸ
473 D ἁπλανὲς δωρήσεται καὶ θεοειδέστατον ἴνδαλμα. Εἰκότως οὖν πρὸς τὴν ὑπερουσίως εὐώδη καὶ νοητὴν εὐπρέπειαν οἱ θεῖοι γραφεῖς τὸ νοερὸν ἑαυτῶν ἀμεταστρέπτως εἰδοποιοῦντες οὐδεμίαν δρῶσι τῶν ἐν αὐτοῖς θεομιμήτων ἀρετῶν « Εἰς τὸ θεαθῆναι » κατὰ τὸ λόγιον « τοῖς ἀνθρώποις », ἀλλ' ἱερῶς ἐποπτεύουσιν ὡς ἐν εἰκόνι τῷ θείῳ μύρῳ τὰ τῆς ἐκκλησίας ἱερώτατα περικεκαλυμμένα. Διὸ καὶ αὐτοὶ τὸ κατ' ἀρετὴν ἱερὸν καὶ θεοειδέστατον εἴσω τοῦ θεομιμήτου καὶ θεογράπτου νοὸς ἱερῶς περικαλύπτοντες πρὸς μόνην ἀποβλέπουσι τὴν ἀρχέτυπον νόησιν. Οὐδὲ γὰρ
476 A ἀθέατοι μόνον εἰσὶ τοῖς ἀνομοίοις, ἀλλ' οὐδ' αὐτοὶ πρὸς τὴν ἐκείνων καθέλκονται θέαν. Ὅθεν ἑαυτοῖς ἀκολούθως οὐδὲ τῶν δοκούντων εἰκῆ καλῶν καὶ δικαίων ἀλλὰ τῶν ὄντως ὄντων ἐρῶσιν οὐδὲ πρὸς δόξαν ὁρῶσι τὴν ὑπὸ πλήθους ἀλόγως μακαριζομένην, ἀλλὰ τὸ καλὸν ἢ χεῖρον ἐφ' ἑαυτοῦ θεομιμήτως κρίνοντες ἀγάλματα θεῖα τῆς θεαρχικωτάτης εἰσὶν

---

1 sq Cf Clem prot 120,4 sq 2 sqq Cf Plot Enn I 6,9,7 sqq; Gr Nys Pss titt II 11 (p 115,25 sqq); id hom 15 in Cant 439,11 sqq 3 ἄγαλμα, i e θεῖος ἀνήρ; cf EH 95,21 sqq; CH 18,2 sqq; Clem prot 121,1 (p 85,17); id str VII 29,6 14 Vide Mt 23,5; cf Mt 6,1.5 21 Cf Pl Smp 210 e sqq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 μόνῳ Pa 2 ἀπαφθάρτους Fb 2/3 τῆς – εὖ: τοι θεοῦ Pa 3 μεμνημένον Pb(sed corr ead m) τὸ inserui 4 ἀφορὸν FbFa οὕτος Pb ἑαυτὸν Fa Lc (in mg adscr ut v l) Vv 5 εἰ: ἀεὶ Pa 6 ἀκλινῶς ὁ γραφεὺς coll Rc εἰσορᾷ ἀκλινῶς coll PtPnPbFa ὀρθῶν Vv(sed corr) 7 ἢ – μεριζόμενος om Rc ante αὐτὸν add ἀλλ' PaFa ἑαυτὸν Fa τὸν: τὸ PnLc(ν exp) 8 διαπλάσσει Pa post δείξει inser τὸ ἀληθὲς ἐν τῷ ὁμοιώματι τὸ ἀρχέτυπον ἐν τῇ εἰκόνι RcPt (ante τὸ alter add καὶ) PbFbVcKa v (et ante τὸ alter et post εἰκόνι add καὶ) τὸν: om v τὸ PtPnVcKa τῷ Fb 10 inter ἀτε- et -νης 2 litt eras Rc ἀπαρέγκλητος PtPbFaLcKa ἀπαρέγκριτος Rc 11 δωρήσηται RcPtPb δωρήσεται καὶ om Pa θεοειδεστάτων Pa 12 ὑπερούσιον Fb θεοτραφεῖς PaRc (sed corr) 13 αὐτῶν Pb ἀμετατρέπτως Fb 15 μύρῳ: μυστηρίῳ Rc 16 τὸ: τὰ Fb 17 θεοδέστατον Fb ἔσω Pt 19 θεωρητοὶ Pa ἀθεώρητοι Rc εἰσὶν Pn(sed corr) ἀνόμοις Pt(sed corr ead m) οὐδὲ PaPtPb 20 ὅθεν om Pa αὐτοῖς Pn Pb(sed corr) 21 καλον Rc(sed corr) ὄντως ὄντως Pa 22 ἀλλ' ἀπὸ Rc (sed corr) καλῶν Rc χείρων Rc(sed -o- superscr) 23 κρίναντες Pa v θεαρχικοτάτης Pn

εὐωδίας, ἥτις ἐφ' ἑαυτῆς τὸ ἀληθῶς εὐῶδες ἔχουσα πρὸς τὸ τοῖς πολλοῖς ἀνομοίως δοκοῦν οὐκ ἐπιστρέφεται ταῖς ἀληθέσιν αὐτῆς εἰκόσιν ἐντυποῦσα τὸ ἀνυπόκριτον.

〈2〉 Φέρε δὴ λοιπὸν ἐπειδὴ τὴν ἐκτὸς εὐπρέπειαν ἐθεασάμεθα τῆς ὅλης 476 B
καλῆς ἱερουργίας, εἰς τὸ θειότερον αὐτῆς ἀποβλέψωμεν κάλλος, αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς ἀποκαλυψαμένην τὰ παραπετάσματα, θεώμενοι τὴν μακαρίαν ἀποστίλβουσαν ἐμφανῶς αἴγλην καὶ τῆς ἀπερικαλύπτου τοῖς νοεροῖς ἀποπληροῦσαν ἡμᾶς εὐωδίας. Οὐδὲ γὰρ ἡ φαινομένη τοῦ μύρου τελεσιουργία τοῖς περὶ τὸν ἱεράρχην ἐστὶν ἀκοινώνητος ἢ ἀθέατος, ἀλλὰ τοὐναντίον ἄχρις αὐτῶν διήκουσα καὶ ἱστῶσα τὴν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς θεωρίαν ὑπ' αὐτῶν ἱερῶς περικαλύπτεται καὶ τῆς πληθύος ἱεραρχικῶς ἀποδιαστέλλεται. Τοῖς γὰρ ἐνθέοις ἀνδράσιν ἡ τῶν πανιέρων ἀκτὶς ὡς συγγενέσι τοῦ νοητοῦ φωτὸς καθαρῶς καὶ ἀμέσως ἐλλάμπουσα καὶ τὰς νοερὰς αὐτῶν ἀντιλήψεις ἀπερικαλύπτως εὐωδιάζουσα πρὸς τὸ ὑφείμε- 476 C
νον οὐκέτι ὁμοίως πρόεισιν, ἀλλ' ὑπ' αὐτῶν ὡς κρυφίων τοῦ νοητοῦ θεωρῶν ἀνεκπομπεύτως εἰς τὸ τοῖς ἀνομοίοις ἄχραντον ὑπὸ πτερωτοῖς αἰνίγμασι συγκαλύπτεται, δι' ὧν ἱερῶν αἰνιγμάτων αἱ τῶν ὑποβεβηκότων εὔκοσμοι τάξεις ἀνάγονται πρὸς τὴν κατ' αὐτὰς ἱερὰν ἀναλογίαν.

〈3〉 Ἔστι δὴ οὖν ὅπερ ἔφην ἡ νῦν ὑμνουμένη παρ' ἡμῶν ἱερὰ τελετουργία τῆς τελειωτικῆς τῶν ἱεραρχικῶν τάξεως καὶ δυνάμεως. Διὸ καὶ ταύτην οἱ θεῖοι καθηγεμόνες ἡμῶν ὡς ὁμοταγῆ καὶ ταὐτουργὸν τῷ τῆς συνάξεως ἱερῷ τελεστηρίῳ ταῖς αὐταῖς εἰκόσιν ὡς τὰ πολλὰ καὶ μυστικαῖς διακοσμήσεσι καὶ ἱερολογίαις διετάξαντο. Καὶ τὸν μὲν ἱεράρχην ὡσαύτως 476 D
ὄψει τὴν ἀπὸ τοῦ θειοτέρου τόπου καλὴν εὐωδίαν εἰς τὰ ἑξῆς ἱερὰ προφέροντα καὶ τῇ πρὸς τὸ ταὐτὸν ἀναλύσει διδάσκοντα τῶν θείων τὴν μετουσίαν ἐν ἅπασι μὲν γίνεσθαι κατ' ἀξίαν τοῖς ἱεροῖς, ἀμείωτον δὲ εἶναι καὶ ἀκίνητον πάντῃ καὶ εἴσω τῆς κατὰ θείαν ἵδρυσιν ἰδιότητος ἀπαραλλάκτως ἑστηκυῖαν. Ἐπίσης δὲ πάλιν αἱ τῶν λογίων ᾠδαὶ καὶ ἀναγνώσεις

---

13 συγγενέσι: Cf Gr Nyss or dom 4 (1165 C) 19 ἔφην: Cf EH 95,3 sq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 εὐωδείας Pa ἥτις: ἡ τῆς Pa ἀληθὲς PaPtVv τὸ: τῷ Fb 2 ἀνομοίοις Fb 5 ἱερουργείας Pa αὐτὴν om Fa(add in mg) 6 ἐφ': ἀφ' Pt 8 εὐωδείας Pa τελετουργία RcPn v -γεία Pa 9 ἢ ἀθέατος om Pn(sed adscr in mg) 11 τοῦ πλήθους Pa 13 συνγενέσει Pa τοῦ – φωτὸς om Phoc φωτὸς om PaFbVvLcVcKa v 14 ὑφιεμένον Rc 15 οὐκέτι: -ι exp Lc οὐκέθ' VcKa οὐκ ἑτοίμως PaRc 17 συνκαλύπτεται (-ε- in rasura 2 litt) Pt τῶν ὑποβεβηκότων om PaRc ὑπερβεβηκότων PtPnFa 19 ἱερὰ τελετουργία: ἱεροτελετρουργία Lc(o prius e correctura) ἱερὰ λειτουργία Pt(sed corr)PnPb 20 τελειοτικῆς Fa ἱερατικῶν PtPnPbFa post τάξεως addendum τε in mg adnot Lc καὶ δυνάμεως om Ka 21 θεῖοι corrupt in Fa ὡς om Pa(sed superscr) ὁμοταγῆ: -ῆ in rasura Rc 22 συντάξεως Fb αὐτῆς Pt 23 ἱεράρχην: ἱερατικὴν Vv 23/24 ὡς αὐταῖς ὄψεσιν PaRc 24 ὄψῃ FbVv v 25 προσφέροντα PaRcPbVv πρὸς ταὐτὸν PaRc Vv 28 ἑστηκυῖαν: ἔστησαν PaRc Ἐπίσης: ἐφίσης Pa ἐφήσης Rc ἐπι in rasura 3–4 litt Pn

477 A τοὺς μὲν ἀτελέστους μαιεύονται πρὸς ζωηφόρον υἱοθεσίαν, ἐπιστροφὴν δὲ ἱερὰν ποιοῦνται τῶν ἐναγῶς ἐνεργουμένων, ἀφαιροῦσι δὲ τὴν ἐναντίαν πτοίαν καὶ θέλξιν ἐκ τῶν ἀνάνδρως ἐνεργουμένων τὸ τῆς θεοειδοῦς ἕξεως καὶ δυνάμεως ἀκρότατον ἀναλόγως αὐτοῖς ὑποδεικνῦσαι, καθ' ἣν ἐκδειματώσουσι μᾶλλον αὐτοὶ τὰς ἐναντίας δυνάμεις καὶ τῆς ἑτέρων ἰατρείας προστήσονται τὸ θεομιμήτως ἀκίνητον μὲν ἐκ τῶν οἰκείων καλῶν πρὸς δὲ τὰς ἐναντίας πτοίας δραστήριον οὐκ ἔχοντες μόνον ἀλλὰ καὶ δωρούμενοι, τοῖς δὲ εἰς νοῦν ἱερὸν ἐκ τῶν χειρόνων μεταφοιτήσασιν ἕξιν ἱερὰν ἐντίθενται πρὸς τὸ μὴ αὖθις ὑπὸ κακίας ἁλῶναι, τοὺς δὲ πρὸς τὸ εἶναι πανάγνους ἐνδεεῖς τελέως ἀποκαθαίρουσιν, τοὺς δὲ ἱεροὺς ἄγουσιν ἐπὶ τὰς θείας εἰκόνας καὶ ἐποψίας αὐτῶν καὶ κοινωνίας, ἐστιῶσι δὲ τοὺς
477 B πανιέρους ἐν μακαρίοις καὶ νοητοῖς θεάμασιν ἀποπληροῦσαι τὸ ἐνοειδὲς αὐτῶν τοῦ ἑνὸς καὶ ἑνοποιοῦσαι.

〈4〉 Τί δέ; Οὐχὶ καὶ τὰς μὴ πάντῃ καθαρὰς ὧν ἤδη μνήμην ἐποιησάμεθα, τάξεις ἀμιγῶς ἀπολύει κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς συνάξεως τρόπον ἡ παροῦσα νῦν ἱερὰ τελετουργία, μόνοις ἐν εἰκόσιν ὁρωμένη τοῖς ἱεροῖς καὶ πρὸς μόνων ἀμέσως τῶν πανιέρων ἱεραρχικαῖς ἀναγωγαῖς ἐποπτευομένη
477 C καὶ ἱερουργουμένη; Ταῦτα μὲν οὖν ἤδη πολλάκις ἡμῖν εἰρημένα περιττόν ἐστιν ὡς οἶμαι τοῖς αὐτοῖς ἐπανακυκλεῖν λόγοις καὶ μὴ πρὸς τὰ ἑξῆς μεταβῆναι τὸν ἱεράρχην ἐνθέως ὁρῶντας ὑπὸ δυοκαίδεκα πτέρυξι περικεκαλυμμένον ἔχοντα τὸ θεῖον μύρον καὶ τὴν παναγεστάτην ἐπ' αὐτῷ τελείωσιν ἱερουργοῦντα.

Λέγωμεν τοίνυν, ὡς ἡ τοῦ μύρου σύνθεσις συναγωγή τίς ἐστιν εὐπνόων ὑλῶν ἐν ἑαυτῇ πλουσίως ἔχουσα ποιότητας εὐόσμους, ἧς οἱ μετασχόντες εὐωδιάζονται κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ποσοῦ τῆς ἐγγενομένης αὐτοῖς τοῦ εὐώδους μεθέξεως. Πεπείσμεθα δὲ εἶναι τὸν θεαρχικώτατον Ἰησοῦν ὑπερουσίως εὐώδη νοηταῖς διαδόσεσι τὸ νοερὸν ἡμῶν ἀποπληροῦντα

---

12 sq Cf EH 83,8 27 Cf II Cor 2,14 sq; Eph 5,2

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 μαιεύωνται Rc μυοῦνται Pa 2 ἀφαιροῦσι – ἐνεργουμένων (3) om Rc ἀφαιροῦσι – θέλξιν (3): φέρουσιν δὲ τὴν ἐναντίαν ἢ τοιάνδε κάθελξιν Pa 3 πτυὰν Lc corr e πτοίαν ut vid κάθελξιν PtPn ἀνάνδρως: ἀναρῶς Pa 4 ἀποδεικνῦσαι Pb ἐκδιματώσουσι PaPtPn(sed corr) ἐκδειματῶσι Fa 5 μάλιστα PaRc αὐτοῖς Rc(sed corr) ἰατρίας Pa 8 εἰς νοῦν ἱερὸν post χειρόνων coll Lc (sed ordinem restituit secundum cett) 9 τὸ prius: τῷ PaRc v 12 πανιέρως PaRc πανιέρως ἐν μακαρίοις νοητῶς PaRc 13 ἑνοποιοῦ Fb 16 τελετουργεία Pa post τοῖς add ὁρωμένοις PaRcVcKa 17 μόνην Fa(sed corr) ἐποπτευσαμένη Pa 18 post περιττὸν add ἡμῖν PaRc 22 post ἱερουργοῦντα sequitur tit Θεωρία VcKa 23 λέγομεν PbVcKa εὐπνόων: υ ex μ corr Pb 24 αὐτῇ PaRcFa ἧς: ὡς Pa οἱ corr e ὁ Fa 25 ἐνγενομένης Pa ἐπιγενομένης Rc 26 τοῦ om Fb εὐώδου Fb θεαρχικότατον Vv

θείας ἡδονῆς. Εἰ γὰρ ἡ τῶν αἰσθητῶν εὐωδῶν ἀντίληψις εὐπαθεῖν ποιεῖ καὶ τρέφει σὺν ἡδονῇ πολλῇ τὸ τῶν ὀσφραντῶν ἡμῶν διακριτικὸν εἴπερ ἀβλαβές τε εἴη καὶ πρὸς τὸ εὐῶδες ἐν συμμετρίᾳ κατάλληλον, ἀναλόγως 477 D
ἄν τις φαίη καὶ τὰς νοερὰς ἡμῶν δυνάμεις πρὸς τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον ὕφεσιν
5 ἀπαραφθάρτως διακειμένας ἐν τῇ τοῦ ἐν ἡμῖν κριτικοῦ φυσικῇ ῥώσει κατὰ τὰ θεουργικὰ μέτρα καὶ τὴν κατάλληλον τοῦ νοὸς πρὸς τὸ θεῖον ἐπιστροφὴν ἐν ἀντιλήψει τῆς θεαρχικῆς εὐωδίας γίνεσθαι καὶ εὐπαθείας ἱερᾶς πληροῦσθαι καὶ θειοτάτης τροφῆς. Οὐκοῦν ἡ τοῦ μύρου συμβολικὴ 480 A
σύνθεσις ὡς ἐν μορφώσει τῶν ἀμορφώτων αὐτὸν ἡμῖν ὑπογράφει τὸν
10 Ἰησοῦν πηγαῖον ὄντα τῶν θείων εὐωδῶν ἀντιλήψεων ὅλβον ἀναλογίαις θεαρχικαῖς εἰς τὰ θεοειδέστατα τῶν νοερῶν ἀναδιδόντα τοὺς θειοτάτους ἀτμούς, ἐφ' οἷς οἱ νόες εὐπαθῶς ἡδόμενοι καὶ τῶν ἱερῶν ἀντιλήψεων ἀποπληρούμενοι τροφῇ νοητῇ χρῶνται τῇ πρὸς τὸ νοερὸν αὐτῶν εἰσδύσει τῶν κατὰ θείαν μέθεξιν εὐωδῶν διαδόσεων.

15 ⟨5⟩ Ἔστι δὲ ὡς οἶμαι δῆλον, ὅτι ταῖς ὑπὲρ ἡμᾶς οὐσίαις ὡς θειοτέραις 480 B
ἡ τῆς πηγαίας εὐωδίας ἀνάδοσις ἐγγυτέρα πώς ἐστιν καὶ μᾶλλον ἑαυτὴν ἐκφαίνει καὶ διαδίδωσιν, εἰς τὸ διειδέστατον αὐτῶν καὶ εὐεκτικὸν τῆς κατὰ νοῦν ἀντιληπτικῆς δυνάμεως ἀφθόνως ὑπερβλύζουσα καὶ πολυπλασίως εἰσδυομένη, πρὸς δὲ τὰ τῶν νοερῶν ὑφείμενα καὶ μὴ ὡσαύτως
20 δεκτικὰ τὴν ὑπερτάτην ἀχράντως ἀποκρύψασα θέαν καὶ μέθεξιν ἀναλόγοις τῶν μετεχόντων ἀτμοῖς ἐν συμμετρίᾳ θεαρχικῇ διαδίδοται. Τῶν ὑπὲρ ἡμᾶς οὖν ἁγίων οὐσιῶν ἡ τόσον ὑπερκειμένη τῶν Σεραφὶμ τάξις ἐν τῇ τῶν πτερῶν δυοκαιδεκάδι σημαίνεται περὶ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶσα καὶ ἱδρυμένη τοῖς μακαριωτάτοις αὐτοῦ θεάμασιν ὡς θεμιτὸν ἐπιβάλλουσα καὶ
25 τῆς νοητῆς διαδόσεως ἱερῶς ἐν πανάγνοις ὑποδοχαῖς ἀποπληρουμένη 480 C
καὶ τὴν πολυύμνητον αἰσθητῶς εἰπεῖν ἀσιγήτοις στόμασιν ἀνακράζουσα

---

26 Cf Jes 6,3; Apc 4,8

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 Εἰ: ἡ Pa ἡ om Pa (superscr alt m) αἰσθητῶς RcPtPnVvFaLcVcKa (cf l 10) εὐωδῶν corr in εὐωδιῶν Pb 2 τρέφει: -ει e corr Pn τρέφη Fb ἡμῶν om PaRcPt (sed add in mg) Pn (sed superscr ead m) 3 τε: τι PtVvFa om PaRc συμμετρίαν Fb 5 ἀπαραφθάρτως: ἀπαρα- in rasura Pt 6 νοὸς: νὸς Lc corr in ἑνὸς 7 εὐωδείας Pa 9 τῶν: τὸν Lc αὐτὸν om Lc(sed adscr in mg) ἡμῶν Pt(sed corr) ὑπογράφει: -ει in rasura 1—2 litt Pn 10 θείως Pt(corr e θείων) VvVcKa Lc in mg adscr ut v l (cf l 11) ἀντιλήψεως Fb 11 εἰς: om PaRcPnPb e corr Pt θεοειδέστερα Pa θειωδέστατα Vv post θειοτάτους add δῆλον PaRc 13 ἀποπληρουμένη Pa(corr e -πληρούμενοι) τὸ: τὸν Lc(sed -ν del) 15 θειωτέραις Pa 16 ἐστι: ἔτι PaRc rasura 3 litt Fa αὐτὴν v 17 διηδέστατον corr e διειδ- Pt εὐκτικὸν Pt(sed corr) Pn 18 πολυπλουσίως Lc 20 ὑπερτάτην: ὑπὲρ ἀρετὴν PaRc ἀποκρύψασαν PbVv ἀποκρύψασαι Lc(sed -ι del) 22 σεραφεὶμ Pn(sed corr)Fa σαραφεὶμ Pa Pt(corr in -φιμ) σαραφὶμ Vv Lc 23 πτερύγων Pt(corr e πτερῶν)PbFbLc (sed -υγ- punctis not) VcKa v 24 μακαριοτάτοις Pt μακαρίοις Lc(corr ex -ίως, superscr ωτατ ead m) 26 καὶ om Rc πολυύμνητον om Rc

θεολογίαν. Ἡ γὰρ ἱερὰ τῶν ὑπερκοσμίων νοῶν γνῶσις ἀκάματός τέ ἐστιν καὶ ἀκατάληκτον ἔχει τὸν θεῖον ἔρωτα κακίας τε ἅμα πάσης ὑπερκεῖται καὶ λήθης, ὅθεν ὡς οἷμαι τὸ τῆς ἀσιγήτου κραυγῆς ὑπαινίσσεται τὴν αἰώνιον αὐτῶν καὶ ἀμετάστατον ἐν συντονίᾳ πάσῃ καὶ εὐχαριστίᾳ τῶν θείων ἐπιστήμην καὶ νόησιν.

480 D ⟨6⟩ Τὰς μὲν οὖν ἀσωμάτους τῶν Σεραφὶμ ἰδιότητας ἐν τοῖς λογίοις αἰσθηταῖς εἰκόσι τῶν νοητῶν ἐκφαντορικαῖς ἱερῶς ἀναγεγραμμένας ἐν τοῖς διακόσμοις τῶν ὑπερουρανίων ἱεραρχιῶν ὡς οἷμαι καλῶς ἐθεασάμεθα καὶ τοῖς σοῖς νοεροῖς ὀφθαλμοῖς ὑπεδείξαμεν. Ὅμως, ἐπειδὴ [καὶ νῦν] οἱ τὸν ἱεράρχην ἱερῶς περιεστῶτες αὐτὴν ἡμῖν ἐκείνην ἀποτυποῦσι τὴν ὑπερτάτην διακόσμησιν, ἐν ἐπιτομῇ καὶ νῦν ἀϋλοτάταις ὄψεσι τὴν θεοειδεστάτην αὐτῶν ἀγλαΐαν ὀψόμεθα.

481 A ⟨7⟩ Τὸ μὲν οὖν ἀπειροπρόσωπον αὐτῶν καὶ πολύπουν ἐκφαντορικόν ἐστιν ὡς οἷμαι τῆς πολυθεάμονος αὐτῶν εἰς τὰς θειοτάτας ἐλλάμψεις ἰδιότητος καὶ τῆς ἀεικινήτου καὶ πολυπόρου τῶν θείων ἀγαθῶν νοήσεως· τὴν δὲ τῶν πτερῶν ὡς τὰ λόγιά φησιν ἑξαπλῆν θέσιν οὐκ ἀριθμὸν ἱερὸν ἐμφαίνειν οἶομαι κατὰ τὸ δόξαν ἑτέροις, ἀλλ' ὅτι τῆς περὶ θεὸν ὑπερτάτης οὐσίας καὶ τάξεως ἀναγωγικὰ καὶ ἀπόλυτα παντελῶς ἐστι καὶ ὑπερκόσμια τὰ πρῶτα καὶ μέσα καὶ τελευταῖα τῶν νοερῶν αὐτῆς καὶ θεοειδῶν δυνάμεων. Ὅθεν ἡ τῶν λογίων ἱερωτάτη σοφία τὴν τῶν πτερῶν διάπλασιν ἱερογραφοῦσα περὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ μέσα καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἐντίθησι τὰ πτερὰ τὸ καθόλου πτερωτὸν αὐτῶν αἰνισσομένη καὶ

481 B παντοδαπὸν τῆς ἐπὶ τὸ ὄντως ὂν ἀναγωγικῆς δυνάμεως. ⟨8⟩ Εἰ δὲ τὰ πρόσωπα καὶ τοὺς πόδας καλύπτουσι καὶ μόνοις πέτανται μέσοις πτεροῖς, ἐννόησον ἱερῶς ὅτι τοσοῦτον ἐξῃρημένη τῶν ὑπερτάτων οὐσιῶν ἡ

---

1 Cf CH 21,6 sq 9 Cf CH c VII passim; 47,13 sqq 9 sq Cf Ign Magn 6,2; id Trall 3,1; Const App II 26,4; Thdr Mops catech 15,24 (p 503) 13 ἀπειροπρόσωπον: Cf Apc 4,6 14 πολυθεάμονος: Cf Pl Phdr 251 a 2 16 Cf Jes 6,2 23 sqq Cf Cyr ador 9 (601 A sqq)

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 νόων Fa ἀκάματός τε: -ς τε in rasura 2—3 litt Pn τέ om PaRcVv 2 ἀκατάληπτον PaRc 4 εὐχαριστείᾳ PaPn(ut vid, sed corr in -στι-) 6 σαραφὶμ Pa σαραφὶμ RcPtLcVv σεραφὶμ PnFa 7 ante τῶν add καὶ PaRc νοητῶν: λογίων Rc 8 ὡς om Fb 9 νοεροῖς: ἱεροῖς Fb καὶ νῦν seclusi 10 τὸν: τῶν RcFb (sed corr uterque) ἱερῶς om Fb ἡμῖν om Fb Lc(sed add in mg) 11 ἀϋλωτάταις PtPn(sed corr)PbLc ἁγιωτάταις PaRc 13 πολύπουν e πολύπλουν corr Fb 15 ἰδιότητας Lc (sed -o- adscr in mg) πολυτρόπου Pb(sed corr) νοήσεων PaRc 16 ἱερὸν Pb 17 οἷμαι PaRcPtPn οἷμαι ἐμφαίνειν coll Pt θεοῦ Pa 18 καὶ τάξεως om Pa 19 νοερῶν: ἱερῶν Rc 20/21 διάπλασιν ἱερογρα- in mg inferiore corrupt suppl m rec Fa 21 πρῶτα Fb v τὰ alter om Fb 23 ὂν om PaPb 24 καλύπτουσα Fb πέτονται Pa v

τάξις εὐλαβής ἐστι περὶ τὰ τῶν νοήσεων αὐτῆς ὑψηλότερα καὶ βαθύτερα καὶ μέσοις πτεροῖς ἐν συμμετρίᾳ πρὸς θεοπτίαν ἀνάγεται τοῖς θείοις ζυγοῖς ὑποτιθεῖσα τὴν οἰκείαν ζωὴν καὶ πρὸς αὐτῶν ἱερῶς εὐθετουμένη πρὸς τὴν ἑαυτῆς ἐπιγνωμοσύνην.

〈9〉 Τὸ δὲ τοῖς λογίοις εἰρημένον ὡς «Ἐκέκραγον ἕτερος πρὸς τὸν 481 C
ἕτερον» ἐκεῖνο οἶμαι δηλοῦν ὅτι τῶν θεοπτικῶν αὐτῶν νοήσεων ἀλλήλοις ἀφθόνως μεταδιδόασιν. Καὶ τοῦτο δὲ ἱερᾶς ἀξιώσωμεν μνήμης ὡς ἡ τῶν λογίων Ἑβραία φωνὴ κατ' ἐμφατικὴν ἐπωνυμίαν καλεῖ τὰς ἁγιωτάτας τῶν Σεραφὶμ οὐσίας ἐκ τοῦ κατὰ θείαν καὶ ἀεικίνητον ζωὴν διαπύρου καὶ ὑπερζέοντος. 〈10〉 Εἴπερ οὖν, ὡς οἱ τὰ Ἑβραίων ἀφερμηνεύσαντές φασιν, οἱ θειότατοι Σεραφὶμ ἐμπρησταὶ καὶ θερμαίνοντες ὑπὸ τῆς θεολογίας ὠνομάσθησαν ἐκφαντορικῷ τῆς οὐσιώδους αὐτῶν ἕξεως ὀνόματι, τοῦ θείου μύρου κατὰ συμβολικὴν εἰκονογραφίαν ἀνακινητικὰς ἔχουσι δυ- 481 D
νάμεις εἰς ἔκφανσιν αὐτὸ καὶ δραστικωτέρων ἀτμῶν διάδοσιν ἐκκαλουμένας. Ἡ γὰρ ὑπὲρ νοῦν εὐώδης οὐσία πρὸς τῶν διαπύρων καὶ καθαρωτάτων νοῶν εἰς ἔκφανσιν ἀνακινεῖσθαι φιλεῖ καὶ τὰς θειοτάτας αὐτῆς ἐπιπνοίας ἐν πανολβίαις διαδόσεσι δωρεῖται τοῖς οὕτως αὐτὴν ὑπερκοσμίως ἐκκαλουμένοις.

Οὐκοῦν ἡ θειοτάτη τῶν ὑπερουρανίων οὐσιῶν τάξις οὐκ ἠγνόηκε τὸν 484 A
θεαρχικώτατον Ἰησοῦν εἰς τὸ ἁγιάζεσθαι κατεληλυθότα, νοεῖ δὲ αὐτὸν ἱερῶς ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς ἑαυτὸν ὑφέντα διὰ θείαν καὶ ἄρρητον ἀγαθότητα, καὶ πρὸς τοῦ πατρὸς ἑαυτοῦ τε καὶ τοῦ πνεύματος ἀνθρωποπρεπῶς ἁγιαζόμενον ὁρῶσα τὴν οἰκείαν οἶδεν ἀρχήν, ἐν οἷς ἂν θεαρχικῶς δρᾷ,

---

1 εὐλαβής: Cf CH 30,13 5 sq Vide Jes 6,3 7 sqq Cf CH 27,6 sqq 15 ὑπὲρ νοῦν εὐώδης οὐσία: Cf Gr Nyss hom 1 in Cant 36,12 sqq 20 ἁγιάζεσθαι: Cf Joh 17,19 22 sq Cf Mc 1,9—11 sim

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ὑψηλώτερα Vv(sed corr) 2 συνμετρείᾳ corr e -τρίᾳ Pa ἄγεται PtPn ζυγοῖς ὑποτιθεῖσα in mg inf corrupt suppl m rec Fa 3/4 πρὸς – ἐπιγνωμοσύνην om Pt(add in mg ead m) Fb 4 εὐγνωμοσύνην Rc 5 ἐκέκραγεν Pt(sed corr)PnPbVvVc (κέκραγεν) Ka τὸν om Pt 6 ἐκείνῳ Rc(sed corr) ἐκεῖν Fb ὅτι: ὑπό τι Rc τι Pt(sed sscr o) Pn Fa 6/7 ἀφθόνως ἀλλήλοις coll Lc 7 ἀξιώσομεν Pn(sed corr)FaLc(e corr) VcKa μνήμης iterav Fa 8 ἐμφαντικὴν Vv 9 σαραφεὶμ PaPt(sed corr in σαραφὶμ) σεραφεὶμ Pn σαραφὶμ VvLcKa ἀκίνητον PaRcFbFa(sed corr) v(sed cf CH 27,14; 31,9) 9/10 καὶ ὑπερ- om PaRc 10 εἴπερ: εἶπεν Pa ὡς οἱ: ὅσοι Pt -φερμηνεύσαντες post finem lin omissum suppl Fa alt m 11 σαραφεὶμ PaRcPt(sed corr) σεραφεὶμ Pn σαραφὶμ VvLcVcKa 12 ἐκφαντορικῶς Fb post τοῦ add δὲ Rc τε Pa 13 ἔχοντες PaRc 14 εἰς om Lc(sed adscr in mg) ἔκφασιν Pn Vc(sed ν superscr) αὐτοῦ PaRcLc αὐτῶν PtVv(sed ν eras) αὐτὸν ex αὐτὸ corr Fb 16 ἔκφασιν Fa (sed ν sscr) θεοτάτας PaRc αὐτοῖς Lc 19 οὐσιῶν om Lc(sed superscr fort alt m) 20 Ἰησοῦν: νοῦν PaRc 22 πατρὸς ἑαυτοῦ om Pa(sed add in mg) αὐτοῦ Fb v 23 ante ὁρῶσα add καὶ Pn post ὁρῶσα add δὲ PaRc

τὸ κατ' οὐσίαν ἀναλλοίωτον ἔχουσαν. Ὅθεν ἡ τῶν ἱερῶν συμβόλων παράδοσις ἁγιαζομένῳ τῷ θείῳ μύρῳ τοὺς Σεραφὶμ περιίστησιν ἀπαράλλακτον εἰδυῖα καὶ διαγράφουσα τὸν Χριστὸν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ὁλικῇ πρὸς ἀλήθειαν ἐνανθρωπήσει. Καὶ προσέτι τὸ θειότερον, ὅτι τῷ θείῳ μύρῳ χρῆται πρὸς παντὸς ἱεροῦ τελεσιουργίαν ἐναργῶς ὑποδεικνῦσα κατὰ τὸ λόγιον ἁγιάζοντα τὸν ἁγιαζόμενον ὡς ἀεὶ ταὐτὸν ὄντα ἑαυτῷ κατὰ πᾶσαν τὴν θεαρχικὴν ἀγαθουργίαν.

484 B Διὸ καὶ τῆς ἱερᾶς θεογενεσίας ἡ τελεσιουργὸς δωρεὰ καὶ χάρις ἐν ταῖς τοῦ μύρου τελεῖται θειοτάταις τελειώσεσιν. Ὅθεν ὡς οἶμαι καὶ τῷ καθαρτικῷ βαπτιστηρίῳ τὸ μύρον ἐν σταυροειδέσι βολαῖς ἐπιχέων ὁ ἱεράρχης ὑπ' ὄψιν ἄγει τοῖς θεωρητικοῖς ὀφθαλμοῖς ἄχρις καὶ αὐτοῦ ⟨τοῦ⟩ θανάτου διὰ σταυροῦ τὸν Ἰησοῦν ὑπὲρ τῆς ἡμῶν θεογενεσίας καταδυόμενον αὐτῇ τῇ θείᾳ καὶ ἀκρατήτῳ καθόδῳ τοὺς εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ κατὰ τὸ κρύφιον λόγιον βαπτιζομένους ἐκ τῆς τοῦ φθοροποιοῦ θανάτου παλαιᾶς καταπόσεως ἀγαθοπρεπῶς ἀνασπῶντα καὶ ἀνακαινίζοντα πρὸς ἔνθεον καὶ αἰώνιον ὕπαρξιν.

484 C ⟨11⟩ Ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτῷ τῷ τελεσθέντι τὴν ἱερωτάτην τῆς θεογενεσίας τελετὴν τὴν τοῦ θεαρχικοῦ πνεύματος ἐπιφοίτησιν ἡ τοῦ μύρου δωρεῖται τελειωτικὴ χρῖσις ὑποτυπούσης ὡς οἶμαι τῆς ἱερᾶς τῶν συμβόλων εἰκονογραφίας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δι' ἡμᾶς ἀνθρωποπρεπῶς τῷ θεαρχικῷ πνεύματι καθαγιασθέντος ἀναλλοιώτῳ τῆς οὐσιώδους θεότητος ἕξει τὸ θειότατον πνεῦμα χορηγούμενον.

⟨12⟩ Καὶ τοῦτο δὲ ἱεραρχικῶς ἐννόησον, ὅτι καὶ τοῦ θείου θυσιαστη-

---

10 Cf EH 72,14 sq 12 Cf Phil 2,8 13 sq Cf Rm 6,3; Col 2,12 15 καταπόσεως: Spectat ad Jn 2,1; cetus enim, qui Jonam devoravit (κατέπιεν), mortem significat; cf Mt 12,40 18 Cf EH 73,5; I Joh 2,27 18 sq Cf Cyr H catech 21 myst 3,2 20 Cf Mt 3,16; Mc 1,10 sq; Lc 3,21 sq; Joh 1,32 22 Cf Joh 14,16

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἀλλοίωτον Pa ἔχουσα Ka ἱερῶν: ἁγίων (inter αγι et ω 1 litt eras) Pn 2 ἁγιαζομένη corr e -νω Lc σαραφὶμ RcVvLcVcKa σεραφεὶμ Pa Pn παρίστησιν PbFbLc (in mg adscr περιίστησιν ut v l) ἰδυῖα Fa 4 ἐνανθρωπίσει e corr Vv θείῳ om PaRcFbVvLcVcKa 5 κέχρηται Vv Pro subjecto subaudias e verbis ἡ ... παράδοσις l 1 sq ἡ ἱεραρχία vel sim τελετουργίαν Vv ὑποδεικνύουσα Pa v 6 ὡς: ς del Pa ἀεὶ: α in rasura Pt ὄντα om PtPnPbFbVvFa supra lin add et postea del Lc 8 τῆς: τὰς Pb δωρεὰ: -ε- e corr Vv 9 ἐντελεῖται Fb 11 ὑπὲρ ὄψιν Pa ἄχρι PbVvFaVcKa post ἄχρις add ἂν PaRc v τοῦ addidi 12 θεογενησίας Pt(sed corr) θεογενισίας Pn(sed corr) καταδυόμενον: κατ in rasura 1—2 litt Lc 13 θέα corr e θεία Lc προόδῳ Pt 16 ἔνθεον: θεῖον Pa θεῖαν Rc αἰωνίαν PtFa 17 ἱεροτάτην FaKa θειοτάτην PbFb ante τῆς add τὴν Vv 18 τὴν om Fb τερεῖται corr e δωρεῖται Lc 19 χρῆσις PtPn(sed corr)Pb(sed corr)Fa χρῖσης Rc συμβόλων om Vv 21 καθαγιασθέντες PaRc ἀναλλοιώτως Fb post οὐσιώδους add τε Rc 22 χωρηγούμενον Pn(sed corr)Fb 23 ἱεραρχικῶς: θεαρχικῶς Pn

ρίου τὴν ἱερὰν τελείωσιν ἡ τῶν ἁγιωτάτων τελετῶν θεσμοθεσία ταῖς τοῦ ἱερωτάτου μύρου τελετουργεῖ παναγέσιν ἐπιχύσεσιν. Ἔστι δὲ ὑπερουράνιος καὶ ὑπερούσιος ἡ θεουργία, πάσης τῆς θεουργικῆς ἡμῶν ἁγιαστείας ἀρχὴ καὶ οὐσία καὶ τελεσιουργὸς δύναμις. Εἰ γάρ ἐστι τὸ θειότατον ἡμῶν θυσιαστήριον Ἰησοῦς, ἡ θεαρχικὴ τῶν θείων νοῶν ἀφιέρωσις, ἐν ᾧ, κατὰ τὸ λόγιον, ἀφιερούμενοι καὶ μυστικῶς ὁλοκαυτούμενοι τὴν προσαγωγὴν ἔχομεν, ὑπερκοσμίοις ὀφθαλμοῖς ἐποπτεύσωμεν αὐτὸ τὸ θειότατον θυσιαστήριον, ἐν ᾧ τὰ τελούμενα τελεῖται καὶ ἁγιάζεται, πρὸς αὐτοῦ τοῦ θειοτάτου μύρου τελούμενον. Ἁγιάζει γὰρ ὑπὲρ ἡμῶν ἑαυτὸν ὁ παναγιώτατος Ἰησοῦς καὶ πάσης ἡμᾶς ἁγιαστείας ἀποπληροῖ τῶν ἐπ' αὐτῷ τελουμένων οἰκονομικῶς εἰς ἡμᾶς ὡς θεογεννήτους λοιπὸν ἀγαθουργικῶς διαβαινόντων. Ὅθεν ὡς οἶμαι κατὰ νοῦν ἱεραρχικὸν θεοπαραδότως οἱ θεῖοι τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίας καθηγεμόνες τὴν πάνσεμνον ταύτην ἱερουργίαν μύρου τελετὴν ἐκ τοῦ τελουμένου πραγματικῶς ὀνομάζουσιν, ὡς ἄν τις φαίη θεοῦ τελετήν, ἑκατέρῳ νῷ τὴν θείαν αὐτῆς τελετουργίαν ὑμνοῦντες. Ἔστι γὰρ αὐτοῦ τελετὴ καὶ τὸ δι' ἡμᾶς ἀνθρωποπρεπῶς ἁγιάζεσθαι καὶ τὸ θεουργικῶς ἅπαντα τελεῖν καὶ ἁγιάζειν τὰ τελούμενα. 484 D 485 A

Τὸ δὲ ἱερὸν τῆς τῶν θεολήπτων προφητῶν ἐπιπνοίας μελῳδημά φασιν οἱ τὰ Ἑβραίων εἰδότες τὸ αἶνος θεοῦ δηλοῦν ἢ τὸ « Αἰνεῖτε τὸν κύριον ». Ἀπάσης οὖν ἱερᾶς θεοφανείας καὶ θεουργίας ἐν τῇ ποικίλῃ συνθέσει τῶν ἱεραρχικῶν συμβόλων ἱερογραφουμένης οὐκ ἀνάρμοστόν ἐστι μεμνῆσθαι 485 B

5 Cf Hbr 13,10; Eus h e X 4,68; Ambrosius, De sacramentis IV 2,7; Cyr ador 9 (592 D) 5 sq Cf Hbr 10,10; Pachymeres ad locum PG 3, 497 D sq 6 ὁλοκαυτούμενοι: Cf Ps 50,21 7 προσαγωγὴν: Cf Rm 5,2; Eph 2,18 ὑπερκοσμίοις ὀφθαλμοῖς: Cf CH 8,3 sq 8 Cf Ex 29,37 9 Cf Joh 17,19

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

2 τελειουργεῖ Pa τελεσιουργεῖ RcPbFbVcKa post δὲ add καὶ Lc (sed exp) ὑπερουράνιος PtPbFb v: ὑπερουρανία PaRcPnVvFaLc 3 θεωρία PaRcPbFb Phoc v post πάσης add τε Lc(sed exp) τῆς θεουργίας ἡμῶν καὶ Pa τῆς θεωρίας ἡμῶν καὶ Rc ἁγιαστίας PaRcPtPn(corr ex -είας) FaLc ἁγιστίας Vv(corr e ἁγιαστίας) 5 θεαρχὴ Fa(sed corr) 7 προσαγωγικὴν Pb(sed -ικ- del) ἐποπτεύομεν Pt(corr in -εύσομεν)Pn Fa αὐτῷ Pn 9 ἁγιάζεται Pt(sed corr) post ἁγιάζει add τε PnPb ἁγιάζη Fa ἑαυτὸν ante ὑπὲρ coll Pb 10 ἁγιαστείας PtPbFb v: ἁγιαστίας PaRcFaLc ἁγιστίας Pn(corr e -στείας) Vv(corr e ἁγιαστίας) ἁγιστείας VcKa 10/11 ἐπ' αὐτῶν Fb v ὑπ' αὐτῷ Lc(e corr) 11 θεογενήτους PaRcPtPn(sed corr)Vv FaVcKa ἀγαθουργῶς Pb(e corr)Fb 12 διαβαινόντων: -ον- eras Pb ὡς om Pa κατὰ: καὶ τὸν Fb 14 τοῦ om Pn 16 τελετουργείαν Pa τελεσιουργίαν Fb post καὶ τὸ add καίτοι Lc(sed del) 17 τελεῖν: τε- in rasura Pt 19 προφητῶν om PaRc 20 αἰνεῖται PaPt 21 θεοφανίας PaPn(sed corr) θεουργίας: δημιουργίας Pa συνέσει Pt(sed corr) 22 ἱερογραφουμένη Rc(sed superscr -σ

τῆς θεοκινήτου τῶν προφητῶν ὑμνολογίας. Διδάσκει γὰρ εὐαγῶς τε ἅμα καὶ ἱεροπρεπῶς αἴνων ἱερῶν ἀξίας εἶναι τὰς θεαρχικὰς ἀγαθουργίας.

⟨V.⟩

500 D ⟨1⟩ Αὕτη μὲν ἡ θειοτάτη τοῦ μύρου τελετουργία. Καιρὸς δ' ἂν εἴη μετὰ τὰς θείας ἱερουργίας αὐτὰς ἐκθέσθαι τὰς ἱερατικὰς τάξεις τε καὶ ἀποκληρώσεις δυνάμεις τε αὐτῶν καὶ ἐνεργείας καὶ τελειώσεις καὶ τὴν ὑπ' αὐτὰς τριάδα τῶν ὑποβεβηκυιῶν τάξεων, ὅπως ἂν ἀποδειχθείη τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίας ἡ διακόσμησις τὸ μὲν ἄτακτον καὶ ἀκόσμητον καὶ συμπεφορημένον ἀμιγῶς ἀποδιαστέλλουσα καὶ ἀποκληροῦσα, τὸ κόσμιον δὲ καὶ τεταγμένον καὶ εὐσταθὲς ἐν ταῖς κατ' αὐτὴν ἀναφαίνουσα τῶν ἱερῶν τάξεων ἀναλογίαις.

501 A Καὶ τὴν μὲν ἁπάσης ἱεραρχίας τριαδικὴν διαίρεσιν ἐν ταῖς ἤδη παρ' ἡμῶν ὑμνημέναις ἱεραρχίαις ὡς οἶμαι καλῶς ἐξεθέμεθα φήσαντες, ὡς ἡ καθ' ἡμᾶς ἱερὰ παράδοσις ἔχει, πᾶσαν ἱεραρχικὴν πραγματείαν εἰς τὰς ὁσιωτάτας τελετὰς διαιρεῖσθαι καὶ τοὺς ἐνθέους αὐτῶν ἐπιστήμονας καὶ μύστας καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἱερῶς τελουμένους. ⟨2⟩ Οὐκοῦν ἡ μὲν ἁγιωτάτη τῶν ὑπερουρανίων οὐσιῶν ἱεραρχία τελετὴν μὲν ἔχει τὴν κατὰ δύναμιν οἰκείαν θεοῦ καὶ τῶν θείων ἀϋλοτάτην νόησιν καὶ τὴν τοῦ θεοειδοῦς ὁλόκληρον καὶ ὡς ἐφικτὸν θεομίμητον ἕξιν, φωταγωγοὺς δὲ καὶ πρὸς τὴν ἱερὰν ταύτην τελείωσιν ἡγεμόνας τὰς περὶ θεὸν πρωτίστας
501 B οὐσίας. Αὗται γὰρ εἰς τὰς ὑποβεβηκυίας ἱερὰς τάξεις ἀγαθοειδῶς καὶ ἀναλόγως διαπορθμεύουσι τὰς δωρουμένας αὐταῖς ἀεὶ θεουργικὰς γνώσεις ὑπὸ τῆς αὐτοτελοῦς καὶ σοφοποιοῦ τῶν θείων νοῶν θεαρχίας. Αἱ δὲ τῶν πρώτων οὐσιῶν ὑφειμέναι διακοσμήσεις ὡς δι' ἐκείνων ἱερῶς

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

2 θεουργικὰς PaRcPtPnFa ἱεραρχικὰς Lc(sed corr) ἀγαθουργίας: om Pa ἱερουργίας Fb Tit praem περὶ τῶν ἱερατικῶν τελειώσεων κεφ Ē Fa adscr in mg Lc περὶ τῶν ἱερατικῶν τάξεων δυνάμεών τε αὐτῶν καὶ ἐνεργειῶν VcKa idem adscr m rec in mg Pb περὶ τῶν ἱερατικῶν [τάξεων καὶ δυνάμεών τε αὐτῶν καὶ ἐνεργειῶν] τελειώσεων v 3 τελετουργεία Pa 4 ἱερουργείας Pa ἱερὰς RcPt(sed corr) ἱερατικὰ Pn(sed corr) 5 ἀποπληρώσεις v 6 ὑπ': ὑπὲρ PaRc ὑπερβεβηκυιῶν PaRcPt(sed corr)Pn Fa v ἀποδεχθείη PaRc 7 ἱεραρχείας PaPn(corr e -χιας) 8 ἀποπληροῦσα PaRc κοσμικὸν Fb 10 ἀναλογίας Pt(sed corr) Pn(sed corr) 13 πραγματίαν PaLc 14 ὁσιωτάτας: ὁσιοτάτας Rc θειοτάτας PtPn(-ωτ-)PbFb v 14/15 ἐνθέους – τοὺς om Ka 16 οὐρανίων Pn 17 ἀϋλοτάτην: ο ex ω corr Pn ἀϋλωτάτην PaPtFaLc 18 post καὶ prius add εἰς v φωταγωγοῦσα PaRc 20 αὗται – ὑποβεβηκυίας om PaRc ὑπερβεβηκυίας Pt(corr ex ὑποβεβηκυίας) Lc(sed corr) post ἱερὰς add τε PaRc 21 διαπορθμεύει PaRc διαπορθμεύσιν Fa (sed corr) 22 αὐτοτελοῦ Pa σοφοποιοῦ τῶν: σοφοποιούντων v νόων Fa θεαρχείας Pa

ἀναγόμεναι πρὸς τὴν θεουργὸν τῆς θεαρχίας ἔλλαμψιν αἱ τελούμεναι τάξεις εἰσί τε καὶ ἀληθῶς ὀνομάζονται.

Μετ' ἐκείνην δὲ τὴν οὐρανίαν καὶ ὑπερκόσμιον ἱεραρχίαν εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς ἀγαθουργικῶς ἡ θεαρχία τὰς ἱερωτάτας αὐτῆς δωρεὰς προφέρουσα νηπίοις μὲν οὖσι κατὰ τὸ λόγιον ἐδωρήσατο τὴν κατὰ νόμον ἱεραρχίαν ἀμυδραῖς τῶν ἀληθῶν εἰκόσι καὶ πορρωτάτοις τῶν ἀρχετύπων ἀπεικονίσμασι καὶ δυσθεωρήτοις αἰνίγμασι καὶ τύποις οὐκ εὐδιάκριτον ἔχουσι τὴν ἐγκεκαλυμμένην αὐτοῖς θεωρίαν ἀνάλογον φῶς ὡς ἀσθενέσιν ὄψεσιν 501 C ἀβλαβῶς ἐπιλάμψασα. Ταύτῃ δὲ τῇ κατὰ νόμον ἱεραρχίᾳ τελετὴ μὲν ἡ πρὸς τὴν πνευματικὴν λατρείαν ἀναγωγή, χειραγωγοὶ δὲ πρὸς ταύτην οἱ τὴν ἁγίαν ἐκείνην σκηνὴν ὑπὸ Μωϋσέως ἱερῶς μυηθέντες τοῦ πρώτου τῶν κατὰ νόμον ἱεραρχῶν μύστου καὶ ἡγεμόνος, πρὸς ἣν ἱερὰν σκηνὴν εἰσαγωγικῶς ἱερογραφῶν τὴν κατὰ νόμον ἱεραρχίαν εἰκόνα τύπου δειχθέντος αὐτῷ κατὰ τὸ Σίναιον ὄρος ἐκάλει πάντα τὰ κατὰ τὸν νόμον ἱερουργούμενα, τελούμενοι δὲ οἱ πρὸς τῶν νομικῶν συμβόλων ἀναλόγως ἐπὶ τελεωτέραν μύησιν ἀναγόμενοι.

Τὴν τελεωτέραν δὲ μύησιν ἡ θεολογία τὴν καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίαν φησὶν ἀποπλήρωσιν αὐτὴν ἐκείνης ἀποκαλοῦσα καὶ ἱερὰν λῆξιν. Ἔστι δὲ καὶ οὐρανία καὶ νομικὴ κοινωνικῶς τῇ μεσότητι τῶν ἄκρων ἀντιλαμβανομένη, 501 D τῇ μὲν κοινωνοῦσα ταῖς νοεραῖς θεωρίαις, τῇ δὲ ὅτι καὶ συμβόλοις αἰσθητοῖς ποικίλλεται καὶ δι' αὐτῶν ἱερῶς ἐπὶ τὸ θεῖον ἀνάγεται. Τὸ τρισσὸν δὲ ὡσαύτως ἔχει τῆς ἱεραρχικῆς διαιρέσεως εἰς τὰς ἁγιωτάτας τῶν τελετῶν ἱερουργίας διαιρουμένη καὶ τοὺς θεοειδεῖς τῶν ἱερῶν ὑπηρέτας καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἀναλόγως ἐπὶ τὰ ἱερὰ προσαγομένους. Ἑκάστη δὲ τῶν τριῶν τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίας διαιρέσεων ἀκολούθως τῇ νομικῇ καὶ

---

5 νηπίοις: Cf Gal 4,3; Hbr 5,13 et al 11 σκηνὴν, i e Christum; cf Gr Nyss v Mos II (p 91,13 sqq) 13 sq Cf Ex 26,30 17 sq Cf Mt 5,17

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 αἱ: ἀπο Pt(sed corr)Pn 2 τε om Pt(sed sscr) PnPbFbVvFaLc 3 ἱεραρχείαν Pa τὰ: τὸ Pt τὰς PbFb 4 inter θεαρ- et -χία lac 1–2 litt Rc προσφέρουσι PaRc(sed corr) 5 τὴν om Lc(sed adscr in mg) 6 ἀληθῶς RcPt ἀπορρωτάτοις Pa 7 καὶ δυσθεωρήτοις αἰνίγμασι om PaRc 8 ἐκκαλουμένην Pa ἐκκεκαλυμμένην Rc ἀνάλογον: τὸ ἐν αὐταῖς PaRc post ἀνάλογον add τὸ ἐν αὐταῖς FaLc (in mg) VcKa ὡς om PaRc 10 ἀγωγή Rc 11 Μωϋσέως PbVcKa: Μωσέως cett v 12 νόμων Pn(sed corr) ἱεράρχου Lc ἣν: τὴν Lc(sed τ- exp) 13 ἱεραρχίαν: ἱερογραφίαν PbFb 14 Σινᾶ PaRc Σηναῖον Fb καλεῖ Pa πάντα om Pb (add in mg) τὸν om VvVcKa 15 προτελούμενοι RcFa προτελούμεναι Pa οἱ om PaRc συμβολον Fa(corr manus scholiastae) 16/17 μύησιν – τελεωτέραν om RcVc 16 ἀναγώμενοι Fb ἀναγόμεθα Pa 17 τελειωτέραν Pa τελειοτέραν v φησὶ Vc 18 αὐτὴν om Pn ἀποκαλοῦσαν Pt(sed v eras) 20 καὶ om PaRc 21 ἱερῶν Fb(sed corr) 23 διαιρουμένης Lc(sed -ς exp) 25 διαιρέσεως Fb(corr e -σεων) v post τῇ add τε PaRc v

504 A τῇ θειοτέρᾳ τῶν καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίᾳ πρώτη καὶ μέση καὶ τελευταία τάττεται δυνάμει τῆς τε ἱεροπρεποῦς ἀναλογίας προμηθουμένη καὶ τῆς ἁπάντων εὐκόσμου καὶ κατὰ τάξιν ἐναρμονίου καὶ συνδετικῆς κοινωνίας. ⟨3⟩ Ἡ μὲν οὖν ἁγιωτάτη τῶν τελετῶν ἱερουργία πρώτην μὲν ἔχει θεοειδῆ δύναμιν τὴν ἱερὰν τῶν ἀτελέστων κάθαρσιν, μέσην δὲ τὴν τῶν καθ- 5
504 B αρθέντων φωτιστικὴν μύησιν, ἐσχάτην δὲ καὶ τῶν προτέρων συγκεφαλαιωτικὴν τὴν τῶν μυηθέντων ἐν ἐπιστήμῃ τῶν οἰκείων μυήσεων τελείωσιν. Ἡ δὲ τῶν ἱερουργῶν διακόσμησις ἐν μὲν τῇ δυνάμει τῇ πρώτῃ διὰ τῶν τελετῶν ἀποκαθαίρει τοὺς ἀτελέστους, ἐν τῇ μέσῃ δὲ φωταγωγεῖ τοὺς καθαρθέντας, ἐν ἐσχάτῃ δὲ καὶ ἀκροτάτῃ τῶν ἱερουργῶν δυνάμεων 10 ἀποτελειοῖ τοὺς τῷ θείῳ φωτὶ κεκοινωνηκότας ἐν ταῖς τῶν θεωρηθεισῶν ἐλλάμψεων ἐπιστημονικαῖς τελειώσεσιν. Ἡ δὲ τῶν τελουμένων δύναμις ἡ πρώτη μέν ἐστιν ἡ καθαιρομένη, μέση δὲ μετὰ τὴν κάθαρσιν ἡ φωτιζομένη καί τινων ἱερῶν θεωρητική, τελευταία δὲ καὶ θειοτέρα τῶν ἄλλων ἡ τῶν ἱερῶν φωτισμῶν ὧν ἐγεγόνει θεωρός, ἐλλαμπομένη τὴν τελειωτικὴν 15 ἐπιστήμην.

Τῆς μὲν οὖν ἁγίας τῶν τελετῶν ἱερουργίας ἡ τρισσὴ δύναμις ὕμνηται τῆς μὲν ἱερᾶς θεογενεσίας ἐκ τῶν λογίων ἀποδειχθείσης καθάρσεως καὶ
504 C φωτιστικῆς ἐλλάμψεως, τῆς συνάξεως δὲ καὶ τῆς τοῦ μύρου τελετῆς τελειωτικῆς τῶν θεουργιῶν γνώσεως καὶ ἐπιστήμης, δι' ἧς ἱερῶς ἡ πρὸς 20 τὴν θεαρχίαν ἑνοποιὸς ἀναγωγὴ καὶ μακαριωτάτη κοινωνία τελεσιουργεῖται. Νῦν δὲ τὴν ἱερατικὴν διακόσμησιν ἐξῆς ἀφηγητέον εἰς καθαρτικὴν καὶ φωτιστικὴν καὶ τελειωτικὴν εὐταξίαν διαιρουμένην.

⟨4⟩ Θεσμὸς μὲν οὗτός ἐστι τῆς θεαρχίας ὁ πανίερος τὸ διὰ τῶν πρώτων τὰ δεύτερα πρὸς τὸ θειότατον αὐτῆς ἀνάγεσθαι φέγγος. Ἢ οὐχὶ καὶ τὰς 25
504 D αἰσθητὰς τῶν στοιχείων οὐσίας ὁρῶμεν εἰς τὰ μᾶλλον αὐταῖς συγγενέ-

---

1 sq Cf CH 41,1 sq 24 sqq Cf CH 40,1 sqq; Procl inst 29; 128; 132 25 sq Cf CH 44,24 sqq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 τῇ om Lc τῶν: τῇ Vv πρώτηι Rc μέσηι Rc 2 τε om Rc ἀναλογία Pt(sed corr)Pn(sed corr)Fa(sed corr) προμυθουμένη Pa v προμιθουμένη Fb 3 κατ' ἀξίαν Pb 4 ἁγιωτάτηι Rc πρώτη Lc (sed -ν superscr) 5 τῶν om Fa(sscr m ead) καθαραρθέντων Rc 7 ἐπιστήμιν Rc 8 ἱερουργιῶν Lc(sed -ι- exp) μὲν: με Pa om PtPnPbFbVvFaLc 9 δὲ om Fb φωταγωγῆ Rc(sed corr)Ka(sed corr) 11 κεκοινωνηκότας: κε- in rasura 1 litt Pn τῶν om Pt 12 τελειώσεσιν: θεωρήσεσιν Pa 13 κάθαρσιν: -ρ- in rasura 3 litt Lc 14 θειωτέρα Rc 17 ὑμνεῖται RcLc 18 ἀποδειχθείσης: -ειχθει- e corr Pn -χθήσης Pb 20 θεουργῶν Pt(corr e -γιῶν) θεουργικῶν Lc ἱερῶς: ἡ ἱερωσύνη PaRc 21 θεαρχικὴν FaPn ante ἑνοποιὸς add ὡς PaRc μακαριοτάτη RcPtFa 23 καὶ τελειωτικὴν om RcFa post διαιρουμένην inc c V titulo περὶ τῶν ἱερατικῶν τελειώσεων praemisso PaRcPt PnPbFb(τελειων corr in τελειόσεων (sic))VvLc

στερα πρῶτον ἰούσας καὶ δι' ἐκείνων ἐφ' ἕτερα τὴν οἰκείαν διϊείσας ἐνέργειαν; Εἰκότως οὖν ἡ πάσης ἀοράτου καὶ ὁρατῆς εὐκοσμίας ἀρχὴ καὶ ἵδρυσις εἰς τοὺς θεοειδεστέρους πρώτως ἐνδίδωσι τὰς θεουργικὰς ἀκτῖνας ἰέναι καὶ δι' ἐκείνων ὡς διειδεστέρων νοῶν καὶ πρὸς μετοχὴν φωτὸς καὶ μετάδοσιν οἰκείως ἐχόντων εἰς τοὺς ὑφειμένους ἀναλόγως αὐτοῖς ἐλλάμπει καὶ ἐπιφαίνεται. Τούτων οὖν ἐστι τῶν πρώτως θεοπτικῶν τὸ τοῖς δευτέροις ἀφθόνως ἐν συμμετρίᾳ τῇ κατ' αὐτοὺς ὑποδεῖξαι τὰ πρὸς αὐτῶν ἱερῶς ἐποπτευθέντα θεῖα θεάματα, καὶ τὸ μυῆσαι τὰ 505 A
ἱεραρχικὰ τῶν μετ' ἐπιστήμης τελειωτικῆς τὰ θεῖα τῆς κατ' αὐτοὺς ἱεραρχίας ἅπαντα καλῶς μυηθέντων καὶ τὴν τελεσιουργὸν τοῦ μυῆσαι δύναμιν προσειληφότων, καὶ τὸ μεταδοῦναι κατ' ἀξίαν τὰ ἱερὰ τῶν ἐπιστημονικῶς καὶ ὁλοκλήρως μετασχόντων τῆς ἱερατικῆς τελειώσεως.

〈5〉 Οὐκοῦν ἡ θεία τῶν ἱεραρχῶν τάξις πρώτη μέν ἐστι τῶν θεοπτικῶν τάξεων, ἀκροτάτη δὲ καὶ ἐσχάτη πάλιν ἡ αὐτή. Καὶ γὰρ εἰς αὐτὴν ἀποτελευτᾷ καὶ ἀποπληροῦται πᾶσα τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίας ἡ διακόσμησις. Ὡς γὰρ ἅπασαν ἱεραρχίαν ὁρῶμεν εἰς τὸν Ἰησοῦν ἀποπεραι- 505 B
ουμένην, οὕτως ἑκάστην εἰς τὸν οἰκεῖον ἔνθεον ἱεράρχην. Ἡ δὲ τῆς ἱεραρχικῆς τάξεως δύναμις ἐν πάσαις χωρεῖ ταῖς ἱεραῖς ὁλότησι καὶ διὰ πασῶν τῶν ἱερῶν τάξεων ἐνεργεῖ τὰ τῆς οἰκείας ἱεραρχίας μυστήρια. Ἐκκρίτως δὲ αὐτῇ παρὰ τὰς λοιπὰς τάξεις εἰς αὐτουργίαν ὁ θεῖος θεσμὸς ἀπονενέμηκε τὰς θειοτέρας ἱερουργίας· αὗται δέ εἰσιν αἱ τελεσιουργοὶ τῆς θεαρχικῆς δυνάμεως εἰκόνες ἀποτελειοῦσαι πάντα τὰ θειότατα σύμβολα καὶ πάσας τὰς ἱερὰς διακοσμήσεις. Εἰ γὰρ καὶ πρὸς τῶν ἱερέων τελοῦνταί τινα τῶν σεβασμίων συμβόλων, ἀλλ' οὔποτε τὴν ἱερὰν θεογενεσίαν ὁ ἱερεὺς ἐνεργήσει τοῦ θειοτάτου μύρου χωρὶς οὐδὲ τὰ τῆς θείας κοινωνίας τελέσει μυστήρια μὴ τῷ θειοτάτῳ θυσιαστηρίῳ τῶν κοινωνικῶν ἐπιτε- 505 C
θέντων συμβόλων. Ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς ἱερεὺς ἔσται μὴ πρὸς τῶν ἱεραρχικῶν

---

6 sqq Cf EH 67,16 sq 13 sqq Cf Const App II 26,4

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἑτέραν PtPnFa διϊείσας Pt(ι secundum in rasura 2 litt) Lc(sed postea del ι secundum): διείσας PbFbVvFaVcKa διιούσας Pn v διαιρούσας Rc διερούσας Pa 2 ὁρατοῦ Rc 3 εἰς om(sed sscr)Pt πρώτως Pb: πρώτους cett v 4 ἰέναι: εἶναι Vv 6 ἐλλάμπει αὐτοῖς coll Lc πρώτων PaRcPbFb v 9 τῆς: τοὺς Pa 13 ἱεραρχικῶν Fb(sed -ικ- eras) 14 πάλιν post δὲ coll PaRc 15 ἀποτελεῖται Pa(sed ι utrumque exp) PbFb v ἡ om Fb 16 πᾶσαν Pa ἀποπερατουμένην Pa(sed τ exp) Pt(sed corr) 17 post ἱεράρχην iterav ὡς (16) -ἱεράρχην (17) Pt sed exp ἱερατικῆς Lc 19 ἱεραρχείας Pa 20 λοιπὰ Pn(sed corr) αὐτουργείαν Pa 22 θεαρχικῆς: θείας Pt ἀποτελοῦσαι PaRcPnPbFb v 23 ἱερῶν PaRcPt(corr ex ἱερέων) Fa(sed supersc r -ε-) 25 ἐνεργήσει PaRcPtPnVcKa v: ἱερουργήσει PbFbVvFaLc Serg ἱερωτάτου Lc(sed ἱερω- exp, θεω- in mg adscr) τὰ τῆς: τὰς Rc(sed corr m alt ut vid) 26 ἐπιτιθέντων Pn(sed corr) 27 post αὐτὸς add ὁ Pb

τελειώσεων εἰς τοῦτο κεκληρωμένος. Ὅθεν ἡ θεία θεσμοθεσία τὴν τῶν ἱερατικῶν τάξεων ἁγιαστείαν καὶ τὴν τοῦ θείου μύρου τελείωσιν καὶ τὴν ἱερὰν τοῦ θυσιαστηρίου τελετουργίαν ταῖς τῶν ἐνθέων ἱεραρχῶν τελεσιουργοῖς δυνάμεσιν ἐνιαίως ἀπεκλήρωσεν.

〈6〉 Ἔστιν οὖν ἡ ἱεραρχικὴ τάξις ἡ τῆς τελειωτικῆς δυνάμεως ἀνα- 5
505 D πεπλησμένη τὰ τελεσιουργὰ τῆς ἱεραρχίας ἐκκρίτως τελετουργοῦσα καὶ τὰς ἐπιστήμας τῶν ἱερῶν ἐκφαντορικῶς μυοῦσα καὶ ἐκδιδάσκουσα τὰς ἀναλόγους αὐτῶν καὶ ἱερὰς ἕξεις τε καὶ δυνάμεις. Ἡ δὲ τῶν ἱερέων φωταγωγικὴ τάξις ἐπὶ τὰς θείας τῶν τελετῶν ἐποψίας χειραγωγεῖ τοὺς τελουμένους ὑπὸ τῇ τῶν ἐνθέων ἱεραρχῶν τάξει καὶ μετ' αὐτῆς ἱερουρ- 10
γοῦσα τὰς οἰκείας ἱερουργίας, ἐν οἷς μὲν αὐτὴ δρᾷ τὰς θεουργίας ὑποδεικνῦσα διὰ τῶν ἱερωτάτων συμβόλων καὶ θεωρητικοὺς τοὺς προσιόντας ἀποτελοῦσα καὶ τῶν ὁσίων τελετῶν κοινωνούς, εἰς τὸν ἱεράρχην δὲ
508 A ἀναπέμπουσα τοὺς τῆς ἐπιστήμης τῶν θεωρηθεισῶν ἱερουργιῶν ἐφιεμένους. Ἡ δὲ τῶν λειτουργῶν τάξις ἡ καθαρτικὴ καὶ τῶν ἀνομοίων διακριτικὴ πρὸ τῆς ἐπὶ τὰς τῶν ἱερέων ἱερουργίας προσαγωγῆς ἀποκαθαίρει τοὺς προσιόντας ἀμιγεῖς αὐτοὺς ἀποτελοῦσα τῶν ἐναντίων καὶ πρὸς ἱερουργικὴν ἐποψίαν καὶ κοινωνίαν ἐπιτηδείους. Ὅθεν ἐπὶ τῆς ἱερᾶς θεογενεσίας οἱ λειτουργοὶ τὸν προσιόντα τῆς παλαιᾶς ἀπογυμνοῦσιν ἐσθῆτος, ἔτι μὴν καὶ ὑπολύουσι καὶ πρὸς δυσμὰς εἰς ἀποταγὴν ἱστῶσι 20
καὶ αὖθις πρὸς ἕω μετάγουσι [τῆς καθαρτικῆς γάρ εἰσι τάξεως καὶ δυνάμεως] ἀποβάλλειν ὁλικῶς ἐγκελευόμενοι τοῖς προσιοῦσι τὰς τῆς

---

8 sqq Cf T Dom I 31 (p 72); Const App II 26,7

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἡ om PaRc (add alt m) Vv ante τὴν add καὶ Pb 2 ἱεραρχικῶν PaRcPtPnFa v ἁγιαστίαν FaLc(sed α alter punctis not) ἁγιστείαν Pt(sed superscr α)FbVcKa ἁγιστίαν Rc (-γησ-)Pn Vv(e corr) 3 ταῖς: τῆς PtPn(sed corr) τοῖς Fa τελεσουργοῖς Fa 4 ἐνιαίως: ἐνιαι- in rasura Pt e corr Pn αἰωνίως Fa ἀπεκλήρωσεν: -εκ- scr m rec in rasura Vv 5 ἡ prius om PaRc Ka(sed superscr) ἱερατικὴ PtPnFa ἀναπεπλασμένη Rc 6 τελεσιουργικὰ Pb ἐγκρίτως Pt 7 ἐκφαντορικῶν Pa ἐκφαντοριῶν Rc 8 ἀναλόγους: ἀναγώγους PbFb ἕξεις: τάξεις Pt(sed corr)PnFa ἱερῶν PaRcPt 9 ὁσίας PaVvFaLc 10 τῇ: π Pt(corr in τῇ) e correctura Pn τε Fa ἱεραρχιῶν PaPt(corr e -χῶν) ἱεραρχικῶν Rc μετὰ ταύτης Rc 11 ἱερουργείας Vv(sed corr m rec) ἐν – θεουργίας om Lc(sed adscr m alt in mg) post οἷς add ὁ Pa θεουργικὰς PaRcFb ὑποδεικνύουσα PaFb v 12 ἱεροτάτων Vv(sed corr) 13 ὁσίων: θείων RcPtPnPb post ὁσίων add θείων Fa τελετῶν om Pb(sed suppl in mg) 14 ἱερουργιῶν: ἐνεργειῶν Pb 15 ἡ alter om Vv 16 πρὸς τῇ Vv τὰς ἐπὶ coll Pt ἱερῶν Pa(sed corr)RcPt(corr e ἱερέων) Pb Fb(corr e -ρέων) Lc ἱερουργείας Vv(sed corr) προαγωγῆς Vv 18 καὶ ex ἐπὶ ut vid corr Pt ἐπιτηδείους: -ει- m rec scr in rasura Vv 19 παλαιᾶς: ἱερᾶς Rc 20 αἰσθῆτος Pa Pt(sed corr)Pn(sed corr) Ka 21 post ἕω add ἀν Lc(sed exp) τῆς – δυνάμεως (22) ut glossam seclusi

προτέρας ζωῆς ἀμφιάσεις καὶ τὸ τοῦ προτέρου βίου σκοτεινὸν ὑποδεικνύντες καὶ ἐκδιδάσκοντες αὐτοὺς ἀποταξαμένους τοῖς ἀλαμπέσιν ἐπὶ τὰ φωτιστικὰ μεταταχθῆναι. Καθαρτικὴ τοίνυν ἐστὶν ἡ λειτουργικὴ διακόσμησις ἐπὶ τὰς φανὰς τῶν ἱερέων ἱερουργίας ἀνάγουσα τοὺς κεκαθαρμένους καὶ τοὺς ἀτελέστους ἀποκαθαίρουσα καὶ μαιευομένη ταῖς καθαρτικαῖς τῶν λογίων ἐλλάμψει καὶ διδασκαλίαις καὶ προσέτι τοὺς ἀνιέρους τῶν ἱερῶν ἀμιγῶς ἀποδιαστέλλουσα. Διὸ καὶ ταῖς ἱεραῖς αὐτὴν ἐφίστησι πύλαις ἡ ἱεραρχικὴ θεσμοθεσία τὴν πρὸς τὰ ἱερὰ τῶν προσιόντων εἴσοδον ἐν ταῖς παντελέσι καθάρσεσιν αἰνισσομένη καὶ τὴν ἐπὶ τὰς ἱερὰς αὐτῶν ἐποψίας καὶ κοινωνίας προσαγωγὴν ταῖς καθαρτικαῖς δυνάμεσιν ἐγχειρίζουσα καὶ διὰ τούτων αὐτοὺς ἀκηλιδώτους εἰσδεχομένη. 508 B

〈7〉 Δέδεικται τοίνυν ἡ μὲν τῶν ἱεραρχῶν τάξις τελειωτικὴ καὶ τελεσιουργός, ἡ δὲ τῶν ἱερέων φωτιστικὴ καὶ φωταγωγός, ἡ δὲ τῶν λειτουργῶν καθαρτικὴ καὶ διακριτική, δηλαδὴ τῆς ἱεραρχικῆς τάξεως οὐ τελεσιουργεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ φωτίζειν ἅμα καὶ καθαίρειν ἐπισταμένης καὶ τῆς τῶν ἱερέων δυνάμεως ἐχούσης ἐν ἑαυτῇ μετὰ τῆς φωτιστικῆς καὶ τὴν καθαρτικὴν ἐπιστήμην. Αἱ μὲν γὰρ ἧττους ἐπὶ τὰ κρείττω μεταπηδᾶν ἀδυνατοῦσιν – πρὸς τῷ μηδὲ θεμιτὸν αὐταῖς εἶναι πρὸς τοιαύτην ἐγχειρεῖν ἀλαζονείαν –, αἱ δὲ θειότεραι δυνάμεις μετὰ τῶν οἰκείων καὶ τὰς ὑφειμένας τῆς αὐτῶν τελειότητος ἱερὰς ἐπιστήμας γινώσκουσιν. Ὅμως ἐπειδὴ θείων εἰσὶν ἐνεργειῶν εἰκόνες αἱ ἱερατικαὶ διακοσμήσεις τῆς εὐκόσμου καὶ ἀσυγχύτου τῶν θείων ἐνεργειῶν τάξεως ἐν ἑαυταῖς δεικνῦσαι τὰς τεταγμένας ἐλλάμψεις, εἰς πρώτας καὶ μέσας καὶ τελευταίας ἱερὰς ἐνεργείας καὶ τάξεις ἐν διακρίσεσιν ἱεραρχικαῖς ἐτάχθησαν ἐμφαίνουσαι καθάπερ ἔφην ἐν ἑαυταῖς τῶν θείων ἐνεργειῶν τὸ τεταγμένον καὶ ἀσύμφυρτον. Ἐπειδὴ γὰρ ἡ θεαρχία τοὺς ἐν οἷς ἂν ἐγγένηται, νόας ἀποκαθαίρει 508 C 508 D

---

20 sq Cf CH 25,10 sqq 26 Cf EH 104,6 sqq

PaRc PtPnPbFb Vv Fa (def a 19 εἶναι usque ad 119,1 ἡ τῆς; eius vice utitur Fd) Lc VcKa v

---

1 ζωῆς om Rc, suppl m rec ἀμφιέσεις PaRc VvFaLc v σκοτινὸν PaPtPn(sed corr)Fa 2 ἀλλαμπέσι Pt 3 μεταχθῆναι PaRc 4 φανοτάτας Pa φωτεινὰς Vv ἱερῶν PbFb Lc(sed -ε- superscr) ἱερουργείας Vv 5 και ευομενη Pa 7 ἱερέων PaRc-PtPnFa v 8 προιόντων Pa 9 εἴσοδον e corr Lc 10 προσαγωγὴν: post προσ- lac 2–3 litt Rc 11 ἐγχειρίζουσαι Pb(sed corr) 13 ante δέδεικται posuit tit ἀνακεφαλαίωσις Vv post τοίνυν add ἡμῖν PaRc v τελειοτικὴ Vv(sed corr) 14 ἱερέων – τῶν om Pb 19 τῷ: τὸ PtPnFbVvLc v inter ἐγχειρ- et -εῖν rasura 2 litt Lc 20 ἀλαζονίαν PaRc(-ζων-)PtPn(sed corr) Fb(-ζων-) Vv(sed corr) Fd(sed corr) Lc(corr ex -είαν) 21 ἐπιστήμης Pa(sed η alter exp) Rc Fd(sed corr) 22 ἐνεργιῶν Vv(sed corr) 24 ante πρώτας add τὰς PbFb v ἐνεργίας Vv(sed corr) 25 τάξεις: -ει- e corr Pt 26 ἐνεργιῶν Pa ἀσύμφορτον Pa(sed o prius exp) 27 γὰρ om Fd τοὺς corr e τοῦ Fd

πρῶτον, εἶτα φωτίζει καὶ φωτισθέντας ἀποτελειοῖ πρὸς θεοειδῆ τελεσιουργίαν, εἰκότως ἡ ἱεραρχικὴ τῶν θείων εἰκὼν εἰς διακεκριμένας ἑαυτὴν
509 A διαιρεῖ τάξεις τε καὶ δυνάμεις ἐναργῶς ὑποδεικνῦσα τὰς θεαρχικὰς ἐνεργείας ἐν παναγεστάταις καὶ ἀμιγέσι τάξεσιν εὐσταθῶς καὶ ἀσυγχύτως ἑστηκυίας.

Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰς ἱερατικὰς τάξεις τε καὶ ἀποκληρώσεις δυνάμεις τε αὐτῶν καὶ ἐνεργείας εἰρήκαμεν ὡς ἡμῖν ἐφικτόν, καὶ τὰς ἱερωτάτας αὐτῶν, ὡς οἷοί τέ ἐσμεν, ἐποπτεύσωμεν τελειώσεις.

Μυστήριον ἱερατικῶν τελειώσεων.

Ὁ μὲν ἱεράρχης ἐπὶ τὴν ἱεραρχικὴν τελείωσιν προσαγόμενος ἄμφω τὼ πόδε κλίνας ἐπίπροσθεν τοῦ θείου θυσιαστηρίου ἐπὶ κεφαλῆς ἔχει τὰ
509 B θεοπαράδοτα λόγια καὶ τὴν ἱεραρχικὴν χεῖρα καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ πρὸς τοῦ τελοῦντος αὐτὸν ἱεράρχου ταῖς παναγεστάταις ἐπικλήσεσιν ἀποτελειοῦται. Ὁ δὲ ἱερεὺς ἄμφω τὼ πόδε κλίνας ἐπίπροσθεν τοῦ θείου θυσιαστηρίου ἐπὶ κεφαλῆς ἔχει τὴν ἱεραρχικὴν δεξιὰν καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ πρὸς τοῦ τελοῦντος αὐτὸν ἱεράρχου ταῖς ἱεροποιοῖς ἐπικλήσεσιν ἁγιάζεται. Ὁ δὲ λειτουργὸς ἕνα τοῖν ποδοῖν κλίνας ἐπίπροσθεν τοῦ θείου θυσιαστηρίου ἐπὶ κεφαλῆς ἔχει τὴν τοῦ τελοῦντος αὐτὸν ἱεράρχου δεξιὰν τελειούμενος ὑπ' αὐτοῦ ταῖς τῶν λειτουργῶν τελεστικαῖς ἐπικλήσεσιν. Ἑκάστῳ δὲ αὐτῶν ἡ σταυροειδὴς ἐνσημαίνεται πρὸς τοῦ τελοῦντος ἱεράρχου σφραγὶς καὶ καθ' ἕκαστον ἀνάρρησις ἱερὰ γίνεται καὶ τελειωτικὸς
509 C ἀσπασμὸς ἀσπαζομένου παντὸς ἱερατικοῦ παρόντος ἀνδρὸς καὶ τοῦ τελέσαντος ἱεράρχου τὸν πρός τι τῶν εἰρημένων ἱερατικῶν ταγμάτων ἀποτελεσθέντα.

---

11 sq Cf Const App VIII 4,6; T Dom I 21 (pp 26 sqq) 12—14 Cf Const App VIII 16 13 sq Cf Const App VIII 47,1 15 Cf T Dom I 30 (pp 68 sq) 16 Cf Const App VIII 17.18 18 Cf T Dom I 38 (pp 90 sq) 21 sq Cf Const App VIII 5,10; T Dom I 21 (p 31 et nota 1)

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 τελεσιουργείαν Vv corr e -γίαν 2 εἰκόνων PaRcPt(sed corr)PnFbVv Fd Lc(corr ex εἰκὼν) v 3 διετήρει Pa (η exp) τε om PaRc ἐνεργῶς PaFb ἀποδεικνῦσα PaRc ὑποδεικνύουσα PbFb 6 ἀποπληρώσεις Fb v 9 ἱεραρχικῶν FbFd 10 προαγόμενος Vv(sed corr) 11 ἐπίπροσθε PtPbFbVvFdLc θείου om PtPnPbFbVvFdLc (sed suppl intra lin) Ka v 12 πρὸς om Pa 13 αὐτὸν ex αὐτῶν corr Pt 14 ἐπίπροσθε PtPbFdLc θείου om PbFb 16 αὐτὸ Pn(corr alt m ut vid) 17 ἐπίπροσθε PtPnPbFbFdLc θείου om PaPb 18 τελειοῦντος Vv 19 τελεστικαῖς: τελειωτικαῖς PbFb τελοῦντος ἱεράρχου corrupt in Pt 23 post ἱεράρχου 9 litt eras Pb(fuerat τῶν πρόστι) τὸν: τῶν Pb ταγμάτων: πραγμάτων Pb

Θεωρία.

〈1〉 Κοινὰ μέν ἐστι τοῖς ἱεράρχαις τε καὶ ἱερεῦσι καὶ λειτουργοῖς ἐν ταῖς ἱερατικαῖς αὐτῶν τελειώσεσιν ἡ πρὸς τὸ θεῖον θυσιαστήριον προσαγωγὴ καὶ ὑπόπτωσις, ἡ τῆς ἱεραρχικῆς χειρὸς ἐπίθεσις, ἡ σταυροειδὴς σφραγίς, ἡ ἀνάρρησις, ὁ τελειωτικὸς ἀσπασμός· ἐξαιρετὰ δὲ καὶ ἔκκριτα τοῖς ἱεράρχαις μὲν ἡ τῶν λογίων ἐπὶ κεφαλῆς ἐπίθεσις οὐκ ἐχόντων τοῦτο τῶν ὑφειμένων ταγμάτων, τοῖς δὲ ἱερεῦσιν ἡ ἀμφοῖν τοῖν ποδοῖν κλίσις οὐκ ἐχούσης τοῦτο τῆς τῶν λειτουργῶν τελειώσεως. Οἱ γὰρ λειτουργοὶ 509 D
καθὼς εἴρηται τὸν ἕνα κλίνουσι τοῖν ποδοῖν μόνον.

〈2〉 Ἡ μὲν οὖν ἐπὶ τὸ θεῖον θυσιαστήριον προσαγωγὴ καὶ ὑπόπτωσις αἰνίσσεται πᾶσι τοῖς ἱερατικῶς τελουμένοις ὑποτιθέναι καθόλου τῷ τελετάρχῃ θεῷ τὴν οἰκείαν ζωὴν καὶ τὴν ἑαυτῶν νοερὰν ὁλότητα πάναγνον αὐτῷ καὶ καθιερωμένην προσαγαγεῖν ὁμοειδῆ καὶ ὡς δυνατὸν ἀξίαν οὖσαν τοῦ θεαρχικοῦ καὶ παναγεστάτου καὶ ἱεροῦ θυσιαστηρίου τοῦ καθιεροῦντος ἱερατικῶς τοὺς θεοειδεῖς νόας.

〈3〉 Ἡ δὲ τῆς ἱεραρχικῆς χειρὸς ἐπίθεσις ὁμοῦ μὲν ἐμφαίνει τὴν τελε- 512 A
ταρχικὴν σκέπην, ὑφ' ἧς ὡς παῖδες ἱεροὶ περιέπονται πατρικῶς αὐτοῖς μὲν ἔξιν καὶ δύναμιν ἱερατικὴν δωρουμένης, τὰς ἐναντίας δὲ αὐτῶν δυνάμεις ἀπορραπιζούσης. Διδάσκει δὲ ἅμα καὶ πάσας τελεῖν τὰς ἱερατικὰς ἐνεργείας ὡς ὑπὸ θεῷ πράττοντας τοὺς τελεσθέντας καὶ τῶν οἰκείων ἐνεργειῶν αὐτὸν ἔχοντας ἐν παντὶ καθηγεμόνα. 〈4〉 Ἡ σταυροειδὴς δὲ σφραγὶς τὴν ἀπασῶν ὁμοῦ τῶν σαρκικῶν ὀρέξεων ἀνενεργησίαν καὶ τὴν θεομίμητον ζωὴν ἀφορῶσαν ἀκλινῶς εἰς τὴν ἀνδρικὴν Ἰησοῦ θειοτάτην ζωὴν ἄχρι σταυροῦ καὶ θανάτου μετὰ θεαρχικῆς ἀναμαρτησίας ἐληλυ- 512 B
θότος καὶ τοὺς οὕτω ζῶντας ὡς ὁμοειδεῖς ἐνσημαίνοντος τῇ σταυροειδεῖ τῆς οἰκείας ἀναμαρτησίας εἰκόνι. 〈5〉 Τὴν ἱερὰν δὲ τῶν τελειώσεων καὶ

---

14 Cf EH 103,4 sq 16 Cf Act 8,17; I Tim 4,14 24 Cf Phil 2,8

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 titulum θεωρία om VvVc 2 κοινὴ Rc 3 προαγωγὴ Vv(sed corr) 4 ἡ – ὁ (5) om Pa ἱερατικῆς RcLc(corr e -αρχικῆς)Ka 5 ὁ om Pa 6 ἱεράρχαις: ἱερατικῆς Lc 7 ἡ om Pn 9 post μόνον inseruit tit θεωρία Vv 10 προαγωγὴ Vv corr m rec ut vid 11 τῷ: τὸ Fb om v 12 ἑαυτῶν corr in ἑαυτὴν Lc 13 προσαγωγὴν PtPbFb post προσαγαγεῖν add καὶ Pa(sed exp) v ὁμοιοειδῆ Pn(ῆ in rasura)PbFdVcKa ἄξιον Vv οὖσαν: θυσίαν Pn 14 ἱεροῦ: ἱερείου καὶ Pa ἱερείου Fb 16 ἱεραρχικῆς: -ρχ- exp Pa ἱερατικῆς PtPn 17 παίδεσιν Pa(sed ιν exp) αὐταῖς Fb 18 ἔξιν καὶ δύναμιν: καὶ δύναμιν καὶ ἔξιν Lc, sed corr in κατὰ δύναμιν ἔξιν αὐτῶν om Rc 19 ἀποριπιζούσης PtPn(-ρρ-) ἀφοριζούσης PaRc ἀποραπιζούσης FbFd 21 αὐτῶν Rc 24 θεαρχικῆς: ρχ exp Pa θεικῆς Pt θεανδρικῆς Pn(corr e -αρχικῆς) ἐληλυθότως Fb 25 ὁμοειδεῖς RcPt(corr in ὁμοιο-) PbFb VvLc: ὁμοιοειδεῖς PaPt(e corr) PnFdLc (in mg ut v l) VcKa v cf 90,2; 96,1 σταυροειδῆ Rc(sed corr) Pt Fb(sed corr)

τῶν τελουμένων ἀνάρρησιν ὁ ἱεράρχης ἀναβοᾷ τοῦ μυστηρίου δηλοῦντος, ὡς ὁ φιλόθεος ἱεροτελεστὴς ἐκφαντορικός ἐστι τῆς θεαρχικῆς ἐκλογῆς οὐκ αὐτὸς ἰδίᾳ χάριτι τοὺς τελουμένους ἐπὶ τὴν ἱερατικὴν ἄγων τελείωσιν, ἀλλ' ὑπὸ θεοῦ κινούμενος εἰς πάσας τὰς ἱεραρχικὰς ἁγιαστείας. Οὕτω Μωσῆς ὁ νομικὸς ἱεροτελεστὴς οὐδὲ ἀδελφὸν ὄντα τὸν Ἀαρὼν εἰς ἱερα- 5
512 C τικὴν τελείωσιν ἄγει καὶ φιλόθεον αὐτὸν εἶναι καὶ ἱερατικὸν οἰόμενος, ἄχρις οὗ θεόθεν εἰς τοῦτο κινηθεὶς ὑπὸ τελετάρχῃ θεῷ τὴν ἱερατικὴν τελείωσιν ἱεραρχικῶς ἐτελεσιούργησεν. Ἀλλὰ καὶ ὁ θεαρχικὸς ἡμῶν καὶ πρῶτος ἱεροτελεστὴς (ἐγεγόνει γὰρ καὶ τοῦτο δι' ἡμᾶς ὁ φιλανθρωπότατος Ἰησοῦς) « οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν », ὡς τὰ λόγιά φησιν, « ἀλλ' ὁ 10
λαλήσας πρὸς αὐτόν· Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ». Διὸ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν ἱερατικὴν τελείωσιν ἄγων τοὺς μαθητὰς καίπερ ὑπάρχων ὡς θεὸς τελετάρχης ὅμως ἐπὶ τὸν παναγέστατον αὐτοῦ πατέρα καὶ τὸ θεαρχικὸν πνεῦμα τὴν τελεταρχικὴν ἀνατίθησιν ἱεραρχικῶς τελεσιουργίαν παραγγέλλων τοῖς μαθηταῖς, ὡς τὰ λόγιά φησιν· « Ἀπὸ 15
512 D Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός, ἣν ἠκούσατέ μου, ὅτι ὑμεῖς βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. » Καὶ μὴν καὶ αὐτὸς ὁ τῶν μαθητῶν κορυφαῖος μετὰ τῆς ὁμοταγοῦς αὐτῷ καὶ ἱεραρχικῆς δεκάδος εἰς τὴν τοῦ δυοκαιδεκάτου τῶν μαθητῶν ἐληλυθὼς ἱερατικὴν τελείωσιν ἐπὶ τῇ θεαρχίᾳ τὴν ἐκλογὴν εὐλαβῶς καταλέλοιπεν 20
513 A « Ἀνάδειξον » φήσας « ὃν ἐξελέξω » καὶ τὸν ὑπὸ τοῦ θείου κλήρου θειωδῶς ἀναδεδειγμένον εἰς τὸν τῆς ἁγίας δυοκαιδεκάδος ἱεραρχικὸν ἀριθμὸν εἰσεδέξατο. Περὶ δὲ τοῦ θείου κλήρου τοῦ τῷ Ματθίᾳ θειωδῶς ἐπιπεσόντος ἕτεροι μὲν ἄλλα εἰρήκασιν οὐκ εὐαγῶς ὡς οἶμαι, τὴν ἐμὴν δὲ καὶ αὐτὸς

---

2 sq Const App epit 4,4 = Traditionis Apostolicae versio Latina LXIX 7 sq (p 121 Tidner) 4–8 Cf Ex 28,1; Lev 8,1–13 10 sq Vide Hbr 5,5 sq 15–17 Vide Act 1,4 sq 18 κορυφαῖος: Cf Chrys hom 1,1 in Rom (PG 60,395,28) 21 Vide Act 1,24

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 τελειουμένων Vv 2 θεαρχικῆς: corr ex ἱερᾶς Pb 3 χάριτος Rc ἱερατικὴν: ἱερὰν Pb ἱερατι- in rasura 10 litt Fb ἁνάγων VcKa 4 ἱεραρχικὰς: ἱερὰς Pt ἁγιαστείας Fb v: ἁγιστείας PtPbFdVv ἁγιστίας Pa(corr e ἁγιαστ-)Rc Pn(corr e -στείας) Vv(corr e ἁγιαστείας) Lc(corr ex ἁγιαστ-) Ka(corr e -στείας) 5 Μωϋσῆς PaVcKa: Μωσῆς cett v νομικῶς v Ἀαρὸν Rc Pn(sed corr) ἱεραρχικὴν PbFb 6 εἶναι αὐτὸν coll Pn 7 ἱεραρχικὴν Fd 8 τελείωσιν ἱεραρχικῶς om PaRc 11 post Σὺ add εἶ PtVcKa 12 ἱεραρχικὴν VcKa 13 ὡς om Lc(sed superscr) 14 θεαρχικῶ Fb τελεσιουργείαν Vv(sed corr) 15 παραγγέλων Vv(corr m rec) 16 Ἱερουσαλὴμ VvFdLcVcKa 17 ἠκούσατέ: -ε- in rasura 2 litt Pn post ὅτι inser Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, post ὑμεῖς add δὲ Lc scil sec NT Act 1,5 βαπτίσθαι Pa βαπτισθήσεσθαι Pt Pn(sed corr)Fb 18 καὶ alter om PaRc 19 τοῦ om Fb ἐληλυθὼς om Rc ἐληλυθὸς Ka(sed corr) 21 θεοειδῶς Rc θειοδῶς Pt 23 Ματθεία PaPn(sed ut corrigendum not) θειωδῶς om Pa ἐπιπεσόντος: ἐμπεσόντος Pb δοθέντος Pa 24 ἕτεροι: ἄλλοι PaRc ὡς om Lc(sed adscr in mg) οἶμαι: δοκεῖ Rc(sed corr)

ἔννοιαν ἐρῶ. Δοκεῖ γάρ μοι τὰ λόγια κλῆρον ὀνομάσαι θεαρχικόν τι δῶρον ὑποδηλοῦν ἐκείνῳ τῷ ἱεραρχικῷ χορῷ τὸν ὑπὸ τῆς θείας ἐκλογῆς ἀναδεδειγμένον, πλήν γε ὅτι τὸν θεῖον ἱεράρχην οὐκ αὐτοκινήτως χρὴ τὰς ἱερατικὰς ποιεῖσθαι τελεσιουργίας, ἀλλ' ὑπὸ θεῷ κινοῦντι ταύτας ἱεραρχικῶς καὶ οὐρανίως τελεσιουργεῖν.

〈6〉 Ὁ δὲ πρὸς τῷ τέλει τῆς ἱερατικῆς τελειώσεως ἀσπασμὸς ἱερὰν 513 B
ἔμφασιν ἔχει. Πάντες γὰρ ὅσοι πάρεισι τῶν ἱερατικῶν ὄντες τάξεων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ τελέσας ἱεράρχης ἀσπάζονται τὸν τετελεσμένον. Ὅταν γὰρ ἱερατικαῖς ἕξεσι καὶ δυνάμεσι καὶ θείᾳ κλήσει καὶ ἁγιαστείᾳ πρὸς ἱερατικὴν τελεσιουργίαν ἀφίκηται νοῦς ἱερός, ἐραστός ἐστι ταῖς ὁμοταγέσι καὶ ἱερωτάταις τάξεσιν εἰς τὸ θεοειδέστατον ἀνηγμένος κάλλος ἐρῶν τῶν ὁμοειδῶν νοῶν καὶ πρὸς αὐτῶν ἱερῶς ἀντερώμενος. Ἔνθεν ὁ πρὸς ἀλλήλους ἱερατικὸς ἀσπασμὸς ἱερουργεῖται τὴν τῶν ὁμοειδῶν νοῶν ἱερὰν κοινωνίαν ὑποδηλῶν καὶ τὴν ἐπ' ἀλλήλοις ἐραστὴν εὐφροσύνην ὡς ὁλοκλήρως ἀποσώζουσιν ἱερατικῇ μορφώσει τὸ θεοειδέστατον κάλλος.

〈7〉 Ταῦτα μὲν οὖν ὡς ἔφην ἐστὶ τὰ κοινὰ τῆς ὅλης ἱερατικῆς τελειώ- 513 C
σεως. Ὁ δὲ ἱεράρχης ἔκκριτον ἔχει τὴν τῶν λογίων ἐπὶ κεφαλῆς ἱερωτάτην ἐπίθεσιν. Ἐπειδὴ γὰρ ἡ τελειωτικὴ τῆς πάσης ἱερατείας δύναμις καὶ ἐπιστήμη τοῖς ἐνθέοις ἱεράρχαις ὑπὸ τῆς θεαρχικῆς δωρεῖται καὶ τελεταρχικῆς ἀγαθότητος, εἰκότως ἐπὶ τῶν ἱεραρχικῶν κεφαλῶν ἐπιτίθεται τὰ θεοπαράδοτα λόγια τὰ περιεκτικῶς καὶ ἐπιστημόνως ἐκφαντορικὰ πάσης θεολογίας θεουργίας θεοφανείας ἱερολογίας ἱερουργίας, ἑνὶ λόγῳ πάντων τῶν θείων καὶ ἱερῶν ἔργων τε καὶ λόγων τῶν ὑπὸ τῆς ἀγαθουργοῦ θεαρχίας τῇ καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίᾳ δεδωρημένων, ὡς τοῦ θεοειδοῦς ἱεράρχου

---

1 κλῆρον: Cf Act 1,26 12 sqq Cf Procl in Prm IV 81

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

2 ante ἐκείνῳ add ἐν Lc, sed postea del 3 γε: γὰρ PaRc ὅτι: τι PaRc(sed corr) 3/4 χρὴ τὰς: χριστὰς Rc (sed corr) 4 ἱεραρχικὰς FbVv ἱερὰς Pn(ς postea addidisse vid) τελεσιουργείας Pa θεοῦ RcPb 6 τῷ: τὸ Fb ἱεραρχικῆς Lc(sed corr) 7 ἔχειν Pa 8 ἀσπάζεται τῶν τετελεσμένων Fb τελεσμένον Vc 9 καὶ δυνάμεσι om Pn (add ead m in mg) κλίσει Pa ἁγιστείᾳ PbFb(corr ex ἁγιαστ-) Fd ἁγιστίᾳ Rc Pn(corr e -στείᾳ) Vv (corr e ἁγιαστ-) Lc (corr ex ἁγιαστ-) 10 τελεσιουργείαν PaVv(sed corr) ἀφίκειται Pt Vv(sed corr) 11 ἱεροτάταις Vv(sed corr) ἡγμένος PaRc ἀνηγόμενος Pn 12 ὁμοειδῶ Pn ἀντερόμενος Pa Ἔνθεν: Ὅθεν Vv 13 ἀσπασμὸς: ἑσμὸς Fb νόων Fd 14 ὑποδηλῶν om Lc(sed add in mg) τὴν: τὸν Pt(sed corr) 15 post ὁλοκλήρως add ἱερῶς Pb ἀποσώζουσαν PaRcPtPnPbFbKa v ἱερατικὴν Pa 16 τὰ om PaRc ἱερατικῆς: -τικῆς in spatium 3 litt compress Pt e corr ἱεραρχικῆς RcVv 17 ἔγκριτον Pt 18 ἱερατίας Rc 19 δωρῆται Rc(sed corr) Vv(sed corr) καὶ om Pt(sed corr) τελεταρχῆς Pn(sed corr) 20 κεφαλαίων Pt(sed corr)Pn(sed corr) 21 τὰ om FdLc ἐπιστημόνως: ν exp Pa ἐπιστημονικῶς Pt(sed corr)PnPbFb v 22 καὶ θεουργίας καὶ θεοφανείας Pa(-φανίας) Rc θεοφανίας Pt(sed corr) Fb Vv(sed corr) ἱερολογίας ἱερουργίας om PaRc post ἑνὶ add τε PaRc 24 θεουργίας PaRcPtPnVcKa

πάσης μὲν ἱεραρχικῆς δυνάμεως ὁλοκλήρως μεθέξοντος, πασῶν δὲ τῶν
513 D ἱεραρχικῶν ἱερολογιῶν τε καὶ ἱερουργιῶν τὴν ἀληθῆ καὶ θεοπαράδοτον
ἐπιστήμην οὐκ ἐλλαμφθησομένου μόνον ἀλλὰ καὶ ἑτέροις ἀναλογίαις
ἱεραρχικαῖς μεταδώσοντος καὶ τελεσιουργήσοντος ἐν θειοτάταις γνώσεσι
516 A καὶ ἀκροτάταις ἀναγωγαῖς ἱεραρχικῶς ἅπαντα τὰ τῆς ὅλης ἱεραρχίας
τελεστικώτατα. Τοῖς δὲ ἱερεῦσι τοῖν δυοῖν ποδοῖν ἡ κλίσις ἔκκριτόν ἐστι
παρὰ τὴν λειτουργικὴν διακόσμησιν ὡς τὸν ἕνα κλινούσης ἐκείνης καὶ
τούτῳ τῷ ἱεραρχικῷ σχήματι τελειουμένης. ⟨8⟩ Ἡ μὲν οὖν κλίσις ἐμφαίνει
τὴν ὑποκειμένην προσαγωγὴν τοῦ προσάγοντος ὑποτιθέντος θεῷ τὸ
ἱερῶς προσαγόμενον. Ἐπειδὴ δὲ ὡς πολλάκις εἰρήκαμεν αἱ τρεῖς τῶν
ἱεροτελεστῶν διακοσμήσεις διὰ τῶν τριῶν ἁγιωτάτων τελετῶν καὶ δυ-
νάμεων ἐφεστᾶσι ταῖς τρισὶ τῶν τελουμένων τάξεσι καὶ τὴν ὑπὸ τὰ θεῖα
516 B ζυγὰ σωστικὴν αὐτῶν ἱερουργοῦσι προσαγωγήν, εἰκότως ἡ λειτουργικὴ
τάξις ὡς μόνον καθαρτικὴ τὴν μίαν ἱερουργεῖ τῶν καθαιρομένων προσ-
αγωγὴν ὑπὸ τὸ θεῖον αὐτὴν ὑποτιθεῖσα θυσιαστήριον ὡς ἐν αὐτῷ τῶν
καθαιρομένων νοῶν ὑπερκοσμίως ἱερουμένων, οἱ δὲ ἱερεῖς ἄμφω τὼ πόδε
κλίνουσι ὡς τῶν ὑπ' αὐτῶν ἱερῶς προσαγομένων οὐ μόνον κεκαθαρμένων,
ἀλλὰ καὶ ταῖς φανοτάταις αὐτῶν ἱερουργίαις ἀναγωγικῶς ἀποκεκαθαρ-
μένης ζωῆς εἰς θεωρητικὴν ἕξιν καὶ δύναμιν ἱερουργικῶς ἀποτελεσθέντων,
ὁ δὲ ἱεράρχης ἄμφω τὼ πόδε κλίνων ἐπὶ κεφαλῆς ἔχει τὰ θεοπαράδοτα
λόγια τοὺς ὑπὸ τῆς λειτουργικῆς δυνάμεως ἐκκεκαθαρμένους καὶ πρὸς
τῆς ἱερουργοῦ πεφωτισμένους πρὸς τὴν τῶν ἐποπτευθέντων ὑπ' αὐτῶν
516 C ἱερῶν ἀνάλογον αὐτοῖς ἐπιστήμην ἱεραρχικῶς ἄγων καὶ δι' αὐτῆς ἀπο-
τελειῶν τοὺς προσαγομένους εἰς τὴν κατ' αὐτοὺς ὁλόκληρον ἀφιέρωσιν.

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 μὲν om Fd 2 ἱερολόγων Pa(sed puncto supra γ posito corrigendum signific) λογιῶν Rc τε καὶ ἱερουργιῶν om Rc Vv 3 ἐκλαμφθησομένου PaRc ἐλλαμφθησομένους Fb ἀναλογικαῖς Pa(sed puncto corrigendum signific) Rc 4/5 ἱεραρχικαῖς – ἀναγωγαῖς om Pn 4 ἱεραρχικαῖς: -αῖς puncto supra posito corrigendum signific Pa ἱεραρχικῶς Rc τελεσιουργήσαντος RcVv 6 δυοῖν om Pn ἐκκλιτόν·Pa ἔκκριτός VcKa ἔγκριτόν Pt ἐκριτὸν Fb ἐστιν PaPn (sed ν eras) FbVv 7 τὸν: τὸ Vv 9 προάγοντος Pt ἐπιτιθέντος PaRc 10 ἐπεὶ δὲ PaRcPtPn 11 ἁγιοτάτων Rc 12 ἐφεστάσει Pa ἐφιστάσι Rc 13 ἐνεργοῦσιν Vv 13/14 εἰκότως – προσαγωγὴν om Pt(sed add in mg) 14 τάξις – καθαρτικὴ om Pa καθαιρουμένων Pa (sed υ exp) 15 ὑπὸ – αὐτὴν om Pa sed suppl in mg 16 ἱερουργουμένων PtPnVcKa 18 φανωτάταις PtLc ἱερουργείας Pa 19 ἱερουργῶς PaRc 21 τοὺς ὑπὸ: τοῦ θεοῦ Pa τοῦ θεοῦ τοὺς ὑπὸ Rc ἐκκεκαθαρμένης Pa(sed η exp) ἐκκαθαιρομένος PtPn 22 post πεφωτισμένους add καὶ Fb 23 ἱερὸν Fd ἀναλόγως Pa(sed puncto supra ως posito corrigendum signific) PbFbVcKa v ἀποτελῶν PbFb Lc (sed add -ει- in mg) 24 αὐτοῦ Vv

⟨VI.⟩

⟨1⟩ Αὗται μὲν αἱ ἱερατικαὶ τάξεις τε καὶ ἀποκληρώσεις δυνάμεις τε 529 D
αὐτῶν καὶ ἐνέργειαι καὶ τελειώσεις. Τὴν δὲ ὑπ' αὐτὰς τριάδα τῶν τελουμένων τάξεων ἑξῆς ἀφηγητέον.

Λέγωμεν τοίνυν, ὅτι καθαιρόμεναι μέν εἰσι τάξεις αἱ τῶν ἱερουργιῶν 532 A
καὶ τελετουργιῶν ἀποδιαστελλόμεναι πληθύες, ὧν ἤδη μνήμην ἐποιησάμεθα, τῆς μὲν ὡς ἔτι πρὸς τῶν λειτουργῶν τοῖς μαιευτικοῖς λογίοις πρὸς ζωτικὴν ἀπότεξιν μορφουμένης τε καὶ διαπλαττομένης, τῆς δὲ ὡς ἔτι πρὸς τὴν ἱερὰν ἧς ἀπέστη ζωῆς, ἀνακικλησκομένης τῇ τῶν ἀγαθῶν λογίων ἐπιστρεπτικῇ διδασκαλίᾳ, τῆς δὲ ὡς ἔτι πρὸς τῶν ἐναντίων πτοιῶν ἀνάνδρως ἐκδειματουμένης καὶ πρὸς τῶν δυναμοποιῶν λογίων ἐπιρρωννυμένης, τῆς δὲ ὡς ἔτι πρὸς τὰς ἱερὰς ἐνεργείας ἐκ τῶν χειρόνων μεταγομένης, τῆς δὲ ὡς μεταχθείσης μὲν οὔπω δὲ τὸ πανάγνως ἀνεπίστροφον ἐν θειοτέραις ἕξεσι καὶ ἀσαλεύτοις ἐσχηκυίας. Αὗται γάρ εἰσιν αἱ καθαιρόμεναι τάξεις ὑπὸ τῆς λειτουργικῆς μαιεύσεως καὶ καθαρτικῆς δυνάμεως. Ταύτας οἱ λειτουργοὶ ταῖς ἱεραῖς αὐτῶν δυνάμεσι τελεσιουργοῦσι πρὸς τὸ τελέως ἐκκαθαρθείσας αὐτὰς εἰς τὴν φωτιστικὴν τῶν φανοτάτων ἱερουργιῶν θεωρίαν τε καὶ κοινωνίαν μεταχθῆναι. 532 B

⟨2⟩ Μέση δὲ τάξις ἐστὶν ἡ θεωρητικὴ καί τινων ἱερῶν ἀναλόγως ἐν καθαρότητι πάσῃ κοινωνός, ἡ τοῖς ἱερεῦσιν εἰς τὸ φωτίζειν αὐτὴν ἀπονεμηθεῖσα. Καὶ γάρ ἐστιν ὡς οἶμαι δῆλον, ὡς ἡ καθαρθεῖσα πάσης ἀνιέρου κηλίδος καὶ πάναγνον ἐσχηκυῖα τὴν τοῦ οἰκείου νοὸς ἀκίνητον ἵδρυσιν ἐπὶ τὴν θεωρητικὴν ἕξιν καὶ δύναμιν ἱερουργικῶς μετάγεται καὶ κοινωνεῖ

---

4 sqq Cf Jamb myst V 18 5 Cf EH 80,12 sqq; 84,24 sqq

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

capiti praem κεφάλαιον $\overline{\text{Σ}}$ περὶ τῶν τελουμένων τάξεων PaRcPtPn PbFdLc v, solum κεφάλαιον $\overline{\text{Σ}}$ superscr Vv, in mg adscr Vc 1 τε om Lc(sed adscr in mg)Vv 4 λέγομεν PaRcPtFd v ἱερουργειῶν Pa ἱερουργικῶν PbFb 5 post καὶ add τῶν Rc τελετουργιῶν: λειτουργείων Pa ἱερουργῶν Rc (sed corr) τελεσιουργῶν Fd Lc in mg ut v l adscr πληθύαις Fb 6 πρὸς iterav Pt (sed exp) λόγοις Fd Lc(corr e λογίοις) 7 ἀπόδειξιν Pa μορφουμένοις Pb 8 ἔτι: ὅτι Pa ζωὴν corr e ζωῆς Pn ζωὴν Lc(in mg ζωῆς ut v l adnot) τῇ: τῆς Vv (sed -ς eras) 9 ἐπιτρεπτικῇ v τῆς: τῇ Rc ἐναντιοποιῶν (o prius corr e -ων) Ka 10 ἐκδιματουμένης PtPn(corr in -δειμ-) in utroque -ματου- e corr, Vv(sed corr) 10/11 καὶ – ἐπιρρωννυμένης om PnPb 11 ἐπιρωννυμένης Fd 12 μεταταχθείσης PbFb e corr ἀναχθείσης Fd δὲ: δὴ Pa 13 ἐσχηκύας Fb(e corr) Ka 14 μαιεύσεως om Pn 15 ταύταις VvFdLc(ι sscr) τελεσιουργούσης Fb 16 πρὸς: ς in rasura 3 litt Pn τὸ: τῷ PaRc PnFb Lc(sed corr) post τὸ add τῷ Pt τελείως RcPtPnPb 17 φανωτάτων Pt Vv(sed corr) Lc ἱερουργειῶν Pa μεταταχθῆναι PaFbLc (in mg ut v l) Pn (m rec τα suprascr) 18 ἱερέων PaRc (sed ut dubium signific) 19 πᾶσι Vv(corr m rec) ἀπονεμεθεῖσα Rc 21 κηλῖδος FbVcKa 22 ἱερουργῶς Pa

532 C τοῖς κατ' αὐτὴν θειοτάτοις συμβόλοις ἐν ταῖς θεωρίαις αὐτῶν καὶ κοινωνίαις ἁπάσης ἱερᾶς εὐφροσύνης ἀποπληρουμένη καὶ πρὸς τὸν θεῖον τῆς ἐπιστήμης αὐτῶν ἔρωτα ταῖς ἀναγωγικαῖς αὐτῶν δυνάμεσιν ἀναλόγως ἀναπτερουμένη. Ταύτην ἐγώ φημι τὴν τοῦ ἱεροῦ λαοῦ τάξιν ὡς διὰ πάσης ἐληλυθυῖαν καθάρσεως καὶ τῆς ἱερᾶς τῶν φανοτάτων τελετῶν ἐποψίας καὶ κοινωνίας ὡς θεμιτὸν ἠξιωμένην.

〈3〉 Ἡ δὲ τῶν τελουμένων ἁπασῶν ὑψηλοτέρα τάξις ἡ τῶν μοναχῶν ἐστιν ἱερὰ διακόσμησις πᾶσαν μὲν ἀποκεκαθαρμένη κάθαρσιν ὁλικῇ δυ-
532 D νάμει καὶ παντελεῖ τῶν οἰκείων ἐνεργειῶν ἀγνότητι, πάσης δὲ ὅσης θεμιτὸν αὐτῇ θεωρεῖν ἱερουργίας ἐν νοερᾷ θεωρίᾳ καὶ κοινωνίᾳ γεγενημένη καὶ ταῖς τῶν ἱεραρχῶν τελειωτικαῖς δυνάμεσιν ἐγχειριζομένη καὶ ταῖς ἐνθέοις αὐτῶν ἐλλάμψεσι καὶ ἱεραρχικαῖς παραδόσεσιν ἐκδιδασκομένη τὰς ἐποπτευθείσας τῶν κατ' αὐτὴν ἱερῶν τελετῶν ἱερουργίας καὶ πρὸς τῆς ἱερᾶς αὐτῶν ἐπιστήμης ἀναλόγως εἰς τελεωτάτην ἀναγομένη τελείωσιν. Ἔνθεν οἱ θεῖοι καθηγεμόνες ἡμῶν ἐπωνυμιῶν αὐτοὺς ἱερῶν ἠξίωσαν οἱ
533 A μὲν θεραπευτάς, οἱ δὲ μοναχοὺς ὀνομάσαντες ἐκ τῆς τοῦ θεοῦ καθαρᾶς ὑπηρεσίας καὶ θεραπείας καὶ τῆς ἀμερίστου καὶ ἑνιαίας ζωῆς ὡς ἑνοποιούσης αὐτοὺς ἐν ταῖς τῶν διαιρετῶν ἱεραῖς συμπτύξεσιν εἰς θεοειδῆ μονάδα καὶ φιλόθεον τελείωσιν. Διὸ καὶ τελεστικὴν αὐτοῖς ἐδωρήσατο χάριν ἡ ἱερὰ θεσμοθεσία καί τινος αὐτοὺς ἠξίωσεν ἀφιερωτικῆς ἐπικλήσεως οὐχ ἱεραρχικῆς (ἐκείνη γὰρ ἐπὶ μόναις γίνεται ταῖς ἱερατικαῖς τάξεσιν), ἀλλ' ἱερουργικῆς ὑπὸ τῶν ὁσίων ἱερέων τῇ ἱεραρχικῇ τελετουργίᾳ δευτέρως ἱερουργουμένης.

---

16 θεραπευτάς: Cf Ph vita contempl 2; Eus h e II 17,3 17 sqq Cf EH 64,5 sq; 66,12 sq; 88,13 sqq; 91,6.14 sq; DN 112,11—14; Clem str III 69,3 sq; IV 151,3 sq; Or hom 1,4 in I Reg (p 6,24 sqq) 18 μονάδα: Cf Plot Enn VI 9,4,33 et 9,11,51 22 δευτέρως: Cf CH 34,1; 43,3

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 ταῖς: τε Vv κοινωνίας Pa 2 post καὶ add ὃ Pa τὸν: τὸ Pb 3 ἔρωτα ταῖς: ἱερωτάταις PaFb ταῖς: ἱερωτάταις Pb om Fd exp Lc ἀναγώγαις Pa ἀναγώγοις Rc αὐτῶν alter om PbFbVvFdLcVcKa 4 τοῦ om PaRc λαοῦ: λόγου Rc 5 inter κα- et θάρσεως lac 4 litt Pn post φα- lac 2 litt Pn φανωτάτων Lc 6 καινωνίας Pt(sed κοι sscr) post κοι lac 1 litt, post -νω- lac 3 litt Pn θεμιτὸν: θέμις τῶν Rc(sed corr) θεμητὸν Fb ἠξιωμένη Fb post ἠξιωμένην inser περὶ μοναχικῆς τάξεως Lc 8 ἀποκεκαθαρμένην PaRcVv (sed corr ν) v 9 ὅση Vv Lc(sed -ς superscr) 10 θεωρίᾳ: θεουργίᾳ PtPnPb γενομένη PtPnPb 11 ταῖς prius om Pa 13 τῶν: τῶ Pa τῆς om Vv 14 ἱερᾶς om Rc τελειοτάτην Fd v τελειωτάτην PaRc ἀναγωμένη Fb 16 ὀνομάζοντες Pa(ὠν-) Rc Pt(sed corr)Pn v 17 καὶ θεραπείας om Pn ὡς om PtPnLc 18 συνπτύξεσι Pt 19 ἡ om Pt Pn(sed corr ead m ut vid) 20 ἱεροθεσμία Lc(θεσμοθεσία in mg) αὐτοῖς Vv ἀφιερατικῆς VvFdLc οὐκ Pa 21 ἱερατικαῖ Pn(corr ead m ut vid) ἱεραρχικαῖς Lc(sed ρχ exp) 22 ἱερουργικῆς: ης corr e -καῖς Lc ὁσίων: θείων PtPnPb ἱερατικῆ Lc (ρχ adscr in mg) 23 ἱερουργουμένη Lc (corr in mg)

Μυστήριον μοναχικῆς τελειώσεως.

Ὁ μὲν ἱερεὺς ἕστηκεν ἐπίπροσθεν τοῦ θείου θυσιαστηρίου τὴν μοναχικὴν ἐπίκλησιν ἱερολογῶν. Ὁ δὲ τελούμενος ὀπίσω τοῦ ἱερέως ἕστηκεν οὐκ ἄμφω τὼ πόδε κλίνων οὐχ ἕνα τοῖν ποδοῖν οὐκ ἐπὶ κεφαλῆς ἔχων 533 B
τὰ θεοπαράδοτα λόγια, μόνον δὲ τῷ ἱερεῖ παρεστὼς ἱερολογοῦντι τὴν ἐπ' αὐτῷ μυστικὴν ἐπίκλησιν. Τελέσας δὲ αὐτὴν ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν τελούμενον ἐλθὼν ἐπερωτᾷ πρῶτον αὐτόν, εἰ πάσαις ἀποτάσσεται ταῖς διαιρεταῖς οὐ μόνον ζωαῖς ἀλλὰ καὶ φαντασίαις. Εἶτα τὴν τελεωτάτην αὐτῷ ζωὴν ὑφηγεῖται μαρτυρόμενος, ὅτι χρὴ τῆς μέσης αὐτὸν ὑπερανεστηκέναι. Ταῦτα δὲ πάντα τοῦ τελουμένου προσεχῶς ὁμολογήσαντος τῷ σταυροειδεῖ τύπῳ σφραγισάμενος αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἀποκείρει τὴν τρισσὴν τῆς θείας μακαριότητος ἐπιβοήσας ὑπόστασιν καὶ τὴν ἐσθῆτα πᾶσαν ἀπαμφιέσας ἑτέραν ἀμφιέννυσι καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἱερῶν ἀνδρῶν, ὅσοι πάρεισιν, ἀσπασάμενος αὐτὸν κοινωνὸν ἀποτελεῖ τῶν θεαρχικῶν μυστη- 533 C
ρίων.

Θεωρία.

〈1〉 Τὸ μηδένα τοῖν ποδοῖν κλίνειν μηδ' ἐπὶ κεφαλῆς ἔχειν τὰ θεοπαράδοτα λόγια, παρεστάναι δὲ τῷ ἱερεῖ τὴν ἐπίκλησιν ἱερολογοῦντι δηλοῖ τὴν μοναχικὴν τάξιν οὐκ εἶναι προσαγωγικὴν ἑτέρων, ἀλλ' ἐφ' ἑαυτῆς ἑστῶσαν ἐν μοναδικῇ καὶ ἱερᾷ στάσει ταῖς ἱερατικαῖς ἑπομένην τάξεσι καὶ πρὸς αὐτῶν ὡς ὀπαδὸν ἐπὶ τὴν θείαν τῶν κατ' αὐτὴν ἱερῶν ἐπιστήμην εὐπειθῶς ἀναγομένην.

〈2〉 Ἡ δὲ τῶν μεριστῶν οὐ μόνον ζωῶν ἀλλὰ μὴν καὶ φαντασιῶν 533 D
ἀποταγὴ τὴν τελεωτάτην ἐμφαίνει τῶν μοναχῶν φιλοσοφίαν ἐν ἐπιστήμῃ τῶν ἑνοποιῶν ἐντολῶν ἐνεργουμένην. Ἔστι γὰρ ὡς ἔφην οὐ τῆς μέσης τῶν τελουμένων τάξεως, ἀλλὰ τῆς πασῶν ὑψηλοτέρας. Διὸ καὶ πολλὰ

---

19 Cf C Chalc can 4 (VII 374 Mansi); monachi clericorum munere non funguntur 21 ὀπαδὸν: Cf EH 86,10

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 μοναχικῆς: ἱεραρχικῆς Fd 2 ἐπίπροσθε PtPnPbFbLc μοναχικὴν om Pt (add in mg) 4 τοῖν in τοῖς corr Ka 7 αὐτὸ Pa πάσαις: πρῶτον Pa 8 τελειωτάτην PaRcPtPnFb τελειοτάτην v αὐτῶν Pt (sed -ν eras) 9 μαρτυρούμενος FbLc v μαρτυρώμενος Pt(sed corr)Vv(sed corr) ὑπερανέστηκεν Fb 11 σταυροειδῆ Fd 13 ἀμφιέννυσι: υ in rasura Pn ἱερῶν: ἱερέων Pa om Pb (sed sscr) 14 πάρησιν Ka θεαρχικῶν: -α- in rasura 2—3 litt Pa θείων Pb 17 μηδὲ PaRcPtPnPbVv Lc(sed ε exp) 18 ἐπίκλισιν Fb 19 ἑαυτῆς: ἑαυτὴν Pa -ν add in mg ut v l Lc 20 καταστάσει Lc(sed κατα exp) 21 αὐτὸν RcPtPbFd ὀπαδῶν Vv Pn(corr ex ὀπαδον) 24 ἀποταγὴν Vv(sed ν del) τελειωτάτην PaRc τελεοτάτην Pn(sed corr)Vv e corr ἐμφαίνει post μοναχῶν coll Fd 25 ἐντολὴν Pa 26 τάξεων PaPt(sed corr) Lc(sed corr) τῆς om Vc(sed superscr)

τῶν πρὸς τῆς μέσης τάξεως ἀκατακρίτως ἐνεργουμένων ἀπείρηται τρόπῳ παντὶ τοῖς ἐνιαίοις μοναχοῖς ὡς πρὸς τὸ ἓν αὐτῶν ὀφειλόντων ἑνοποιεῖσθαι καὶ πρὸς ἱερὰν μονάδα συνάγεσθαι καὶ πρὸς τὴν ἱερατικὴν ὡς θεμιτὸν
536 A ἀπομορφοῦσθαι ζωήν, ὡς τὸ συγγενὲς αὐτῆς ἔχουσιν ἐν πολλοῖς καὶ μᾶλλον αὐτῇ παρὰ τὰς λοιπὰς τῶν τελουμένων τάξεις πλησιάζουσιν.

〈3〉 Ἡ δὲ τοῦ σταυροειδοῦς τύπου σφραγίς, ὡς ἤδη παρ' ἡμῶν εἴρηται, δηλοῖ τὴν πασῶν ὁμοῦ τῶν σαρκικῶν ὀρέξεων ἀνενεργησίαν. Ἡ δὲ τῶν τριχῶν ἀπόκαρσις ἐμφαίνει τὴν καθαρὰν καὶ ἀσχημάτιστον ζωὴν οὐκ ἐπιπλάστοις σχήμασι τὸ κατὰ νοῦν δυσειδὲς ἐπιθετικῶς καλλωπίζουσαν, ἀλλ' αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς οὐκ ἀνθρωπικοῖς κάλλεσιν ἀλλ' ἐνιαίοις καὶ μονα-
536 B χικοῖς εἰς τὸ θεοειδέστατον ἀναγομένην.

〈4〉 Ἡ δὲ τῆς προτέρας ἐσθῆτος ἀποβολὴ καὶ τῆς ἑτέρας λῆψις τὴν ἀπὸ μέσης ἱερᾶς ζωῆς ἐπὶ τὴν τελεωτέραν μετάταξιν ἐμφαίνει, καθάπερ ἐπὶ τῆς ἱερᾶς θεογενεσίας ἡ τῆς ἐσθῆτος ἄμειψις ἐδήλου τὴν ἀπὸ καθαιρουμένης ζωῆς εἰς θεωρητικὴν καὶ φωτιστικὴν ἕξιν ἀναγωγήν. Εἰ δὲ καὶ νῦν ὁ ἱερεύς τε καὶ πάντες ὅσοι πάρεισιν ἱεροὶ τὸν τετελεσμένον ἀσπάζονται, τὴν ἱερὰν τῶν θεοειδῶν ἐννόησον κοινωνίαν ἀγαπητικῶς ἐν εὐφροσύνῃ θείᾳ συνηδομένων ἀλλήλοις.

〈5〉 Ἐν τέλει δὲ πάντων ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν θεαρχικὴν κοινωνίαν καλεῖ τὸν τετελεσμένον ἐμφαίνων ἱερῶς, ὡς ὁ τελεσθεὶς εἴπερ ἀληθῶς ἐπὶ τὴν
536 C μοναχικὴν ἀφίκετο καὶ ἐνιαίαν ἀγωγήν, οὐ θεωρητικὸς μόνον ἔσται τῶν κατ' αὐτὸν ἱερῶν οὐδὲ κατὰ μέσην τάξιν ἐπὶ τὴν κοινωνίαν ἥξει τῶν ἱερωτάτων συμβόλων, ἀλλὰ μετὰ θείας τῶν ὑπ' αὐτοῦ μετεχομένων ἱερῶν γνώσεως ἑτέρῳ τρόπῳ παρὰ τὸν ἱερὸν λαὸν ἐπὶ τὴν μετάληψιν ἥξει τῆς θεαρχικῆς κοινωνίας. Διὸ καὶ ταῖς ἱερατικαῖς τάξεσιν ἐν ταῖς ἱεροτελεστι-

---

6 sqq Cf EH 111,21 sqq 14 sq Cf EH 76,12 sqq; 78,11 sqq 15 sq Cf EH 113,12 sqq

---

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

---

1 τῶν om Fb πρὸς τῆς: -ς τ- in rasura Pn μέσης: -ς in rasura Pn 2 παντὶ: τινὶ Pa ὡς ex ὠ corr Pn πρὸς: -ς in rasura ut vid Pn ἐν Pt αὐτῶ Pa Pt(sed corr) ὀφεῖλον Pt(sed corr) 4 ὡς τὸ: -ς τ- e corr Pn ἔχουσιν (scil τοῖς μοναχοῖς) scripsi: ἔχουσαν codd v 5 τάξεις post λοιπὰς coll Pb πλησιάζουσιν scripsi: πλησιάζουσαν codd v 6 δὲ τοῦ: -ε τ- in rasura Pn σταυροειδοῦς τύπου: -ς τ- in rasura Pn 7 ὀρέων Fb(sed superscr -ξε-) 8 καὶ: κυρίου Pa 9 λυσιδὲς Pa λυσοειδὲς Rc καλλοπίζουσαν Fd καλλοπίζουσιν Vv (sed o prius in ω corr) μοναχικοῖς RcPt(-ικ- e corr) PnPbVv(sed corr): μοναχοῖς Pa FbVv(e corr)FdLc(corr ex -ι-κοῖς)VcKa v 11 εἰς – ἀναγομένην om Vv 12 τὴν: τῆς Pa 13 τελειωτέραν Fb τελειοτέραν v 14 τὴν: τῆς FbVv τὴν τῆς Pb 14/15 ἀποκαθαιρομένην ζωὴν PaRc 18 συνηδομένην Pa 21 μοναδικὴν Pa ἀφίκοιτο PbFb v ἐναγωγὴν Pa ἀναγωγὴν RcPb(corr ex ἀγωγ-) FbFdLc v ἔσται om Pb 22 αὐτῶν PtVvLc αὐτὴν Fd τὴν om Lc(sed adscr in mg) ἥξε Pn

καῖς αὐτῶν ἁγιαστείαις ἐν τέλει τῶν ἱερωτάτων αὐτῶν ἀφιερώσεων ἡ τῆς ἁγιωτάτης εὐχαριστίας κοινωνία μεταδίδοται πρὸς τοῦ τελέσαντος αὐτὰς ἱεράρχου οὐ μόνον, ὅτι τῶν θεαρχικῶν μυστηρίων ἡ μετάληψις ἑκάστης ἱεραρχικῆς μεθέξεώς ἐστι τὸ κεφάλαιον, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτῆς τῆς κοινωνικῆς καὶ θειοτάτης δωρεᾶς ἀναλόγως αὐταῖς καθ' ἑκάστην αἱ ἱεραὶ πᾶσαι τάξεις μετέχουσι πρὸς τὴν οἰκείαν αὐτῶν τῆς θεώσεως ἀναγωγὴν καὶ τελείωσιν.

Συνῆκται τοίνυν ἡμῖν, ὡς αἱ μὲν ἁγίαι τελεταὶ κάθαρσίς εἰσι καὶ φωτισμὸς καὶ τελείωσις, οἱ δὲ λειτουργοὶ καθαρτικὴ τάξις, οἱ δὲ ἱερεῖς φωτιστική, τελεστικὴ δὲ οἱ θεοειδεῖς ἱεράρχαι, καθαιρομένη δὲ τάξις ἡ τῆς ἱερᾶς ἐποψίας καὶ κοινωνίας ἀμέτοχος ὡς ἔτι καθαιρομένη, θεωρητικὴ δὲ τάξις ὁ ἱερὸς λαός, τετελεσμένη δὲ τάξις ἡ τῶν ἐνιαίων μοναχῶν. Οὕτω γὰρ ἡ καθ' ἡμᾶς ἱεραρχία ταῖς θεοπαραδότοις τάξεσιν ἱερῶς εὐθετουμένη ταῖς οὐρανίαις ἱεραρχίαις ὁμοειδής ἐστι τοὺς θεομιμήτους αὐτῆς ὡς ἐν ἄνδρασιν ἀποσώζουσα καὶ θεοειδεῖς χαρακτῆρας. 536 D 537 A

〈6〉 Ἀλλ' ἐρεῖς, ὅτι ταῖς οὐρανίαις ἱεραρχίαις ἐλλείπουσι πάντως αἱ καθαιρόμεναι τάξεις. Οὐ γὰρ θεμιτὸν οὐδὲ ἀληθὲς εἰπεῖν, ὡς ἔστι τις οὐρανία διακόσμησις ἐναγής. Ἐγὼ δέ, ὅτι μὲν ἀλώβητοι παντελῶς εἰσι καὶ τὸ πάναγνον ὑπερκοσμίως ἔχουσιν, ὁμολογήσαιμι πάντως, εἰ μὴ παντελῶς ἀποπέσοιμι τοῦ ἱερωτάτου νοός. Εἰ γάρ τις αὐτῶν ὑπὸ κακίας ἑάλω, τῆς μὲν οὐρανίας καὶ ἀμιγοῦς ἀποπεπτώκει τῶν θείων νοῶν ἁρμονίας, εἰς τὴν ἀλαμπῆ δὲ τῶν ἀποστατικῶν πληθύων ἐφέρετο πτῶσιν. Ἀλλ' ἔστιν εἰπεῖν ἱερῶς ἐπὶ τῆς οὐρανίας ἱεραρχίας, ὅτι κάθαρσίς ἐστι ταῖς ὑφειμέναις οὐσίαις ἡ παρὰ θεοῦ τῶν τέως ἀγνοουμένων ἔλλαμψις ἐπὶ τελεωτέραν αὐτὰς ἐπιστήμην ἄγουσα τῶν θεαρχικῶν γνώσεων καὶ τῆς ἀγνοίας, ὧν οὔπω τὴν ἐπιστήμην εἶχον, ἀποκαθαίρουσα διὰ τῶν πρώτων καὶ θειοτέρων οὐσιῶν ἀναγομένας εἰς τὰς ὑπερτέρας τῶν θε- 537 B

---

12 sqq Cf CH 8,14 sqq 22 Cf EH 91,14 sq

PaRc PtPnPbFb Vv Fd (usque ad 1 ἀφιερώσεων) Fa (a 1 ἡ) Lc VcKa v

---

1 ἁγιστείαις PbVv(e corr)FdVcKa ἁγιστίαις Pa(corr ex ἁγιαστ-) RcPn(corr e -στείαις) Lc(corr ex ἁγιαστ-) τῷ Lc (sed -ν superscr) ἀφιερέσεων Pa 2 εὐχαριστείας PaPn(sed corr) 4 ἑκάστης: τῆς VvLc(sed in mg adscr ἑκάστης) ἱεραρχικῆς: θεαρχικῆς Lc(sed in mg adscr ἱεραρχικῆς) καὶ om Lc 5 κοινωνίας Pa δορεᾶς Fb 6 θέσεως PaRcPn 8 post μὲν iterav αἱ Fb καθάρσεις PtPnPbFa εἰσι om Rc 9 δὲ: μὲν Vv 10 θειοειδεῖς Fb 11 μέτοχος Pa δὲ: τε Pa 12 οὕτως Pa 14 ὁμοειδεῖς Pn(sed corr)Fa ἐστι: ἔτι Fa τοῦ θεομιμήτου Pa(sed corr in τοὺς) 15 ἀνασώζουσα Pn 16 ἱεραρχείαις Pa 17 ἔστιν τις FbVv τι τις Pa(corr in ἔτι τις) ἔστιν (τις omisso)Lc(sed corr in mg) 18 ἐν ἁγίς Rc 19 τὸ corr e τοῦ Pb ὁμολογήσαιμε Pa εἰ μὴ: εἰμὶ Pt 21 νόων FaLc 22 ἀλαπῆ Pt 23 ἐστι: ἐπὶ Pa 24 τέως: τελέως RcPtPnFaLc(sed -ελ- exp) 25 τελειοτέραν v ἄγουσα ἐπιστήμην coll Pb 26 εἶχεν Pb post εἶχον add οἷον PaPbFb 27 ὑπερτάτας PbFbLc(sed corr)Vc Ka θεοπτικῶν Pt(sed κ eras)PnPb

οπτιῶν καὶ φανοτέρας μαρμαρυγάς. Οὕτω καὶ φωτιζόμεναι τάξεις εἰσὶ καὶ τελούμεναι καὶ καθαρτικαὶ καὶ φωτιστικαὶ καὶ τελεστικαὶ κατὰ τὴν οὐρανίαν ἱεραρχίαν ὡς τῶν ὑπερτάτων καὶ θειοτέρων οὐσιῶν τὰς ὑφειμένας ἱερὰς καὶ οὐρανίας διακοσμήσεις ἀγνοίας μὲν ἁπάσης ἀποκαθαι-
537 C ρουσῶν ἐν τάξεσι καὶ ἀναλογίαις τῶν οὐρανιῶν ἱεραρχιῶν, πληρουσῶν δὲ αὐτὰς τῶν θειοτάτων ἐλλάμψεων καὶ τελειουσῶν ἐν τῇ παναγεστάτῃ τῶν θεαρχικῶν νοήσεων ἐπιστήμῃ.

Καὶ γὰρ ἤδη πρὸς ἡμῶν εἴρηται καὶ τοῖς λογίοις θειωδῶς διηγόρευται τὸ μὴ ταὐτὰς εἶναι πάσας τὰς οὐρανίας διακοσμήσεις ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τῶν θεοπτικῶν ἐλλάμψεων ἐπιστήμαις, ἀλλ' ἐκ θεοῦ μὲν ἀμέσως τὰς πρώτας, δι' ἐκείνων δὲ πάλιν ἐκ θεοῦ τὰς ὑφειμένας ἀναλόγως αὐταῖς ἐλλάμπεσθαι τὰς φανοτάτας τῆς θεαρχικῆς ἀκτῖνος αὐγάς.

⟨VII.⟩

552 D ⟨1⟩ Τούτων δὲ διωρισμένων ἀναγκαῖον εἰπεῖν ὡς οἶμαι καὶ τὰ πρὸς ἡμῶν ἱερῶς ἐπὶ τῶν κεκοιμημένων τελούμενα. Καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτο κοινόν ἐστι τοῖς ἱεροῖς τε καὶ ἀνιέροις, ἀλλ' ὥσπερ ἄλλοῖον εἶδός ἐστι τῆς
553 A ἑκατέρων ζωῆς, οὕτω καὶ πρὸς θάνατον ἰόντες οἱ μὲν ἱερὰν ἐσχηκότες ζωὴν εἰς τὰς ἀληθεῖς ἐπαγγελίας τῆς θεαρχίας ἀποσκοποῦντες ὡς τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν ἐν τῇ κατ' αὐτὴν ἀναστάσει τεθεαμένοι μετὰ βεβαίας καὶ ἀληθοῦς ἐλπίδος ἐν εὐφροσύνῃ θείᾳ πρὸς τὸ τοῦ θανάτου πέρας ἴασιν ὡς ἐπὶ τέλος ἱερῶν ἀγώνων ἐν παντελεῖ καὶ ἀτελευτήτῳ ζωῇ καὶ σωτηρίᾳ τὰ κατ' αὐτοὺς ἔσεσθαι πάντως εἰδότες διὰ τῆς ἐσομένης αὐτῶν ὁλικῆς ἀναστάσεως. Αἱ μὲν γὰρ ἱεραὶ ψυχαὶ πρὸς τὴν ἐπὶ τὰ χείρω κατὰ τὸν τῇδε βίον δυνάμεναι καταπίπτειν τροπὴν ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ τὴν ἐπὶ

8 Cf CH 30,1 sqq; 40,1 sqq sim

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

1 φανωτέρας PtLc οὕτω, i e ὡς ταῖς οὐρανίαις ἱεραρχίαις οὐκ ἐλλείπουσιν αἱ καθαιρόμεναι τάξεις (cf 119,16 sq) 2 καὶ τελεστικαὶ om Vv Pn 3 καὶ θειοτέρων om Pb(sed postea sscr) 4 μὲν ἁπάσης: μετὰ πάσης Pa καθαιρουσῶν Vv ἀποκαθαίρουσιν Pa 6 θείων Rc ἐλλάμψεως Pa καὶ τελειουσῶν om Lc(sed add in mg) τελειώσεων PtPn 8 inter εἰρ- et -ηται 2 litt eras Pa θειοδῶς FaFbVv θεοειδῶς VcKa 11 ante δὲ add ἡ Pa(sed postea del) Rc(sed del) 12 ταῖς φανοτάταις Pb φανωτάτας Pt(sed corr)VvLc ἀκτῖνας Pa capiti praem κεφάλαιον Ζ περὶ τῶν ἐπὶ τοῖς κεκοιμημένοις τελουμένων PaRcPtPnPbFa(sed κεφ. ζ postpos)LcVcKa(sed ἐν τοῖς) v μυστήριον ἐπὶ τῶν ἱερῶς κεκοιμημένων Vv 13 διορισμένων Vv (sed corr) 17 ἐπαγγελείας PaPt 18 αὐτὴν Lc(sed corr) καθ' αὐτὴν v κατ'αὐτὸν Pa κατ' αὐτῶν VvLc(sed corr) 19 post ἀληθοῦς add τῆς v ἴσασιν Pa 19/20 ὡς – παντελεῖ om Rc 21 ἔσθαι Pa 23 δυναμένην PaRc post τροπὴν add μὴ ἐλθοῦσαι RcPb VcKa μὴ ἐλθούσῃ Pa

τὸ ἄτρεπτον ἔξουσι θεοειδεστάτην μετάταξιν. Τὰ δὲ καθαρὰ τῶν ἱερῶν ψυχῶν ὁμόζυγα καὶ ὁμοπόρευτα σώματα συναπογραφέντα καὶ συναθλήσαντα κατὰ τοὺς θείους αὐτῶν ἱδρῶτας ἐν τῇ τῶν ψυχῶν ἀτρέπτῳ κατὰ τὴν θείαν ζωὴν ἱδρύσει συναπολήψεται τὴν οἰκείαν ἀνάστασιν. 553 B
5 Ἐνωθέντα γὰρ αἷς ἥνωντο κατὰ τὸν τῇδε βίον ἱεραῖς ψυχαῖς, ὡς μέλη Χριστοῦ γεγονότα τὴν θεοειδῆ καὶ ἄφθαρτον ἀθάνατόν τε καὶ μακαρίαν ἀπολήψεται λῆξιν. Ἐν τούτοις μὲν οὖν ἡ τῶν ἱερῶν ἐστι κοίμησις ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀσαλεύτοις ἐλπίσιν εἰς τὸ τῶν θείων ἀγώνων ἀφικνουμένη πέρας.

10 ⟨2⟩ Τῶν δὲ ἀνιέρων οἱ μὲν εἰς ἀνυπαρξίαν ἀλόγως οἴονται χωρεῖν, οἱ δὲ τὴν σωματικὴν εἰσάπαξ ἀπορρήγνυσθαι τῶν οἰκείων ψυχῶν συζυγίαν ὡς ἀνάρμοστον αὐταῖς ἐν θεοειδεῖ ζωῇ καὶ μακαρίαις λήξεσιν οὐκ ἐννοήσαντες οὐδὲ ἱκανῶς ἐν ἐπιστήμῃ θείᾳ μυηθέντες ἀρχθεῖσαν ἤδη τὴν καθ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ θεοειδεστάτην ζωήν. Ἄλλοι δὲ σωμάτων ἄλλων ἀπο-
15 νέμουσι ταῖς ψυχαῖς συζυγίας ἀδικοῦντες τὸ ἐπ' αὐτοῖς ὡς οἶμαι τὰ συμπονήσαντα ταῖς θείαις ψυχαῖς καὶ τῶν ἱερῶν ἀντιδόσεων οὐκ εὐαγῶς ἀποστεροῦντες τὰ πρὸς τὸ πέρας ἐλθόντα τῶν θειοτάτων δρόμων. Ἄλλοι δὲ οὐκ οἶδ' ὅπως ἐπὶ προσύλους ἐννοίας ἀποκλιθέντες εἰρήκασιν ὁμοειδῆ τοῦ τῇδε βίου τὴν τοῖς ὁσίοις ἐπηγγελμένην ἁγιωτάτην καὶ μακαριστὴν
20 λῆξιν καὶ τροφὰς οἰκείας ἀλλοιωτῷ βίῳ τοῖς ἰσαγγέλοις ἀθεμίτως ἀπέρριψαν. Ἀλλ' οὐκ ἀποπεσεῖταί τίς ποτε τῶν ἱερωτάτων ἀνδρῶν εἰς τὰς τοιάσδε πλανήσεις, ἀλλ' ὅλους αὐτοὺς ἀπολήψεσθαι τὴν Χριστοειδῆ 553 D
λῆξιν εἰδότες, ὅταν ἐπὶ τὸ πέρας ἔλθωσι τοῦ τῇδε βίου, τὴν εἰς ἀφθαρσίαν αὐτῶν ὁδὸν ὡς ἐγγυτέραν ἤδη γεγενημένην ἐμφανέστερον ὁρῶσι καὶ τὰς

---

1 sqq Cf Rm 8,11; I Cor 15,44; Cyr H catech 18,19 5 sq Cf I Cor 6,15 10 Cf Sap 2,2; Epicur ep ad Menoec 125; Sent II; Cyr H catech 18,2.12 10 sq Cf Pl Phd 64 c 14 Cf II Cor 4,10 sq 14 sqq Cf Pl R 617d sqq; id Phdr 248 c sqq 17 δρόμων: Cf II Tim 4,7 17 sqq Cf Or princ II 11,2 20 ἰσαγγέλοις: Cf Lc 20,36

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ἐξουσία Pn(sed corr) 2 συναπογράφοντα Pn 4 συναπολείψεται PtPn(sed corr) 5 οἷς Vv ἥνωτο PaRcPt 6 ἄθατον Pt(corr m rec) 7 ἐστὶν Pn(sed ν eras) 11 ἀπορηγνῦσθαι PaRc 12 post αὐταῖς add οὖσαν PaRc ἐν – λήξεσιν: τὴν θεοειδῆ ζωὴν καὶ μακαρίαν λῆξιν Pa θεοειδεῖ: -εῖ in rasura Pt θεοειδῆ Vv(sed corr) Ka(sed corr) 13 ante οὐδὲ rasura 15 fere litt Pb ἐν om Fa 13/14 τῇ ... θεοειδεστάτῃ ζωή (ν ter eras) Pn 14 ante θεοειδεστάτην add τὴν Lc (sed del) 15 συζυγίαις Pt αὐταῖς Pb 15/16 τὰ συμπονήσαντα: τὰς ὑπονοήσαντας Pa 17 τὰ: τὰς Pa(sed ς exp) πρὸς: πρὸ Pb(sed corr) τὸ om PbFb 18 ἀποκληθέντες Pt ἀποκλεισθέντες Lc (in mg corr) ὁμοιοδῆ Pa(sed corr) ὁμοιοειδεῖ Pn(sed corr) 19 μακαριωτάτην Fb v 20 εἰσαγγέλοις PaFb ἀθεμίτοις PaRc(sed corr) ἐπίρριψαν Pt(sed corr)Pn ἐπέρριψαν Fa ἀπέρρηψαν Fb 21 ἀποπέσειε Pt(corr e ἀποπεσεῖται)Vv FaLcVcKa ἀπόσειταιται Fb ποτε: ἀπὸ PaRc 22 ὅλους: εὐθὺς PaRc ἀλλ' ὅλους: ἀλλήλους Pn ἀπολείψεσθαι Pn(sed corr) χρηστοειδῆ PaPtPbFbVvFaLc(sed corr) 23 λέξιν Pa εἰδόντες Pt ἔλθουσι PaPt(sed corr)Fa 24 ἐμφανεστέραν Pt

δωρεὰς τῆς θεαρχίας ὑμνοῦσι καὶ θείας ἡδονῆς ἀποπληροῦνται τὴν ἐπὶ τὰ χείρω τροπὴν οὐκέτι δεδοικότες, ἀλλ' εὖ εἰδότες, ὅτι τὰ κτηθέντα καλὰ βεβαίως καὶ αἰωνίως ἕξουσιν. Οἱ δὲ μολυσμῶν ἀνάπλεοι καὶ ἀνιέρων κηλίδων, εἴπερ ἱερᾶς τινος τετυχήκασι μυήσεως αὐτοὶ δὲ ταύτην ἐκ τοῦ
556 A οἰκείου νοὸς ὀλεθρίως ἀπορραπίσαντες ἐπὶ τὰς φθοροποιοὺς ἠὐτομόλησαν ἐπιθυμίας, ὅταν ἐπὶ τὸ τέλος ἔρχωνται τῆς ἐνθάδε ζωῆς, οὐκέτι ὁμοίως αὐτοῖς εὐκαταφρόνητος φανεῖται τῶν λογίων ἡ θεία θεσμοθεσία, τὰς ὀλλυμένας δὲ τῶν οἰκείων παθῶν ἡδονὰς ἑτέροις ὀφθαλμοῖς ἐπισκοπήσαντες καὶ τὴν ἱερὰν ζωὴν ἧς ἀνοήτως ἐκπεπτώκασιν, μακαρίσαντες ἐλεεινῶς καὶ ἀβουλήτως ἀποσχίζονται τοῦ τῇδε βίου πρὸς μηδεμίαν ἱερὰν ἐλπίδα χειραγωγούμενοι διὰ τὴν χειρίστην ζωήν.

556 B ⟨3⟩ Τούτων δὲ οὐδενὸς γινομένου κατὰ τὰς κοιμήσεις τῶν ἱερῶν ἀνδρῶν αὐτὸς μὲν ὁ πρὸς τὸ πέρας ἐρχόμενος τῶν οἰκείων ἀγώνων εὐφροσύνης ἱερᾶς ἀποπληροῦται καὶ σὺν ἡδονῇ πολλῇ πρὸς τὴν ὁδὸν ἐπιβαίνει τῆς ἱερᾶς παλιγγενεσίας, οἱ δὲ τοῦ κοιμηθέντος οἰκεῖοι κατὰ τὴν θείαν οἰκειότητα καὶ ὁμοτροπίαν αὐτόν τε ὅστις ἐστὶ μακαρίζουσι πρὸς τὸ νικηφόρον εὐκταίως ἀφικόμενον τέλος καὶ τῷ τῆς νίκης αἰτίῳ χαριστηρίους ᾠδὰς ἀναπέμπουσι προσέτι καὶ αὐτοὺς ἀφίκεσθαι πρὸς τὴν ὁμοίαν εὐχόμενοι λῆξιν, λαβόντες δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἱεράρχην ἄγουσιν ὡς ἐπὶ στεφάνων ἱερῶν δόσιν. Ὁ δὲ ἀσμένως ὑποδέχεται καὶ τελεῖ τὰ κατὰ θεσμὸν ἱερὸν ἐπὶ τοῖς ὁσίως κεκοιμημένοις τελούμενα.

Μυστήριον ἐπὶ τῶν ἱερῶς κεκοιμημένων.

556 C Συναγαγὼν ὁ θεῖος ἱεράρχης ⟨τὸν⟩ ἱερὸν χορόν, εἰ μὲν ἱερατικῆς ἐγεγόνει τάξεως ὁ κεκοιμημένος, ἐπίπροσθεν τοῦ θείου θυσιαστηρίου κατακλίνας αὐτὸν ἀπάρχεται τῆς πρὸς θεὸν εὐχῆς καὶ εὐχαριστίας. Εἰ δὲ

3 μολυσμῶν: Cf CH 19,9 6 sqq Cf Sap 5,2 sqq 16 ὁμοτροπίαν: Cf EH 81,22 sq 23 sqq Cf Const App VIII 41

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

2 ῥοπὴν Vv οὐκ ἐν τι Pa ἀλλ' εὖ εἰδότες om Pa 4 εἴπερ ἱερᾶς: εἰ πέρας Pt(sed corr) εἴπερ: οἵπερ Pa τετυχήκασιν Vc 5 ἀπορραπήσαντες Fa 6 ἔρχονται PaRcPtPn(sed corr)Vv(sed corr)Fa οὐκέτι: οὐκεθ' FaVcKa ουκετοιμοίως Pa 7 εὐκαταφρόνητος αὐτοῖς coll Lc φανεῖται: ει in rasura Vv φαίνεται Pn 8 δὲ: διὰ Vv 12 μηδενὸς Lc(corr ead m in mg) 13 μὲν: δὲ Fb τε Lc(μὲν adscr m rec in mg) 16 αὐτῶν Lc(o sscr man nescio an rec) ὅστις: οἵὸς VcKa 17 εὐκτῶς PaRc(corr in -κτέως) εὐκτίως Pt(sed corr) εὐκτείως Pn(sed corr) εὐκτέως Fa τῷ: τὸ Fa 19 δὲ om Vv 20 στεφάνω Fa(sed corr) δόσιν in δόσει corr ead m Fa 21 ὁσίοις Pa 22 ἐπὶ om Pt τῶν: τῶ Pt 23 συνάγων PaRc μὴν v 24 ἐπίπροσθεν RcVc v: -σθε cett θείου om Ka 25 εὐχαριστείας Pa Pn(sed corr)

τοῖς εὐαγέσι μοναχοῖς ἢ τῷ ἱερῷ λαῷ κατετέτακτο, παρὰ τὸ τίμιον ἱερατεῖον αὐτὸν κατακλίνει πρὸ τῆς ἱερατικῆς εἰσελεύσεως, εἶτα τελεῖ τὴν πρὸς θεὸν εὐχαριστήριον εὐχὴν ὁ ἱεράρχης. Ἑξῆς δὲ οἱ λειτουργοὶ τὰς ἐν τοῖς θείοις λογίοις ἐμφερομένας ἀψευδεῖς ἐπαγγελίας περὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν ἀναστάσεως ἀναγνόντες ἱερῶς ᾄδουσι τὰς ὁμολόγους καὶ ταὐτοδυνάμους τῶν ψαλμικῶν λογίων ᾠδάς. Εἶτα τῶν λειτουργῶν ὁ πρῶτος ἀπολύει τοὺς κατηχουμένους καὶ ἀνακηρύττει τοὺς ἤδη κεκοιμημένους ἁγίους, μεθ' ὧν ἀξιοῖ τὸν ἄρτι τελειωθέντα τῆς ὁμοταγοῦς ἀναρρήσεως καὶ προτρέ- 556 D
πεται πάντας αἰτῆσαι τὴν ἐν Χριστῷ μακαρίαν τελείωσιν. Εἶτα προσελθὼν ὁ θεῖος ἱεράρχης εὐχὴν ἱερωτάτην ἐπ' αὐτῷ ποιεῖται καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν αὐτός τε ὁ ἱεράρχης ἀσπάζεται τὸν κεκοιμημένον καὶ μετ' αὐτὸν οἱ παρόντες ἅπαντες. Ἀσπασαμένων δὲ πάντων ἐπιχέει τῷ κεκοιμημένῳ τὸ ἔλαιον ὁ ἱεράρχης καὶ τὴν ὑπὲρ πάντων εὐχὴν ἱερὰν ποιησάμενος ἀποτίθησιν ἐν οἴκῳ τιμίῳ τὸ σῶμα μεθ' ἑτέρων ὁμοταγῶν ἱερῶν σωμάτων.

Θεωρία.

〈1〉 Ταῦτα μὲν εἴπερ ἴδοιεν ἢ ἀκούσαιεν οἱ ἀνίεροι πρὸς ἡμῶν τελούμενα, πλατὺ γελάσουσιν ὡς οἶμαι καὶ τῆς πλανήσεως ἡμᾶς ἐλεήσουσιν. 557 A
Οὐ δεῖ δὲ πρὸς τοῦτο θαυμάζειν. Ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσωσιν, ὡς τὰ λόγιά φησιν, οὐδὲ μὴ συνήσουσιν. Ἡμεῖς δὲ τὰ νοητὰ τῶν τελουμένων ἐποπτεύσαντες Ἰησοῦ φωταγωγοῦντος εἴπωμεν, ὡς οὐκ ἀλόγως ὁ ἱεράρχης ἐπὶ τὸν ὁμοταγῆ χῶρον εἰσάγει καὶ ἐπιτίθησι τὸν κεκοιμημένον. Ἐμφαίνει γὰρ ἱερῶς, ὡς κατ' ἐκείνας ἔσονται πάντες ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ τὰς ἀποκληρώσεις, καθ' ἃς ἐνθάδε τὴν οἰκείαν ζωὴν ἀπεκλήρωσαν. Οἷον εἰ θεοειδῆ τις ἔσχεν ἐνθάδε καὶ ἱερωτάτην ζωήν, ὡς ἀνδρὶ τὸ θεομίμητον

---

19 sq Cf Jes 7,9

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 κατετακτο RcVv(superscr -τα- m rec) κατατέτακτο PbFbVcKa 2 ἱερατίον PaPt(sed corr) κατακλῖνας Rc πρὸς Vv εἶτα τελεῖ: ἐπιτελεῖ Rc 3 post πρὸς add τὸν PaRc εὐχαριστήριον om Vv 4 ἐπαγγελείας PaPt 5 τὰς om Lc(sed add in mg) 10 ἐπ' αὐτῷ e ταὐτῶ corr ead m ut vid Pb πεποιεῖται Lc(sed πε- exp) μετὰ: κατὰ Pb 12 παρόντες: παρεστῶτες Pb ante δὲ rasura 3–4 litt Fb 16 θεωρία om Vc(sed add in mg) 17 ante ταῦτα add ἀλλὰ PaRcFa εἴδοιεν RcPtPnVvFa εἴποιεν Lc in mg adscr δ ἢ om Pn τελούμεναι Rc 18 γελάσωσιν PaFb οἴομαι Rc ἐλεήσωσιν Rc 19 πρὸς τοῦτο om Pt πιστεύσουσιν Lc(sed corr) ὡς τὰ iterav, sed unum eras Fb 20 συνήσουσιν PaRcPtPbFbVcKa v: συνήσωσιν Pn(corr ex -ουσιν) Vv FaLc(corr ex -ουσιν) 21 εἴπομεν Pt(sed corr) 22 ὁμοταγῆ corr in ὁμοιοταγῆ Pt ἐπιτίθησιν Pn 23 ὡς om Pa 24 ἀποκλήσεις Pa καθαρὰν ἐνθάδε Pa ἀποπληρώσαντες Pa ἀπεπλήρωσαν Rc 25 θεοειδῆ: ἢ e corr Pn

ἐφικτόν, ἐν θείαις ἔσται κατὰ τὸν αἰῶνα τὸν μέλλοντα καὶ μακαρίαις λήξεσιν· εἰ δὲ τῆς κατ' ἄκρον θεοειδοῦς ὑφειμένην ἱερὰν δὲ ὅμως, ὁμοειδεῖς καὶ οὗτος ἀπολήψεται τὰς ἱερὰς ἀμοιβάς. Ὑπὲρ ταύτης τῆς θείας δικαιο-
557 B σύνης ὁ ἱεράρχης εὐχαριστήσας εὐχὴν ἱερὰν ποιεῖται καὶ τὴν σεβασμίαν ὑμνεῖ θεαρχίαν ὡς καθαιρετικὴν τοῦ κατὰ πάντων ἡμῶν ἀδίκου καὶ τυραννικοῦ κράτους, μεταγωγὸν δὲ ἡμῶν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα δικαιότατα κρίματα.

〈2〉 Αἱ δὲ τῶν θεαρχικῶν ἐπαγγελιῶν ᾠδαὶ καὶ ἀναγνώσεις ἐκφαντορικαὶ μέν εἰσι τῶν μακαριωτάτων λήξεων, εἰς ἃς οἱ θείαν ἐσχηκότες τελείωσιν αἰωνίως καταταχθήσονται, τοῦ δὲ κοιμηθέντος ἱερῶς ἀποδεκτικαί, τῶν ἔτι δὲ ζώντων προτρεπτικαὶ πρὸς τὴν ὁμοίαν τελείωσιν.

557 C 〈3〉 Σκόπει δέ, ὅτι νῦν οὐ πᾶσαι κατὰ τὸ σύνηθες αἱ καθαιρόμεναι τάξεις ἀπολύονται, μόνοι δὲ τῶν ἱερῶν ἐκβάλλονται χώρων οἱ κατηχούμενοι. Καὶ γὰρ αὕτη μὲν ἀμύητός ἐστι καθόλου πάσης ἱερᾶς τελετῆς καὶ πρὸς οὐδὲν οὐ μικρὸν οὐ μέγα τῶν ἱερῶς τελουμένων ἐποπτεύειν αὐτῇ θεμιτὸν ὡς οὐδὲ τῆς τῶν ἱερῶν ὀπτικῆς δυνάμεως μετασχούσῃ διὰ τῆς ἀρχιφώτου καὶ φωτοδότιδος θεογενεσίας· αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν καθαιρομένων τάξεις ἐν μυήσει μὲν ἤδη γεγόνασιν ἱερᾶς παραδόσεως, ἀνοήτως δὲ πρὸς τὰ χείρω παλινδρομήσασαι δέον ἐπὶ τὰ πρόσω τὴν οἰκείαν ἀναγωγὴν ἀποτελειῶσαι τῶν θεαρχικῶν μὲν ὡς ἐν συμβόλοις ἱεροῖς ἐποψιῶν καὶ κοινωνιῶν εὐλόγως ἀποδιαστέλλονται (βλαβήσονται γὰρ ἀνιέρως
557 D αὐτῶν μετέχουσαι καὶ πρὸς πλείονα τῶν θείων καὶ ἑαυτῶν ἐλεύσονται περιφρόνησιν), οὐκ ἀπεικότως δὲ πάρεισιν ἐπὶ τοῖς νῦν τελουμένοις ἐναργῶς ἐκδιδασκόμεναι καὶ ὁρῶσαι τὴν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀδειλίαν θανάτου

---

3 ἀμοιβάς: Cf e g I Cor 3,8; Apc 22,12 6 τυραννικοῦ: Cf CH 32,19 21 Cf EH 69,14 sqq 24 ἀδειλίαν: Cf I Cor 15,55; Hbr 2,15

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

2 εἰ: οἱ Pa εἰ δὲ om Pt (sed add in mg) θεοειδοῦς: εἴδους Pa 3 οὗτος: αὐτὸς Pa οὕτως Pn ἀπολείψεται Pt(sed corr)Fa λήψεται Fb 4 σεβάσμιον PbFb 5 post καθαιρετικὴν add μὲν VcKa v κατὰ om Lc(add alt m) 6 τυραννώδους PtPnPbFa τυράννου Vv μετάγουσαν δὲ ἡμᾶς Lc e corr post οἰκεῖα add καὶ PbLc(sed exp) δικαιότατα κρίματα: δικαιώματα Pa δικαιώτατα PtPnVv(e corr) 9 εἰσὶν Pn(sed ν eras) ἃς οἱ θείαν: ἀσθένειαν Pa 10 ante αἰωνίως add καὶ Fa καταταχθήσονται Vv v: καταχθήσονται PaRcPtPnPb FbFa(sed corr alt man. eiusdem ut vid aetatis) VcKa ἀναχθήσονται Lc (sed in mg adscr καταταχθήσονται) (cf 125,12) κοιμηθέντως Pn 11 δὲ ἔτι coll PaRc δὲ om Pt(sed add in mg) Pn 13 τῶν om Rc κατοιχούμενοι Rc 15 μικρῶν (sed corr) Rc 16 τῆς prius exp Lc μετασχούσης PaRc(sed ς exp) PbFbLc μετασχοῦσι Pt(sed corr)Fa Vc(sed corr) μετασχοῦσα Pn 17 φωτιδότιδος Pb 18 ante ἐν add ὡς RcPnFa μυήσεσι RcPt δὲ om Pt(sed postea add) 19 παλινδρομῆσαι Lc (η in rasura 2 litt; corr in mg) ἀγωγὴν PtPbFb 20 τελειῶσαι Lc(sed corr) ἱερῶς Pa ἱερῶν Rc 22 post πρὸς add τὰ Lc(sed postea del) 23 νῦν om RcPtPnVv Lc(sed add in mg) 24 ἀδηλίαν PbVvFaLcVcKa δειλίαν Rc διλίαν Pa

καὶ τὰ τῶν ἁγίων γέρα πρὸς τῶν ἀληθῶν λογίων ὑμνούμενα καὶ τὰς ἠπειλημένας ἔσεσθαι τοῖς κατ' αὐτὰς ἀνιέροις ἀτελευτήτους ἀνίας. Ἔσται γὰρ αὐταῖς ἴσως ὄφελος ὁρώσαις τὸν ἱερῶς τετελειωμένον ὑπὸ τῆς λειτουργικῆς ἀναρρήσεως ὡς κοινωνὸν ὄντως ὄντα τῶν ἀπ' αἰῶνος ἁγίων 560 A
ἱερῶς ἀνακηρυττόμενον. Καὶ τάχα καὶ αὐταὶ πρὸς τὴν ὁμοίαν ἔφεσιν ἥξουσι καὶ πρὸς τῆς λειτουργικῆς ἐπιστήμης ἐκδιδαχθήσονται μακαρίαν ἀληθῶς εἶναι ἐν Χριστῷ τελείωσιν.

〈4〉 « Εἶτα προσελθὼν ὁ θεῖος ἱεράρχης εὐχὴν ἱερὰν ἐπὶ τῷ κεκοιμημένῳ ποιεῖται, καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν αὐτός τε ὁ ἱεράρχης αὐτὸν ἀσπάζεται καὶ ἑξῆς οἱ παρόντες ἅπαντες »· ἡ μὲν οὖν εὐχὴ τῆς θεαρχικῆς ἀγαθότητος δεῖται πάντα μὲν ἀφεῖναι τὰ δι' ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἡμαρτημένα τῷ κεκοιμημένῳ, κατατάξαι δὲ αὐτὸν ἐν φωτὶ καὶ χώρᾳ ζώντων εἰς κόλπους 560 B
Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τόπῳ, οὗ ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός. 〈5〉 Ταῦτα μὲν οὖν ὡς οἶμαι δῆλα τὰ τῶν ἁγίων μακαριώτατα γέρα. Τί γὰρ ἂν γένοιτο τῆς παντελῶς ἀλύπου καὶ φωτιστικῆς ἀθανασίας ἰσόρροπον; Εἰ καὶ τὰ μάλιστα ταῖς ἡμῶν ἀναλόγοις σημασίαις αἱ παντὸς ὑψηλότεραι νοὸς ἐπαγγελίαι σημαινόμεναι τῆς πραγματικῆς αὐτῶν ἀληθείας ἀποδεούσας ἔχουσι τὰς ὀνομασίας. Ἀληθὲς γὰρ εἶναι τὸ λόγιον οἰητέον ὅτι « Ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν ». Κόλποι δέ εἰσιν ὡς οἶμαι τῶν μακαρίων πατριαρχῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων ἁπάντων αἱ θειόταται καὶ μακαρισταὶ λήξεις αἱ τοὺς θεοειδεῖς ὑποδεχόμεναι πάντας εἰς τὴν ἐν αὐταῖς ἀγήρω καὶ μακαριωτάτην τελείωσιν. 560 C

〈6〉 Φαίης δ' ἂν ἴσως ταῦτα μὲν ὀρθῶς εἰρῆσθαι παρ' ἡμῶν, ἀπορεῖν δὲ ὅτου ἕνεκα τῆς θεαρχικῆς ἀγαθότητος ὁ ἱεράρχης δεῖται τῶν ἡμαρτημένων αἰτῶν τῷ κεκοιμημένῳ τὴν ἄφεσιν καὶ τὴν τοῖς θεοειδέσιν ὁμοταγῆ

---

12 sq Cf Lc 16,22 13 sq Cf Apc 21,4 19 sq Vide I Cor 2,9

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 post γέρα add καὶ Fa(sed exp) ἀληθῶς Rc ἀληθῶν λογίων: -ων λο- in rasura 3 litt Pb καὶ om Vv 2 κατ' αὐτοῖς Pa ἀνίας. Ἔσται: ἀνιέσεται Pa 3 ἴσως om Fb ὁρῶσαι Pa τῶν ... τετελειωμένων Pb τὸν: τῶν PtVv(sed corr) τετελειωμένων Rc 4 ὡς om PaRc κοινῶν Fb 5 ἀνακηρυττομένων PaRcPt(sed corr) Pn Lc(sed corr) ἄφεσιν Pn 11 ἀφεῖναι PaFbVvLc(e corr) VcKa v: ἀφιέναι RcPtPnPbFa Lc(sed corr) 12 αὐτοὶ Vv(corr m rec) κατάξαι Pa 13 ἐν om PaRc καὶ λύπη om Pn 14 δηλαδὴ Rc(sed corr) τὰ om Pa μακαριωτάτων PaPb 15 γέρατα v γέναιτο Pa παντελῶς PtFbVvLcVcKa v: παντελοῦς PaRcPnPbFa 17 ἐπαγγελείαι Pa ante τῆς add καὶ RcPtPnFa τῆς: καὶ Pa 19 ante ὀφθαλμὸς add ἃ secundum NT RcFbFa Lc(sed exp) οἶδεν Pa ἰδεν FbLc(sed -ν eras) εἶδε Pb 21 πατριαρχῶν – ἁγίων om Lc add in mg τῶν alter om Vv 22 πάντων VcKa θειότατοι Rc μακάριαι Vv 23 ἀγήρω: η in rasura Pt 24 εἰρῆσθαι ὀρθῶς coll Pb 25 δὲ om Fa 26 αἰτῶν: αἱ τῶν Pb αὐτῶν v τὴν alter om Pt(sed postea sscr) ὁμοταγὴν Vv (sed -ν eras)

καὶ φανοτάτην ἀποκλήρωσιν. Εἰ γὰρ ἀμοιβὰς ἀπολήψεται πᾶς ὑπὸ τῆς θείας δικαιοσύνης ὧν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ χρηστῶν ἢ ἑτέρων ἔδρασεν,
560 D ἐτέλεσε δὲ τὰς κατὰ τὸν τῇδε βίον οἰκείας ἐνεργείας ὁ κεκοιμημένος, πρὸς τίνος ἱεραρχικῆς εὐχῆς ἐφ' ἑτέραν λῆξιν μεταταχθήσεται παρὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ καὶ τῆς ἐνθάδε ζωῆς ἀμοιβαίαν; Ἐγὼ δέ, ὅτι μὲν ἀμοιβαίαν ἕξει τὴν ἀποκλήρωσιν ἕκαστος, εὖ οἶδα τοῖς λογίοις ἀκολουθῶν. Ἀπέκλεισε γάρ, φησίν, ὁ κύριος κατ' αὐτοῦ καὶ «Κομίσεται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ
561 A σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε κακόν». Ὅτι δὲ καὶ τῶν δικαίων αἱ προσευχαὶ κατὰ τὸν τῇδε βίον, μήτι γε μετὰ θάνατον, εἰς τοὺς ἀξίους ἱερῶν εὐχῶν ἐνεργοῦσι μόνον, αἱ τῶν λογίων ἡμᾶς ἐκδιδάσκουσιν ἀληθεῖς παραδόσεις. Ἤ τί πρὸς τοῦ Σαμουὴλ ὁ Σαοὺλ ἀπώνατο; τί δὲ τὸν τῶν Ἑβραίων λαὸν ὤνησεν ἡ προφητικὴ προσευχή; Καὶ γὰρ ὡς εἴ τις ἡλίου τὰ οἰκεῖα δωρουμένου φῶτα τοῖς ἀβλαβέσιν ὀφθαλμοῖς ἐν μετουσίᾳ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς αἰτεῖ γενέσθαι τὰς οἰκείας ὄψεις ἐξαφανίζων, οὕτω πρὸς ἀδυνάτους ἤρτηται καὶ περιττὰς ἐλπίδας ὁ τὰς τῶν ἁγίων ἐξαιτῶν προσευχὰς καὶ τὰς κατὰ φύσιν αὐτῶν ἱερὰς ἐνεργείας ἐλαύνων ἀπροσεξίᾳ τῶν θείων δώρων καὶ τῶν φανοτάτων καὶ ἀγαθοδοτίδων ἐντολῶν ἀποφοιτήσει. Φημὶ δὲ τοῖς λογίοις ἑπόμενος, ὡς ὠφέλιμοι πάμ-
561 B παν εἰσὶν ἐν τῷδε τῷ βίῳ τῶν ἁγίων αἱ προσευχαὶ κατὰ τόνδε τὸν τρόπον· εἴ τις ἱερῶν ἐφιέμενος δώρων καὶ πρὸς μετοχὴν αὐτῶν ἕξιν ἱερὰν ἔχων ὡς τῆς οἰκείας ἐπιγνώμων βραχύτητος ἐλθὼν ἐπί τινα τῶν ὁσίων

---

6 Ἀπέκλεισε: Cf Lc 13,25 ἀποκλείω κατά τινος (claudere post aliquem): cf IV Reg 4,4 sq 21.33 7 sq Vide II Cor 5,10 11 Cf I Reg 15,11 sqq 12 Cf Jer 7,16; 11,14; 14,11

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 φαεινωτατην Rc(sed -ει- exp) φανωτάτην Pn(sed corr) Vv(sed corr)Lc ἀπολείψεται PtPn(sed corr)PbFa πᾶς: τὰς PnPbFa 2 παρούσι Pn(sed corr) ante χρηστῶν add ἢ Pt 3 post κατὰ iterav τα Pa τὸν om Pt(sed add ead m in mg) ὁ κεκοιμημένος οἰκείας ἐνεργείας coll Pb πρὸς: πῶς διὰ PaRc 4 ἱεράρχης Pa μεταχθήσεται PaLc, sed adscr τα in mg 5 post καὶ add τοι Pa ἔνθα Pa ἀμοιβαίαν: -αι- in rasura Pt ἀμοιβὴν RcPnPbFb ἐγὼ – ἀμοιβαίαν om Pa 6 ἀπέκλησε Rc(sed corr) -ησεν PtFb 7 φησὶν post κύριος coll PtPnPbFaLc κύριος: θεὸς Pa post κύριος iterav φησὶν Rc, sed exp κομίσηται PtPbVvLc κομήσεται Fb κοιμήσεται Rc κοσμίσειται Pn(sed corr) 8 ἀγαθὰ PaRc κακὰ Rc(sed corr m rec) καὶ post προσευχαὶ coll RcPtPn 9 post προσευχαὶ add καὶ PaVvFaLc VcKa τὸν τῇδε: τόνδε τὸν PaRc(corr m rec) 10 συνεργοῦσι Vv 11 ἢ om Vv ἀπόνατο Fb 12 τὸν om Pn τῶν: om PtPbFaLcVcKa corr in τὸν Pn Ἑβραίον Pn(sed corr)PbVvLcVcKa εὐχή PaRc 13 εἰ: ἡ Pa 15 οὕτως FaVcKa ἤρτηται: αἴρεται Pa ἡττᾶται Lc περὶ τὰς Rc τὰς om Pt(sed postea sscr) 16 ἐξαιρετῶν Pa 17 ἀπροσεξίας Pa δωρεῶν RcPtPn(sed corr)Fa φανωτάτων Pn(sed corr)Vv(sed corr)Lc καὶ alter om Lc ἀγαθοτίδων PaPt 18 ὡς om PaRc 20 post τις add οὖν Lc(sed del) ἀφιέμενος Pa δωρεῶν Pt(corr e δώρων) ἱερὰν ἕξιν coll PaRc

ἀνδρῶν ἀξιώσειεν αὐτὸν οἱ γενέσθαι συλλήπτορα καὶ συνικέτην, ὠφεληθήσεται πάντως ἐκ τούτου τὴν πάσας ὑπερκειμένην ὠφέλειαν. Ἐπιτεύξεται γὰρ ὧν αἰτεῖ θειοτάτων δώρων, ἀποδεχομένης αὐτὸν τῆς θεαρχικῆς ἀγαθότητος τῆς τε οἰκείας εὐλαβοῦς ἐπιγνωμοσύνης καὶ τῆς ἐπὶ τοῖς ὁσίοις αἰδοῦς καὶ τῆς τῶν αἰτηθεισῶν ἱερῶν αἰτήσεων ἐπαινετῆς ἐφέσεως καὶ καταλλήλου καὶ θεοειδοῦς ἕξεως. Ἔστι γὰρ καὶ τοῦτο τοῖς θεαρχικοῖς κρίμασι νενομοθετημένον τὸ τὰ θεῖα δῶρα τοῖς ἀξίοις τοῦ μετασχεῖν ἐν τάξει θεοπρεπεστάτῃ δωρεῖσθαι διὰ τῶν ἀξίων τοῦ μεταδοῦναι. Ταύτην οὖν εἴ τις ἀτιμάσειε τὴν ἱερὰν εὐκοσμίαν καὶ πρὸς ἀθλίαν οἴησιν ἐληλυθὼς 561 C
ἱκανὸν ἑαυτὸν οἰηθείη πρὸς θεαρχικὴν ὁμιλίαν καὶ τῶν ὁσίων ὑπερφρονήσοι καὶ μὴν εἰ τὰς αἰτήσεις ἀναξίας θεοῦ καὶ μὴ ἱερὰς αἰτήσοι καὶ τὴν ἔφεσιν τῶν θείων εἰ μὴ σύντονον ἔχοι καὶ ἑαυτῷ κατάλληλον, ἀποτεύξεται δι' ἑαυτὸν τῆς ἀνεπιστήμονος αἰτήσεως.

Περὶ δὲ τῆς εἰρημένης εὐχῆς, ἣν ὁ ἱεράρχης ἐπεύχεται τῷ κεκοιμημένῳ, τὴν εἰς ἡμᾶς ἐλθοῦσαν ἐκ τῶν ἐνθέων ἡμῶν καθηγεμόνων παράδοσιν εἰπεῖν ἀναγκαῖον. ⟨7⟩ Ὁ θεῖος ἱεράρχης ἐκφαντορικός ἐστιν, ὡς τὰ λόγιά φησιν, τῶν θεαρχικῶν δικαιωμάτων. «Ἄγγελος» γὰρ «κυρίου παντοκράτορος θεοῦ ἐστιν.» Μεμάθηκεν οὖν ἐκ τῶν θεοπαραδότων λογίων, ὅτι τοῖς ὁσίως βιώσασιν ἡ φανοτάτη καὶ θεία ζωὴ κατ' ἀξίαν ὑπὸ τῶν 561 D
δικαιοτάτων ζυγῶν ἀντιδίδοται παρορώσης ἀγαθότητι τῆς θεαρχικῆς φιλανθρωπίας τὰς ἐγγενομένας αὐτοῖς ἐξ ἀνθρωπίνης ἀσθενείας κηλῖδας, ἐπείπερ «οὐδείς», ὡς τὰ λόγιά φησιν, «καθαρὸς ἀπὸ ῥύπου». Ταῦτα μὲν οὖν ὁ ἱεράρχης οἶδεν ἐπηγγελμένα πρὸς τῶν ἀληθῶν λογίων, αἰτεῖ δὲ αὐτὰ γενέσθαι καὶ δωρηθῆναι τοῖς ὁσίως βιώσασι τὰς ἱερὰς ἀντιδόσεις ἅμα μὲν ἐπὶ τὸ θεομίμητον ἀγαθοειδῶς ἐκτυπούμενος καὶ τὰς ἑτέρων 564 A

16 ἐκφαντορικός: Cf Sirach 39,8 17 sq Vide Mal 2,7 22 Vide Hi 14,4

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

1 post ἀξιώσειεν in mg add αὐτῶν Lc αὐτὸν post γενέσθαι coll Lc οἱ: αὐτῷ Rc in mg adscr τουτέστιν αὐτῷ Pb om PtPnFbLcVcKa συνοικέτην PaRc ὠφελεθήσεται Fa 2 πάσης PbFb v πᾶσαν Rc 4–6: τὴν ... οἰκείαν εὐλαβῆ ἐπιγνωμοσύνην ... τὴν ... αἰδῶ ... τὴν ... ἐπαινετὴν ἔφεσιν ... κατάλληλον ... θεοειδῆ ἕξιν Serg. De constructione cf Schwyzer-Debrunner, Griech. Grammatik II p 133 sq 5 ὁσίοις: θείοις RcPtPnPb 8 μεταδιδόναι PbFb 10 post πρὸς add τὴν PaRc v ὑπερφρονήσειε PtPnPb ὑπερφρονήσει Lc 11 μὴν εἰ: μίαν ἢ Pa εἰ: εἰς Rc(sed corr) post ἀναξίας add τε Pa v αἰτήσει Rc 12 εἰ om PaRc 13 αὐτὸν Pt 14 τῶν κεκοιμημένων Pn 17 φησὶ (ν eras) Pn 18 θεοῦ παντοκράτορος coll VcKa θεοῦ om PaRc Serg ad LXX μεμαθήκαμεν Rc οὗ (post ὕ 1 litt eras)Ka 19 βεβιώσασιν Pt φανωτάτη Rc φανωτάτη Pt(sed corr)Vv(sed corr) θεία – ἀξίαν om Pa sed in mg adscr 20 δικαιωτάτων Pn(sed corr)Vv(sed corr)Fa παρορώσεις Ka 21 φιλανθρωπείας Rc ἐγγενομένας: ἐγ e corr ut vid Pn ἐνγενομένας Pa 23 ὁ om Rc ἐπηγγελλόμενα Pa αἰτεῖται Fb 24 αὐτὰ: αὐτίκα PaRc βιώσασιν Pn(sed -ν eras)Fb ante τὰς add καὶ Fb

δωρεὰς ὡς οἰκείας ἐξαιτῶν χάριτας, ἅμα δὲ καὶ τὰς ἀψευδεῖς ἐπαγγελίας εἰδὼς ἐσομένας καὶ τοῖς παροῦσιν ἐκφαντορικῶς ἐμφαίνων, ὅτι τὰ παρ' αὐτοῦ κατὰ θεσμὸν ἱερὸν ἐξαιτούμενα πάντως ἔσται τοῖς κατὰ θείαν ζωὴν τετελειωμένοις. Οὐ γὰρ ἂν ὁ ἱεράρχης ὁ τῆς θεαρχικῆς δικαιώσεως ὑποφήτης ἐξήτει ποτὲ τὰ μὴ τῷ θεῷ προσφιλέστατα καὶ πρὸς αὐτοῦ δοθήσεσθαι θειωδῶς ἐπηγγελμένα. Διὸ τοῖς ἀνιέροις οὐκ ἐπεύχεται ταῦτα κεκοιμημένοις, οὐ μόνον ὅτι τῆς ὑποφητικῆς ἐν τούτῳ παρατραπήσεται τάξεως καί τι τῶν ἱεραρχικῶν αὐθάδως τολμήσει μὴ πρὸς τοῦ τελετάρχου κεκινημένος, ἀλλ' ὅτι καὶ τῆς ἐναγοῦς εὐχῆς ἀποτεύξεται πρὸς τοῦ δικαίου λογίου καὶ αὐτὸς οὐκ ἀπεικότως ἀκούων « Αἰτεῖτε καὶ οὐ λαμβάνετε,
564 B διότι κακῶς αἰτεῖτε ». Οὐκοῦν ὁ θεῖος ἱεράρχης ἐξαιτεῖ τὰ θειωδῶς ἐπηγγελμένα καὶ φίλα θεῷ καὶ πάντως δωρηθησόμενα καὶ τὸ τῆς οἰκείας ἀγαθοειδοῦς ἕξεως ἐπιδεικνὺς τῷ φιλαγαθῷ θεῷ καὶ τοῖς παροῦσιν ἐκφαντορικῶς ἐμφαίνων τὰ τοῖς ὁσίοις ἐσόμενα δῶρα.

Οὕτω καὶ τὰς ἀφοριστικὰς ἔχουσιν οἱ ἱεράρχαι δυνάμεις ὡς ἐκφαντορικοὶ τῶν θείων δικαιωμάτων οὐχ ὡς ταῖς αὐτῶν ἀλόγοις ὁρμαῖς τῆς πανσόφου θεαρχίας εὐφήμως εἰπεῖν ὑπηρετικῶς ἑπομένης, ἀλλ' ὡς αὐτῶν ὑποφητικῶς ὑποκινοῦντι τῷ τελεταρχικῷ πνεύματι τοὺς κεκριμένους θεῷ κατ' ἀξίαν ἀφοριζόντων. « Λάβετε » γάρ φησι « πνεῦμα ἅγιον. Ἂν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. » Καὶ τῷ τὰς θείας ἀποκαλύψεις τοῦ παναγεστάτου πατρὸς ἑλλαμπομένῳ τὰ
564 C λόγιά φησιν « Ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς » ὡς ἐκείνου

---

10 sq Vide Jac 4,3 19 sq Vide Joh 20,22 sq 22 sq Vide Mt 16,19

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 ὡς om PaRc ἐπαγγελίας: ι in rasura Pn 2 ἐμφαίνων FbVvVcKa v 3 πάντων Pa 5 ἐζήτει v 6 δοθήσεται Pn θειοδῶς Pn(sed corr)Fb ἐπηγγελμέναι Pa ante ταῦτα 2 litt eras Pt 7 οὐ μόνον ὅτι: ἐπεὶ οὐ μόνον Pa(ἐπὶ)Rc 8 τι:τη RcPn(e corr)Vv ἱεραρχικῶς Ka τολμήσει μὴ: τολμησείεν Pa 9 ἀλλὰ, sed ὅτι om Rc εὐαγοῦς PaRcVvVcKa 10 αἰτεῖται Pa λαμβάνεται PaRc(sed corr)FbKa 11 αἰτεῖσθε PbLc(sed corr) αἰτεῖσθαι Pa ἐξαιτεῖται Pa θειοδῶς Fb 13 ἀγαθοειδῶς Pa 14 ἐμφαίνον Fb ἐκφαίνων PaPtPnFaLc ὁσίοις: ἁγίοις PtPnPbFa 15 οὕτως Rc ὡς om Pa 16 οὐχ – αὐτῶν om Pa, sed suppl ead m in mg ταῖς: τοῖς Pt 17 εὐφήμως εἰπεῖν om PaRc ὑπερστητικῶς PnLc(sed corr) αὐτὸν Pt(sed corr)PnFaLcKa 18 ὑποκινοῦντος τοῦ τελεταρχικοῦ πνεύματος Lc(sed sscr v l ὑποκινοῦντι ... πνεύματι) κεκλιμένους Pa κεκλημένους Rc 19 ἀφορίζων Pb ἀφορίζειν Lc(-όντων adscr in mg) λάβεται Pa Rc(sed corr) τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον FbFaLc v ἂν ex ἐὰν corr Pt ἐὰν Pn 20 ἀφῆται PaRc(sed corr) ἀφίωνται Fa Lc(sed corr) ἂν ex ἐὰν corr Pt ἐὰν Pn κράτηται Fa κρατῆνται Pa καὶκράτηνται Rc (sed corr) κεκράτηνται καὶ κράτηνται Ka τῷ: τὸ Fb(sed corr) 22 δεδεμένα Vv τῷ οὐρανῷ PaRc 23 λελυμένα Vv ante ἐν add καὶ Pt τῷ οὐρανῷ PaRc post ὡς add αἱ τοῦ εὐαγγελιστοῦ PaRc

καὶ παντὸς τοῦ κατ' αὐτὸν ἱεράρχου κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ γινομένας τῶν πατρικῶν δικαιωμάτων ἀποκαλύψεις ἐκφαντορικῶς καὶ διαπορθμευτικῶς τοὺς θεοφιλεῖς προσιεμένου καὶ τοὺς ἀθέους ἀποκληροῦντος. Καὶ τὴν ἱερὰν γὰρ ἐκείνην θεολογίαν, ὡς τὰ λόγιά φησιν, οὐκ αὐτοκινήτως οὐδὲ σαρκὸς καὶ αἵματος ἀποκαλυψάντων ἀλλ' ὑπὸ θεοῦ νοητῶς αὐτὸν τὰ οἰκεῖα μυήσαντος ἀπεφθέγξατο. Τοὺς μὲν οὖν ἐνθέους ἱεράρχας οὕτω τοῖς ἀφορισμοῖς καὶ πάσαις ταῖς ἱεραρχικαῖς δυνάμεσι χρηστέον, ὅπως ἂν ἡ τελετάρχις αὐτοὺς θεαρχία κινήσοι, τοὺς δὲ ἄλλους οὕτω τοῖς ἱεράρχαις, ἐν οἷς ἂν δρῶσιν ἱεραρχικῶς, προσεκτέον ὡς ὑπὸ θεοῦ κεκινημένοις. « Ὁ 564 D ἀθετῶν » γὰρ « ὑμᾶς » φησιν « ἐμὲ ἀθετεῖ. »

〈8〉 Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ τῆς εἰρημένης εὐχῆς ἀκόλουθα. Τελέσας γὰρ αὐτὴν ὁ ἱεράρχης αὐτός τε ἀσπάζεται τὸν κεκοιμημένον καὶ ἑξῆς οἱ 565 A παρόντες ἅπαντες. Ἡδὺς γάρ ἐστι καὶ τίμιος ἅπασι τοῖς θεοειδέσιν ὁ κατὰ θείαν ζωὴν τετελειωμένος. Μετὰ δὲ τὸν ἀσπασμὸν ἐπιχέει τῷ κεκοιμημένῳ τὸ ἔλαιον ὁ ἱεράρχης. Μέμνησο δέ, ὅτι κατὰ τὴν ἱερὰν θεογενεσίαν πρὸ τοῦ θειοτάτου βαπτίσματος πρώτη μέθεξις ἱεροῦ συμβόλου δωρεῖται τῷ τελουμένῳ μετὰ τὴν ὁλικὴν τῆς προτέρας ἐσθῆτος ἀπαμφίεσιν τὸ τῆς χρίσεως ἔλαιον. Ἐν τέλει δὲ νῦν ἁπάντων ἐπὶ τῷ κεκοιμημένῳ τὸ ἔλαιον ἐπιχέεται. Καὶ τότε μὲν ἡ τοῦ ἐλαίου χρῖσις ἐπὶ τοὺς ἱεροὺς ἀγῶνας ἐκάλει τὸν τελούμενον, νῦν δὲ τὸ ἐπιχεόμενον ἔλαιον ἐμφαίνει κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἱεροὺς ἀγῶνας ἀθλήσαντα καὶ τελειωθέντα τὸν κεκοιμημένον.

〈9〉 Ταῦτα τελέσας ὁ ἱεράρχης ἀποτίθησιν ἐν οἴκῳ τιμίῳ τὸ σῶμα μεθ' 565 B ἑτέρων ὁμοταγῶν ἱερῶν σωμάτων. Εἰ γὰρ ἐν ψυχῇ καὶ σώματι τὴν θεοφιλῆ ζωὴν ὁ κεκοιμημένος ἐβίω, τίμιον ἔσται μετὰ τῆς ὁσίας ψυχῆς καὶ τὸ συναθλῆσαν αὐτῇ σῶμα κατὰ τοὺς ἱεροὺς ἱδρῶτας. Ἔνθεν ἡ θεία δικαιοσύνη μετὰ τοῦ σφετέρου σώματος αὐτῇ δωρεῖται τὰς ἀμοιβαίας λήξεις ὡς ὁμοπορεύτου καὶ συμμετόχου τῆς ὁσίας ἢ τῆς ἐναντίας ζωῆς. Διὸ καὶ τῶν ἱερῶν ἡ θεία θεσμοθεσία τὰς θεαρχικὰς κοινωνίας ἀμφοῖν

---

4 Cf Mt 16,17 9 sq Vide Lc 10,16 13 Cf Ps 115,6 15 Cf EH 72,9 sq 20 Cf EH 77,11

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 γενομένας v 2 διαπορθμητικῶς Pa 3 post τοὺς add τε Pa v θεοφιλεῖς: ἀθέους Rc προσιεμένους Fb Vv(sed corr, iterum -ς add m rec)Lc(sed corr) ἀποπληροῦντος Fb v 5 ἀποκαλύψαντος Pb αὐτῶν Pt 6 οἰκεῖα: θεῖα Pt v οὕτως Vv post οὕτω add καὶ PaRcPbFb v 7 χρητέον FaLc χριστέον Rc post ἂν rasura 15 fere litt Fb 9 κεκινημένους v 10 φησὶν om Fa sed suppl in mg 11 ἐν τῇ ... ἀκολουθείᾳ Pa τὰ: τὰς v 12 αὐτοὺς Fb 14 post κατὰ add τὴν Ka 16 πρὸ: πρὸς PbFb θειοτάτου om Pa(suppl ead m in mg) 18 ἀπαμφίασιν PnVcKa v τὸ – ἔλαιον om Pb(suppl in mg) χρήσεως Pt(sed corr)PbFaVc 19 κεκοιμένῳ Fa χρῆσις PaPt 21 αὐτοὺς om Pa(suppl in mg) 25 θεοφιλεῖ Pt 26 αὐτῆς Pt(sed corr) 28 ὁμοπορεύτου καὶ συμμετόχου conieci (cf 121,1 sq); ὁμοπορεύτῳ καὶ συμμετόχῳ (συνμετόχῳ Pa) codd v ὁσίας: θείας PtPnFa 29 θεία om Fb

δωρεῖται, τῇ ψυχῇ μὲν ἐν καθαρᾷ θεωρίᾳ καὶ ἐπιστήμῃ τῶν τελουμένων, τῷ σώματι δὲ κατὰ τὸ θειότατον ὡς ἐν εἰκόνι μύρον καὶ τὰ τῆς θεαρχικῆς κοινωνίας ἱερώτατα σύμβολα, τὸν ὅλον ἄνθρωπον ἁγιάζουσα καὶ τὴν
565 C ὁλικὴν αὐτοῦ σωτηρίαν ἱερουργοῦσα καὶ τελεωτάτην αὐτοῦ τὴν ἀνάστασιν ἔσεσθαι διαγγέλλουσα ταῖς καθολικαῖς ἁγιστείαις.

⟨VIIa.⟩

⟨10⟩ Τὰς δὲ τελεστικὰς ἐπικλήσεις οὐ θεμιτὸν ἐν γραφαῖς ἀφερμηνεύειν οὐδὲ τὸ μυστικὸν αὐτῶν ἢ τὰς ἐπ' αὐταῖς ἐνεργουμένας ἐκ θεοῦ δυνάμεις ἐκ τοῦ κρυφίου πρὸς τὸ κοινὸν ἐξάγειν, ἀλλ' ὡς ἡ καθ' ἡμᾶς ἱερὰ παράδοσις ἔχει, ταῖς ἀνεκπομπεύτοις μυήσεσιν αὐτὰς ἐκμαθὼν καὶ πρὸς θειοτέραν ἕξιν καὶ ἀναγωγὴν ἔρωτι θείῳ καὶ ἐνεργείαις ἱεραῖς ἀποτελεσθεὶς
ὑπὸ τῆς τελεταρχικῆς ἐλλάμψεως ἀναχθήσῃ πρὸς τὴν ὑπερτάτην αὐτῶν ἐπιστήμην.

⟨VIIb.⟩

565 D ⟨11⟩ Τὸ δὲ καὶ παῖδας οὕπω τὰ θεῖα συνιέναι δυναμένους τῆς ἱερᾶς μετόχους γίνεσθαι θεογενεσίας καὶ τῶν ἱερωτάτων τῆς θεαρχικῆς κοινωνίας συμβόλων δοκεῖ μὲν ὡς φῆς τοῖς ἀνιέροις εὐλόγου γέλωτος ἄξιον, εἰ
τοὺς ἀκοῦσαι μὴ δυναμένους ἐκδιδάσκουσιν οἱ ἱεράρχαι τὰ θεῖα καὶ τοῖς
568 A μὴ νοοῦσιν εἰκῇ παραδιδόασι τὰς ἱερὰς παραδόσεις, καὶ τὸ ἔτι γελοιότερον· ὡς ὑπὲρ αὐτῶν ἕτεροι τὰς ἀποταγὰς φασι καὶ τὰς ἱερὰς ὁμολογίας. Δεῖ δὲ τὴν σὴν ἱεραρχικὴν σύνεσιν μὴ χαλεπαίνειν ἐπὶ τοῖς πεπλανημένοις, ἀλλ' εὐλαβῶς τε ἅμα καὶ τῆς αὐτῶν φωταγωγίας χάριν ἀγαπητικῶς
ἀπολογεῖσθαι πρὸς τὰς ὑπ' αὐτῶν προφερομένας ἐνστάσεις προστιθέντα

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

1 τῆς ψυχῆς Rc ante ἐπιστήμῃ add ἐν FbPb v 2 τὸ om Pt(sed sscr) καὶ om Rc τὰ: κατὰ VvFaLc in mg ut v l 3 ἁγιάζουσαν Rc(sed -ν expunx) 4 ἱερουργοῦσαν Rc τελειωτάτην PaRcPtPnPb τελειοτάτην v 5 διαγγέλουσα Rc(corr e -σαν)PtVv(sed corr) διὰ τῆς καθολικῆς ἁγιαστείας PaRc ἁγιστίαις Vv(corr e ἁγιαστ-) Lc Pn(corr e -στείαις) 6 Τὰς: ταῖς Pt ἐγγράφως PtPnFa 9 ἀνεκπεύτοις Fa(sed corr ead m) ταὐτὰς Rc(sed τ- eras) 10 ἀγωγὴν Lc(sed in mg adscr -να-) ἱεραῖς om Pa θειωτέραν Rc 11 θεαρχικῆς Lc(sed sscr τελετ-) ἐκλάμψεως Lc(corr in mg) ἀναχθήσει PaPt ἀναχθείσῃ Fa ἀναδειχθείσῃ Pn ante αὐτῶν scripserat αὐτὴν Pt, sed exp 14 γενέσθαι Pt 15 συμβόλω Pa ὡς φῆς post ἀνιέροις coll Vv ἔφης PtPnFaLc(corr e φῆς) 17 νοοῦσι Pt 18 φασιν Pt τῆς ἱερᾶς Ka 20 φωταγίας Fa 21 ὑπὲρ αὐτῶν PaRc προτιθέντα PbFbVv v

καὶ τοῦτο κατὰ θεσμὸν ἱερόν, ὡς οὐκ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γνώσει πάντα τὰ θεῖα περιγράφεται, πολλὰ δὲ τῶν ὑφ' ἡμῶν ἀγνοουμένων αἰτίας ἔχει θεοπρεπεῖς ἡμῖν μὲν ἠγνοημένας, ἐπιστητὰς δὲ ταῖς ἡμῶν κρείττοσι τάξεσιν. Πολλὰ δὲ καὶ τὰς ὑπερτάτας οὐσίας λέληθε καὶ πρὸς μόνης ἀκριβῶς ἔγνωσται τῆς πανσόφου καὶ σοφοποιοῦ θεαρχίας. Πλήν γε ὅτι καὶ περὶ τούτου ταῦτά φαμεν, ἅπερ οἱ θεοειδεῖς ἡμῶν ἱεροτελεσταὶ πρὸς τῆς ἀρχαίας μυηθέντες παραδόσεως εἰς ἡμᾶς προήγαγον.

Φασὶ γάρ, ὅπερ ἐστὶ καὶ ἀληθές, ὅτι κατὰ θεσμὸν ἱερὸν ἀναγόμενα τὰ 568 B
βρέφη πρὸς ἕξιν ἱερὰν ἥξουσιν πάσης ἀποτελούμενα πλάνης καὶ ἀνιέρου ζωῆς ἀπείρατα. Τοῦτο τοῖς θείοις ἡμῶν καθηγεμόσιν εἰς νοῦν ἐληλυθὸς ἔδοξεν εἰσδέχεσθαι τὰ βρέφη κατὰ τόνδε τὸν ἱερὸν τρόπον, ὥστε τοὺς φυσικοὺς τοῦ προσαγομένου παιδὸς γονέας παραδιδόναι τὸν παῖδά τινι τῶν μεμυημένων ἀγαθῷ τὰ θεῖα παιδαγωγῷ καὶ τὸ λοιπὸν ὑπ' αὐτῷ τὸν παῖδα τελεῖν ὡς ὑπὸ θείῳ πατρὶ καὶ σωτηρίας ἱερᾶς ἀναδόχῳ. Τοῦτον οὖν ὁ ἱεράρχης ὁμολογοῦντα κατὰ τὴν ἱερὰν ἀνάγειν τὸν παῖδα ζωὴν ἀπαιτεῖ τὰς ἀποταγὰς ὁμολογῆσαι καὶ τὰς ἱερὰς ὁμολογίας οὐχ, ὡς ἂν ἐκεῖνοι γελῶντες φαῖεν, ἄλλον ἀντ' ἄλλου τὰ θεῖα μυῶν. Οὐδὲ γὰρ τοῦτό φησιν ὡς « Ὑπὲρ τοῦ παιδὸς ἐγὼ τὰς ἀποταγὰς ἢ τὰς ἱερὰς ὁμολογίας ποιοῦμαι » ἀλλ' ὅτι « Ὁ παῖς ἀποτάσσεται καὶ συντάσσεται », τοῦτ' 568 C
ἐστιν « Ὁμολογῶ τὸν παῖδα πείσειν εἰς νοῦν ἱερὸν ἰόντα ταῖς ἐμαῖς ἐνθέοις ἀναγωγαῖς ἀποτάξασθαι μὲν ὁλικῶς τοῖς ἐναντίοις, ὁμολογῆσαι δὲ καὶ ἐνεργῆσαι τὰς θείας ὁμολογίας ».

Οὐδὲν οὖν ὡς οἶμαι τὸ ἄτοπον, εἰ κατὰ θείαν ὁ παῖς ἀναγωγὴν ἀνάγεται καθηγεμόνα καὶ ἀνάδοχον ἱερὸν ἔχων ἕξιν αὐτῷ τῶν θείων ἐμποιοῦντα καὶ φυλάττοντα τῶν ἐναντίων ἀπείρατον. Μεταδίδωσι δὲ τῷ παιδὶ τῶν ἱερῶν συμβόλων ὁ ἱεράρχης, ὅπως ἐν αὐτοῖς ἀνατραφείη καὶ μηδὲ σχοίη ζωὴν ἑτέραν εἰ μὴ τὴν τὰ θεῖα θεωροῦσαν ἀεὶ καὶ κοινωνὸν αὐτῶν ἐν προκοπαῖς ἱεραῖς γινομένην ἕξιν τε ἱερὰν ἐν τούτοις ἴσχουσαν ἀναγομένην τε ἱεροπρεπῶς ὑπὸ τοῦ θεοειδοῦς ἀναδόχου.

Τοσαῦτα, ὦ παῖ, καὶ οὕτω καλὰ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίας ὤπταί μοι 568 D
τὰ ἐνοειδῆ θεάματα. Πρὸς ἄλλων δὲ ἴσως ὀπτικωτέρων νοῶν οὐ ταῦτα μόνον ἐθεωρήθη, φανερώτερα δὲ πολλῷ καὶ θεοειδέστερα. Καὶ σοὶ δὲ ὡς

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

---

2 αἰτίας: -ί- in rasura Pn 3 ἀγνοουμένας Pn 4 λέληθεν VcKa 5 πανσοφοποιοῦ Pn 6 πρὸς τῆς: -ὸς τ- in rasura ut vid Pn 7 προσήγαγον Pa καὶ om Pb 10 ἐληλυθὼς RcPtLc 13 ἀγαθῶν PaRc 14 τελεῖν ὡς: τελείως Pa 15 ἄγειν PtPnVv ἀναγαγεῖν Lc (sed -αγ- exp) 17 φασὶν PnFa μυοῦμεν e corr Lc 18 ὑπὲρ τοῦ παιδὸς post ἀποταγὰς coll Lc 19 καὶ συντάσσεται om PaRcPt(sed add in mg) 22 ταῖς θείαις Fb 25 ἐμποιοῦνται Pa μεταδίδωσιν, sed ν eras Pn 27 καὶ alter om Lc(sed add in mg) 28 αὐτὸν RcPb post τε add καὶ PaRc τούτοις: αὐτοῖς Pa αὐταῖς Rc τοῖς Pn, corr nescio an ead man ἔχουσαν PnFa 29 θειοειδοῦς Rc 31 ὠπτικώτερον Pa 32 φανότερα PaPbFb v φανώτερα Rc πολλὰ PaRcLc(in mg adscr ῶ) σοὶ: σὺ Fb

οἶμαι πάντως ἐλλάμψει τηλαυγέστερα κάλλη καὶ θειότερα τοῖς εἰρημένοις
569 A ἐπαναβαθμοῖς χρωμένῳ πρὸς ὑπερτέραν ἀκτῖνα. Μετάδος οὖν, ὦ φίλε, καὶ αὐτὸς ἐμοὶ τελεωτέρας ἐλλάμψεως καὶ δεῖξον ἐμοῖς ὀφθαλμοῖς, ἅπερ ἂν ἰδεῖν δυνηθείης εὐπρεπέστερα κάλλη καὶ ἐνοειδέστερα. Θαρρῶ γάρ, ὅτι τοῖς εἰρημένοις ἐγὼ τοὺς ἐναποκειμένους ἐν σοὶ τοῦ θείου πυρὸς ἀνασκαλεύσω σπινθῆρας.

2 ἐπαναβαθμοῖς: Cf Pl Smp 211 c 3; Procl in Prm V 266

PaRc PtPnPbFb Vv Fa Lc VcKa v

1 πάντως: τως in rasura Lc θειότερα τοῖς: θειοτάτοις PaRc 3 αὐτὸς: οὗτος Pa τελειωτέρας RcPtPn(sed corr in -ειοτ-) τελειοτέρας v 4 εἰδεῖν Pn(sed corr)Fa 5 ἀποκειμένους Pa 6 ἀνασκαλεύσεως Pa ἀνασκευάσω Pb

PSEUDO-DIONYSIUS AREOPAGITA
DE MYSTICA THEOLOGIA
EPISTULAE

HERAUSGEGEBEN VON ADOLF MARTIN RITTER

VORWORT

Mit einem Gefühl großer Erleichterung gebe ich hiermit meinen Anteil an der Editio Critica Maior der Werke des Pseudo-Dionysius Areopagita aus der Hand. „Was lange währt ..." Doch statt die *fata* zu beschwören, möchte ich über die im Vorwort zu diesem zweiten Band Genannten hinaus noch den studentischen Hilfskräften Dank sagen für ihren Anteil am Gelingen des Editionsunternehmens. Stellvertretend nenne ich Bernhard Brons, inzwischen Dr. theol. und Pfarrer der bayerischen Landeskirche, und K. Ulrich Schnell, inzwischen Pfarrer der Ev. Kirche von Kurhessen-Waldeck. Ich habe freilich (nahezu) keine Information ungeprüft übernommen und bin darum für alle Kollationsfehler allein verantwortlich zu machen.

Großen Dank schulde ich auch meiner jetzigen Hilfskraft, Herrn Guang-Chae Kim, sowie meiner Sekretärin, Frau Elke Langbrandtner, für ihre Mithilfe bei der Erstellung einer komplizierten Druckvorlage.

Mein Freund Prof. Dr. Dr. Gernot Wießner half mir in selbstloser Weise bei allen Fragen, die das Verhältnis der griechischen zur syrischen Textüberlieferung betreffen, und hat sich dadurch dankenswerte Verdienste um diese Teiledition erworben.

Mein wärmster Dank aber gebührt Frau Dr. Beate Regina Suchla, nicht nur für ihre Geduld mit einem Mitarbeiter, dessen akademische Verpflichtungen in einem Massenfach an einer Massenuniversität „eigentlich" solche — kontinuierliche Schreibtischarbeit erfordernden — Unternehmungen wie die Beteiligung an einer großen kritischen Edition gar nicht zulassen; so bedurfte es auch eines „Forschungsfreisemesters", um die Vorbereitungen zum Abschluß bringen zu können. Ich schulde Frau Dr. Suchla auch und vor allem Dank für die Art unserer Kooperation. Sie hat es erlaubt, daß wir — bei ursprünglich recht divergierenden methodischen Ausgangspunkten — zu einem hohen Maß an Übereinstimmung gelangten und sich unsere Arbeitsergebnisse nahezu bruchlos zusammenfügten. Diese Erfahrung von demütiger Sachlichkeit und herrschaftsfreier Interaktion, die auch in der „objektiven" Welt der Wissenschaft nicht eben alltäglich sein dürften, gehört für mich zum Beglückendsten innerhalb der langen Vorgeschichte dieser Edition.

Heidelberg, den 1. Dezember 1988 Adolf Martin Ritter

EINLEITUNG

Auch bei den hier edierten Teilen des Corpus Dionysiacum Areopagiticum, der Mystica Theologia und den Epistulae, wurden in den textkritischen Apparat nicht oder nur in Ausnahmefällen aufgenommen:

1. orthographische Quisquilien, sofern sich mit Sicherheit ausschließen ließ, daß es sich um sinnändernde Varianten handele. Als Beispiele mögen dienen: bewegliches ς; bewegliches ν; Konsonantenwechsel (ττ/σσ); Assimilation von ν an den folgenden Konsonanten; Haplographie; Dittographie; γιγν/γιν; Verwechselung kurzer und langer Vokale (ο/ω); Jotazismusphänomene (η/ει; η/ι; ει/ι) und andere Phonetica (αι/ε; υ/οι). Hierzu gehören ferner Akzent- und Spiritusfehler (z. B. der Wechsel von αὐτοῦ und αὑτοῦ) sowie Fehler bei Krasis und Elision[1].

2. wertlose Varianten und Sonderfehler, soweit diese nicht als Singulärlesarten zu gelten haben und Beachtung verdienen.

Bei der Konstitution des Textes von MTh wurden aus 13 der in der Einleitung zum Gesamtwerk[2] dargestellten 14 Handschriften-Gruppen ein oder mehrere Vertreter gewählt: als Vertreter der Gruppe

1 Fa, Rc, Pv,
2 Ka, Vc,
3 Le,
4 Pb, Gb,
5 Pt,
6 Ue,
7 Vz,
8 Vb, Vv,
9 Lc, Wb,
10 Ec, Pn, Ra,
11 Py,
12 Ke,
13 Fb, Ja.

[1] Vgl. die Einleitung von B. R. Suchla zu ihrer Ausgabe von DN mit weiterer Literatur (Corpus Dionysiacum I, PTS 33, 1990).

[2] 1.2, S. 11; 4.3, S. 87–91.

Für den Text der Epp wird hingegen die komplette Überlieferung des 9.–13./14. Jahrhunderts dokumentiert und damit noch einmal implizit die selektive Hss-Wahl für die übrigen Texte des CD gerechtfertigt[3].

Die Interpunktion orientiert sich an der deutschen Grammatik. Χριστός und Ἰησοῦς sowie alle weiteren Eigennamen werden groß, hingegen πατήρ, υἱός, πνεῦμα sowie θεός in Anlehnung an das Novum Testamentum Graece (Nestle-Aland) durchgehend klein geschrieben.

Nicht normiert sind γίγνομαι – γίνομαι und γιγνώσκω – γινώσκω, ferner die Endungen – εία und -ία, obwohl ich beobachtet zu haben glaube, daß in den (meisten) Handschriften in dieser Hinsicht keinesfalls schiere Willkür herrscht.

Die syrische Überlieferung konnte nicht durchweg verglichen, wohl aber in schwer zu entscheidenden Einzelfällen zu Rate gezogen werden. Dabei wurde nur in einem Falle gegen sie optiert (190,16).

[3] Vgl. zur Gruppierung der Handschriften A. M. Ritter, Stemmatisierungsversuche zum Corpus Dionysiacum Areopagiticum im Lichte des EDV-Verfahrens, = NAWG 1980, 6, S. 104 ff.

DE MYSTICA THEOLOGIA

SIGLA CODICUM

Ec	Escorial, Biblioteca de El Escorial, Cod. Ψ. III. 7
Fa	Florenz, Biblioteca Laurenziana, Conventi Soppressi, Cod. 202
Fb	Florenz, Biblioteca Laurenziana, San Marco Florent., Cod. 686
Gb	Athen, Nationalbibliothek, Cod. Metochii 642
Ja	Patmos, Johanneskloster, Cod. 51
Ka	Sinai, Katharinenkloster, Cod. 319
Ke	Sinai, Katharinenkloster, Cod. 323
Lc	London, British Library, Additions, Cod. 18231
Le	London, British Library, Additions, Cod. 36821
Pb	Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 438
Pn	Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 933
Pt	Paris, Bibliothèque Nationale, Fonds Coislin, Cod. Gr. 253
Pv	Paris, Bibliothèque Nationale, Musée du Louvre, Cod. Ivoires A. 53 (78)
Py	Paris, Bibliothèque Nationale, Supplément grec, Cod. 8
Ra	Rom, Biblioteca Vallicelliana, Cod. B. 55
Rc	Rom, Biblioteca Vallicelliana, Cod. E. 29
Ue	Venedig, Biblioteca Nazionale di San Marco, Cod. 558
Vb	Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 370
Vc	Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 371
Vv	Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Palatinus Gr. 123
Vz	Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 1787
Wb	Wien, Österreichische Nationalbibliothek, Cod. Theol. Gr. 65
v	B. Cordier, ed. Sancti Dionysii Areopagitae De Mystica Theologia, Antwerpen 1634 (verb. und verm. Nachdruck Venedig 1755, = PG 3, 997 sqq)

ΠΕΡΙ ΜΥΣΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ

⟨I.⟩

⟨1⟩ Τριὰς ὑπερούσιε καὶ ὑπέρθεε καὶ ὑπεράγαθε, τῆς Χριστιανῶν ἔφορε θεοσοφίας, ἴθυνον ἡμᾶς ἐπὶ τὴν τῶν μυστικῶν λογίων ὑπεράγνωστον καὶ ὑπερφαῆ καὶ ἀκροτάτην κορυφήν· ἔνθα τὰ ἁπλᾶ καὶ ἀπόλυτα καὶ 997 A

---

1 Cf inscriptiones DN 107,1; CH 7,1; EH 63,1; Ep 9,193,2; Act 16,1–8; 17,14 sq; 18,5; 19,22; 20,4; Rm 16,21; I Cor 4,17; 16,10; II Cor 1,1.19; Phil 1,1; 2,19; Col 1,1; I Thess 1,1; 3, 2.6; II Thess 1,1; I Tim 1,2.18; 6,20; II Tim 1,2; Phlm 1; Hbr 13,23 2–142,4 Cf DN 116,7 sqq; 138,1–139,16; CH 7,3–8,1; EH 63,3–64,7; 65,20 sq; 82,9–12; 125,8–23; Pl Ti 27 c; 48 d; 90 c; Arist fr 49; Ph incorr m 1; Or or passim; id hom 2,6 in Gen; 3,7; 15,7; id hom 1,4 in Ex; id hom 1,1 in Lev; 1,4; 5,5; 6,6; id hom 22,4 in Num; id hom 24,3 in Jos; id hom 10,5 in Ezech; id hom 15 in Lc (p 94,20 sqq); Porph Marc 12 (p 282,12); Corp Herm V 2 (1, p 60,16 sqq); Plot Enn V 3,17; VI 8,21; Jamb myst V 26 (p 237,15 sq; 238,15–239,13); Procl in Alc 6,3 sq; id in Prm IV 3,1 sqq; id in Ti I 212,30 sqq; id de dec dub 64,12 (p 106); id theol plat I 1 2–4 Cf CH 12,3–14; 43,12–19; 47,2 sq; MTh 143,10–17; Plot Enn I 7,1; V 5,6; VI 7,38 2 sq Cf DN 118,11–119,5; 124,18–125,3; 199,18–200,2; CH 15,21; 38,17; 53,4; Ep 7,166,14–167,2 3 Cf Dam problem 29 (1, p. 56,8); DN 115,13; 116,11; 126,9; Max carit 3,99 4–142,2 Cf DN 150,5–7; MTh 145,1 sq; Plot Enn V 3,7, 13 sqq; V 5,8,3 sq; V 8,11,6; VI 7,34,29; VI 9,11,13 sqq; Procl Prm VII 76,6 sq

---

EcFaFbGb (plerumque illegibile) JaKaKeLcLePbPnPtPvPyRaRcUeVbVcVvVzWb v

---

Operi inscripserunt Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν πρὸς Τιμόθεον ἐπίσκοπον Ἐφέσου περὶ μυστικῆς θεολογίας EcFa (Διονυσίου – Ἐφέσου) Gb(?) KaKeLcLe (om Ἐφέσου) PbPnPtPv(om Ἐφέσου)RaVc (om Ἐφέσου) Vz(om Ἐφέσου) Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Τιμόθεον ἐπίσκοπον Ἐφέσου περὶ μυστικῆς θεολογίας Py (om Ἐφέσου)Rc Τοῦ ἐν ἁγίοις Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου περὶ μυστικῆς θεολογίας πρὸς Τιμόθεον v Dedicationem addiderunt Τῷ συμπρεσβυτέρῳ Τιμοθέῳ Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος Ec Fa (add Περὶ μυστικῆς θεολογίας) Gb(?) KeLc(om ὁ) PmPt(om ὁ) Py(om ὁ πρεσβύτερος) RaRcUcVz (om ὁ et add Περὶ μυστικῆς θεολογίας) Post titulum sequitur index singulorum capitum EcGb(?)LcPbPnPtRa 1 πρὸς Τιμόθεον om Ue add ἐπίσκοπον Pv lin 2 praem Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου περὶ μυστικῆς θεολογίας EcFb (om Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου et add τίς ὁ θεῖος γνόφος) Lc (in indice adscr ἄλλο: α′ τίς ὁ θεῖος γνόφος) PbPnPtRaRcVb (in indice om Διον. Ἀρεοπ.) κεφάλαιον α′: τίς ὁ θεῖος γνόφος GbKaPvPyUeWb v κεφάλαιον α′ JaLeVvVz τίς ὁ θεῖος γνόφος κεφάλαιον α′ FaKe 2 τῆς: τὰς Ra (ante corr) add τῶν Wb 3 λογίων: θεολογιῶν Ja (ante corr) 4 ὑπερφαῆ: ὑπερφυῆ Gb ante ἀπόλυτα add τὰ Rc

997 B ἄτρεπτα τῆς θεολογίας μυστήρια κατὰ τὸν ὑπέρφωτον ἐγκεκάλυπται τῆς κρυφιομύστου σιγῆς γνόφον, ἐν τῷ σκοτεινοτάτῳ τὸ ὑπερφανέστατον ὑπερλάμποντα καὶ ἐν τῷ πάμπαν ἀναφεῖ καὶ ἀοράτῳ τῶν ὑπερκάλων ἀγλαϊῶν ὑπερπληροῦντα τοὺς ἀνομμάτους νόας.

Ἐμοὶ μὲν οὖν ταῦτα ηὔχθω· σὺ δέ, ὦ φίλε Τιμόθεε, τῇ περὶ τὰ μυστικὰ θεάματα συντόνῳ διατριβῇ καὶ τὰς αἰσθήσεις ἀπόλειπε καὶ τὰς νοερὰς ἐνεργείας καὶ πάντα αἰσθητὰ καὶ νοητὰ καὶ πάντα οὐκ ὄντα καὶ ὄντα καὶ πρὸς τὴν ἕνωσιν, ὡς ἐφικτόν, ἀγνώστως ἀνατάθητι τοῦ ὑπὲρ πᾶσαν 1000 A οὐσίαν καὶ γνῶσιν· τῇ γὰρ ἑαυτοῦ καὶ πάντων ἀσχέτῳ καὶ ἀπολύτῳ καθαρῶς ἐκστάσει πρὸς τὸν ὑπερούσιον τοῦ θείου σκότους ἀκτῖνα, πάντα ἀφελὼν καὶ ἐκ πάντων ἀπολυθείς, ἀναχθήσῃ.

〈2〉 Τούτων δὲ ὅρα, ὅπως μηδεὶς τῶν ἀμυήτων ἐπακούσῃ· τούτους δέ φημι τοὺς ἐν τοῖς οὖσιν ἐνισχημένους καὶ οὐδὲν ὑπὲρ τὰ ὄντα ὑπερουσίως εἶναι φανταζομένους, ἀλλ' οἰομένους εἰδέναι τῇ καθ' αὑτοὺς γνώσει τὸν θέμενον « σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ ». Εἰ δὲ ὑπὲρ τούτους εἰσὶν αἱ θεῖαι μυσταγωγίαι, τί ἄν τις φαίη περὶ τῶν μᾶλλον ἀμύστων, ὅσοι τὴν

---

2 Cf MTh 143,17–19; 144,9–15; Ep 1,156,6 sq; 5,162,3 sq γνόφον: Cf Ex 20,21; Dt 4,11 sq; 5,22; II Reg 22,10; III Reg 8,12.53 a; II Chron 6,1; Ps 17,10; 96,2; Sirach 45,5; Gr Nyss v Mos II (p 86,11–88,12); id hom 1 in Cant 26,9 sq; hom 11 passim; id Pss tit I 7 (p 44,18 sq); id hex 1 prooemium (65 C) 4 Cf CH 26,11–27,3; Hipp consumm 39 (p 305,16); Lit Chrys (p 322); Just qu et resp 44 (1288 C); Procl CP annunt 2 (429 A) 6–9 Cf DN 198,12–15; 230,1–5; MTh 143,10–144,3 7 sq Cf DN 217,8 sq; 228,17 sq; CH 7,6 sq; 43,16 sq; Ep 9,203,13–15 10 sq Cf DN 150,8–16; CH 48,6–12; 52,8–11; Plot Enn V 3,17; VI 8,21 12 Cf Pl Tht 155 e 3 12–14 Cf CH 11,16–19; 16,19–17,2; EH 63,7–11; 68,4–15; Ep 7,166,11–167,2 15 Vide Ps 17,12

EcFaFbGb (plerumque illegibile) JaKaKeLcLePbPnPtPvPyRaRcUeVbVcVvVzWb v

---

1 κατὰ: καὶ τὰ Fb ἐγκεκάλυπται: coniec Scazzoso (una cum ms Cyparissioto Morelii) ἐκκαλύπτεται 2 post τῷ add πάμπαν ἀναφαν καὶ ἀοράτῳVb post ὑπερφανέστατον add καὶ Rc 3 πάμπαν: πᾶν PnPt (ante corr) Ra post ὑπερκάλων add καὶ Lc (ante corr) 4 ἀγλαϊῶν: αἰωνίων Rc ὑπερπληροῦντα: ὑπερπληθύνοντα Rc ὑπερπληροῦσα Gb 5 οὖν om Pt 7 post πάντα prius add τὰ GbPnPcWb ante νοητὰ add τὰ GbRc post πάντα add τὰ GbPyUe ὄντα καὶ οὐκ Pb 8 ἀγνώστως om Fa (sed in mg corr ead m) 9 ἑαυτοῦ: αὐτοῦ Rc ἑαυτῇ Gb (post α 2 litt legi non poss) 10 ἐκστάσει: ἐκτάσει Wb 11 καὶ om Vz ἐκ om Gb(?) 12 ὅπως: πως Vb τούτους: ἀμυήτους RcWb ἀμυήτους τούτους Vz 13 post φημι add τούτους Wb τοὺς: τοῖς Pt ἐνισχημένους: ἐνησκημένους Vb 14 post φανταζομένους add καὶ ὑπὲρ τὰ ὄντα· Ke εἰδέναι: εἶναι LeVbVvWb καθ' ἑαυτοὺς: κατ' αὐτοὺς Ja (sed superscr θ é alia m, deinde autem extinx) KaUeVbVc 16 τί: τίς Fb ἀμύστων: ἀμυήτων UeWb ἀμυσταγογήτων Vb (p corr) (pro scholio habui) τὴν: τῶν Vv

πάντων ὑπερκειμένην αἰτίαν καὶ ἐκ τῶν ἐν τοῖς οὖσιν ἐσχάτων χαρακτη- 1000 B
ρίζουσιν καὶ οὐδὲν αὐτὴν ὑπερέχειν φασὶ τῶν πλαττομένων αὐτοῖς ἀθέων
καὶ πολυειδῶν μορφωμάτων; Δέον ἐπ' αὐτῇ καὶ πάσας τὰς τῶν ὄντων
τιθέναι καὶ καταφάσκειν θέσεις, ὡς πάντων αἰτίᾳ, καὶ πάσας αὐτὰς
κυριώτερον ἀποφάσκειν, ὡς ὑπὲρ πάντα ὑπερούσῃ, καὶ μὴ οἴεσθαι τὰς
ἀποφάσεις ἀντικειμένας εἶναι ταῖς καταφάσεσιν, ἀλλὰ πολὺ πρότερον
αὐτὴν ὑπὲρ τὰς στερήσεις εἶναι τὴν ὑπὲρ πᾶσαν καὶ ἀφαίρεσιν καὶ θέσιν.

〈3〉 Οὕτω γοῦν ὁ θεῖος Βαρθολομαῖός φησι καὶ πολλὴν τὴν θεολογίαν
εἶναι καὶ ἐλαχίστην καὶ τὸ Εὐαγγέλιον πλατὺ καὶ μέγα καὶ αὖθις συν- 1000 C
τετμημένον, ἐμοὶ δοκεῖν ἐκεῖνο ὑπερφυῶς ἐννοήσας, ὅτι καὶ πολύλογός
ἐστιν ἡ ἀγαθὴ πάντων αἰτία καὶ βραχύλεκτος ἅμα καὶ ἄλογος, ὡς οὔτε
λόγον οὔτε νόησιν ἔχουσα, διὰ τὸ πάντων αὐτὴν ὑπερουσίως ὑπερκει-
μένην εἶναι καὶ μόνοις ἀπερικαλύπτως καὶ ἀληθῶς ἐκφαινομένην τοῖς καὶ
τὰ ἐναγῆ πάντα καὶ τὰ καθαρὰ διαβαίνουσι καὶ πᾶσαν πασῶν ἁγίων
ἀκροτήτων ἀνάβασιν ὑπερβαίνουσι καὶ πάντα τὰ θεῖα φῶτα καὶ ἤχους
καὶ λόγους οὐρανίους ἀπολιμπάνουσι καὶ « εἰς τὸν γνόφον » εἰσδυομένοις,
« οὗ » ὄντως ἐστίν, ὡς τὰ λόγιά φησιν, ὁ πάντων ἐπέκεινα. Καὶ γὰρ οὐχ
ἁπλῶς ὁ θεῖος Μωϋσῆς ἀποκαθαρθῆναι πρῶτον αὐτὸς κελεύεται καὶ αὖθις
τῶν μὴ τοιούτων ἀφορισθῆναι καὶ μετὰ πᾶσαν ἀποκάθαρσιν ἀκούει τῶν

3–5 Cf DN 230,1–5; CH 12,20–13,3; 15,21–16,7; Ep 4,160,9 sqq 5–7 Cf MTh 150,5–9; Pl Def 413 c contra Arist int 17 a 25.31–33; EN 1139 a 21 8 Cf Mt 10,3; Mc 3,18; Lc 6,14; Act 1,13; Ev Barth passim 14 sq Cf DN 185,16–25; 219,5–8; EH 73,7–10.21–74,11 16 sq Vide Ex 20,21; cf 19,9 17–144,5 Cf MTh 144,9–15; DN 156,3–10; EH 68,16–94,22; Ex 19; 20,18–21; 33,21; Gr Nyss v Mos II (p 82,4–89,14) 17–144,1 Cf MTh 143,2 sq; Ep 8,188,9–13

EcFaFbGb (plerumque legi non potest) JaKaKeLcLePbPnPtPvPyRaRcUeVbVcVvVzWb v

---

1 ὑπερκειμένην: ὑπερκειμένων Ja (ante corr) αἰτίαν: οὐσίαν FbJa (ante corr) 2 πλαττομένων: πλαττομένοις Rc 3 καί πολυειδῶν om Fa πολυειδῶν: ἀσεβῶν Gb τὰς om Vb 4 τιθέναι: τεθεῖναι FaJa(p corr)PnPtRa τιθεῖναι Ke καὶ (ante καταφάσκειν) om Ka αἰτίᾳ: αἰτίαν Ka αἰτίας Rc 5 ὑποφάσκειν Fa πάντα: τὰ ὄντα Vz ὑπερούσῃ: οὔσῃ Gb 6 ταῖς καταφάσεσιν: τῶν καταφάσεων Wb πολὺ om Pt (sed deinde corr ead m) 7 τὰς στερήσεις: ταῖς στερήσεσιν Rc τὴν om Vz ὑπὲρ πᾶσαν: ὑπερτάτην VbVv 8 Οὕτω γοῦν: οὕτως οὖν FbJa (sed corr alia m) 10 δοκεῖ EcFaGb(?)LePbPnRa v 11 ἡ om Ja (sed postea corr incert m) 13 εἶναι: om Gb εἶδοι Ra (sed corr eadem m) καὶ – ἐκφαι legi non pot in Vv ἐκφαινομένην: φαινομένην Vb 14 πάντα om Py 15 ἀκροτήτων: ἀκροτάτων Ke ἀκροτάτηνVbVv τὰ om EcFbJa(sed postea add alia m)KaLePyRcVbVcVvWb v 16 οὐρανίους: ὑπερουρανίους Ja (sed exp ὑπερ alia m) 17 φησιν: φασιν Py 18 Μωϋσῆς: Μωσῆς FaFbJaPbPnPyRaVvVz πρῶτος Rc κελεύεται: παρακελεύεται FaKePtRa 19 τῶν ... τοιούτων: τὸν ... τοιούτον Ja (sed superscr τῶν)Py (sed corr) Rc

1000 D πολυφώνων σαλπίγγων καὶ ὁρᾷ φῶτα πολλὰ καθαρὰς ἀπαστράπτοντα καὶ πολυχύτους ἀκτῖνας· εἶτα τῶν πολλῶν ἀφορίζεται καὶ μετὰ τῶν ἐκκρίτων ἱερέων ἐπὶ τὴν ἀκρότητα τῶν θείων ἀναβάσεων φθάνει. Κἂν τούτοις αὐτῷ μὲν οὐ συγγίνεται τῷ θεῷ, θεωρεῖ δὲ οὐκ αὐτόν (ἀθέατος γάρ), ἀλλὰ τὸν τόπον, οὗ ἔστη. (Τοῦτο δὲ οἶμαι σημαίνειν τὸ τὰ θειότατα καὶ ἀκρότατα τῶν ὁρωμένων καὶ νοουμένων ὑποθετικούς τινας εἶναι
1001 A λόγους τῶν ὑποβεβλημένων τῷ πάντα ὑπερέχοντι, δι' ὧν ἡ ὑπὲρ πᾶσαν ἐπίνοιαν αὐτοῦ παρουσία δείκνυται ταῖς νοηταῖς ἀκρότησι τῶν ἁγιωτάτων αὐτοῦ τόπων ἐπιβατεύουσα). Καὶ τότε καὶ αὐτῶν ἀπολύεται τῶν ὁρωμένων καὶ τῶν ὁρώντων καὶ εἰς τὸν γνόφον τῆς ἀγνωσίας εἰσδύνει τὸν ὄντως μυστικόν, καθ' ὃν ἀπομύει πάσας τὰς γνωστικὰς ἀντιλήψεις, καὶ ἐν τῷ πάμπαν ἀναφεῖ καὶ ἀοράτῳ γίγνεται, πᾶς ὢν τοῦ πάντων ἐπέκεινα καὶ οὐδενός, οὔτε ἑαυτοῦ οὔτε ἑτέρου, τῷ παντελῶς δὲ ἀγνώστῳ τῇ πάσης γνώσεως ἀνενεργησίᾳ κατὰ τὸ κρεῖττον ἑνούμενος καὶ τῷ μηδὲν γινώσκειν ὑπὲρ νοῦν γινώσκων.

7–15 Cf DN 115,8–18; 198,4–11; MTh 145,3–5; Ep 1,157,2 sq; 5,162,3–10 8–10 Cf Pl R 6,511 b 3–c2 13–15 Cf Plot Enn V 5,7; Gr Nyss v Mos II (p 87,1–13); id beat 3 (1225 C)

EcFaFbGbJaKaKeLcLePbPnPtPvPyRaRcUeVbVcVvVzWb v

---

1 καὶ om Pv v καθαρὰς: καθαρῶς Fb ἀπαστράπτοντα: ἀστράπτοντα KeVz ἀποστράπτοντα Pb 2 ἀφορίζεται: ἀφώρισται PvVz v μετὰ: κατὰ PvVz v 3 ἐκκρίτων: ἐγκρίτων FaJa (scr ἐγκρείτων sed corr) KePbPnPtRa ἱερέων om Ue (sed suppl supra l incert m) Κἂν: καὶ Vz 4 αὐτῷ: αὐτῶν Ra οὐκ om Gb οὐχ Ja (p corr) PnPtRa 5 ἔστη: ἐστι FaJa (sed corr) Pv v σημαίνει FaPt (sed corr) RaRc 6 καὶ ἀκρότατα om PyWb καὶ νοουμένων om Ue (sed suppl supra l incert m) ante ὑποθετικούς add ὑπο Pt (dittogr) 7 τῷ: τῶν FaWb (sed corr) post τῷ add τὰ Py ἡ om Wb 8 ἐπίνοια JaVc 11 εἰσδύνει: εἰσδύει Ja (e corr) τὸν ... μυστικὸν: τῶν ... μυστικῶν Rc ἀπομύει: ἀπομυεῖ FbLc v 12 ἀντιλήψεις: ἀποκαλύψεις Rc γίγνεται: ἐγγίνεται Rc πᾶς ὢν: πασῶν JaLePtRa 13 ante ἑτέρου add τοῦ Ja (e corr)PnPtRa τῷ: τοῦ PnRa 14 τῇ: τῆς EcFaFbJaKeLcPbPnPtPvPyRaVv v ἀνενεργησίᾳ: ἀνενεργησίαν FaJa (e corr) Pn (sed scr ἀνενεργεσίαν) Pt (sed corr) Ra ἑνούμενος: αἰνούμενος FaJa (e corr) PtRa 15 τῷ: τὸ FaJaKeLePtRaVbVzWb

⟨II.⟩

Κατὰ τοῦτον ἡμεῖς γενέσθαι τὸν ὑπέρφωτον εὐχόμεθα γνόφον καὶ δι' 1025 A
ἀβλεψίας καὶ ἀγνωσίας ἰδεῖν καὶ γνῶναι τὸν ὑπὲρ θέαν καὶ γνῶσιν αὐτῷ
τῷ μὴ ἰδεῖν μηδὲ γνῶναι – τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ὄντως ἰδεῖν καὶ γνῶναι
– καὶ τὸν ὑπερούσιον ὑπερουσίως ὑμνῆσαι διὰ τῆς πάντων τῶν ὄντων
ἀφαιρέσεως, ὥσπερ οἱ αὐτοφυὲς ἄγαλμα ποιοῦντες ἐξαιροῦντες πάντα 1025 B
τὰ ἐπιπροσθοῦντα τῇ καθαρᾷ τοῦ κρυφίου θέᾳ κωλύματα καὶ αὐτὸ ἐφ'
ἑαυτοῦ τῇ ἀφαιρέσει μόνῃ τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀναφαίνοντες κάλλος. Χρὴ
δέ, ὡς οἶμαι, τὰς ἀφαιρέσεις ἐναντίως ταῖς θέσεσιν ὑμνῆσαι· καὶ γὰρ
ἐκείνας μὲν ἀπὸ τῶν πρωτίστων ἀρχόμενοι καὶ διὰ μέσων ἐπὶ τὰ ἔσχατα
κατιόντες ἐτίθεμεν· ἐνταῦθα δὲ ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἐπὶ τὰ ἀρχικώτατα τὰς
ἐπαναβάσεις ποιούμενοι τὰ πάντα ἀφαιροῦμεν, ἵνα ἀπερικαλύπτως
γνῶμεν ἐκείνην τὴν ἀγνωσίαν τὴν ὑπὸ πάντων τῶν γνωστῶν ἐν πᾶσι
τοῖς οὖσι περικεκαλυμμένην καὶ τὸν ὑπερούσιον ἐκεῖνον ἴδωμεν γνόφον
τὸν ὑπὸ παντὸς τοῦ ἐν τοῖς οὖσι φωτὸς ἀποκρυπτόμενον.

1–3 Cf MTh 144,7–15; Ep 5,162,3–10 2/3 Cf Plot Enn V 5,7; Gr Nyss v Mos II (p 87,1–13); id beat 3 (1225 C) 4 sq Cf Procl in Prm VI 190 4–6 Cf DN 117,5–11; 146,6–12; 230,1–5; MTh 146,1–147,21 5–7 Cf Plot Enn I 6,9

EcFaFbGbJaKaKeLcLePbPnPtPvPyRaRcUeVbVcVvVzWb v

---

lin 1 praem Κεφάλαιον β′: πῶς δεῖ καὶ ἐνοῦσθαι καὶ ὕμνους ἀνατιθέναι τῷ πάντων αἰτίῳ καὶ ὑπὲρ πάντα EcFaFbGb (om καὶ ὑπὲρ πάντα) JaKa (om καὶ ὑπὲρ πάντα) Ke (coll κεφάλαιον β′ post tit) LcLe (coll κεφάλαιον β′ post tit) PbPnPtPvPy (om κεφάλαιον β′) RcUeVb (om κεφάλαιον β′) Vc (add δὲ post δεῖ) Vv (coll κεφάλαιον β′ post tit) Vz v 1 εὐχόμεθα γνόφον coll Vv 2 ἀγνωσίας καὶ ἀβλεψιάς Ue καὶ (ante γνῶναι): μὴ δὲ EcFaPnPt (ante corr?)Ra τὸν: τὸ EcFaFbKePbPnPtRaVbVv v αὐτῷ: τοῦτο Ja (p corr) 2/3 αὐτῷ τῷ: αὐτὸ τὸ FaFbKaLePbPy(ante corr)Rc (scr αὐτῶι τὸ) VbVcVvWb v τοῦτο τὸ EcPnPt(ante corr?)Ra 3 μηδὲ: μὴ Wb (ante corr) καὶ Rc τοῦτο – γνῶναι om Ja (sed corr alia m) Py 4 ante διὰ add καὶ Vz 5 post ἄγαλμα add τὸ FbJa (sed corr) πάντα om Py 6 τὰ om Rc 7/8 μόνῃ – ἀφαιρέσεις om Ja (sed corr alia m in mg) 7 μόνῃ: μόνον Py ἀναφαίνοντες: ἀναφαίνοντι Rc 9 μὲν om Py 10 τὰ ἀρχικώτατα: τὰς ἀρχικωτάτας LeVzWb τὰ ἀρχικώτερα Py τὰς om LeWb 11 ἐπαναβάσεις: ἐπιβάσεις Wb ἀναβάσεις Pn post ποιούμενοι add διὰ μέσων ἐπὶ τὰ ἔσχατα πάλιν Py 13 περικεκαλυμμένην: κεκαλυμμένην FaKe (sed corr postea) PnRa 14 τὸν om Vb ὑπὸ: ὑπὲρ FaJa (e corr) KePnRa

⟨III.⟩

1032 D Ἐν μὲν οὖν ταῖς *Θεολογικαῖς Ὑποτυπώσεσι* τὰ κυριώτατα τῆς κατα-
1033 A φατικῆς θεολογίας ὑμνήσαμεν, πῶς ἡ θεία καὶ ἀγαθὴ φύσις ἑνικὴ λέγεται, πῶς τριαδική· τίς ἡ κατ' αὐτὴν λεγομένη πατρότης τε καὶ υἱότης· τί βούλεται δηλοῦν ἡ τοῦ πνεύματος θεολογία· πῶς ἐκ τοῦ ἀΰλου καὶ ἀμεροῦς ἀγαθοῦ τὰ ἐγκάρδια τῆς ἀγαθότητος ἐξέφυ φῶτα καὶ τῆς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐν ἀλλήλοις συναϊδίου τῇ ἀναβλαστήσει μονῆς ἀπομεμένηκεν ἀνεκφοίτητα· πῶς ὁ ὑπερούσιος Ἰησοῦς ἀνθρωποφυϊκαῖς ἀληθείαις οὐσίωται καὶ ὅσα ἄλλα πρὸς τῶν λογίων ἐκπεφασμένα κατὰ τὰς *Θεολογικὰς Ὑποτυπώσεις* ὕμνηται. Ἐν δὲ τῷ *Περὶ Θείων Ὀνομάτων*, πῶς ἀγαθὸς ὀνομάζεται, πῶς ὤν, πῶς ζωὴ καὶ σοφία καὶ δύναμις καὶ ὅσα ἄλλα τῆς νοητῆς ἐστι θεωνυμίας. Ἐν δὲ τῇ *Συμβολικῇ Θεολογίᾳ*,
1033 B τίνες αἱ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἐπὶ τὰ θεῖα μετωνυμίαι, τίνες αἱ θεῖαι μορφαί, τίνα τὰ θεῖα σχήματα καὶ μέρη καὶ ὄργανα, τίνες οἱ θεῖοι τόποι καὶ κόσμοι, τίνες οἱ θυμοί, τίνες αἱ λῦπαι καὶ αἱ μήνιδες, τίνες αἱ μέθαι καὶ αἱ

---

1 Cf MTh 146,9; 147,5; DN 107,3; 116,7; 122,11; 125,13 sq; 221,11 1 sq Cf Procl theol plat II 5 sq; id in Prm VI 43 sqq; 116 1/2 Cf DN 112,7 sqq 2–7 Cf Symb NC (D–S 150); Symb Quicumque (D–S 75 sq) 2–4 Cf DN 126,3–128,7 4–7 Cf DN 132,1–4; Jac 1,17; Procl de mal sub 11,23 sq; id theol plat II 6.10 7 sq Cf Ep 4,161,5–10 9 Cf MTh 146,1; 147,5 11 Cf DN 121,3; 149,9; 211,9; 231,8; CH 56,1; MTh 147,6 sq; Ep 9,193,5 sq; 207,4 12–147,3 Cf MTh 147,19–21; Ep 9,194,12–195,10

EcFaFbGb (plerumque seu illegibile seu difficiliter legi potest) JaKaKeLcLePbPnPtPvPy RaRcUeVbVcVvVzWb v

---

lin 1 praem κεφάλαιον γ': τίνες αἱ καταφατικαὶ θεολογίαι, τίνες αἱ ἀποφατικαί EcFaFb (om κεφάλαιον γ) GbJa(coll κεφάλαιον γ post tit) KaKeLcLe (coll κεφάλαιον γ post tit) PbPnPtPvPy (om κεφάλαιον γ) Ra (m alt) RcUeVb (om κεφάλαιον γ') VcVv (coll κεφάλαιον γ post tit) VzWb (m alt; coll κεφάλαιον γ post tit; pro καταφατικαί scr ἀποφατικαὶ et pro ἀποφατικαί scr καταφατικαί) v 1 οὖν om Ja (sed suppl supra l alia m) τῆς om Gb τῆς καταφατικῆς θεολογίας: ταῖς καταφατικαῖς θεολογίαις FaJa(e corr)KePnRa 2 φύσις ante καὶ coll Gb 3 post τί add οὖν ἐστι τοῦτο ἢ τί FaJa (e corr in mg) KePbPnPtRaRc 4 ἀΰλου: ὅλου Ke (e corr)VbVv 5 post ἀμεροῦς add καὶ Pb ante τῆς alter add πῶς Vz 5/6 τῆς alter – primum καὶ om Vb 6 ἑαυτοῖς: αὐτοῖς KePt(ante corr)RcVbVcVvWb ἐν ἀλλήλοις om Ja (sed suppl in mg) ἀλλήλοις: ἄλλοις Rc συναϊδίου: συναϊδίως Ke ἀναβλαστήσει: ἀναστήσει Vz (sed corr altera m supra l?) μόνῃ KeVbVvWb 7 ἀπομεμένηκεν: ἀπονενέμηκεν Pt Ἰησοῦς om Wb 8 οὐσίωται: οὐσιοῦται Pt 9 ὕμνηται: ὑμνεῖται Lc (sed corr supra l) v ὑμνηται FaFbKePn 12 αἱ om Py αἰσθητῶν om PnPt (sed add in mg) Ra μετωνυμίαι: θεωνυμίαι FaJa (e corr) Ke (sed scr θεονυμίαι et corr in mg) Ra θεωνυμία Pn post τίνες add δὲ VbVv 13 μέρη: μέλη FaJa (e corr)PnRa 14 τίνες οἱ θυμοί om Pn (sed suppl supra l) Ra τίνες alter – μήνιδες om Ke (sed suppl in mg) αἱ ante μήνιδες om Pt ante secundum καὶ iterav τίνες αἱ μέθαι καὶ Ke (sed delend not)

κραιπάλαι, τίνες οἱ ὅρκοι καὶ τίνες αἱ ἀραί, τίνες οἱ ὕπνοι καὶ τίνες αἱ ἐγρηγόρσεις καὶ ὅσαι ἄλλαι τῆς συμβολικῆς εἰσι θεοτυπίας ἱερόπλαστοι μορφώσεις.

Καί σε οἶομαι συνεωρακέναι, πῶς πολυλογώτερα μᾶλλόν ἐστι τὰ ἔσχατα τῶν πρῶτων· καὶ γὰρ ἐχρῆν τὰς *Θεολογικὰς Ὑποτυπώσεις* καὶ τὴν τῶν *Θείων Ὀνομάτων* ἀνάπτυξιν βραχυλογώτερα εἶναι τῆς *Συμβολικῆς Θεολογίας*. Ἐπείπερ ὅσῳ πρὸς τὸ ἄναντες ἀνανεύομεν, τοσοῦτον οἱ λόγοι ταῖς συνόψεσι τῶν νοητῶν περιστέλλονται· καθάπερ καὶ νῦν εἰς τὸν ὑπὲρ νοῦν εἰσδύνοντες γνόφον οὐ βραχυλογίαν, ἀλλ' ἀλογίαν 1033 C
παντελῆ καὶ ἀνοησίαν εὑρήσομεν. Κἀκεῖ μὲν ἀπὸ τοῦ ἄνω πρὸς τὰ ἔσχατα κατιὼν ὁ λόγος κατὰ τὸ ποσὸν τῆς καθόδου πρὸς ἀνάλογον πλῆθος ηὐρύνετο· νῦν δὲ ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὸ ὑπερκείμενον ἀνιὼν κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀνόδου συστέλλεται καὶ μετὰ πᾶσαν ἄνοδον ὅλως ἄφωνος ἔσται καὶ ὅλως ἐνωθήσεται τῷ ἀφθέγκτῳ.

Διὰ τί δὲ ὅλως, φῄς, ἀπὸ τοῦ πρωτίστου θέμενοι τὰς θείας θέσεις ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἀρχόμεθα τῆς θείας ἀφαιρέσεως; Ὅτι τὸ ὑπὲρ πᾶσαν τιθέντας θέσιν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον αὐτῷ συγγενεστέρου τὴν ὑποθετικὴν κατάφασιν ἐχρῆν τιθέναι· τὸ δὲ ὑπὲρ πᾶσαν ἀφαίρεσιν ἀφαιροῦντας ἀπὸ τῶν μᾶλλον αὐτοῦ διεστηκότων ἀφαιρεῖν. Ἢ οὐχὶ μᾶλλόν ἐστι ζωὴ καὶ ἀγαθότης ἢ ἀὴρ καὶ λίθος; Καὶ μᾶλλον οὐ κραιπαλᾷ καὶ οὐ μηνιᾷ ἢ οὐ 1033 D
λέγεται οὐδὲ νοεῖται;

7–14 Cf DN 133,15–134,4 9sq Cf DN 109,14sq 11sq Cf Procl in Alc 248,5sqq; id in Crat 65; id inst 5; 62; 125; 142; 152 17sq Cf Jamb myst V 18 (p 225,9) 19sq Cf III Reg 19,11; Ps 117,22

EcFaFbGbJaKaKeLcLePbPnPtPvPyRaRcUeVbVcVvVzWb v

---

1 αἱ ante κραιπάλαι om Gb post ἀραί add καὶ Vv τίνες οἱ ὕπνοι om Vz (sed suppl in mg) οἱ alter: αἱ Ra καὶ post ὕπνοι om RcVz 2 ὅσαι ἄλλαι: ὅσα ἄλλα Pb post ἄλλαι add τίνες KePnRa 4 καί σε om Ja (sed suppl supra l alia m) 6 βραχυλογώτερα: βραδυλογωτέραν EcPnPtRa βραχυλογωτέραν FaFbJaLcPbPyRc post εἶναι add καὶ Gb 7 τοσοῦτον om VbVv 8/9 περιστέλλονται – τὸν om Ja (sed suppl in mg alia m) 8 post περιστέλλονται add καὶ FaJa (e corr)KePnRa 9 εἰσδύνοντες: εἰσδύοντες Ja (sed corr) 10 εὑρήσομεν: εὑρίσκομεν Vv τοῦ: τὰ Vb 11 τὸ om Py προσὸν Lc (sed corr) καθόδου: ἀνόδου Rc ante ἀνάλογον add τὸ Py 13 ἄνοδον: ὁδὸν PtRa ὅλως: ὅλος FbGbKaLcLePbPnPyRcUeVb ὅλος ὡς Ke 14 ἔσται: ἐστι Gb ὅλως: ὅλος FaFbLc (e corr) LePbPyRaRcVb v ὅλος ὡς Ja (sed exp ὡς) τῷ ἀφθέγκτῳ: τοῦ ἀφθέγκτου Vb 15/17 θείας – αὐτῷ om Gb 16 τὸ: τοῦ Rc post τὸ add τὸ PtRa 17 τιθέντας: τιθέντες Rc ἀπὸ om FaPt (sed suppl postea supra l) αὐτῷ: αὐτοῦ Pt αὐτῷ om VbVv 19 αὐτοῦ – μᾶλλον om Py (sed suppl ead m in mg)Vb (sed suppl in mg?)

⟨IV.⟩

1040 D Λέγομεν οὖν, ὡς ἡ πάντων αἰτία καὶ ὑπὲρ πάντα οὖσα οὔτε ἀνούσιός ἐστιν οὔτε ἄζωος, οὔτε ἄλογος οὔτε ἄνους· οὐδὲ σῶμά ἐστιν οὔτε σχῆμα, οὔτε εἶδος οὔτε ποιότητα ἢ ποσότητα ἢ ὄγκον ἔχει· οὐδὲ ἐν τόπῳ ἐστὶν οὔτε ὁρᾶται οὔτε ἁπαφὴν αἰσθητὴν ἔχει· οὐδὲ αἰσθάνεται οὔτε αἰσθητή ἐστιν· οὐδὲ ἀταξίαν ἔχει καὶ ταραχήν, ὑπὸ παθῶν ὑλικῶν ἐνοχλουμένη, 5
οὔτε ἀδύναμός ἐστιν, αἰσθητοῖς ὑποκειμένη συμπτώμασιν, οὔτε ἐν ἐνδείᾳ ἐστὶ φωτός· οὐδὲ ἀλλοίωσιν ἢ φθορὰν ἢ μερισμὸν ἢ στέρησιν ἢ ῥεῦσιν οὔτε ἄλλο τι τῶν αἰσθητῶν οὔτε ἐστὶν οὔτε ἔχει.

1–8 Cf MTh c 5; DN 109,7–110,1; 115,19–117,4; 189,7–190,2; 197,17–198,20; 207,10–208,7; 228,3–230,5; Ep 9,204,11–205,7; Procl inst 123; id theol plat II 5 sq; 10 sq; id in Prm VI 54 sq 1 Cf DN 182,17–183,1 cum 109,7–110,1 et 111,12–120,3; 159,9 sqq; 227,6 sqq; CH 12,2 sqq; 47,7 sq; 50,10 sqq

---

EcFaFbGbJaKaKeLcLePbPnPrPtPvPyRaRcUeVbVcVvVzWb v

---

lin 1 praem κεφάλαιον δ': Ὅτι οὐδὲν τῶν αἰσθητῶν ὁ παντὸς αἰσθητοῦ καθ' ὑπεροχὴν αἴτιος EcFaFbGbJa (coll κεφάλαιον δ' post αἴτιος) KaKe (coll κεφάλαιον δ' post αἴτιος) Lc (om κεφάλαιον δ', sed add mg m alt) Le (coll κεγάλαιον δ' post αἴτιος) PbPnPtPrPvPy (om κεφάλαιον δ') RaRcUeVb (om κεφάλαιον δ', sed suppl δ' in mg m alt) VcVv (coll κεφάλαιον δ' post αἴτιος) Wb (e corr; coll κεφάλαιον δ' post αἴτιος) v 1 λέγομεν: λέγωμεν EcFaJa(e corr)KcLePbPnPtRaRc καὶ om Pv v πάντα: πάντας EcFaLc(sed exp ς)PbPnPtRa πάντα οὖσα: πᾶσαν οὐσίαν Rc post οὖσα add καὶ EcFaJa(e corr)Lc (sed delend not)PbPnPt(sed eras)Ra 2 ἄζωος: ἄζως FbGbJaKaLePb(sed corr)PyRa (sed scr ἄζος)VbVcVvWb post ἄλογος add ἐστὶν Gb οὐδὲ: οὔτε GbKaKePt (corr ex οὐδὲ)PyRcVbVcVzWb quartum οὔτε: οὐδὲ EcFaJa(e corr)PbPnPt(sed corr)Ra οὔ Wb 3 primum ἢ: οὔτεVbVv οὐδὲ: οὔτε EcFaJa(corr ex οὐδὲ)KeLcPbPnPt(sed corr?)Ra 4 primum οὔτε: οὐδὲ Ue οὐδὲ: οὔτε PyRcUeVbVvVz tertium οὔτε: οὐδὲ EcFaJaKePbPnPtRa αἰσθητὴ: αἰσθητὸν Py (scr αἰσθηὸν)Rc 5 οὐδὲ: οὔτε FaKeLc (corr ex οὐδὲ) LePbPnPtRaRcVvVzWb post ταραχήν add ἢ Ke (e corr)VbVv ἐνοχλουμένη: ὀχλουμένη Lc(sed corr in mg) 6 ἐν om Pb (sed postea suppl)PyRc 7 οὐδὲ: οὔτε Ja (sed corr)VbVv φθορὰν: φορὰν Lc ἢ ῥεῦσιν om FbPn 8 secundum οὔτε: οὐδὲ EcFaFbJaLc (sed corr supra l) PbPnPyRaRcUe tertium οὔτε: οὐδὲ EcFaJaPbPnPt (sed corr?) PyRaRc

⟨V.⟩

Αὖθις δὲ ἀνιόντες λέγομεν, ὡς οὔτε ψυχή ἐστιν οὔτε νοῦς, οὔτε φαν- 1045 D
τασίαν ἢ δόξαν ἢ λόγον ἢ νόησιν ἔχει· οὐδὲ λόγος ἐστὶν οὔτε νόησις,
οὔτε λέγεται οὔτε νοεῖται· οὔτε ἀριθμός ἐστιν οὔτε τάξις, οὔτε μέγεθος
οὔτε σμικρότης, οὔτε ἰσότης οὔτε ἀνισότης, οὔτε ὁμοιότης ἢ ἀνομοιότης· 1048 A
οὔτε ἕστηκεν οὔτε κινεῖται οὔτε ἡσυχίαν ἄγει· οὐδὲ ἔχει δύναμιν οὔτε
δύναμίς ἐστιν οὔτε φῶς· οὔτε ζῇ οὔτε ζωή ἐστιν· οὔτε οὐσία ἐστὶν οὔτε
αἰὼν οὔτε χρόνος· οὐδὲ ἐπαφή ἐστιν αὐτῆς νοητὴ οὔτε ἐπιστήμη, οὔτε
ἀλήθειά ἐστιν οὔτε βασιλεία οὔτε σοφία, οὔτε ἓν οὔτε ἑνότης, οὔτε θεότης
ἢ ἀγαθότης· οὐδὲ πνεῦμά ἐστιν, ὡς ἡμᾶς εἰδέναι, οὔτε υἱότης οὔτε

1—3 Cf Parm fr B 8; Plot Enn VI 9,3 1—150,9 Cf MTh c 4; 142,5 sqq 5 sq Procl theol plat II 7 (p. 50,13—14)

EcFaFbGb (plerumque legi non potest) JaKaKeLcLePbPnPrPtPvPyRaRcUeVbVcVv VzWb v

---

lin 1 praem κεφάλαιον ε′: Ὅτι οὐδὲν τῶν νοητῶν ὁ παντὸς νοητοῦ καθ' ὑπεροχὴν αἴτιος EcFaFbGbJaKaKe (κεφάλαιον ε′ coll post αἴτιος) LcLe (κεφάλαιον ε′ coll post αἴτιος) PbPnPrPtPvPyRa (e corr) RcUeVb (om κεφάλαιον ε′) VcVv (κεφάλαιον ε′ coll post αἴτιος) VzWb (e corr; coll κεφάλαιον ε′ post αἴτιος) v 1 αὖθις δὲ: ἔτι αὖθις Lc (sed δὲ delend not) post δὲ add ὅτι Ja (sed delend not) λέγομεν: λέγειν Ja (p corr; scr λέγεν)RaVv (sed corr supra l) λέγωμεν Ja (ante corr)LcLeVzWb secundum οὔτε: οὐδὲ Lc (sed corr supra l) tertium οὔτε: οὐδὲ Wb φαντασίαν: φαντασία Ja (e corr) 2 ἔχει om Pt (sed suppl postea supra l) Ra post ἔχει add οὐδὲ λόγον ἔχει Lc (sed del) οὐδὲ: οὔτε KaVcVz οὔτε: οὐδὲ FaJa (sed corr) KaPbPnPtRaVb v 3 primum οὔτε: οὐδὲ EcFaFbJaKeLcPbPnPtPvPyRaRcUeWb secundum οὔτε: οὐδὲ FaFbJa (e corr) LcLePbPtRa quartum οὔτε: οὐδὲ FaFbJa (sed corr) LeUeVbVv quintum οὔτε: οὐδὲ PyUe 4 primum οὔτε: οὐδὲ PyUe secundum οὔτε: οὐδὲ FaFbJa (sed corr) οὔτε ἀνισότης om FaFbJaKaKeLcLePbPnPtPyRaRcUeVbVvVzWb quartum οὔτε: οὐδὲ FaFbJaKePbRa ἢ Ue ἢ: οὐδὲ Ja (e corr) KePbPnPtRa 5 primum οὔτε: οὐδὲ Ja (e corr) KePbPnPtRa οὐκ Rc secundum οὔτε: οὐδὲ FaFbJa (e corr) KaFbJa(e corr) KaKeLcPbPnPtRaVc 4/5 ἀνομοιότης — tertium οὔτε om Vb 5 tertium οὔτε: οὐδὲ KePbPnPtRa οὐδὲ: οὔτε EcPvRc v οὐδὲ — δύναμιν om Ja quartum οὔτε: οὐδὲ Ja (e corr)Pn 6 secundum οὔτε: οὐδὲ Lc (e corr) LePyVbVvWb οὔτε ζῇ om FbJaKaKeRcUeVcVz ζῇ: ζωὴ EcPtPy (sed ω delend not)Ra tertium οὔτε: οὐδὲ LeUeWb secundum ἐστιν om Ue quartum οὔτε: οὐδὲ EcFaFbKaLcLePvPyVbVcVvWb v 7 οὐδὲ: οὔτε RcLeWb post αἰὼν add ἐστιν Ue tertium οὔτε: οὐδὲ Ue 8 primum οὔτε: οὐδὲν v tertium οὔτε: οὐδὲ FaJa (sed corr per superscr)KaLcLeVbVcVvWb v ἓν om Ja ὂν Ra tertium οὔτε — ἑνότης om Fb (sed add in mg sec m, scr οὐδὲ ἑ.) quartum οὔτε: οὐδὲ LcVbVc v quintum οὔτε: ουδὲ EcFaFbKeLcPbPnPtRa v ante θεότης add ἡ Pn 9 ἢ ἀγαθότης om Fb (sed add in mg sec m) οὐδὲ: οὔτε EcJa (e corr) KePbPnPtRaRc secundum οὔτε: οὐδὲ FaRc

πατρότης οὔτε ἄλλο τι τῶν ἡμῖν ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν ὄντων συνεγνωσμένων· οὐδέ τι τῶν οὐκ ὄντων, οὐδέ τι τῶν ὄντων ἐστίν, οὔτε τὰ ὄντα αὐτὴν γινώσκει, ἢ αὐτή ἐστιν, οὔτε αὐτὴ γινώσκει τὰ ὄντα, ἢ ὄντα ἐστίν· οὔτε λόγος αὐτῆς ἐστιν οὔτε ὄνομα οὔτε γνῶσις· οὔτε σκότος ἐστὶν οὔτε φῶς,
1048 B οὔτε πλάνη οὔτε ἀλήθεια· οὔτε ἐστὶν αὐτῆς καθόλου θέσις οὔτε ἀφαίρεσις, 5
ἀλλὰ τῶν μετ' αὐτὴν τὰς θέσεις καὶ ἀφαιρέσεις ποιοῦντες αὐτὴν οὔτε τίθεμεν οὔτε ἀφαιροῦμεν, ἐπεὶ καὶ ὑπὲρ πᾶσαν θέσιν ἐστὶν ἡ παντελὴς καὶ ἑνιαία τῶν πάντων αἰτία καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἀφαίρεσιν ἡ ὑπεροχὴ τοῦ πάντων ἁπλῶς ἀπολελυμένου καὶ ἐπέκεινα τῶν ὅλων.

---

8 Cf Plot Enn V 3,14,6.7; V 5,6,31–33; VI 8,8,6–8; Procl Prm VII (col. 1172,31–38)

EcFa (alia m) FbGb (alia m, partim illegib) JaKaKeLcLePbPnPtPvPyRaRcUeVbVcVv VzWb v

---

1 οὔτε: οὐδὲ FaKaLcLeRcVbWb v ἢ: οὐδὲ Wb ἄλλῳ: ἄλλο EcJaKePtRaVbVv συνεγνωσμένων: συνεγνωσμένον Py (sed corr supra l) post συνεγνωσμένων add οὐδέ τι τῶν ἐγνωσμένων Ec 2 primum ὄντων om VbVv primum οὐδέ: οὔτε Pn post ὄντων alter add αὔτη Rc οὔτε: οὐδὲ FaFbJa (sed corr per superscr) KaLcLePyRcUeVbVvWb 2/3 αὐτὴ γινώσκει τὰ ὄντα ἢ ἐστιν coll ante τὰ ὄντα αὐτὴν γινώσκει κτλ. Rc 3 αὐτή: ὄντα Rc οὔτε: οὐδὲ FaFbJaKaKeLcLePbPnPtPyRaRcUeVbVcVvWb ὄντα alter om Rc secundum οὔτε: οὐδὲ FaFbJa (sed corr per superscr) KaLcLePyRcUeVbVcVvWb v 4 primum οὔτε: οὐδὲ RcVbVv ὄνομα οὔτε om Py (sed postea inser) tertium οὔτε: οὐδὲ FaFbJa (sed corr per suprascr) KaLcLePyVcWb v quartum οὔτε: οὐδὲ FaFbJa (sed corr per superscr) KaLcLePyUeVcWb v 5 primum οὔτε: οὐδὲ Ja (sed corr per superscr) tertium οὔτε: οὐδὲ FaFbJa (sed corr per superscr) KaLcLePyRcUeVbVvWb v ἐστιν αὐτῆς coll Gb(?)KaVc quartum οὔτε: οὐδὲ EcKaLcLeRcUeVbVcVvVzWb 6 τῶν: τὸ VbVv καὶ ἀφαιρέσεις om Rc οὔτε: οὐδὲ Ja (sed corr per superscr) LcPbPnPyRaRcVbVv 7 οὔτε: οὐδὲ LcPyRcVbVv ἐπεὶ: ἐπείπερ Ja 8 πάντων: ἁπάντων EcKeLcPbPtRa

EPISTULAE

SIGLA CODICUM

Aa	Athos, Kloster Vatopediou, Cod. 157
Ac	Athos, Kloster Vatopediou, Cod. 159
Ae	Athos, Kloster Vatopediou, Cod. 161
Ah	Athos, Kloster Lauras, Cod. B′ 66 (186)
Al	Athos, Kloster Lauras, Cod. H′ 71 (726)
Aq	Athos, Kloster Dionysiou, Cod. 88 (3622)
Eb	Escorial, Biblioteca de El Escorial, Cod. T. III. 17
Ec	Escorial, Biblioteca de El Escorial, Cod. Ψ. III. 7
Fa	Florenz, Biblioteca Laurenziana, Conventi Soppressi, Cod. 202
Fb	Florenz, Biblioteca Laurenziana, San Marco Florent., Cod. 686
Fj	Florenz, Biblioteca Laurenziana, Cod. VII. 35
Ga	Athen, Nationalbibliothek, Cod. 2636
Gb	Athen, Nationalbibliothek, Cod. Metochii 642
Ha	Jerusalem, Patriarchatsbibliothek, Fonds τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, Cod. 23
Hb	Jerusalem, Patriarchatsbibliothek, Fonds τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, Cod. 23, zweite Fassung der Epp
Ja	Patmos, Johanneskloster, Cod. 51
Jb	Patmos, Johanneskloster, Cod. 52
Ka	Sinai, Katharinenkloster, Cod. 319
Kc	Sinai, Katharinenkloster, Cod. 321
Ke	Sinai, Katharinenkloster, Cod. 323
La	London, British Library, Ms. Harley 5624
Lc	London, British Library, Additions, Cod. 18231
Ld	London, British Library, Additions, Cod. 22350
Le	London, British Library, Additions, Cod. 36821
Ma	Moskau, Staatliches Historisches Museum, Cod. 109
Mb	Moskau, Staatliches Historisches Museum, Cod. 110
Mc	Moskau, Staatliches Historisches Museum, Cod. 111
Nc	Neapel, Biblioteca Nazionale Vittorio Emanuele III, Cod. II. A. 10
Oa	Oxford, Bodleian Library, Magdalen College, Cod. Gr. 2
Ob	Oxford, Bodleian Library, Lincoln College, Cod. Gr. 14
Oc	Oxford, Bodleian Library, Ms. E. D. Clarke 37
Od	Oxford, Bodleian Library, Ms. Canon. Gr. 97
Oe	Oxford, Bodleian Library, Corpus Christi College, Cod. 141
Of	Oxford, Bodleian Library, Ms. D'Orville 113
Pa	Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 437
Pb	Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 438
Pc	Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 439

Pd Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 440
Pf Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 442
Pg Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 443
Pm Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 448
Pn Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 933
Po Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 934
Pp Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 935
Ps Paris, Bibliothèque Nationale, Fonds Coislin, Cod. Gr. 86
Pt Paris, Bibliothèque Nationale, Fonds Coislin, Cod. Gr. 253
Pv Paris, Bibliothèque Nationale, Musée du Louvre, Cod. Ivoires A. 53 (78)
Py Paris, Bibliothèque Nationale, Supplément grec, Cod. 8
Ra Rom, Biblioteca Vallicelliana, Cod. B. 55
Rc Rom, Biblioteca Vallicelliana, Cod. E. 29
Rd Rom, Biblioteca Vallicelliana, Cod. E. 61
Rg Rom, Biblioteca Angelica, Cod. Gr. 37
Ua Venedig, Biblioteca Nazionale di San Marco, Cod. 142
Ub Venedig, Biblioteca Nazionale di San Marco, Cod. 143
Uc Venedig, Biblioteca Nazionale di San Marco, Cod. 144
Ud Venedig, Biblioteca Nazionale di San Marco, Cod. 494
Ue Venedig, Biblioteca Nazionale di San Marco, Cod. 558
Va Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 207
Vb Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 370
Vc Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 371
Ve Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 373
Vf Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 374
Vg Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 375
Vl Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 504
Vm Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 859
Vr Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 2249
Vs Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Reginensis Suec. Gr. 30
Vu Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Palatinus Gr. 39
Vv Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Palatinus Gr. 123
Vz Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 1787
Wa Wien, Österreichische Nationalbibliothek, Ms. Suppl. Gr. 1
Wb Wien, Österreichische Nationalbibliothek, Cod. Theol. Gr. 65
Wc Wien, Österreichische Nationalbibliothek, Cod. Theol. Gr. 110
Wd Wien, Österreichische Nationalbibliothek, Cod. Theol. Gr. 162
v B. Cordier, ed. Sancti Dionysii Areopagitae Epistolae, Antwerpen 1634 (verb. und verm. Nachdruck Venedig 1755, = PG 3, 1065 sqq)

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbFjGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMbMcNcOa ObOcOdOeOfPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVl VmVrVsVuVvVzWaWbWc v

Operi inscripserunt Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν ἐπιστολαὶ διάφοροι δέκα AcAh (om δέκα) Aq (om δέκα) Ec (om δέκα) Fb (om δέκα) HaHbJa (om δέκα) JbKeLc (bis) LdMaMb (om δέκα) Oc Pb (om δέκα) Pc (bis, om δέκα) Pd (om δέκα) Pf (om δέκα) Ph (om δέκα) PsPt (om δέκα) Ra (alia m, om δέκα) Rc (om δέκα) Rd (om δέκα) RgUc (in additione, om δέκα) Ve (om δέκα) Vf (in additione) Vm (om δέκα) VsVv (om δέκα) VzWbWc Τοῦ ἐν ἁγίοις Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου ἐπιστολαί Wa v Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου Fj Τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν ἐπιστολαὶ διάφοροι EbOd (om τοῦ ἁγίου) Ua (ἁγίου: μακαρίου) Vl (om τοῦ Ἀρεοπαγίτου) Vr (om τοῦ) Vu (om τοῦ – Ἀθηνῶν) Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολαὶ διάφοροι AaAeAlFa (add δέκα) GaGbKaLa (post αὐτοῦ add Διονυσίου et om διάφοροι) LdOaOe (add ἁγιοτάτου πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἱερομάρτυρος τοῦ Ἀρεοπαγίτου) PgPo (add δέκα) PpPs (add δέκα in indice) PyRcUc (add δέκα) Ud (post αὐτοῦ add Διονυσίου) UeVaVcVf (add δέκα) Ἐπιστολαὶ δέκα KcPm Titulum om NcObOf (sed in indice praeb) PvRa (sed suppl alia m in mg) UbVb Post titulum sequitur index singularum epistolarum AaAhEcFaGaKaKeLcLdLeNcOaOdPbPcPgPnPoPpPsPtRaRcUcUeVaVcVfVlWc Eundem indicem ante epigramma (vel inscriptionem) coll Ac

ᾱ
ΓΑΙΩΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΙ

1065 A Τὸ σκότος ἀφανὲς γίνεται τῷ φωτί, καὶ μᾶλλον τῷ πολλῷ φωτί· τὴν ἀγνωσίαν ἀφανίζουσιν αἱ γνώσεις, καὶ μᾶλλον αἱ πολλαὶ γνώσεις. Ταῦτα ὑπεροχικῶς, ἀλλὰ μὴ κατὰ στέρησιν ἐκλαβὼν ἀπόφησον ὑπεραληθῶς, ὅτι λανθάνει τοὺς ἔχοντας ὂν φῶς καὶ ὄντων γνῶσιν ἡ κατὰ θεὸν ἀγνωσία καὶ τὸ ὑπερκείμενον αὐτοῦ σκότος καὶ καλύπτεται παντὶ φωτὶ καὶ ἀποκρύπτεται πᾶσαν γνῶσιν. Καὶ εἴ τις ἰδὼν θεὸν συνῆκεν, ὃ εἶδεν, οὐκ

---

2 Cf Ep 2,158,2; 3,159,2; 4,160,2; 8,171,2; EH 116,16 sq; Act 19,29; 20,14; Rm 16,23; I Cor 1,14; III Joh 1; Ph v contempl passim; Eus h e II 17; Hieron vir ill 11 3 Cf Joh 1,5; 3,19; Act 26,18; Rm 2,19; II Cor 4,6; I Ptr 2,9; I Joh 2,8—11 3—157,5 Cf MTh passim 4/5 Cf Ep 9,204,8—206,7; Procl inst 124; id theol plat II 6 8 sq Cf Joh 1,18; III Joh 11

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbFjGaGb (plerumque illegibile) HaHbJaJbKaKcKeLaLc LdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUc UdUeVaVbVcVeVfVlVmVrVsVuVvVzWaWbWc v

---

1 Ante ᾱ add Διονυσίου τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν ἐπιστολὴ AhHb (om τοῦ ἁγιωτάτου) Jb (om τοῦ ἁγιωτάτου) Kc (om τοῦ ἁγιωτάτου) Ke, add Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου ἐπιστολὴ AqFaKc (in additione) Mb (in additione) OdPbPnPt (add πρὸς Γαΐον) RdVb, add Τοῦ αὐτοῦ Ua, add Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν Ob (add ἐπιστολὴ) Rc, add Διονύσιος ὁ ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν Pd, add Διονυσίου Ra (alia m), add ἐπιστολὴ v ᾱ coll post θεραπευτῇ AaFj (et add ἐπιστολή) GbKcLdLeOfPfPvWc ᾱ om AcAeAl (sed add in mg) AqEc (sed add in mg) FbGaJaKaLaLcLdNcOa (sed add in mg) Oc (sed add in mg) OePcPd (sed add in mg) PgPo (sed add in mg) Ps (sed add in mg) RaRcRgUaUbUdVbVcVe (sed add in mg) Vf (sed add in mg) Vl (sed add in mg) Vm (sed add in mg) Vs (sed add in mg) VuVvVzWb 2 Γαΐω: πρὸς Γάϊον AhAqEcKc (in additione) Lc (in indice) Mb (in additione) OdPbPnPy (et add ἐπιστολὴ α. Γαΐῳ θεραπευτῇ)Ra (alia m) RdVaVb Γαΐῳ θεραπευτῇ om NcPm (sed add in mg) Pp (sed add in mg) θεραπευτῇ: θεραπευτὴν Rd (in indice) θεράποντι GbPf om AhAqEcOdPbPnRaRdVb, add ἐπιστολὴ Wc 3 post τὸ add μὲν PoRcUc 4 ἀφανίζουσιν: ἀφανίζουσαι Ja Ταῦτα: ταύτας Ud 5 ἐκλαβὼν: ἐκβαλὼν AcJbLePs (sed superscr ἐκλαβών) RaRgVzWb (sed corr supra l) λαβὼν Po (sed corr) om Uc ἀπόφησον: ἀπόφασιν Ja (sed corr) ἀποφοίτησον NcWb 6 ὄντων: ὄντως AcGbLdMcOeOfPgPmPpPsRcRgUbUc (e corr) VaVeVfVs (sed corr) VuVz γνῶσιν: γνῶσις AaAcAeFjGaGbJa (sed corr) NcOeOfPfPgPpPvRcRgUbUc (e corr) VeVfVlVrVsVzWb 7 αὐτοῦ: αὐτῷ Lc (sed corr) secundum καὶ om Aq (sed suppl incert m) Gb(?) NcUc (sed corr) VaVmWbWc καλύπτεται: κεκάλυπται HaUc (sed corr) Vm παντὶ — ἀποκρύπτεται om Rc 7/8 ἀποκρύπτεται — καὶ om Ja (sed suppl in mg) 8 ἰδὼν θεὸν coll GbKcPm

αὐτὸν ἑώρακεν, ἀλλά τι τῶν αὐτοῦ τῶν ὄντων καὶ γινωσκομένων· αὐτὸς δὲ ὑπὲρ νοῦν καὶ οὐσίαν ὑπεριδρυμένος, αὐτῷ τῷ καθόλου μὴ γινώσκεσθαι μηδὲ εἶναι, καὶ ἔστιν ὑπερουσίως καὶ ὑπὲρ νοῦν γινώσκεται. Καὶ ἡ κατὰ τὸ κρεῖττον παντελὴς ἀγνωσία γνῶσίς ἐστι τοῦ ὑπὲρ πάντα τὰ 1065 B
5 γινωσκόμενα.

1–5 Cf DN 108,6–110,10; 115,6–117,11; 134,7–135,9; 198,4–20; MTh 144,9–15; 145,7–14; Ep 5,162,3–10; Pl Sph 254a sq; Procl in Ti I 302 sq

---

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbFjGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMbMcNcOaOb OcOdOeOfPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVl VmVrVsVuVvVzWaWbWc v

---

1 ἑώρακεν: ἑωράκαμεν Va τι: τὰ MbPt (e corr?) post τι add κατὰ Pt (sed exp incert m) αὐτοῦ τῶν: αὐτῶν Oe (sed corr) τῶν alter om Uc 2 post καὶ add ὑπὲρ AqFaFbJa (sed corr) PbUcVmVs (sed eras) Wa v αὐτῷ: αὐτὸ AhGbKcPmVbVeVv αὐτῶν Lc (sed corr) om Rc τῷ: τὸ FbGbOcPmPy (sed corr?) RaRcUa om Vm 3 μηδὲ – γινώσκεται om Ja (sed suppl in mg) εἶναι: εἰδέναι AlUc ὑπερουσίως: ὑπερούσιος Vv ὑπουσίως PvWa v ἡ om Pf 4 παντελὴς ante κατὰ coll Pp τὰ om Ke (sed suppl supra l alia m) MbPtUcVbVmVv 5 γινωσκόμενα: γινωσκομένου UcVv

β
ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

1068 A Πῶς ὁ πάντων ἐπέκεινα καὶ ὑπὲρ θεαρχίαν ἐστὶ καὶ ὑπὲρ ἀγαθαρχίαν; Εἰ θεότητα καὶ ἀγαθότητα νοήσαις αὐτὸ τὸ χρῆμα τοῦ ἀγαθοποιοῦ καὶ
1069 A θεοποιοῦ δώρου καὶ τὸ ἀμίμητον μίμημα τοῦ ὑπερθέου καὶ ὑπεραγάθου, καθ' ὃ θεούμεθα καὶ ἀγαθυνόμεθα. Καὶ γὰρ εἰ τοῦτο ἀρχὴ γίνεται τοῦ θεοῦσθαι καὶ ἀγαθύνεσθαι τοὺς θεουμένους καὶ ἀγαθυνομένους, ὁ πάσης ἀρχῆς ὑπεράρχιος καὶ τῆς οὕτω λεγομένης θεότητος καὶ ἀγαθότητος, ὡς θεαρχίας καὶ ἀγαθαρχίας, ἐστὶν ἐπέκεινα, καθ' ὅσον ὁ ἀμίμητος καὶ ἄσχετος ὑπερέχει τῶν μιμήσεων καὶ σχέσεων καὶ τῶν μιμουμένων καὶ μετεχόντων.

3 Cf DN 122,1–5; Ph praem 40; id opif 8; Gr Nyss Pss titt I 1; id virg 10 (p 288,18 sqq) 5 Cf infra l 9–11; DN 112,14; 211,17; 212,13; CH 8,14 sqq; 20,1 sq; EH 75,3 sqq; Procl inst 122; 140; 142

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbFjGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMcNcOaObOcOdOeOfPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVlVmVrVsVuVvVzWaWbWc v

1 ante β add λόγος Hb, add ἐπιστολὴ Ve v, add ὁ αὐτὸς Fa β – αὐτῷ om Gb β om AcFa (sed suppl in mg) FbHaJaLaNcOcOePbPcPdPmPnPo (sed suppl in mg) PvUbUcVb (sed suppl in mg) VmVs (sed suppl in mg) VuVvVzWb β post αὐτῷ coll AaAeAqFjGaJbKaKeLcLdMaMcOaObOdOfPfPgPpPyRdUaUdVcVlWa 2 τῷ αὐτῷ: πρὸς τὸν αὐτόν Ve post αὐτῷ add Γαΐῳ Διονύσιος πρεσβύτερος Vs, add Γαΐῳ θεραπευτῇ v 3 πῶς: φώς Py (sed corr) καὶ om Ja (sed suppl supra l) θεαρχίαν: ἀγαθαρχίαν (?) Vf (sed corr) ἐστὶ – ἀγαθαρχίαν om Vf ὑπὲρ om Pv 4 θεότητα: θειότητα Ha post ἀγαθότητα add καὶ Oe (sed eras) νοήσαις: νοήσεις HaJa (scr νοήσις, sed corr) OcPyUaVe αὐτὸ τὸ: αὐτῷ τῷ Ha (e corr?) ἀγαθοποιοῦ: ἀγαθοῦ GbHa 4/5 θεοποιοῦ καὶ ἀγαθοποιοῦ coll Pv καὶ θεοποιοῦ om Aa (sed suppl alia m in mg) Ac (sed suppl alia m in mg) GaHaJa (sed corr in mg) JbLeOcRgVuVz 5 τοῦ: τὸ EcOdPnRc 6 ὃ: ὃν Fb post εἰ add τι Ud τοῦτο: τούτου KcPm (?) RcWa 7 τοῖς θεουμένοις καὶ ἀγαθυνομένοις AaAcAeAhAlFjGaGbKaKeLdLeMaMcOaObOcOdOeOfPdPfPgPoPpPsRcRgUbUeVaVfVlVsVuVz καὶ ἀγαθυνομένους om Ha 8 ἀρχῆς om Vv ὑπεράρχιος: ἱεράρχης Vv ἱεράρχιος KcPm (sed corr supra l) VbWa ὑπερούσιος Py (sed corr supra l) καὶ ἀγαθότητος om FbHa 9 καθ' ὅσον: καθὼς Gb ὁ om Pv v ἀμίμητος: μιμητός FaFb (scr μίμητος) ἄμικτος La 10 ἄσχετος: ὑπεράσχετος Ec ante σχέσεων add τῶν LdNcWb alter τῶν om Py (sed suppl supra l) post tertium καὶ add τῶν AqFaFbPbPcRdVe v

γ̄
ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

1069 B

« Ἐξαίφνης » ἐστὶ τὸ παρ' ἐλπίδα καὶ ἐκ τοῦ τέως ἀφανοῦς εἰς τὸ ἐκφανὲς ἐξαγόμενον. Ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ Χριστὸν φιλανθρωπίας καὶ τοῦτο οἶμαι τὴν θεολογίαν αἰνίττεσθαι, τὸ ἐκ τοῦ κρυφίου τὸν ὑπερούσιον εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἐμφάνειαν ἀνθρωπικῶς οὐσιωθέντα προεληλυθέναι. Κρύφιος δέ ἐστι καὶ μετὰ τὴν ἔκφανσιν ἤ, ἵνα τὸ θειότερον εἴπω, καὶ ἐν τῇ ἐκφάνσει. Καὶ τοῦτο γὰρ Ἰησοῦ κέκρυπται, καὶ οὐδενὶ λόγῳ οὔτε νῷ τὸ κατ' αὐτὸν ἐξῆκται μυστήριον, ἀλλὰ καὶ λεγόμενον ἄῤῥητον μένει καὶ νοούμενον ἄγνωστον.

---

3 Vide Mal 3,1; cf CH 53,1; Pl ep 7,341 c sq; id Prm 156 d sq; 164 d; id R 435 a; id Smp 210 e; Plot Enn V 3,17,29; VI 7,34,13; VI 7,36,18; Dam problem 405–412 (II, p 262–268) 4 Cf Ep 4,160,7 sq; Tit 3,4 4–5 Cf Lc 2,13; Mc 13,36; Act 9,3 = 22,6 5 Cf Plot Enn I 6,8,11; III 6,19,26; V 1,7,33 5–10 Cf DN 133,5 sqq; 135,2–9; EH 91,8–93,22; 102,8–16; MTh 146,7–9; Ep 4,160,3–12

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbFjGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMcNcOaObOcOdOeOfPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVvVzWaWbWcWd (usque ad 6 προεληλυθέναι lac hab) v

---

1 ante γ̄ add λόγος Hb, add ἐπιστολὴ Ve v γ̄ om AeEcHaKcLaOcPcPdPmPnPoPvUbUcVbVsVuVvWa 1/2 γ̄ – αὐτῷ om Vg (sed add in mg eadem m τοῦ αὐτοῦ Διονυσίου γ πρὸς Γάϊον θεραπευτὴν ἤτοι μόναχον) γ̄ coll post αὐτῷ AaAqFbFjGaGbJaJbKaKeLcLdMaMcOaObOdOeOfPbPfPgPpPyRdRgUaUdVcVlVmVzWbWc
2 post αὐτῷ add Γαΐῳ Διονύσιος πρεσβύτερος Vs, add Γαΐῳ v 3 post τοῦ add οἷον AaAcAeAlGaGbKaKeLaLc (sed exp) LdMaMcOaObOeOfPfPgPpPsPt (e corr) PvRgUbUcUeVcVfVlVsVuVz τέως: τε ὡς AcGbPfPsRgVfVz om PyVs (sed suppl in mg eadem m) ἀφανοῦς: ἀφανῶς EcPnRaPt (?, scr ἀφανος) ἐκφανὲς: ἐμφανὲς AqFaFbJa (sed corr) Lc (?) PbPcPmPoPsPvPyRdUaUcUdVg v 4 post τοῦτο add ὡς Gb 5 αἰνίττεται Ub τὸ: τοῦ Aq om Rc 6 ἐμφάνειαν: ἐκφάνειαν Ja (e corr) ἀνθρωπικῶς: ἀνθρωπίνως Od (qua v l) Pa post ἀνθρωπικῶς add τὸ Ua προσεληλυθέναι EcJaOd (sed trad προελ. qua v l) OePnPt (sed eras?) RaUaVz κρυφίως Ob 7 καὶ prius om Gb ἔκφανσιν: ἔκφασιν HaHbObRdVf (?, sed corr) ἤ: καὶ Vr om Va ἐν om Wa (sed suppl supra l) Wb τῇ om Al 8 κατ': τ' Oe αὐτὴν Fj 9 ἐξῆκται: ἐξῆπται Lc (sed corr) ἐξηγητέον Pm (v l in mg, rec m) Vr ἄρρητον: ἀνάρρητον AcPsRg 10 ἄγνωστον om Al

1072 A

δ̄
ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

Πῶς, φής, Ἰησοῦς, ὁ πάντων ἐπέκεινα, πᾶσίν ἐστιν ἀνθρώποις οὐσιωδῶς συντεταγμένος; Οὐ γὰρ ὡς αἴτιος ἀνθρώπων ἐνθάδε λέγεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ὡς αὐτὸ κατ' οὐσίαν ὅλην ἀληθῶς ἄνθρωπος ὤν. Ἡμεῖς δὲ τὸν Ἰησοῦν οὐκ ἀνθρωπικῶς ἀφορίζομεν· οὐδὲ γὰρ ἄνθρωπος μόνον – οὐδὲ ὑπερούσιος, εἰ ἄνθρωπος μόνον –, ἀλλ' ἄνθρωπος ἀληθῶς ὁ
1072 B διαφερόντως φιλάνθρωπος, ὑπὲρ ἀνθρώπους καὶ κατὰ ἀνθρώπους ἐκ τῆς ἀνθρώπων οὐσίας ὁ ὑπερούσιος οὐσιωμένος. Ἔστι δὲ οὐδὲν ἧττον ὑπερουσιότητος ὑπερπλήρης ὁ ἀεὶ ὑπερούσιος, ἀμέλει τῇ ταύτης περιουσίᾳ, καὶ εἰς οὐσίαν ἀληθῶς ἐλθὼν ὑπὲρ οὐσίαν οὐσιώθη καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον ἐνήργει τὰ ἀνθρώπου. Καὶ δηλοῖ παρθένος ὑπερφυῶς κύουσα καὶ ὕδωρ

3–161,10 Cf DN 134,7 sqq; EH 90,11–22; 93,11–22; Ep 3,159,4–10; Porph fr 261 (apud Nemesium Emes 3,138–144) 7–9 Cf DN 133,5–12; 135,1–9 10–12 Cf DN 134,7–136,12 12–161,2 Cf DN 133,5–12; Lc 1,26–38; 2,1–14; Mt 1,18–25; 14,25 sq. 32; Mc 6,48–51; Joh 6,19–21

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbFjGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMcNcOaObOc OdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVl VmVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 ante δ̄ add ἐπιστολὴ VeVg (e corr)v, add λόγος Hb (e corr) δ̄ om AcAeEcFaHaHb (sed suppl) KcOcPaPcPdUbUcVbVsVvVzWa 1/2 δ̄ – αὐτῷ om LaVg (sed suppl in mg) δ̄ coll post αὐτῷ AaAqFbFjGaGbJaJbKaKeLcLdMaMcOaObOdOeOfPbPfPgPpRdUaUdVcVlVmWbWcWd 2 post αὐτῷ add Γαΐῳ θεραπευτῇ v 3 ἔφη EcRaRc ἔφης Ah ἐστιν om PgPp ἀνθρώποις om Uc (sed suppl supra l) ἄνθρωπος RaUa (sed corr) οὐσιωδῶς om Ae (sed suppl in mg) 4 συντεταγμένοις Ma (sed corr) ὡς om EcHbJa (e corr) Ke (sed corr alia m supra l) Od (sed praeb qua v l in mg) PnPt (sed suppl supra l alia m) RaUd 5 ὡς: ὅλως Ja (sed exp ὅλ) αὐτὸς Pv v αὐτῷ Ve post αὐτὸ add τὸ Ud ἀληθῶς om Ha post ὢν coll Oc 6 οὐδὲ: οὔτε AhAqEcJa (e corr) PbPn (sed corr alia m) PtRaRd μόνος Rc post μόνον add ἀλλ' ἄνθρωπος ἀληθῶς Ke (sed extinx) 7 οὐδὲ: οὔτε AhAqEcJa (e corr) OdPbPnPtPyRaRd ὑπερούσιον Vf ὑπερουσίως EcJa (e corr) KeOdPnPtRa εἰ: ἢ v(cum permultis codd) om EcRcVe post εἰ add καὶ Vf οὐδὲ – μόνον om Uc (sed suppl in mg ?) μόνος Rc (sed corr per superscr) post ἄλλ' add ὡς Ja 8 primum ἀνθρώπους om Vu τῆς om PmWd post τῆς add τῶν AhAqEcFaFbHaJaJbLcLeMaOcOdPbPcPdPnPsPtPyRaRdUaUcUeVrWbWc 9 ὁ ὑπερούσιος om Pb (sed suppl sura l) ὑπερούσιος: ὑπερουσίως PaVs 10 ὁ om KaObWd ὁ ἀεὶ coll Ja (sed corr) ταύτης: ταύτῃ HaKc (sed corr in τοιαύτῃ) PfVbVvWa post περιουσίᾳ add ἀγαθότητι ἃς Lc (sed delend not) OdPn 11 καὶ prius om Va post οὐσίαν add ἀληθείας KcPm (sed corr) VbWa ἀληθῶς ἐλθὼν coll PgPp post ἐλθὼν add ὁ Fb οὐσιώθη: οὐσιώδη Oe καὶ alter om KcPmVbVvWa 12 ἐνεργεῖ PaRc post τὰ add τοῦ KeOc ὕδωρ ἄστατον coll Oc

ἅστατον ὑλικῶν καὶ γεηρῶν ποδῶν ἀνέχον βάρος καὶ μὴ ὑπεῖκον, ἀλλ' ὑπερφυεῖ δυνάμει πρὸς τὸ ἀδιάχυτον συνιστάμενον.

Τί ἄν τις τὰ λοιπὰ πάμπολλα ὄντα διέλθοι; Δι' ὧν ὁ θείως ὁρῶν ὑπὲρ νοῦν γνώσεται καὶ τὰ ἐπὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Ἰησοῦ καταφασκόμενα, δύναμιν ὑπεροχικῆς ἀποφάσεως ἔχοντα. Καὶ γάρ, ἵνα συνελόντες εἴπωμεν, οὐδὲ ἄνθρωπος ἦν, οὐχ ὡς μὴ ἄνθρωπος, ἀλλ' ὡς ἐξ ἀνθρώπων ἀνθρώπων ἐπέκεινα καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον ἀληθῶς ἄνθρωπος γεγονώς, καὶ 1072 C
τὸ λοιπὸν οὐ κατὰ θεὸν τὰ θεῖα δράσας, οὐ τὰ ἀνθρώπεια κατὰ ἄνθρωπον, ἀλλ' ἀνδρωθέντος θεοῦ, καινήν τινα τὴν θεανδρικὴν ἐνέργειαν ἡμῖν πεπολιτευμένος.

---

9 sq Cf DN 130,5–11; MTh 146,7 sq; Thdt pental (S 5,122; 73 A 11)

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbFjGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMbMcNcOa ObOcOdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVa (usque ad 8 λοιπὸν) VbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 ἅστατον om Wb post ἅστατον add καὶ Ua (sed corr) ἀνέχον: ἔχον Wb ἀνέχον βάρος coll Vu 2 πρὸς τὸ om Ja (sed suppl supra l) ἀδιάχυτον: ἀδιάλυτον Od (qua v l in mg) Pa συνιστάμενον: ἱστάμενον Oe 3 ὄντα om Py (sed suppl supra l incert m) ὧν: ὃν Pa (e corr) θείως: θεῖος EcFbGbHbKcLe (e corr?) Pb (scr θεῖως, sed corr) PfPmPs (sed corr) Pt (?, sed corr) PyUdVb (sed corr) VgVs (?, sed corr) Wa 4 ἐπὶ: ὑπὲρ Vb ἐπὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ: ὑπὲρ τῆς φιλαντρωπίας KcPm (sed corr) Wa 5 ὑπεροχικῆς: ὑπεροχικῶς KcPm (sed corr) UbVbVuWa ἀποφάσεως: ἀναβάσεως Mc ἐμφάσεως Of 6 ante οὐδὲ add καὶ Pf ὡς alt: θεὸς EcLc (sed del) OdPnPt (?, sed corr) Ra alter ἀνθρώπων om AqJa 7 post ἄνθρωπος add γε Pm (sed del) post γεγονώς add ἀληθῶς Pm (sed del) 7/8 καὶ alter – δράσας om NcWb (sed lac not) 8 οὐ – ἀνθρώπεια om Py (sed suppl in mg eadem m) δράσας ante τὰ coll Ja (sed corr) οὐ: οὔτε AqEcFbJaLc (sed corr) OdPaPbPnPtRaRcRd τὰ om Rd ἀνθρώπεια: ἀνθρώπινα AhAlFjKcKeLaLcOcOd (qua v l supra l) PaPcPmPo (sed corr supra l) RcUaUeVbVgVmVrVvWaWb 10 πεπολιτευμένος: πολιτευσάμενος Ke

1073 A

ε̄
ΔΩΡΟΘΕΩΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΙ

Ὁ θεῖος γνόφος ἐστὶ τὸ «ἀπρόσιτον φῶς», ἐν ᾧ κατοικεῖν ὁ θεὸς λέγεται, καὶ ἀοράτῳ γε ὄντι διὰ τὴν ὑπερέχουσαν φανότητα καὶ ἀπροσίτῳ τῷ αὐτῷ δι' ὑπερβολὴν ὑπερουσίου φωτοχυσίας. Ἐν τούτῳ γίγνεται πᾶς ὁ θεὸν γνῶναι καὶ ἱδεῖν ἀξιούμενος, αὐτῷ τῷ μὴ ὁρᾶν μηδὲ γινώσκειν· ἀληθῶς ἐν τῷ ὑπὲρ ὅρασιν καὶ γνῶσιν γιγνόμενος τοῦτο αὐτὸ γιγνώσκων, ὅτι μετὰ πάντα ἐστὶ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ νοητά, καὶ προφητικῶς ἐρῶν· «Ἐθαυμαστώθη ἡ γνῶσίς σου ἀπ' ἐμοῦ, ἐκραταιώθη, οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς αὐτήν».

Ὥσπερ οὖν καὶ ὁ θεῖος Παῦλος ἐγνωκέναι τὸν θεὸν λέγεται γνοὺς αὐτὸν

---

2 Cf CH 48,23; EH 72,1.10; 110,17; 111,1.8; 115,6.15; 123,3.6 3–163,5 Cf MTh 142,13–143,7; Ep 1 passim 3 Vide I Tim 6,16; cf Ex 20,21 4/5 Cf DN 196,11 sq; MTh 142,10 9 sq Vide Ps 138,6

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMcNcOaObOc OdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVbVcVeVfVlVmVr VsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 ante ε̄ add ἐπιστολὴ OdVe v, add λόγος Hb ε̄ om AcHaJbKcKeLaMcOcOePaPcPdPmPnPvUaUbUcUdVbVcVrVsVuVvWa 1/2 ε̄ post λειτουργῷ coll AaAeAqFbGaJaKaLcLdMaNcOaObOdOfPbPfPgPpRdVlVmWbWcWd 2 Δωροθέῳ λειτουργῷ: Πρὸς Δωρόθεον λειτουργόν Rd (in indice) post λειτουργῷ add Διονύσιος πρεσβύτερος Vs, add τοῦτ' ἔστι διακόνῳ Oa (e corr) ObUd (pro glossa habui) 3 κατοικεῖν post θεὸς coll KcPmVbVvWa λέγεται ante ὁ coll La 4 ὑπερέχουσαν: ὑπερουσίαν EcHbJa (e corr) ObOd (sed trad ὑπερεχ. qua v l) PnRa φανότητι Ja (sed corr) 5 τῷ om Aq (sed suppl supra l) Rc δι': διὰ τὴν v post ὑπερβολὴν add καὶ Wd, add τῆς v φωτοβλυσίας Od (sed trad φωτυχυσ. qua v l) Pa 6 πᾶς om KcPm (sed suppl supra l, rec m?) VbVvWa θεὸν: θεὸς Pa (e corr?) om Ue (sed suppl supra l) αὐτῷ: αὐτὸ AhAqKcOePbPfPmRdVbVeVf (e corr) VvWa τῷ: τὸ FbHbKePmRdUaWc μὴ ὁρᾶν: ὑπερορᾶν Gb 7 ἀληθῶς ante γιγνόμενος coll Gb ἐν τῷ om Pt (sed suppl in mg) Ra καὶ γνῶσιν om Gb γιγνόμενος: γινωσκόμενος NcWb τοῦτο: τούτω Wb (sed corr) 8 μετὰ: μὴ τὰ KcVbVvWa (sed trad et μετὰ qua v l) πάντα: ταῦτα EcGaHbOaObOdPmPt (e corr) ἐστὶ τὰ om Oc (sed suppl supra l) αἰσθητὰ – νοητά: νοητὰ καὶ αἰσθητά Aq τὰ om AhAqEcHbKeLdNcObOdPbPnPoPtPy (sed suppl supra l) RaRdWb 9 ἐρῶν: ὁρῶν AlOd (qua v l) ἐρῶ PcRdWc post ἐρῶν add ὅτι Gb σου om Aa (sed suppl supra l) Pt (sed corr) Ra ἀπ':ἐξ AqFaFbHaJa (sed corr) JbKcKeLcLeMaOcPaPbPc (sed corr) PdPmPo (sed corr) RcUaUcVbVsVvWaWbWc v post ἐμοῦ add καὶ FbJa (sed del) ἐκραταιώθη: ἐκραταιώθην Pg 10 δύνωμαι: δύναμαι (scr δύναμε) Ja (sed corr) πρὸς: πρὸ Gb (?) Hb 11 ὥσπερ – αὐτὸν om Ja (sed not lac) καὶ om Wb

ὑπὲρ πᾶσαν ὄντα νόησιν καὶ γνῶσιν, διὸ καὶ ἀνεξιχνιάστους εἶναι τὰς 1073 B
ὁδοὺς αὐτοῦ φησι καὶ « ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ » καὶ ἀνεκδιηγή- 1076 A
τους τὰς δωρεὰς αὐτοῦ καὶ τὴν εἰρήνην αὐτοῦ ὑπερέχουσαν « πάντα
νοῦν », ὡς εὑρηκὼς τὸν ὑπὲρ πάντα καὶ τοῦτο ὑπὲρ νόησιν ἐγνωκώς,
ὅτι πάντων ἐστὶν ἐπέκεινα πάντων αἴτιος ὤν.

2 Vide Rm 11,33 2 sq Cf II Cor 9,15; Phil 4,7 3 sq Vide Phil 4,7 4 sq Cf Procl inst 7—13; 57—65; 75—86 et al

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMcNcOaObOc OdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVbVcVeVfVlVmVr VsVuVvVzWaWbWcWd v

1 ὄντα om Pp καὶ γνῶσιν om PaPo (sed suppl supra l) alter καὶ om Ae ante εἶναι add αὐτοῦ OdPn 2 ἀνεξερεύνητα: ἀνεξεραύνητα EcLcOd (qua v l supra l) PaPnVr αὐτοῦ om Rc 4 εὑρηκὼς: εἰρηκὼς Gb (?) Vf post πάντα add νοῦν Py (et iterav ὡς – πάντα) Rc τοῦτο: τοῦτον PpPy post ὑπὲρ add πᾶσαν Ld 5 ὤν om Wc

1077 A

ϛ̄
ΣΩΠΑΤΡΩΙ ΙΕΡΕΙ

Μὴ τοῦτο οἵου νίκην, ἱερὲ Σώπατρε, τὸ εἰς θρησκείαν ἢ δόξαν ὑβρίσαι μὴ ἀγαθὴν φαινομένην· οὐδὲ γάρ, οὐδ' εἰ κεκριμένως αὐτὴν ἐξελέγξεις, ἤδη τὰ Σωπάτρου καλά· δυνατὸν γὰρ καὶ σὲ καὶ ἄλλους ἐν πολλοῖς τοῖς ψεύδεσι καὶ φαινομένοις, ἓν ὃν καὶ κρύφιον, τὸ ἀληθὲς λανθάνειν. Οὐδὲ γάρ, εἴ τι μὴ ἐρυθρόν, ἤδη λευκόν· οὐδέ, εἴ τις μὴ ἵππος, ἐξ ἀνάγκης ἄνθρωπος.

Οὕτω δὲ ποιήσεις ἐμοὶ πειθόμενος· ἀφέξῃ μὲν τοῦ καθ' ἑτέρων λέγειν,
1077 B ὑπὲρ ἀληθείας δὲ ὄντως ἐρεῖς, ὡς πάντη εἶναι ἀνεξέλεγκτα τὰ λεγόμενα.

---

2 Cf Act 20,4; Rm 16,21 3–10 Cf Ep 7,165,3–166,6 10 Cf Procl theol plat II 11 (p 65,16–20)

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMcNcOaOb OcOdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVbVcVeVfVlVm (usque ad 9 ἑτέρων) VrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 ante ϛ̄ add ἐπιστολὴ JaVe v, add λόγος Hb ϛ̄ om AcFa (sed suppl in mg) HaJbKcKeLaOcOdPaPcPdPgPmPnPoPvRgUbUcVbVcVmVrVsVuVvVz 1/2 ϛ̄ coll post ἱερεῖ AaAqFbGaJa (et add ἐπιστολὴ) KaLcLdMaNcOaObOfPbPfPm (e corr) PpRdUdVlWaWbWcWd 2 Σωπάτρῳ: Σωσιπάτρῳ AlJa (sed corr) Lc (sed corr) Od (qua v l) PaPfPyRcUaUeVf (sed corr?) Wb v post ἱερεῖ add Διονύσιος πρεσβύτερος Vs ἀντὶ τοῦ πρεσβυτέρῳ Ka (et iterav ἱερεῖ) ObPp (pro glossa habui) 3 νίκην om Ja (sed suppl supra l) Σώπατρε: Σωσίπατρε AlLc (sed corr) PaPfPyRcUaVf v ὑβρίσαι: ὑμνῆσαι Od (sed corr) 4 μὴ om Pa (sed suppl supra l) οὐδ': οἰδ' Od (sed trad οὐδ' qua v l) PnRa οὐ Gb (sed corr) Ud om Oc κεκριμένως: κεκριμένην Od (qua v l) Pa κεκρυμμένως Ga (scr κεκρυμένως) Pm ἐλέγξεις (scr plerumque ἐλέγξῃς) AhLc (sed corr) PaPo (sed corr) RcVs (sed corr) ἐλέγχῃς VlWc 5 Σωπάτρου: Σωσιπάτρου AlHaHbPfUaUeVbVc v Σωπάτρῳ PbWb alter καὶ om NcWb (sed suppl) ἄλλοις AeOe ἐν om Pa πολλοὺς Pa 6 ἓν ὄν: αἰνεῖν Rc λανθάνειν: μανθάνειν Nc 7 εἰ – οὐδέ om Py (sed suppl in mg) ἤδη: ἢ Rc οὐδὲ: om Pa τι Vs (sed corr) 9 δὲ: δὴ Ha ποιήσεις ἐμοὶ coll Pc τοῦ: τὰ Wa ἑτέρου PsVf 10 οὕτως EcOd (sed corr) PnRaUa v πάντα Le

ζ̄
ΠΟΛΥΚΑΡΠΩΙ ΙΕΡΑΡΧΗΙ

〈1〉 Ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα πρὸς Ἕλληνας ἢ πρὸς ἑτέρους εἰπών, ἀρκεῖν οἰόμενος ἀγαθοῖς ἀνδράσιν, εἰ τὸ ἀληθὲς αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ δυνήσοιντο καὶ γνῶναι καὶ εἰπεῖν, ᾗ ὄντως ἔχει. Τούτου γάρ, ὅ τί ποτέ ἐστι, κατὰ νόμον 1077 C ἀληθείας ὀρθῶς ἀποδεικνυμένου καὶ ἀκραιφνοῦς ἑστηκότος πᾶν τὸ ἑτέρως ἔχον καὶ τὴν ἀλήθειαν προσποιούμενον ἐξελεγχθήσεται καὶ ἕτερον ὂν τοῦ ὄντως ὄντος καὶ ἀνόμοιον καὶ δοκοῦν ἐκεῖνο μᾶλλον ἢ ὄν. Περιττὸν οὖν ἐστι τὸν ἀληθείας ἐκφάντορα πρὸς τούτους ἢ ἐκείνους διαμάχεσθαι. Λέγει γὰρ ἕκαστος αὐτὸς ἔχειν τὸ νόμισμα τὸ βασιλικόν – καὶ ἴσως γε ἔχει τι μορίου τινὸς τοῦ ἀληθοῦς ἀπατηλὸν εἴδωλον. Καὶ εἰ τοῦτον ἐλέγξεις, ὁ ἕτερος καὶ αὖθις ὁ ἄλλος περὶ τοῦ αὐτοῦ φιλονεικήσει. Τοῦ δ' ἀληθοῦς 1080 A

---

2 Cf Ign Eph 21,1; id Magn 15; id Polyc inscr; 7,3; 8,2; Polyc ep inscr; MPolyc passim 3–166,6 Cf Ep 6, passim 6–8 Cf Pl R 508 d–509 b; id Ti 29 c 9–11 Cf Mt 22,19–21

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMb (a 4 ἀνδράσιν) McNcOaObOcOdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVbVc VeVfVgVlVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 inscr om Vg (sed suppl supra l) ante ζ̄ add ἐπιστολὴ PvVeVg (τοῦ αὐτοῦ ἐ.) v κεφάλαιον JaNc λόγος Hb ζ̄ om AcAeKeLaMcOcOdOePaPcPdPgPnRaUbUcVuVv ζ̄ om sed suppl in mg (incert m) FaGaHaJbKcPmPoVbVgVsWa ζ: τοῦ αὐτοῦ Ua 1/2 ζ̄ post ἱεράρχῃ coll AaAqFbGaGbJaKaLcLdMaNcOaObOfPbPfPm (e corr) PpRdUdVfVgVlWbWcWd 2 post ἱεράρχῃ add Διονύσιος πρεσβύτερος Vs 4 οἰόμενος: ἰώμενος Ga ἀγαθοῖς: ἀγαθὸς Rc (sed corr) εἰ: εἰς Vf (sed corr) αὐτὸ: αὐτοῦ Ja (sed corr) Od (qua v l, supra l) Pa δυνήσοιντο: δυνήσαιντο OcPf δυνήσονται Pg καὶ om Pt (sed suppl) Ra 5 ἔχει: ἔχειν Ja (sed corr) Τούτου: τοῦτο Aq (sed corr) LcPaRcRdVs (sed corr) 6 ἀληθείας ὀρθῶς: ἀληθῶς Lc (sed corr in mg, alia m) ἀκραιφνοῦς: ἀκραιφνῆ Wa ἀκραιφνῶς Pc 7 καὶ prius om UcWd (sed suppl) προσποιούμενον: προποιούμενον Ma (sed corr) ἐξελεγχθήσεται: ἐλεγχθήσεται AcAhAqEcFbJaKcLcOdPaPbPcPdPmPnPoPs (sed corr) PtRaRcRdRgUcVbVfVgVrVs (sed corr) VzWa ὂν om PaVf 8 ὄντως om HaRc alter καὶ om Vg καὶ – ὄν om Ha οὖν om Pv 9 τὸν: τὴν Pa τὸ Vu post τὸν add τῆς Vg 10 ἕκαστος αὐτὸς coll Lc (sed corr) Oc αὐτὸς: αὐτῶν Po om Pa primum τὸ om Rc alter τὸ om HaJa (sed suppl) βασιλικὸν: βασικὸν Vu γε om RcWb 11 μορίου: μηλίου Pa (?, e corr) ἀπατηλὸν om Pt (sed suppl) τοῦτον: τοῦτο EcHbObOd (qua v l) PnPt (sed corr) RaRcVfVs (sed corr) ἐλέγξεις: ἐξελέγξεις Pc (scr -έγξης) VbVuVv (sed corr) ante ὁ add καὶ Py ὁ om Pp 12 καὶ om NcPy (sed suppl incert m supra l) WbWc καὶ – ἄλλος om Od (sed praeb καὶ αὖθις ἕτερος ὁ qua v l in mg) Pn ὁ ἄλλος coll Pa om Wc ἄλλος: ἕτερος EcPaRa τοῦ om Oc post φιλονεικήσει add καὶ AqEcOdPbPnPtRaRd δ' om AqEcOd (sed praeb καὶ qua v l) PbPnPtRa ἀληθοῦς: ἀληθῶς Pa

αὐτοῦ τεθέντος ὀρθῶς λόγου καὶ πρὸς τῶν ἄλλων πάντων ἀνεξελέγκτου μείναντος πᾶν τὸ μὴ οὕτω κατὰ πάντα ἔχον αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ τῇ ἀηττήτῳ στάσει τοῦ ὄντως ὄντος ἀληθοῦς καταβάλλεται. Τοῦτο μὲν οὖν, ὡς οἶμαι, καλῶς ἐγνωκὼς οὐκ ἔσπευσα πρὸς Ἕλληνας ἢ πρὸς ἑτέρους εἰπεῖν, ἀλλ' ἱκανόν μοι – καὶ τοῦτο θεὸς δοίη! – περὶ ἀληθείας εἰδέναι πρῶτον, ἔπειτα εἰδότα, ὡς χρή, λέγειν.

〈2〉 Σὺ δὲ φῄς λοιδορεῖσθαί μοι τὸν σοφιστὴν Ἀπολλοφάνη καὶ πατραλοίαν ἀποκαλεῖν, ὡς τοῖς Ἑλλήνων ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας οὐχ ὁσίως
1080 B χρωμένῳ. Καίτοι πρὸς αὐτὸν ἡμᾶς ἦν ἀληθέστερον εἰπεῖν, ὡς Ἕλληνες τοῖς θείοις οὐχ ὁσίως ἐπὶ τὰ θεῖα χρῶνται διὰ τῆς σοφίας τοῦ θεοῦ τὸ θεῖον ἐκβάλλειν πειρώμενοι σέβας. Καὶ οὐ τὴν τῶν πολλῶν ἔγωγέ φημι δόξαν τοῖς τῶν ποιητῶν προσύλως καὶ ἐμπαθῶς ἐναπομενόντων καὶ « τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα » λατρευόντων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς Ἀπολλοφάνης οὐχ ὁσίως τοῖς θείοις ἐπὶ τὰ θεῖα χρῆται· τῇ γὰρ τῶν ὄντων γνώσει, καλῶς λεγομένῃ πρὸς αὐτοῦ φιλοσοφίᾳ καὶ πρὸς τοῦ θείου Παύλου σοφίᾳ

7/8 Cf Pl Sph 241 d 3; Act Joh 48–54 11 sqq Cf CH 13,13 sqq; 15,21–16,13; 59,5 sqq; MTh 142,13–15 12 sq Vide Rm 1,25; cf Sap 13–15; Clem prot 63,4 sq 15 sq Cf 1 Cor 1,21.24; 2,7; Eph 3,10

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMbMcNcOaObOc OdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVa (a 4 ἔσπευσα) Vb VcVeVfVgVlVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 τεθέντος: προτεθέντος Pv ὀρθῶς: ὀρθοῦ Ja (sed corr) Ke (sed corr) NcWb πρὸς: πρὸ AqFbPbRdUc πάντων: ἁπάντων KcNcPmPoPvVbVgVvWa 3 ὄντως: ὄντος EcOdPcPn ὄντως ὄντος coll Al ὄντος om Ac (sed suppl in mg) AhAlAqEcFa-FbHbJaKcLc (sed suppl in mg) MbOaOcPaPbPcPdPmPnPtPyRaRcUaUcUdUe (sed suppl in mg) VbVeVgVuVvWa v οὖν om Ja ὡς om NcWb 4 ἔσπευσα: ἔπαυσα AeAqRd ἢ: ἃ Wa (sed corr supra l incert m) alter πρὸς om Gb 5 post τοῦτο add εἰ AlUe θεὸς δοίη coll Vu εἰδέναι πρῶτον coll Pv 6 χρή: ἐχρῆν AqEcLc (sed corr) MbOd (scr ἔχρη) PbPtRaRd 7 Σύ: οὐ Od (qua v l, in mg) Pa (?) φῄς: ἔφης Pf μοι om Od (sed suppl supra l) πατραλοίαν: πατρολογίαν Pa 8 ἀποκαλεῖν: ἐγκαλεῖν Lc τοῖς: τῶν Pa ὁσίως: οὐσίως Ga 9 χρωμένῳ: χρώμενοι Vc ἡμᾶς ἦν coll AqPbPvRdUb ἦν om Gb 9/10 Ἕλληνες – ὁσίως om Pn (sed suppl in mg eadem m) ὁσίως: οὐσίως Ga 10 ἐπὶ: ἔπειτα EcRa τὰ om Of 11 ἐκβάλλειν: ἐκβαλεῖν PfVe βάλλειν Lc (sed corr) οὐ: οὕτω Od (qua v l) Pa (?) τὴν om EcJaPn (sed suppl supra l) Pt (sed suppl in mg) Ra τῶν om AqHaHbJbKeLcLeMaObOcOePbPcPmPoPsRdUcVaVbVfVgVrVs (sed suppl postea) Vv-WaWbWc πολλῶν: πολλὴν Od (qua v l) OePa ἔγωγε: ἐγώ Oe φημι: μοι Vu 12 τῶν om Pf τῶν – ἐμπαθῶς om Hb ποιητῶν: ποιητοῖς Pf 12/13 καὶ – λατρευόντων om Ra 13 post αὐτὸς add ὁ Od (sed extinx) 14 ὁσίως: οὐσίως Ga ὁ θεῖος Mc ἐπὶ – θεῖα om Pv (sed suppl in mg) post γὰρ add τῇ Pa τῶν om Hb (sed suppl) 15 καλῶς om Vg φιλοσοφίᾳ – σοφίᾳ om Vu (homoiot?)

θεοῦ κεκλημένη, πρὸς τὸν αἴτιον καὶ αὐτῶν τῶν ὄντων καὶ τῆς γνώσεως αὐτῶν ἐχρῆν ἀνάγεσθαι τοὺς ἀληθεῖς φιλοσόφους.

Καὶ ἵνα μὴ τὴν ἄλλων ἢ τὴν αὐτοῦ παρὰ τὸ δοκοῦν ἐξελέγχοιμι δόξαν, ἔδει συνιδεῖν Ἀπολλοφάνη, σοφὸν ὄντα, μὴ ἂν ἄλλως ποτὲ δυνηθῆναι τῆς οὐρανίας τι παρατραπῆναι τάξεως καὶ κινήσεως, εἰ μὴ τὸν τοῦ εἶναι 1080 C αὐτὴν καὶ συνοχέα καὶ αἴτιον ἔσχεν εἰς τοῦτο κινοῦντα, τὸν ποιοῦντα πάντα καὶ μετασκευάζοντα κατὰ τὸν ἱερὸν λόγον. Πῶς οὖν οὐ σέβει τὸν ἐγνωσμένον ἡμῖν κἀκ τούτου καὶ ὄντως ὄντα τῶν ὅλων θεόν ἀγάμενος αὐτὸν τῆς παναιτίου καὶ ὑπεραῤῥήτου δυνάμεως; Ὅταν ἥλιος ὑπ' αὐτοῦ καὶ σελήνη κατὰ δύναμιν καὶ στάσιν ὑπερφυεστάτην ἅμα τῷ παντὶ πρὸς τὸ πάντη ἀκίνητον ὁρίζωνται καὶ εἰς μέτρον ἡμέρας ὅλης ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἑστᾶσι τὰ πάντα σημείων· ἤ, τὸ τούτου γε πλεῖον, εἴπερ τῶν ὅλων καὶ

---

6 sq Cf Am 5,8; Gen 1,1; Dan 2,21 et al 9 sqq Cf Jos 10,12–14; Sirach 46,4

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMbMcNcOaObOc OdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVl Vm (a 8 ἡμῖν) VrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 κεκλημένη: κεκληρωμένη FaFbJa (sed corr) UcUd καὶ – ὄντων Mc (sed suppl in mg) αὐτῶν: αὐτὸν Hb (sed corr) Ja (sed corr) Va (sed corr) Wa 2 τοὺς ἀληθεῖς: τῆς ἀληθείας MbPt ἀληθεῖς:ἀληθείας Nc 3 τὴν om FaVg post τὴν add τῶν AeFaKcKe (e corr?) PmUeVgWa v δόξαν ante παρὰ coll Pp τὸ om Vz ἐξελέγχοιμι: ἐξελέγχει μοι Ja (sed corr in -εγχοι supra l) Pf v ἐξελέγχοι τι Pa ἐξελέγχοι EcPn (sed corr) Pt (sed corr) Ra 4 ἄλλως: ἄλλωι Vr ἄλλ' ὡς Rc 5 post παρατραπῆναι add τι PyVe τι ante τῆς coll AcAeMaPsRgUaUeVfVzWbWc τι om GaGbHbKe (sed suppl supra l) MbOaObOdPaPfPmPy (e corr) post τι add ποτε AqEcLc (sed extinx) OdPbPnRaRc παρατραπῆναι: μεταχθῆναι Lc (sed corr in mg) Od (qua v l in mg) Pa τάξεως: στάσεως Oa 6 primum καὶ om AcOcPdPsUaUb (sed suppl) VfVz συνοχέα: εὐνοχέα Od (qua v l in mg) Pa alter καὶ om Gb (sed suppl in mg) 6/7 τὸν – πάντα om Hb (sed suppl in mg) 7 ante πάντα add τὰ GaOaPmVbWaWd v κατὰ om Ha οὖν om Rc οὐ:εὐ EcPbPnRaRd om AqJa (sed corr) Od (sed suppl) Vc (sed suppl) Wb (suppl supra l) σέβει: εὐσεβεῖ AqJa (sed corr) Od (sed corr) PtVb (sed corr) 7/8 τὸν ἐγνωσμένον: τῶν ἐγνωσμένων PtVb (sed corr) 8 καὶ om Lc (sed suppl) NcWb τῶν: τὸν HaPaPgPm (sed corr) PpUbUcVu (sed corr) ὅλων: ὄντων Lc (sed corr) OeRc ὄντως Pa (sed corr) 9 τῆς παναιτίου: παναίτιον Rc post ὅταν add ὁ EcLc (sed extinx) MbOdPnPtRaRcUa ὑπ': ἐπ' Vu 10/11 πρὸς – πάντη om Rc πρὸς – ἀκίνητον om Ja (sed suppl in mg) 11 ὁρίζονται AhAl et multa alia mss εἰς μέτρον om Py τῶν αὐτῶν: τὸν αὐτὸν, sed corr JaJbRc 12 ἑστᾶσι: ἱστᾶσι HaJbKcLe (sed corr) Ma (sed corr) NcPcPmRaUdVbVvWaWbWc ἱστῶνται Oc τὰ om Ve σημείων: σημεῖον OdPn ἢ: καὶ Va ἢ τὸ om Pf τούτου: τοσούτου Kc om AhEcLc (sed suppl) Le (sed suppl) Od (sed suppl supra l) PnPt (sed suppl supra l) Ra γε: τε Ve post εἴπερ add καὶ Pv ὅλων: ἄλλων AhEcJaLc (sed corr) Od (sed praeb ὅλων qua v l) Pg (sed corr) PnPt (sed corr) Ra καὶ τῶν coll Pf

τῶν κρειττόνων καὶ περιεχόντων, οὕτω φερομένων, οὐ συμπεριήγετο τὰ περιεχόμενα· καὶ ὅταν ἄλλη τις ἡμέρα κατὰ συνέχειαν σχεδὸν τριπλα-
1080 D σιάζηται καὶ ἐν εἴκοσι ταῖς πάσαις ὥραις ἢ τὸ πᾶν τοσούτου χρόνου φορὰς ἐναντίας ἀναποδίζῃ καὶ ἐπαναστρέφῃ ταῖς οὕτως ἄγαν ὑπερφυεστάταις ἀντιπεριαγωγαῖς ἢ ὁ ἥλιος ἰδίῳ δρόμῳ τὴν πεντάτροπον αὐτοῦ κίνησιν ἐν ὥραις δέκα συνελών, ἀναλυτικῶς αὖθις ὅλην αὐτὴν ἐν ταῖς ἑτέραις δέκα καινήν τινα τρίβων ὁδὸν ἀναποδίζῃ. Τοῦτο δὴ τὸ καὶ
1081 A Βαβυλωνίους εἰκότως ἐκπλῆξαν καὶ μάχης ἐκτὸς τῷ Ἐζεκίᾳ καθυποτάξαν, ὡς ἂν ἰσοθέῳ τινὶ καὶ ὑπερέχοντι τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ οὐ δήπου φημὶ τὰς ἐν Αἰγύπτῳ μεγαλουργίας ἢ ἄλλας τινὰς ἀλλαχοῦ θεοσημείας γεγενημένας, ἀλλὰ τὰ κοινὰ καὶ οὐράνια καὶ ἐν τῷ παντὶ καὶ πᾶσι θριαμβευθέντα.

Φήσει δὲ πάντως Ἀπολλοφάνης οὐκ εἶναι ταῦτα ἀληθῆ. Μάλιστα μὲν οὖν τοῦτο ταῖς Περσῶν ἱερατικαῖς ἐμφέρεται φήμαις, καὶ εἰσέτι μάγοι τὰ μνημόσυνα τοῦ τριπλασίου Μίθρου τελοῦσιν. Ἀλλ' ἐξέστω αὐτῷ τούτοις

---

2 sqq Cf IV Reg 20,8–12; Jes 38,7 sq 6–9 Cf Jes 39,1 9 sq Cf Ex 7–12 (praes 10,21–23)

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMbMcNcOaObOc OdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVl VmVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 τῶν om AlUdVa ante περιεχόντων add τῶν LdMaNcUbWbWc 2 ἡμέρα: ἡμέραν Hb τριπλασιάζηται: τριπλασιάζεται AhEcFbHaHbJaKeLcMbOePaPcPnPtRaRc-VmVrVs (sed corr) 4 ἀναποδίζῃ καὶ ἐπαναστρέφῃ: ἀναποδίζει καὶ ἐπαναστρέφει AcAhAl et permulta alia mss ἀναποδίζῃ: ἀποδείξῃ Ga 5 ἢ om AcAeLcPaPs (sed suppl) Pt (sed suppl) RaRg ὁ om Va post ἥλιος add ἐν AaAeGaKaKeLaLdMc-OaObUbVcWd πεντάτροπον: τετραπεντάτροπον Lc (sed corr) αὐτοῦ: αὑτοῦ Pa (?) Pd v 6 ante αὖθις add καὶ Rc ὅλην om Vg ὅλην αὐτὴν coll Ld αὐτὴν: τὴν Pa post αὐτὴν add τὴν KcPmVb 7 τινα: τὴν Ha om Vv ὁδὸν om Pt (sed suppl) RaUc (sed suppl) Vr ἀναποδίζῃ: ἀναποδίζει AcAeAl et permulta alia mss τὸ om Gb (sed suppl supra l, alia m?) JbKe (sed suppl) LaPfVr τὸ καὶ coll Oe (sed corr) post καὶ add τὸ PgPp 8 εἰκότως om Ae (sed suppl) HbKe (sed suppl) NcObPo (sed suppl) Wb post ἐκτὸς add ἐν Pm τῷ: τοῦ Vu Ἐζεκίᾳ: Ἰεζεκίᾳ PaPm 10 ἐν – τινὰς om Py (sed suppl in mg) ἢ: καὶ Va ἄλλας τινὰς om KcPm (sed suppl supra l) VbVvWa post τινὰς add ἢ Vg 11 τὰ om McOa καὶ om Oe τῷ om Uc ante πᾶσι add ἐν PaPbUc 13 φήσει: φησὶ AaAeAhEc-FaFbGaHaHbJaJbKaKeLaLcLeMaMbMcOaObOcOdPaPdPnPtRaRcVbVcVlVmWbWcWd v δὲ om AqPbRd post πάντως add ὁ RcVr ταῦτα: τὰ αὐτὰ Pa 14 οὖν: οὕτω Rc om Ue ἐμφέρεται: ἐκφέρεται Pt (?), sed corr) Py (scr ἐκφαίρ-) ἐμφαίνεται Vu φήμαις: μνήμαις Od (qua v l) Pa 15 Ἀλλ' – ἀπιστεῖν (169,1) om KcPm (sed suppl in mg) Vb (sed suppl in mg) Wa αὐτῷ om Vv αὐτῷ τούτοις coll Pg

διὰ τὴν ἄγνοιαν ἢ τὴν ἀπειρίαν ἀπιστεῖν. Εἰπὲ δὲ αὐτῷ· Τί λέγεις περὶ τῆς ἐν τῷ σωτηρίῳ σταυρῷ γεγονυίας ἐκλείψεως; Ἀμφοτέρω γὰρ τότε κατὰ Ἡλιούπολιν ἅμα παρόντε καὶ συνεστῶτε παραδόξως τῷ ἡλίῳ τὴν σελήνην ἐμπίπτουσαν ἑωρῶμεν — οὐ γὰρ ἦν συνόδου καιρός —· αὖθίς τε αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἐνάτης ὥρας ἄχρι τῆς ἑσπέρας εἰς τὸ τοῦ ἡλίου 1081 B
διάμετρον ὑπερφυῶς ἀντικαταστᾶσαν. Ἀνάμνησον δέ τι καὶ ἕτερον αὐτόν· οἶδε γάρ, ὅτι καὶ τὴν ἔμπτωσιν αὐτὴν ἐξ ἀνατολῶν ἑωράκαμεν ἀρξαμένην καὶ μέχρι τοῦ ἡλιακοῦ πέρατος ἐλθοῦσαν, εἶτα ἀναποδίσασαν καὶ αὖθις οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ καὶ τὴν ἔμπτωσιν καὶ τὴν ἀνακάθαρσιν, ἀλλ' ἐκ τοῦ κατὰ διάμετρον ἐναντίου γεγενημένην.

Τοσαῦτά ἐστι τοῦ τότε καιροῦ τὰ ὑπερφυῆ καὶ μόνῳ Χριστῷ τῷ παναιτίῳ δυνατά, τῷ ποιοῦντι «μεγάλα καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός».

〈3〉 Ταῦτα, εἴ σοι θεμιτόν, εἰπέ, καὶ δυνατόν, Ἀπολλόφανες, ἐξέλεγχε 1081 C

---

1 sq Cf Lc 23,44 sq; Mt 27,45; Mc 15,33; Act Joh 97 sq 2—10 Cf sive Strabo 17,1,30 (= Eudox T 13) sive Dam v Isid 94 (p 138) 11 sq Cf DN 134,7 sqq; 221,5 sqq 12 sq Vide Hi 5,9; 9,10; cf 34,24

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMbMcNcOaObOc OdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVl VmVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 ἢ: καὶ Va om Ha post ἢ add διὰ Ua ἀπειρίαν: ἀπιστίαν Ke ἀπορίαν Ah (scr ἀπορρ-) EcHbPbPd (sed praeb ἀπειρ. qua v l) PnRaRc δὲ: δὴ KcPm (sed corr) VbWa αὐτῷ: αὐτὸν KcVbWa τῷ om Ja (sed suppl supra l) UaVu 2 ἐκλείψεως: ἐκλάμψεως Ja (sed corr) Pa ἀμφότεροι Gb (e corr?) MbWc ἀμφοτέρων (sed corr) LcPc ἀμφοτέρως Pa γὰρ om Wa 3 post κατὰ add τὴν AcLd (sed extinx) PdRgVz Ἡλιούπολιν: ἡλίου παλιν KcPm (sed corr) Wa ἅμα: τότε Py παρόντε: παρόντες FbJaKcLc (sed corr) MbPaPcRcUaUcVbWc παρόντι HbKeOb ante καὶ add τε AaAlFaFbGaJaKaLaLdMcOaPbPgPnUaUbUcVaVcVlVvWaWcWd καὶ συνεστῶτε om Pa (sed suppl in mg) συνεστῶτε: συνεστῶτες FbJaKcLd (sed corr) MbPcRcUaVbWc συνεστῶτι HbKeOb 4 ἑωρῶμεν: ὁρῶμεν Pa ἦν om EcJaOd (sed suppl) PnPt (sed suppl supra l) ἦν post καιρός coll AaAeAqFbGaKaLdMcOaOfPbPgPpRdUbUcVaVcVlVuWd 5 τε: δὲ Pa αὐτὴν: ταύτην Pm ἄχρι: μέχρι Oc εἰς: ἐπὶ AhAqEcHbKeLc (sed corr) MbObOdPbPnPtRaRd τὸ: τὸν NcWb (e corr) 6 τι: ἔτι Uc 7 οἶδε: εἶδε Hb (scr εἶδεν) KeOb ἔμπτωσιν: ἔκπτωσιν Ke αὐτὴν: αὐτῶν Al(sed corr) ἀνατολῶν: ἀτελῶν EcOd (scr -ολῶν, sed corr) PnRaRc ἑωράκαμεν:ἑωρῶμεν Lc (sed corr) PaPo 9 ἔμπτωσιν: ἔκπτωσιν KeVm (sed corr) 11 Τοσαῦτα: τοιαῦτα Ac (sed corr) Lc (sed corr) MbOd (qua v l) PaPdPm (e corr) PtPyRgVeVz (sed corr) ἐστι: ἔσται Pm (sed corr) VbWa (sed corr) Χριστῷ om KcPm (sed corr) VbVvWa 12 ἐξαίσια: ἀνεξιχνίαστα Ue 14 εἰπέ: εἰπεῖν Kc post καὶ add εἰ Ac (e corr?) Lc (sed corr, eadem m?) LdMcNcPgPpPsPvPyUbVaVeVfVu v ἐξέλεγχε: ἔλεγχε AlUb ἐλέγχεται Vr

καὶ πρὸς ἐμὲ τὸν τότε καὶ συμπαρόντα σοι καὶ συνεωρακότα καὶ συνανακρίναντα πάντα καὶ συναγάμενον. Ἀμέλει καὶ μαντείας τότε, οὐκ οἶδ' ὅθεν, ὁ Ἀπολλοφάνης ἀπάρχεται καὶ πρὸς ἐμὲ ὥσπερ τὰ γιγνόμενα συμβάλλων ἔφη· Ταῦτα, ὦ καλὲ Διονύσιε, θείων ἀμοιβαὶ πραγμάτων. Τοσαῦτα ὡς κατ' ἐπιστολὴν ἡμῖν εἰρήσθω. Σὺ δὲ ἱκανὸς καὶ τὰ ἐλλείποντα προσαναπληρῶσαι καὶ προσαγαγεῖν τελέως τῷ θεῷ τὸν ἄνδρα σοφὸν τὰ πολλὰ ὄντα καὶ ἴσως οὐκ ἀπαξιώσοντα πραέως μαθεῖν τὴν ὑπέρσοφον τῆς θρησκείας ἡμῶν ἀλήθειαν.

4 Cf spur Ep 11 (PG 3,1121 sq) 5 sqq Cf Sap 19,4; Tit 1,5

AaAcAeAhAlAqEcFa (alia m) FbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLaLcLdLeMaMbMcNcOaObOc OdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVl VmVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

1 ἐμὲ om Pt (sed suppl in mg, eadem m?) secundum καὶ om MbOaUdVm σοι om Vg (sed suppl supra l) tertium καὶ – συνανακρίναντα om Py (sed suppl in mg eadem m) 1/2 συνανακρίναντα – καὶ prius om Va 2 ante πάντα add τὰ Ec πάντα om PyRc συναγάμενον: συναγόμενον Gb (?) Od (qua v l incert m supra l) OfPaRcWa alter καὶ om Rd (sed suppl supra l) 3 ὅθεν om Od (sed suppl altera m supra l) ὁ om HaKcNcPaPmPyUaVeVgWaWb ἀπάρχεται: ἀπέρχεται Od (qua v l, alia m, supra l) Pa ἄρχεται Nc 4 συμβάλλων τὰ γιγνόμενα Po (sed corr) συμβάλλων: συμβαλὼν HaHbObRaRcUa ἀμοιβαὶ: ἀμοιβαίων Pf 5 ὡς om Ke (sed suppl supra l) PaRcWd (?, ante corr legi non pot) ἱκανὸς: ἱκανῶς EcJaPo (sed corr) PyRa καὶ om Ae ἐλλείποντα: λείποντα HaJbLcOc 6 προσαναπληρῶσαι: ἀναπληρῶσαι Ae (sed corr eadem m) προσαγαγεῖν: προσαναγαγεῖν Ua τῷ θεῷ om HaPb τὸν σοφὸν ἄνδρα τῷ θεῷ Vm σοφὸν: ἐφ ὃν Pf 7 πολλὰ om Le (sed suppl in mg eadem m) ἀπαξιώσοντα: καταξιώσαντα HbKeRa καταξιώσοντα EcOd (scr καταξίως ὄντα) PnPt ἀπαξιώσαντα AcAh (sed corr) FbJa (sed corr) Lc (sed corr) PfPmRgUcVbVzWaWd ἀπαξιώσει NcWb ἀξιώσοντα Vm πραέως om Wb

η̄ ΔΗΜΟΦΙΛΩΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΙ

1084 A

〈1〉 Αἱ τῶν Ἑβραίων ἱστορίαι φασίν, ὦ γενναῖε Δημόφιλε, καὶ τὸν 1084 B
ἱερὸν ἐκεῖνον Μωσέα διὰ πολλὴν πραότητα τῆς θεοφανείας ἠξιωμένον.
5 Καὶ εἴ ποτε αὐτὸν ἔξω τῆς θείας ὄψεως ἀναγράφουσιν, οὐ πρὸ τῆς
πραότητος ἐκβάλλουσι τοῦ θεοῦ. Λέγουσι δέ, ὅτι λίαν ἀπαυθαδιαζομένῳ 1085 A
καὶ ἀντιτείνοντι ταῖς θείαις βουλαῖς ὠργίσθη θυμῷ κύριος. Ὅταν δὲ
αὐτὸν ἀνακήρυκτον ποιῶσι ταῖς θεοκρίτοις ἀξίαις, ἐκ τῆς προὐχούσης τ'
ἀγαθοῦ θεομιμησίας ἀνακηρύττεται.
10 Καὶ γὰρ ἦν πρᾶος σφόδρα, καὶ ὑπὲρ τούτου λέγεται θεράπων θεοῦ
καὶ εἰς θεοπτίαν ἁπάντων προφητῶν ἀξιώτερος. Ἀλλὰ καὶ ὅτε πρὸς
αὐτὸν καὶ τὸν Ἀαρὼν ἰταμοί τινες ὑπὲρ ἀρχιερωσύνης καὶ ἐθναρχίας
ἐφιλονείκουν, ὑπερεῖχε μὲν ἁπάσης φιλοτιμίας καὶ φιλαρχίας καὶ παρεχώ-

---

2 ad titulum (apparatus testium) cf DN 205,16–19; Pl Lg 875 b; id R 433 b; id Phdr 247 a.b: Procl in R II 146,21–27; Nil ep II 77 (233 D) 3 sqq Cf Num 12,3.7 sq 3–192,1 Cf EH 116,7–14; 117,17–22 4–7 Cf Ex 14,1–14 10/11 Cf Num 12,3.7 sq 10–172,7 Cf EH 95,19 sqq; 98,2 sqq 11–172,4 Cf Num 16,1–15

AaAcAeAhAlAqEbEcFa (alia m) Fb (a 6 ἐκβάλλουσι lac hab) GaGbHaHbJaJbKaKcKe LcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUb UcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 ante η̄ add ἐπιστολὴ EbVg (e corr) Wb v, add κεφάλαιον JaNc (e corr, scr κεφάλλιον) η̄ om AcAeAqEbHaKeOcOdOePaPbPcPdPfPgPnUaUbUcVeVfVlVvWa η̄ om, sed suppl sive supra l, sive in mg GaHbJbKcPmPoRcVbVcVgVs 1/2 titulum om, suppl partim supra l, partim in mg Vg η̄ post χρηστότητος coll FbGaGbJaKaLcLdMaMcNc (e corr) OaObPm (e corr) PpVmWbWcWd 2 post θεραπευτῆ add διονύσιος πρεσβύτερος Vs post lin 2 praeb περὶ ἰδιοπραγίας καὶ χρηστότητος omnes codd praeter EbRa (pro περὶ scr ὑπὲρ maioritas codd contra Syrum, scil AaAeAqEcFbGaHaHbJaJbKaLdLeMaMcOaObOcOd [sed Περὶ qua v l praeb] OeOfPbPcPgPnPpPvRdUbUcUdVaVbVcVlVmVrVuVvWcWd) 4 Μωσέα: Μωυσέα KcOePmPyRcVbVv post διὰ add τὴν FaPv v θεοφανείας: θεοφιλίας AhEcHaLcOcOdPaPnRaRcUdVrWc θεοπτίας Po 5 αὐτῷ Rc ἔξω om KcPmVbVvWa πρὸ: πρὸς HaJbLc (sed corr) LeOcPm (e corr) VaWaWc πρότερον Ua πόρρω Gb 6 ἐκβάλλουσι:ἐκκαλοῦσι KcPm (?, sed corr) Wa ἐκλαλοῦσι VbVv ἀπαυθαδιαζομένῳ: ἀπαυθαδιαζομένων VfVz (scr ἀπαυθαδιζ., ut saepius in codd) ἐπαυθαδιζομένῳ Ec 7 post θυμῷ add ὁ AcRgVz 8 αὐτὸν om Po ποιῶσι: ποιοῦσι AhEcHaHbJaJbKeLcLe (?, sed corr) MbObOdOePaPnPoPtRaRcVaVbVrWc προὐχούσης: προσχούσης Od (sed προὐχ. qua v l praeb) Pn τ' om Mb 11 post θεοπτίαν add θεοῦ Ua ἁπάντων: πάντων PaRa (sed corr) post ἁπάντων add τῶν Aq ἀξιώτερος: ἀξιώτεροι Pn ὅτε: ὅτι Pf om Pa 12 ἐθναρχίας: θεαρχίας Pf 13 ὑπερεῖχε: ὑπῆρχε Ua ὑπερέσχε Pm (qua v l) Vr (scr ὑπερέσχεν) ὑπερέχειν Od (qua v l) Pa ἁπάσης: ἀπὸ πάσης AcPsRgVfVz ἐφιλονείκουν – φιλαρχίας om Ja (sed suppl in mg alia m)

ρει τῷ θεοκρίτῳ τὴν τοῦ λαοῦ προστασίαν. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἐπισυνέστησαν αὐτῷ καὶ περὶ τῶν προτέρων ὀνειδίζοντες ἠπείλουν καὶ ἤδη σχεδὸν ἐπῄεσαν, ἐπεβοᾶτο μὲν ὁ πρᾶος τὸν ἀγαθὸν εἰς σωτηρίαν, ἐπαῤῥησιάζετο
1085 B δὲ λίαν ἐπιεικῶς, ὅτι πάντων εἴη κακῶν τοῖς ἀρχομένοις ἀναίτιος· ἤδει γάρ, ὅτι χρὴ τὸν ὁμιλοῦντα θεῷ τἀγαθῷ πρὸς τὸ ὅτι μάλιστα ὁμοιότατον, ὡς ἐφικτόν, ἀποτετυπῶσθαι καὶ ἑαυτῷ συνειδέναι τὰς ἀγαθοφιλεῖς ἐργατείας.

Τί δὲ τὸν θεοπάτορα Δαυὶδ ἐποίει θεοφιλῆ; Καὶ γὰρ ἀγαθὸν ὄντα, καὶ περὶ ἐχθροὺς ἀγαθόν· «Εὕρηκα» φησίν, ὁ ὑπεράγαθος ὁ φιλάγαθος, «ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου». Καίτοι καὶ θεσμὸς ἀγαθὸς ἐδεδώρητο καὶ ὑποζυγίων ἐχθροῦ προνοεῖν. Καὶ Ἰὼβ ὡς ἀκακίας ἐχόμενος ἐδικαιοῦτο, καὶ Ἰωσὴφ τοὺς ἐπιβούλους ἀδελφοὺς οὐκ ἠμύνετο, καὶ Ἄβελ ἁπλῶς καὶ ἀνυπόπτως συνεπορεύετο τῷ ἀδελφοκτόνῳ. Καὶ πάντας ἡ θεολογία τοὺς

4–7 Cf Pl Lg 716 c sqq; id R 613 a sq; id Tht 176 b; id Ti 90 d; Plot Enn I 2,1 sqq; I 6,9; Corp Herm I 26 (p 16,12 sq); Procl theol plat I 3 et 7; id in Alc 38; id in Ti I 208,7–9; 211,8 sqq; id in Prm VI 43 et al 8 Cf Rm 1,1–3 8 sq Cf I Reg 24 9 sq Vide Act 13,22 (sec Ps 88,21 et I Reg 13,14) 11 Cf Ex 23,4 sq 11 Cf Hi 2,3 cum 1,1.8 et 42,10 12 Cf Gen 45,5–15; 50,15–21 12 sq Cf Gen 4,8

AaAcAeAhAl (usque ad 12 ἠμύνετο) AqEbEcFa (alia m) GaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLd LeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUd UeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 τῷ θεοκρίτῳ: τὸ θεόκριτον Rc Ἐπεὶ: ἐπειδὴ AhAqEcFaJaOdPaPc (sed corr) PnPo (sed corr) Pt (?, sed corr) RaRcRdUcVaVgVmVrVs (sed eras – δὴ) δὲ om AhEcJa (e corr) OdPaPc (sed suppl) PnPoRaRcVa (?) Vr ἐπισυνέστησαν: ἐπέστησαν Ha 3 πρᾶος τὸν om Py (sed suppl in mg eadem m) τὸν ἀγαθὸν: τῶν ἀγαθῶν Ja (sed corr) 4 δὲ om AcVfVz ἐπιεικῶς: εἰκῶς Pf 5 ante θεῷ add τῷ PvRdVmVs (sed eras) τἀγαθῷ: ἀγαθῷ EcLc (sed corr) MbOdPaPnPtRa scr τῷ ἀγαθῷ Gb ὅτι: ὄντι Wb 6 ἀποτετυπῶσθαι: ἀποτυποῦσθαι Pg ἑαυτῷ: ἐν αὐτῷ Pa ἀγαθοφιλεῖς: θεοφιλεῖς OcVg 7 ἐργατείας: ἐργασίας AlGb (sed corr supra l?) HbMcOaObOc (sed corr) OfPgPyRcUcVeVgVu 8 ἐποίει om Nc post ὄντα add θεοφιλῆ KcPm (sed corr eadem m) 9 περὶ: πρὸς Pm ἐχθροὺς: ἐχθροῦ Pa ἐχθρῶν Ja (sed corr) Εὕρηκα: εὑρήκασιν Ra post εὕρηκα add γὰρ JaUd φησίν om Ra ὁ: καὶ Fa v ὁ φιλάγαθος maioritas codd om contra Syrum, scil AaAcAeAlEbGaGbHaHbJa (sed suppl in mg, alia m) KaKcKeLdMcOaObOfPcPdPfPgPmPn (sed suppl supra l incert m) PpPsPvPy (sed suppl in mg, incert m) RgUaUbUdUeVbVcVeVfVgVl (sed suppl in mg alia m) VsVuVvWaWd 10 καὶ om PcVs (sed suppl supra l, incert m) ἀγαθὸς om Ke (sed suppl supra l, alia m) Vz 11 ὑποζυγίων: ὑποζύγιον KcPmUaWa ὑποζυγίου AhLd Ἰὼβ: Ἰακὼβ PyVc (e corr?) ὡς om UbUe 12 ἀδελφοὺς: ἐχθροὺς Ud ἠμύνετο: ἠμύνατο AaAeFaGaHbKaKcLdMcOaObOdOeOfPaPbPcPfPgPmPoPpPvRcRdUaUbUcUdUeVaVbVc VgVrVsVuVvWaWbWd 13 τῷ om Vf

ἀγαθοειδεῖς ἀνακηρύττει, μὴ προεννοοῦντας τὰ κακά, μὴ προποιοῦντας, ἀλλὰ μηδὲ πρὸς τῆς ἄλλων κακίας ἐκ τἀγαθοῦ μεταποιουμένους, τοὐ- 1085 C
ναντίον δὲ θεοειδῶς καὶ τοὺς κακοὺς ἀγαθύνοντας καὶ ἐφαπλοῦντας καὶ ἐπ' αὐτοὺς τὴν πολλὴν αὐτῶν ἀγαθότητα καὶ πρὸς τὸ ὅμοιον ἐπιεικῶς ἐκκαλουμένους.

Ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἄναντες ἀνανεύσωμεν, οὐκ ἀνδρῶν ἱερῶν ἐπιεικείας, οὐ φιλανθρώπων ἀγγέλων ἀγαθότητας ἐξαγγέλλοντες, ἐλεούντων ἔθνη καὶ ὑπερδεομένων αὐτῶν τἀγαθοῦ καὶ ταῖς ὀλεθρίαις καὶ κακεργέτισιν ἐπιτιμώντων πληθύσι καὶ ἀχθομένων μὲν ἐπὶ κακοῖς, εὐφραινομένων δὲ τῇ σωτηρίᾳ τῶν εἰς τἀγαθὰ μετακαλουμένων, οὐδ' ὅσα ἄλλα περὶ τῶν ἀγαθοεργῶν ἀγγέλων ἡ θεολογία παραδίδωσιν· ἀλλὰ τοῦ ὄντως ἀγαθοῦ καὶ ὑπεραγάθου Χριστοῦ τὰς ἀγαθοποιοὺς ἀκτῖνας ἐν ἡσυχίᾳ παραδεχόμενοι πρὸς αὐτῶν ἐπὶ τὰς θείας ἀγαθουργίας αὐτοῦ φωταγωγηθῶμεν.

Ἆρα γὰρ οὐκ ἔστιν ἀφάτου καὶ ὑπὲρ νόησιν ἀγαθότητος, ὅτι τὰ ὄντα 1085 D

6–10 Cf CH 37,3–39,24; Dt 32,8; Zach 1,10–13; Dan 10,13.20 sq; II Ptr 2,11; Apc 7,3; Jamb myst V 25 cum I 20; II 5; V 17 9 sq Cf CH 33,15–21; Lc 15,10 14–174,3 Cf Joh 1,3; Rm 4,17; Pl Ti 29 e 3; Procl in Ti I 365,6–368,11 14 sqq Cf DN 113,3; 143,9 sqq

---

AaAcAeAhAqEbEcFa (alia m) GaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOd OeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVm (usque ad 1 προποιοῦντας) VrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 ἀγαθοειδεῖς: ἀγαθοὺς FcFaJaJbKcLc (e corr?) LeOcOd (sed ἀγαθοειδ. qua v l praeb) PcPmPnPtPyRaUdUeVbVeVrVs (?, sed corr) VvWaWbWc v primum μὴ om Vu προεννοοῦντας: προνοοῦντας Vm ἐννοοῦντας Wb (sed corr) τὰ – προποιοῦντας om EbNcPy (sed suppl τὰ κακὰ in mg, alia m) WbWc (Ma legi non pot) προποιοῦντας: προσποιοῦντας FaJaLc (sed corr) Wd v 2 πρὸς: πρὸ AhEcMa (sed corr) Od (sed corr) PnRcUeWc post τῆς add τῶν Ga μεταποιουμένους: μεταποιούμενος HaRa (sed corr) RgVa 3 δὲ om Pa ἐφαπλοῦντας: ἀφαπλοῦντας EcPn tertium καὶ om EcNcUeWb 4 αὐτοὺς: αὐτοῖς Eb αὐτῶν om Pa τὸ: τὸν Pn om Wb 5 ἐκκαλουμένους ἐπιεικῶς Pp 6 ἀνανεύσωμεν: ἀνανεύωμεν AqEbHaJbKcLcLeMbOcOePbPdPmPoRcUcUdUeVaVgVrVvWaWb ἀνανεύομεν Ja (sed corr) PcPyVbWc 7 ἐξαγγέλλοντες: ἐπεξαγγέλλοντες Ha ἐξαγγέλλοντας FaKe (?) Ps (?, sed corr) Py (?, ἐξαγγελοντ) Vu v 8 τἀγαθοῦ:ἀγαθοῦ FaNc v καὶ om Lc (sed suppl supra l) Pf κακεργέτισιν: κακεργέσιν EbLc (e corr) Od (e corr) PaPf (scr κακοεργέσιν) PyRc 9 μὲν om UdUe post δὲ add ἐπὶ Gb 10/11 οὐδ' – ἡ om Ae (sed suppl supra l incert m) 11 ἀγαθοεργῶν: ἀγαθοειδῶν Oc παραδίδωσιν: περιδίδωσιν Vu ὄντως: ὄντος OdPnPy (sed corr) UdVaVv 12 καὶ ὑπεραγάθου om Vc τὰς om Oe παραδεχόμενοι: παρεχόμενοι AcRgVz δεχόμενοι Od (sed corr) 13 αὐτῶν: αὐτὸν Aa (sed corr) AcAeHbKaKcKeMcObOcOfPfPgPmPpPsPvRcRgUbVbVfVgVlVzWa αὐτοῦ om NcWb γὰρ om KcPmWa 14 τὰ om Uc post τὰ add μὴ GbKeLc (sed corr) McOaOfPfPgPnPpPvRcRdUaUbUdVeVgVu μὴ ὄντα AhAqEcHbJa (e corr) MbObOdPbPtRa

εἶναι ποιεῖ καὶ ὅτι πάντα αὐτὰ πρὸς τὸ εἶναι παρήγαγε καὶ πάντα βούλεται ἀεὶ γενέσθαι παραπλήσια ἑαυτῷ καὶ κοινωνικὰ τῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἑκάστου ἐπιτηδειότητα; Τί δέ, ὅτι καὶ τῶν ἀποφοιτώντων ἐρωτικῶς ἔχεται καὶ φιλονεικεῖ καὶ δεῖται μὴ ἀπαξιωθῆναι τῶν ἐρωμένων καὶ
1088 A θρυπτομένων αὐτῶν καὶ εἰκῇ κατεγκαλούντων ἀνέχεται, καὶ αὐτὸς ἀπο- 5
λογεῖται; Καὶ μᾶλλον ἐπαγγέλλεται θεραπεύσειν καὶ ἔτι αὐτοῖς ἀπέχουσιν, ὅμως προσιοῦσι, προστρέχει καὶ ὑπαντᾷ καὶ ὅλος ὅλους περιφὺς ἀσπάζεται καὶ οὐκ ἐγκαλεῖ περὶ τῶν προτέρων, ἀλλ' ἀγαπᾷ τὰ παρόντα καὶ ἑορτὴν ἄγει καὶ « συγκαλεῖται τοὺς φίλους » – δηλαδὴ τοὺς ἀγαθούς –, ἵνα ᾖ πάντων εὐφραινομένων ἡ κατοικία. (Δημόφιλος δέ, καὶ εἴ τις 10
ἄλλος ἀγαθοῖς ἀπεχθάνεται, λίαν ἐνδίκως ἐπιτιμᾶται καὶ ἐκδιδάσκεται τὰ καλὰ καὶ ἀγαθύνεται). Πῶς γὰρ οὐκ ἔδει, φησί, τὸν ἀγαθὸν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀπολωλότων εὐφραίνεσθαι καὶ ζωῇ τῶν τεθανατωμένων; Ἀμέλει

---

1 sq Cf DN 211,13 sqq 2 sq Cf DN 130,2 sqq; 138,4–12; 148,12–18; 210,3; 214,3–5; EH 68,21–69,2; 70,4–7; 83,23; Ep 8,180,16–181,5; 188,9–11; Procl inst 142 sq; id in Alc 28 sq; 92; 94; 122; id in Prm V 44 sqq; 71 sqq 3–5 Cf Lc 15,3–32; Mt 18,12–14 5 sq Cf Lc 23,34; Mt 5,44; Jes 53,12 6 sq Cf Mt 8,7 7–10 Cf Lc 15,20.22 9 Vide Lc 15,6; cf 15,9 12 sq Cf Lc 15,23 sq 13 sq Cf Ep 8,187,5–7; Lc 15,5

AaAcAeAhAqEbEcFa (alia m usque ad l 11) GaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMc NcOaObOcOdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPn (plerumque illegib) PoPpPsPtPvPyRaRcRdRg UaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 ante εἶναι add τὸ PmVgWa εἶναι om Mb (sed corr) post πάντα add τὰ Ja πρὸς: εἰς Ja (sed superscr πρὸς) Od (sed πρὸς qua v l praeb) πρὸς τὸ εἶναι om Mb (sed corr) 2 γενέσθαι: γίνεσθαι AhUeVf (Gb legi non pot) ἑαυτῷ: αὐτοῦ Fa v τῶν: ποῦ Vu τοῦ v αὐτοῦ: αὐτοῦ PdVrVs (scr ἑαυτ., sed corr) 3 ἑκάστου: ἑκάστων maioritas codd contra Syrum trad, scil AaAcAeAhEbGaHaJbKaKcLdLeMaMc-NcOaOcOe(sed corr)OfPaPcPdPfPgPmPoPpPsPyRcUbUeVbVcVeVfVgVlVrVsVuVvVzWa WbWc ἐπιτηδειότητα: ἰδιότητα Ac(sed corr) Ps (sed corr) RgVfVz (sed corr) Τί: εἰ Wa 4/5 alter καὶ – αὐτῶν om NcWb 4 ἀπαξιωθῆναι: ἀξιωθῆναι Od (sed corr supra l) Pn (sed corr supra l) ἐρωμένων: ἱερωμένων Pf ὁρωμένων Mc 6 primum καὶ om PaRc post μᾶλλον add αὐτὸς Wc ἐπαγγέλλεται: ἀπαγγέλλεται Hb θεραπεύσειν: θεραπεύειν AeAhFaHaJa(sed corr) JbKcLeMa (sed corr) PaPdPmUaVaVbVrVs (sed corr) VvWa ἔτι: ἐπ' Pa αὐτοῖς ἔτι Pv post ἔτι add καὶ Wb 7 προσιοῦσι: προϊοῦσι EcPn προσοῦσι Ja (sed corr) προστρέχει: προτρέχει AqRd ὑπαντᾷ καὶ om Kc ὅλους: ὅλοις Lc περιφὺς: περιφύσας Pt (sed del -ας) Ra 8 ἐγκαλεῖ: ἐγκαλεῖται NcWb 9 συγκαλεῖται: συγκαλεῖ PtRa v 10 ᾖ om Gb (sed suppl supra l) Rc εὐφραινομένων om Ja (sed suppl in mg, alia m) δέ om Va 11 ἀγαθοῖς: ἀγαθὸς EcJa (sed corr) PnPt (sed suppl) RaRc post ἀπεχθάνεται add καὶ FaVs (sed eras) v τὰ om Ja (sed suppl alia m supra l) Pa ἀγαθύνεται: εὐθύνεται KcPmVbVrWa 12 τὸν: τὸ KcPmVgWa 13 ζωῇ: τῆς ζωῆς Lc (sed corr) ζωῆς Pa

καὶ ἐπ' ὤμων αἴρει τὸ μόλις ἀπὸ πλάνης ἐπιστραφὲν καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἀγγέλους εἰς εὐφροσύνην ἐγείρει καὶ « χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους » καὶ ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ « ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς » καὶ 1088 B
αὐτὴν « τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ » τῶν ἀποφευγόντων. Σὺ δέ, ὡς
5 τὰ γράμματά σου δηλοῖ, καὶ προσπεσόντα τῷ ἱερεῖ τόν, ὡς φής, ἀσεβῆ καὶ ἁμαρτωλόν – οὐκ οἶδ' ὅπως καθ' ἑαυτοῦ παρών – ἀπελάκτισας. Εἶτα ὁ μὲν ἐδεῖτο καὶ ὡμολόγει πρὸς ἰατρείαν κακῶν ἐληλυθέναι, σὺ δὲ οὐκ ἔφριξας, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀγαθὸν ἱερέα μετὰ θράσους προεπηλάκιζες ἐλεητὸν εἶναι μετανοοῦντα καὶ τὸν ἀσεβῆ δικαιώσαντα· καὶ τέλος· „Ἔξιθι"
10 ἔφης τῷ ἱερεῖ „μετὰ τῶν ὁμοίων" καὶ εἰσεπήδησας – οὐκ ὄντος θεμιτοῦ – πρὸς τὰ ἄδυτα καὶ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων συνέστειλας καὶ γράφεις ἡμῖν, ὅτι μέλλοντα διαφθαρῆναι τὰ ἱερὰ προνοητικῶς ἀπέσωσα καὶ ἔτι ἄχραντα διαφυλάττω. 1088 C

Νῦν οὖν ἄκουε τῶν ἡμετέρων· οὐ θεμιτὸν ἱερέα πρὸς τῶν ὑπὲρ σὲ
15 λειτουργῶν ἢ τῶν ὁμοταγῶν σοι θεραπευτῶν εὐθύνεσθαι, κἂν ἀσεβεῖν

---

1 sq Cf Lc 15,10 2 sq Vide Lc 6,35 3 Vide Mt 5,45 4 Vide Joh 10,11; cf 10,15 6 ἀπελάκτισας: Cf Dt 32,15; I Clem 3,1 9 Cf Rm 4,5 9 sq Cf Thdt h e V 18,21 10 sq Cf DN 145,4 sqq; 169,20–170,5; EH 82,5 sqq; Gr Nyss ep 1,12 (p 6,13–15); Plot Enn I 6,8; VI 9,11 11 τὰ ἅγια τῶν ἁγίων: Cf Ex 26,33 sq; Hbr 9,3 14–180,3 Cf CH 18,6–10; EH 68,4 sqq; 84,22–85,21 14 sqq Cf EH 80,16 sqq; 127,8–13; 128,4 sqq

---

AaAcAeAhAqEbEcFaFb (lac hab usque ad 7 ἐληλυθέναι) GaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLd LeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPn (usque ad 10 μετὰ plerumque illegib) PoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVm (lac hab usque ad 7 ἐληλυθέναι) VrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 αἴρει: φέρει AhAqEcFaHbJa (e corr) KeLc (del φε-) MbOdPbPnPo (sed corr alia m supra l) PtRaRcRd ἐπιστραφὲν: ἐπιστρέφον AqEcFaJa (e corr, scr -στρέφων) MbPbPtRa 2 ἐγείρει: ἀγείρει EbPbPyUeVu χρηστὸς: χρηστότατος AaAeAlJa (sed corr) KaKe (e corr) LdMcPbPgPpPvRdUbUcVcVlVuWd 3 αὐτοῦ PdPv v 4 αὐτοῦ: αὐτοῦ PdPv v om Wc ἀποφευγόντων: ἀποφυγόντων Oe 5 προσπεσόντα: προσπεσόντι Ah 6 ἁμαρτωλὸν: πονηρὸν Od (qua v l in mg) Pa καθ': περὶ Od (qua v l in mg praeb) Pa 7 ἐδεῖτο: ἠδεῖτο (scr plerumque sine ι sub- seu adscr) EcJaJbLePbPcPnPt (sed eras et superscr ε) RaRd post καὶ add ὡς PmVbVvWa 8 post καὶ add πρὸς Oe ἀγαθὸν om KcPm (sed suppl supra l incert m) VbVvWa θράσους: πάθους Nc προεπηλάκιζες: προσεπηλάκιζες Ha (?, sed eras σ) Ja (sed del σ) Lc (sed σ delend not) PaWb προσεπελάκτιζες Pm (sed corr alia m supra l) 9 ἐλεητὸν: ἐκλεκτὸν KcPm (sed corr alia m supra l) Wa καὶ τέλος om Ra 10 οὐκ: μὴ EbPyUaUeVe 11 πρὸς: εἰς GbPfVg τῶν ἁγίων om Ha πρὸς – θεμιτὸν (14) om Ja (sed suppl in mg alia m) 12 διαφθαρῆναι μέλλοντα Le ἔτι: ὅτι JbLe τι Wd 14 οὖν om EcVv οὐ θεμιτὸν: εὐθύνειν τὸν Pa om Rc post θεμιτὸν add γὰρ Pf, add τὸν Wa 14/15 τῶν ... λειτουργῶν: τὸν ... λειτουργὸν HbJa(e corr) Ra (scr λειτουργῶν) Wd 14 ὑπὲρ: ὑπὸ GbOdOfPaVz, scr initio, sed corr AcLcPs 15 σοι: σου AhEcFaJaOdPnPo (sed corr) Ra ἀσεβεῖν: ἀσεβῆ HbVa

εἰς τὰ θεῖα δοκῇ, κἂν ἄλλο τι τῶν ἀπειρημένων ἐξελέγχοιτο δράσας. Εἰ γὰρ ἀκοσμία καὶ ἀταξία τῶν θειοτάτων ἐστὶ καὶ ὅρων καὶ θεσμῶν ἔκβασις, οὐκ ἔχει λόγον ὑπὲρ θεοῦ τὴν θεοπαράδοτον ἀνατρέπεσθαι τάξιν. Οὐ γὰρ « ἐφ' ἑαυτὸν » ὁ θεὸς « ἐμερίσθη· πῶς » γὰρ « σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; » Καὶ εἰ « τοῦ θεοῦ ἐστιν », ὡς τὰ λόγιά φησιν, « ἡ κρίσις », οἱ δὲ ἱερεῖς ἄγγελοι καὶ ὑποφῆται μετὰ τοὺς ἱεράρχας εἰσὶ τῶν θείων κριμάτων, πρὸς αὐτῶν τὰ θεῖα προσηκόντως σοι διὰ μέσων τῶν λειτουργῶν, ὅταν ᾖ καιρός, ἐκδιδάσκου, δι' ὧν καὶ τὸ εἶναι θεραπευτὴς ἠξιώθης. Ἢ οὐχὶ
1088 D καὶ τὰ ἱερὰ σύμβολα τοῦτο βοᾷ; Καὶ γὰρ οὐχ ἁπλῶς ἁπάντων μὲν ἐξῄρηται τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, πλησιάζει δὲ μᾶλλον αὐτοῖς ὁ τῶν ἱεροτελεστῶν διάκοσμος, εἶτα τῶν ἱερέων ἡ διακόσμησις, ἑπομένως δὲ τούτοις ἡ τῶν λειτουργῶν· τοῖς δὲ τεταγμένοις θεραπευταῖς αἱ πύλαι τῶν ἀδύτων εἰσὶν ἀφωρισμέναι, καθ' ἃς καὶ τελοῦνται καὶ παρεστᾶσιν οὐ πρὸς φυ-
1089 A λακὴν αὐτῶν, ἀλλὰ πρὸς τάξιν καὶ ἐπίγνωσιν ἑαυτῶν μᾶλλον τῷ λαῷ

---

4 sq Vide Mt 12,26; cf Mc 3,24–26; Lc 11,18 5 Vide Dt 1,17; cf Jes 30,18; Rm 2,2 6 Cf Mal 2,7; Dt 33,10; Hg 1,13 8 Cf EH 117,2–15 9 sqq Cf Ep 8,183,11–184,1; EH 79,1–80,16; 109,3–12; 116,7–23; 122,23–123,6 10 Cf Ep 8,175,11

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOf PaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVu VvVzWaWbWcWd v

---

1 δοκῇ: δοκεῖν RaVm ἐξελέγχοιτο: ἐλέγχοιτο (scr ἐλέγχυτο) Fb ἐξελέγχηται OdUb ἐξελέγχοιτε EcPnRa δράσας: δρᾶσαι Pf Εἰ: οὐ Eb ἡ Od (sed praeb εἰ qua v l in mg) 2 ἐστὶ om Ua καὶ secundum: ἐκ Rc om NcWa (sed suppl) Wb 3 ὑπὲρ: ὑπὸ Pm (sed alterav in mg, incert m) ἐκ EcLc (sed del postea) MbOdPnPtRa Οὐ: εἰ Od (qua v l in mg, incert m) 4 ἐφ' om Rc ἑαυτὸν: ἑαυτοῦ Py θεὸς: λόγος AhEcFaLc (sed del postea) MbOd (sed praeb θεὸς qua v l in mg incert m) PnPtPyRaRc post θεὸς add λόγος HbKe 7 πρὸς – διὰ om KaWd (sed suppl in mg alia m) αὐτῶν: αὐτὰ Vs (sed corr) αὐτὸν Ke (sed alterav in -ῶν) Od (sed praeb αὐτῶν qua v l in mg incert m) PnPy (sed alterav in -ῶν) Rc VbVc (?, sed habet nunc αὐτῶν) σοι om GbPvRdVaVg σοι: σὺ maioritas codd trad, scil AaAcAeEbGaHbJbKcKeLdLeMbMcNcOaObOdOfPdPgPmPoPpPsPt (alterav e σοι) RgUbUdUeVbVcVeVfVlVsVuVvVzWaWb 8 ᾖ: εἴη GbLc (sed corr) PaPfPoRcVaVr ἐκδιδάσκου ante ὅταν coll AqPbRd ἐκδιδάσκων Ve τὸ: τοῦ HbKeMcOaObVgVu ἢ om Ha 9 primum καὶ om Py ἱερὰ: ἱερώτατα MaNcWbWc post σύμβολα add καὶ Pf 10 τὰ ἅγια om Ve (sed suppl in mg eadem m) μᾶλλον om Gb αὐτοῖς: ἑαυτοῖς NcWb 11 εἶτα – διακόσμησις om Po (sed suppl in mg alia m) 12 ἡ: ὁ Ra τεταγμένοις δὲ Pp 12/13 θεραπευταῖς – primum καὶ om Pg 12 τῶν ἀδύτων: τούτων Pa 13 ἃς: ἃ Pa παρεστᾶσιν: παραστᾶσιν PaRc παρεστῶσιν Pf 14 αὐτῶν om Od (sed suppl in mg incert m) post ἀλλὰ add καὶ Od (e corr) Pa ἑαυτῶν: αὐτῶν Ah

παρὰ τοὺς ἱερατικοὺς πλησιάζοντες. Ὅθεν ἡ τῶν ἱερῶν ἁγία ταξιαρχία μεταλαμβάνειν αὐτοὺς ἱεροθετεῖ τῶν θείων, ἑτέροις, δηλαδὴ τοῖς ἐνδοτέροις, αὐτῶν τὴν μετάδοσιν ἐγχειρίσασα. Καὶ γὰρ οἱ περὶ τὸ θεῖον συμβολικῶς εἰπεῖν ἑστηκότες θυσιαστήριον ὁρῶσι καὶ ἀκούουσι τὰ θεῖα τηλαυγῶς αὐτοῖς ἀνακαλυπτόμενα καὶ προϊόντες ἀγαθοειδῶς ἐπὶ τὰ ἔξω τῶν θείων παραπετασμάτων τοῖς ὑπηκόοις θεραπευταῖς καὶ τῷ ἱερῷ λαῷ καὶ ταῖς καθαιρομέναις τάξεσιν ἐκφαίνουσι κατ' ἀξίαν τὰ ἱερὰ τὰ καλῶς ἄχραντα διαφυλαχθέντα, μέχρις ὅτε τυραννικῶς αὐτοῖς ἐπεισπηδήσας ἐκπομπευθῆναί σοι τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ἠνάγκασας οὐκ ἐθέλοντα. Καὶ ἔχειν φῂς τὰ ἱερὰ καὶ διαφυλάττειν, καίτοι οὔτε εἶδες οὔτε ἤκουσας οὔτε ἔχεις τι τῶν προσηκόντων τοῖς ἱερεῦσιν, ὥσπερ οὐδὲ τὴν 1089 B ἀλήθειαν τῶν λογίων ἔγνωκας ἑκάστης ἡμέρας αὐτὰ λογομαχῶν ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων.

8–10 Cf CH 32,17–33,24 9 Cf Ep 8,175,11 12 Cf II Tim 2,14; I Tim 6,4

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOf PaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVu VvVzWaWbWcWd v

---

1 παρὰ om Od (sed suppl supra l rec m) Pn τοὺς ἱερατικοὺς: τοῖς ἱερατικοῖς Pv πλησιάζοντες – ἱερῶν om Uc ἱερῶν: ἱερέων Lc (sed del -ε-) LdOd(qua v l in mg) OePaPm (e corr) VrVs (sed corr) ἁγία: ἁγίων Lc 2 τῶν θείων ἱεροθετεῖ Ha post θείων add μάλιστα Pf, add ἢ Rc ἑτέροις: ἑτέρων Ra ἐνδοτέροις: ἐνδεεστέροις Vv 3 μετάδοσιν: μετάβασιν Lc ἐγχειρίσασα: ἐγχειρίζουσα Ah ἐγχειρίσασαν RgVm (scr ἐγχειρήσασαν) post ἐγχειρίσασα add δηλοῦται Pf 3/4 συμβολικῶς – θυσιαστήριον om Vu 4 post εἰπεῖν add ἀεὶ KeLc (sed del postea) εἰπεῖν ἑστηκότες: ἀεὶ παρεστηκότες AaAeFbGaGbHb (sed add et εἰπ. ἑστ.) KaKeLc(sed corr) Ld (sed coll ἀεὶ ante συμβολικῶς) McOaObOd(qua v l in mg incert m) PgUb (sed coll ἀεὶ ante συμβολ.) UcUeVaVcVeVfVlWd v ἀεὶ ἑπεστηκότες (sic) Pa ἀεὶ περιεστηκότες Pf ὁρῶσι: ἐρῶσι Pa ἀκούουσι: ἀκούωσι Ja (sed alterav -ω in -ου) Oc τὰ θεῖα om Od (sed suppl in mg incert m) Ud τὰ θεῖα post τηλαυγῶς coll Lc (sed corr), post αὐτοῖς (l 5) coll Ld 5 προϊόντες: προσόντες FaJa (sed add ι supra l) προιδόντες Nc προσιόντες EcHbKeLc (sed del primum) MbObOdPnPtRaUaVrVs(sed del primum σ)VvWc 6 παραπετασμάτων: πετασμάτων McOa ὑπηκόοις: θείοις Ja (?, sed superscr ὑπηκ.) 7 ἐκφαίνουσι: ἐμφαίνουσι Pc τὰ om FbJa(sed suppl supra l)Uc (sed suppl supra l) Ud 8 ὅτε: ὅτου GbLaMc (scr ὅτουε) Oa(e corr)ObOd (qua v l in mg) OfPaPvPyRcVeVu αὐτοῖς om Pm (sed suppl in mg alia m) 9 ἐπεισπηδήσας: ἐπιπηδήσας Ja (sed corr) KcLePmWa τῶν om Pf 10 διαφυλλάττειν: φυλάττειν GaVv post καίτοι add γε Ue 11 οὔτε – προσηκόντων om Ha οὐδὲ om AcPs (sed suppl supra l alia m) RgVz 12 λογίων: λόγων Od (sed praeb et λογίων qua v l in mg) Pn αὐτὰ om Nc post ἐπὶ add τῇ Ld

Καὶ εἰ μὲν ἐθναρχία τις ἐνεχείρησεν οὐ προστεταγμένον αὐτῷ παρὰ βασιλέως, ἐνδίκως ἐτιμωρεῖτο. Καὶ εἰ τὸν ἄρχοντα δικαιοῦντά τινας ἢ καταδικάζοντα παρεστὼς τις τῶν ὑπ' αὐτῷ ταττομένων ἐπανακρίνειν ἐτόλμησεν (οὕπω γάρ φημι προπηλακίζειν ἅμα καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκβάλλειν); Σὺ δέ, ἄνθρωπε, οὕτω τολμηρὸς εἶ κατὰ τοῦ πράου καὶ ἀγαθοῦ καὶ τῆς ἱεραρχικῆς αὐτοῦ θεσμοθεσίας;

Καὶ ταῦτα ἐχρῆν εἰπεῖν, ὅταν ὑπὲρ ἀξίαν τις ἐγχειρῶν ὅμως εἰκότα πράττειν ἐδόκει· καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτο ἐφικτὸν οὐδενί. Τί γὰρ ἄτοπον Ὀζίας ἐποίει θυμιῶν τῷ θεῷ; Τί δὲ ὁ Σαοὺλ θύων; Τί δὲ οἱ τυραννικοὶ
1089 C δαίμονες ἀληθῶς θεολογοῦντες τὸν Ἰησοῦν; Ἀλλ' ἐκκήρυκτος τῇ θεολογίᾳ πᾶς ἀλλοτριεπίσκοπος, καὶ ἕκαστος ἐν τῇ τάξει τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ἔσται, καὶ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσελεύσεται, καὶ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ τοῦτο ἐν πάσῃ τῇ κατὰ νόμον ἱεραρχικῇ καθα-

---

8–10 Cf EH 69,17–19; II Chron 26,16–21; I Reg 13,12–14; Mc 3,11; Mt 8,29; Mc 1,24 10 Cf Jer 22,30 11 ἀλλοτριεπίσκοπος: Cf I Ptr 4,15 11 sq Cf Num 7,5; I Cor 7,17.20.24; I Clem 41,1 12–179,1 Cf EH 69,17–19; 89,13–23; Lev 16,2.34; Ex 30,10; Hbr 9,7 12 Cf Ep 8,175,11

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPa PbPcPdPfPg (a 4 οὕπω lac hab) PmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVc VeVfVgVlVmVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 ἐθναρχία: ἐθναρχίαν AaAeGaHbKaKeLaMcOaObOfPfPgPpUbVcVfVlWcWd ἐθναρχίας AqEcFaHaJa (e corr)JbLc (sed del ς) LeMbOdOe (sed corr) PbPcPdPo (sed delend not ς?) PtRaRdUaVbVmVr ἐνεχείρησεν: ἐπεχείρησεν AhAqEcFaJa (?, sed superscr ν) MbOd(sed trad et ἐν- qua v l in mg)PbPnRaRcRdUaVm προστεταγμένον: τεταγμένων Ld αὐτῷ: αὐτὸ HaPf 2 ἢ: καὶ Va 3 καταδικάζοντα: δικάζοντα AqPbRd ὑπ': ἐπ' AcRgVz αὐτῷ: αὐτὸ HaPf ταττομένων: τεταγμένων AeLdOcPyWb 4 post ἐκβάλλειν add ἔδοξε(ν) AhAqEcFaFbHaJaJbLcLeMaOcOdPbPnPt (sed del) RaRd-UaUcVaVlVrWbWc v 5 δὲ om Aq ante ἄνθρωπε add ὦ Ja τολμηρὸς οὕπω Vf τολμηρὸς: τολμηρῶς EcHb (sed alterav -ῶ in -ὸ) KeOa (sed corr supra l) Wa 6 ἱεραρχικῆς: ἱερατικῆς Vm αὐτοῦ om Jb αὐτοῦ: αὐτῆς Ga 7 ἐγχειρῶν: ἐπιχειρῶν Rc 8 ἐφικτὸν: εὔθετον KcPmVbVvWa ἐφετὸν AcEbMbPyRgUaVmVz οὐδενὶ: τινι (sed coll ante ἐφικτὸν) Vs 9 ἐποίει Ὀζίας Pv θύων om Pm 10 post ἐκκήρυκτος add ἐκτὸς Rc τῇ θεολογίᾳ: τῆς θεολογίας Ja (sed corr) PdRc 11 post πᾶς add ὁ FbPv v ἀλλοτριεπίσκοπος: ἀλλότριος ἐπίσκοπος PaPfPyVe (sed eras primum σ) Vf ἀλλοτριοεπίσκοπος AaGaHbJbKaKeLeMbMcOaObOcOePdPm (e corr) UaUbUeVaVcVgVlVmVv ἕκαστος: ἕκαστον Pf ἐν om AcPsRgVz αὐτοῦ: αὐτοῦ Pd om Pt (sed suppl postea) 12 ὁ om Kc 13 καὶ τοῦτο om Ja (sed suppl supra l alia m) καὶ – καθαρότητι om Po (sed suppl in mg alia m) κατὰ νόμον om Ja (sed suppl supra l alia m)

ρότητι. Καὶ οἱ ἱερεῖς περιστελοῦσι τὰ ἅγια, καὶ οἱ λευῖται οὐ μὴ « ἅψωνται τῶν ἁγίων, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι ». Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τῇ προπετείᾳ Ὀζία, καὶ Μαριὰμ λεπροῦται τῷ νομοθέτῃ θεσμοθετεῖν ἐγχειρήσασα· καὶ ἐπὶ τοὺς Σκευᾶ υἱοὺς ἐφήλατο τὰ δαιμόνια. Καὶ « οὐκ ἀπέστελλον » αὐτούς, ἔφη, « καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον », καὶ « οὐκ ἐλάλουν πρὸς αὐτούς, καὶ αὐτοὶ προεφήτευον », καὶ ὁ ἀσεβὴς « ὁ θύων μοι μόσχον ὡς ὁ ἀποκτέννων κύνα ». Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν· οὐκ ἀνέχεται τῶν παρανόμων 1089 D ἡ παντελὴς τοῦ θεοῦ δικαιοσύνη. Λεγόντων δὲ αὐτῶν· « ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν », « οὐκ οἶδα ὑμᾶς », ἀποκρίνεται, « πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας ».

Ὥστε οὐ θεμιτόν, ὡς τὰ ἱερὰ λόγιά φησιν, οὐδὲ τὰ δίκαια μὴ κατ'

---

1 sq Vide Num 4,15 2–4 Cf II Chron 26,20; Num 12,9.10; Act 19,14–16 4–6 Vide Jer 23,21 6 sq Vide Jes 66,3 8–10 Vide Mt 7,22 sq 11 sq Cf Dt 16,20

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOf PaPbPcPdPfPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVu VvVzWaWbWcWd v

---

1 οἱ om GaHaPv post ἱερεῖς add μὴ Py περιστελοῦσι: περιστέλλουσι AqEcFaFbHaHbJaKeLcMbNc (sed scr περιστέλουσι) ObOe (e corr) PaPbPcPfPgPnPpPsPtRaRcRdUcUdUeVrVsVv v ἅψωνται: ἅψονται Ah (sed corr) FbHbJaKe (?) UbUdWb (?) v 2 τῶν ἁγίων: αὐτῶν Ud ἀποθάνωσι: πυνθάνωσιν Pf τῇ om Ae 3 ante Ὀζία add τοῦ Rc Ὀζία: Ὀζίου Py Ὀζᾶν VgWa Ὀζῶ KcPm (sed alterav -ῶ in -α, supra l), sed plerique codd trad Ὀζᾶ (seu Ὀζά), scil AaAcAeEbEcFaGaGbHaHbJbKaKeLcLdLe (sed suppl ι supra l) MaMcNcOaObOcOePdPfPoPsRgUbUcUeVaVbVfVlVmVrVsVuVzWbWcWd Μαριὰμ: Μαρία AaAeGbHbKaKcLdMcOaObOfPaPfPvPyUbVaVbVeVgVuVvWaWd τῷ νομοθέτῃ: τὸν νομοθέτην KcPmVbVgVvWa θεσμοθετεῖν: νομοθετεῖν LdPo (sed alterav νο- in θεσ-) 4 τοὺς: τοῦ AhHbJaJbLe (sed suppl ς supra l alia m) ἐφήλατο: ἐφήλλετο RgVz τὰ om EcFaHbKeMbObOdPnPtRa 5 ἀπέστελλον: ἐπέστελλον Ra αὐτούς: αὐτοῖς Wb ἔφη om Ja (sed suppl supra l alia m) Vm 5/6 ἔτρεχον – μόσχον om Ga (sed suppl in mg incert m) 6 αὐτοὶ: οὗτοι NcWb ὁ om Ac(sed suppl supra l incert m) Ja (sed suppl supra l alia m) MbPt(e corr) μοι om EcFaHb(sed suppl) Ma (sed suppl) OdPnPt (sed suppl supra l incert m) Ra 7 ὁ omAeEbEcLdPaPyVb (sed suppl supra l incert m) Vu ἀποκτέννων: ἀποκτείνων UdVa (e corr) v οὐκ om v τῶν παρανόμων: τὸ παράνομον KcPm (sed praeb et τῶν παρανόμων qua v l in mg) VbVvWa τῷ παρανόμῳ Vg τὸν παράνομον Ja (sed superscr -ω-, -ω-) 8 αὐτῶν: αὐτῷ Fb (?) Ga 9 πολλὰς: δυνάμεις Ke post ἐποιήσαμεν add καὶ FbJa (sed delend not) v 9/10 ἀποκρίνεται – πάντες om McOa (sed suppl in mg incert m) 10 οἱ omAcEbKcLc (sed suppl in mg alia m) Oa (sed suppl in mg) OePaPcPdPfPmPs (sed corr) RcRgUdVb (sed suppl) VgVvVzWd ἐργάται: ἐργαζόμενοι Rd τῆς om KcPaPm (sed suppl supra l) RcVbVgVv ἀνομίας: ἀδικίας Vz 11 ἱερὰ om Ja (sed suppl supra l alia m) Vu φησιν λόγια Ae μὴ om OePo (sed suppl) Rc κατ': παρὰ τῆν AhLc (sed alterav in mg) Od (qua v l in mg) Oe PaPo (sed alterav) Rc

1092 A ἀξίαν διώκειν. Προσέχειν δὲ ἕκαστον ἑαυτῷ χρὴ καὶ μὴ τὰ ὑψηλότερα καὶ βαθύτερα ἐννοεῖν, διανοεῖσθαι δὲ μόνα τὰ κατ' ἀξίαν αὐτῷ προστεταγμένα.

〈2〉 Τί οὖν, φῄς, οὐ χρὴ τοὺς ἱερέας ἀσεβοῦντας ἢ ἄλλο τι τῶν ἀτόπων ἐξελεγχομένους εὐθύνεσθαι, μόνοις δὲ ἐξέσται τοῖς καυχωμένοις ἐν νόμῳ διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν θεὸν ἀτιμάζειν; Καὶ πῶς οἱ ἱερεῖς ἐκφάντορές εἰσι τοῦ θεοῦ; Πῶς γὰρ ἐξαγγελοῦσι τῷ λαῷ τὰς θείας ἀρετὰς οὐκ ἐγνωκότες αὐτῶν τὴν δύναμιν; Ἢ πῶς φωτιοῦσι οἱ ἐσκοτισμένοι,
1092 B πῶς δὲ τοῦ θείου μεταδώσουσι πνεύματος οὐδέ, εἰ ἔστι πνεῦμα ἅγιον, ἕξει καὶ ἀληθείᾳ πεπιστευκότες;

Ἐγὼ δὲ ἀπολογήσομαί σοι πρὸς ταῦτα (καὶ γὰρ οὐκ ἐχθρὸς ὁ Δημόφιλος, οὐδὲ ἀνέξομαί σε πλεονεκτηθῆναι τῷ Σατανᾷ)· καὶ γὰρ ἑκάστη τῶν περὶ θεὸν διακόσμησις θεοειδεστέρα τῆς μᾶλλον ἀφεστηκυίας ἐστί, καὶ φωτεινότερα ἅμα καὶ φωτιστικώτερα τὰ μᾶλλον τῷ ἀληθινῷ φωτὶ πλησιαίτερα. Καὶ μὴ τοπικῶς ἐκλάβοις, ἀλλὰ κατὰ τὴν θεοδόχον ἐπιτηδειότητα τὸν πλησιασμόν. Εἰ τοίνυν ἡ τῶν ἱερέων ἐστὶ διακόσμησις ἡ

1–3 Cf Dt 15,9; Act 20,28; 1 Tim 4,16; Bas hom in Dt 15,9 (197 C–217 B) 2 βαθύτερα: Cf Sirach 3,21 (v l) 5 sq Cf Rm 2,23 6 sq Cf Procl in Alc 166,11; id in Cra 48 (p 16,12–15); 176 (p 101,8–11); id theol plat VI 12 7 sq Cf I Ptr 2,9 cum II Ptr 1,3 9 sq Cf Act 19,2 12–16 Cf Ph spec leg I 43; id mut 232; Clem str IV 36,3.5; VII 48,2; Gr Nyss hom 15 in Cant 459,4 sqq; Procl de dec dub 35; id inst 21; 36; 38; 122; 125 sq; 128; 142; 150; Hierocl in CA XXV 15 (p 109,10 sqq) 12–15 Cf DN 182,14–16; CH 22,18–22; 25,9–22; 26,11–27,13; 34,14–35,25; 42,5–12; 46,9 sqq; 51,18–21; 54,2–4; EH 63,11–64,4; 66,20–67,4; 106,18–23; 120,8–12 15 sq Cf CH 46,11–19 16–181,2 Cf EH 109,13–21; 115,15–17; 119,8–12

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOf PaPbPcPdPfPg (usque ad 15 Καὶ lac hab) PmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUe VaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 ὑψηλότερα: ὑψηλὰ AlEcFaJaOd (sed trad et ὑψηλότερα qua v l in mg) PnPt (sed alterav in -ότερα) RaRdVr 2 καὶ βαθύτερα om Vf post δὲ add αὐτῷ Ud μόνα: μόνον Gb τὰ om Pa κατ' om Py (sed suppl supra l) 4 ἢ: καὶ Va 7 ἐξαγγελοῦσι: ἐξαγγέλλουσι EcFaJaMaOdPbPcPfPnRaRcRdVmVr τῷ λαῷ post ἀρετὰς coll Wd 8 Ἢ: καὶ Va om Ja (sed suppl supra l alia m) 9 μεταδώσουσι: μεταδώσωσι Rc οὐδὲ conieci (contra codd et v trad οὔτε) 11 ὁ: ὦ Rc 12 post γὰρ add καὶ EcJa (e corr) Lc (sed delend not supra l) MbOdPnPtRaRc 13 θεὸν: θεοῦ Pd 13/16 θεοειδεστέρα – διακόσμησις om Ja (sed suppl in mg alia m) 14 τὰ om HaPaPcRcUd ἀληθινῷ: ἀληθεῖ AaFbGaGbKaLdMcOaPpPvUbUcVaVcVlVsVuWd v 15 πλησιαίτερα: πλησιέστερα EcFaHbKcKeOaOdPmPnPt (?, sed alterav in -αι- per superscr) UaUbVbVgVvWa 16 πλησιασμόν: διπλασιασμόν Vm ἱερέων: ἱερῶν EcFaGaHbJb (sed corr) KcKeMbOaObOd (sed trad et ἱερέ- qua v l in mg) Pm (sed corr) PnPtRaVbVvWaWd (sed suppl -ε- supra l incert m) διακόσμησίς ἐστιν AaAeAqFbGaKaLdMcOaPbPgUbUcVaVcVlWd v ἐστὶν om AhNcVrWc

φωτιστική, παντελῶς ἀποπέπτωκε τῆς ἱερατικῆς τάξεως καὶ δυνάμεως ὁ μὴ φωτιστικός, ἢ πού γε μᾶλλον ὁ ἀφώτιστος. Καὶ τολμηρὸς ἔμοιγε δοκεῖ τοῖς ἱερατικοῖς ὁ τοιοῦτος ἐγχειρῶν, καὶ οὐ δέδοικεν οὐδὲ αἰσχύνεται τὰ θεῖα παρὰ τὴν ἀξίαν διώκων καὶ οἰόμενος θεὸν ἀγνοεῖν, ἅπερ αὐτὸς 1092 C
ἑαυτῷ συνέγνωκε· καὶ ἀπατᾶν νομίζει τὸν ψευδωνύμως ὑπ' αὐτοῦ πατέρα καλούμενον καὶ τολμᾷ τὰς ἐναγεῖς αὐτοῦ δυσφημίας (οὐ γὰρ εἴποιμι προσευχάς) ἐπὶ τὰ θεῖα σύμβολα χριστοειδῶς ἐπιλέγειν. Οὔκ ἐστιν οὗτος ἱερεύς, οὔκ ἐστιν, ἀλλὰ δυσμενής, δόλιος, ἐμπαίκτης ἑαυτοῦ καὶ λύκος ἐπὶ τὸν θεῖον λαὸν κωδίῳ καθωπλισμένος.

〈3〉 Ἀλλ' οὐ Δημοφίλῳ ταῦτα θεμιτὸν εὐθύνειν. Εἰ γὰρ ἡ θεολογία δικαίως τὰ δίκαια κελεύει μεταδιώκειν (δίκαια δέ ἐστι μεταδιώκειν, ὅταν ἀπονέμειν ἐθέλοι τις ἑκάστῳ τὰ κατ' ἀξίαν), δικαίως τοῦτο πᾶσι μετα- 1092 D
διωκτέον, οὐ παρὰ τὴν ἑαυτῶν ἀξίαν ἢ τάξιν, ἐπεὶ καὶ ἀγγέλοις δίκαιον

---

5 sq Cf Mt 6,9; Lc 11,2 6 sq Cf EH 80,8 sqq (praes 81,5–9) 7–9 Cf Mt 7,15; II Cor 11,13; II Ptr 3,3; Judas 18 11 Cf Ep 8,179,11–180,3; Dt 16,20 11 sq Cf DN 204,5–205,15; Arist Rhet I 9 (1366 b 9 sqq); Procl de dec dub 33; 55; Justinian dig I 1,10 12 sq Cf Pl R 433 b 4; Procl in R I 216,24–27 13–182,3 Cf CH 21,5–22,22; 25,1–22; 40,1–41,7

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPa PbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVv VzWaWbWcWd v

---

1 ἱερατικῆς: ἱερᾶς KcPfPmVbVvWa καὶ δυνάμεως om Pa (sed suppl in mg eadem m) 2 ἢ: καὶ VaVr μᾶλλον om Ah τολμηρὸς: τολμηρῶς AhHbLc (sed alterav ῶ in ὸ) Oe (?, sed trad nunc -ὸ-) ἔμοιγε: ἐμοὶ EcHaMbOd (sed suppl -γε in mg) PnPtRaUd ἐμοὶ γὰρ Pf 3 post τοῖς add τε AeFbHbJa (sed del) PbRd v ἱερατικοῖς: ἱεροῖς Nc ἱεραρχικοῖς Ja (sed superscr -ατ-) τοιοῦτος: τοιούτοις Vz (e corr ?) 4 post καὶ add ὁ Ja (e corr) Pt (sed eras) Ra 5 ἀπατᾶν: διαπατᾶν Oe (sed eras δι-) 6 τολμᾷ: τολμᾶν Rc δυσφημίας: δυσθυμίας Ub post γὰρ add ἄν HaJbKcLeMa (sed del postea) NcOaOcPdPmUdVbVgVvWaWbWc εἴποιμι: εἴποι μὲν Ld (sed alterav μὲν in -μι) 8 ἑαυτοῦ: αὐτοῦ Pf 9 post λαὸν add δάρματι Ja (e corr in mg) Pt (sed postea del) Ra(pro glossa habui), add τῷ AaAeAqFbGaGbHbJa (sed del) KaKeLdOaObPbPf-PgPpPvRdUbUcVaVcVeVfVgVlVuWd v 10 οὐ: οὐδὲ Ua ταῦτα om Wc εὐθύνειν: διευθύνειν Vs Εἰ: οὐ Od (?m, sed eras et scr εἰ) PaVs (?, sed eras et scr εἰ) om Oe ἡ γὰρ Oe ἡ om, sed suppl supra l JaVs 11 δίκαια: δικαιώματα Pa μεταδιώκειν κελεύει coll Pb δίκαια alter: δίκαιον Uc δίκαια – μεταδιώκειν om Ae (sed suppl in mg) FbGa (sed suppl in mg incert m) HaHbKe (sed suppl in mg incert m) Od (sed suppl in mg incert m) PnPpUdVaVmVz 12 ἐθέλοι: ἐθέλῃ LdNcUb τὰ om EbKcPmPyRcVbVvWa πᾶσι τοῦτο Pc 13 παρὰ: περὶ Wa ἑαυτῶν: αὐτῶν MbPtPy ἢ: καὶ JbVa ἢ τάξιν om Pa ἀγγέλοις: ἀγγέλους Fb

ἀπονέμεσθαι τὰ κατ' ἀξίαν καὶ ἀφορίζεσθαι, πλὴν οὐ πρὸς ἡμῶν, ὦ Δημόφιλε, δι' αὐτῶν δὲ ἡμῖν ἐκ θεοῦ καὶ αὐτοῖς διὰ τῶν ἔτι προὐχόντων
1093 A ἀγγέλων. Καί, ἁπλῶς εἰπεῖν· ἐν πᾶσι τοῖς οὖσι διὰ τῶν πρώτων τοῖς δευτέροις ἀπονέμεται τὰ κατ' ἀξίαν ὑπὸ τῆς πάντων εὐτάκτου καὶ δικαιοτάτης προνοίας. Οἱ μὲν οὖν καὶ ἄλλων ἐπάρχειν ὑπὸ θεοῦ ταχθέντες ἀπονείμωσι μεθ' ἑαυτοὺς καὶ τοῖς ὑπηκόοις τὰ κατ' ἀξίαν. Δημόφιλος δὲ λόγῳ καὶ θυμῷ καὶ ἐπιθυμίᾳ τὰ κατ' ἀξίαν ἀφοριζέτω καὶ μὴ ἀδικείτω τὴν ἑαυτοῦ τάξιν, ἀλλ' ἐπαρχέτω τῶν ὑφειμένων ὁ ὑπερκείμενος λόγος. Εἰ γὰρ ἐπ' ἀγορᾶς, ἰδόντες οἰκέτην δεσπότῃ καὶ πρεσβυτέρῳ νεώτερον ἢ καὶ υἱὸν πατρὶ διαλοιδορούμενον ἅμα καὶ ἐπιόντα καὶ πληγὰς ἐπιτιθέντα, καὶ ἀσεβεῖν ἐδοκοῦμεν, εἰ μὴ τοῖς κρείττοσιν ἐπιδραμόντες ἐβοηθή-

3—5 Cf DN 225,20—226,5; CH 22,14—22; 34,14—17; 48,6—14; Pl ep 2,312 e; Procl inst 29; 36; 55; 110; 122; 136; id de prov 54 sq; 60 6—8 Cf Ep 8,183,11 sqq; Pl R 440 e—442 c

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPa PbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVv VzWaWbWcWd v

1 ἀπονέμεσθαι: ἀφορίζεσθαι Ac (sed alterav in ἀπονέμ- supra l rec m) EbEcFa (sed praeb et ἀπονέμεσθαι in mg, eadem m?, qua v l?) HaJaJbKcLe (sed praeb et ἀπονέμ. in mg, eadem m, qua v l?) MbNcOb (sed praeb et ἀπονέμ. in mg, qua v l?) Od(sed praeb ἀπονεμ. in mg, qua v l) PcPdPmPnPs (?, sed alterav in ἀπονέμ-) PtPyRaRgUaVbVl (qua v l in mg) VmVrVvVz (sed corr) WaWbWc τὰ: τὸ PaRc καὶ ἀφορίζεσθαι τὰ κατ' ἀξίαν OePo ἀφορίζεσθαι: ἀφορίζεται AcEbEcFaHaJaJbKcOc (sed trad ἀπονέμεται in mg) Od (sed praeb ἀπονέμεται in mg qua v l) PcPdPmPnPs (?, sed alterav in ἀφορίζεσθ.) PtPyRaRgUaVbVl (sed trad ἀπονέμεται in mg) VrVvVzWaWb ἀπονέμεται LcPaRcVm post ἀφορίζεσθαι add καὶ ἀπονέμεται καὶ ἀφορίζεται OePo 2 ἐκ θεοῦ ἡμῖν Pv αὐτοῖς: τούτοις Vu ἔτι om Lc (sed suppl supra l) Ud post προὐχόντων add τῶν HaJa (sed del) 4 ἀπονέμεται: ἀπονέμει Od (sed trad et ἀπονέμεται qua v l in mg) Pn ἀπονενέμηται NcVuWb τὰ om PbRc καὶ om Pn 5 ἐπάρχειν: ὑπάρχειν Ra ὑπὸ: ἐκ Ub post ὑπὸ add τοῦ Lc (sed delend not) Ud 6 ἀπονείμωσι: ἀπονέμουσι AqNcPbRcRdWb ἀπονέμωσι EcFaFbJaKeOdOePaPnRaUaUcVaWc μεθ' ἑαυτοὺς: ἑαυτοῖς Ld ἑαυτοὺς: αὐτοὺς KcPmRcVbVgVvWa τὰ om KcPaPmRcVbVvWa Δημόφιλος: δημοφίλῳ KcPm (sed alterav in ὁ δημόφ. supra l incert m) VvWa 6/7 Δημόφιλος — ἀξίαν om Ja (sed suppl in mg, alia m) 7 καὶ θυμῷ om Oc post λόγῳ duo verba in Gb legi non possunt τὰ om HaKcPmVbWa ἀφοριζέτω: ἀφοριζέσθω Ub 8 ὑπερκείμενος: περικείμενος Vu ὑποκείμενος Wd 9 Εἰ: οἱ Eb ἰδόντες: εἰδότες AqOdPaPbPnRd πρεσβυτέρῳ: πρεσβυτέρων KaPn (sed eras ν) VmWd (sed del ν) 10 ἢ om KcNcPmVbVvWaWb primum καὶ om Ja (sed suppl supra l incert m) UdVaVs (sed suppl rec m) secundum καὶ om Rd ἐπιτιθέντα: ἐπιθέντα AqEcFaHaJa (e corr) MbOdPbPcPmPnPtRaRdVbVvWa 11 καὶ om Pc ἐδοκοῦμεν: ἐδόκουν μὲν Pt (sed eras primum ν) Ra ἐβοηθήσαμεν: ἐβοήσαμεν Gb (sed suppl -θή- supra l incert m)

σαμεν, καίτοι γε ἴσως ἐκεῖνοι προηδίκηντο, πῶς οὐκ αἰσχυνθησόμεθα παρορῶντες ὑπὸ θυμοῦ καὶ ἐπιθυμίας ἀδικούμενον λόγον καὶ τῆς ἐκ θεοῦ δοθείσης ἀρχῆς ἐκβαλλόμενον καὶ ἐν ἑαυτοῖς ἀσεβῆ καὶ ἄδικον ἀταξίαν 1093 B
καὶ στάσιν καὶ ἀκοσμίαν ἐγείροντες; Εἰκότως ὁ μακάριος ἡμῶν ἐκ θεοῦ
5 νομοθέτης οὐκ ἀξιοῖ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ προϊστασθαι τὸν μὴ τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς ἤδη προεστηκότα, καὶ γὰρ ὁ τάξας ἑαυτὸν καὶ ἕτερον τάξει, καὶ ὁ ἕτερον καὶ οἶκον, καὶ ὁ οἶκον καὶ πόλιν, καὶ ὁ πόλιν καὶ ἔθνος. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ὡς τὰ λόγιά φησιν· ὁ ἐν ὀλίγῳ «πιστὸς ... καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν», καὶ ὁ ἐν ὀλίγῳ ἄπιστος καὶ ἐν πολλῷ ἄπιστός
10 ἐστιν.

〈4〉 Αὐτὸς μὲν οὖν ἐπιθυμίᾳ καὶ θυμῷ καὶ λόγῳ τὰ κατ' ἀξίαν ἀφόριζε, 1093 C
σοὶ δὲ οἱ θεῖοι λειτουργοὶ καὶ τούτοις οἱ ἱερεῖς, ἱεράρχαι δὲ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς ἱεράρχαις οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ τῶν ἀποστόλων διάδοχοι. Καὶ εἴ
15 πού τις καὶ ἐν ἐκείνοις τοῦ προσήκοντος ἀποσφαλείη, παρὰ τῶν ὁμοταγῶν ἁγίων ἐπανορθωθήσεται, καὶ οὐ περιστραφήσεται τάξις ἐπὶ τάξιν,

---

4–7 Cf I Tim 3,5; Tit 1,7 8 sq Vide Lc 16,10; cf 19,17; Mt 25,21 11 sqq Cf Ep 8,175,14–176,14 15–184,1 Cf Pl R 433 b; 434 c

---

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPa PbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVv VzWaWbWcWd v

---

2 παρορῶντες: παρόντες Of 2/3 καὶ – ἐν text origin legi non potest in Oa καὶ – ἐκβαλλόμενον om Ae (sed suppl in mg, incert m) Mc 3 ἐν om UdWb ἑαυτοῖς: αὐτοῖς AeGaHaKcPm (sed suppl ε- supra l) VbVmWa 4 ante ἀκοσμίαν add ἄδικον Pb post εἰκότως add οὖν Vu 5 τοῦ θεοῦ om NcWb θεοῦ om OcVz προϊστασθαι: προσπαρίστασθαι Vm 6 οἴκου om Hb ἤδη om Pg 6/7 τάξει καὶ ὁ ἕτερον ante ἤδη coll Vm 7 τάξει, καὶ ὁ ἕτερον om Ja (sed suppl alia m in mg) ἕτερον om Uc (sed suppl supra l) Va καὶ οἶκον om Vm tertium καὶ – οἶκον om Mb (sed suppl in mg) PaRcRgWb secundum ὁ om Ha καὶ πόλιν om Ae tertium ὁ eras Aq καὶ ὁ πόλιν om MbPtRdVm 9 ἐστιν om VmVs (sed supplend not) 9/10 primum καὶ – ἐστιν om AeAlPbPcRc (sed suppl in mg incert m) RdVfWb (sed suppl eadem m in mg) 9 secundum ἐν om GaPf (sed suppl supra l incert m) 10 ἐστιν om Pm 11 καὶ θυμῷ om Ld λόγῳ καὶ θυμῷ Vu τὰ om Ac (sed suppl supra l incert m) KcPm (sed suppl supra l alia m)Ps (sed suppl in mg, rec m) PyRgVbVzWa τὰ: τὸ Pp 12 secundum οἱ om AaAeGaGbKaMbMcOaOfPgPpPtPvPyUbVcVlVuWd post ἱερεῖς add καὶ οἱ KcPmWa, add οἱ Lc (sed delend not) NcVbVgVmVsVvWb δὲ: καὶ KcPm (sed del) Wa 13 τοῖς ἱεράρχαις: ταῖς ἱεραρχίαις KcPm (sed alterav in -αις) Vb (?) Wa primum οἱ om Po (sed suppl supra l alia m) secundum οἱ om Pa (sed suppl alia m supra l) 14 καὶ om EcFaHaHbMbOcOd (sed suppl in mg incert m) PnPtRaUd ἐν om Vu τοῦ προσήκοντος om Pm (sed suppl incert m in mg) 15 ἐπανορθωθήσεται: ἐπανορθώσεται Pm (sed suppl -θη- supra l, alia m) VbVvWa διορθωθήσεται Ae περιστραφήσεται: ἐπιστραφήσεται AcRgVfVz

ἀλλ' ἕκαστος ἐν τῇ τάξει αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ λειτουργίᾳ αὐτοῦ ἔσται.

Τοσαῦτά σοι παρ' ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ εἰδέναι καὶ δρᾶν τὰ ἑαυτοῦ. Περὶ δὲ τῆς εἰς τὸν ἄνδρα τόν, ὡς φής, ἀσεβῆ καὶ ἀλιτήριον ἀπανθρωπίας, οὐκ οἶδ' ὅπως κλαύσομαι τὸ σύντριμμα τοῦ ἀγαπητοῦ μου. Τίνος γὰρ οἴει θεραπευτὴς ὑφ' ἡμῶν ταχθῆναι; Καὶ γάρ, εἰ μὴ τοῦ ἀγαθοῦ, πάντως που καὶ ἡμῶν ἀνάγκη σε εἶναι καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς θεραπείας ὅλης ἀλ-
1093 D λότριον· καὶ ὥρα σοι καὶ θεὸν ζητῆσαι καὶ ἱερέας ἑτέρους καὶ παρ' ἐκείνοις θηριωθῆναι μᾶλλον ἢ τελεσθῆναι καὶ εἶναι τῆς φίλης ἀπανθρωπίας ἀμείλικτον ὑπερέτην. Ἆρα γὰρ ἡμεῖς αὐτοὶ πρὸς τὸ πάντη ἅγιον ἀποτετελέσμεθα καὶ οὐ δεόμεθα τῆς θείας ἐφ' ἑαυτοῖς φιλανθρωπίας; Ἢ τὴν διπλῆν ἁμαρτίαν, ὡς τὰ λόγιά φησι, κατὰ τοὺς ἀσεβεῖς ἁμαρτάνομεν οὐκ εἰδότες, ἐν τίνι προσκόπτομεν, ἀλλὰ καὶ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς καὶ οἰόμενοι βλέπειν, ἀληθῶς δὲ οὐ βλέποντες; «Ἐξέστη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ» καὶ ἔφριξα

---

4 Cf Rm 3,16; Jes 59,7; 22,4; 30,26; Jer 3,22; 6,14; 8,21; 10,19; 14,17; 31,15; Lament 2,11; 3,48; 4,10; I Maccab 2,7 4 sq Cf EH 116,7 sqq 10—13 Cf Jer 2,13; Jes 6,9 sq; 7,3—5; Lc 6,41 sq 13 Vide Jer 2,12

AaAcAeAhAqFbFcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPa PbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVv VzWaWbWcWd v

---

1 ἐν: ἐπὶ GaJbLe om Kc αὐτοῦ (bis): αὑτοῦ (bis) AhHaPdPvVr v ἐν alter: ἐπὶ Vf 2 ἑαυτοῦ: σαυτοῦ Pa 3 εἰς om Wa secundum τὸν AcFbJa (sed suppl altera m supra l) Ps (sed suppl supra l incert m) RgUcVz ὡς φής om Ub 4 οἶδ' ὅπως: οἶδα πῶς AaAeFbGaGbHbJb (sed alterav altera m in οἶδ' ὅπως)KaKeLdMcOaObOc (sed alterav altera m in οἶδ' ὅπως) OfPfPgPpUbUcVcVl (sed alterav in οἶδ' ὅπως) VuWd κλαύσομαι: καύσωμαι Ka οἴει: οἴῃ saepius in codd et in v 5 γὰρ om Vr 6 που: ποῦ saepius in codd, τοῦ Pv ἡμῶν om Vr ἀνάγκη: ἀναγκάσῃ Od (qua v l supra l) Pa ἀνάγκης FbJaMa(sed del σ) Pt (sed alterav in ἀνάγκη σὲ) RaVe (sed del σ?) Wc σε: τε Vf σε om Pt (orig stat) UaVe ἡμᾶς: ἡμῶν Ja (sed superscr -ᾶς) (Ga legi non pot) 8 θηριωθῆναι: θεωρηθῆναι Oe post θηριωθῆναι add καὶ FbJa (sed exp) Uc μᾶλλον ἢ θελεσθῆναι om Wc ἢ: καὶ Va ἢ τελεσθῆναι om Ma (sed suppl in mg alia m) φίλης ἀπανθρωπίας: θείας φιλανθρωπίας Pc 9 πρὸς τὸ om Vm ἅγιον: ἁγιοπρεπές KcPm (sed alterav in ἅγιον) VbVvWa ἀποτετελέσμεθα: ὑποτετελέσμεθα Rc ἀποτελέσμεθα scr, sed suppl -τε- supra l PmRd 10 καὶ οὐ δεόμεθα om Fb (sed suppl incert m in mg) KcPm (sed suppl alia m in mg) VbVvWa ἑαυτοῖς: ἑαυτοὺς Pm (e corr supra l) Vr Ἢ: καὶ Va 11 φασὶ Py ἁμαρτάνομεν: ἁμαρτάνοιμεν Lc (sed del -ι-) 12 προσκόπτομεν: προκόπτομεν Pa (scr προκόπτωμεν) Vb (sed suppl -σ-) Wd primum καὶ om PdPfUe δικαιοῦντες ἑαυτοὺς καὶ om Ac (sed suppl in mg altera m) 13 ἀληθῶς: ἀληθῆ Pa δὲ om GaPg ἐπὶ τούτῳ om Vb (sed suppl in mg altera m ἐπὶ τοῦτο) τούτῳ: τοῦτο JbMb (alterav -ῳ in -ο) OdPfPnPtUaVb (e corr) VgVmWcWd (alterav -ῳ in -ο)

ἐγὼ καὶ διαπιστῶ ἐμαυτῷ. Καὶ εἰ μὴ τοῖς σοῖς ἐνέτυχον – ὡς οὐκ ὤφελον 1096 A
εὖ ἴσθι – γράμμασιν, οὐκ ἂν ἔπεισαν, εἴπερ ἄλλοι μέ τινες περί σου πείθειν ἠξίουν, ὅτι Δημόφιλος οἴεται τὸν ἀγαθὸν ἐπὶ πάντα θεὸν οὐκ εἶναι καὶ φιλάνθρωπον οὔτε ἑαυτὸν δεῖσθαι τοῦ ἐλεοῦντος ἢ σῴζοντος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἱερεῖς ἀποχειροτονεῖ τοὺς ἠξιωμένους ἀγαθότητι φέρειν τὰ ἀγνοήματα τοῦ λαοῦ καὶ εὖ εἰδότας, ὅτι καὶ αὐτοὶ περίκεινται ἀσθένειαν.

Ἀλλ' ὁ θεαρχικὸς ἱεροτελεστὴς ἑτέραν πεπόρευται· καὶ ταῦτα τῶν ἁμαρτωλῶν, ὡς τὰ ἱερὰ λόγιά φησιν, ἀφωρισμένος καὶ τῆς εἰς ἑαυτὸν ἀγάπης ἀπόδειξιν ποιεῖται τὴν τῶν προβάτων ἐπιεικεστάτην ποιμαντικήν. Καὶ πονηρὸν μὲν ἀποκαλεῖ τὸν μὴ ἀφέντα τῷ συνοικέτῃ τὴν ὀφειλὴν μήτε μερικῶς μεταδόντα τῆς δωρηθείσης αὐτῷ παμπόλλης ἀγα- 1096 B
θότητος, δικαιοῖ δὲ τῶν οἰκείων ἀπολαύειν· ὅπερ ἀναγκαῖον εὐλαβηθῆναι

5 sq Cf Hbr 9,7 7 sq Cf EH 112,8–17 7–9 Cf Hbr 7,26; Joh 21,15–17 10–12 Cf Mt 18,32–34

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOe (a 9 από- lac hab) OfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVc VeVfVgVlVmVrVsVu VvVzWaWbWcWd v

1 post εἰ add καὶ Rg 1/2 γράμμασιν post ἐνέτυχον coll Vs 2 μέ: μέν Pg 4 καὶ om Po (sed suppl supra l incert m) post φιλάνθρωπον add ἢ Wb οὔτε: οὐδὲ Rc ἑαυτὸν: αὐτὸν EbJaPdPnPyRcVeWb ἢ: καὶ Ke post ἢ add τοῦ Ua 5 ἱερεῖς: ἑτέρους KcWa ἀποχειροτονεῖ: ἀποχειροτονίας Pa ἀποχειροτονεῖν Vf τοὺς om Pa ἠξιωμένους: ἐξιλεουμένους KcVrWa ἐξιλεωμένους OeVbVv ante ἀγαθότητι add ἐν KcVbVvWa φέρειν: παροῦσαν Ac (sed praeb et φέρειν in mg qua v l) EbMbPdPs (sed trad et φέρειν in mg, qua v l) Pt (e corr) PyUaUeVeVfVz (sed hab et φέρειν in mg) φέρειν om EcFaJaJbKcLcLeOcOdPcPnPt(sed suppl παροῦσαν in mg)RaRcVbVmVrVs (sed suppl incert m in mg) VvWaWbWc 5/6 τὰ ἀγνοήματα φέρειν Oe 6 ante εὖ add ἱλάσκεσθαι Po ἱλάσκεσθαι ὡς AaAeGaGbHbKaKeLdMcOaObOfPfPgUbVcVfVlWd ἱλάσκεσθαι καὶ Ps (sed alterav καὶ in ὡς incert m) RgVz ἱλάσκεσθαι μὴ Va εὖ om Rc 7 ἱεροτελεστὴς: τελεστὴς Ga πεπόρευται: πορεύεται Va ταῦτα: ταύτην KcVb τῶν ἁμαρτωλῶν: τὸν ἁμαρτωλόν Rc τῶν om KcVbVgWd 8 ὡς – φησιν om Po (sed suppl in mg altera m) ἱερὰ om Ja (sed suppl supra l) Py εἰς ἑαυτὸν: ἑαυτῶν Pg ἑαυτὸν: αὐτὸν JbLcLeMa (sed suppl ἑ- supra l) OcUbVmVrVs (sed superscr ἑ-) 9 ἀπόδειξιν: ἔνδειξιν Pg 10 ἀποκαλεῖ: καλεῖ Ah (sed suppl ἀπο-) KcVbVgWa ἀφέντα: ἀφιέντα MbVv τῷ συνοικέτῃ: τὸν συνοικέτην (sed corr) Ja 11 ὀφειλὴν: ὀφειλομένην PaPf μεταδόντα: μεταδιδόντα EcFaHbKeLc (sed del -δι-) MbObOd-PnPtRaUdVr αὐτῷ om Wb παμπόλλης: πολλῆς Rc 12 ἀπολαύειν αὐτὸν AaAeFbGaGbHaJa (sed corr) KaLdMcOaObPgUbUcVlWd αὐτὸν: αὐτῶν HbPfRcVb post ἀπολαύειν add αὐτῶν Ve ὅπερ: ὑπὲρ ὧν AhLc (sed alterav in ὅπερ) Od (qua v l in mg) Pa

καὶ ἐμὲ καὶ Δημόφιλον. Καὶ γὰρ καὶ τοῖς εἰς αὐτὸν ἀσεβοῦσιν ἐν αὐτῷ τῷ πάσχειν ἄφεσιν προάγει παρὰ τοῦ πατρός, ἐπιτιμᾷ δὲ καὶ τοῖς μαθηταῖς, ὅτι καὶ ἀσεβείας ἀνηλεῶς ἠξίωσαν κρῖναι τοὺς ἐκδεδιωκότας αὐτὸν Σαμαρεῖτας.

Τοῦτο δὴ τὸ μυριόλεκτόν σου τῆς θρασείας ἐπιστολῆς — ἄνω γὰρ καὶ κάτω θρυλεῖς —, ὡς οὐχ ἑαυτόν, ἀλλὰ τὸν θεὸν ἐξεδίκησας· διὰ κακίας, εἰπέ μοι, τὸν ἀγαθόν;

1096 C ⟨5⟩ Ἄπαγε· οὐκ «ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν», ἀλλὰ καὶ «ἄκακός» ἐστι καὶ «ἐλεήμων». «Οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει», καὶ αὐτὸς «πραΰς» καὶ «αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν». Ὥστε οὐκ ἀποδεξόμεθά σου τὰς ἀζηλώτους ὁρμάς, οὐδ' εἰ μυριάκις ἐπαναλάβοις τὸν Φινεὲς καὶ τὸν Ἠλίαν. Ταῦτα γὰρ ἀκούοντα τὸν Ἰησοῦν οὐκ ἤρεσκον οἱ τοῦ πραέος τότε καὶ ἀγαθοῦ πνεύματος ἀμέτοχοι μαθηταί. Καὶ γὰρ καὶ ὁ θειότατος ἡμῶν ἱεροθέτης «ἐν πραότητι» διδάσκει «τοὺς ἀντιδιατιθεμένους» τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ

---

1 sq Cf Lc 23,34 2—4 Cf Lc 9,54 sq 5 Cf DN 221,18; Procl de dec dub 10,9; id de prov 67,7 8 sq Vide Hbr 4,15 9 Vide Hbr 7,26 et 2,17 9 sq Vide Mt 12,19 (cf Jes 42,2) 10 sq Vide Mt 11,29 et 21,5 (sec Zach 9,9) 11 sq Vide I Joh 2,2 12 Cf Num 25,7—11; III Reg 18,36—40; IV Reg 1,9—12 (cum Lc 9,54) 13 sq Cf Lc 9,55 cum I Ptr 3,4 15 Vide II Tim 2,25

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPb PcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVvVz WaWbWcWd v

---

1 Καὶ: εἰ Oc ἐν Ga secundum καὶ om AcKaObOdPsRgVfVrVzWd ante τοῖς add αὐτοῖς Pt τοῖς: αὐτοῖς EcFaJa (e corr)Lc (sed del αὐ-) MbOd(sed trad et τοῖς supra l qua v l) PnRa αὐτὸν: ἑαυτὸν AqFbJa (sed del ἑ-) Pb αὐτῷ: ἑαυτῷ Ja (sed del ἑ-) 2 τῷ: τὸ AhAqEcFaJaKeMbPfRaVbVs (stat orig?, sed alterav in -ῷ) τῷ πάσχειν om KcWa προάγει: προσάγει JbLeMaOcPfWbWd παρὰ: περὶ Wa δὲ post ὅτι coll Pa καὶ om KcLdVbVvWa ἐν Ga 3 καὶ om Oa ἀσεβείας: ἀσεβείαις AqEcHbJaKeObPbPnPtRaUaUcVm ἠξίωσαν ἀνηλεῶς Wc ἐκδεδιωκότας: ἐκδιώκοντας EbPyRcUaUe ἐκδεδικηκότας MbPtRa 4 αὐτὸν: αὐτῶν FaRa αὐτοὺς AqPb 5 σου: οὐ Pa τῆς θρασείας σου Ja (sed corr) 8 post ἔχομεν add γὰρ Vs μὴ om Pa 9 ἀσθενείαις: ἁμαρτίαις Ud καὶ prius om Pv 10 πραΰς καὶ om Wb περὶ om Ha 11 ἀποδεξόμεθα: ἀποδεχόμεθα EbLcMbPaPdPgPyRcUaUeVe ἀζηλώτους: ζηλωτοὺς OdPnRc 12 ἐπαναλάβοις: ἀναλάβοις AaAeAqFbGaGbHaKaLdMcOaObPbPfPgUaUbVcVlWd 13 ἤρεσκον: ἤκουον Pg 14 ἀμέτοχοι: μέτοχοι Pa secundum καὶ om AeEbGbKcLc (sed suppl in mg) PaPfPo (sed suppl rec m supra l)PsPyRcVaVbVeVgVrWaWb θειότατος: ἱερώτατος Od (qua v l supra l) Pa πραότατος Kc (scr πραότητος) UdVbVvWa 15 post ἐν add τῇ Ub πραότητι: πραΰτητι Rc διδάσκει: διδάσκειν EcFaOd (sed praeb et διδάσκει qua v l in mg) PnPtRa ἀντιδιατιθεμένους: ἀντιδιαθεμένους Eb (?) GaPv

θεοῦ. Διδάσκεσθαι γάρ, οὐ τιμωρεῖσθαι χρὴ τοὺς ἀγνοοῦντας, ὥσπερ καὶ τυφλοὺς οὐ κολάζομεν, ἀλλὰ χειραγωγοῦμεν.

Σὺ δὲ καὶ ἀνανεύειν ἐπὶ τὸ φῶς ἀρχομένῳ τάνδρὶ κατὰ τῆς κόρρης διδοὺς ἀντώθεις καὶ μετὰ πολλῆς αἰδοῦς προσιόντα θρασέως ἀπελάκτιζες 1096 D
5 — τοῦτο δὴ τὸ πολλῆς φρίκης ἄξιον —, ὃν ὁ Χριστός, ἀγαθός ὤν, ἐπὶ τὰ ὄρη πλανώμενον ἐπιζητεῖ καὶ ἀποφεύγοντα προσκαλεῖται καὶ εὑρεθέντα μόλις ἐπὶ τῶν ὤμων αἴρει. Μή, παρακαλῶ, μὴ κακῶς οὕτω περὶ ἑαυτῶν βουλευώμεθα, μηδὲ εἰς ἑαυτοὺς ὠθῶμεν τὸ ξίφος. Οἱ μὲν γὰρ ἀδικεῖν τινας 1097 A
ἢ τοὐναντίον εὐεργετεῖν ἐπιχειροῦντες ἐκείνους μὲν οὐ πάντως ἔδρασαν,
10 ἅπερ ἠθέλησαν, ἑαυτοῖς δὲ κακίαν ἢ ἀγαθότητα συνοικίσαντες ἢ θείων ἀρετῶν ἢ ἀτιθάσων ἔμπλεοι παθῶν ἔσονται. Καὶ οὗτοι μὲν ἀγγέλων ἀγαθῶν ὀπαδοὶ καὶ ξυνοδοιπόροι καὶ ἐνθάδε καὶ ἐκεῖ σὺν πάσῃ εἰρήνῃ καὶ ἐλευθερίᾳ πάντων κακῶν εἰς τὸν ἀεὶ ὄντα αἰῶνα τὰς μακαριωτάτας ἀποκληρώσονται λήξεις καὶ μετὰ θεοῦ ἀεὶ ἔσονται, τὸ πάντων ἀγαθῶν

5—7 Cf Lc 15,5; Mt 18,12 11—14 Cf Mt 25,34 sqq; Apc 21; Pl R 617 d sq 14 sq Cf DN 114,7 sqq; CH 54,20 sqq; Ep 9,195,2 sqq 14 et 188,3 sq Cf I Thess 4,17; Pl R 621 c sq; Procl in R II 92 sqq; 97 sq; 128—131; 140; 146; 161; 295; 340

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPb PcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVvVz WaWbWcWd v

---

1 γὰρ om Ra 2 post καὶ add τοὺς Rc post ἀλλὰ add καὶ maioritas codd contra Syrum, scil AaAeAqEcFaFbGaGbHbJa (e corr) OaObOdPbPgPnPtPyRaUaUbUcUeVa-VcVfVgVlVsWcWd 3 ἀρχομένῳ: ἐρχομένῳ Lc (sed corr) Vv om Oc τῆς om Vg 4 ἀπελάκτιζες: ἀπελάκτισας Ub 5 τὸ om, sed suppl rec m seu in mg seu supra l PbWd ὃν om PaUd 5/6 ἐπὶ τὰ ὄρη ἀγαθὸς ὢν Pa 6 ἐπιζητεῖ: ἐπεζήτει Pn (sed alterav in ἐπιζητ.) ἐπιζητεῖν Hb προσκαλεῖται: προσκαλεῖ KcVbVvWa 7 τῶν ὤμων: τὸν ὦμον JaOaOdPnPt (sed alterav in τῶν ὤμων) ἑαυτῶν: αὐτῶν KcRcUcVbWa 8 ἑαυτοὺς: αὐτοὺς Ha ἀδικεῖν: ἀδικοῦντες Pv τινας: τινα Pa (sed suppl ς supra l) 9 ἢ: καὶ Va εὐεργετεῖν: ἐνεργεῖν Wa ἐκείνους: ἐκείνοις AhEcFaKcKeLcMbPtRa-UaWa οὐ om Mc 10 post ἠθέλησαν add καὶ Vm κακίαν ἢ ἀγαθότητα: κακίᾳ ἢ ἀγαθότητι Ja (sed alterav in -αν ... -α) ἢ prius: καὶ Va συνοικήσαντες: συνοικίσαντες saepius in codd (pro itacismo habui) 11 ἢ: καὶ Va ἀτιθάσων: τιθασῶν Od (qua v l in mg incert m) ἔμπλεοι: ἔκπλεοι AcAhAqEbEcFbHaJbLe-MaMbOdPaPcPdPnPsPtPyRaRdRgUaVaVmVrVzWc ἔμπλεω KcPm (sed alterav incert m supra l) παθῶν ἔμπλεοι OcPv παθῶν: πασῶν EcOd (sed hab et παθῶν qua v l in mg) PnRaRc 11/12 ἀγαθῶν ἀγγέλων Vc 12 post ὀπαδοὶ add ἔσονται Py εἰρήνῃ: ἱερωσύνῃ Od (qua v l supra l) Pa 13 πάντων: πάντως Rc μακαριωτάτας: μακαρίας Ja (suppl -ωτατ- supra l) 14 ἀποκληρώσονται: -σαντα Pa λήξεις: λέξεις Pa τάξεις Vu post θεοῦ add maioritas codd contra Syrum καὶ, scil AaAcAeAhAqEb-EcFaGaGbHbJaKaKcKeLcLdMaMbNcOaObOdOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvRaRc-RdRgUbUcUdVaVcVeVfVgVlVmVrVvVuVzWaWbWcWd post ἔσονται add καὶ Ja ἀγαθῶν: ἀγαθὸν AqOdPnRdVgVr

μέγιστον. Οὗτοι δὲ ἀποπεσοῦνται τῆς θείας ἅμα καὶ τῆς ἑαυτῶν εἰρήνης καὶ ἐνθάδε καὶ μετὰ θάνατον ἅμα τοῖς ἀνημέροις ἔσονται δαίμοσιν.

Οὗ δὴ ἕνεκα ἡμῖν ἡ πολλὴ σπουδὴ μετὰ θεοῦ τοῦ ἀγαθοῦ γενέσθαι
1097 B καὶ εἶναι σὺν κυρίῳ πάντοτε καὶ μὴ τοῖς κακοῖς ἐκ τοῦ δικαιωτοῦ συναφορισθῆναι τὰ κατ' ἀξίαν ἐξ ἑαυτῶν ὑπομένοντας, ὅπερ ἐγὼ πάντων μάλιστα φοβοῦμαι καὶ εὔχομαι εἶναι πάντων κακῶν ἀμέτοχος. Καὶ εἰ βούλει, καὶ θείας ὁράσεως ἁγίου τινὸς ἀνδρὸς ἐπιμνησθήσομαι· καὶ μὴ γελάσῃς, ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ.

〈6〉 Γενόμενόν μέ ποτε κατὰ τὴν Κρήτην ὁ ἱερὸς ἐξεναγώγησε Κάρπος, ἀνήρ, εἰ καί τις ἄλλος, διὰ πολλὴν καθαρότητα νοῦ πρὸς θεοπτίαν ἐπιτηδειότατος. Καὶ γοῦν οὐδὲ ταῖς ἁγίαις τῶν μυστηρίων τελεταῖς
1097 C ἐνεχείρει μὴ πρότερον αὐτῷ κατὰ τὰς προτελείους εὐχὰς ἱερὰς καὶ εὐμενοῦς ὁράσεως ἐπιφαινομένης. Ἔλεγεν οὖν, ὅτι λελυπηκότος αὐτόν ποτε

---

4 sq Cf DN 204,5–8; 205,11–15; 213,21 sqq; EH 97,23–28; 127,16–22; Ep 8,182,7; 10,208,10–12; Procl inst 108; 122; 136 7 sq Cf Pl Grg 523 a 1–3 9 Cf II Tim 4,13 9–192,1 Cf Nil ep II 190 (297 D–300 C) 10 sq Cf Mt 5,8

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPb PcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVvVz WaWbWcWd v

---

1 μέγιστον πάντων ἀγαθῶν Ue ante μέγιστον add καὶ OdPn secundum τῆς om PvUa 2 primum καὶ om Pa post θάνατον add ὁμοῦ Lc (sed del) PaUc (e corr supra l) ἀνημέροις: ἀνιέροις AaAeAqFbGa (sed corr supra l) GbJa (sed alterav in -μη-) LdMcOaObOfPa (e corr) PbPgPpPvRdUbUc(?, sed alterav in -ημ-) VaVe (qua v l in mg alia m) Vl (sed trad rec m et ἀνημ. qua v l in mg) δαίμοσιν ἔσονται AaAeAhAqEbEcFaFbGaHbJaKaKeLdMbOaObOdPbPgPnPtRaUbUcVaVcVlVsWd v 3 δὴ: δὲ KcPm (sed scr rec m -η- supra l) VbVvWa ἡμῖν post σπουδὴ coll Ha γενέσθαι: γίνεσθαι AqEcFaMbObPnPtRaRd om Ha 4 κυρίῳ: θεῷ Wd δικαιωτοῦ: δικαίου NcWb δικαίως τοῦ Rc δικαιοτάτου AaAcAeAqFaFbGaGbHbJbKaKeLc (sed alterav in δικαιωτοῦ) LdLeMbMcOaObOcOfPbPcPfPgPsPvRdRgUbUcUdUeVaVcVeVfVgVlVzWd 5 τὰ om EcPcRc ἐξ om RcWb ἑαυτῶν: αὐτῶν Ha post ὅπερ add καὶ Vu πάντων om Pv 5/6 μάλιστα πάντων PmUa μάλιστα – πάντων om VaVz εἶναι post ἀμέτοχος coll EbPaPoPyRcUaUeVe ante κακῶν add τῶν JaMaOaUb εἰ om Rc 7 καὶ om VgWa ἀνδρὸς post ἐπιμνησθήσομαι coll Ld 7/8 καὶ alter – ἐρῶ om Pv (sed suppl eadem m in mg) 8 ἀλήθειαν: ἀληθῆ (contra Syrum) AcAhAlEbEcFaFbHaJa (sed corr?) JbKcLc (sed alterav in -ειαν?) LeMaMbOcOdPaPbPcPdPfPnPoPs (sed alterav alia m in -ειαν) PtPyRaRcUaUcUdUeVaVbVeVgVmVrVvWaWbWc v 9 γενόμενόν μέ: γενομένῳ Vr μέ om Mc 10 καὶ εἰ coll FbJa (e corr)v πολλὴν om Oc νοῦ om NcWb θεοπτίαν: θεοπτίας AcEbKcMbPaPcPdPmPsPyRcUaUeVbVfVrVvWa 11 ἐπιτηδειότατος: ἐπιτηδειότητος JaPc (sed alterav -η- in -α-) Rc ἁγίαις om Gb τελεταῖς τῶν μυστηρίων Pm 12 ἐνεχείρει: ἐπεχείρει Rc 13 ὁράσεως: ἐφέσεως Vu λελυπηκότος: λελυπηκότας PaPy λελυπηκότων Ac (sed alterav -ων in -ος supra l) Ps (sed superscr -ως) Vz

τῶν ἀπίστων τινός· ἡ λύπη δὲ ἦν, ὅτι τῆς ἐκκλησίας ἐκεῖνός τινα πρὸς τὸ ἄθεον ἀπεπλάνησεν, ἔτι τῶν ἱλαρίων ἡμερῶν αὐτῷ τελουμένων. Δέον ἀμφοτέρων ἀγαθοπρεπῶς ὑπερεύξασθαι καὶ θεὸν σωτῆρα συλλήπτορα λαβόντα τὸν μὲν ἐπιστρέψαι, τὸν δὲ ἀγαθότητι νικῆσαι καὶ μὴ διαλιπεῖν
5 νουθετοῦντα διὰ βίου παντός, ἄχρις οὗ τὸ σήμερον, καὶ οὕτως ἐπὶ τὴν θείαν αὐτοὺς ἀγαγεῖν γνῶσιν, ὡς ἂν ἤδη καὶ τῶν ἀμφισβητησίμων αὐτοῖς κρινομένων καὶ τῶν ἀλόγως θρασυνομένων ἐννόμῳ δίκῃ σωφρονεῖν ἀναγ-καζομένων. Ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ μὴ πρότερον τοῦτο παθών, οὐκ οἶδ' ὅπως, τότε πολλήν τινα τὴν δυσμένειαν καὶ τὴν πικρίαν ἐντήξας κατεδάρθη
10 μὲν οὕτω κακῶς ἔχων· ἑσπέρα γὰρ ἦν. Περὶ δὲ μέσας νύκτας – εἰώθει 1097 D
γὰρ εἰς τόνδε τὸν καιρὸν αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ πρὸς τοὺς θείους ὕμνους ἐγρηγορέναι – διανίσταται μὲν οὐδὲ τῶν ὕπνων αὐτῶν, πολλῶν γε ὄντων, καὶ ἀεὶ ἐγκοπτομένων, ἔξω ταραχῆς παραπολαύσας. Ἐστὼς δὲ

---

2 sq Cf Rm 12,21; Mt 5,3 sq 10–192,1 Cf Pl R 614 b–621 b cum Procl in R II 92–359; Pl Grg 523 a–524 a; id Phdr 247 a sq 13–190,3 Cf Act 13,10 (sec Prov 10,9; Hos 14,10)

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPb PcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVvVz WaWbWcWd v

---

1 τινός ante τῶν ἀπ. coll Ec τινα: τινὰς Mb om Uc (sed suppl supra l) 2 ἄθεον: ἀγαθὸν Od (qua v l supra l) Pa post ἔτι add δὲ Ke ante αὐτῷ add ἐν Vr αὐτῷ ἡμερῶν AhAqEcFaHbJa (e corr) KeLc (sed corr) MbObOdPaPbPfPnPoPtRaRd αὐτῷ: αὐτῶν Od (qua v l supra l) Pa αὐτοῦ FbJa (sed del) Va 3 post θεὸν add καὶ KcLcPmVbWa σωτῆρα om OaUa (sed suppl supra l) Uc (sed suppl supra l incert m) VgVmVu post λαβόντα coll Pv ante λαβόντα coll AhAqEcFaHbKeLcObOdPbPnRaRd 4 διαλιπεῖν: διαλείπειν Ja (sed alterav in -λιπεῖν) Pt (sed alterav in -λιπεῖν) UcVm 5 νουθετοῦντα: νομοθετοῦντα Ub ante διὰ add καὶ Pa 6 ἀγαγεῖν: ἀναγαγεῖν EbUaUe 7 καὶ – θρασυνομένων om Ae (sed suppl in mg) Va καὶ – ἀναγκαζόμενον om Ga (sed suppl in mg, eadem m) ἀλόγως: ἀλόγων Od (qua v l supra l) PaPy δίκῃ: δίκην Ja (sed del ν) Pf δίκης Aa (sed eras ς) GbVe 9 τότε om Ae τινα om Pv τὴν om FbJa (sed suppl rec m supra l) Uc (sed suppl alia m supra l) VaVr πικρίαν: πικρὰν EcOd (sed suppl -ι- supra l) PnPt (sed suppl -ι-) Ra (sed suppl -ι-) ἐντήξας: ἐντάξας τῇ ψυχῇ Vl post ἐντήξας add ἐκοιμήθη (pro glossa posterioris hab) FaHbOd (qua v l seu glossa praeb in mg) Pd (e corr rec m in mg) Pn (e corr in mg) Wb (e corr in mg) v κατεδάρθη: κατεδράνθη OdPn 12 τῶν ὕπνων: τὸν ὕπνον JaPt (sed corr?) τῶν ὕμνων Lc (sed alterav alia m μ in π supra l) Pm (e corr) VaVr αὐτῶν: αὐτῷ AcAeAhEbEcFaJaMbOdPaPcPdPnPs (sed alterand not) PtPv (sed suppl ν supra l) RaRc-UaUeVeVz πολλῶν: πολλῷ Ac (sed suppl ν supra l) Ps (sed alterand not) 12/13 γε ὄντων: μενόντων NcWb 13 ἐγκοπτομένων: ἐκκοπτομένων AhAqEcFaHaHbJb-KcKeLcLeMbNcObOcOdPbPfPmPnPoPtRcRdUdVbWaWbWc post ταραχῆς add ἔπαινον γὰρ KcPm (e corr in mg rec m, sed extinx) Wa παραπολαύσας: ἀπολαύσας KcKeWa om Pm (sed suppl rec m, in mg ἀπολαύσας et alterav in παρ-)

ὅμως εἰς τὴν θείαν ὁμιλίαν οὐκ εὐαγῶς ἠνιᾶτο καὶ ἐδυσχέραινεν οὐκ εἶναι δίκαιον λέγων, εἰ ζῷεν ἄνδρες ἄθεοι καὶ διαστρέφοντες « τὰς ὁδοὺς κυρίου
1100 A τὰς εὐθείας ». Καὶ ταῦτα λέγων ἐδεῖτο τοῦ θεοῦ πρηστῆρί τινι τὰς ἀμφοτέρων εἰσάπαξ ἀνηλεῶς ἀποπαῦσαι ζωάς.

Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἔλεγε δόξαι ἰδεῖν ἄφνω τὸν οἶκον, ἐν ᾧπερ εἰστήκει, διαδονηθέντα πρότερον, ἐκ τῆς ὀροφῆς εἰς δύο μέσον διαιρεθέντα καί τινα πυρὰν πολύφωτον ἐπίπροσθεν ἑαυτοῦ καὶ ταύτην (ἐδόκει γὰρ λοιπὸν ὕπαιθρος ὁ τόπος) ἐκ τοῦ οὐρανίου χώρου μέχρις αὐτοῦ καταφερομένην, τὸν δὲ οὐρανὸν αὐτὸν ἀναπεπταμένον καὶ ἐπὶ τῷ νώτῳ τοῦ οὐρανοῦ τὸν Ἰησοῦν ἀπείρων ἀνθρωποειδῶς αὐτῷ παρεστηκότων ἀγγέλων· καὶ ταῦτα μὲν ἄνωθεν ὁρᾶσθαι καὶ αὐτὸν θαυμάζειν. Κάτω δὲ κύψας ὁ Κάρπος ἰδεῖν ἔφη καὶ τοὔδαφος αὐτὸ πρὸς ἀχανές τι χάσμα καὶ σκοτεινὸν διερρηγμένον καὶ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, οἷς ἐπηρᾶτο, πρὸ αὐτοῦ κατὰ τὸ στόμιον
1100 B ἕστηκέναι τοῦ χάσματος ὑποτρόμους, ἐλεεινούς, ὅσον οὔπω καταφερομένους ὑπὸ τῆς τῶν οἰκείων ποδῶν ἀστασίας. Κάτωθεν δὲ ἀπὸ τοῦ χάσματος ὄφεις ἀνέρπειν καὶ περὶ τοὺς πόδας αὐτοῖν ὑποκινουμένους, ποτὲ μὲν ἀποσύρειν ἐπανειλουμένους ἅμα καὶ ἐπιβαροῦντας καὶ ἕλκοντας,

---

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPb PcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVvVz WaWbWcWd v

---

1 οὐκ prius om Ud 2 ζῷεν: ζῶσιν Vr 5 ἰδεῖν: εἰδέναι Vb (e corr, stat orig legi non pot) om PgPp ἰδεῖν – οἶκον om Pa (sed suppl in mg incert m) ᾧπερ: ᾧ EbGaGbLcMbOdPtPyVgVrVzWa εἰστήκει: περιειστήκει Lc (sed delend not -ι- prius) Pt παρειστήκει EbGaGbOdPn (scr παρεστ.) PyRc (scr παρεστ.) VgWa 6 post πρότερον add καὶ AaAcGaGbKaKeLdMcOaObOfPgPpPvUaUbVcVfVs (e corr in mg) Vu v ἐκ – διαιρεθέντα om Wd ante μέσον add τὸ Pf 7 ἐπίπροσθεν: ἔμπροσθεν Vl ἑαυτοῦ: αὐτοῦ Ue (sed suppl incert m ἑ- supra l) VmWb (sed suppl ἑ- supra l alia m) v 8 ὕπαιθρος: ὑπαίθριος Ud αὐτοῦ: ἂν EcFaOd (sed trad et αὐτοῦ qua v l in mg) PnPt (sed suppl τοῦ supra l, rec m?) RaUc (sed suppl τοῦ supra l) καταφερομένην: καταφαινομένην (e καταφαιρ.?) Vu 9 δὲ om Ud ἀναπεπταμένον: ἀναπτάμενον ObOd (scr ἀνεπτ.) τῷ νώτῳ: τοῦ νώτου FbJa (sed alterav in -ου -ῳ) 10 ἀνθρωποειδῶς: ἀνθρωποειδῶν KcPmVbVgVvWa αὐτῷ: αὐτὸν Ae παρεστηκότων: παριστα-μένων Ah καὶ om Ha 11 ὁρᾶσθαι ἄνωθεν coll EbPaPfPyRcUeVe αὐτὸν: τὸν AcKcPcPdPmPs (sed suppl αὐ incert m supra l) RgVbVgVmVvVz τοῦτον Ja (sed superscr αὐτὸν) 12 ἰδεῖν om Pp αὐτῷ HaRcVe διερρηγμένον: διεριμμένον Pa 13/14 οἷς – ἐλεεινούς om Gb (sed suppl in mg eadem m) 13 ἐπηρᾶτο: ἐπαρᾶτοAcKcLcPmRgVzWaWc πρὸ αὐτοῦ om Nc πρὸ: πρὸς PfUb (sed eras ς) Wb κατὰ: παρὰ KcPmVbVv περὶ Wa τὸ om Wa 14/16 ἐλεεινοὺς – ὄφεις om Ha 16 αὐτοῖν: αὐτῶν AqFbJa (sed alterav postea -ῶ- in -οῖ- supra l) KeLc (sed alterav -ῶν in -οῖν in mg) LdOd (qua v l in mg, eadem m?) PaPbRcUaUb v ὑποκινουμένους: ὑποκειμένους EbFaKe (sed corr) LcOd (qua v l in mg) PaPt (?, sed corr) PyVe una cum Syro 17 ἀποσύρειν: ὑποσύρειν RcUd ἕλκοντας: ἐπανέλκοντας FbJa (sed del ἐπαν-) Uc v ἀνέλκοντας Vr

ποτὲ δὲ τοῖς ὀδοῦσιν ἢ τοῖς οὐραίοις ὑποτύφοντας ἢ ὑπογαργαλίζοντας καὶ διὰ παντὸς εἰς τὸ ἀχανὲς ἐμβάλλειν μηχανωμένους· εἶναι δὲ καὶ ἄνδρας τινὰς ἐν μέσῳ τοῖς ὄφεσι, κατὰ τῶν ἀνδρῶν συνεπιτιθεμένους, διαδονοῦντας ἅμα καὶ ὑπωθοῦντας καὶ καταπαίοντας. Ἐδόκουν δὲ εἶναι πρὸς τὸ πεσεῖν ἐκεῖνοι, τὰ μὲν ἄκοντες, τὰ δὲ ἑκόντες, ὑπὸ τοῦ κακοῦ κατ' ὀλίγον βιαζόμενοι ἅμα καὶ πειθόμενοι.

Ἔλεγε δὲ ὁ Κάρπος, ἑαυτὸν ἥδεσθαι κάτω βλέποντα, τῶν ἄνω δὲ ἀμελεῖν, δυσχεραίνειν δὲ καὶ ὀλιγωρεῖν, ὅτι μὴ πεπτώκασιν ἥδη, καὶ τῷ 1100 C
πράγματι πολλάκις ἐπιθέμενον καὶ ἀδυνατήσαντα καὶ ἀχθεσθῆναι καὶ ἐπαράσασθαι καὶ ἀνανεύσαντα μόλις, ἰδεῖν μὲν αὖθις τὸν οὐρανόν, ὥσπερ καὶ πρότερον ἑωράκει, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἐλεήσαντα τὸ γιγνόμενον ἐξαναστῆναι τοῦ ὑπερουρανίου θρόνου καὶ ἕως αὐτῶν καταβάντα καὶ χεῖρα ἀγαθὴν ὀρέγειν καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτῷ συνεπιλαμβανομένους ἄλλον ἄλλοθεν ἀντέχεσθαι τοῖν ἀνδροῖν καὶ εἰπεῖν τῷ Κάρπῳ τὸν Ἰησοῦν· „Τῆς χειρὸς ἤδη προτεταγμένης παῖε κατ' ἐμοῦ λοιπόν. Ἕτοιμος γάρ εἰμι καὶ αὖθις ὑπὲρ ἀνθρώπων ἀνασῳζομένων παθεῖν, καὶ προσφιλές μοι τοῦτο μὴ ἄλλων ἁμαρτανόντων ἀνθρώπων. Πλὴν ὅρα, εἰ καλῶς ἔχει σοι τὴν ἐν τῷ χάσματι καὶ μετὰ τῶν ὄφεων μονὴν ἀνταλλάξασθαι τῆς μετὰ θεοῦ 1100 D

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPb PcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVvVz WaWbWcWd v

---

1 οὐραίοις: οὐρανίοις Od (qua v l in mg) Pa ἢ alter: καὶ Va om HaPf (sed suppl supra l) 2 ἐμβάλλειν: ἐμβαλεῖν AaAeEbGaHbJa (sed suppl -λ- supra l) KaKeLdMaMcOa-ObPdPfPgPyUaUbUdUeVaVcVeVlVsWbWcWd v 2/3 εἶναι – συνεπιτιθεμένους om Gb 2 εἶναι: εἰδέναι Vr τοὺς KcPm (sed exp et alterav in εἰδέναι supra l) Wa 3 μέσῳ: μέσοις PyUb 4 εἶναι: ἰέναι Pf 5 τὸ: τῷ AeGb (?) NcObOcOfPgPpPvUcVcVfVu ἑκόντες, τὰ δὲ ἄκοντες Pv 6 βιαζόμενοι κατ' ὀλίγον OdPn ἅμα – πειθόμενοι om FbJa (sed suppl rec m in mg) UcVa 7 δὲ prius om Ud δὲ alter: τε Ja (sed superscr δὲ) om Va 9 secundum καὶ om AePaRc 10 ἐπαράσασθαι: ἐπαρᾶσθαι AqFbPbUc ἐπαράσασθαι καὶ om Pc μὲν om AhEcFaMbPtRa μὲν post οὐρανὸν coll Lc (sed corr) OdPn 11 καὶ: τὸ HaJbLeOcWb post καὶ add τὸ Po γιγνόμενον: γενόμενον OaPaPfRc 12 ὑπερουρανίου: ἐπουρανίου Ac Ps (sed alterav in ὑπερ. supra l rec m) RgVf (sed corr incert m supra l) Vz οὐρανίου Ha post ἕως add ἂν Od (e corr supra l) Pa post καταβάντα om καὶ EbEcFaHaJbKcLcLeMbOcOdPaPcPmPnPoPs-PtPyRaRcVaVbVeVfVmVrVs(sed suppl) 13 αὐτῷ: αὐτοῦ Ae om KcPmVvWa 14 ἄλλοθεν: ἄλλον PbRd 15 προτεταμένης: προτεταγμένης Fa (sed eras γ) OdPaPnVbVu 15/16 καὶ αὖθις post ἀνθρώπων coll Ae 17 ἀνθρώπων ἁμαρτανόντων Pg post ἀνθρώπων add σὺ δὲ AcFa (e corr in mg) MbPdPsPt (e corr eadem m in mg) RgVfVz post πλὴν add σὺ δὲ Jb (e corr incert m in mg) Le (e corr incert m in mg) OcOd 18 καὶ om Ld (sed suppl incert m supra l) Po (sed suppl incert m supra l) Vm ἀνταλλάξασθαι: ἀνταλλάξεως Od (qua v l in mg) Pa θεοῦ: θεὸν Fb

καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ φιλανθρώπων ἀγγέλων."
Ταῦτά ἐστιν, ἃ ἐγὼ ἀκηκοὼς πιστεύω ἀληθῆ εἶναι.

2 Cf Pl Grg 524 a 8 – b 1

AaAcAeAhAqEbEcFaFbGaGbHaHbJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPb PcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVmVrVsVuVvVz WaWbWcWd v

1 secundum καὶ om VaWb ἀγγέλων καὶ φιλανθρώπων FaHbKeOb

θ̄
ΤΙΤΩΙ ΙΕΡΑΡΧΗΙ

1104 A

〈1〉 Ὁ μὲν ἱερὸς Τιμόθεος, ὦ καλὲ Τίτε, οὐκ οἶδα, εἴ τινος τῶν διεγνω- 1104 B
σμένων μοι θεολογικῶν συμβόλων ἀπελήλυθεν ἀνήκοος. Ἀλλ' ἐν τῇ
5 *Συμβολικῇ Θεολογίᾳ* διηυκρινησάμεθα πάσας αὐτῷ τὰς τῶν λογίων περὶ
θεοῦ δοκούσας εἶναι τοῖς πολλοῖς τερατολογίας. Καὶ γὰρ ἀτοπίαν δεινὴν
ἐναπομόργνυνται ταῖς ἀτελέσι τῶν ψυχῶν, ὁπόταν οἱ τῆς ἀπορρήτου
σοφίας πατέρες διὰ δή τινων κρυφίων καὶ ἀποτετολμημένων αἰνιγμάτων
ἐκφαίνωσι τὴν θείαν καὶ μυστικὴν καὶ ἄβατον τοῖς βεβήλοις ἀλήθειαν.
10 Διὸ καὶ ἀπιστοῦμεν οἱ πολλοὶ τοῖς περὶ τῶν θείων μυστηρίων λόγοις·
θεώμεθα γὰρ μόνον αὐτὰ διὰ τῶν προσπεφυκότων αὐτοῖς αἰσθητῶν
συμβόλων. Δεῖ δὲ καὶ ἀποδύντας αὐτὰ ἐφ' ἑαυτῶν γυμνὰ καὶ καθαρὰ

---

2 Cf Tit 1,4.5; Gal 2,1.3; II Cor 2,13; 7,6.13 sq; 8,6.16.23; 12,18; II Tim 4,10 ad titulum (apparatus testium) cf Prov 9,1–3.5; Pl Ti 41 d; Procl in Ti II 163; id de prov 42,12 sqq; id in Cra 56 (p 25,4); id in Prm V 328 5 Cf DN 121,3; 149,9; 211,9; 231,8; CH 56,1; MTh 146,11; 147,6 sq; Ep 9,207,4 6–9 Cf CH 8,14 sqq; 9,16–12,2 11 sq Cf CH 9,16–10,12 12 sq Cf CH 59,5 sqq

---

AaAcAeAhAqEcFaFbGaGbHaJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPbPcPd PfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVmVrVsVuVvVzWaWb WcWd v

---

1 Ante θ̄ add ἐπιστολὴ KeNc (sed coll una cum θ post πόματα) v θ̄ om AaAcAeFaHaJbKaKeLe (sed suppl in mg eadem m) MbOcPaPbPcPdPfPgPnPoPsPtPvPyRaRcRdUaUbUcUdVbVcVeVmVuVvVzWaWd θ̄ coll post πόματα AqLcLdMaOaObOdOfPmPpWbWc post θ̄ add τοῦ αὐτοῦ Ua lin 3 praem Ἐρωτήσαντι δι' ἐπιστολῆς, τίς ὁ τῆς σοφίας οἶκος, τίς ὁ κρατήρ, καὶ τίνα τὰ βρώματα αὐτῆς καὶ τὰ πόματα omnes codd [post δι' (διὰ) add τῆς PyVe; pro τίς ὁ τῆς σοφίας οἶκος scr τίνα τὰ θύματα τῆς σοφίας, τίς ὁ οἶκος Nc; τίς – οἶκος om Fa (sed suppl in mg, eadem m ?); καὶ – αὐτῆς om Nc; primum καὶ om Ga; pro τίνα τὰ scr τί τὰ θεῖα Ae; pro βρώματα scr θύματα Ma (sed alterav) Nc (sed in colloc) WbWc; καὶ – πόματα om Va; τὰ ante πόματα om Pc] 3 διεγνωσμένων: ἐγνωσμένων Pc ἐπεγνωσμένων Od (qua v l supra l, prob eadem m) PaPo (sed corr supra l) 4 μοι om Ke (sed suppl supra l incert m) PfPm (sed suppl supra l incert m) VaVmVz θεολογικῶν: θεολογικῶς AqEcMbOd (sed praeb et -ῶν qua v l in mg) PbPnPtRaRd μυθολογικῶν Vm 5 αὐτῷ: αὐτῶν PtRaVv λογίων: λόγων Vm 6 τερατολογίας: εὐλογίας Oa (qua v l supra l rec m) 7 ἐναπομόργνυνται: ἐναπομόργνυται Ja (sed suppl rec m supra l) LeMaMbNcPo (sed suppl incert m supra l) PtUeVrVvWbWc τῶν ψυχῶν: ψυχαῖς Gb (?) Pm 8 πατέρες om Ja (sed suppl rec m supra l) Ra διὰ δή: δηλαδή FaJbLeOc δή om PvUd 9 ἐκφαίνωσι: ἐκφαίνουσι saepius in codd θείαν καὶ om Po (sed suppl in mg eadem m) 10 οἱ πολλοὶ om Wb (sed suppl in mg alia m) 11 διὰ: μετὰ AcAhEcFaJbKcLcLeMaMbNcOcOdPaPcPdPmPnPoPtPyRaRcRgUaUeVaVbVeVmVrVzWaWbWc τῶν om Gb (?) Wa 12 ἀποδύντας: ἀποδύσαντας GbKeLd (qua v l in mg) ObOf

γενόμενα ἰδεῖν. Οὕτω γὰρ ἂν θεώμενοι σεφθείημεν «πηγὴν ζωῆς» εἰς
1104 C ἑαυτὴν χεομένην καὶ ἐφ' ἑαυτῆς ἑστῶσαν ὁρῶντες καὶ μίαν τινὰ δύναμιν,
ἁπλῆν, αὐτοκίνητον, αὐτενέργητον, ἑαυτὴν οὐκ ἀπολείπουσαν, ἀλλὰ
γνῶσιν πασῶν γνώσεων ὑπάρχουσαν καὶ ἀεὶ δι' ἑαυτῆς ἑαυτὴν θεωμένην.
Χρῆναι γοῦν αὐτῷ τε καὶ ἄλλοις παρ' ἡμῶν ᾠήθημεν, ὡς οἷοί τε ἦμεν, 5
ἀναπτυχθῆναι τὰ παντοδαπὰ μορφώματα τῆς περὶ θεοῦ συμβολικῆς
ἱεροπλαστίας. Τὰ γὰρ ἐκτὸς αὐτῆς, ὁπόσης ἀναπέπλησται τῆς ἀπιθάνου
καὶ πλασματώδους τερατείας; Οἷον ἐπὶ μὲν τῆς ὑπερουσίου θεογονίας
γαστέρα θεοῦ σωματικῶς θεὸν γεννῶσαν ἀναπλαττούσης καὶ λόγον εἰς
ἀέρα προχεόμενον ἀπὸ καρδίας ἀνδρικῆς ἐξερευγομένης αὐτὸν καὶ πνεῦμα 10
1105 A ἐκπνεόμενον ἀπὸ στόματος ἀναγραφούσης καὶ κόλπους θεογονικοὺς ἐναγ-
καλιζομένους θεοῦ υἱὸν σωματοπρεπῶς ἡμῖν ἐξυμνούσης ἢ φυτικῶς ταῦτα
διαπλαττούσης καὶ δένδρα τινὰ καὶ βλαστοὺς καὶ ἄνθη καὶ ῥίζας προ-
βαλλομένης ἢ πηγὰς ὑδάτων ἀναβλυζούσας ἢ ἀπαυγασμάτων προαγω-

---

1 Vide Jer 17,13; cf 2,13; Ps 35,10; Joh 4,14; Apc 7,17 1–4 Cf DN 160,1–11; 212,16–213,6; Ep 9,201,7–203,5; Plot Enn II 9,1; V 2,1,19 sqq; Procl inst 31; 33; 47; 116; 146; id in Prm VI 96; 101; id theol plat IV 16 5–7 Cf DN 210,12 sqq; CH 10,9–12; 15,21–16,5; 47,13–15 8 sq Cf Ep 9,194,11; DN 123,8–12; 128,10–13; 132,1–3; 229,8 sq 11 sq Cf Joh 1,18; Procl in R II 204,29 sqq; id theol plat V 22 12 sq Cf Hos 14,6–8; Sirach 50,10; Joh 15,1 sqq; Apc 2,7 (sec Gen 2,9; 3,22.24) 13 sq Cf Sirach 50,8; 1,6; Jes 5,24; 11,1; 27,6; Cant 2,1; Jes 53,2; Ps 35,10; Prov 18,4 (= Joh 7,38); Jer 2,13; Joh 4,14; Apc 7,17 14 sq Cf CH 15,12–15; Hbr 1,3; Ps 88,16

AaAcAeAhAqEcFaFbGa (usque ad 11) GbHaJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOd OfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVmVrVsVu VvVzWaWbWcWd v

---

1 γενόμενα om Vm post ἂν add οἱ Pm (sed del) θεώμενοι: θεωμένοις EcHaMbPcPtRaRc post θεώμενοι add τοῖς ὑπερκειμένοις Ah εἰς om Kc (sed suppl supra l incert m) Pm (sed suppl incert m supra l) VbVv 3 αὐτενέργητον: ἀντενέργητον Ra ἑαυτὴν: αὐτὴν KcPmWa 3/4 ἀλλὰ – ὑπάρχουσαν om Ha 4 ante πασῶν add τῶν NcWb ὑπάρχουσαν: ὑπερέχουσαν AhAq ἑαυτὴν: αὐτὴν MbPt 5 χρῆναι: χρὴ Pc (sed suppl alia m -ναι supra l) RcVf (sed suppl -ναι alia m supra l) γοῦν: οὖν Vu αὐτῷ: ἑαυτῷ NcWb τε om LdPv post ὡς add ἂν Vr οἷοί τε ἦμεν: οἷόν τε ἦν AaAeAqFbGaGbKaKe (sed scr ἦμεν) McOaObPaPbPfPgPoPpPvRcRdUbUcUeVcVsVu v 6 θεοῦ: θεὸν Vr 8 τερατείας: τερασ·τίας Od (qua v l in mg) Pa 9 θεὸν om Pt (sed suppl alia m supra l) Ra 10 προχεόμενον: χεόμενον AqFbJaPbPcRdUc αὐτὸν: αὐτὸν Va 11 ἐκπνεόμενον: ἐκπορευόμενον Pm θεογονικοὺς: θεογονικῶς Va ἐναγκαλιζομένους: ἀναγκαλιζομένους Vu 12 θεοῦ: θεὸν AhFaFbHaJaJbKcLeMbOcOdPaPfPmPnPtUcVmVvWaWc ἡμῖν om Pg ἢ: καὶ Va 12/13 ἢ – διαπλαττούσης om Le (sed suppl rec m in mg) 12 φυτικῶς: φυσικῶς KcPm (sed alterav in -τικ- supra l) VmVzWa v φυτευτικῶς Ja 13 διαπλαττούσης: διαπραττούσης AcMbRdRgPs(sed corr?) Vz προβαλλομένης: προβαλλομένας Wa 14 ἢ: καὶ PoVa ἀναβλυζούσας: ἀναβλυζούσης OcOd (qua v l supra l) PaPb ἢ: καὶ Va προαγωγικὰς: προαναγωγικὰς Ha προσαγωγικὰς Gb (?, sed del σ?) Ja

γικὰς φωτογονίας ἢ ἄλλας τινὰς ὑπερουσίων θεολογιῶν ἐκφαντορικὰς ἱερογραφίας· ἐπὶ δὲ τῶν νοητῶν τοῦ θεοῦ προνοιῶν ἢ δωρεῶν ἢ ἐκφάνσεων ἢ δυνάμεων ἢ ἰδιοτήτων ἢ λήξεων ἢ μονῶν ἢ προόδων ἢ διακρίσεων ἢ ἑνώσεων ἀνδροπλαστίαν τῷ θεῷ καὶ θηρίων καὶ ζώων ἄλλων καὶ φυτῶν καὶ λίθων ποικιλομορφίαν περιπλαττούσης καὶ κόσμους αὐτῷ γυναικείους ἢ βαρβαρικὰς ὁπλοποιίας περιτιθείσης καὶ κεραμίαν καὶ χωνευτήριον, ὡς ἂν βαναύσῳ τινί, προτιθείσης καὶ ἵππους αὐτῷ καὶ ἅρματα καὶ θρόνους ὑποστρωννύσης καὶ δαῖτάς τινας ὀψοποιικὰς ἐπισκευαζούσης καὶ πεπωκότα καὶ μεθύοντα καὶ ὑπνώττοντα καὶ κραιπαλῶντα διαπλαττούσης. 1105 B

Τί ἂν τις εἴποι τὰς ὀργάς, τὰς λύπας, τοὺς παντοδαποὺς ὅρκους, τὰς

1–4 Cf DN 120,14–121,3; Dt 32,11; Ps 144,16; Dan 7,10; Num 24,9; Hos 13,7.8; Ps 21,7; 127,3; Hos 14,7; Ez 10,1; Am 7,8; IV Maccab 1,28 4 sq Cf Ep 9,194,12 sq; DN 119,5–9; CH 15,13–21 5 sq Cf MTh 146,9–147,3; Sirach 6,30; Dt 32,40 sq; Ps 34,2 sq; 44,4–6; Sap 5,18–23; Sirach 39,30; Hab 3,11; Jes 59,17 sq; Apc 1,16 6 sq Cf Jes 29,16; 45,9; Jer 18,4–6; Rm 9,20 sq; Sap 3,6; Sirach 33,13; 38,29; Zach 11,13; Mal 3,2 sq 7 sq Cf CH 9,21–10,9; 28,6 sqq; Hab 3,8; Zach 1,8; 6,1–3; Ps 67,18; 44,7; 102,19; Ez 1,26; Jes 6,1; Dan 7,9; Apc 4,2 9 sq Cf Ps 77,65; Cant 5,1; Dt 32,42; Jer 26,10 11 ὀργάς: Cf Ex 4,14; 15,7; 22,23; 32,10–12; Num 12,9; 22,22; 25,3; Rm 1,18 et al λύπας: Cf Jes 5,4; Mt 23,37; 26,38; Lc 13,34; Joh 12,27; Eph 4,30 ὅρκους: Cf Gen 22,16; 26,3; Dt 7,8 sq; 29,11–14; I Chron 16,16; Ps 104,9; 131,11; Eccl 8,2; Jer 11,5; Sap 12,21; 18,22; Sirach 36,7; 44,21; Lc 1,73; Act 2,30; Hbr 6,17 11 – 196,2 Cf Gen 12,1–3; 22,1–18; III Reg 22,22 sq; Hi 1,6–12

AaAcAeAhAqEcFaFbGbHaJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPbPcPdPf PgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVmVrVsVuVvVzWaWbWc Wd v

---

1 post ὑπερουσιῶν add ἢ AqFbJa (sed del) PbUcVr θεολογιῶν: θεολογικῶν Od (qua v l incert m supra l) PaVfVrWb 2 νοητῶν om PpRc ἢ (bis): καὶ (bis) Va secundum ἢ om Pf 2/3 δυνάμεων ἢ ἐκφάνσεων Ue 3 ἢ (sexies): καὶ (sexies) Va λήξεων: λέξεων EcFaKaKcKeMbObPmPtRaVbWaWd ἢ προόδων ἢ λήξεων ἢ μονῶν coll KcPmVbVvWa μονῶν: νοῶν EcMbOd (sed praeb et μονῶν qua v l supra l) PtRa sextum ἢ om NcWb 4 ἢ – καὶ prius om Vu ἢ ἑνώσεων om Pm ἀνδροπλαστίαν: πλαστίαν Vm 5 περιπλαττούσης: διαπλαττούσης Py περιπλαστούσης Rc κόσμους αὐτῷ: κόσμου ἑαυτῷ Pa ante αὐτῷ add καὶ Wb αὐτῷ: αὐτῶν Vm 6 ἢ: καὶ Va primum καὶ – προτιθείσης (7) om PdVf 7 ante ὡς add καὶ Wa ἂν: ἐν EcFaLc(sed del)MbOdPnPtRa προτιθείσης: περιτιθείσης KcPmVbVvWa προστιθείσης PvRc προτιθείσας PgPp προτεθείσης AqFbJaLc (sed corr) PaPbRdUc 7/8 καὶ ἵππους – ἅρματα om Vb (sed suppl rec m in mg) αὐτῷ post ἅρματα coll PaPf 8 δαῖτάς: διαίτας EcFaKcLc (sed del -ι-) MbOdPaPcPnPtRaRcUdVbWa ὀψοποιικὰς: ὀψοποιητικὰς AaAeFaKaKeLdMaMbMcOcPgPtRaUdUeVcVfVrVsVuWbWcWd v 9 πεπωκότα: πεπτωκότα Aa (sed del τ) EcFa (sed delend not τ) KcLdMaMbMcOaObPcPm (sed alterav, rec m, supra l in πεπωκ.) PnPtPyRaRcUcUeVfVuWaWd ἀναπεπτωκότα Lc (sed alterav in πεπωκ.) 11 εἴποι om Ha

μεταμελείας, τὰς ἀράς, τὰς μήνιδας, τὰ πολυειδῆ καὶ λοξὰ τῆς ἁμαρτίας τῶν ἐπαγγελιῶν σοφίσματα· τὴν ἐν τῇ Γενέσει γιγαντομαχίαν, καθ' ἣν ἐπιβουλεύειν ἐκ φόβου λέγεται τοῖς δυνατοῖς ἐκείνοις ἀνδράσι, καὶ ταῦτα τὴν οἰκοδομὴν οὐκ ἐπ' ἀδικίᾳ τινῶν ἑτέρων, ἀλλ' ὑπὲρ σωτηρίας τῆς ἑαυτῶν μεμηχανημένοις· καὶ τὸ συμβούλιον ἐκεῖνο τὸ κατ' οὐρανὸν ἐπὶ δόλῳ καὶ ἀπάτῃ τοῦ Ἀχαὰβ σκευαζόμενον· καὶ τὰς τῶν ᾀσμάτων προσ-
ύλους καὶ ἑταιρικὰς πολυπαθείας, καὶ ὅσα ἄλλα τῆς πάντα τολμώσης ἐστὶ θεοπλαστίας ἱερὰ συνθήματα φαινόμενα τῶν κρυφίων προβεβλημένα
1105 C καὶ πεπληθυσμένα καὶ μεριστὰ τῶν ἐνιαίων καὶ ἀμερίστων καὶ τυπωτικὰ καὶ πολύμορφα τῶν ἀμορφώτων καὶ ἀτυπώτων· ὧν εἴ τις ἰδεῖν δυνηθείη τὴν ἐντὸς ἀποκεκρυμμένην εὐπρέπειαν, εὑρήσει μυστικὰ καὶ θεοειδῆ πάντα καὶ πολλοῦ τοῦ θεολογικοῦ φωτὸς ἀναπεπλησμένα.

---

1 μεταμελείας: Cf Ex 32,14; I Reg 15,29.35; I Chron 21,15; Ps 105,45; 109,4; Hos 11,8; Jer 20,16; 26,13; 42,10; Rm 11,29; Hbr 7,21 ἀράς: Cf Gen 3,14.17; 4,11; 5,29; 12,3; 27,29; Dt 11,26.28; 23,6; 28,15.45; 29,18—20.26; 30,1.7; Jos 8,34; Gal 3,13 μήνιδας: Cf Dt 32,35; II Reg 22,48; Ps 57,11; 78,10; 93,1; Jes 34,8; 35,4; 59,17; 61,2; 63,4; Jer 11,20; 26 (46), 10.21; 27 (50), 15.27.28.31; 28 (51), 6.11.36; Ez 25,14.17; Mich 5,14; Judith 16,17; Sap 11,15.20; Sirach 7,17; 18,24; 27,28.30; 39,28—30; 47,25; 48,7; Lc 21,22; Rm 12,19; II Thess 1,8; Hbr 10,30 2—5 Cf Gen 6,4; 11,1—9 5 sq Cf III Reg 22,20 sq 6 sq Cf Cant 1—8 7—10 Cf DN 113,12—114,7; CH 10,13—11,19; 12,20—13,21; Jamb myst I 11 (p 38,14 sq); I 12 (p 42,15—17); I 15 (p 48,7); II 11 (p 97,4 sqq); III 15 (p 136,6 sq); IV 2 (p 184,1—8); VI 7 (p 249,6—8); Procl phil chald 1,16; id theol plat IV 9; id in Alc 25,1—18; id in Cra 52 (pp 20 sq); id in R I 39,1—40,4; 117,1—21; id in Ti I 209,28—212,1; 213,8—18

AaAcAeAhAqEcFaFbGbHaJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPbPcPdPf PgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVI (usque ad 1 τῆς lac hab) VmVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 post τῆς add ἀποτυχίας PaRc 2 σοφίσματα τῶν ἐπαγγελιῶν Ue γιγαντομαχίαν: παντομαχίαν Rc 2/3 λέγεται post ἣν coll Ec 3 δυνατοῖς om KcPmVbVvWa ταῦτα: τηνικαῦτα Ae 4 post τὴν add τοῦ ἐν χαλάνῃ πύργου Ob ὑπὲρ: ἐπὶ Ae post ὑπὲρ add τῆς Oa 5 μεμηχανημένοις: μεμηχανευμένους Fa μεμηχανευμένοις ObOd(sed trad et -η- supra l)Rd μεμηχανωμένοις Vu (sed superscr -η-) 6 δόλῳ: φόνῳ ObOc σκευαζόμενον: κατασκευαζόμενον Ub ᾀσμάτων: ἀσωμάτων Pt (sed eras primum ω) 7/8 secundum καὶ — θεοπλαστίας om Vv (sed suppl eadem m in mg) 8/9 τῶν — πεπληθυσμένα om Vb (sed suppl incert m in mg) 9 quartum καὶ om AqPbRd τυπωτικὰ: τυπικὰ Ac(sed suppl alia m ωτ- supra l)Ps(sed suppl rec m supra l -ωτ-)RgVz 10 primum καὶ om Lc (sed suppl alia m in mg) ἀτυπώτων καὶ ἀμορφώτων GbPy 11 εὑρήσει: ἐρήσει, sed alterav in εὑ- supra l Pm et Vb 12 post πάντα add ταῦτα Vb ἀναπεπλησμένα: ἀναπεπλασμένα AqVb (sed alterav -α in -η supra l) ἀναπεπληρωμένα Pp

Μὴ γὰρ οἰώμεθα τὰ φαινόμενα τῶν συνθημάτων ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀναπεπλάσθαι, προβεβλῆσθαι δὲ τῆς ἀπορρήτου καὶ ἀθεάτου τοῖς πολλοῖς ἐπιστήμης, ὡς μὴ τοῖς βεβήλοις εὐχείρωτα εἶναι τὰ πανίερα· μόνοις δὲ ἀνακαλύπτεσθαι τοῖς τῆς θεότητος γνησίοις ἐρασταῖς, ὡς πᾶσαν τὴν παιδαριώδη φαντασίαν ἐπὶ τῶν ἱερῶν συμβόλων ἀποσκευαζομένοις καὶ ἱκανοῖς διαβαίνειν ἁπλότητι νοῦ καὶ θεωρητικῆς δυνάμεως ἐπιτηδειότητι πρὸς τὴν ἁπλῆν καὶ ὑπερφυῆ καὶ ὑπεριδρυμένην τῶν συμβόλων ἀλήθειαν.

Ἄλλως τε καὶ τοῦτο ἐννοῆσαι χρή, τὸ διττὴν εἶναι τὴν τῶν θεολόγων 1105 D
παράδοσιν, τὴν μὲν ἀπόρρητον καὶ μυστικήν, τὴν δὲ ἐμφανῆ καὶ γνωριμωτέραν, καὶ τὴν μὲν συμβολικὴν καὶ τελεστικήν, τὴν δὲ φιλόσοφον καὶ ἀποδεικτικήν· καὶ συμπέπλεκται τῷ ῥητῷ τὸ ἄρρητον. Καὶ τὸ μὲν πείθει καὶ καταδεῖται τῶν λεγομένων τὴν ἀλήθειαν, τὸ δὲ δρᾷ καὶ ἐνιδρύει τῷ θεῷ ταῖς ἀδιδάκτοις μυσταγωγίαις.

Καὶ μὴν οὐδὲ κατὰ τὰς τῶν ἁγιωτάτων μυστηρίων τελετὰς οἱ τῆς καθ' 1108 A

1–8 Cf Ep 9,198,2–14; DN 112,1–3; 113,12–114,7; CH 8,21–9,4; 11,11 sqq; 15,21–16,5; EH 74,2–11 9–14 Cf DN 133,15 sqq; Procl in Ti I 7,17–8,1; id theol plat I 4 15–198,2 Cf EH 65,8–17; 67,6–68,8; 68,16–69,19; 77,24–78,21; 81,3–82,12; 87,20–90,8; 92,14–93,22; 101,5–104,2; 105,3–16; 107,17–23; 108,8–13; 116,4–6; 118,23 sqq; 129,29 sqq; 130,13–16

AaAcAeAhAqEcFaFbGbHaJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPbPcPdPf PgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVlVmVrVsVuVvVzWaWb WcWd v

---

1 ἑαυτῶν: αὐτῶν Ke 2 ἀπορρήτου: ἀπροβλήτου Od (qua v l supra l) Pa ἀπροσίτου Ha καὶ ἀθεάτου om Od (sed suppl incert m in mg) τοῖς om Oc 3 post μὴ add δὲ Pv εἶναι εὐχείρωτα Ue 4 θεότητος: ὁσιότητος maioritas codd trad contra Syrum, scil AaAcAeFbGbHaJbKaKcKe (qua v l rec m in mg) Lc (sed alterand not) LdLeMaMcOaObOcOfPcPdPfPgPmPoPpPsPvPyRcUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVlVmVrVsVuVvWaWbWcWd v τὴν om Wb 5 φαντασίαν: σοφίαν Uc συμβόλων: συμβόλοις Oc 6 δυνάμεως om Gb (sed suppl in mg incert m) ἐπιτηδειότητι: ἀγαθότητι Py ὀξύτητι Oa (qua v l?, rec m, supra l) Pg 7 ὑπεριδρυμένην: προιδρυμένην AcHaJbKcLeNcOcOd (qua v l incert m supra l) Pa (scr προιδ., sed corr eadem m) PcPdPmPoPs (sed alterav in ὑπερ-) PyRcRgUdVbVmVrVvVzWaWb ἀλήθειαν ante τῶν coll Pv 10 ἀπόρρητον καὶ μυστικὴν: συμβολικὴν καὶ τελεστικὴν Vc post μυστικὴν add καὶ τελεστικὴν Wb (sed exp) συμπέπλεκται: συμπλέκεται JbKcLeMbOcPmPpPtVb (e corr?) WaWc 13 πείθει: πάθει Pa καὶ prius om Gb (sed suppl supra l) τῶν λεγομένων καταδεῖται Oc τῶν λεγομένων om Py τὴν ἀλήθειαν om Ae 14 ἀδιδάκτοις: ἀδιστάκτοις Ma (sed alterav -στ- in -δ- supra l) VmWc 15 post μὴν add γοῦν AqFbJa (sed del) PbPoRdUc τὰς κατὰ Lc ἁγιωτάτων: ἁγίων AcAh (sed suppl incert m -ωτατ- supra l) GbNcPaPsPyRgVfVzWb (?, sed alterav in -ωτάτων) καθ' – τῆς (198,1) om Pp

ἡμᾶς ἢ τῆς νομικῆς παραδόσεως ἱερομύσται τῶν θεοπρεπῶν ἀπέσχοντο συμβόλων· ἀλλὰ καὶ τοὺς πανιερωτάτους ἀγγέλους δι' αἰνιγμάτων τὰ θεῖα μυστικῶς προάγοντας ὁρῶμεν καὶ αὐτὸν Ἰησοῦν ἐν παραβολαῖς θεολογοῦντα καὶ τὰ θεουργὰ μυστήρια παραδιδόντα διὰ τυπικῆς τραπεζώσεως. Καὶ γὰρ ἦν εἰκὸς οὐ μόνον ἄχραντα τοῖς πολλοῖς ἀποσεσῶσθαι τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν ἀμέριστον ἅμα καὶ μεριστὴν ὑπάρχουσαν οἰκείως ἑαυτῇ τὰς θείας ἐλλάμπεσθαι γνώσεις καὶ τὸ μὲν ἀπαθὲς τῆς ψυχῆς εἰς τὰ ἁπλᾶ καὶ ἐνδότατα τῶν θεοειδῶν ἀγαλμάτων ἀφορίσαι θεάματα, τὸ δὲ παθητικὸν αὐτῆς συμφυῶς θεραπεύειν ἅμα καὶ ἀνατείνειν ἐπὶ τὰ θειότατα τοῖς προμεμηχανημένοις
1108 B τῶν τυπωτικῶν συμβόλων ἀναπλασμοῖς, ὡς συγγενῆ τὰ τοιαῦτα πέφυκε παραπετάσματα καὶ δηλοῦσιν, ὅσοι καὶ προκαλυμμάτων ἐκτὸς θεολογίας σαφοῦς ἀκηκοότες ἐν ἑαυτοῖς ἀναπλάττουσι τύπον τινὰ πρὸς τὴν νόησιν αὐτοὺς τῆς εἰρημένης θεολογίας χειραγωγοῦντα.

〈2〉 Καὶ αὐτὴ δὲ τοῦ φαινομένου παντὸς ἡ κοσμουργία τῶν ἀοράτων

---

2 sq Cf CH 8,14–9,15; Zach 3,4 3/4 Cf Mt 13; Mc 4; Lc 8 et al 4 sq Cf Prov 9,2; Mt 26,17–30; Mc 14,12–25; Lc 22,7–23; I Cor 11,23–25 8 sq Cf Pl R 431 a–d; 440 a sq; Procl inst 208–210 11–14 Cf Ep 9,203,7–204,7; DN 148,12–149,8 15 sq Cf Rm 1,20; Pl Phdr 270 c 9 sq; Or Cels VII 36.42–45 cum Pl R 508 a–511 e; 514 a–517 a; Procl in R I 13,2; id in Ti III 144,20

AaAcAeAhAqEcFaFbGbHaJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPbPcPdPf PgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVlVmVrVsVuVvVzWaWb WcWd v

---

1 ἢ: οἱ PaRc ἀπέσχοντο: ἀπέχονται KcPmWa 2 συμβόλων: συμβολαίων Nc καὶ om Wa πανιερωτάτους: πανιέρους Va 3 προάγοντας: προσάγοντας KcKeMa (sed del -σ) PmVvWa καὶ om Rg post καὶ add τὸν Ja 4 θεουργὰ: θεουργικὰ FaLc (sed del -ικ-) Od (qua v l supra i incert m) τυπικῆς: τυπωτικῆς AhEcKcLc (sed del -ωτ-) MbPmPnPtRaVbWa μυστικῆς Uc 5 ἦν εἰκὸς om Pf εἰκὸς ἦν Ae 6 αὐτὸ: αὐτὴν AqKeOaPbPyRdWaWd αὐτῷ HaLc (sed alterav in -ὸ)Rc (superscr -ὸ) om Oc 7 μεριστὴν: ἀμερίστην Pa ἑαυτῇ: αὐτῇ AhEcMbOdPnPtRaVv (?, sed ante corr legi non pot) ἑαυτὴν PaVa ἐν αὐτῇ Ha ἐλλάμπεσθαι: ἐκλάμπεσθαι Ve 8 τὸ: τοῦτο Pa ἐνδότατα: ἀνένδοτα Rc 9 ἀφορίσαι: ἀφορίσθαι AqFbJa (sed del -θ-) τὸ: τὸν Wb post παθητικὸν add δὲ Pn παθητικὸν δὲ coll AaAcAeFbGbHaJa (sed corr) JbKaKcLdLeMaMcOaOcPcPdPgPoPsUbUcUdVaVbVcVfVlVmVrVsVvWaWbWcWd v αὐτῆς: ἑαυτῆς PgPp 9/10 θεραπεύειν συμφυῶς Od 10 προμεμηχανημένοις: προμεμηχανευμένοις AqGb (?) PmRdVbVvWa προμεμηχανωμένοις (scr -ανο-) Py (sed alterav in -ημ-) 11 τυπωτικῶν AhEcFaMbNcObOd (sed trad et τυπικ. qua v l supra l) PcPnPtRa: τυπικῶν cett codd et v, μυστικῶν Oc τελεστικῶν Wa ὡς: ᾧ UeVcVm ὧν GbKeMcOaObPfPpUbVeVuWd 13 σαφοῦς: σαφῶς Rc 14 αὐτοὺς: αὐτῆς PgPp τῆς εἰρημένης: τοῖς εἰρημένοις Vu (sed alterav in -ης, -ης) χειραγωγοῦντα: χειραγωγοῦντας PgPp 15 καὶ om Ub

τοῦ θεοῦ προβέβληται, καθάπερ φησὶ Παῦλός τε καὶ ὁ ἀληθὴς λόγος. Διὸ καὶ οἱ θεολόγοι τὰ μὲν πολιτικῶς καὶ ἐννόμως ἐπισκοποῦσι, τὰ δὲ καθαρτικῶς καὶ ἀχράντως, καὶ τὰ μὲν ἀνθρωπικῶς καὶ μέσως, τὰ δὲ ὑπερκοσμίως καὶ τελεσιουργικῶς· καὶ τοτὲ μὲν ἀπὸ τῶν νόμων τῶν φαινομένων, τοτὲ δὲ ἀπὸ τῶν ἀφανῶν θεσμῶν κατὰ τὸ προσῆκον τοῖς 1108 C
ὑποκειμένοις ἱεροῖς γράμμασι καὶ νοῖς καὶ ψυχαῖς. Οὐ γὰρ ἱστορίαν ψιλήν, ἀλλὰ ζωτικὴν ἔχει τελείωσιν ὁ προκείμενος αὐτοῖς ἅπας τε καὶ διὰ πάντων λόγος.

Χρὴ τοιγαροῦν καὶ ἡμᾶς ἀντὶ τῆς δημώδους περὶ αὐτῶν ὑπολήψεως εἴσω τῶν ἱερῶν συμβόλων ἱεροπρεπῶς διαβαίνειν καὶ μὴ ἀτιμάζειν αὐτά, τῶν θείων ὄντα χαρακτήρων ἔκγονα καὶ ἀποτυπώματα καὶ εἰκόνας ἐμφανεῖς τῶν ἀπορρήτων καὶ ὑπερφυῶν θεαμάτων. Καὶ γὰρ οὐ μόνα τὰ ὑπερούσια φῶτα καὶ τὰ νοητὰ καὶ ἁπλῶς τὰ θεῖα τοῖς τυπωτικοῖς

2—6 Cf Pl Tht 176 a sq; id Phd 69 c; 83 a; id R 500 d; Alb didasc 28; Plot Enn I 2,3; Porph sent XXXII 1—3; Procl inst 145; id in Alc 31,8 sqq

---

AaAcAeAhAqEcFaFbGbHaJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPbPcPdPf PgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVlVmVrVsVuVvVzWaWb WcWd v

---

1 ante Παῦλος add ὁ Pd τε om HaJbLeMaNcOcOd (sed suppl supra l inc m) WbWc 2 διὸ om KcPm (sed suppl rec m in mg) PpVbVvWa post πολιτικῶς add τε Od (qua v l incert m supra l) Pa ἐπισκοποῦσι: ἀποσκοποῦσι NcVs (ante corr?) 3 ἀνθρωπικῶς: ἀνθρωπίνως AcAhEcMbOd (sed praeb et -ικῶς qua v l supra l) PnPsPtRaVf μέσως: ἀμέσως Pg 4 ante primum καὶ add τε Ud τελεσιουργικῶς: τελεσιουργῶς KcOd (sed praeb et -ικ- qua v l supra l) PfVb 4/5 τοτὲ ... τοτὲ: τὸ ... τὸ PcVr τότε ... τότε AqOdPdPnRd 5 δὲ om MbPt ἀφανῶν: φανῶν Rg 6 ὑποκειμένοις: προκειμένοις Ld om PgPp 6/7 ἱεροῖς — προκείμενος om Ha 6 γράμμασι: πράγμασι maioritas codd, contra Syrum, trad, scil AaAcAeAqFbGbJaJbKaKcKeLdLeMaMbMcNcOaOcOfPbPcPdPgPm (sed trad et γράμ- in mg, incert m, qua v l) PoPpPsPyRdRgUbUcUdVaVbVeVfVmVuVvVzWaWbWcWd γράμμασι καὶ om Pg καὶ νοῖς om Pg οὐ: οὔτε Uc ψιλήν: ἔχει PgPp 6/7 ἔχει ψιλήν, ἀλλὰ ζωτικὴν Py 7 προκείμενος: προσκείμενος AqFbJa (sed del -σ-) PbRdUc διὰ om Pb (sed suppl supra l rec m) 9 τοιγαροῦν: τοίνυν AaAeFbGbJaKaKeLdMcOaObPgPpPvUbUcVaVcVlVsVuWd v καὶ om Oc ὑπολήψεως: ἀπολήψεως Vm 10 διαβαίνειν: διαβάλλειν LcOd (qua v l supra l)PaPoVa διαλαβεῖν KcPcPmVbVrWa (sed trad et διαβαίνειν rec m in mg) διεμβάλλειν Vm μὴ: μηδὲ Wc v post μὴ add δὲ AcAhEcFaFbHaJaJbKcKeLcLeMa (sed del) MbObOcPaPcPdPoPs (sed eras) PtRaRcUaUcUdUeVaVbVeVlVmVrVsVvWaWbWcWd 11 ὄντα: ὄντων Ja (sed superscr α et del ν) RgVz ἔκγονα scribitur in codd non minus quam ἔγγονα ante καὶ add τε KcPmVbVvWa καὶ om Pa ἀποτυπώματα: ἐκτυπώματα Py 12 ἐμφανεῖς: ἐκφανεῖς Vr μόνα: μόνον AaAeFbGbJa (sed superscr -α) KaLdMcOaOcPgRcUbUcVcVfVlWd (?) v 13 φῶτα om Ud primum τὰ om AaAeAhGb(?)KaLdMcOaOfPgPpPvUbVcVeVuWd post νοητὰ add ἀλλὰ Ke τυπωτικοῖς: τυπικοῖς Od (sed trad et -ωτ- qua v l supra l) Pa

διαποικίλλεται συμβόλοις, ὡς «πῦρ» ὁ ὑπερούσιος θεὸς λεγόμενος καὶ τὰ νοητὰ τοῦ θεοῦ λόγια «πεπυρωμένα». Προσέτι δὲ καὶ τῶν νοητῶν ἅμα καὶ νοερῶν ἀγγέλων οἱ θεοειδεῖς διάκοσμοι ποικίλαις μορφαῖς διαγράφονται καὶ πολυειδέσι καὶ ἐμπυρίοις σχηματισμοῖς. Καὶ ἄλλως χρὴ τὴν αὐτὴν τοῦ πυρὸς εἰκόνα κατὰ τοῦ ὑπὲρ νόησιν θεοῦ λεγομένην ἐκλαβεῖν, ἄλλως δὲ κατὰ τῶν νοητῶν αὐτοῦ προνοιῶν ἢ λόγων καὶ ἄλλως ἐπὶ τῶν ἀγγέλων, καὶ τὴν μὲν κατ' αἰτίαν, τὴν δὲ καθ' ὕπαρξιν, τὴν δὲ κατὰ μέθεξιν καὶ ἄλλα ἄλλως, ὡς ἡ κατ' αὐτὰ θεωρία καὶ ἐπιστημονικὴ διάταξις ὁροθετεῖ. Καὶ μὴ ὡς ἔτυχε τὰ ἱερὰ σύμβολα συμφύρειν, ἀλλὰ προσηκόντως αὐτὰ ταῖς αἰτίαις ἢ ταῖς ὑπάρξεσιν ἢ ταῖς δυνάμεσιν ἢ ταῖς τάξεσιν ἢ ταῖς ἀξίαις ἀναπτύσσειν, ὧν καὶ ἔστιν ἐκφαντορικὰ συνθήματα.

Καὶ ὅπως μὴ πέρα τοῦ δέοντος ἐπιστέλλωμεν, ἐπ' αὐτὴν ἤδη τὴν

1108 D 1109 A

---

1 sq Vide Dt 4,24; 9,3 (Hbr 12,29); II Reg 22,31; Ps 17,31; 118,140; Prov 30,5 2–4 Cf CH 27,4–28,6; 51,22–52,7; Ex 3,2; Jamb fr 230 (ed. Larsen); Procl theol plat IV 1–3 (7) 7–9 Cf Procl inst 23; 65

AaAcAeAhAqEcFaFbGbHaJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOfPaPbPcPdPf PgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVlVm (usque ad 9) VrVs VuVvVzWaWbWcWd v

---

1 συμβόλοις διαποικίλλεται Oc ὡς: ὥσπερ OdPaPcUc πῦρ om, sed suppl supra l incert m Od et Uc post θεὸς coll (e corr)PaPfPyRcUaUeVe 1/2 καὶ – πεπυρωμένα om, sed suppl in mg incert m Od et Pn 2 νοητὰ om MbPtRa τοῦ om Wa λόγια τοῦ θεοῦ Va 2/3 καὶ νοερῶν ἀγγέλων οἱ θεοειδεῖς διάκοσμοι. Προσέτι δὲ καὶ τῶν νοητῶν ἅμα Uc 3 ante νοερῶν add τῶν Wa post διάκοσμοι add καὶ Wa ποικίλαις μορφαῖς: ποικιλομόρφως Wa (e corr?) 4 ἐμπυρίοις: μυρίοις Wa ἐμπύροις Nc (Pm ante corr legi non pot) χρὴ om v 5 αὐτὴν om KaWd εἰκόνα τοῦ πυρὸς Pp post κατὰ add τὴν AeGbKaKcKeLdMaMcOaObOd (e corr supra l) OfPaPgPm (sed eras) PoPpRcVbVlVvWd τοῦ: τὴν PvUbVrWa τὸ AcAqJa (sed alterav in τοῦ) JbMbPbPs (sed alterav in τοῦ) PtRaRdUcUeVzWbWc post νόησιν add τοῦ MbPtPvRa θεοῦ om NcWb 6 κατὰ: καὶ τὰ NcPo (sed alterav in κατὰ rec m supra l) WbWc post κατὰ add τὴν AhAqKeLc (sed del) MbPaPbPnPtRaRdVr τῶν: τὴν EcFaOb om Ke (sed suppl supra l) αὐτοῦ om Mc ἢ: καὶ Va καὶ – ἀγγέλων (7) om PfPy 7/8 καθ' – δὲ om Od (sed suppl rec m supra l) Pn 8 τὴν – μέθεξιν om KcPmVbWa ὡς om Pa ἡ: καὶ Va κατ' αὐτὰ: κατὰ ταῦτα AcEcFaLc (sed delend not -τὰ-) MbOdPcPsPtRaRgVfVz 9 συμφύρειν: συμφέρειν Rc 10/11 ἢ (quater): καὶ (quater) Va 10 ἢ ταῖς ὑπάρξεσιν om Ue (sed suppl supra l incert m) ὑπάρξεσιν: πράξεσιν Ud 10/11 ὑπάρξεσιν – primum ταῖς om Vc secundum ἢ – τάξεσιν om NcPfPy (sed suppl in mg incert m) Wb 11 ἢ ταῖς τάξεσιν om Pm (sed suppl in mg eadem m) Ps (sed suppl rec m in mg) MbPtRaRc ἀναπτύσσειν: ἀναπτύσεσιν Ja (sed superscr -σειν; Pp post ἀναπτυ- legi non pot) καὶ om Pa (Pp legi non pot) 13 Καὶ: ἄλλ' Wa ἐπιστέλλωμεν: ἐπιστέλλοιμεν cum maioritate codd praeb et v αὐτὴν: αὐτῶν Pa

προτεθεῖσαν ὑφ' ἡμῶν ζήτησιν ἰτέον. Καὶ λέγομεν, ὅτι πᾶσα τροφὴ τελεσιουργός ἐστι τῶν τρεφομένων τὴν ἀτέλειαν αὐτῶν καὶ τὴν ἔνδειαν ἀποπληροῦσα καὶ τὸ ἀσθενὲς θεραπεύουσα καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν φρουροῦσα καὶ ἀναθάλλειν ποιοῦσα καὶ ἀνανεάζουσα καὶ ζωτικὴν αὐτοῖς εὐπάθειαν δωρουμένη καὶ ἁπλῶς τοῦ ἀνιῶντος καὶ τοῦ ἀτελοῦς ἐλάτειρα καὶ τῆς εὐφροσύνης αὐτῶν καὶ τῆς τελειότητος χορηγός.

〈3〉 Καλῶς οὖν ἡ ὑπέρσοφος καὶ ἀγαθὴ σοφία πρὸς τῶν λογίων 1109 B
ὑμνεῖται κρατῆρα μυστικὸν ἱστῶσα καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ πόμα προνάουσα, μᾶλλον δὲ πρὸ τούτων τὰς στερεὰς τροφὰς προτιθεῖσα καὶ μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος αὐτὴ τῶν δεομένων αὐτῆς ἀγαθοπρεπῶς ἐφιεμένη. Διττὴν οὖν τὴν τροφὴν ἡ θεία σοφία προτίθησι, τὴν μὲν στερεὰν καὶ μόνιμον, τὴν δὲ ὑγρὰν καὶ προχεομένην· καὶ ἐπὶ κρατῆρι χορηγεῖ τὰς προνοητικὰς αὐτῆς ἀγαθότητας. Ὁ μὲν οὖν κρατὴρ περιφερὴς ὢν καὶ ἀναπεπταμένος

1–6 Cf Procl theol plat IV 15 (p 46,1–47,12); id inst 145; 153 7–10 Cf DN 189,7 sqq; 210,7–11; CH 8,2; Prov 9,1–5; Ps 74,9 9 sq Cf Mt 11,28; 22,3 sq; Lc 14,16 sq 10–12 Cf Ep 9,203,6–204,3; Clem str V 60–66; Procl theol plat IV 15 (p 47,13 sqq) 12–202,5 Cf DN 135,13–136,12; 153,4–9; 154,7–22; 180,8–181,21; 189,7–190,2; 210,7–11; CH 7,3–9,15; 20,9–20; EH 82,17–83,3; 97,23–28; Pl Ti 51 e; id Sph 249 b 12 sq; Procl inst 125; id in Alc 60,5 sqq; id in Prm VI 56

AaAcAeAhAqEcFaFbGbHaJaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOe (usque ad 11 θεία lac hab) OfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUcUdUeVaVbVcVe VfVlVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 ἡμῶν: ὑμῶν Ae (?) AhEcKcOaOcPcPdPf (sed alterav ὑ- in ἡ-) PnPoPtRaUbUeVaVbVlVsWaWb v ἰτέον: ἰστέον Fa λέγομεν: λέγωμεν AcHaLe (sed corr) OcRgVfVvVzWc 2 ἀτέλειαν: ἀτελείων Ja 3 ἀποπληροῦσα: ἀναπληροῦσα EcJa (e corr) MbOaOdPbPmPo (sed alterav in ἀπο- supra l rec m) PtRcRd 3/4 τὴν – tertium καὶ om Va 3 αὐτῶν: αὐτὴν Ha φρουροῦσα: φρουροῦσαν Ja (sed eras ν) Pc (sed delend not ν) Pf 4 ἀναθάλλειν: ἀναθάλπειν Pm ἀνανεάζουσα: ἀναζέουσα AcLd 5 εὐπάθειαν: εὐπείθειαν Jb συμπάθειαν FbJa (sed alterav in εὐμ-) ἐμπάθειαν RcVeWc secundum τοῦ om HaJbLeMa (sed suppl in mg) NcOcWbWc ἐλάτειρα: ἐλατὴρ Oc 7 ἡ: καὶ Uc om Py (sed suppl supra l rec m) Vu πρὸς: πρὸ Aq (sed suppl ς supra l) Fa (sed suppl ς supra l) Rd 8 μυστικὸν: μυστικῶν KaRa (sed superscr -ὸν) προνάουσα: προνεύουσα Py (sed alterav in -ά- supra l) προχέουσα GbLc (qua glossa in mg) Oa (e corr supra l) v 9 μᾶλλον – προτιθεῖσα om Ha πρὸς Ae μετὰ om Ud post ὑψηλοῦ add τοῦ AaAeAqFbGbJa (sed delend not) KaKcKeLdMcOaObOfPgPmPpPvRdUbVaVbVeVfVsVuVvWaWd 10 αὐτὴ: αὐτὴν Rc ἐφιεμένη: ἐφιεμένην Fb (sed del ν) Ja (sed delend ν not) Py (sed eras ν) v Διττὴν: Διττὴ Va 11 τὴν om AcHaJbKcLc (e corr) LeOcPaPcPdPfPsPyRcRgVbVeVfVvVzWaWbWc στερεὰν: ἱερὰν Ha μόνιμον: τρόφιμον Od (qua v l in mg inc m) Pa 12 κρατῆρι: κρατῆρα FbLc (sed corr in mg) PfUcVa χορηγεῖ: χορηγεῖν Gb (?) Pt (sed eras ν) Ra post χορηγεῖ add τὰς φιλοφρονητικὰς αὐτῆ *** δεξιώσεις Ja (post αὐτῆ 2–3 lit legi non poss) 13 αὐτῆς: αὐτῆς Pd om Lc (sed supra l eadem m)

σύμβολον ἔστω τῆς ἀνηπλωμένης ἅμα καὶ ἐπὶ πάντα περιπορευομένης ἀνάρχου καὶ ἀτελευτήτου τῶν ὅλων προνοίας. Πλὴν ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ πάντα προϊοῦσα μένει ἐν ἑαυτῇ καὶ ἕστηκεν ἐν ἀκινήτῳ ταὐτότητι καὶ παντελῶς ἀνεκφοιτήτῳ ἑαυτῆς ἱδρυμένη, μονίμως καὶ ἀραρότως αὐτός
1109 C τε ὁ κρατὴρ ἕστηκεν. Οἰκοδομοῦσα δὲ καὶ ἡ σοφία οἶκον ἑαυτῇ λέγεται καὶ ἐν αὐτῷ καὶ τὰς στερεὰς τροφὰς καὶ τὰ πόματα καὶ τὸν κρατῆρα προτιθεμένη, ὡς εἶναι τοῖς τὰ θεῖα θεοπρεπῶς συμβάλλουσι δῆλον, ὅτι καὶ πρόνοια παντελὴς ἐστιν ὁ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ εὖ εἶναι τὰ πάντα αἴτιος καὶ ἐπὶ πάντα πρόεισι καὶ ἐν τῷ παντὶ γίγνεται καὶ περιέχει τὰ πάντα καὶ αὖθις ὁ αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ καθ' ὑπεροχὴν οὐδὲν ἐν οὐδενὶ κατ' οὐδέν ἐστιν· ἀλλ' ἐξῄρηται τῶν ὅλων αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ ταὐτῶς καὶ ἀϊδίως ὢν καὶ ἑστηκὼς καὶ μένων καὶ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχων καὶ οὐδαμῶς ἔξω ἑαυτοῦ γιγνόμενος, οὐδὲ τῆς οἰκείας ἕδρας καὶ ἀκινήτου μονῆς καὶ

5–7 Cf Prov 9,1 sqq 10–203,5 Cf Plot Enn V 1,7; 5,9; VI 8,16; Procl de dec dub 23; id inst 98; id theol plat V 39 (p 144,16 sqq)

AaAcAeAhAqEcFaFbGbHaJa (a 4 -λῶς lac hab) JbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaOb OcOdOeOfPaPbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUc (a 13 γι- lac hab) UdUeVaVbVcVeVfVlVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

1 ἅμα – περιπορευομένης om Le (sed suppl in mg, rec m) περιπορευομένης: πορευομένης KcWa ἐπιπορευομένης Vr 2 ὅλων: ὄντων GbUc 3 μένει: μένειν Pa (sed delend not ν?) ἐν prius: ὡς Vf ἐφ Ue om Ps (sed suppl supra l) post ἕστηκεν add ἅμα Lc (sed del) ἐν alter: ἅμα EcMbOd (trad et ἐν supra l qua v l) PnPt (e corr) Ra (Ae legi non pot) 4 ἀνεκφοιτήτῳ: ἀνεκφοιτήτως EcFaJbKeLc (sed del ς) MbObOdPaPnPtRaUaUe (in Mc postremae litt legi non poss) μονίμως: νομίμως Rc ἀραρότως: ἀοράτως NcUbWb post ἀραρότως add supra l ἁρμοζόντως ἀναντιρρήτως Vz (pro glossa habui) αὐτός: αὐτάς Pa οὗτος MaWc 5 ὁ om Fb οἰκοδομοῦσα: οἰκοδομῆς εἰ Wa δὲ om Lc (e corr) καὶ om AaAe (sed suppl supra l incert m) KaLcLdMcOaOfPgPpPvUbVcVuWcWd (sed suppl supra l incert m) ἡ om Wb ἑαυτῇ οἶκον AqEcFaKeMbObOdPbPtRaRd ἑαυτῇ: ἑαυτῆς Od (sed trad et ἑαυτῇ supra l) Pn 6 αὐτῷ: ἑαυτῷ KcPaPc (sed delend not ἑ) PmPpVbWaWd (sed eras ἑ) secundum καὶ om AqLc (sed suppl rec m in mg) PaPbPfPyRcRdUaUeVe τὰς om Ke στερεὰς: ἱερὰς Ha πόματα: νοήματα Pf 7 προτιθεμένη: προτεθειμένη Rc προστιθεμένη Lc (sed del σ) συμβάλλουσι: συμβουλεύουσι Aq (sed superscr -άλλ-) Od (qua v l supra l) PaRc ὅτι om NcWb 8 secundum τοῦ om AaAcAeFbGbKaKcLdMcOaOeOfPaPfPgPmPoPpPsPvPyRcUbUcUdUeVbVcVeVfVlVrVuVvVzWd (sed suppl in mg incert m) τὰ πάντα om OdPn 9 καὶ prius: κἂν AqPbRd 10 ὁ om KcPaPmPpRcVbVrWa ἐν alter om OfPcPfVrVz post οὐδενὶ add τῶν AqPbRd 11 ἀλλ' om Ae τῶν: τὴν Pf ἐν om Va ἑαυτῷ: αὐτῷ FbPoPvUc ἀϊδίως: ἰδίως Pf 12 tertium καὶ om Wb ταὐτὰ: αὐτὰ PfRa (sed suppl τ) Va scr plerumque τὰ αὐτὰ in codd 13 ἑαυτοῦ: αὐτοῦ FbKcMaPm (sed suppl ἑ- supra l inc m) Vb (sed suppl ἑ supra l rec m)VvWaWc v γιγνόμενος: γενόμενος Pf οἰκείας: ἰδίας AhEcFaKeObOdPnRa (Pt ante corr legi non pot) ἕδρας: ἑδραίας AhEcFaHaJbLcLeMaObOcOdPaPcPfPnRaUaUdVrWc

ἑστίας ἀπολειπόμενος· ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τὰς ὅλας καὶ παντελεῖς προνοίας
ἀγαθουργῶν καὶ προϊὼν ἐπὶ πάντα καὶ μένων ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ ἑστὼς ἀεὶ 1109 D
καὶ κινούμενος καὶ οὔτε ἑστὼς οὔτε κινούμενος, ἀλλ', ὡς ἄν τις φαίη, τὰς
προνοητικὰς ἐνεργείας ἐν τῇ μονιμότητι καὶ τὴν μονὴν ἐν τῷ προνοεῖν
συμφυῶς ἅμα καὶ ὑπερφυῶς ἔχων.

〈4〉 Ἀλλὰ τίς ἡ στερεὰ τροφὴ καὶ τίς ἡ ὑγρά; Ταύτας γὰρ ἡ ἀγαθὴ
σοφία δωρεῖσθαι ἅμα καὶ προνοεῖν ὑμνεῖται. Τὴν μὲν οὖν στερεὰν τροφὴν 1112 A
σύνθημα φέρειν οἶομαι τῆς νοερᾶς καὶ μονίμου τελειότητος καὶ ταὐτότη-
τος, καθ' ἣν τὰ θεῖα καθ' ἑστῶσαν καὶ δυνατὴν καὶ ἐνιαίαν καὶ ἀδιαίρετον
γνῶσιν μετέχεται πρὸς τῶν νοερῶν αἰσθητηρίων ἐκείνων, οἷς ὁ θειότατος
Παῦλος ἐκ τῆς σοφίας εἰληφὼς τῆς ὄντως στερεᾶς τροφῆς μεταδίδωσι·
τὴν δὲ ὑγρὰν τῆς διαχυτικῆς ἅμα καὶ ἐπὶ πάντα προϊέναι σπευδούσης
ἐπιῤῥοῆς καὶ ἔτι διὰ ποικίλων καὶ πολλῶν καὶ μεριστῶν ἐπὶ τὴν ἁπλῆν
καὶ ἀτρεμῆ θεογνωσίαν τοὺς τρεφομένους οἰκείως αὐτοῖς ἀγαθότητι χειρ-
αγωγούσης. Διὸ καὶ δρόσῳ καὶ ὕδατι τὰ θεῖα καὶ νοητὰ λόγια καὶ

1–5 Cf DN 189,7 sqq; 213,7–14; 215,8–13 6–10 Cf Ep 9,201,10 sqq; Prov 9,2 sq; I Cor 3,2; Hbr 5,12–14 10 sq Cf Hbr 5,14 13–15 Cf Procl inst 124 13 sq Cf CH 7,3–8,13; Pl Phdr 250 b sq 15 sq Cf Hom Od 10,302–359; 11,27 sq 15 δρόσῳ: Cf Dt 32,2 ὕδατι: Cf Jer 2,13 (Ps 35,10); Joh 7,38; Apc 7,17

AaAcAeAhAqEcFaFbGbHaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPa (a 4 ἐνερ- lac hab) PbPcPdPfPgPmPnPoPpPsPtPvPyRaRcRdRgUaUbUdUeVaVbVcVeVfVlVrVsVu VvVzWaWbWcWd v

---

1/3 ἀλλὰ – κινούμενος om Py 1 αὐτῇ: ἑαυτῇ AhAqEcFaJbLcLeMbNcOdPaPcPf-PnPoPtRaRcRdWaWbWc(Ha legi non pot) 2 ἑστὼς: ἑνούμενος Rc 2/3 ἀεὶ – κινούμενος om Rc (sed suppl in mg rec m καὶ οὔτε κινούμενος) 3 primum καὶ om Pa secundum καὶ – κινούμενος om PaPcVu ἑστὼς: ἐνεστὼς Pp (sed del ἐν) 4 μονιμότητι: μονότητι Lc (sed suppl -ιμ- in mg alia m) NcOd (qua v l in mg incert m) Wb 5 ἅμα – ἔχων om Vc (sed suppl in mg eadem m) 6 Ταύτας: ταῦτα KcPmVbVvWa ταύτης Gb γὰρ om Ke (sed suppl supra l incert m) ἡ om Gb (sed suppl incert m supra l) 7 οὖν om KcPmVbVvWa 8 μονίμου: τροφίμου Od (qua v l supra l incert m) καὶ ταὐτότητος om AhHaPfPm 9 ἀδιαίρετον καὶ ἐνιαίαν Oc 10 πρὸς: πρὸ KcPmVbWa αἰσθητηρίων: μυστηρίων Ue ante ἐκείνων add καὶ FaHaJbLeMa (sed del) OcWc ἐκείνων om Ah οἷς: ὡς HaJbLeNcOcWbWc θειότατος: σοφώτατος Od (qua v l supra l incert m) 12 δὲ ὑγρὰν: δευτέραν Rc προϊέναι om Uc 13 post μεριστῶν add ἀπὸ τούτων Py 14 θεογνωσίαν: θεωρίαν Pv οἰκείως: οἰκείαν NcWb οἰκείους Od (qua v l supra l incert m) αὐτοῖς: αὐτοῖς Ld αὐτῆς Pm ἀγαθότητι: ἀγαθότητα EcFaFbHaLeMaOd (sed trad et -ι in mg incert m)PnRaRc (ante corr?) WbWc v (Oc ante corr legi non pot) 15 νοητὰ καὶ θεῖα KcPmVbVvWa quartum καὶ – παρεικάζεται (204,1) om KcPmWa

γάλακτι καὶ οἴνῳ καὶ μέλιτι παρεικάζεται, διὰ τὴν ζωογόνον αὐτῶν ὡς ἐν ὕδατι δύναμιν καὶ αὐξητικὴν ὡς ἐν γάλακτι καὶ ἀναζωτικὴν ὡς ἐν
1112 B οἴνῳ καὶ καθαρτικὴν ἅμα καὶ φρουρητικὴν ὡς ἐν μέλιτι· ταῦτα γὰρ ἡ θεία σοφία δωρεῖται τοῖς προσιοῦσιν ἀφθόνων αὐτοῖς καὶ ἀνεκλείπτων εὐωχιῶν ἐπίῤῥοιαν χορηγοῦσα καὶ ὑπερβλύζουσα. Τοῦτο δὴ τὸ ἀληθῶς εὐωχεῖν, καὶ διὰ ταῦτα ζωοποιὸς ἅμα καὶ κουροτρόφος καὶ ἀνανεωτικὴ καὶ τελεσιουργὸς ὑμνουμένη.

〈5〉 Κατὰ ταύτην δὲ τὴν ἱερὰν τῆς εὐωχίας ἀνάπτυξιν καὶ αὐτὸς ὁ πάντων ἀγαθῶν αἴτιος θεὸς μεθύειν λέγεται διὰ τὴν ὑπερπλήρη καὶ ὑπὲρ
1112 C νόησιν τῆς εὐωχίας ἤ, κυριώτερον εἰπεῖν, εὐεξίας τοῦ θεοῦ παντελῆ καὶ ἄφατον ἀμετρίαν. Ὡς γὰρ ἐφ' ἡμῶν κατὰ τὸ χεῖρον ἡ μέθη καὶ ἀσύμμετρος ἀποπλήρωσίς ἐστι καὶ νοῦ καὶ φρενῶν ἔκστασις, οὕτω κατὰ τὸ κρεῖττον ἐπὶ θεοῦ τὴν μέθην οὐκ ἄλλο τι χρὴ διανοεῖσθαι παρὰ τὴν ὑπερπλήρη

---

1 γάλακτι: Cf Cant 4,11; I Cor 3,2; Hbr 5,12 sq; I Ptr 2,2 οἴνῳ: Cf Prov 9,2.5 μέλιτι: Cf Cant 4,11; Apc 10,9 sq (Ps 18,11; 118,103) 5–7 Cf Procl in Cra 174 (p 96 sqq) 6 ζωοποιὸς: Cf Joh 5,21; Rm 4,17; 8,11; II Cor 3,6 κουροτρόφος: Cf Num 11,12; Dt 32,18; I Thess 2,7; Hom Od 9,27; Hes theog 450; Diod Sic 5,73; Procl in Ti III 144,6 ἀνανεωτικὴ: Cf Eph 4,23 7 τελεσιουργὸς: Cf Mt 5,48; 19,21; I Cor 2,6; 14,20; Eph 4,13; Phil 3,12.15; Col 1,28; 3,14; 4,12; Hbr 5,14; 6,1; 12,23; Jac 1,4; 3,2 8–11 Cf Ps 77,65; Procl in Prm VI 13; 52 (vers Plot Enn VI 7,30)

AaAcAeAhAqEcFaFbGbHaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPbPcPdPfPg PmPnPoPp (alia m a 1 οἴνῳ usque ad finem) PsPtPvPyRaRcRd (post 12 κρεῖττον lac hab usque ad finem epistulae) RgUaUbUdUeVaVbVcVeVfVlVrVsVuVvVzWaWb WcWd v

---

1 primum καὶ – μέλιτι om Ub (sed suppl in mg eadem m) 1/2 primum καὶ – γάλακτι om Rd 1 παρεικάζεται καὶ μέλιτι Ae παρεικάζεται: παρεικάζονται Kc (e corr) ζωογόνον: θεόγονον Vr 2 ὕδατι: ὕδασι Ub 4 δωρεῖται σοφία Pm προσιοῦσιν: προϊοῦσιν Od (qua v l incert m in mg) ἀφθόνων: ἀφθόνως Od(qua v l incert m in mg) OePmPyVv ἀνεκλείπτων: ἀνεκλείπτως Py 5 χορηγοῦσα: χορηγοῦσαν Od ὑπερβλύζουσα: ὑπερβλύζουσαν Fa (sed ν delend not) OdPn τὸ om NcWb ἀληθῶς: ἀληθὲς Vl 6 εὐωχεῖν: εὖ ἔχειν AhEcFaHaJbKcLcLe (ante corr?) Ma (sed corr) OcOdOe (sed superscr -ω-) PdPmPnPoPpRaRdUdVbVrVv (sed alterav in -ωχεῖν) ταῦτα: τοῦτο Wb κουροτρόφος: οὐρανο(scr ουνο)τρόφος Pm (ante corr) Rd secundum καὶ om AhEcFaMbOdPnPtRa 7 post τελεσιουργὸς add καὶ VrVz 8 Κατὰ: καὶ Va ταύτην: αὐτὴν HaVr (Ld et Py ante corr legi non poss) 9 ἀγαθῶν: ἀγαθὸς OcPy αἴτιος θεὸς om Py 10 ἤ: καὶ Va ἤ – εὐεξίας om Rd εὐεξίας: scr plerumque εὐεχ(ε)ίας in codd εὐωχίας FaPpRcVu 11 ἀσύμμετρος: ἡ σύμμετρος KcPm (sed alterav σύμμ. in ἀσύμμ. supra l) Vb (sed scr ἤ) VvWa 12 ἀποπλήρωσίς: πλήρωσις Va ἐστι ἀποπλήρωσις Pf post ἔκστασις add ἐστι Ec post οὕτως add καὶ Vr κρεῖττον: κρυπτὸν Rc 13 διανοεῖσθαι: νοεῖσθαι OdPn διακονεῖσθαι Vz παρὰ: διὰ Va κατὰ Od (qua v l supra l, incert m) PmRd

κατ' αἰτίαν προοῦσαν ἐν αὐτῷ πάντων τῶν ἀγαθῶν ἀμετρίαν. Ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπακολουθοῦσαν τῇ μέθῃ τοῦ φρονεῖν ἔκστασιν τὴν ὑπεροχὴν τοῦ θεοῦ τὴν ὑπὲρ νόησιν οἰητέον, καθ' ἣν ἐξήρηται τοῦ νοεῖν ὑπὲρ τὸ νοεῖν ὢν καὶ ὑπὲρ τὸ νοεῖσθαι καὶ ὑπὲρ αὐτὸ τὸ εἶναι καὶ ἁπλῶς ἁπάντων, ὅσα ἐστὶν ἀγαθά, μεμεθυσμένος ἅμα καὶ ἐξεστηκώς ἐστιν ὁ θεὸς ὡς πάντων αὐτῶν ἅμα καὶ ὑπερπλήρης ὤν, ἀμετρίας πάσης ὑπερβολή, καὶ αὖθις ἔξω καὶ ἐπέκεινα τῶν ὅλων ἀνῳκισμένος.

Ἀπὸ δὴ τούτων ὁρμώμενοι καὶ τὰ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ τῶν ὁσίων 1112 D
συμπόσια κατὰ τὸν αὐτὸν ἐκληψόμεθα τρόπον. Παρελθὼν γάρ, φησίν, αὐτὸς ὁ βασιλεὺς κατακλινεῖ αὐτοὺς καὶ αὐτὸς « διακονήσει αὐτοῖς ». Ἐμφαίνει δὲ ταῦτα κοινήν τινα καὶ ὁμονοητικὴν τῶν ἁγίων ἐπὶ τοῖς θείοις ἀγαθοῖς κοινωνίαν καὶ ἐκκλησίαν « πρωτοτόκων ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς » καὶ πνεύματα δικαίων πᾶσιν ἀγαθοῖς τετελειωμένα καὶ πάντων

8 sq Cf Mt 22,1—10; 25,10; Lc 12,37; 14,16—24 10 Vide Lc 12,37; cf Joh 13,1—17 12 sq Vide Hbr 12,23

AaAcAe (post 3 τὸ usque ad finem epistularum lac hab) AhAqEcFaFbGbHaJbKaKc KeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPbPcPdPfPgPmPnPoPsPtPvPyRaRcRd (alia m) RgUaUbUdUeVaVbVcVeVfVg (usque ad 7 ἀνῳκισμένος lac hab) VlVrVsVuVvVzWaWb WcWd v

1 κατ': καὶ RcWc (Ma ante corr legi non pot) αἰτίαν: τὸ πᾶν Rc προοῦσαν: προσοῦσαν Ae (sed eras σ) AhEcFaLc (sed del σ) MbOd (sed trad et προϊοῦσαν qua v l supra l) OePnPoPtRaUdVaWb προϊοῦσαν AqFbGbOd (qua v l supra l) PbUa αὐτῷ: ἑαυτῷ JbWa post αὐτῷ add ἡ Rc τῶν om Vr ἀμετρίαν: ἀμετρία Rc 2 ἐπακολουθοῦσαν: ἐπακολουθήσασαν Rc 3 τοῦ: τὸ Rd 3/4 ὑπὲρ τὸ νοεῖν om KcPm (sed suppl incert m in mg) Py (sed suppl in mg incert m) Vb 3 ὑπὲρ τὸ: ὑπὲρ τοῦ AhPgRdUa (sed alterav in τὸ; Le ante corr legi non potest) 3/4 τὸ νοεῖν — ὑπὲρ om Rc 4 primum τὸ: τοῦ Rc τὰ Ua ὑπὲρ om PfPy ἁπάντων: ἅπαντα NcWb om OdPn ἁπάντως Rd 5 ὅσα: ὁπόσα Ke μεμεθυσμένος: μεθυσμὸς Pm (sed superscr μεμεθυσμένος) Wa ἅμα om NcWb ὡς om Py πάντων: ἁπάντων Vr 6 αὐτῶν: αὐτῷ AqEcFaMbObOdPfPnPtRa om Vb ἅμα αὐτῶν Pg ὑπερπλήρης: πλήρης McOa πάσης: ἁπάσης Ec ὑπερβολή: ὑπερβολῆς Rd ὑπερβολῇ AhEcGbJbKaKcLdMaOaOdPdPfPmPtPyUaVbVf (sed superscr ἡ) WbWd (Mc ante corr legi non pot) 8 δὴ: δὲ KcPmVbWa ὁρμώμενοι: ὁρώμενοι JbPfPy (sed suppl μ incert m) Vu τὰ om Ra 9 συμπόσια τῶν ὁσίων Oc τὸν αὐτὸν: τῶν αὐτῶν Ec (sed corr) αὐτὸν: αὐτῶν Rc τρόπον: λόγον Rc (sed trad et τρόπον qua v l in mg) 10 ὁ βασιλεὺς αὐτὸς FaKeOb post βασιλεὺς add καὶ VgWa κατακλινεῖ: ἀνακλινεῖ Rc v κατακλίνει Lc (sed corr) OdPnRd κατακλινεῖν Jb (sed eras postremum ν; Vf ante corr legi non pot) αὐτὸς alter om NcOd (sed suppl incert m supra l) Wb 11 Ἐμφαίνει: ἐκφαίνει Aq post δὲ add καὶ OdPn ἐπὶ: ἐν Pg θείοις om Od (sed suppl, incert m, supra l) 12 ἀπογεγραμμένων: ἀπογεγραμμένην HaLeNcPv (sed alterav -η in -ω supra l) γεγραμμένων Od (sed trad et ἀπογεγρ. qua v l incert m supra l) 13 ante πᾶσιν add ἐν KePmVbVvWa καὶ — ἀποπεπλησμένα (206,1) om HaMa (sed suppl in mg) VfWc πάντων: πρῶτον Od (qua v l incert m in mg) post πάντων add τῶν OdPo

ἀγαθῶν ἀποπεπλησμένα. Καὶ τὴν ἀνάκλισιν ἀνάπαυλαν οἰόμεθα τῶν
1113 A πολλῶν πόνων καὶ ζωὴν ἀπήμονα καὶ πολιτείαν ἔνθεον ἐν φωτὶ καὶ
χώρᾳ ζώντων, ἀπάσης εὐπαθείας ἱερᾶς ἀναπεπλησμένην καὶ παντο-
δαπῶν καὶ μακαρίων ἀγαθῶν ἄφθονον χορηγίαν, καθ' ἣν εὐφροσύνης
ἀπάσης ἀναπίμπλανται, τούτου δὴ τοῦ εὐφραίνειν Ἰησοῦ καὶ ἀνακλί- 5
νοντος αὐτοὺς καὶ διακονοῦντος καὶ τὴν αἰωνίαν ἀνάπαυλαν δωρουμένου
καὶ τὴν ἀποπλήρωσιν τῶν καλῶν διανέμοντος ἅμα καὶ ἐπιῤῥέοντος.
1113 B ⟨6⟩ Ἐπιζητήσεις δέ, εὖ οἶδα, καὶ τὸν εὐφημούμενον ὕπνον τοῦ θεοῦ
καὶ τὴν ἐγρήγορσιν ἀναπτυχθῆναι· καὶ ὅταν φῶμεν θεῖον μὲν ὕπνον εἶναι
τὸ ἐξῃρημένον τοῦ θεοῦ καὶ ἀκοινώνητον ἀπὸ τῶν προνοουμένων, ἐγρή- 10
γορσιν δὲ τὴν εἰς τὸ προνοεῖν αὐτοῦ τῶν παιδείας ἢ σωτηρίας δεομένων
προσοχήν, ἐπ' ἄλλα θεολογικὰ σύμβολα μετελεύσῃ.

Διὸ καὶ περιττὸν οἰηθέντες εἶναι τὸ τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς ἐπανακυκλοῦν-

---

1 ἀνάκλισιν: Cf Mt 8,11; Lc 12,37; 13,29 ἀνάπαυλαν: Cf Ps 94,11; Hbr 3,11; 4,1.3.8—11 1—7 Cf EH 115,18—116,6; 120,16—121,9; 121,22—122,3; 122,12—21; Ep 8,187,11—188,1; 9,200,13—201,6; 10,208,12—209,4 8—12 Cf Ep 9,205,3 sqq; 195,9; 202,6.9 sqq; MTh 147,1 sq 8—10 Cf Ps 43,24; 77,65; Procl in R I 132—138; id in Prm VI 231 10—12 Cf CH 35,5—15; 55,12—17; Clem paed passim

---

AaAcAhAqEcFaFbGbHaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPbPcPdPfPgPm PnPoPsPtPvPyRaRcRd (alia m) RgUaUbUdUeVaVbVcVeVfVgVlVrVsVuVvVzWaWbWc Wd v

---

1 ἀποπεπλησμένα: ἀναπεπλησμένα Vr ἀποπεπληρωμένα AhEcOdPn ἀποπληρωμένα FaMbRa καὶ om Vu ἀνάπαυλαν: ἀνάπαυσιν Pb 2 πολιτείαν: βασιλείαν Pb 3 χώρᾳ: χώραν Ua ἀπάσης εὐπαθείας ἱερᾶς: ἀπάσαις εὐπαθείαις ἱεραῖς KcPmVbVv (sed corr) εὐπαθείας: εὐσταθείας Pf ἀναπεπλησμένην: ἀναπεπληρωμένην Lc (sed del ρω) 5 ἀναπίμπλανται: ἀναπίμπλαται AhAqEcFaHaJbMbOdPcPfPnPtPv (scr -πι-πλαται) UaUeWb τούτου δὴ τοῦ εὐφραίνειν: τοῦτο δὴ τὸ εὐφραίνειν HaJbLc(e corr) LeMbOcPdPo (qua v l in mg rec m) Pt (e corr) Py (e corr) UeWb (scr εὐφρονεῖν)Wd δὴ: δὲ Aa om Gb τοῦ εὐφραίνειν: τὸ εὐφρονεῖν Wc τῷ εὐφρονεῖν Rd εὐφραίνειν: εὐφραίνοντος FaGbKeLdMaMcOaObOfPgPvUbVfVu εὐφραίνειν ὄντος Ah ἀνακλίνοντος: ἀνακλίναντος HaJbLeOc αὐτοὺς: αὐτὸ Rd (Mb legi non pot) 6 αἰωνίαν: αἰώνιον AcPsRgUbVfVz ἀνάπαυλαν: ἀνάπαυσιν NcRdWb 7 ἀποπλήρωσιν: ἀναπλήρωσιν Od (qua v l incert m supra l) Rc 9 φῶμεν: φήσωμεν EcFaMbOdPnPfRa φαμὲν Rc μὲν om OcPfPyRcUaVaVf v 11 δὲ om Rd post τῶν add εἰς EcFaLc (sed del) MbOdPnPtRa ἢ: εἰς Vv καὶ Va 12 ante προσοχήν add εἰς Oc προσοχήν: προσοχῆς Fa post προσοχήν add ἢ Lc post ἄλλα add δὲ AcAhEcKeLcMbOdPnPs (sed del) PtRaRgVz, add δὴ AqPb σύμβολα θεολογικὰ Pb ante σύμβολα add τὰ Rc 13 καὶ om Ah τὰ om PsVaVb (sed suppl eadem m supra l) Vf αὐτὰ: τοιαῦτα MbPtRa

τας ἕτερα δοκεῖν λέγειν, ἅμα δὲ καὶ ὑμῖν εἰς τὰ καλὰ πείθεσθαι συνεγνωκότες, τὰ μὲν τῆς ἐπιστολῆς ἄχρι τῶν εἰρημένων ἀποπαύομεν ἐκτεθεικότες, ὡς οἶμαι, καὶ περιττὰ τῶν τοῖς ὑμετέροις γράμμασιν ἐπωφλημένων.

Αὐτὴν δὲ ὅλην ἡμῶν τὴν *Συμβολικὴν Θεολογίαν* ἀποστέλλομεν, καθ' ἣν εὑρήσεις μετὰ τοῦ τῆς σοφίας οἴκου καὶ τοὺς στύλους τοὺς ἑπτὰ διηυκρινημένους καὶ τὴν στερεὰν αὐτῆς τροφὴν εἰς θύματα καὶ ἄρτους 1113 C διῃρημένην· καὶ τίς ἡ τοῦ οἴνου κρᾶσις, αὖθίς τε, τίς ἡ ἀπὸ τῆς μέθης τοῦ θεοῦ κραιπάλη, καὶ αὐτὰ δὲ τὰ νῦν εἰρημένα διεξοδικώτερον ἐν αὐτῇ διήρθρωται. Καὶ ἔστιν, ὡς οἶμαι, πασῶν τῶν συμβολικῶν θεολογιῶν εὑρέτις ἀγαθὴ καὶ συμβαίνουσα ταῖς τῶν λογίων ἱεραῖς παραδόσεσι καὶ ἀληθείαις.

---

4 Cf DN 121,3; 149,9; 211,9; 231,8; CH 56,1; MTh 146,11; 147,6 sq; Ep 9,193,5 4–9 Cf Prov 9,1.2.5; Ps 77,65 9–11 Cf DN 107,3–108,5; 122,1 sqq; MTh 141,2–4; 143,8 sqq; 146,3 sqq

---

AaAcAhAqEcFaFbGbHaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPbPcPdPfPgPm PnPoPsPtPvPyRaRcRd (alia m) RgUaUbUdUeVaVbVcVeVfVgVlVrVsVuVvVzWaWbWc Wd v

---

1 ἕτερα: ἑκάτερα KcVbWa ὑμῖν: ἡμῖν AaMcUbVeVf (Oa et Ps ante corr legi non poss) πείθεσθαι: πείσεσθαι Py post πείθεσθαι add καὶ Od (e corr supra l) 2 ἀποπαύομεν: ἀναπαύσομεν Py ἀποπαύσωμεν Pc ἐπαναπαύομεν Od (qua v l incert m in mg) ἐκτεθεικότες: ἐκτετηκότες Ac(scr -τικ-, sed trad et -θεικ- rec m in mg) Ec (scr -τικ-) Fa (scr -τικ-) LcOd (scr -τικ-) PfPmPnPs (scr -τικ- sed trad et -θεικ- rec m in mg) Pt (scr -τικ-) Ra (scr -τικ-) RcRdRg (scr -τικ-) UaVaVeVf (scr -τικ-, sed trad eadem m et -θεικ- in mg) WaWc(scr -τικ-) 3 καὶ om PfPyUa post τῶν add ἐν AaAhAqEcFaFbGbKaKeLc (sed delend not)LdMa (e corr) MbMcOaObOdPbPgPnPtRaRcUbVaVcVlVsVuWd v ὑμετέροις: ἡμετέροις AcEcFaFbGbHaKaKeLcLdMaMbMcOdPfPgPnPsPtRaRcUbVaVeVfVgVlVsVuWaWcWd v συμμέτροις NcRdWb ἑτέρων Pm 4 ἡμῶν: ὑμῶν v 6 τροφὴν αὐτῆς PfPoPyRcUaUeVe θύματα: θύμα Ps 7 ante αὖθις add καὶ Rd 8 τοῦ θεοῦ om Vz θεοῦ: κυρίου Pc δὲ om Pm τὰ om NcWb 9 συμβολικῶν om Rd θεολογιῶν om v 10 εὑρέτις – λογίων om, sed suppl rec m in mg AqPy ἱεραῖς παραδόσεσι: ὁσίως ἀποδόσεσι Rc 10/11 καὶ ἀληθείαις om Wc

1117 A

ī

ΤΩΙ ΘΕΟΛΟΓΩΙ, ΤΩΙ ΑΠΟΣΤΟΛΩΙ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΙ ΤΩΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΘΕΝΤΙ ΚΑΤΑ ΠΑΤΜΟΝ ΤΗΝ ΝΗΣΟΝ

Προσαγορεύω σε τὴν ἱερὰν ψυχήν, ἠγαπημένε, καὶ ἔστι μοι τοῦτο πρὸς σὲ παρὰ τοὺς πολλοὺς ἰδιαίτερον. Χαῖρε, ἀληθῶς ἠγαπημένε, τῷ ὄντως ἐραστῷ καὶ ἐφετῷ καὶ ἀγαπητῷ λίαν ἠγαπημένε. Τί θαυμαστόν, εἰ Χριστὸς ἀληθεύει καὶ τοὺς μαθητὰς οἱ ἄδικοι τῶν πόλεων ἐξελαύνουσιν αὐτοὶ τὰ κατ' ἀξίαν ἑαυτοῖς ἀπονέμοντες καὶ τῶν ἁγίων οἱ ἐναγεῖς
1117 B ἀποδιαστελλόμενοι καὶ ἀποφοιτῶντες; Ἀληθῶς ἐμφανεῖς εἰκόνες εἰσὶ τὰ ὁρατὰ τῶν ἀοράτων. Οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις αἴτιος ἔσται τῶν ἐξ αὐτοῦ δικαίων ἀφορισμῶν ὁ θεός, ἀλλ' οἱ τοῦ θεοῦ παντελῶς ἑαυτοὺς ἀφορίσαντες. Ὥσπερ καὶ θατέρους ὁρῶμεν ἐντεῦθεν ἤδη μετὰ τοῦ θεοῦ γιγνομένους, ἐπειδὴ ἀληθείας ὄντες ἐρασταί, τῆς προσπαθείας μὲν ἀναχωροῦσι τῶν ὑλικῶν, ἐν πάσῃ δὲ πάντων κακῶν ἐλευθερίᾳ καὶ

---

2 sq Cf Apc 1,1.9 5 sq Cf Joh 13,23; 19,26; 20,2; 21,7.20 6–12 Cf Lc 9,54; Mt 10,11.13–15; Lc 10,6.8.10–12; Mt 23,34; Procl de dec dub 32–42

AaAcAhAqEbEcFaFbGbHa (a 7 μαθητὰς usque ad 209,1 καὶ legi non potest) JbKaKc KeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPbPcPdPfPgPmPnPoPsPtPvPyRaRcRd (alia m) RgUaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVrVsVuVvWaWbWcWd v

---

1 ante ī praeb ἐπιστολὴ Eb (et add τοῦ ἁγίου διονυσίου τοῦ ἀρεοπαγίτου) Nc (sed post νῆσον coll) v, praeb κεφάλαιον Vg (sed coll post νῆσον) ī om AcAq (sed suppl in mg) FaGbHaJbKaKcLdMaMbMcOcOdPbPcPdPfPgPmPnPoPsPtPyRaRcRdRgUaUcUeVbVcVeVfVlVuVvVzWaWbWd 1/3 ī post νῆσον coll KeLcNcObPvUbVgWc ante θεολόγῳ add τῷ PmUd post θεολόγῳ add καὶ AqEcFaKcMbObOdPbPmPnPtRaVbWa ἀποστόλῳ om AcEbKePsRgVfVz κατὰ – νῆσον: om Wa (sed suppl eadem m in mg) ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ Ud ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ Pf καὶ πιστευθέντι Πάτμῳ τῇ νήσῳ Rc 4 σε: σοι Pc (sed corr supra l) om Rc (Od in mg legi non pot) ἔστι: ἔσται RcWb 5 πολλοὺς ἰδιαίτερον: ἀποστόλους ἀδιαίρετον Od (qua v l supra l incert m) ἰδιαίτερον: ἰδιώτερον Wc ἰδιώτερος Ah (Vv ante corr legi non pot) 6 ἐφετῷ καὶ ἐραστῷ Ub καὶ ἀγαπητῷ om KcPmVbVgVvWa 7 ἀληθεύει: βασιλεύει Ha 8 ἑαυτοῖς: αὐτοῖς AcPdPsRgVfVz οἱ om PsVf 9 ἀποδιαστελλόμενοι: ἀποστελλόμενοι Vg ἀληθῶς om Od (sed suppl incert m supra l) Pn ἐμφανεῖς: ἐμφανῶς Pg (sed superscr -ει-) εἰκόνες ἐμφανεῖς AqPb εἰκόνες: εἰκόνας Od (qua v l supra l) εἰσὶ om Od 11 θεοῦ om Vb (sed suppl incert m supra l) 12 ἑαυτοὺς παντελῶς VcVl ἑαυτοὺς: αὐτοὺς Ub (sed suppl ἑ incert m supra l) ἑαυτοῖς Vb (?, sed alterav in -οὺς) ἀφορίσαντες ἑαυτοὺς GbKaLdMcOaOfPgPvUbVuWd post ἐντεῦθεν add οὖν Ke ἤδη: τί δη Pn 13 τοῦ om AcAhKcOePdPmPsRgVbVfVgVuVvVzWaWb θεοῦ: θεὸν Vb ὄντες: ὄντως Wa 14 πάσῃ: πᾶσι LeMbOdPnPtRaRcRd (scr πᾶσιν) UdVeVfVuWaWd (sed superscr -η) καὶ om Wd (?)

ἔρωτι θείῳ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων εἰρήνην ἀγαπῶσι καὶ τὸν ἁγιασμὸν κἀκ τῆς παρούσης ζωῆς ἀπάρχονται τῆς μελλούσης ἀγγελοπρεπῶς ἐν μέσῳ ἀνθρώπων ἐμπολιτευόμενοι ξὺν ἀπαθείᾳ πάσῃ καὶ θεωνυμίᾳ καὶ ἁγιότητι καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς.

Ὑμᾶς μὲν οὖν οὐκ ἄν ποτε οὕτω μανείην, ὡς ἡγήσασθαί τι πάσχειν, ἀλλὰ καὶ τὰ σώματος πάθη κατὰ μόνον τὸ κρίνειν αὐτὰ διαισθάνεσθαι 1117 C πιστεύω. Τοὺς δὲ ἀδικοῦντας ὑμᾶς καὶ περιορίζειν οἰομένους οὐκ ὀρθῶς τοῦ Εὐαγγελίου τὸν ἥλιον ἐνδίκως αἰτιώμενος εὔχομαι τούτων ἀφεμένους, ὧν ἐφ' ἑαυτοὺς δρῶσιν, ἐπὶ τἀγαθὸν τραπέσθαι καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ὑμᾶς ἐφελκύσασθαι καὶ μεταλαβεῖν τοῦ φωτός.

Ἡμᾶς δὲ οὐδὲ τοὐναντίον ἀποστερήσει τῆς Ἰωάννου παμφαοῦς ἀκτῖνος, 1120 A νῦν μὲν ἐντευξομένους τῇ μνήμῃ καὶ ἀνανεώσει τῆς σῆς ἀληθοῦς θεολογίας, μικρὸν δὲ ὕστερον – ἐρῶ γάρ, εἰ καὶ τολμηρόν – ὑμῖν αὐτοῖς ἑνωθη-

---

2 sq Cf Ep 8,187,11–13 2–4 Cf Gr Nyss hom 6 in Eccl (p 386,18–397,5); id Ep 19,7 (p 64,19–23); id v Macr 387,19 sqq; Bas ascet 1,2 (873 B); Chrys hom 38,5 in Joh (PG 59,218); Callinic v Hyp 86,28 sqq et 87,14 (pp 44 sq) 3 Cf EH 78,11–14 3 sq Cf CH 43,12–19; Ex 7,1; Ps 81,1.6; Joh 10,34–36; Procl theol plat I 26 (p 115,14 sqq)

AaAcAhAqEbEcFaFbGbHaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPbPcPdPfPg PmPnPoPsPtPvPyRaRcRd (alia m) Rg (post 12 σῆς usque ad finem lac hab) UaUbUcUd UeVaVbVcVeVfVgVlVrVsVuVvVzWaWbWcWd v

---

1 εἰρήνην om Od (sed suppl incert m in mg) post ἁγιασμὸν add καὶ αὐτοὶ λεγόμενοι θεοῦ Ue 2 παρούσης om Od (sed suppl incert m in mg) ζωῆς om Pf 3 ἐμπολιτευόμενοι: πολιτευόμενοι Nc ἀπαθείᾳ om Pg 4 ἁγιότητι: ἀγαθότητι AaAqFbHaLdMaMcOaOd (qua v l incert m supra l) PbPgPvUbUcVaVcVlVrVuWd v (Gb legi non pot) 5 οὖν om Rc οὕτω: οὔτε Vu ἡγήσασθαι: ἡγήσεσθαι EcFa-KcLe(sed alterand not in -ασ- rec m in mg) OdOePnVb ἡγεῖσθαι Vv 6 τὸ: τοῦ Wb αὐτὰ om Po (sed suppl supra l incert m) 7 πιστεύω: πιστεύων Va ἀδικοῦντας: ἀδικητὰς Vu ὑμᾶς: ἡμᾶς NcOdVu (sed alterav in ὑ.) καὶ: ἢ NcWb 7/8 οὐκ – αἰτιώμενος om Wd (sed suppl incert m in mg) 8 ἐνδίκως om Nc (Pf legi non pot) αἰτιώμενος: αἰτιώμενοι Vr αἰτιωμένους FaJbKaKcLc (sed alterand not in -ος) PmUcVbWaWc διαιτώμενος Od (qua v l) ἀφεμένους: ἀφιεμένους PsVa (sed eras ι) Vf 9 ἑαυτοὺς: ἑαυτοῖς AhKcObPmVbVvWa (Pf et Wd legi non poss) τραπέσθαι: τρέπεσθαι Aq-EcFbJbLc (e corr) LeOcPbPcRdUcWc 9/10 καὶ – ἐφελκύσασθαι om Wb (sed suppl, sine ὑμᾶς, in mg incert m) 11 Ἡμᾶς: ὑμᾶς Vu οὐδὲ: οὐ PfPm οὔτε Wb οὐδὲν AqFaLc(sed del ν)OdPbPnPt (sed eras ν) RaUaWa ἀποστερήσει: ἀποστερήσειν Uc ἀποστεροῦσι Pf 12 ἀληθοῦς om Wb 13 ὕστερον: ὕστερος Rd (?, 2 litt legi non pot) v ἐρῶ: ὁρῶ Fb ἐρῶ γὰρ om Pm (sed suppl eadem m in mg) εἰ om AcPsVfVz τολμηρὸν: τολμηρῶς εἰπεῖν Nc ὑμῖν: ἡμῖν Od ἑνωθησομένους: ἑνωθησομένοις Py (sed superscr -ους)

σομένους. Ἀξιόπιστος δὲ πάντως εἰμὶ τὰ προεγνωσμένα σοι καὶ μαθὼν ἐκ θεοῦ καὶ λέγων, ὅτι καὶ τῆς ἐν Πάτμῳ φυλακῆς ἀφεθήσῃ καὶ εἰς τὴν Ἀσιάτιδα γῆν ἐπανήξεις καὶ δράσεις ἐκεῖ τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ μιμήματα καὶ τοῖς μετὰ σὲ παραδώσεις.

1—4 Cf Act Joh passim; praesertim 14; Eus h e III 23,3 sq; V 20,6

AaAcAhAqEbEcFaFbGbHaJbKaKcKeLcLdLeMaMbMcNcOaObOcOdOeOfPbPcPdPfPg PmPnPoPsPtPvPyRaRcRd (alia m) UaUbUcUdUeVaVbVcVeVfVgVlVrVsVuVvVzWaWb WcWd v

---

1 Ἀξιόπιστος: ἀξιοπιστότερος AqEcFaLc (sed τερο delend not) MbOdPbPtRa πάντως: πάντων Pg (sed alterav in -ως) 1/2 ἐκ θεοῦ καὶ μαθὼν Pv v 1 καὶ μαθὼν: ἐκμαθὼν Nc καὶ om Py (sed suppl supra l incert m) 2 post ἐν add τῇ Gb 3 θεοῦ om AqPb

REGISTER

1. CORPUS DIONYSIACUM

DE DIVINIS NOMINIBUS

107,1 ..... DN 124,12; MTh 141,1
107,3 ..... DN 116,7; 122,11; 125,13 sq; 130,15; 221,11; MTh 146,1
107,3–108,5 ..... Ep 9,207,9–11
108,3 sq ..... DN 218,14 sqq
108,4 sq ..... DN 194,10 sqq
108,5 ..... DN 131,4
108,6 ..... DN 110,3; 115,11; 218,13 sq
108,6 sqq .. DN 121,4; 180,9 sqq; 181,8 sqq; 197,19 sq; Ep 1,157,1–5
108,7 sq ..... DN 107,5; 110,3 sq
108,8 ..... DN 111,4 sq
108,8 sq ..... DN 115,19 sqq
108,8 sqq ..... CH 12,12 sqq
108,9 sqq ..... DN 218,14 sqq
109,1 ..... DN 107,5
109,1 sq ..... DN 111,6 sq
109,2 sqq ..... DN 114,2; 194,7 sqq
109,3 ..... DN 108,2
109,4 sqq ..... DN 204,5 sqq
109,7–110,1 ..... MTh 148,1.1–8
109,9 ..... DN 187,13
109,10 sq ..... DN 138,12; 146,6; 187,10 sq
109,13 ..... DN 112,11
109,14 sq ..... DN 118,2 sq; MTh 147,9 sq
109,15 ..... DN 228,20 sqq
109,16 . DN 163,20; 218,14 sqq; 229,10 sqq
110,2 ..... DN 108,7
110,2 sqq ..... DN 108,6 sqq
110,4 ..... DN 107,5
110,4 sq ..... DN 111,11 sq
110,6 ..... DN 117,4
110,8 sqq ..... DN 212,7 sq
110,9 ..... DN 109,10 sq; 138,12
110,11 sqq ..... CH 17,5
110,14 ..... DN 152,15 sqq
111,1 ..... DN 142,10
111,3 sq ..... DN 215,3 sqq
111,3 sqq ..... DN 108,6 sqq 7 sq
111,5 ..... DN 122,3; 228,7
111,5 sq ..... DN 111,1
111,6 ..... DN 118,2 sq
111,7 ..... DN 107,5
111,7 sqq ..... DN 147,2 sq
111,9 ..... DN 112,8
111,11 sq ..... DN 110,4 sq
111,12 ..... DN 107,5; 117,3 sq; 154,7 sqq; 169,16
111,12 sqq ..... DN 210,7 sqq; MTh 148,1
112,1 ..... DN 111,5; 116,15 sq; 131,12; 202,22 sq
112,1–3 ..... Ep 9,197,1–8
112,2 .. DN 109,10 sq; 112,12 sq; 217,5 sqq; 227,6 sqq; 228,17 sqq
112,2 sqq ..... DN 182,17 sqq
112,4 sqq ..... DN 136,1 sqq
112,5 sq .... DN 113,3 sq; 163,2 sqq; 180,4; EH 66,6 sq
112,7 sqq .. DN 117,12 sq; 138,1 sqq; 213,7; 229,8 sq; MTh 146,1 sq
112,8 sq .... DN 111,5; 128,15; 135,13 sqq; 137,9; 160,9; 180,13; 181,18; 188,18 sq; 202,14; 211,4; 218,8; 227,16
112,9 ..... DN 135,13 sqq
112,11 ..... DN 109,13; CH 32,8 sq
112,11 sq ..... DN 122,13
112,11 sq ..... DN 228,7 sqq
112,11–14 ..... EH 116,17 sqq
112,12 sq ..... DN 112,2
112,13 ..... DN 152,15 sqq; 228,17 sqq
112,14 .... DN 211,17; 212,13; Ep 2,158,5
113,1 ..... DN 127,2 sqq
113,2 ..... DN 132,10 sqq
113,3 ..... Ep 8,173,14 sqq
113,3 sq ... DN 112,5 sq; 180,4; 181,11 sqq; 182,17 sqq; 188,18 sq
113,5 ..... DN 185,21; 198,20; 219,12
113,5 sq ..... DN 202,18
113,6 sqq ..... DN 126,1 sq; 133,5 sqq; 135,2 sqq
113,7 ..... DN 177,1
113,10 ..... DN 149,8
113,11 sq ..... DN 135,5.7 sqq
113,12 sqq ..... DN 194,7 sqq; Ep 9,196,7–10; 197,1–8
113,13 ..... DN 126,8
114,1 ..... DN 115,8; 140,15; 178,17

114,1 sqq .....DN 118,2 sq; CH 8,10–13
114,7 sqq .....Ep 8,187,14 sq
114,10 ..... DN 125,8
115,2 sq .....DN 115,9 sq; 156,15 sqq
115,3 .....DN 112,14; 145,10; 211,17
115,4 sqq ..... DN 110,11 sqq
115,6–117,11 .....Ep 1,157,1–5
115,8 ..... DN 114,1
115,8–18 .....MTh 144,7–15
115,9 ..... DN 131,4
115,9 sq .....DN 110,12; 156,15 sqq
115,11 sq ..... DN 108,6 sq
115,17 .....DN 109,16
115,17 sq ..... DN 108,8 sq
115,19 sqq ..... DN 197,17 sqq; 229,8 sq; MTh 148,1–8
116,3 ..... DN 156,15 sqq
116,7 ..... MTh 146,1
116,7 sqq .....DN 229,8 sq; MTh 141,2–142,4
116,8 sq .....DN 109,13
116,11 sq ..... DN 180,4
116,14 sqq ..... DN 115,3
116,15 sq .. DN 112,1; 131,9 sq; 156,15 sqq
117,1 sqq .....CH 12,14 sqq
117,2 .....DN 125,16
117,3 sq .....DN 109,15 sq; 119,9
117,5 sqq .. DN 229,10 sqq; MTh 145,4–6
117,10 .....DN 138,12
117,11 sqq ..... DN 113,3 sq; 159,11; 163,4 sqq; 178,3 sqq; 181,7 sq 11 sqq; 223,10; 224,13 sqq; EH 66,6 sq
117,12 ... DN 111,5; 145,14; 180,4; 225,12
117,12 sq ... DN 118,13 sq; 120,4; 220,7 sq
117,13 sqq .....DN 220,12 sqq; 228,17 sqq
117,15 ..... DN 177,1
117,15 sqq ... DN 148,15 sqq; CH 20,9 sqq
117,16 ..... DN 148,8 sqq
118,2 sq ..... DN 119,10 sq
118,2 sqq .....DN 109,14 sq; 117,12 sq
118,4 sq ..... DN 111,5; 114,9; 134,4 sqq
118,4 sqq ..... DN 125,13 sqq
118,11 ..... DN 123,13 sqq
118,11 sq .....DN 123,1 sq; 180,8 sq
118,11 sqq .. DN 182,17 sqq; MTh 141,2 sq
118,12 .....DN 147,2 sq; 190,3 sqq
118,13 ..... DN 125,2
118,14 .....DN 123,13 sqq; 193,5 sqq
118,16 ..... DN 123,13 sqq
119,2 sqq ..... DN 200,3 sqq
119,5–9 .....Ep 9,195,1–4
119,10 sq ..... DN 109,14 sq
119,13 sq ..... DN 221,8
120,1 ..... DN 218,18 sq
120,2 ....DN 144,13 sq; 148,8 sqq; 185,21; 191,16 sq; 196,3; CH 31,13
120,3 .....DN 148,10
120,3 sqq .....DN 117,12
120,6 sq ..... DN 181,19 sqq
120,9 sqq ..... DN 210,12 sqq
120,11 ..... DN 134,4 sqq
120,14–121,3 .....Ep 9,195,1–4
121,3 .....DN 149,9; 211,9; 231,7 sq; MTh 146,11; Ep 9,193,5; 207,4
121,4 ..... DN 107,5
121,4 sqq ..... DN 108,7 sq
121,5 ..... DN 125,9
121,17 .....DN 137,11
122,1 .....DN 126,1; 121,14
122,1 sq .... DN 143,11; 180,4; 182,17 sqq; 223,5
122,1 sqq .....DN 227,6 sqq; Ep 2,158,3; 9,207,9–11
122,3 sq ..... DN 111,5
122,6 sqq ..... DN 181,19 sqq
122,9 sq .....DN 137,13
122,11 ..... MTh 146,1
122,13 .....DN 109,13
123,1 sq ..... DN 180,8 sq
123,4 ..... DN 214,9 sqq
123,6 ..... DN 141,6
123,6 sqq ..... DN 190,3 sqq
123,8–12 .....Ep 9,194,8 sq
123,9 sq .....DN 128,10; 132,2
123,13 sqq ..... DN 111,5
123,16 ..... DN 155,3 sqq
123,16 sqq ..... DN 148,12 sqq
124,1 sq .....DN 155,5 sq; 183,16
124,7 ..... DN 130,5 sq
124,7 sq ..... DN 226,13 sq
124,8 .....DN 132,1; 185,21
124,10 sq ..... DN 111,5
124,18 ..... DN 107,5
124,18 sqq .. DN 199,18 sqq; MTh 141,2 sq
125,2 sq ..... DN 107,5
125,4 ..... DN 121,5
125,5 sqq ..... DN 135,10 sqq
125,6 sq ..... DN 127,7
125,8 .....DN 114,10
125,8 sqq .....DN 185,21
125,9 ..... DN 121,5
125,11 ..... DN 107,5
125,13 sq ..... MTh 146,1
125,13 sqq ..... DN 126,8 sqq
125,16 ..... DN 117,2

125,17 ..... DN 118,13 sq
125,19 sqq ..... DN 126,8 sqq
125,21 sq ..... DN 122,1
125,21 sqq ..... DN 135,2 sqq
126,1 ..... DN 135,5
126,1 sq ..... DN 221,5; 191,16
126,3 sqq ..... EH 66,9; MTh 146,2–4
126,7 sq ..... DN 113,13
126,8 ..... DN 141,11
126,10 ..... DN 112,9
126,10 sq ..... DN 111,5; 135,13 sqq
126,14 sqq ..... DN 113,1 sq; 128,8 sqq; CH 29,9
126,15 ..... DN 122,1; 148,9
126,16 sq ..... DN 109,16
126,17 ..... DN 109,10 sq; 148,9
127,3 ..... DN 137,12; 148,9; 177,1
127,7 ..... DN 125,5 sqq; 130,13
128,6 .... DN 129,1 sqq; 148,18; 166,1 sqq
128,8 sqq ..... DN 126,14 sqq
128,9 sq ..... DN 127,2 sqq
128,10 ..... DN 123,9 sq; 148,9
128,10–13 ..... Ep 9,194,8 sq
128,11 sq ..... DN 132,1; 161,11 sqq
128,13 ..... DN 177,1
128,14 ..... DN 122,1
128,15 sqq ..... DN 135,13 sqq
128,16 sq ..... DN 135,16
129,1 ..... DN 131,5 sq; 221,13 sqq
129,2 sq ..... DN 151,3
129,6 sq ..... DN 185,4 sqq
130,2 sqq ..... Ep 8,174,2 sq
130,5 ..... DN 124,7
130,5 sqq ..... DN 133,7 sq; 135,2 sqq; Ep 4,161,9 sq
130,6 ..... DN 168,4
130,7 ..... DN 135,7 sqq
130,11 ..... DN 135,5.7 sqq
130,12 sq ..... DN 127,7; 135,10 sqq
131,3 sq ..... DN 113,13
131,4 ..... DN 116,15
131,5 sqq ..... DN 180,9 sqq
131,7 ..... DN 111,4 sq
131,8 ..... DN 190,3 sqq; 198,21 sqq
131,9 sq ..... DN 181,11 sqq; 202,22 sq; 210,7 sqq; 225,12 sq
131,9 sqq ..... DN 112,1; 136,13 sqq
131,10 sq ..... DN 116,15
131,11 ..... DN 131,4
132,1 ..... DN 145,6; 151,16; 208,12
132,1 sqq ..... DN 124,6 sqq; 128,11 sqq; MTh 146,4–7; Ep 9,194,8 sq
132,2 ..... DN 123,9 sq
132,5 ..... DN 131,4
132,5 sqq ..... CH 43,12 sq
132,6 sq ..... DN 132,10 sqq
132,7 sqq ..... DN 153,4 sqq
132,10 sq ..... DN 112,1
132,19 ..... DN 175,18 sq
133,5 sq ..... DN 134,7
133,5 sqq ..... DN 112,7 sqq; 130,5 sq; 135,2 sqq; Ep 3,159,5–10; 4,160,7–9.12 sqq
133,8 ..... DN 168,4
133,11 sq ..... DN 135,7 sqq
133,13 ..... DN 143,8; 160,15 sq
133,13 sqq ..... DN 139,17 sqq; 143,3 sqq
133,14 ..... DN 134,4 sqq
133,15–134,4 ..... MTh 147,7–14; Ep 9,197,9–14
134,1 sq ..... DN 141,12
134,4 ..... DN 115,7
134,7 sqq ..... DN 133,5 sqq; 135,2 sqq; 189,14 sqq; Ep 1,157,1–5; 4,160,3 sqq 10 sqq; 7,169,11 sq
134,10 sq ..... DN 226,9 sqq
134,11 sq ..... DN 146,7; 162,6 sqq
134,11 sqq ..... DN 146,6 sqq
134,14 sq ..... DN 147,10
134,15 ..... DN 148,5 sq; 189,17
134,15 sq .. DN 147,9; 182,20 sq; 215,8 sqq; 217,2 sqq
135,1–9 ..... Ep 4,160,7–9
135,2 sqq ..... DN 126,1 sq; 130,5 sq; 133,5 sqq; CH 23,12; Ep 3,159,5–10
135,3 ..... DN 168,4
135,5 ..... DN 130,11
135,5 sq ..... DN 113,12
135,10 sqq ..... DN 126,14 sqq
135,13 sq ..... DN 111,5; 128,15 sqq
135,13 sqq ..... EH 82,17 sqq; Ep 9,201,12 sqq
135,14 ..... DN 112,9
135,16 sqq ..... DN 218,10 sq
136,2 sq ..... DN 113,3
136,7 ..... DN 131,5 sq; 151,7 sqq
136,7 sqq ..... DN 125,10; 208,8 sq
136,9 sq ..... DN 134,7 sqq
136,11 sq ..... DN 113,3
136,13 sq ..... DN 112,1
136,14 sq ..... DN 135,16
136,18 sq ... DN 159,4; 193,10 sq; 203,6 sq
137,1 sqq ..... DN 228,7 sqq
137,3 sqq ..... DN 155,5 sq
137,7 ..... DN 127,7

137,8 sq ..... DN 135,13 sqq
137,8 sqq ..... DN 135,10 sqq
137,11 ..... DN 121,17
137,11 sq ..... DN 127,2 sqq
137,12 ..... DN 177,1
138,1 sq ..... DN 112,9; 143,9
138,1 sqq ..... DN 181,19 sqq; 229,15 sqq; MTh 141,2 sqq
138,2 ..... DN 145,14
138,2 sq ..... DN 139,13 sqq
138,4–12 ..... Ep 8,174,2 sq
138,5 ..... DN 145,14
138,11 sq ..... DN 109,10 sq; 208,11
138,12 ..... DN 117,10; 154,17; 189,5.7 sqq; 226,11
139,13 sqq ..... DN 138,2 sq 4
139,17 sq ..... DN 133,11 sq; 136,18
139,17 sqq ..... DN 218,16 sq; 230,6 sqq
139,18 ..... DN 134,4 sqq
140,3 sq ..... DN 136,18
140,6 sq ..... DN 143,8
140,9 sq ..... DN 143,8
140,15 ..... DN 114,1
140,18 ..... DN 143,8
141,6 ..... DN 123,6
141,9 sq ..... DN 201,17 sqq
141,11 ..... DN 126,8
141,11 sq ..... DN 134,1 sqq; 159,6 sq; 194,13 sqq
142,1 sqq ..... DN 199,18 sqq
142,6 ..... DN 193,10 sq
142,10 ..... DN 111,1
142,13 sq ..... DN 158,19
142,14 ..... DN 154,5 sq
143,6 sqq ..... DN 140,6 sqq
143,7 sq ..... DN 134,4 sqq
143,8 ..... DN 133,11 sq
143,9 sqq ..... DN 138,1 sqq; 169,16; 181,1; 229,15 sqq; EH 66,6 sq; Ep 8,173,14 sqq
143,11 ..... DN 122,1; 180,4
143,12 sq ..... DN 226,13 sq
144,1 sqq ..... DN 187,17
144,3 ..... DN 148,10
144,3 sqq ..... DN 147,2 sqq; CH 20,9 sqq
144,5 ..... DN 114,1
144,6 sq ..... DN 186,1 sqq
144,6 sqq ..... DN 150,1 sqq; 195,3 sqq
144,8 ..... DN 195,6 sq
144,14 ..... DN 120,2
144,18 sq ..... DN 152,14 sq
144,19 sqq ..... DN 161,1 sqq
144,20 sq ..... DN 152,15 sqq
144,21 ..... DN 125,11
145,1 ..... DN 152,15 sqq
145,4 sqq ..... Ep 8,175,10 sq
145,6 ..... DN 132,1
145,7 sqq ..... DN 169,20 sq
145,9 ..... DN 170,4 sq
145,14 sq ..... DN 150,1 sqq
145,17 ..... DN 210,14 sqq
146,6 sqq ..... DN 162,6 sqq; MTh 145,4–6
146,7 ..... DN 134,11 sqq
146,8 sq ..... DN 193,5 sqq
146,10 sqq ..... DN 162,6 sqq
146,12 ..... DN 117,2
146,13 sqq ..... DN 111,7 sqq; 134,15; CH 7,4–7
146,19 ..... DN 202,14
147,2 sq ..... DN 169,22 sqq
147,2 sqq ..... DN 144,3 sqq; 148,19 sqq; 149,9 sqq; 187,17
147,3 sqq ..... DN 131,8
147,4 sq ..... DN 109,16
147,4 sqq ..... DN 213,7
147,7 ..... DN 180,2; 196,21; 203,2
147,9 ..... DN 134,15; 148,5 sq; 182,20 sq; 216,6
147,9 sqq ..... DN 111,12 sqq
147,12 ..... DN 166,1; 167,5; 191,5 sq; 195,17; 201,11 sq
147,13 sqq ..... DN 111,6 sq
147,17 ..... CH 38,6 sqq
148,3 sqq ..... DN 187,17; 192,15 sqq
148,8 sqq ..... DN 120,2 sq; 144,14; 149,1 sq; 150,8 sqq; 180,4; 217,5 sqq
148,9 ..... CH 48,11
148,10 ..... DN 219,5
148,10 sq ..... DN 215,3 sqq
148,12 sq ..... DN 117,11 sq
148,12 sqq ..... DN 123,16; 154,10 sq; 155,5 sq; 159,18 sqq; CH 7,4–7; Ep 8,174,2 sq; 9,198,11–14
148,13 ..... DN 197,5 sqq
148,13 sq ..... DN 214,14 sq
148,14 sqq ..... DN 163,15 sqq
148,15 sqq ..... DN 117,15 sqq
148,16 sqq ..... DN 201,17 sqq
148,18 ..... DN 128,6
148,19 ..... DN 147,2 sqq; CH 48,11
148,20 sqq ..... DN 187,17
149,2 ..... DN 150,8
149,7 ..... DN 110,7
149,9 ..... DN 121,3; MTh 146,11; Ep 9,193,5; 207,4
149,9 sqq ..... DN 111,7 sqq; 131,8; 147,3 sq; 193,12 sq; CH 12,8

149,12 ..... DN 150,8 sqq
149,12 sqq .....DN 199,8 sq 16 sqq
150,1 sq .....DN 132,1; 145,14 sq
150,1 sqq ..... DN 111,7 sqq; CH 7,4–7
150,2 sq ..... DN 119,7
150,5–7 ..... MTh 141,4–142,2
150,8 sq .....DN 149,12
150,8 sqq .....DN 199,8 sq; CH 17,10; MTh 142,10 sq
150,15 sqq ..... DN 157,9 sq; CH 17,6
151,1 ..... DN 169,22 sqq
151,9 .....DN 131,5 sq; 132,1
151,19 sq ..... DN 155,3 sqq
152,2 .....DN 152,19 sq; 185,23; 198,18
152,3 sqq ..... DN 155,3 sqq
152,4 sq ..... DN 154,7 sqq
152,6 ..... DN 155,1
152,8 sq .....CH 13,21 sq
152,16 sqq ..... DN 155,9 sqq
152,19 sq ..... DN 152,2
152,20 .....DN 113,5; 185,23
152,21 .....DN 148,10
152,22 sq ..DN 153,4 sqq 10 sqq; 154,7 sqq
153,1 sqq ..... DN 152,3 sq; 154,7 sqq; 212,16 sqq
153,4 ..... DN 132,8 sq
153,4 sqq ..... DN 152,22 sq; 153,10 sqq; 154,7 sqq; 190,6; 191,12; 195,12 sqq; 213,7.15 sqq; CH 31,7; Ep 9,201,12–202,5
153,6 .....CH 37,18
153,10 sqq ..... DN 152,22 sq; 153,4 sqq; 156,15 sqq; 195,12 sqq
153,11 ..... DN 145,1
154,7 sqq ..DN 152,22 sq; 153,4 sqq 10 sqq; 195,12 sqq; 212,16 sqq; 213,7.15 sqq; Ep 9,201,12–202,5
154,11 sqq ..... DN 182,17 sqq
154,14 ..... DN 113,5
154,17 .....DN 138,12; 185,24
154,23 sq ..... DN 159,18 sqq
154,24 ..... DN 152,3 sq
155,1 ..... DN 152,6
155,1 sqq ..... DN 152,3 sq
155,3 .....DN 148,10
155,3 sq .....DN 123,16
155,3 sqq .....DN 159,18 sqq; 183,16
155,5 ..... DN 152,4 sq
155,8 ..... DN 160,2; 162,6 sqq; 180,5 sq
155,9 sqq ..... DN 158,16 sqq; 159,1 sqq; 161,1 sqq; 226,2 sqq
155,14 sqq ..... DN 160,9
155,15 ..... DN 159,10 sq
150,15 sqq ..... DN 159,18 sqq
155,16 ..... DN 150,8 sqq; 162,1 sqq; 196,12 sqq
155,16 sq .....DN 157,9 sq; 158,13 sqq 19; 161,11 sqq; 215,3 sqq
155,17 sqq ..... DN 159,9 sqq
155,19 sq .....DN 162,1 sqq; 204,2 sqq
155,20 .....DN 225,15
156,1 sq .....DN 157,9 sq; 158,11
156,1 sqq ..... DN 157,4 sqq
156,3–10 ..... MTh 143,17–144,5
156,15 sqq .....DN 153,10 sqq; 198,12 sqq
156,17 sqq .....DN 114,10; 115,2 sq
157,4 sqq ..... DN 156,1 sq
157,9 sq .....DN 158,11
157,9 sqq ... DN 150,15 sqq; CH 14,12 sqq
157,18 sqq ..... DN 215,3 sqq; EH 64,5
157,20 .....DN 142,14
158,7 sqq ..... DN 157,18 sqq
158,9 sqq ..... DN 157,9 sq
158,13 .....CH 57,21
158,13 sqq ..... DN 155,16 sq
158,16 .....DN 152,17
158,16 sqq ..... DN 155,9 sqq
158,18 .....DN 152,17
158,19 .....DN 141,11 sq; 161,11 sqq
158,19 sq ..... DN 159,13 sq
158,19 sqq ..... DN 155,16 sq
159,1 sqq ..... DN 155,9 sqq
159,2 .....DN 148,10
159,3 sqq ..... DN 141,11 sq
159,4 ..... DN 136,18; 140,4
159,9 sqq ..... MTh 148,1
159,10 .....DN 142,14
159,12 sqq ..... DN 200,6 sqq
159,16 .....DN 142,14
159,18 sqq ..... DN 155,3 sqq
159,19 ..... DN 160,2
160,1 sq ..... DN 162,6 sqq
160,1 sqq ..... DN 150,15 sqq; 155,16 sq; 159,18 sqq; Ep 9,194,1–4
160,9 ..... DN 142,14; 162,1 sqq; 213,7
160,10 .....DN 183,13
160,15 sq ..... DN 133,11 sq
160,16 .....DN 142,14
161,1 sqq ..... EH 69,4 sqq
161,3 sqq ..... DN 155,9 sqq
161,4 .....DN 152,17
161,5 .....DN 152,17
161,11 sq ..... DN 162,1 sqq
161,14 .....DN 142,14
162,1 sq ..... DN 161,11 sqq
162,2 ..... DN 142,14; 160,9

162,6 ..... DN 160,2
162,6 sq ..... DN 155,8
162,7 sq ..... DN 146,10 sqq
162,8 ..... DN 134,11 sqq; 180,2
162,9 sqq ..... DN 170,12; 220,18 sqq
162,10 sq ..... DN 145,1 sq
163,20 ..... DN 109,16
164,7 sqq ..... DN 220,23 sqq
164,11 sq ..... DN 206,14 sq
164,15 sq ..... DN 168,15
165,2 ..... DN 177,1
165,16 ..... DN 114,1
165,17 sq ..... DN 198,21 sqq; 201,17 sqq
166,1 ..... DN 114,1; 147,12
166,4 ..... DN 128,6; 168,5
166,5 sqq ..... DN 172,8 sqq; 208,8 sq
166,6 .... DN 168,4; 173,14; 175,5; 177,10; 180,5; 203,16; 206,15
167,5 ..... DN 147,12
167,6 sqq ..... DN 220,23 sqq
167,15 sq ..... DN 177,1
168,4 ..... DN 166,6
168,11 ..... DN 178,18 sqq
168,15 ..... DN 164,15 sq
168,22 ..... DN 184,21 sqq; 215,20 sq; 227,6 sqq; 228,1; 229,3 sqq
168,22 sqq ..... CH 32,8/9
169,7 sqq .... DN 217,5 sqq; EH 88,13 sqq
169,8 ..... DN 218,18 sq
169,8 sq ..... DN 220,7 sq
169,16 ..... DN 122,1
169,17 ..... DN 128,6
169,20 sq ..... DN 145,7 sq
169,20 sqq ... DN 174,2 sq; Ep 8,175,10 sq
170,2 ..... CH 18,3
170,4 sq ..... DN 145,9
170,6 ..... DN 177,11; 179,4.17
170,12 ..... DN 162,9 sq; 171,2; 172,19; 174,2; 178,1.20; 191,13
170,12 sqq ..... DN 178,1 sq
171,2 ..... DN 170,12
171,8 sq ..... DN 220,20 sq
171,9 sq ..... DN 209,9 sqq
171,14 sqq ..... DN 172,8 sqq
171,16 ... DN 174,3; 178,21; 179,18; 206,9
171,17 sqq ..... DN 220,23 sqq
172,2 sq ..... DN 171,16
172,8 ..... DN 166,6
172,9 ..... DN 171,16
172,12 sqq ..... DN 174,2 sq
172,18 sqq ..... DN 170,12
173,6 sqq ..... DN 176,7 sq; 177,10; 179,11 sqq
173,14 ..... DN 166,6
173,17 sqq ..... DN 174,2 sq; 178,1 sq
174,1 sq ..... DN 170,12; 177,1
174,3 ..... DN 171,16
175,5 sqq ..... DN 166,6
175,10 ..... DN 197,5 sqq
175,10 sqq ..... EH 91,6 sqq
175,16 sqq ..... DN 173,6 sqq
175,18 sq ..... DN 132,19
176,7 sq ..... DN 173,6 sqq
177,1 ..... DN 165,2; 177,10
177,9 ..... DN 185,24
177,10 ..... DN 166,6; 177,1
177,10 sq ..... DN 170,6
177,10 sqq ..... DN 173,6 sqq
177,14 sq ..... EH 91,8
178,1 sq ..... DN 170,12
178,3 sq ..... DN 178,18 sqq; 220,20 sq
178,3 sqq ..... DN 117,12
178,17 ..... DN 114,1
178,18 ..... DN 178,3 sqq
178,20 ..... DN 170,12
178,21 ..... DN 171,16
179,4 sqq ..... DN 170,6
179,11 sqq ..... DN 173,6 sqq
179,13 ..... DN 142,13
179,18 ..... DN 171,16
180,2 ..... DN 147,7; 152,3 sq
180,2 sq ..... DN 134,11 sqq
180,3 sqq ..... DN 225,4 sqq
180,4 ..... DN 148,8 sqq
180,5 ..... DN 166,6
180,6 ..... DN 160,2
180,8 sqq ..... DN 131,8; 143,9 sqq; Ep 9,201,12–202,5
180,9 sqq ..... CH 12,6
180,10 ..... DN 108,7
181,1 sqq ..... DN 143,9 sqq; 165,16 sqq
181,4 sq ..... DN 190,3 sqq
181,5 ..... DN 193,5 sqq
181,7 sqq ..... DN 117,12
181,11 sqq .. DN 221,13 sqq; CH 20,16 sqq
181,16 sqq ..... DN 222,6 sqq
182,1 sq ..... DN 180,8 sq
182,1 sqq ..... CH 20,10
182,14 sqq ..... DN 165,16 sqq; Ep 8,180,12–15
182,17 sqq ..... DN 112,5 sq; 113,3 sq; 143,9 sqq; CH 47,5 sqq; MTh 148,1
182,18 sq ..... DN 109,15 sq; 117,11 sq
182,19 sq ..... DN 152,14
182,20 ..... DN 177,1

182,20 sq ..... DN 147,9; 216,2 sqq
183,2 ..... DN 147,9
183,2 sqq ..... DN 217,2 sqq
183,5 sqq ..... DN 147,9
183,12 sq ..... DN 186,15 sqq
183,12 sqq ..... DN 155,3 sqq; 180,8 sq; 181,11 sqq; 186,10
183,13 ..... DN 184,3
183,16 ..... DN 124,1 sq
183,19 sq ..... DN 190,3 sqq; 193,5 sqq; 221,13 sqq
184,2 sqq ..... DN 143,9 sqq
184,3 sq ..... DN 183,13
184,21 sqq ..... DN 168,22
185,4 sqq ..... DN 129,6 sq
185,13 ..... DN 218,20
185,16–25 ..... MTh 143,14 sq
185,18 sqq ..... DN 154,11 sqq
185,20 sq ..... DN 113,5
185,21 ..... DN 124,8; 125,11
185,23 ..... DN 152,2
185,24 ... DN 154,17; 202,9; 204,8; 211,17; 224,9 sq; 228,20
186,1 sqq ..... DN 144,18 sqq; 195,3 sqq
186,9 sq ..... DN 183,13
186,13 sq ..... DN 216,2 sqq
186,15 ..... DN 183,13; 186,10
186,15 sqq ..... DN 183,22 sq
187,1 sqq ..... DN 189,7 sqq
187,10 sq ..... DN 152,3 sq
187,15 sq ..... DN 197,5 sqq
188,17 sq ..... DN 200,6 sqq
187,17 sqq ..... DN 144,1; 147,2 sqq; 148,3 sqq
189,1 ..... DN 165,16 sqq
189,4 sq ..... DN 109,10 sq; 138,12
189,7 ..... DN 183,13
189,7 sqq ..... MTh 148,1–8; Ep 9,201,7–10.12 sqq; 203,1–5
189,8 sq .... DN 109,10 sq; 138,12; 154,17; 208,11
189,12 sq ... DN 208,5 sq; 210,7 sqq; 213,7
189,12 sqq ..... DN 215,8 sqq
189,13 ..... DN 189,7 sqq
189,14 sqq ..... DN 216,2 sqq
190,3 ..... DN 216,2 sqq
190,3 sqq ... DN 131,8; 181,4 sq; 183,19 sq; CH 12,9
190,6 ..... DN 153,4 sqq; 191,12; 202,1 sq
191,5 ..... DN 147,12
191,9 sqq ..... DN 225,10 sq
191,12 ..... DN 153,4 sqq; 190,6
191,13 ..... DN 170,12
191,15 sq ..... DN 205,8 sqq
191,16 sqq ..... DN 126,1 sq
192,12 sq ..... DN 169,22 sqq
192,15 sqq ..... DN 148,3 sqq
192,16 sq ..... DN 201,17 sqq
192,19 ..... DN 123,6; 141,6
193,5 sqq ... DN 146,8 sq; 181,5; 183,19 sq; 196,4; CH 12,7
193,10 sq ..... DN 136,18; 142,6
193,14 sq ..... DN 197,17 sqq
194,1 ..... DN 166,6
194,1 sq ..... DN 110,7
194,1 sqq ..... CH 12,14 sqq
194,7 ..... DN 109,3 sq
194,10 sqq ..... DN 198,12 sqq
194,13 sq ..... DN 141,11 sq
195,3 sq ..... DN 186,1 sqq
195,3 sqq ..... DN 144,18 sqq; 153,4 sqq; CH 21,1 sqq
195,6 sq ..... DN 144,8
195,12 sqq ..... DN 153,10 sqq
195,17 ..... DN 147,12
196,1 sqq ..... CH 12,6
196,2 sq ..... DN 111,12 sqq
196,3 ..... DN 125,11
196,4 ..... DN 198,21 sqq
196,11 sq ..... Ep 5,162,4–5
196,20 sq ..... DN 147,7
197,17 sqq ..... DN 115,19 sqq; 193,14 sq; MTh 148,1–8
197,19 sq ..... DN 229,10 sqq
198,4 sqq .. MTh 144,7–15; Ep 1,157,1–5
198,8 ..... DN 119,9; 221,8
198,12 sqq ..... DN 156,15 sqq; MTh 142,6–9
198,15 sqq ..... CH 15,2 sqq
198,16 sq ..... DN 152,3 sq
198,18 ..... DN 185,23
198,19 sq ..... DN 113,5
198,21 sqq ..... DN 131,8; 196,4; CH 12,6
198,23 ..... DN 165,16 sqq
199,8 sqq ..... DN 179,6 sqq
199,14 sq ..... DN 149,12
199,18–200,2 ..... MTh 141,2 sq
199,19 ..... DN 125,2
199,21 ..... DN 142,8
200,2 ..... DN 142,8
200,6 sq ..... DN 111,5
200,6 sqq ..... CH 33,13
201,4 ..... DN 201,17 sqq
201,11 sq ..... DN 147,12
201,17 sq ..... DN 165,16 sqq
201,17 sqq ..... CH 20,16 sqq

202,1 sq ..... DN 190,6
202,9 ..... DN 185,24
202,12 sqq ..... DN 146,13 sqq
202,14 ..... DN 146,19
202,17 ..... DN 215,3 sqq
202,17 sq ..... DN 113,5
202,22 sq ..... DN 112,1; 131,9 sq
203,2 ..... DN 147,7
203,6 sq ..... DN 136,18; 140,4
203,16 ..... DN 166,6
204,2 sqq ..... DN 155,20
204,5 sqq ..... Ep 8,181,11 sq; 188,4 sq
204,7 ..... DN 134,14
204,8 ..... DN 185,24
205,6 ..... DN 128,13
205,8 sqq ..... DN 191,15 sq; 205,2 sqq
205,11–15 ..... Ep 8,188,4 sq
205,16–19 ..... Ep 8,171,2
206,5 sq ..... DN 206,21 sq
206,9 ..... DN 171,16
206,14 sq ..... DN 164,11 sq
206,15 ..... DN 166,6
206,20 sqq ..... DN 213,21 sqq; 228,20 sqq
206,21 ..... DN 166,6
206,21 sq ..... DN 206,5 sq
207,10 sq ..... DN 119,5
207,10–208,7 ..... MTh 148,1–8
208,5 sq ..... DN 189,12 sq
208,8 sqq ..... DN 119,4
208,11 ..... DN 138,12
208,12 ..... DN 132,1
209,9 ..... DN 119,6
209,9 sqq ..... DN 171,9 sq
210,3 ..... Ep 8,174,2 sq
210,5 sq ..... DN 197,5 sqq
210,7 sq ..... DN 221,8
210,7 sqq ..... DN 213,7; Ep 9,201,7–10.12 sqq
210,8 ..... DN 189,12 sq
210,10 sq ..... DN 112,1; 131,9 sq
210,12 ..... DN 120,11
210,12 sqq ..... DN 120,9 sqq; 215,14 sqq; Ep 9,194,5–7
210,14 sq ..... DN 145,17
211,6 ..... DN 108,7
211,9 ..... DN 121,3; MTh 146,11; Ep 9,193,5; 207,4
211,13 sqq ... DN 183,19 sq; Ep 8,174,1 sq
211,15 sqq ..... CH 17,10
211,17 ..... DN 115,3; 185,24; Ep 2,158,5
212,9 sqq ..... DN 211,15 sqq
212,13 ..... DN 115,3; Ep 2,158,5
212,16 sqq ... DN 154,7 sqq; 176,12; 213,7; CH 8,5 sqq; Ep 9,194,1–4
213,7 sq ..... DN 189,12 sq
213,7 sqq .... DN 154,7 sqq; 160,9; 176,12; 215,8 sqq; Ep 9,203,1–5
213,10 sq ..... DN 153,4 sqq
213,13 ..... DN 147,7
213,15 sqq ..... DN 154,7 sqq
213,16 sqq ..... DN 160,10 sq
213,21 sqq ..... Ep 8,188,4 sq
214,2 ..... DN 206,5 sq
214,3–5 ..... Ep 8,174,2 sq
214,5 sq ..... DN 201,17 sqq
214,10 ..... DN 119,2 sq
214,13 sqq ..... DN 160,10 sq
214,14 sq ..... DN 148,13 sq
215,1 ..... DN 148,10
215,3 sqq ..... DN 111,5
215,5 sq ..... DN 111,3 sq
215,5 sqq ..... DN 157,18 sqq
215,7 ..... DN 155,16 sq
215,8 sqq .... DN 125,11; 147,9; 182,20 sq; 189,14 sqq; 190,1 sq; 213,7; 216,2 sqq; Ep 9,203,1–5
215,11 sq ..... DN 189,12 sq
215,14 ..... DN 114,9; 120,11
215,14 sqq ..... DN 210,12 sqq
215,20 sq ..... DN 168,22
216,2 sqq ..... DN 134,15 sq; 182,20 sq
216,3 sqq ..... DN 186,13 sq
217,5 sqq ..... DN 169,8 sq; EH 88,13 sqq
217,6 sqq ..... DN 112,2
217,8 sq ..... MTh 142,7 sq
218,1 sq ..... DN 197,5 sqq
218,3 ..... DN 228,20 sqq
218,7 sqq ..... CH 23,7
218,10 sq ..... DN 135,16
218,14 ..... DN 108,3 sq
218,15 ..... DN 109,16
218,16 sq ..... DN 230,6 sqq
218,20 ..... DN 185,13
219,5 ..... DN 148,10
219,5 sqq ..... DN 195,3 sqq; CH 21,1 sqq; MTh 143,14 sq
219,11 sq ..... DN 113,5
219,14 sq ..... DN 150,9 sq; 225,4 sqq
219,14 sqq ..... DN 112,2
219,16 ..... CH 57,21
219,21 ..... DN 165,16 sqq
220,7 sqq ..... DN 169,8 sq
220,9 sqq ..... DN 212,16 sqq
220,20 sq ..... DN 178,3 sqq
221,1 ..... DN 164,11 sq
221,5 ..... DN 126,1 sq
221,5 sqq ..... Ep 7,169,11 sq

221,7 sqq ..... DN 188,6 sqq
221,11 ..... MTh 146,1
221,13 sqq ..... DN 129,1 sqq; 181,11 sqq; 183,19 sq
221,18 ..... Ep 8,186,5
222,11 ..... DN 177,1
222,15 ..... DN 197,5 sqq
223,1 sqq ..... DN 184,7
223,5 sq ..... DN 122,1
223,12 ..... DN 109,16
224,3 ..... DN 118,15; 119,2
224,4 ..... DN 118,15
224,4 sq ..... DN 118,14
224,10 ..... DN 185,24
224,11 sq ..... DN 225,10 sq
224,13 sqq ..... DN 117,12; 225,12 sq
225,12 sq ..... DN 131,9 sq; 211,15 sqq; 224,13 sqq
225,13 ..... DN 112,1
225,14 sqq ..... DN 155,20
225,15 ..... DN 118,15
225,16 ..... DN 191,16
225,18 ..... DN 184,8 sqq
225,20–226,5 ..... Ep 8,182,3–5
226,2 sqq ..... DN 155,9 sqq
226,8 sqq ..... DN 134,10 sq; EH 66,6 sq
226,11 ..... DN 138,12
227,6 sqq ..... DN 109,10 sq; CH 7,7; EH 66,9; MTh 148,1
227,8 sqq ..... DN 168,22
228,1 ..... DN 168,22
228,3 sqq ..... DN 112,2; MTh 148,1–8
228,7 sq ..... DN 111,5
228,7 sqq ..... DN 117,12 sq
228,17 sq ..... DN 112,12 sq; MTh 142,7 sq
228,19 ..... DN 134,7 sqq
228,20 ..... DN 138,12; 185,24
229,6 sqq ..... DN 112,11
229,8 ..... DN 123,9 sq
229,8 sq ..... Ep 9,194,8 sq
229,9 ..... DN 116,8 sq
229,10 ..... DN 108,7; 143,9 sqq
229,12 sq ..... DN 108,7
229,12 sqq ..... DN 197,19 sq
229,15 ..... DN 143,9 sqq
229,15 sqq ..... DN 138,1 sqq
230,1–5 ..... MTh 142,6–9; 143,3–5; 145,4–6
230,6 sqq ..... DN 139,17 sqq; 218,16 sq
230,9 ..... DN 116,14
231,8 ..... DN 121,3; MTh 146,11; Ep 9,193,5; 207,4

DE COELESTI HIERARCHIA

7,1 ..... MTh 141,1
7,3 sqq ..... DN 148,19 sqq; MTh 141,2–142,4; Ep 9,201,12–202,5; 203,13 sq
7,4 sqq ..... DN 112,12 sq; 191,16
7,5 ..... DN 111,10 sq
7,5 sqq ..... DN 227,6 sqq; CH 48,11
7,6 sq ..... MTh 142,7 sq
7,7 sq ..... DN 155,5 sq
7,9 ..... DN 138,2 sq
7,9 sqq ..... DN 113,12; 114,2; 145,4
7,11 ..... DN 150,6
7,11 sq ..... DN 108,7 sq; 126,8
8,2 ..... Ep 9,201,7–10
8,3 sq ..... EH 92,9; 103,7
8,5 sq ..... CH 7,4–7; EH 92,23
8,5 sqq ..... DN 114,5 sqq; CH 17,6 sq; EH 82,17 sqq; 91,12 sq
8,7 sq ..... DN 189,12 sq; 212,16 sqq
8,9 ..... DN 114,1
8,10 ..... CH 12,12 sqq
8,11 sq ..... CH 11,11
8,14 sqq ..... DN 114,5 sqq; EH 65,10 sqq; 119,12 sqq; Ep 2,158,5; 9,193,6–9; 198,2 sq
8,15 ..... DN 115,3
8,16 sq ..... CH 10,10
8,17 ..... DN 114,1
8,20 ..... DN 115,3
8,21 sqq ..... DN 114,2; Ep 9,197,1–8
9,2 sq ..... DN 147,2 sq
9,5 ..... DN 111,4
9,7 ..... DN 114,2
9,8 ..... DN 112,1; 131,12
9,8 sqq ..... DN 145,4
9,13 sq ..... DN 114,5 sqq
9,14 ..... CH 47,2
9,16 sqq ... DN 145,4; Ep 9,193,6–9.11 sq
9,21–10,9 ..... Ep 9,195,7 sq
10,6 ..... DN 111,5
10,7 sqq ..... DN 114,2
10,8 ..... DN 114,5 sqq
10,9 sqq ..... DN 194,7 sqq; Ep 9,194,5–7
10,13–11,19 ..... Ep 9,196,7–10

11,11 sqq .....DN 114,2; Ep 9,197,1–8
11,16 ..... DN 115,7; MTh 141,3
11,16–19 .....MTh 142,12–14
11,19 sq .....EH 67,14 sq
12,1 sqq ..... DN 229,15 sqq
12,2 .....DN 158,12
12,2 sqq ..... DN 180,9 sqq; 181,7 sq; MTh 148,1
12,3–14 .....MTh 141,2–4
12,4 sqq .....DN 108,7.8 sq; 109,10 sq; 182,17 sqq; 183,22 sq; 193,14 sq; 198,4 sqq 21 sqq
12,5 sq ..... MTh 141,3
12,6 sq .....DN 113,13; 196,3 sq
12,7 ..... DN 193,5 sqq
12,7 sq ..... DN 122,1
12,8 sq .....DN 147,2 sq; 149,9 sqq
12,9 sqq ..... DN 190,3 sqq
12,14 sqq ..... DN 194,1 sqq
12,18 ..... DN 113,13; 126,8
12,20 sqq ..... DN 210,20 sqq; 230,1 sqq; MTh 143,3–5; Ep 9,196,7–10
13,2 sqq .....CH 57,26
13,11 sq .....CH 54,24
13,13 sqq .....Ep 7,166,11 sqq
13,15 sqq .....CH 16,1 sq
13,21 ..... DN 115,7
14,1 .....CH 42,1 sqq
14,10 sqq .....CH 58,1 sq
14,12 ..... DN 152,4
14,21 ..... DN 166,6
15,1 sqq .....DN 198,15 sqq; 210,20 sqq
15,3 sq .....DN 147,12
15,12 ..... DN 147,2 sq
15,12 sqq ..... Ep 9,194,14 sq; 195,4 sq
15,21 ..... DN 125,2; MTh 141,2 sq
15,21 sqq ..... DN 114,2; 210,20 sqq; MTh 143,3–5; Ep 7,166,11 sqq; 9,194,5–7; 197,1–8
16,1 .....CH 13,16 sqq
16,1 sq .....EH 68,10 sqq
16,2 sq ..... DN 207,8
16,3 sqq ..... DN 230,1 sqq
16,4 sq ..... DN 166,1
16,14 sqq ..... DN 145,4
16,19 sqq ..... EH 69,14 sqq; MTh 142,12–14
16,20 .....DN 113,13
17,3 ..... EH 68,7; 75,16 sqq
17,3 sqq ..... DN 145,4; 147,13 sqq; 211,15 sqq; CH 7,4–7
17,5 .....CH 40,9; EH 75,16 sqq
17,5 sq ..... DN 150,15 sqq
17,7 sq ..... DN 204,5 sqq
17,10 sq ..... EH 66,13; 68,16 sqq
17,10 sqq ..... DN 169,22 sqq; 224,9 sq; CH 28,14 sqq
17,11 sq .....DN 145,13
18,2 ..... DN 207,8
18,2 sqq .....EH 96,3
18,3 ..... DN 150,6; EH 90,2
18,5 .....DN 226,2 sqq; CH 38,12; EH 67,16 sqq; 74,14
18,6–10 .....Ep 8,175,14–180,3
18,7 ..... DN 112,1
18,10 sqq .....CH 34,14 sqq
18,14 sqq ..... DN 225,12 sq
18,16 .....CH 31,13
19,1 .....CH 54,18
19,9 .....EH 122,3
19,10 .....CH 54,18
19,21 sqq ..... DN 224,9 sq
20,1 sq .....Ep 2,158,5
20,2 ..... DN 115,3
20,3 sqq ..... DN 147,13 sqq
20,5 sqq ..... DN 169,22 sqq
20,9 sqq ...DN 112,5 sq; 117,15; 169,20 sq; 182,17 sqq; 201,17 sqq; CH 7,4–7; EH 66,8; Ep 9,201,12–202,5
20,11 sqq ..... EH 70,5 sq
20,13 sqq ..... DN 178,3 sqq; 181,11 sqq; CH 32,9 sqq
20,16 sqq ..... DN 148,15 sqq
21,1 sqq ..... DN 116,10 sqq; 195,3 sqq; 226,2 sqq; EH 64,2; 67,1 sqq
21,5–22,22 .....Ep 8,181,13–182,4
21,6 sq ...CH 31,8; 43,18; EH 64,18; 100,1
21,9–14 .....CH 44,21 sqq
21,11 sq ..... DN 145,7 sq
21,18 .....DN 149,12
22,1 sqq ..... DN 114,2
22,2.4.8 ..... DN 114,9
22,12 ..... DN 126,8
22,13 ..... DN 148,7
22,14 sqq ..... DN 182,4 sqq; 219,16 sqq; 224,9 sq; Ep 8,182,3–5
22,18–22 ..... Ep 8,180,12–15
22,21 .....DN 120,12
22,23 ..... DN 126,1 sq
22,23 sqq ..... DN 135,5
23,3 ..... DN 141,6 sq
23,4 sq ..... DN 133,5 sq
23,7 ..... DN 218,7
23,10 sqq ..... DN 135,2 sq
23,19 .....DN 113,13
24,1 .....DN 137,11

25,1 sqq ..... DN 182,4 sqq; CH 34,23; Ep 8,181,13–182,4
25,8 sq ..... DN 113,13; 126,8
25,9 ..... CH 42,8
25,9–22 ..... Ep 8,180,12–15
25,10 sqq ..... EH 109,20 sq
26,3 ..... DN 112,1
26,8 sqq ..... DN 107,5
26,9 ..... DN 115,7
26,9 sqq ..... DN 169,22 sqq
26,11 sqq ..... DN 182,4 sqq; 217,10; MTh 142,4; Ep 8,180,12–15
26,12 ..... DN 133,11 sq
26,13 ..... DN 116,8 sq
26,18 ..... DN 107,5
26,18 sq ..... DN 116,8 sq
26,20 ..... DN 133,11 sq
27,4 sqq ..... DN 144,6 sqq; 153,4 sqq; 182,3 sq; 186,3 sqq; 195,3 sqq; EH 100,9; Ep 9,200,2–4
27,5 sq ..... CH 32,16 sq
27,6 sqq ..... EH 101,7 sqq
27,8 sqq ..... DN 169,22 sqq
27,11 ..... DN 114,9
27,15 sq ..... DN 190,6
28,3 ..... DN 121,8
28,5 ..... DN 129,1
28,5 sq ..... DN 226,2 sqq
28,6 sqq ..... Ep 9,195,7 sq
28,10 sq ..... DN 115,1
28,13 sqq ..... DN 153,4 sqq
28,17 ..... DN 145,4
28,20 sqq ..... DN 186,3 sqq
28,21 ..... DN 186,4 sq
28,23 sqq ..... CH 33,26
29,5 sqq ..... DN 114,2
29,16 ..... CH 51,1
29,17 ..... DN 131,12
29,24 ..... DN 112,1
30,1 sqq ..... DN 147,13 sqq; 186,3 sqq; EH 120,8
30,10 ..... DN 137,11
30,13 ..... CH 47,20; EH 101,1
30,17 sqq ..... DN 145,4
30,18 ..... DN 112,1
31,7 ..... CH 29,1 sq; 55,5
31,7 sqq ..... DN 153,4 sqq
31,13 ..... EH 66,18
32,2 sqq ..... DN 226,2 sqq
32,6 ..... DN 141,6
32,7 sq ..... DN 212,16 sqq
32,8 sq ..... DN 116,8 sq; CH 7,7
32,8 sqq ..... DN 182,17 sqq
32,12 ..... DN 148,10
32,13 sqq ..... DN 144,6 sqq; 169,22 sqq; 186,3 sqq; 201,22 sqq
32,15 ..... DN 115,7
32,16 sqq ..... DN 224,9 sq
32,17 sqq ..... DN 191,16 sq; Ep 8,177,8–10
32,19 ..... EH 124,6
33,8 sqq ..... DN 153,4 sqq; 201,1 sqq
33,15–21 ..... Ep 8,173,9 sq
34,1 ..... EH 116,22
34,3 sqq ..... DN 147,13 sqq; 182,4 sqq; 226,2 sqq
34,7 ..... DN 121,8; 128,6
34,9 sqq ..... DN 145,4
34,10 ..... DN 126,8
34,14 sqq ..... DN 224,9 sq; CH 44,21 sqq; EH 75,16 sqq; Ep 8,180,12–15; 182,3–5
34,17 ..... DN 126,1 sq
35,5 sq ..... DN 126,1 sq
35,5–15 ..... Ep 9,206,10–12
36,1 sqq ..... DN 144,6 sqq; 169,22 sqq; 186,3 sqq
36,13 ..... CH 40,17 sq
36,13 sqq ..... DN 219,16 sqq
36,23 sqq ..... DN 150,1 sqq
37,3 sqq ..... DN 186,3 sqq; Ep 8,173,6–10
37,10 sqq ..... DN 224,9 sq
37,16 sqq ..... DN 179,6 sqq
37,17 sqq ..... DN 178,12 sqq
37,18 ..... DN 153,6
37,20 ..... EH 90,16 sqq
37,20 sqq ..... EH 74,15 sq; 86,18 sqq; 88,5
37,21 ..... DN 153,6
38,6 sqq ..... CH 17,5; 34,3 sqq; 51,21
38,10 ..... DN 132,1
38,17 ..... DN 125,2; 141,2 sq
40,1 sqq ..... EH 106,24 sqq; 120,8; Ep 8,181,13 sqq
40,4 sq ..... CH 37,8
40,7 sqq ..... DN 186,3 sqq; 224,9 sq; 226,2 sqq
40,9 ..... DN 185,21; CH 18,15
40,12 sqq ..... DN 169,20 sq
40,14 ..... DN 185,21
40,17 ..... CH 22,18 sqq
40,17 sqq ..... DN 219,16 sqq
40,19 ..... DN 185,21
41,1 sq ..... CH 42,1 sqq; EH 106,1 sq
41,1 sqq ..... CH 51,4 sqq
41,20 sqq ..... DN 144,6 sqq
42,1 ..... CH 41,1 sq; EH 67,6
42,5 sqq ..... DN 182,4 sqq; 224,9 sq; Ep 8,180,12–15

42,8 sqq ..... CH 51,21
42,13 sqq ..... DN 224,9 sq
43,1 sqq ..... EH 65,15 sqq
43,3 ..... EH 116,22
43,5 sq ..... DN 170,6
43,5 sqq ..... CH 51,21
43,12 sqq ..... DN 108,7; 132,8; MTh 141,2–4; Ep 10,209,3 sq
43,16 sq ..... MTh 142,7 sq
43,18 sq ..... DN 211,17
44,3 sq ..... DN 224,9 sq
44,4 ..... DN 185,24
44,12 sqq ..... DN 147,13 sqq
44,17 sqq ..... CH 17,5; 34,3 sqq; 38,6 sqq
44,20 sqq ..... DN 147,2 sqq
44,24 ..... DN 121,8
44,24 sqq ..... CH 19,16; EH 94,5 sqq; 106,25 sq
45,7 sqq ..... DN 175,18 sq; EH 70,6
45,14 sqq ..... DN 224,9 sq
46,1 sqq ..... DN 147,2 sq
46,7 ..... DN 142,8
46,9 sqq ..... Ep 8,180,12–15
46,11 sqq ..... DN 226,2 sqq; CH 51,21; Ep 8,180,15 sq
46,15 sq ..... DN 141,6
46,24 ..... DN 111,17
46,25 sqq ..... DN 182,17 sqq
47,2 sq ..... MTh 141,2–4
47,7 sq ..... MTh 148,1
47,10 sqq ..... DN 114,2
47,13 sqq ..... EH 100,9; Ep 9,194,5–7
47,18 ..... DN 190,6
47,18 sqq ..... DN 153,4 sqq
47,20 ..... DN 142,10
48,4 ..... DN 142,3
48,6–14 ... MTh 142,10 sq; Ep 8,182,3–5
48,14 sqq ..... DN 224,9 sq
48,23 ..... Ep 5,162,2
49,1 ..... CH 35,1
49,2 ..... DN 142,10
49,4 sqq ..... DN 182,17 sqq
50,2 ..... DN 126,8
50,10 ..... DN 129,1
50,10 sqq ..... DN 182,17 sqq; MTh 148,1
50,13 sqq ..... DN 114,5 sqq; 219,16 sqq
51,1 ..... CH 29,16; 47,12
51,7 sqq ..... DN 114,2; 186,3 sqq
51,17 ..... CH 57,12
51,18–21 ..... Ep 8,180,12–15
51,20 sq ..... DN 210,20 sqq
51,22–52,7 ..... Ep 9,200,2–4
51,24 ..... CH 58,7
52,8–11 ..... MTh 142,10 sq
52,14 sqq ..... CH 45,7 sqq
54,25 ..... DN 114,8
53,1 ..... Ep 3,159,3
53,4 ..... DN 125,2; MTh 141,2 sq
53,24 ..... DN 121,8
54,2 sqq ..... DN 182,4 sqq; 224,9 sq; Ep 8,180,12–15
54,11 ..... CH 27,14
54,12 sqq ..... DN 205,2 sqq
54,18 sq ..... DN 112,12 sq
54,20 sqq ..... Ep 8,187,14 sq
55,2 ..... DN 115,7
55,12 sqq ..... DN 210,20 sqq; Ep 9,206,10–12
55,23 sqq ..... DN 153,4 sqq
55,24 sqq ..... DN 210,20 sqq
56,1 ..... DN 121,3; MTh 146,11; Ep 9,193,5; 207,4
56,10 sq ..... DN 224,9 sq
57,1 sq ..... DN 210,20 sqq
57,21 sq ..... DN 219,16 sqq
58,1 ..... DN 147,12
58,7 sqq ..... DN 210,20 sqq
58,18 sqq ..... DN 153,4 sqq
58,23 sqq ..... DN 205,8 sqq
59,3 ..... DN 128,6
59,5 sqq ..... Ep 7,166,11 sqq; 9,193,12 sq

DE ECCLESIASTICA HIERARCHIA

63,1 ..... MTh 141,1
63,3 sqq ..... DN 145,4; 147,13 sqq; MTh 141,2–142,4
63,5 ..... DN 107,5
63,7–11 ..... MTh 142,12–14
63,11 sqq ..... DN 145,4; Ep 8,180,12–15
64,5 sq ..... EH 116,17 sqq
64,7 sqq ..... DN 182,4 sqq
64,12 ..... DN 115,7
64,15 sqq ..... DN 145,4
64,23 sqq ..... CH 8,14 sqq; 17,5; EH 75,16 sqq
65,3 sq ..... DN 204,5 sqq
65,4 ..... DN 131,12
65,4 sqq ..... DN 224,9 sq
65,6 sqq ..... DN 118,13 sq

65,7 ..... DN 185,21
65,8 sqq ..... DN 114,2; 145,4; Ep 9,197,15–198,2
65,10 sq ..... EH 74,7 sqq
65,10–12 ..... EH 73,12
65,11 ..... DN 114,1
65,12 ..... DN 131,12
65,12 sqq ..... DN 217,5 sqq
65,16 sq ..... DN 111,3 sq; 204,5 sqq
65,20 sq .. DN 138,2 sq; MTh 141,2–142,4
65,22 sqq ..... DN 186,3 sqq
66,2 ..... DN 128,6; EH 70,19
66,6 sq ..... DN 132,1
66,6 sqq ..... DN 227,6 sqq
66,9 ..... CH 32,8/9
66,12 ..... DN 131,12
66,12 sq .... DN 211,15 sqq; EH 68,16 sqq; 116,17 sqq
66,14 sqq ..... DN 205,2 sqq
66,18 ..... DN 128,6
66,20 sqq .... DN 182,4 sqq; 202,22 sq; Ep 8,180,12–15
66,21 sq ..... DN 131,12
67,1 ..... DN 114,8
67,4 sqq ..... DN 114,2
67,6–68,8 ..... Ep 9,197,15–198,2
67,11 sqq ..... DN 147,13 sqq
67,13 sq ..... DN 126,8
67,14 ..... DN 113,13
67,16 sq ..... DN 126,8; EH 107,6 sqq
67,17 ..... DN 111,5
67,19 sq ..... EH 70,2 sq
67,20 ..... DN 131,12
67,20 sq ..... DN 114,5 sqq
68,2 ..... DN 114,1
68,4–15 ..... MTh 142,12–14; Ep 8,175,14–180,3
68,9 ..... DN 128,13
68,10 ..... DN 142,5
68,16 sqq ..... MTh 143,17–144,5; Ep 9,197,15–198,2
68,21–69,2 ..... Ep 8,174,2 sq
68,22 ..... DN 142,5
69,2 ..... DN 114,8
69,3 sq ..... DN 133,11 sq
69,14 sqq ..... CH 16,1 sq; EH 63,3 sqq; 124,21
69,17–19 ..... Ep 8,178,8–10.12–179,1
70,1 sqq ..... CH 35,1
70,4–7 ..... Ep 8,174,2 sq
70,5 ..... DN 126,1 sq
70,7 ..... DN 131,12
70,9 sq ..... CH 17,5
71,19 ..... DN 138,4
72,1 ..... Ep 5,162,2
72,7 ..... DN 142,5
72,9 sq ..... EH 129,15
72,10 ..... Ep 5,162,2
72,14 sq ..... EH 102,10
73,5 ..... EH 102,18
73,7–10 ..... MTh 143,14 sq
73,11 sqq ..... DN 169,22 sqq
73,12 sqq ..... DN 114,2
73,21–74,11 ..... MTh 143,14 sq
74,2–11 ..... Ep 9,197,1–8
74,3 ..... DN 217,5 sqq
74,10 ..... DN 111,17
74,12 sqq ..... DN 110,11 sqq; 151,12 sqq; 178,12 sqq
74,20 ..... DN 185,24
75,3 sqq ..... Ep 2,158,5
75,4 ..... DN 115,3
75,16 ..... DN 128,6
76,5 ..... EH 86,10
76,6 ..... DN 126,8
76,9 ..... EH 91,6 sqq
76,11 ..... DN 126,8
76,12 sqq ..... EH 118,14 sq
77,11 ..... EH 129,20
77,22 ..... DN 131,12
77,23 ..... DN 170,6
77,24–78,21 ..... Ep 9,197,15–198,2
78,2 ..... DN 166,6
78,10 ..... DN 113,13; 126,8
78,11 sqq ..... EH 118,14 sq; Ep 10,209,3
78,12 ..... DN 115,1
78,13 ..... DN 134,11 sqq; 146,7
79,1–80,16 ..... Ep 8,176,9 sqq
79,2 sq ..... DN 133,11 sq
79,4 ..... DN 107,5
79,7 sqq ..... DN 112,12 sq
79,11 ..... DN 131,12
79,13 ..... DN 128,6
80,8 ..... DN 138,4
80,8 sqq ..... Ep 8,181,6 sq
80,10 ..... DN 147,7
80,11 ..... DN 142,5
80,12 sqq ..... EH 115,5
80,14 ..... DN 147,7
80,16 sqq ..... Ep 8,175,14 sqq
80,21 ..... DN 138,4
81,3–82,12 ..... Ep 9,197,15–198,2
81,9 sqq ..... DN 217,5 sqq
81,12 ..... DN 115,7
81,22 sq ..... EH 122,16
82,2 ..... DN 128,13

82,5 ..... DN 145,9
82,5 sqq ..... Ep 8,175,10 sq
82,9 sqq ..... DN 138,2 sq; MTh 141,2 sqq
82,11 sqq ..... DN 217,5 sqq
82,14 ..... DN 207,8
82,17–83,3 ..... Ep 9,201,12–202,5
82,20 ..... DN 114,1
82,22 sqq ..... DN 112,12 sq
83,8 ..... EH 86,12; 98,12 sq
83,11 ..... DN 142,5
83,17 ..... EH 91,6 sqq
83,21 ..... DN 112,13 sq
83,21 sq ..... DN 113,13
83,23 ..... DN 131,12; Ep 8,174,2 sq
84,3 ..... DN 142,5
84,6.12 ..... DN 142,5
84,16 ..... DN 126,8
84,19 ..... DN 114,2
84,22 sqq ..... EH 94,16; Ep 8,175,14 sqq
84,24 sqq ..... EH 115,5
85,1 ..... DN 142,5
85,3 sqq ..... DN 204,5 sqq
85,5 ..... DN 128,6
85,10 sq ..... DN 150,6
86,6 sqq ..... DN 205,2 sqq
86,9 ..... DN 131,12
86,10 ..... EH 76,5 sq; 117,21
86,11 ..... DN 131,12
86,15 ..... DN 115,1
86,19 ..... DN 170,12
87,20–90,8 ..... Ep 9,197,15–198,2
87,22 sq ..... DN 111,10 sq
87,24 ..... DN 131,12
88,10 ..... DN 126,1 sq
88,10 sqq ..... DN 217,5 sqq
88,13 sqq ..... DN 169,8 sq; CH 17,10; EH 116,17 sqq
88,21 ..... DN 115,7
88,25 ..... DN 212,16 sqq
89,11 sqq ..... DN 147,13 sqq
89,13–23 ..... Ep 8,178,12–179,1
89,14 sq ..... EH 89,19
89,15 sq ..... DN 169,22 sqq
90,1 ..... DN 114,9
90,11–22 ..... Ep 4,160,3–161,10
90,16 sqq ..... DN 178,12 sqq; 220,23 sqq
91,2 sqq ..... DN 179,6 sqq
91,3 sq ..... DN 176,12
91,4 sqq ..... DN 176,9 sqq
91,5 sq ..... CH 32,19
91,6 ..... EH 74,3; 76,9; 116,17 sqq
91,8–93,22 ..... Ep 3,159,5–10
91,9 ..... DN 126,1 sq
91,12 ..... DN 135,5
91,14 sq ..... EH 116,17 sqq; 119,22
91,14–17 ..... MTh 141,3
91,15 ..... DN 113,13; 126,8
91,18 sqq ..... DN 113,12; 164,11 sq
92,3 sq ..... DN 142,5
92,14–93,22 ..... Ep 9,197,15–198,2
92,21 sqq ..... DN 113,9; 135,7 sqq
92,23 ..... DN 126,1 sq; 135,5
93,1 ..... EH 81,22
93,3 sqq ..... DN 164,11 sq
93,11–22 ..... Ep 4,160,3–161,10
93,14 sqq ..... DN 134,11 sqq; 135,5
93,19 ..... DN 126,1 sq
93,23 sqq ..... DN 147,13 sqq
93,26 sqq ..... DN 226,2 sqq; EH 69,14 sqq
94,5 sqq ..... DN 147,2 sqq
94,21 ..... DN 128,6
94,22 ..... DN 137,11
95,1 sqq ..... DN 217,5 sqq
95,2 ..... DN 115,7
95,3 sq ..... EH 97,19
95,11 ..... DN 142,5
95,15 ..... DN 138,4
95,19 sqq ..... DN 211,15 sqq; Ep 8,171,10–172,7
95,21 sqq ..... EH 96,2 sqq
96,2 sqq ..... CH 18,2
96,6.13 ..... DN 134,11 sqq
96,23 ..... DN 207,8
97,23 ..... DN 142,5
97,23–28 ..... Ep 8,188,4 sq; 9,201,12–202,5
98,2 sqq ..... DN 211,17; Ep 8,171,10–172,7
98,10 sq ..... DN 217,5 sqq
99,8 sqq ..... DN 114,2
99,10 ..... DN 132,1
98,12 sq ..... EH 83,8
99,14 ..... DN 128,6
99,15 sqq ..... DN 147,13 sqq; 186,3 sqq
99,16 ..... DN 132,1
99,20 ..... DN 128,6
99,24 ..... DN 115,7
100,13 sqq ..... DN 153,4 sqq
101,1 ..... CH 47,20
101,2 ..... DN 121,8
101,5–104,2 ..... Ep 9,197,15–198,2
101,6 ..... DN 121,8
102,2 ..... DN 113,13; 126,8
102,7 ..... DN 137,11
102,8–16 ..... Ep 3,159,5–10
103,4 sq ..... EH 111,14
103,21 ..... DN 114,9
104,1 ..... DN 128,13

104,2 ..... DN 137,11
104,6 sqq ..... EH 109,26
104,11 sqq ..... DN 226,2 sqq
104,15 ..... DN 120,12
104,20 sqq ..... DN 224,9 sq
104,22 ..... DN 129,1
105,3 sqq ..... DN 114,2; Ep 9,197,15 sqq
105,11 ..... DN 148,7
105,12 ..... DN 120,12
105,13 ..... CH 22,14
106,18–23 ..... Ep 8,180,12–15
106,20 sqq ..... DN 217,5 sqq
106,22 sqq ..... DN 224,9 sq
106,24 sqq ..... DN 147,13 sqq; 182,4 sqq
106,25 sqq ..... EH 69,14 sqq
107,6 sq ..... DN 121,8
107,8 ..... DN 115,7
107,13 ..... DN 121,8
107,17 sqq .. CH 48,22; Ep 9,197,15–198,2
108,8–13 ..... Ep 9,197,15–198,2
109,3–12 ..... Ep 8,176,9 sqq
109,13 sqq ..... CH 48,22; Ep 8,180,16 sqq
110,17; 111,1.8 ..... Ep 5,162,2
111,21 sqq ..... EH 118,6 sqq
112,5 ..... DN 148,7
112,8–17 ..... Ep 8,185,7 sq
112,24 ..... DN 128,13
113,11 ..... DN 150,15 sqq
113,12 sqq ..... EH 118,15 sq
113,15 ..... DN 150,15 sqq
113,21 ..... DN 113,13
113,22 ..... DN 114,9; 142,5
114,2 ..... DN 142,5
115,6.15 ..... Ep 5,162,2
115,15–17 ..... Ep 8,180,16–181,2
115,18–116,6 ..... Ep 9,206,1–7
116,4–6 ..... Ep 9,197,15–198,2
116,7 sqq ..... Ep 8,171,3 sqq; 176,9 sqq; 184,4 sq
116,9 sqq ..... DN 217,5 sqq
116,12 ..... DN 126,8
116,15 sqq ..... DN 112,12 sq
116,16 sq ..... Ep 1,156,2
116,17 sqq ..... DN 112,13 sq
117,2–15 ..... Ep 8,176,8
117,17–22 ..... Ep 8,171,3–192,1
117,23 sqq ..... DN 112,13 sq
118,17 ..... DN 112,13 sq
118,23 sqq ..... Ep 9,197,15–198,2
119,4 ..... DN 128,6
119,4 sqq ..... DN 114,2
119,6 ..... DN 131,12
119,8–12 ..... Ep 8,180,16–181,2
119,22 ..... DN 185,21
119,23 sqq ..... DN 224,9 sq
119,27 sq ..... DN 121,8
120,8 sqq .. DN 182,4 sqq; Ep 8,180,12–15
120,10 ..... DN 121,8
120,13 sqq ..... DN 192,1 sqq; 199,8 sq
120,16–121,9 ..... Ep 9,206,1–7
121,10 sqq ..... EH 78,1 sq
121,16 ..... DN 128,13
121,17 sq ..... DN 205,8 sqq
121,22–122,3 ..... Ep 9,206,1–7
122,8 sq ..... DN 164,11 sq
122,12–21 ..... Ep 9,206,1–7
122,19 ..... DN 114,8
122,23–123,6 ..... Ep 8,176,9 sqq
122,25 ..... DN 138,4
123,1 ..... DN 128,13
123,3 ..... DN 138,4; Ep 5,162,2
123,6 ..... Ep 5,162,2
123,10 sq 13 ..... DN 138,4
123,25 sq ..... DN 211,17
124,4 ..... DN 138,4
124,17 ..... DN 150,6
124,18 ..... DN 126,8
125,8 sqq ..... DN 138,4; MTh 141,2 sqq
125,11 ..... DN 170,6
125,25 sq ..... DN 170,6
126,4 ..... DN 138,4
126,10 ..... DN 138,4
126,11 ..... DN 126,8
126,12 sqq ..... DN 147,2 sqq
126,17 ..... DN 111,10 sq
126,20 sqq ..... DN 144,14
127,8–13 ..... Ep 8,175,14 sqq
127,14 ..... DN 138,4
127,15 ..... DN 113,13; 126,8
127,16–22 ..... Ep 8,188,4 sq
127,18 ..... DN 126,8
127,19 ..... DN 204,5 sqq
127,20 sq ..... DN 126,1 sq
127,25 ..... DN 211,17
128,4 sqq ..... Ep 8,175,14 sqq
128,9 ..... DN 138,4
128,19 sq ..... DN 170,6
129,11 ..... DN 138,4
129,16 ..... DN 128,6
129,23 sqq ..... DN 175,2 sqq; 192,1 sqq
129,29 sqq ..... Ep 9,197,15–198,2
130,13–16 ..... Ep 9,197,15–198,2
130,17 ..... DN 113,13; 126,8
131,5 ..... DN 129,1
131,9 ..... DN 149,12
131,31 ..... DN 115,7

DE MYSTICA THEOLOGIA

141,1 sqq ... DN 108,7; Ep 1,156,3–157,5
141,2 sqq .....DN 138,2 sq; 198,4 sqq
141,2–4 ..... Ep 9,207,9–11
141,3 ..... DN 113,13; 125,2
142,1 ..... DN 150,6
142,1 sq ..... DN 145,7 sq
142,5 sqq ..... MTh 149,1–150,9
142,6 ..... DN 115,7
142,9 sq ..... DN 141,11 sq
142,9 sqq ..... DN 158,19; 159,6 sq
142,10 ..... Ep 5,162,4–5
142,12 .....DN 121,10
142,12 sqq ..... DN 194,7 sqq; 229,15 sqq; Ep 5,162,3 sqq; 7,166,11 sqq
143,2 sq ..... MTh 143,17–144,1
143,3 sqq ..... DN 230,1 sqq
143,7 ..... DN 166,6
143,8 sqq ..... Ep 9,207,9–11
143,10 sqq ..... MTh 141,2–4; 142,6–9
143,17–19 ..... MTh 142,2
143,18 ..... DN 148,7
144,7–15 .....MTh 145,1–3
144,8 ..... DN 150,9 sq
144,9 sqq ..... DN 156,15 sqq; 194,13 sqq; MTh 142,2; 143,17–144,5; Ep 1,157,1–5
145,1 ..... DN 150,6
145,1 sq ..... MTh 141,4–142,2
145,1 sqq .....DN 107,4; 198,4 sqq
145,3–5 .....MTh 144,7–15
145,5 ..... DN 207,8
145,5 sqq ..... DN 205,8 sqq
145,7–14 ..... Ep 1,157,1–5
145,8 sqq .....CH 12,1 sqq
146,1 ..... DN 107,3; MTh 146,9
146,1 sqq ..DN 107,4; 193,14 sq; 197,19 sq; 198,4 sqq; CH 12,1 sqq; MTh 145,4–6
146,2 sq ..... DN 116,8 sq
146,3 sqq ..... Ep 9,207,9–11
146,4 sqq ..... DN 132,2 sq
146,7 sq .....Ep 4,161,9 sq
146,7–9 ..... Ep 3,159,5–10
146,8 ..... DN 168,4
146,9 ..... DN 107,3; MTh 146,1
146,9–147,3 .....Ep 9,195,5 sq
146,11 ..... DN 121,3; Ep 9,193,5; 207,4
147,1 sq ..... Ep 9,206,8–12
147,5 .....DN 107,3; MTh 146,1.9
147,6 sq .....DN 121,3; MTh 146,11; Ep 9,193,5; 207,4
147,11 ..... DN 114,1
147,19–21 ..... MTh 146,12–147,3
148,1 sq ..... DN 182,17 sqq
148,1 sqq ..... DN 109,14 sq; 187,10 sq; 197,19 sq; MTh 149,1–150,9
148,5 ..... DN 164,11 sq
148,7 ..... DN 166,6
149,1 sqq ..... DN 115,19 sqq; 198,4 sqq; MTh 148,1–8
149,5 ..... DN 218,7
149,6.9; 150,4 ..... DN 147,2 sq
150,5 .....DN 149,12
150,5 sqq ..... DN 127,2; 187,10 sq; MTh 143,5–7

EPISTULAE

1,156,3 sqq ..... DN 198,4 sqq; Ep 5
1,156,5 ..... DN 166,6
1,156,6 sq ..... MTh 142,2
1,157,1 sq .....DN 109,16
2,158,2 .....Ep 1,156,2
2,158,3 ..... DN 111,5; 145,14
2,158,3 sqq ..... DN 223,5
2,158,4 .....DN 125,19
2,158,5.9 sq ..... DN 115,3
2,158,9 ..... DN 111,5; 145,14
2,158,9–11 .....Ep 2,158,5
3,159,2 .....Ep 1,156,2
3,159,4 ..... DN 126,1 sq
3,159,4–10 .....Ep 4,160,3–161,10
3,159,6 ..... DN 168,4
4,160,2 .....Ep 1,156,2
4,160,3 sqq .... DN 112,7 sqq; 115,19 sqq; 135,1.7 sqq; Ep 3,159,5–10
4,160,7 sq .....Ep 3,159,4
4,160,9 ..... DN 168,4
4,160,9 sqq .....MTh 143,3–5
4,160,11 ..... DN 168,4
4,160,12 ..... DN 133,8 sq
4,160,12 sq ..... DN 133,9 sqq
4,161,3 sqq ..... DN 230,1 sqq
4,161,4 ..... DN 126,1 sq

4,161,5–10 ..... MTh 146,7 sq
4,161,9 ..... DN 130,7 sq
5,162,3 sq ..... MTh 142,2
5,162,3 sqq ..... DN 115,19 sqq; 150,1 sqq
5,162,3–10 ..... MTh 144,7–15; 145,1–3; Ep 1,157,1–5
5,162,11 ..... DN 136,18; 140,4
6 passim ..... Ep 7,165,3–166,6
7,165,3–166,6 ..... Ep 6,164,3–10
7,166,11–167,2 ..... MTh 142,12–14
7,166,14–167,2 ..... MTh 141,2 sq
7,166,15 ..... DN 136,18; 140,4
7,169,1 ..... DN 138,12
7,169,5 sqq ..... DN 147,2 sqq
8,171,2 ..... Ep 1,156,2
8,171,4 ..... DN 114,9; 148,7
8,171,11 ..... DN 121,8
8,173,6 sqq ..... DN 112,5 sq
8,173,12 ..... DN 218,7
8,173,13 ..... DN 137,11
8,174,3 ..... DN 142,14
8,175,1 ..... DN 149,12
8,175,11 ..... DN 145,9; Ep 8,176,10; 177,9; 178,12
8,175,14–176,14 ..... Ep 8,183,11 sqq
8,176,2 ..... DN 185,24
8,176,12 ..... DN 145,9
8,178,9 sq ..... DN 170,12
8,179,3 ..... DN 141,6 sq
8,179,11–180,3 ..... Ep 8,181,11
8,180,2 sq ..... DN 224,9 sq
8,180,12 sqq ..... DN 182,4 sqq
8,180,15 ..... DN 141,6
8,180,16–181,5 ..... Ep 8,174,2 sq
8,182,7 ..... Ep 8,188,4 sq
8,183,11 sqq ..... DN 224,9 sq; Ep 8,176,9 sqq; 182,6–8
8,184,10 ..... DN 126,1 sq
8,184,10 sq ..... DN 170,6
8,187,5–7 ..... Ep 8,174,13 sq
8,187,8 sqq ..... DN 205,8 sqq
8,187,10 sq ..... DN 115,1; 164,11 sq
8,187,11–188,1 ..... Ep 9,206,1–7
8,187,11–13 ..... Ep 10,209,2 sq
8,188,2 ..... DN 170,12
8,188,4 sq ..... DN 204,5 sqq
8,188,9 sqq ..... MTh 143,17–144,1; Ep 8,174,2 sq
8,188,10 ..... DN 121,8
8,188,12 ..... DN 138,4
8,190,1 ..... DN 128,13
8,191,17 ..... DN 170,6
9,193,2 ..... MTh 141,1
9,193,3 sqq ..... DN 113,12; 114,2; 120,9 sqq; 187,4 sqq
9,193,5 ..... DN 121,3; Ep 9,207,4
9,193,5 sq ..... MTh 146,11
9,194,1 ..... DN 132,1
9,194,8 ..... DN 123,9 sq
9,194,11 ..... DN 123,9 sq; Ep 9,194,8 sq
9,194,12 sq ..... Ep 9,195,5 sq
9,194,12–195,10 ..... MTh 146,12–147,3
9,194,13 sq ..... DN 132,2 sq
9,194,13 sqq ..... DN 214,13 sq
9,194,14 ..... DN 132,1
9,195,2 sqq ..... Ep 8,187,14 sq
9,195,9 ..... Ep 9,206,8–12
9,196,1 sq ..... DN 170,6
9,196,8 ..... DN 133,5 sq
9,197,1 sqq ..... CH 16,1 sq
9,197,9 sq ..... DN 126,8
9,197,9 sqq ..... CH 12,1 sqq
9,198,1 ..... DN 126,8
9,198,2–14 ..... Ep 9,197,1–8
9,198,8 ..... DN 115,1
9,198,8 sqq ..... DN 145,17
9,198,9 ..... DN 115,7
9,198,15 sq ..... DN 149,7 sq
9,199,1 ..... DN 136,18; 140,4
9,199,12 ..... DN 115,7
9,199,12 sqq ..... DN 114,5 sqq
9,200,8 ..... DN 128,6
9,200,13–201,6 ..... Ep 9,206,1–7
9,201,7–203,5 ..... Ep 9,194,1–4
9,201,10 sqq ..... Ep 9,203,6–10
9,202,2 sqq ..... DN 189,12 sq
9,202,5 sqq ..... DN 213,7
9,202,6.9 sqq ..... Ep 9,206,8–12
9,202,11 ..... DN 109,16
9,203,2 sq ..... DN 189,12 sq
9,203,6–204,3 ..... Ep 9,201,10–12
9,203,7 sqq ..... DN 140,15 sq; Ep 9,198,11–14
9,203,11 ..... DN 136,18; 140,4
9,203,13 sqq ..... DN 114,5 sqq; MTh 142,7 sq
9,203,14 ..... DN 142,8
9,204,8–206,7 ..... Ep 1,156,4–5
9,204,11–205,7 ..... MTh 148,1–8
9,204,12 ..... DN 141,11 sq
9,204,12 sqq ..... DN 183,13; 187,10 sq
9,205,2 ..... DN 141,11 sq
9,205,3 sqq ..... Ep 9,206,8–12
9,207,4 ..... DN 121,3; MTh 146,11; Ep 9,193,5

10,208,9 sqq ..... DN 205,8 sqq
10,208,10–12 ..... Ep 8,188,4 sq
10,208,12–209,4 ..... Ep 9,206,1–7
10,209,3 ..... DN 115,1
10,209,5 sqq ..... DN 164,11 sq

SPURIA

11 (PG 3,1121 sq) ..... Ep 7,170,4

OPERA DEPERDITA SEU FICTICIA

Θεολογικαὶ ὑποτυπώσεις ..... DN 107,3; 116,7; 122,11; 125,13 sq; 130,15; 221,11; MTh 146,1.9; 147,5
Περὶ τῶν ἀγγελικῶν ἰδιοτήτων καὶ τάξεων ..... DN 145,2
Περὶ τῶν θείων ὕμνων ..... CH 31,23
Περὶ δικαίου καὶ θείου δικαιωτηρίου .... DN 179,19
Περὶ νοητῶν τε καὶ αἰσθητῶν .. EH 65,18; 74,8
Περὶ ψυχῆς ..... DN 145,17
Συμβολικὴ θεολογία .... DN 121,3; 149,9; 211,9; 231,8; CH 56,1; MTh 146,11; 147,6 sq; Ep 9,193,5; 207,4

SCHOLIA

Alle in PG 4 überlieferten Scholien sind für DN fortlaufend im Apparat verzeichnet. Aufgeführt werden die Scholien, auf die außerhalb der Reihenfolge hingewiesen worden ist.

32,13–28 ..... DN 132,8 sq; CH 10,2
36,23 sqq ..... DN 145,7 sq
48,24–33 ..... DN 134,11 sqq
76,40–77,7 ..... DN 116,8 sq
97,12–41 ..... DN 168,4
124,32 sqq ..... EH 71,1 sq
125,30–39 ..... EH 72,15 sq
189,19–35 ..... DN 182,17 sqq
196,23–27 ..... DN 152,17
197,4 sqq ..... DN 126,8
240,27–54 ..... DN 186,1 sqq; CH 14,1
256,32 sqq ..... CH 31,7
268,30–51 ..... DN 156,1 sq
269,30–51 ..... DN 155,16 sq
408,18–40 ..... DN 168,22

2. BIBELSTELLEN

Genesis

1,1 ..... Ep 7,167,6 sq
1,3 sqq ..... DN 148,6
1,4 ..... DN 148,12 sqq
1,14 sqq ..... DN 146,16 sqq; 148,6
1,16 ..... DN 146,18
1,26 ..... DN 178,12 sqq; 197,21 sq; 211,19 sqq; CH 17,10; 53,10; EH 88,3 sq
1,26 sq ..... DN 207,7; 208,3 sq; 211,13 sq 15 sqq
1,30 sq ..... DN 145,19 sqq
1,31 ..... CH 13,23; 47,9; EH 66,8
2,7 ..... DN 118,16
3,5 ..... DN 193,5 sqq
3,14.17 ..... Ep 9,196,1
3,22 ..... DN 193,5 sqq
4,7 ..... DN 178,12 sqq
4,8 ..... Ep 8,172,12 sq
4,11; 5,29 ..... Ep 9,196,1
6,4 ..... Ep 9,196,2–5
11,1–9 ..... Ep 9,196,2–5
12,1–3 ..... Ep 9,195,11–196,2
12,3 ..... Ep 9,196,1
12,7 ..... CH 22,2
14,18 ..... CH 38,16 sq
18,8; 19,3 ..... CH 53,21
21,33 ..... DN 183,10 sq
22,1–18 ..... Ep 9,195,11–196,2
22,16; 26,3 ..... Ep 9,195,11
27,29 ..... Ep 9,196,1
28,13 ..... DN 118,12; 224,13
28,13 sqq ..... CH 22,2
32,20 ..... DN 118,5 sq
32,30 ..... DN 118,7
41,1 sqq ..... CH 38,22
41,38 sqq ..... CH 39,4 sq
45,5–15; 50,15–21 ..... Ep 8,172,12

Exodus

3,2 ..... CH 15,13; Ep 9,200,2–4
3,2 sqq ..... CH 52,9
3,14 ..... DN 118,11 sq 15; 123,1 sq; 180,8 sq; 182,17 sqq; CH 12,6
4,14 ..... Ep 9,195,11
4,16 ..... CH 43,13
7–12 ..... Ep 7,168,9 sq
7,1 ..... CH 43,13; Ep 10,209,3 sq
13,21 sq ..... DN 119,8
14,1–14 ..... Ep 8,171,4–7
14,24 ..... CH 52,9
15,2 ..... DN 119,3
15,7 ..... Ep 9,195,11
15,18 ..... DN 224,3 sq 9
17,1–7 ..... CH 15,15
17,6 ..... DN 119,9; 208,5
19 ..... MTh 143,17–144,5
19,6 ..... DN 224,9
19,9 ..... MTh 143,16 sq
19,18 ..... CH 52,9
20,1 sq ..... DN 123,10 sq
20,5 ..... DN 159,14 sq
20,18–21 ..... MTh 143,17–144,5
20,21 ... MTh 142,2; 143,16 sq; Ep 5,162,3
22,23 ..... Ep 9,195,11
23,4 sq ..... Ep 8,172,11
24,10 ..... DN 121,1
25,9 ..... DN 188,6 sqq
25,17–21 ..... CH 26,16 sqq
25,40 ..... DN 188,6 sqq 14 sq
26,30 ..... EH 105,13 sq
26,33 sq ..... CH 16,1; Ep 8,175,11
28,1 ..... EH 112,4–8
29,37 ..... EH 103,8
30,10 ..... Ep 8,178,12–179,1
30,18–21 ..... EH 89,20
32,10–12 ..... Ep 9,195,11
32,14 ..... Ep 9,196,1
33,21 ..... MTh 143,17–144,5
33,23 ..... DN 121,1
34,14 ..... DN 159,14 sq

Leviticus

8,1–13 ..... EH 112,4–8
10,1 sq ..... EH 69,19
11,44 ..... DN 225,20
16,2 ..... Ep 8,178,12–179,1
16,34 ..... Ep 8,178,12–179,1

Numeri

4,15 ..... Ep 8,179,1 sq
7,5 ..... Ep 8,178,11 sq
11,12 ..... Ep 9,204,6

11,28 sq ..... DN 226,1
12,3.7 sq ..... Ep 8,171,3 sqq 10 sq
12,9 ..... Ep 9,195,11
12,9 sq ..... Ep 8,179,2–4
16 ..... EH 69,18
16,1–15 ..... Ep 8,171,11–172,4
16,5 ..... DN 119,1
20,8.11 ..... DN 119,9
22,22 ..... Ep 9,195,11
23,21 ..... DN 224,9
24,3 sq ..... DN 120,11
24,9 ..... Ep 9,195,1–4
25,3 ..... Ep 9,195,11
25,7–11 ..... Ep 8,186,12
28,8 ..... CH 15,15

Deuteronomium

1,17 ..... Ep 8,176,5
4,11 sq ..... MTh 142,2
4,19 ..... DN 188,14 sq
4,24 ... DN 119,8; CH 52,9; Ep 9,200,1 sq
5,6 ..... DN 123,10 sq
5,9 ..... DN 159,14 sq
5,22 ..... MTh 142,2
6,4 ..... CH 32,8 sq; 38,13
6,5 ..... EH 71,14
6,15 ..... DN 159,14 sq
7,8 sq ..... Ep 9,195,11
8,3 sqq ..... DN 222,13
9,3 ..... Ep 9,200,1 sq
10,17 ..... DN 118,14.15
11,26.28 ..... Ep 9,196,1
15,9 ..... Ep 8,180,1–3
16,20 ..... Ep 8,179,11 sq; 181,11
23,6; 28,15.45 ..... Ep 9,196,1
29,11–14 ..... Ep 9,195,11
29,18–20.26; 30,1.7 ..... Ep 9,196,1
32,2 ..... Ep 9,203,15
32,8 ..... CH 37,15 sq; Ep 8,173,6–10
32,9 ..... CH 39,17
32,11 ..... Ep 9,195,1–4
32,15 ..... Ep 8,175,6
32,17 ..... DN 222,13
32,18 ..... Ep 9,204,6
32,35 ..... Ep 9,196,1
32,40 sq ..... Ep 9,195,5 sq
32,42 ..... Ep 9,195,9 sq
33,10 ..... Ep 8,176,6
33,27 ..... DN 120,16

Josue

5,14 ..... CH 10,7
8,34 ..... Ep 9,196,1
10,12–14 ..... Ep 7,167,9 sqq

Judicum

6,21 ..... CH 55,6
13,17 ..... DN 118,5 sq
13,18 ..... DN 118,7

Regnorum I

13,12–14 ..... Ep 8,178,8–10
13,14 ..... Ep 8,172,9 sq
15,11 sqq ..... EH 126,11
15,29.35 ..... Ep 9,196,1
24 ..... Ep 8,172,8 sq

Regnorum II

1,26 ..... DN 158,8 sq
7,8 ..... DN 214,9
22,10 ..... MTh 142,2
22,31 ..... Ep 9,200,1 sq
22,48 ..... Ep 9,196,1

Regnorum III

8,12 ..... MTh 142,2
8,30 ..... DN 212,16 sqq; CH 32,8
8,53a ..... MTh 142,2
18,36–40 ..... Ep 8,186,12
19,11 ..... MTh 147,19 sq
19,11 sq ..... DN 213,15 sqq
19,12 ..... DN 119,5; 207,10 sq
22,20 sq ..... Ep 9,196,5 sq
22,22 sq ..... Ep 9,195,11–196,2

Regnorum IV

1,9–12 ..... Ep 8,186,12
2,11 ..... CH 57,17
4,4 sq 21.33 ..... EH 126,6
20,8–12 ..... Ep 7,168,2 sqq

Paralipomenon I

16,16 ..... Ep 9,195,11
21,15 ..... Ep 9,196,1
29,11 sq ..... DN 224,9

Paralipomenon II

3,10–13 ..... CH 26,16 sqq
6,1 ..... MTh 142,2
6,14 ..... DN 207,7; 208,3 sq 4 sq; 211,13 sqq; 212,9 sq
6,41 ..... CH 32,8
20,6 ..... DN 200,9
26,10 ..... Ep 8,179,2–4
26,16 sqq ..... EH 69,17; Ep 8,178,8–10

Judith

9,8 ..... DN 212,16 sqq; CH 32,8
16,17 ..... Ep 9,196,1

Tobit

12,15 ..... DN 133,7

Maccabaeorum I

2,7 ..... Ep 8,184,4

Maccabaeorum II

5,2 ..... CH 55,7

Maccabaeorum IV

1,28 ..... Ep 9,195,1–4

Psalmi

4,7 ..... EH 75,16 sqq
8,2 ..... DN 118,8
8,2 sq ..... DN 120,7 sq
9,5 ..... DN 212,16 sqq
9,37 ..... DN 224,3 sq
15,8 sqq ..... DN 188,8
16,8 ..... DN 120,16
17,10 ..... MTh 142,2
17,10 sq ..... DN 213,7 sq
17,12 ..... DN 181,10 sq; MTh 142,15
17,29 ..... DN 111,11 sq
17,31 ..... Ep 9,200,1 sq
18,11 ..... Ep 9,204,1
21,7 ..... CH 15,20; Ep 9,195,1–4
22,2 ..... EH 66,6
23,7 ..... DN 186,13 sq; 216,5
23,9 ..... DN 216,5
23,10 ..... DN 200,9 sq; CH 30,5 sq; 41,9
28,3 ..... EH 72,15 sq
28,10 ..... DN 207,8; 212,16 sqq
28,11 ..... DN 169,8 sq
29 ..... DN 190,3 sqq
29,7 ..... DN 199,9 sqq
30,21 ..... DN 181,10 sq
32,18 ..... DN 120,15
33,9 ..... EH 94,18
33,17 ..... DN 120,16
34,2 sq ..... Ep 9,195,5 sq
34,3 ..... DN 200,4
35,4 ..... DN 179,9
35,10 ..... CH 15,13; Ep 9,194,1.14; 203,15
40,14 ..... DN 217,4
41,2 ..... EH 66,6
41,12 ..... DN 200,4
43,23 ..... DN 199,18 sqq
43,24 ..... Ep 9,206,8–10
44,3 ..... DN 150,16
44,4–6 ..... Ep 9,195,5 sq
44,7 ..... Ep 9,195,7 sq
48,9 sq ..... DN 216,13
49,1 ..... DN 118,14; 224,4 sq 13
50,21 ..... EH 103,6
54,20 ..... DN 134,15 sq; 183,10 sq
57,11 ..... Ep 9,196,1
67,12 ..... CH 49,17 sq
67,18 ..... Ep 9,195,7 sq
71,7 ..... DN 217,5 sqq
71,19 ..... DN 217,4
72,1 ..... DN 143,9
74,5 sq ..... DN 204,12 sqq
74,9 ..... Ep 9,201,7–10
76,6 ..... DN 216,14
76,20 ..... CH 57,8
77,65 ..... Ep 9,195,9 sq
77,65 ..... Ep 9,204,8–11
77,65 ..... Ep 9,206,8–10
77,65 ..... Ep 9,207,4–9
78,10 ..... Ep 9,196,1
79,1 ..... CH 26,16 sqq
79,2 ..... CH 32,8
79,5 ..... CH 41,9
80,8 ..... DN 181,10 sq
80,17 ..... DN 119,9
81,1 ..... CH 43,12 sq; Ep 10,209,3 sq
81,1 sqq ..... DN 207,8
81,6 ..... DN 112,1; 226,1; CH 43,13; Ep 10,209,3 sq
85,8 ..... DN 119,4
85,8 sqq ..... DN 207,10
85,10 ..... DN 119,4; 120,7 sq; 207,6.10; 208,8
88,5 ..... DN 121,1
88,16 ..... Ep 9,194,14 sq
88,21 ..... Ep 8,172,9 sq
88,28 ..... DN 119,2
88,53 ..... DN 217,4
89 ..... DN 183,7 sq; 189,7 sqq; 217,2 sqq
89,2 sqq ..... DN 138,12
90,4 ..... DN 120,16
93,1 ..... Ep 9,196,1
94,3 ..... CH 43,12 sq
94,11 ..... Ep 9,206,1
96,2 ..... MTh 142,2
98,1 ..... CH 32,8
101 ..... DN 183,4 sqq; 189,7 sqq
101,7 ..... DN 207,7; 208,3 sq; 211,13 sqq
101,13 sqq ..... DN 138,12
101,25 ..... DN 119,3
101,28 ..... DN 119,3.6; 123,4; 207,7; 208,1 sq; 209,9 sqq
102,19 ..... Ep 9,195,7 sq
102,21 ..... CH 41,9
103,2 ..... DN 147,3 sq; 151,7 sqq
103,4 ..... CH 52,9; 55,18

103,24 ..... DN 198,15 sqq
103,29 sq ..... DN 191,6 sqq
103,30 ..... DN 124,2
104,9 ..... Ep 9,195,11
105,45 ..... Ep 9,196,1
105,48 ..... DN 217,4
109 ..... DN 224,10
109,4 ..... Ep 9,196,1
110,2 ..... DN 188,8 sqq
112,4 ..... DN 119,7
115,6 ..... EH 89,4 sq; 129,13
117,1 sqq ..... DN 143,9
117,22 ..... DN 119,8; MTh 147,19 sq
118,1 ..... EH 87,20
118,43 ..... DN 121,17 sq
118,103 ..... Ep 9,204,1
118,140 ..... Ep 9,200,1 sq
127,3 ..... Ep 9,195,1–4
130,1 ..... DN 142,15 sq
131,11 ..... Ep 9,195,11
135,2 ..... DN 118,14; 224,4 sq 13
135,3 ..... DN 118,15; 224,4
135,7 ..... DN 146,18
135,7 sqq ..... DN 146,16 sqq
138,6 ..... Ep 5,162,9 sq
138,8 ..... DN 213,7
142,10 ..... DN 122,15 sq
144,3 ..... DN 110,7 sqq
144,13 ..... DN 217,4
146,5 ..... DN 119,4; 181,5; 193,8; 207,6.10; 208,8
148,2 ..... CH 41,9

Proverbia

1,20 sqq; 3,19 ..... DN 193,5 sqq
4,6 ..... DN 160,1.2
4,7 sqq ..... DN 157,5 sqq
7,18 ..... DN 157,18 sqq
8,1 ..... DN 118,16
8,1 sqq ..... DN 193,5 sqq
8,26 sq ..... DN 198,23 sq
8,26 sqq ..... DN 198,15 sqq
9,1 sqq ..... DN 193,5 sqq; Ep 9,193 tit; 201,7–10; 202,5–7; 207,4–9
9,2 ..... DN 121,2; Ep 9,198,4 sq; 204,1
9,2 sq ..... Ep 9,203,6–10
9,5 ..... DN 121,2; Ep 9,193 tit; 204,1
10,9 ..... Ep 8,189,13–190,3
16,11 ..... DN 111,3
18,4 ..... Ep 9,194,13 sq
21,30 ..... DN 193,5 sqq
30,5 ..... Ep 9,200,1 sq
30,16 ..... DN 157,18 sqq

Ecclesiastes

3,11.14 ..... DN 118,15 sq; 217,1
3,16 sqq ..... DN 162,14 sqq
8,2 ..... Ep 9,195,11

Canticum

1–8 ..... Ep 9,196,6 sq
1,3 ..... CH 15,16
1,16 ..... DN 118,14; 150,15
2,1 ..... Ep 9,194,13 sq
2,7; 3,5.10 ..... DN 160,1
4,11 ..... Ep 9,204,1
5,1 ..... Ep 9,195,9 sq
5,8; 8,4 ..... DN 160,1

Job

1,1 ..... Ep 8,172,11
1,6–12 ..... Ep 9,195,11–196,2
1,8; 2,3 ..... Ep 8,172,11
4,12 sqq ..... DN 120,11
5,9 ..... DN 194,3; Ep 7,169,12 sq
9,4 ..... DN 118,14
9,10 ..... DN 194,3; Ep 7,169,12 sq
10,8 ..... DN 120,16
10,12 ..... DN 118,16
14,4 ..... EH 127,22
15,8 ..... DN 193,5 sqq
21,14 ..... EH 84,24 sq
28,1 sqq ..... DN 193,5 sqq
34,24 ..... Ep 7,169,12 sq
42,10 ..... Ep 8,172,11

Sapientia

2,2 ..... EH 121,10
3,6 ..... Ep 9,195,6 sq
5,2 sqq ..... EH 122,6 sqq
5,6 ..... CH 15,11
5,15 ..... EH 88,26
5,18–23 ..... Ep 9,195,5 sq
6,1 sqq ..... DN 193,5 sqq
7,13 ..... CH 18,5
7,18 sqq ..... DN 198,15 sqq
7,22 ..... DN 208,6
7,22 sqq .... DN 193,5 sqq; 207,8; 213,7 sq
7,23 ..... DN 207,8; 208,5; 212,16 sqq
7,24 ....DN 198,23 sq; 208,6.19; CH 44,18
7,26 ..... DN 169,22 sqq; CH 18,3
7,27 ..... DN 119,5
8,1 ..... DN 198,23 sq
8,2 ..... DN 157,12 sq
8,3 ..... DN 198,23 sq
11,15.20 ..... Ep 9,196,1
11,20 ..... DN 204,8 sq

12,21 ..... Ep 9,195,11
13–15 ..... Ep 7,166,12 sq
13,1 sqq ..... DN 110,4 sq; CH 15,2 sqq
13,5 ..... DN 188,15 sqq
14,21 ..... DN 109,14 sq
18,15 ..... DN 198,21
18,22 ..... Ep 9,195,11
19,4 ..... Ep 7,170,5 sqq

Siracides

1,6 ..... Ep 9,194,13 sq
1,8 ..... DN 193,5 sqq
3,21 ..... Ep 8,180,2
6,30 ..... Ep 9,195,5 sq
7,17 ..... Ep 9,196,1
18,13 ..... DN 112,7
18,24 ..... Ep 9,196,1
24,1 sqq ..... DN 193,5 sqq
27,28.30 ..... Ep 9,196,1
33,13 ..... Ep 9,195,6 sq
36,7 ..... Ep 9,195,11
38,29 ..... Ep 9,195,6 sq
39,8 ..... EH 127,16
39,28–30 ..... Ep 9,195,5 sq; 196,1
43,12 ..... DN 119,7
43,27 ..... DN 119,9
44,21 ..... Ep 9,195,11
45,5 ..... MTh 142,2
46,4 ..... Ep 7,167,9 sqq
47,25; 48,7 ..... Ep 9,196,1
50,8.10 ..... Ep 9,194,12–14

Osee

4,6 ..... CH 38,2 sq
5,11 ..... CH 38,3
5,14 ..... CH 15,17
6,4 ..... DN 119,8
11,8 ..... Ep 9,196,1
13,4 ..... DN 188,14 sq
13,7 ..... CH 15,17.18
13,8 ..... CH 15,18
14,6–8 ..... DN 119,8; Ep 9,194,12 sqq
14,10 ..... Ep 8,189,13–190,3

Amos

5,8 ..... Ep 7,167,6 sq
7,7.8 ..... CH 55,9; Ep 9,195,1–4

Michaeas

5,14 ..... Ep 9,196,1

Joel

2,4 ..... CH 57,17
2,12 ..... DN 178,12 sqq

Jonas

2,1 ..... EH 102,15

Nahum

1,2 ..... DN 159,14 sq

Habacuc

3,8 ..... DN 213,7 sq; Ep 9,195,7 sq
3,11 ..... Ep 9,195,5 sq

Aggaeus

1,13 ..... Ep 8,176,6

Zacharias

1,8 ..... CH 57,17; Ep 9,195,7 sq
1,10–13 ..... Ep 8,173,6–10
1,13 ..... CH 34,24
2,5 ..... CH 55,9
2,8 ..... CH 35,2/3
3,4 ..... Ep 9,198,2 sq
4,3 sqq ..... DN 132,2 sq
6,1 sqq ..... CH 58,7
6,1–3 ..... Ep 9,195,7 sq
6,2 sq ..... CH 57,17
6,5 ..... CH 55,18
9,9 ..... Ep 8,186,10 sq
11,13 ..... Ep 9,195,6 sq

Malachias

2,7 ..... CH 42,15; 43,9; EH 127,17 sq; Ep 8,176,6
3,1 ..... Ep 3,159,3
3,2 ..... DN 119,8
3,2 sq ..... Ep 9,195,6 sq
3,3 ..... DN 208,5; 212,16 sqq
3,6 ..... DN 213,15 sqq
3,20 ..... DN 119,7; CH 15,11

Jesaias

4,2 ..... DN 132,2 sq
4,5 ..... CH 52,9
5,1 ..... DN 118,14
5,4 ..... Ep 9,195,11
5,24 ..... Ep 9,194,13 sq
6 ..... DN 120,11; 224,8
6,1 ..... Ep 9,195,7 sq
6,1 sqq ..... CH 26,16 sqq
6,2 ..... CH 10,4; 31,7; 47,16; 54,12; EH 100,16
6,3 ..... DN 118,15; 224,3; 225,15; CH 31,21 sq; 40,17; EH 99,26; 101,5 sq
6,6 ..... CH 49,8

6,6 sq ..... DN 145,4
6,6 sqq ..... CH 43,21
6,9 sq ..... Ep 8,184,10–13
7,3–5 ..... Ep 8,184,10–13
7,9 ..... EH 123,19 sq
9,5 ..... DN 207,6; 208,1.18
9,5 sq ..... DN 217,5 sqq
9,6 ..... DN 207,6.10; 208,8; EH 91,17
11,1 ..... DN 132,2 sq; Ep 9,194,13 sq
22,4 ..... Ep 8,184,4
24 sqq ..... DN 224,9
25,8 ..... DN 190,3 sqq 7 sq
26,19 ..... DN 190,3 sqq 7 sq
27,6 ..... Ep 9,194,13 sq
28,16 ..... CH 15,16
29,6 ..... CH 52,9
29,16 ..... Ep 9,195,6 sq
30,18 ..... Ep 8,176,5
30,26 ..... Ep 8,184,4
30,30 ..... CH 52,9
32,17 sq ..... DN 217,5 sqq
34,8; 35,4 ..... Ep 9,196,1
38,7 sq ..... Ep 7,168,2 sqq
38,34 ..... EH 70,4
39,1 ..... Ep 7,168,6–9
40,5 ..... DN 119,4; 206,11
40,12 ..... CH 32,12
40,13 ..... DN 118,16; 196,4; CH 12,6
40,25 ..... DN 207,7; 208,4 sq; 212,9 sq
40,25 sq ..... DN 211,15 sqq
40,28 ..... DN 118,15; 215,10; 216,2 sq 6
42,2 ..... Ep 8,186,9 sq
43,3 ..... DN 205,16
45,9 ..... Ep 9,195,6 sq
45,15 ..... DN 108,7; 181,10 sq
46,5 ..... DN 207,7; 208,4 sq; 211,15 sqq; 212,9 sq
49,15 ..... DN 112,7
52,9 sq ..... DN 119,4
52,10 ..... DN 119,3; 206,11
53,2 ..... DN 188,1; Ep 9,194,13 sq
53,12 ..... Ep 8,174,5 sq
59,7 ..... Ep 8,184,4
59,17; 61,2 ..... Ep 9,195,5 sq; 196,1
63,1 ..... CH 30,7.10 sq
63,2 ..... CH 30,14
63,4 ..... Ep 9,196,1
66,1 ..... CH 32,8
66,3 ..... Ep 8,179,6 sq
66,22 ..... DN 119,7

Jeremias

1,11 sqq ..... DN 120,11
2,12 ..... Ep 8,184,13
2,13 ..... CH 15,13; EH 66,6; Ep 8,184,10–13; 9,194,1.13 sq; 203,15
3,22; 6,14 ..... Ep 8,184,4
7,16 ..... EH 126,12
7,24 ..... CH 38,3
8,21 ..... Ep 8,184,4
10,12 ..... DN 193,5 sqq
10,19 ..... Ep 8,184,4
11,5 ..... Ep 9,195,11
11,14 ..... EH 126,12
11,20 ..... Ep 9,196,1
14,11 ..... EH 126,12
14,17 ..... Ep 8,184,4
17,13 ..... Ep 9,194,1
18,4–6 ..... Ep 9,195,6 sq
20,16 ..... Ep 9,196,1
22,30 ..... Ep 8,178,10
23,5 ..... DN 119,3; 132,2 sq
23,21 ..... Ep 8,179,4–6
26,10 ..... Ep 9,195,9 sq; 196,1
26,13.21 ..... Ep 9,196,1
27,15.27.28.31 ..... Ep 9,196,1
28,6.11.36 ..... Ep 9,196,1
29,13 sq ..... DN 178,12 sqq
31,15 ..... Ep 8,184,4
42,10 ..... Ep 9,196,1

Baruch

3,3 ..... DN 208,5; 212,16 sqq
3,9 sqq ..... DN 193,5 sqq
4,8 ..... DN 118,15
4,10 ..... DN 118,15; 215,10; 216,2 sq 6

Lamentationes

2,11; 3,48; 4,10 ..... Ep 8,184,4

Ezechiel

1 ..... DN 120,11
1,4 ..... CH 55,18; 56,7.14
1,6–11 ..... CH 10,2–9
1,7 ..... CH 54,12; 56,14
1,10 ..... CH 53,6; 57,6.10
1,13 ..... CH 52,2/3
1,14 ..... CH 52,1
1,15 ..... CH 10,5; 51,24
1,18 ..... CH 54,9
1,22 ..... CH 56,14
1,24 ..... CH 31,19 sq
1,26 .. DN 121,1; CH 56,14; Ep 9,195,7 sq
1,26 sq ..... DN 120,14 sq; 208,2
3,12 ..... CH 31,19 sq
3,14 ..... CH 55,18
8,2 ..... CH 52,9; 56,14
9,2 ..... CH 55,2.8

9,2–6 ..... CH 35,8–15
10,1 ..... CH 56,14; Ep 9,195,1–4
10,1 sqq ..... CH 26,16 sqq
10,2 ..... CH 51,24; 52,2 sq
10,3 sq ..... CH 56,7
10,6 ..... CH 51,24; 55,2
10,6 sqq ..... CH 35,16 sqq
10,9 ..... CH 51,24
10,13 ..... CH 58,17
10,18 ..... CH 35,4 sq
18 ..... DN 178,12 sqq
25,14.17 ..... Ep 9,196,1
28,1 sqq ..... DN 193,5 sqq
40,3 ..... CH 55,9; 56,14
47,1 sqq ..... CH 15,13; 58,7
47,3 ..... CH 55,9

Susanna

35a ..... DN 196,17
Θ' 42 ..... DN 196,4.17

Daniel

2 ..... CH 38,23
2,19 ..... CH 39,4 sq
2,21 ..... DN 217,2; Ep 7,167,6 sq
3,55 ..... DN 208,5; 212,16 sqq
3,61 ..... CH 41,9
7,2 ..... CH 55,18
7,9 ..... DN 120,15; 215,14; CH 10,5.6; 51,24; 52,4; Ep 9,195,7 sq
7,9 sqq .. DN 119,2 sq; 214,10; 215,8 sqq 10
7,10 ..... CH 50,2 sq; 52,3; 58,7; Ep 9,195,1–4
8,16 ..... CH 35,20
9,23 ..... CH 35,16
9,24 ..... DN 118,15; 224,3; 225,15
10,6 ..... DN 208,2; CH 52,9; 56,14
10,13 ..... CH 37,14; 39,8.19 sq; Ep 8,173,6–10
10,20 sq ..... CH 37,14; 39,19 sq; Ep 8,173,6–10

Pseudepigrapha

Apocalypsis Enoch (aeth.) 6 sqq ..... DN 162,10 sqq; 170,12
15,6 ..... DN 197,14 sqq
Apocalypsis Mosis 16 ..... DN 170,12
Liber Jubilaeorum (aeth.) 2,2 ..... DN 201,22 sqq
5,1 sqq ..... DN 162,10 sqq
5,10; 10,5 ..... DN 170,12

Matthaeus

1,18–25 ..... Ep 4,160,12–161,2
1,20 sqq ..... CH 23,5
1,21 ..... DN 119,4; 206,11
2,13–21 ..... CH 23,15–17
3,16 ..... EH 102,20
3,17 ..... DN 150,16
4,21 ..... DN 141,7
5,3 sq ..... Ep 8,189,2 sq
5,8 ..... DN 114,9; Ep 8,188,10 sq
5,14 ..... DN 136,19 sq
5,17 ..... EH 105,17 sq
5,44 ..... Ep 8,174,5 sq
5,45 ..... Ep 8,175,3
5,48 ..... DN 226,8; CH 17,10; Ep 9,204,7
6,1.5 ..... EH 96,14
6,8 ..... DN 179,15 sq
6,9 ..... DN 224,8; Ep 8,181,5 sq
6,10 ..... DN 179,7
6,24 ..... EH 76,8
7,6 ..... CH 17,1
7,7 sqq ..... DN 179,15 sq
7,15 ..... Ep 8,181,7–9
7,18 ..... DN 168,17 sq
7,21 ..... DN 179,7
7,21 sq ..... DN 123,10 sq
7,22 sq ..... Ep 8,179,8–10
7,23 ..... DN 119,1
8,2 ..... DN 123,10 sq
8,7 ..... Ep 8,174,6 sq
8,11 ..... Ep 9,206,1
8,29 ..... Ep 8,178,8–10
10,3 ..... MTh 143,8
10,11.13–15 ..... Ep 10,208,6–12
11,27 ..... DN 110,7 sqq
11,28 ..... Ep 9,201,9 sq
11,29 ..... Ep 8,186,10 sq
12,19 ..... Ep 8,186,9 sq
12,26 ..... Ep 8,176,4 sq
12,28 ..... DN 206,11
12,40 ..... EH 102,15
12,44 sq ..... EH 91,20
13 ..... Ep 9,198,3/4
13,11 ..... CH 11,19
13,55 sq ..... DN 141,7
14,25 sq ..... Ep 4,160,12–161,2
14,25 sqq ..... DN 133,9 sqq
14,32 ..... Ep 4,160,12–161,2
16,17 ..... EH 129,4
16,18 sq ..... DN 141,7
16,19 ..... EH 128,22 sq
17,2 ..... DN 114,11
17,5 ..... DN 150,16; 160,2

18,10 ..... CH 21,6
18,12 ..... Ep 8,187,5–7
18,12–14 ..... Ep 8,174,3–5
18,32–34 ..... Ep 8,185,10–12
19,17 ..... DN 118,14; 122,4; 143,9; 149,10 sq; 181,1
19,21 ..... Ep 9,204,7
20,15 ..... DN 122,15
21,5 ..... Ep 8,186,10 sq
22,1–10 ..... Ep 9,205,8 sq
22,3 ..... EH 71,3
22,3 sq ..... Ep 9,201,9 sq
22,11 sqq ..... EH 82,1 sq
22,19–21 ..... Ep 7,165,9–11
23,5 ..... EH 96,14
23,34 ..... Ep 10,208,6–12
23,37 ..... Ep 9,195,11
25,10 ..... Ep 9,205,8 sq
25,21 ..... Ep 8,183,8 sq
25,34 sqq ..... Ep 8,187,11–14
26,17–30 ..... Ep 9,198,4 sq
26,27 ..... DN 121,1
26,38 ..... Ep 9,195,11
26,42 ..... DN 179,7
27,45 ..... Ep 7,169,1 sq
27,52 ..... DN 225,20
27,56 ..... DN 141,7
28,3 ..... CH 13,11 sq; 52,1 sq
28,18 ..... DN 113,2; 119,6

Marcus

1,9–11 sim ..... EH 101,22 sq
1,10 sq ..... EH 102,20
1,11 ..... DN 150,16; 160,2
1,15 ..... DN 224,9
1,16 sqq ..... DN 141,7
1,24 ..... Ep 8,178,8–10
3,11 ..... Ep 8,178,8–10
3,16 ..... DN 141,7
3,17 ..... DN 141,7
3,18 ..... MTh 143,8
3,24–26 ..... Ep 8,176,4 sq
3,31 sqq ..... DN 141,7
4 ..... Ep 9,198,3/4
4,9 ..... DN 121,8 sq
4,10–12 ..... CH 11,19
4,16 sqq ..... DN 179,6 sqq
4,23 ..... DN 121,8 sq
5,37 ..... DN 141,7
6,3 ..... DN 141,7
6,48–51 ..... DN 133,9 sqq; Ep 4,160,12–161,2
9,2 ..... DN 141,7
9,3 ..... DN 114,11
9,7 ..... DN 160,2
10,18 ..... DN 122,4 sq
13,36 ..... Ep 3,159,4 sq
14,12–25 ..... Ep 9,198,4 sq
14,33 ..... DN 141,7
15,33 ..... Ep 7,169,1 sq
15,40 ..... DN 141,7
16,5 ..... CH 13,11/12
16,19 ..... CH 30,6 sq

Lucas

1,11 sqq ..... CH 22,25
1,26–38 ..CH 23,3 sq; Ep 4,160,12–161,2
1,73 ..... Ep 9,195,11
2,1–14 .... Ep 3,159,4 sq; 4,160,12–161,2
2,8 sqq ..... CH 23,7
2,30 ..... DN 119,4; 206,11
3,21 sq ..... EH 102,20
3,22 ..... DN 150,16; 160,2; EH 92,8
6,14 ..... MTh 143,8
6,35 ..... Ep 8,175,2 sq
6,41 sq ..... Ep 8,184,10–13
7,47 ..... DN 149,18
8 ..... Ep 9,198,3/4
8,10 ..... CH 11,19
9,32 sqq ..... DN 114,11
9,54 ..... Ep 8,186,12; 10,208,6–12
9,54 sq ..... Ep 8,186,2–4
9,55 ..... Ep 8,186,13 sq
10,6.8.10–12 ..... Ep 10,208,6–12
10,16 ..... EH 129,9 sq
10,17 ..... DN 162,9 sq
11,2 ..... Ep 8,181,5 sq
11,18 ..... Ep 8,176,4 sq
11,24 sqq ..... EH 91,20
12,37 ..... Ep 9,205,8 sq 10; 206,1
12,47 ..... DN 179,5 sqq 7
13,25 ..... EH 126,6
13,29 ..... Ep 9,206,1
13,34 ..... Ep 9,195,11
14,16 sq ..... Ep 9,201,9 sq
14,16–24 ..... Ep 9,205,8 sq
15,3–32 ..... Ep 8,174,3–5
15,5 ..... EH 71,1 sq; Ep 8,174,13 sq; 187,5–7
15,6 ..... Ep 8,174,9
15,9 ..... Ep 8,174,9
15,10 ... CH 58,23; Ep 8,173,9 sq; 175,1 sq
15,20 ..... Ep 8,174,7–10
15,22 ..... Ep 8,174,7–10
15,23 sq ..... Ep 8,174,12 sq
16,10 ..... Ep 8,183,8 sq
16,22 ..... EH 125,12 sq

18,19 ... DN 118,14; 122,4 sq; 143,9; 181,1
19,17 ... Ep 8,183,8 sq
20,36 ... DN 115,3 sqq; EH 121,20
21,15 ... DN 129,1
21,22 ... Ep 9,196,1
21,28 ... DN 206,11
22,7–23 ... Ep 9,198,4 sq
22,19 ... EH 81,24; 92,4 sq 13 sq
22,31 sqq ... DN 141,7
22,43 ... CH 23,19 sq
23,4 ... EH 78,10
23,34 ... Ep 8,174,5 sq; 186,1 sq
23,44 sq ... Ep 7,169,1 sq
24,4 ... CH 54,24
24,50–53 ... CH 30,6 sq

Joannes

1,1 ... DN 118,16; 130,11; 198,21
1,1 sq ... DN 196,4
1,1–13 ... CH 12,6
1,3 ... DN 124,1; Ep 8,173,14–174,3
1,4 ... DN 190,3 sqq
1,5 ... Ep 1,156,3
1,9 ... CH 7,9 sq
1,10 ... DN 119,7
1,12 ... EH 70,7–10
1,14 ... DN 130,5 sq
1,18 ... CH 12,15; 22,3; Ep 1,156,8 sq; 9,194,11 sq
1,32 ... EH 102,20
3,4 sq ... EH 72,13
3,5 ... EH 69,3
3,8 ... CH 56,5 sq
3,15 ... EH 88,26
3,15 sq ... DN 190,3 sqq 7 sq
3,16 sq ... DN 155,16 sq
3,19 ... DN 132,2 sq; Ep 1,156,3
3,35 ... DN 155,16 sq
4,14 ... Ep 9,194,1.13 sq
4,24 ... DN 119,8
5,20 ... DN 155,16 sq
5,21 ... DN 123,7 sq; 190,8 sqq; Ep 9,204,6
5,24 ... DN 190,3 sqq; EH 88,26
5,26 ... DN 181,4 sq; CH 12,9
5,28 sq ... DN 192,1 sqq
6,19 sqq ... DN 133,9 sqq; Ep 4,160,12–161,2
6,27 ... DN 190,3 sqq
6,39 sqq ... DN 192,1 sqq
6,40 ... DN 190,3 sqq
6,63 ... DN 123,8
7,37–39 ... EH 66,6
7,38 ... DN 119,8; CH 15,15; Ep 9,203,15
8,12 ... DN 118,12; 132,2 sq; 136,19 sq; 149,10 sq; CH 12,8
8,26 ... CH 24,3/4
9,5 ... DN 132,2 sq
10,10 ... DN 118,16
10,11 ... DN 122,15; Ep 8,175,4
10,14 sq ... DN 119,1
10,15 ... Ep 8,175,4
10,30 ... DN 124,3 sq; 127,2 sqq
10,34 sq ... DN 226,1
10,34 sqq ... CH 43,13
10,34–36 ... Ep 10,209,3 sq
10,38 ... DN 127,2 sqq
11,25 ... DN 118,12; 190,3 sqq; EH 88,26
11,25 sq ... DN 192,1 sqq
12,27 ... Ep 9,195,11
12,46 ... DN 132,2 sq
13,1–17 ... Ep 9,205,10
13,10 ... EH 89,13–15
13,23 ... Ep 10,208,5 sq
14,6 ... DN 118,12; 181,4 sq; 190,3 sqq; CH 12,9
14,9 sqq ... DN 127,2 sqq
14,16 ... DN 207,7; 208,2; 210,7; EH 102,22
14,21 sqq ... DN 155,16 sq
14,23 ... EH 68,19–21
15,1 sqq ... Ep 9,194,12 sq
15,9 sq ... DN 155,16 sq
15,15 ... CH 24,3/4
15,26 ... DN 123,4 sq; 132,1 sqq
16,15 ... DN 124,4
16,27 ... DN 155,16 sq
17,10 ... DN 124,4 sq
17,19 ... EH 101,20; 103,9
17,21 ... DN 127,2 sqq; EH 76,20 sq
17,21–23 ... CH 17,10
17,23 sqq ... DN 155,16 sq
18,37 ... DN 119,2
18,38 ... EH 78,10
19,26 ... Ep 10,208,5 sq
20,2 ... Ep 10,208,5 sq
20,22 sq ... EH 128,19 sq
21,7 ... Ep 10,208,5 sq
21,15 sqq ... DN 141,7; Ep 8,185,7–9
21,17 ... DN 196,6 sq
21,20 ... Ep 10,208,5 sq

Acta Apostolorum

1,4 sq ... EH 112,15–17
1,9–11 ... CH 30,6 sq
1,10 ... CH 13,11/12
1,13 ... MTh 143,8

1,23 ..... DN 218,8
1,24 ..... EH 94,10; 112,21
1,26 ..... EH 113,1
2,25 ..... DN 188,8
2,30 ..... Ep 9,195,11
4,12 ..... DN 205,16
7,38 ..... DN 107,5
7,51 ..... DN 121,8 sq
7,53 ..... CH 21,15
8,9 sqq ..... DN 192,9
8,17 ..... EH 111,16
8,18 sqq ..... DN 192,9
9,3 ..... Ep 3,159,4 sq
10,10 ..... DN 158,19
11,5 ..... DN 158,19
12,1 sqq ..... DN 141,7
13,8 sqq ..... DN 203,5 sqq
13,10 ..... Ep 8,189,13–190,3
13,22 ..... Ep 8,172,9 sq
16,1–8 ..... MTh 141,1
16,25 ..... DN 141,14
17,14 sq ..... MTh 141,1
17,25 ..... DN 118,16
17,26 ..... DN 215,10
17,28 ..... EH 91,13
18,5 ..... MTh 141,1
18,7 ..... DN 218,8
19,2 ..... Ep 8,180,9 sq
19,14–16 ..... Ep 8,179,2–4
19,22 ..... MTh 141,1
19,29 ..... Ep 1,156,2
20,4 ..... MTh 141,1; Ep 6,164,2
20,14 ..... Ep 1,156,2
20,28 ..... Ep 8,180,1–3
22,6 ..... Ep 3,159,4 sq
22,17 ..... DN 158,19
24,15 ..... DN 192,1 sqq
26,18 ..... Ep 1,156,3
26,24 ..... DN 199,15 sq

ad Romanos

1,1–3 ..... Ep 8,172,8
1,17 ..... DN 200,4; 204,5 sqq
1,18 ..... Ep 9,195,11
1,18 sqq ..... DN 179,5 sqq
1,19 sq ..... DN 110,4 sq
1,20 ..... DN 149,7 sq; 188,15 sqq; CH 15,2 sqq; Ep 9,198,15 sq
1,25 ..... Ep 7,166,12 sq
2,2 ..... Ep 8,176,5
2,19 ..... Ep 1,156,3
2,23 ..... Ep 8,180,5 sq
3,2 ..... DN 107,5
3,5 ..... DN 200,4; 204,5 sqq
3,16 ..... Ep 8,184,4
3,21 sq 25 sq ..... DN 204,5 sqq
4,5 ..... Ep 8,175,9
4,17 ..... Ep 8,173,14–174,3; 9,204,6
5,1 ..... DN 221,8 sq
5,2 ..... CH 7,10 sq; EH 103,7
5,9 ..... DN 205,16
5,12 ..... EH 91,8
6,3 ..... EH 77,22 sq; 102,13 sq
6,23 ..... DN 129,1
8,2 ..... EH 91,8
8,11 ..... EH 121,1 sqq; Ep 9,204,6
8,14 sqq ..... EH 91,13
8,19 sqq ..... DN 206,11
8,21 ..... CH 32,19
8,23 ..... DN 206,11
8,29 sq ..... DN 188,8
8,35 ..... DN 126,1 sq
8,35 sqq ..... DN 199,9 sqq
8,36 ..... DN 199,18 sqq
8,38 sq ..... DN 126,1 sq
9,20 sq ..... Ep 9,195,6 sq
10,3 ..... DN 204,5 sqq
10,12 ..... CH 38,13
11,29 ..... Ep 9,196,1
11,33 ..... DN 110,7 sqq 8; 119,1; 194,3; Ep 5,163,2
11,34 ..... DN 118,16; 196,4; CH 12,6
11,36 ..... DN 117,14; 124,1; 148,12 sqq; 154,11; 155,5 sq; CH 7,7 sq
12,5 ..... EH 93,3
12,6 ..... DN 109,3 sq
12,19 ..... Ep 9,196,1
12,21 ..... Ep 8,189,2 sq
14,7 sq ..... DN 194,13 sqq
14,23 ..... DN 179,5 sqq
15,5 sq ..... DN 121,16
15,6 ..... DN 128,12 sq
15,33 ..... DN 169,8 sq; 217,5 sqq
16,21 ..... MTh 141,1; Ep 6,164,2
16,23 ..... Ep 1,156,2
16,25 ..... DN 216,14
16,26 sq ..... DN 183,10 sq
16,27 ..... DN 118,14; 193,5 sqq

ad Corinthios I

1,9 ..... EH 93,1
1,10 sqq ..... DN 127,2 sqq
1,14 ..... Ep 1,156,2
1,21 ..... Ep 7,166,15 sq
1,24 ..... DN 119,2; 200,4; Ep 7,166,15 sq
1,25 ..... DN 141,10; 193,5 sqq 11; 194,5
1,29 ..... EH 95,22
1,30 .. DN 118,16; 119,3.4; 200,4.5; 206,11

2,4 ... DN 108,1 sqq; EH 73,16
2,6 ... Ep 9,204,7
2,6 sq ... DN 129,1
2,7 ... DN 134,15 sq; 188,8; Ep 7,166,15 sq
2,9 ... EH 125,19 sq
2,11 ... DN 110,7 sqq; 124,10 sq
2,12 ... DN 132,1 sqq; 196,4
2,16 ... DN 118,16
3,2 ... Ep 9,203,6–10; 204,1
3,8 ... EH 124,3
3,9 ... CH 18,16
3,16 ... EH 86,10
4,6 ... DN 108,7 sq
4,16 ... DN 211,17
4,17 ... MTh 141,1
6,15 ... EH 121,5 sq
6,17 ... CH 17,10
6,19 ... EH 86,10
6,19 sq ... DN 119,6
7,17.20.24 ... Ep 8,178,11 sq
8,5 sq ... DN 137,1
8,6 ... DN 148,12 sqq; 228,8 sq; CH 38,13
8,7 ... CH 11,19; EH 67,14 sq
9,24 ... EH 77,11
9,26 ... DN 203,19 sq
10,4 ... DN 119,9
10,13 ... DN 119,2
10,16 ... DN 121,1; EH 80,19 sq
10,16 sq ... EH 93,1
11,1 ... DN 211,17
11,12 ... DN 123,16; 148,12 sqq; 155,3 sq
11,23–25 ... Ep 9,198,4 sq
11,24 ... EH 92,4 sq 13 sq
12,4–11 ... CH 18,6 sqq
12,6 ... DN 119,6; 207,7; 208,1; 209,9 sqq; 210,7 sq; 221,8
12,8 ... DN 129,1
12,11 ... DN 228,9
12,27 ... EH 93,3
13,12 ... EH 73,14 sq
14,20 ... Ep 9,204,7
15 ... DN 192,1 sqq; 216,11
15,28 ... DN 119,9.13 sq; 198,8; 210,7 sq
15,44 ... EH 121,1 sqq
15,52 ... EH 88,26
15,54 ... DN 114,7
15,55 ... EH 124,24
16,10 ... MTh 141,1
16,13 ... DN 199,9 sqq

ad Corinthios II

1,1 ... MTh 141,1
1,19 ... MTh 141,1
2,13 ... Ep 9,193,2
2,14 sq ... EH 78,14 sq; 95,21; 98,27
3,6 ... Ep 9,204,6
3,14 sqq ... DN 109,3 sq
3,17 ... DN 123,11 sq; 124,10 sq
3,18 ... CH 18,3
4,4 ... EH 80,1
4,6 ... Ep 1,156,3
4,10 ... DN 129,1
4,10 sq ... EH 121,14
5,10 ... EH 126,7 sq
5,13 ... DN 159,6 sq; 194,13 sqq
5,14 ... DN 126,1 sq
5,15 ... DN 159,7 sq; 194,13 sqq
5,21 ... DN 204,5 sqq
6,18 ... DN 214,9
7,6 ... Ep 9,193,2
7,13 sq ... Ep 9,193,2
8,6.16.23 ... Ep 9,193,2
9,15 ... Ep 5,163,2 sq
11,13 ... Ep 8,181,7–9
12,4 ... DN 194,2
12,9 ... DN 119,2
12,18 ... Ep 9,193,2
13,4 sq ... DN 141,10
13,11 ... DN 169,8 sq

ad Galatos

1,17 sq ... DN 141,7
1,19 ... DN 141,7
2,1.3 ... Ep 9,193,2
2,11 sqq ... DN 141,7
2,20 ... DN 159,5 sq
3,13 ... Ep 9,196,1
3,19 ... CH 21,15
3,28 ... CH 17,10
4,3 ... EH 105,5

ad Ephesos

1,5 ... DN 188,8.8 sqq; EH 92,7
1,8 ... DN 129,1
1,9 ... DN 126,1 sq
1,17 ... DN 129,1
1,19 ... DN 166,5
1,21 ... DN 118,9 sq; CH 26,16 sqq
1,23 ... DN 134,16 sq; 221,8
2,1 ... EH 91,8
2,14 sqq ... DN 221,8 sq
2,18 ... CH 7,10 sq; EH 103,7
2,20 ... CH 15,16
3,4 ... DN 119,5
3,8 ... DN 110,8; 194,3
3,10 ... CH 54,20; Ep 7,166,15 sq
3,15 ... DN 113,2; 119,6; 132,6 sqq
3,18 ... DN 211,3 sqq

3,19 ..... DN 134,16 sq
4,1 ..... DN 151,9 sq
4,4 ..... DN 228,9
4,5 sq ..... DN 228,8 sq
4,6 ..... DN 213,13 sq; CH 38,13
4,13 .....DN 199,9 sqq 18 sqq; Ep 9,204,7
4,22 .....EH 76,12
4,23 .....Ep 9,204,6
4,30 .....Ep 9,195,11
5,1 .....DN 211,17; CH 17,5
5,2 .....EH 98,27
5,19 .....DN 141,14
5,30 .....EH 93,3
6,5 ..... DN 226,1
6,11 sqq .....EH 77,11

ad Philippenses

1,1 ..... MTh 141,1
1,23 ..... DN 194,13 sqq
2,2 .....EH 88,13 sqq
2,6 sq .....DN 141,10
2,7 ..... DN 135,6
2,8 ..... CH 23,12 sq; EH 102,12; 111,24
2,9 .....DN 118,8; 230,1 sqq
2,15 .....EH 87,20
2,19 ..... MTh 141,1
3,12.15 .....Ep 9,204,7
4,3 ..... DN 188,11 sqq
4,7 .....Ep 5,163,2 sq 3 sq
4,9 ..... DN 169,8 sq

ad Colossenses

1,1 ..... MTh 141,1
1,9 ..... DN 129,1
1,15 ..... DN 110,7; 194,1; CH 12,15
1,16 ..... DN 124,1; 201,2 sqq; 224,10; CH 26,16 sqq
1,16 sq .....DN 148,12 sqq; 155,5 sq
1,17 .....DN 117,14; 124,1 sq; 183,15 sq; 213,4 sq
1,20 .....DN 221,6 sq 8 sq
1,28 .....Ep 9,204,7
2,3 .....DN 119,1; 194,19 sq
2,12 ..... EH 77,22 sq; 102,13 sq
3,9 .....EH 76,12
3,14 .....Ep 9,204,7
3,15 .....DN 217,5 sqq; 221,8 sq
3,16 .....DN 141,14; 143,1 sq
3,22 ..... DN 226,1
4,11 ..... DN 218,8
4,12 .....Ep 9,204,7

ad Thessalonicenses I

1,1 ..... MTh 141,1
1,6 .....DN 211,17
2,7 .....Ep 9,204,6
2,12 ..... DN 151,9 sq
2,14 .....DN 211,17
3,2.6 ..... MTh 141,1
3,13 .....DN 225,20
4,16 .....CH 26,16 sqq
4,16 sq .....DN 114,11
4,17 ..... DN 114,8 sq
4,17 .....Ep 8,187,14–188,4
5,23 .....DN 169,8 sq; 217,5 sqq

ad Thessalonicenses II

1,1 ..... MTh 141,1
1,8 .....Ep 9,196,1
1,10 .....DN 225,20
2,15 ..... DN 199,9 sqq
3,7.9 .....DN 211,17
3,16 ..... DN 169,8 sq

ad Timotheum I

1,2 ..... MTh 141,1
1,9 .....DN 216,14
1,15 ..... EH 70,5 sq
1,17 ..... DN 110,7; 183,5 sq; 194,1
1,18 ..... MTh 141,1
2,4 ..... EH 70,2 sq
2,5 .....DN 226,8; 228,8 sq
3,5 .....Ep 8,183,4–7
4,14 .....EH 111,16
4,16 .....Ep 8,180,1–3
6,1 ..... DN 226,1
6,4 .....Ep 8,177,12
6,15 ..... DN 119,2; 203,24; 224,3.4
6,16 .....DN 196,11; CH 12,15; 22,3; Ep 5,162,3
6,20 ..... DN 121,14 sqq; MTh 141,1

ad Timotheum II

1,2 ..... MTh 141,1
1,14 .....DN 121,14
2,5 .....EH 77,11
2,11 .....EH 77,22 sq
2,13 ..... DN 203,6 sq
2,14 .....Ep 8,177,12
2,15 ..... DN 121,17 sq
2,19 ..... DN 119,1; EH 89,4
2,25 .....DN 121,16; Ep 8,186,15
4,7 .....EH 121,17
4,10 .....Ep 9,193,2
4,13 .....Ep 8,188,9

ad Titum

1,2 ..... DN 215,10; 216,2 sq 10.14
1,4 sq ..... Ep 9,193,2
1,5 ..... Ep 7,170,5 sqq
1,7 ..... Ep 8,183,4–7
3,4 ..... DN 126,1 sq; 135,2 sq; 221,5; EH 70,5 sq; 91,9; Ep 3,159,4

ad Philemonem

1 ..... MTh 141,1

ad Hebraeos

1,2 ..... DN 118,15; 217,1
1,3 ... DN 129,1; 224,8 sqq; Ep 9,194,14 sq
1,14 ..... DN 201,22 sqq
2,2 ..... CH 21,15
2,15 ..... EH 124,24
2,17 ..... Ep 8,186,9
2,17 sq ..... EH 91,10 sq
3,11 ..... Ep 9,206,1
4,1.3.8–11 ..... Ep 9,206,1
4,12 ..... DN 209,3 sqq
4,13 ..... DN 209,5 sq
4,15 ..... EH 91,10 sq; Ep 8,186,8 sq
5,5 sq ..... EH 112,10 sq
5,7 ..... DN 141,10
5,12 ..... DN 107,5
5,12 sq ..... Ep 9,204,1
5,12–14 ..... Ep 9,203,6–10
5,13 ..... EH 105,5
5,14 .. DN 140,15 sq; Ep 9,203,10 sq; 204,7
6,1 ..... Ep 9,204,7
6,4 ..... EH 80,1
6,12 ..... DN 211,17
6,17 ..... Ep 9,195,11
6,18 ..... DN 203,6 sq
7,2 ..... Ep 8,185,7–9
7,21 ..... Ep 9,196,1
7,26 ..... Ep 8,186,9
9,3 ..... CH 16,1; Ep 8,175,11
9,7 ..... Ep 8,178,12–179,1; 185,5 sq
10,10 ..... EH 103,5 sq
10,30 ..... Ep 9,196,1
10,32 ..... EH 80,1
11,27 ..... DN 110,7; 194,1; CH 12,15
12,1 ..... EH 77,11
12,23 ..... Ep 9,204,7; 205,12 sq
12,29 ..... Ep 9,200,1 sq
13,7 ..... DN 211,17
13,8 ..... DN 215,15
13,10 ..... EH 103,5
13,20 ..... DN 169,8 sq
13,20 sq ..... DN 217,5 sqq
13,23 ..... MTh 141,1

Jacobus

1,4 ..... Ep 9,204,7
1,5 ..... DN 179,15 sq
1,14 sq ..... EH 91,8
1,17 ..... DN 119,3; 132,2 sq; CH 7,3 sq; MTh 146,4–7
3,2 ..... Ep 9,204,7
4,3 ..... EH 128,10 sq
5,4 ..... DN 120,15

Petrus I

2,2 ..... Ep 9,204,1
2,9 ..... DN 151,9 sq; 226,1; Ep 1,156,3; 8,180,7 sq
3,4 ..... Ep 8,186,13 sq
4,11 ..... DN 107,5
4,15 ..... Ep 8,178,11

Petrus II

1,3 ..... Ep 8,180,7 sq
1,4 ..... CH 17,10
1,17 ..... DN 150,16; 160,2
1,19 ..... CH 15,11/12
2,4 ..... DN 200,9 sq
2,11 ..... DN 200,9 sq; Ep 8,173,6–10
3,3 ..... Ep 8,181,7–9

Joannes I

1,1 ..... DN 215,15 sq
1,1 sq ..... DN 190,3 sqq
1,2 ..... DN 190,3 sqq
1,5 ..... DN 147,3 sq; 149,10; CH 12,8
1,7 ..... EH 78,13
2,2 ..... Ep 8,186,11 sq
2,8–11 ..... Ep 1,156,3
2,27 ..... EH 102,18
3,1 ..... DN 155,16 sq
3,2 ..... DN 114,9
3,14 ..... EH 88,26
4,7 sqq ..... DN 155,16 sq
4,8 ..... DN 150,16
4,12 ..... DN 115,12; CH 22,3
4,16 ..... DN 150,16; 160,1
5,7 sq ..... DN 122,14
5,11 ..... DN 129,1; 190,3 sqq
5,11 sq ..... DN 190,3 sqq
5,12 ..... DN 190,8 sqq

Joannes III

1 ..... Ep 1,156,2
11 ..... DN 211,17; Ep 1,156,8 sq

Judas

6 ..... DN 171,5 sq
9 ..... CH 26,16 sqq
18 ..... Ep 8,181,7–9

Apocalypsis

1,1 ..... Ep 10,208,2 sq
1,4 ..... DN 123,3 sq; 187,5 sq
1,5 ..... DN 119,2
1,8 ..... DN 183,7 sq; 187,5 sq
1,9 ..... Ep 10,208,2 sq
1,10 ..... DN 158,19
1,13 ..... CH 55,2
1,16 ..... Ep 9,195,5 sq
2,7 ..... Ep 9,194,12 sq
4,2 ... DN 158,19; CH 10,6; Ep 9,195,7 sq
4,4 ..... CH 13,11/12
4,6 ..... CH 56,14; EH 100,13
4,6 sq ..... CH 10,2–9
4,7 ..... CH 53,6; 57,6.10
4,8 ..... EH 99,26
5,10 ..... DN 226,1
5,11 ..... CH 31,7; 50,2 sq
6,2 ..... CH 57,17
7,3 ..... Ep 8,173,6–10
7,12 ..... DN 193,5 sqq
7,17 ..... CH 15,13; EH 66,6; Ep 9,194,1; 203,15; Ep 9,194,13 sq
9,17 ..... CH 54,24
10,1 ..... CH 56,7
10,9 sq ..... Ep 9,204,1
11,15 ..... DN 217,2 sqq
12,7 sqq ..... DN 162,9 sq
13,2 ..... CH 15,18
14,14 ..... DN 121,1
15,6 ..... CH 54,24; 55,3
16,6 ..... DN 225,20
17,3 ..... DN 158,19
17,14 ..... DN 118,15; 119,2; 224,3.4
18,20 ..... DN 225,20
19,1 ..... DN 119,2
19,6 ..... CH 31,19 sq
19,11 ..... CH 57,17
19,13 ..... DN 130,11
19,16 ..... DN 118,15; 119,2; 224,3.4
21 ..... Ep 8,187,11–14
21,4 ..... EH 125,13 sq
21,15 ..... CH 55,9
22,1 ..... CH 15,15; 58,7
22,4 ..... DN 114,9
22,12 ..... EH 124,3
22,16 ..... DN 119,8; CH 15,11 sq
22,17 ..... DN 119,8

Apocrypha

Acta Joannis passim ..... Ep 10,210,1–4
48–54 ..... Ep 7,166,7 sq
97 sq ..... Ep 7,169,1 sq
Evangelium Bartholomaei .... MTh 143,8
Transitus B. Mariae Virginis pp 95 sqq (Tischendorf) ..... DN 141,6 sq

3. ANTIKE AUTOREN

a) NICHTCHRISTLICHE AUTOREN

Albinus

Didascalia
X 3 (p 164,28 sqq) ..... CH 12,12 sqq
X 3 (p 165,14 sqq) ..... CH 12,1 sqq
XXVIII ..... Ep 9,199,2–6

Archimedes

De spiralibus ..... DN 153,7

Aristoteles

De anima 430 a 3 ..... CH 14,1
De Caelo
268 b ..... DN 153,7
279 a 18 sqq ..... CH 14,7
288 a 22 sqq ..... CH 31,7
Categoriae 12 a sqq ..... DN 166,6
Ethica Eudemia 1214 a .... DN 134,1 sqq
Ethica Nicomachea
I (1094 a sqq) ..... DN 144,14
1094 a ..... DN 142,13 sqq
1098 a ..... DN 146,10 sqq
1106 b ..... DN 176,9 sqq
1106 b 28 sqq ..... EH 91,6 sqq
III (1109 b 30 sqq) ..... DN 144,14
1115 b ..... DN 146,10 sqq
1139 a 21 ..... MTh 143,5–7
1158 b ..... DN 157,12 sq
X (1172 a 15 sqq) ..... DN 144,14
De interpretatione 17 a 25.31–33 ... MTh 143,5–7
Magna Moralia 1208 b ..... DN 157,12 sq
Metaphysica
980 a ..... DN 142,13 sqq
986 a sqq ..... DN 154,17
1004 b ..... DN 166,6
1005 b ..... DN 146,10 sq
1013 a ..... DN 183,2 sqq
1017 a sq ..... DN 182,1 sqq
1028 b ..... DN 182,1 sqq
1030 a ..... DN 183,2 sqq
1032 b ..... DN 183,2 sqq
1046 a ..... DN 146,10 sq
1051 a ..... DN 177,1
1072 a ..... DN 146,10 sqq; CH 31,7
1072 a sqq ..... DN 153,1 sqq 4; 213,7
1072 b ..... DN 157,12 sq; CH 14,1; EH 69,4 sqq
1075 a 1 sqq ..... CH 14,1
1076 a 3 sq ..... CH 38,13
1078 b ..... DN 150,15 sqq
De Mundo 399 a 12 sqq ..... CH 40,9
Physica
192 b sqq ..... DN 153,1 sqq 4 sqq
194 b ..... DN 149,5 sqq
200 b sqq ..... DN 213,7
205 a sqq ..... DN 213,7
261 b sqq ..... DN 153,4 sqq
265 a 13 sqq ..... CH 31,7
Rhetorica
I 9 (1366 b 9 sqq) ..... Ep 8,181,11 sq
1408 a ..... DN 166,6
Fragmentum 49 ..... MTh 141,2–142,4

Chrysippus

SVF II 5,11 ..... DN 166,6
SVF III 17,2 sqq ..... DN 162,14 sqq

Cicero

De natura deorum II 56 ..... CH 53,6–8

Corpus Hermeticum

I 18 ..... EH 75,11 sq
I 26 ..... Ep 8,172,4–7
IV 10 sqq ..... CH 32,8/9
V 2 ..... MTh 141,2–142,4
X 4 ..... CH 38,6 sqq
X 5 ..... CH 59,13
X 8 ..... EH 75,11 sq
XIII 16 ..... CH 59,13
XIII 16 ..... EH 72,1 sqq
XIII 22 ..... EH 69,14 sqq

Damascius

Vita Isidori 94 (p 138) .... Ep 7,169,2–10
De principiis
25 (I, p 43,15 sq) ..... CH 12,1 sqq
25 (I, p 43,21 sq) ..... CH 21,1 sqq
29 (I, p 56,8) ..... MTh 141,3
70 (I, p 152,27 sqq) ..... CH 20,16 sqq

77 (I, p 171,26 sqq) ..... CH 40,1 sq
405–412 (II, p 262–268) ... Ep 3,159,3

Diodorus Siculus

Bibliothecae 5,73 ..... Ep 9,204,6

Epicurus

Epistula III 125 ..... EH 121,10
Sententia II ..... EH 121,10

Etymologicum Gudianum

3,43 sqq ..... DN 145,7 sq
12,13 sqq ..... DN 224,8 sq

Hermias

In Phaedrum
13,10 sq ..... DN 151,9 sq
20,28 sqq ..... DN 153,4
20,28 sqq ..... DN 153,10 sqq
20,32 sqq ..... DN 153,7
21,2 sqq ..... DN 153,6
26,4 sq ..... DN 147,12
72,11 sqq ..... DN 155,16 sq; 160,2
72,12 sq ..... DN 161,6
87,16 ..... DN 134,1 sqq
93,9 sq ..... DN 186,3 sqq

Hesiodus

Theogonia 450 ..... Ep 9,204,6

Hierocles

In Carmen Aureum
XXV 15 ..... Ep 8,180,12–16

Homerus

Ilias
5,127 sq ..... DN 149,13 sqq
8,18 sqq ..... DN 139,1 sqq
Odyssee
9,27 ..... Ep 9,204,6
10,302–359; 11,27 sq .... Ep 9,203,15 sq

Jamblichus

De Mysteriis
I 4 ..... CH 42,1 sqq
I 5 ..... CH 20,13; 42,1 sqq
I 6 ..... CH 42,1 sqq
I 10 ..... CH 21,6
I 11 ..... Ep 9,196,7–10
I 12 ..... DN 144,1; CH 18,5; Ep 9,196,7–10
I 15 ..... EH 83,8; Ep 9,196,7–10
I 18 ..... CH 38,6 sqq
I 20 ..... Ep 8,173,6–10
I 21 ..... EH 65,10 sqq
II 2 ..... CH 43,9
II 3 ..... DN 120,11
II 5 ..... Ep 8,173,6–10
II 10 ..... DN 120,11
II 11 ..... Ep 9,196,7–10
III 3 ..... DN 175,1 sq
III 15 ..... Ep 9,196,7–10
III 17 ..... CH 8,5 sqq
IV 2 ..... Ep 9,196,7–10
IV 7 ..... DN 170,12 sqq
V 15 ..... EH 65,10 sqq
V 17 ..... Ep 8,173,6–10
V 18 .... EH 115,4 sqq; MTh 147,17 sq
V 23 ..... DN 204,2 sqq
V 25 ..... CH 39,22 sq; Ep 8,173,6–10
V 26 ..... MTh 141,2–142,4
VI 7 ..... Ep 9,196,7–10
VII 1 ..... EH 65,10 sqq
VII 2 ..... EH 82,5 sqq
VIII 2 ..... CH 32,8/9
VIII 3 ..... DN 113,3
VIII 8 ..... DN 150,1 sqq; 182,4 sqq
X 5 ..... CH 17,10; 18,17
In Nicomachi arithmeticam p 38 ..... DN 135,16
Fragmentum 230 (ed. Larsen) ..... Ep 9, 200,2–4

Julianus

Epistula 111 ..... DN 149,5 sqq; 222,6 sqq
Oratio 4,131 B sq ..... DN 149,5 sqq

Justinianus

Digestae I 1,10 ..... Ep 8,181,11 sq

Maximus Tyrius

Philosophoumena
VIII 8 ..... CH 21,14; 43,10; 50,5 sq
XI 12 ..... CH 17,3

Orion

Etymologicum p 173,3 (Sturz) ..... DN 224,13 sq

Parmenides

Fragmentum B 8 ..... MTh 149,1–3

Philo

Quod deterius 161 ..... DN 183,22 sq
De ebrietate
26 ..... DN 176,9 sqq; EH 91,6 sqq
75 ..... DN 220,23 sqq

Quis heres 183; 236 ..... CH 17,2
Legum allegoriae III 38 ... DN 210,16 sqq
De migratione Abrahami
12 ..... DN 210,16 sqq
190 ..... CH 23,7
De mutatione nominum 232 ..... Ep 8, 180,12–16
De opificio mundi
4 ..... DN 182,17 sqq
8 ..... Ep 2,158,3
21 ..... DN 182,17 sqq
De praemiis et poenis 40 ... DN 117,12 sq; Ep 2,158,3
De sacrificiis
5 ..... DN 197,14 sqq
129 ..... DN 205,2 sqq
De sobrietate 3 ..... CH 42,13
De somniis
I 96 sqq ..... DN 156,2
I 135 ..... DN 197,14 sqq
De specialibus legibus
I 43 ..... Ep 8,180,12–16
I 45 ..... CH 10,7
De virtute 215 ..... DN 108,7
De vita contemplativa ..... Ep 1,156,2
2 ..... EH 116,16
De vita Mosis II 97 ..... CH 27,8
De incorruptione mundi 1 ..... MTh 141,2 sqq

Plato

Alcibiades
1,132 d sqq ..... EH 75,11 sq
2,150 d ..... DN 149,13 sqq
Apologia 37 a ..... DN 110,16 sq
Charmides 163 d sqq ..... DN 143,9 sqq; 162,14 sqq
Cratylus
397 c sq ..... DN 224,13 sqq
401 b sqq ..... DN 107,4
401 c ..... CH 31,13
401 c sq ..... DN 120,2
405 c ..... DN 199,16 sqq
409 a ..... DN 149,1 sq; 224,13 sqq
412 c ..... DN 180,1
416 c ..... DN 151,9 sq
422 a ..... DN 180,1
428 e ..... DN 169,22 sqq; CH 27,5 sq
Definitiones 413 c ..... MTh 143,5–7
Epistulae
2,312 e ..... DN 119,11 sqq; 230,1 sqq; Ep 8,182,3–5
2,313 a ..... DN 230,1 sqq
7,341 c sq ..... CH 52,23 sq; Ep 3,159,3
8,352 e sq ..... DN 139,13 sqq
Gorgias
463 d ..... DN 157,18 sqq
470 c ..... DN 230,22
477 b ..... DN 172,14 sqq
493 d sqq ..... DN 220,23 sqq
523 a 1–3 ..... Ep 8,188,7 sq
523 a–524 a ..... Ep 8,189,10–192,1
524 a 8–b 1 ..... Ep 8,192,2
Leges
715 e ..... DN 189,13
716 a ..... DN 153,4 sqq; 204,5 sqq
716 c ..... DN 134,15
716 c sqq ..... Ep 8,172,4–7
717 d ..... DN 204,5 sqq
747 e ..... DN 114,8
813 c ..... DN 142,10
875 b ..... Ep 8,171,2
886 d ..... DN 149,5 sqq
893 b ..... DN 139,7.13 sqq
893 b sqq ..... DN 160,9
896 e sqq ..... DN 175,18 sqq
898 a sqq ..... CH 31,7
950 d ..... DN 149,5 sqq
956 a ..... DN 128,13
Parmenides
128 e ..... DN 211,13 sqq
129 a ..... DN 211,13 sqq
131 a ..... DN 211,13 sqq
132 d ..... DN 152,6
132 d sq ..... DN 211,13 sqq
134 c sqq ..... DN 195,3 sqq
135 d ..... DN 146,13
137 c ..... DN 136,7 sqq
137 c sqq ..... DN 207,6 sqq; 226,8; 227,6 sqq
138 b sqq ..... DN 153,1 sqq
139 e ..... DN 211,13 sqq
140 e sqq ..... DN 215,14 sq
141 a ..... DN 216,2 sqq
141 d sq ..... DN 167,1 sq; 183,7 sq; 187,5 sq
142 a ..... DN 109,11 sqq; 116,3 sq; 181,8 sqq; 229,10 sqq; CH 12,12 sqq
144 c ..... DN 136,7 sqq
144 e ..... DN 136,1 sqq; 227,6 sqq
145 c ..... DN 136,7 sqq
147 b ..... DN 136,7 sqq
156 d sq ..... Ep 3,159,3
157 a ..... DN 136,14 sqq
158 a ..... DN 136,7 sqq
164 d ..... Ep 3,159,3

Phaedo
64 c ..... EH 121,10 sq
65 e sqq ..... EH 66,15 sq
66 b 5 ..... CH 19,10
66 d sq ..... DN 144,8
67 a ..... EH 86,9 sq
67 c ..... DN 144,8
69 c 1–6 ..... CH 18,17; Ep 9,199,2–6
83 a ..... CH 23,7; Ep 9,199,2–6
83 d ..... EH 81,22 sq
Phaedrus
245 b ..... DN 155,16 sq; 157,13 sq; CH 14,12 sqq
245 c ..... DN 153,4 sqq
245 c sqq ..... DN 160,9
245 e ..... DN 164,17 sqq
246 d 6 ..... CH 13,17; 54,12
246 e ..... DN 111,4; 118,13 sq
247 a ..... DN 111,4; CH 9,14; 17,3; 18,5; 31,13; Ep 8,171,2
247 a sq ..... Ep 8,189,10–192,1
247 b 2 ..... CH 57,17
247 c .... DN 159,9 sq; CH 10,10; 31,12
247 c sq ..... DN 195,12 sqq
247 d ..... DN 204,5 sqq; CH 31,7
247 e 2 ..... CH 31,13
248 c 3 ..... EH 76,5 sq
248 c sqq ..... EH 121,14 sqq
248 d ..... DN 142,14
248 e 3 ..... CH 32,19
249 c sq ..... DN 199,13 sq
249 d sq ..... DN 157,12 sq; 159,6 sq
249 e 4 ..... EH 76,5
250 b ..... DN 153,4 sqq; CH 31,8; 38,9
250 b sq ..... Ep 9,203,13 sq
250 c ..... DN 120,11; CH 19,10
250 e ..... DN 140,8
251 a 2 ..... CH 47,20; EH 100,14
251 d 6 ..... CH 56,13
251 d sq ..... DN 215,3 sqq
251 e 5 ..... CH 56,13
252 c 3 ..... EH 86,10
255 d sq ..... DN 157,18 sqq
265 a sq ..... DN 134,1 sqq
270 c 9 sq ..... Ep 9,198,15 sq
274 c ..... DN 150,11
276 ..... EH 67,11 sq
Philebus
14 c sqq ..... DN 226,8
16 c ..... DN 154,17
27 b ..... DN 119,10
46 c ..... DN 215,3 sqq
52 d ..... DN 225,7 sq
64 c ..... DN 186,3 sqq
64 e sq ..... DN 150,15 sqq
67 a ..... DN 226,8
Politicus
257 b ..... DN 230,22
Respublica
352 a ..... DN 204,5 sqq
365 c ..... DN 186,3 sqq
379 c ..... DN 162,14 sqq
379 c ..... DN 175,10 sqq; 176,9 sqq
429 b sq ..... DN 201,1 sqq
429 b sqq ..... CH 33,9
429 c sqq ..... EH 86,12 sq
431 a–d ..... Ep 9,198,8 sq
433 b ..... DN 224,9 sq; CH 18,6 sqq; Ep 8,171,2; 181,12 sq; 183,15–184,1
434 c ..... DN 224,9 sq; Ep 8,183,15–184,1
435 a ..... CH 52,23 sq; Ep 3,159,3
440 a sq ..... Ep 9,198,8 sq
440 e–442 c ..... Ep 8,182,6–8
444 e ..... DN 172,14 sqq
475 e 4 ..... CH 42,13; EH 87,21
476 b 4 ..... CH 16,3
490 b ..... DN 215,3 sqq
496 d 6 ..... CH 23,7
500 b sq ..... CH 17,10
500 c 2 ..... CH 17,3
500 d ..... Ep 9,199,2–6
504 e sqq ..... DN 143,9 sqq; 162,14 sqq
507 d sqq ..... DN 144,1
507 e ..... DN 149,9 sqq
508 a–511 e ..... CH 7,4–7; Ep 9,198,15 sq
508 d–509 b ..... Ep 7,165,6–8
508 e ..... DN 157,12 sq
509 b ... DN 109,16; 115,17; 146,10 sqq; 148,19 sqq; 181,8 sqq; CH 12,12 sqq; 20,9 sqq
511 b 3–c 2 ..... MTh 144,8–10
514 a–517 a ..... DN 185,16 sqq; Ep 9,198,16 sqq
516 a ..... EH 69,14 sqq
519 d sq ..... CH 18,5
519 d sqq ..... EH 65,3
533 d 2 ..... CH 8,3 sq; 19,10
539 d ..... EH 69,14 sqq
574 a ..... DN 215,3 sqq
579 d sq ..... CH 32,19
611 d sqq ..... CH 19,10
613 a sq ..... Ep 8,172,4–7
614 b–621 b ..... Ep 8,189,10–192,1
616 b sq ..... DN 139,1 sqq
617 d sq ..... Ep 8,187,11–14

617 d sqq ..... EH 121,14 sqq
617 e ..... CH 37,20 sqq
621 c sq ..... Ep 8,187,14–188,4
Sophista
237 a sqq ..... DN 182,1 sqq
241 d 3 ..... Ep 7,166,7/8
248 d sq ..... DN 153,4 sqq
248 e sqq ..... DN 182,1 sqq; 186,1 sqq
249 b ..... Ep 9,201,12–202,5
250 c ..... DN 153,1 sqq
254 a sq ..... Ep 1,157,1–5
267 e ..... DN 189,2 sqq
Symposium
180 d sqq ..... DN 157,12 sq
192 a ..... CH 14,6
202 e sq ..... CH 21,14
203 c ..... DN 157,12 sq
204 c sq ..... DN 159,18 sqq
206 a ..... DN 159,18 sqq
206 d ..... DN 157,12 sq
206 e ..... DN 215,3 sqq
207 a ..... DN 157,12 sq
210 a sqq ..... DN 157,12 sq
210 d 4 ..... CH 38,12
210 e ..... CH 53,1; Ep 3,159,3
210 e sqq ..... EH 96,21
211 a ..... DN 115,19 sqq
211 a sq ..... DN 151,12 sqq (vide)
211 b ..... DN 152,8 sq; 155,16 sq; CH 14,12 sqq
211 b sq ..... EH 76,5
211 c 3 ..... EH 132,2
211 e .. DN 225,7 sq; CH 17,2; EH 74,5
Theaetetus
151 a sq ..... CH 56,13
152 a ..... DN 120,11
152 b ..... DN 120,11
155 e 3 ..... MTh 142,12
160 b sqq ..... DN 120,11
169 b sq ..... DN 133,11 sq
176 a ..... DN 164,16 sq; 176,9 sqq
176 a sq ..... Ep 9,199,2–6
176 b ..... DN 204,5 sqq; 211,18 sq; CH 17,10; Ep 8,172,4–7
194 c ..... DN 129,16
194 c sqq ..... DN 129,12
Timaeus
27 c ..... DN 139,13 sqq; MTh 141,2–142,4
28 a ..... DN 188,3 sqq
28 c ..... CH 12,12 sqq
29 c ..... Ep 7,165,6–8
29 e ..... CH 18,5; 20,9 sqq; Ep 8,173,14–174,3
29 e sq ..... DN 143,9 sqq
30 a ..... DN 175,1 sq; CH 17,3
31 b 8 sqq ..... CH 17,5
34 a ..... CH 31,7
37 c ..... DN 189,2
40 b sq ..... DN 153,10 sqq
41 d ..... Ep 9,193 tit
42 c ..... CH 19,10
42 e ..... DN 212,16 sq; CH 8,5 sqq
47 b sq ..... DN 153,10 sqq
47 c ..... CH 17,10
48 d ..... DN 139,13 sqq; MTh 141,2–142,4
49 a sqq ..... DN 174,14 sqq
50 d sqq ..... DN 174,14 sqq
51 e ..... Ep 9,201,12–202,5
52 d sqq ..... DN 174,14 sqq
86 e ..... DN 177,17 sqq
90 c ..... MTh 141,2–142,4
90 c sq ..... CH 17,10
90 d ..... Ep 8,172,4–7

Plotinus

Enneades
I 1,12,18 ..... CH 23,7
I 2,1 ..... DN 204,5 sqq
I 2,1 sqq ..... Ep 8,172,4–7
I 2,2 ..... DN 147,12
I 2,3 ..... CH 18,17; Ep 9,199,2–6
I 2,4,6 sqq ..... CH 19,9 sqq
I 4,3 ..... DN 147,12
I 6 ..... DN 150,15 sqq; 151,9 sq
I 6,3,19 sq ..... CH 51,24 sqq
I 6,5,34 ..... CH 19,10
I 6,6 ..... CH 13,21 sq; 17,10; 18,17
I 6,7 ..... DN 182,1 sqq
I 6,8 ... EH 82,5; Ep 3,159,5; 8,175,10 sq
I 6,9 ..... DN 205,8 sqq; CH 18,2; EH 75,11 sq; 96,2 sqq; MTh 145,5–7; Ep 8,172,4–7
I 7,1 .... DN 119,11 sqq; MTh 141,2–4
I 8 ..... DN 162,14 sqq
I 8,1 ..... DN 177,10 sqq
I 8,3 sqq ..... DN 174,4 sqq
I 8,5 ..... DN 173,17 sqq
II 1 ..... DN 216,2 sqq
II 9,1 ..... Ep 9,194,1–4
III 1,1,23 sq ..... DN 213,7
III 2,6 sqq ..... DN 205,8 sqq
III 2,9 ..... DN 178,12 sqq
III 3,7 ..... DN 214,13 sq
III 5 ..... DN 161,1 sqq 6 sqq 11 sqq
III 6,5 ..... DN 225,12 sq

III 6,19,26 ..... Ep 3,159,5
III 7 ..... DN 216,2 sqq
IV 3,13,20 ..... DN 144,1 sq
IV 3,17 ..... DN 149,9 sqq; CH 7,9
IV 7,10,11 sq ..... CH 54,18
IV 8,6,20 sqq ..... CH 15,2 sqq
IV 8,20 ..... DN 113,3
V 1,1 .... DN 178,12 sqq; CH 37,20 sqq
V 1,6 ..... DN 149,9 sqq; CH 7,9; 8,10–13; 21,1 sqq; EH 95,23
V 1,7 ..... Ep 3,159,5; 9,202,10–203,5
V 2,1,3 sq ..... DN 189,2 sqq
V 2,1,19 sqq ..... Ep 9,194,1–4
V 3,4 ..... DN 109,11 sqq
V 3,7,13 sqq ..... MTh 141,4–142,2
V 3,9 ..... DN 147,12
V 3,11,11 sq ..... EH 69,4 sqq
V 3,13 ..... DN 109,11 sqq; 181,8 sqq; CH 12,12 sqq
V 3,14 ..... DN 115,19 sqq; 117,5 sqq; MTh 150,8
V 3,17 ..... DN 109,11 sqq; 141,2 sqq; 142,10 sq
V 3,17,29 ..... CH 53,1; Ep 3,159,3
V 4,2 ..... DN 182,1 sqq; 186,1 sqq; CH 8,5 sqq
V 5,4,13 ..... DN 134,15
V 5,5 ..... DN 120,2; 184,21 sqq
V 5,6 ..... DN 134,11 sqq; 181,8 sqq; CH 12,12 sqq; MTh 141,2–4; 150,8
V 5,7 ..... MTh 144,13–15; 145,2–3
V 5,8,3 sq ..... MTh 141,4–142,2
V 5,9 ..... Ep 9,202,10–203,5
V 6,5,9 ..... EH 69,4 sqq
V 6,6 ..... DN 182,1 sqq
V 8 ..... DN 150,15 sqq; 151,9 sq
V 8,4 sq ..... DN 193,5 sqq
V 8,11,6 ..... MTh 141,4–142,2
V 9,2,25 ..... DN 186,4 sq; CH 28,21
V 9,5 ..... DN 186,1 sqq
V 9,8 ..... DN 182,1 sqq
V 9,10 ..... DN 175,16 sqq
VI 4,9 ..... DN 204,2 sqq
VI 4,11,3 sqq ..... CH 38,6 sqq
VI 6,6 sq ..... DN 186,1 sqq
VI 6,8 ..... DN 182,1 sqq
VI 7 ..... DN 150,15 sqq
VI 7,16 ..... DN 149,9 sqq
VI 7,30 ..... Ep 9,204,8–11
VI 7,33 ..... DN 147,12
VI 7,34,13 ..... CH 53,1; MTh 141,4–142,2; Ep 3,159,3
VI 7,35,21 sq .. DN 116,11; 194,10 sq (vide) 10 sqq
VI 7,36,7 ... DN 117,5 sqq; CH 12,1 sqq
VI 7,36,18 ..... CH 53,1; Ep 3,159,3
VI 7,37,16 ..... DN 213,7
VI 7,38 ..... MTh 141,2–4
VI 8,8 ..... MTh 150,8
VI 8,11,5 sqq ... DN 116,7 sqq; 117,5 sqq
VI 8,16 ..... Ep 9,202,10–203,5
VI 8,18 .. DN 129,6 sq; 166,1; 185,4 sqq
VI 8,21 ..... MTh 141,2 sqq; 142,10 sqq
VI 9,2 sqq ..... CH 7,7
VI 9,3 .... DN 181,8 sqq; CH 12,12 sqq; MTh 149,1–3
VI 9,3 sq ..... CH 17,10
VI 9,4 ..... DN 134,1 sqq; EH 116,8
VI 9,5,38 sqq ..... DN 112,12
VI 9,7 sqq ..... DN 225,12 sq
VI 9,8 ..... DN 153,10 sqq; CH 31,7
VI 9,10,8 sq ..... CH 21,1 sqq
VI 9,11 .... CH 17,10; EH 82,5; 116,18; MTh 141,4–142,2; Ep 8,175,10 sq

Porphyrius

De abstinentia II 38 sqq ... DN 170,12 sqq
Ad Marcellam 12 (p 282,12) ..... MTh 141,2–142,4
Fragmentum 261 ..... Ep 4,160,3 sqq
Sententiae
32,1–3 ..... Ep 9,199,2–6
44 ..... DN 177,1

Proclus

In Alcibiadem I
1,7 sq ..... CH 17,5
4,19 sqq ..... EH 75,11 sq
5,10 ..... CH 18,1
6,3 sq ..... MTh 141,2–142,4
25,1–18 ..... Ep 9,196,7–10
28,1 sqq ..... Ep 8,174,2 sq
29,6 ..... CH 17,5
29,7 sq ..... DN 118,13 sq
30,5 sqq ..... DN 156,2; 157,9 sq
30,7 sqq ..... DN 155,16 sq; 161,1 sqq
30,8 sqq ..... DN 161,6 sqq 11 sqq
31,8 sqq ... DN 195,3 sqq; Ep 9,199,2–6
33,16 sqq ..... DN 157,18 sqq
35,5 sqq ..... DN 157,12 sq
37,10 sq ..... DN 155,16 sq
37,16 ..... DN 226,6
38 ..... Ep 8,172,4–7
39,17 ..... DN 150,9 sq
41,15 ..... DN 150,9 sq
49,8 ..... CH 45,10
51,15 ..... DN 108,3 sq
53,4 sqq ..... DN 158,13 sq
53,12 ..... DN 149,12
56,2 sq ..... CH 57,22

56,3 sq ..... DN 155,9 sqq
56,6 sqq ..... CH 59,13
56,8 sqq ..... DN 108,3 sq
60,5 sqq ..... Ep 9,201,12 sq
61,3 ..... CH 14,12 sqq
61,8 ..... DN 135,16
63,12 sqq ..... DN 161,1 sqq
64,11 sq ..... DN 161,13 sq
70,8 ..... DN 120,2
71,3 sqq ..... DN 219,16 sqq
92 ..... Ep 8,174,2 sq
94 ..... Ep 8,174,2 sq
99,11 ..... CH 56,13
99,13 ..... DN 167,5
100,4 ..... DN 110,6
111,18 sq ..... DN 159,18 sqq; 162,6 sqq
117,9 sqq ..... CH 14,12 sqq
118,13 ..... DN 213,21 sqq
119,1 ..... DN 213,21 sqq
122,3 sqq ..... CH 17,5; Ep 8,174,2 sq
122,18 ..... DN 210,3 sq
122,21 sqq ..... CH 38,6 sqq
125,16 ..... DN 175,1 sq
135,10 ..... DN 167,5
139,5 ..... DN 186,3 sqq
142,3 sqq ..... DN 120,11
143,1 sqq ..... DN 150,9 sq
143,7 ..... CH 37,20 sqq
158,3 sqq ..... DN 219,16 sqq
160,1 ..... EH 91,6 sqq
160,13 sqq ..... EH 75,16 sqq
166,11 ..... Ep 8,180,6 sq
167,20 ..... DN 213,7
180,7 sqq ..... CH 38,6 sqq
181,11 sqq ..... CH 20,16 sqq
191,8 sqq ..... DN 213,21 sqq
199,3 ..... DN 120,2
199,5 sqq ..... CH 25,9 sqq
224,4 ..... DN 149,12
234,19 ..... DN 120,2
240,18 ..... DN 150,9 sq
241,2 ..... DN 226,6 (vide)
245,8 sqq ..... EH 76,9
247,8 ..... EH 83,8
248,5 sqq ..... MTh 147,11 sq
257,10 ..... DN 149,12
272,2 ..... DN 147,12
280,9 ..... DN 120,11
296,13 sq ..... DN 209,9 sqq
314,15 sq ..... DN 209,9 sqq
326,6 ..... DN 213,21 sqq
327,4 sqq ..... DN 226,13 sq
328,12 ..... DN 151,9 sq
328,14 sqq ..... DN 155,8
336,5 sqq ..... DN 155,8

In Cratylum
15,27 sqq ..... DN 207,8
16,12–15 ..... Ep 8,180,6 sq
20,22 sqq ..... Ep 9,196,7–10
25,4 ..... Ep 9,193 tit
28,27 sq ..... MTh 147,11 sq
29,21 sqq ..... DN 109,11 sqq; 147,12
29,28 sqq ..... CH 42,1 sqq
30,19 sqq ..... CH 15,2 sqq
32,18 sqq ..... DN 109,11 sqq; 111,7 sqq
51,9 ..... DN 139,7
53,9 sqq ..... DN 128,14 sq 14 sqq; 136,1 sqq 13 sqq; 211,10 sqq; CH 8,5 sqq
60,9 sqq ..... DN 136,13 sqq
60,15 sqq ..... DN 226,2 sqq
72,12 sqq ..... CH 27,5 sq
74,5 sq ..... DN 149,5 sqq
75,14 sqq ..... CH 25,11 sqq
79,7 sqq ..... DN 120,2
79,9 sqq ..... CH 31,13
82,8 sqq ..... DN 155,9 sqq
84,6 sqq ..... DN 128,14 sq; 136,13 sqq
86,6 sqq ..... DN 153,4 sqq
86,27 ..... DN 198,18 sq
96,12 sqq ..... Ep 9,204,5–7
97,28 sqq ..... DN 146,13
98,1 sqq ..... DN 144,1
101,8–11 ..... Ep 8,180,6 sq
102,10 sqq ..... DN 182,17 sqq
110,5 sqq ..... DN 115,2 sq
112,11 ..... DN 187,19

In Euclidis librum I
XV sq (p 153,14 sqq) ..... CH 31,7

In Parmenidem
IV 3 .. DN 149,12; MTh 141,2–142,4
34 ..... DN 131,7 sqq; CH 17,10
40 ..... DN 107,4
56 ..... DN 165,16 sqq; 219,16 sqq; CH 21,13
81 ..... EH 75,16 sqq; 113,12 sqq
87 ..... DN 181,19
98 ..... CH 21,13; 32,19
113 ..... DN 219,16 sqq
115 ..... DN 136,16
134 sq ..... EH 67,11 sq
213 ..... DN 155,9 sqq; 161,1 sqq
222 ..... DN 150,9 sq
V 27 ..... DN 108,3 sq
33 ..... DN 115,2 sq
44 sqq ..... Ep 8,174,2 sq

59 sqq ..... DN 162,14 sqq; 177,1
65 sq ..... CH 20,9 sqq
71 sqq ..... DN 129,7 sqq; Ep 8,174,2 sq
72 ..... EH 73,14 sq; 74,7
86 ..... DN 207,8
89 ..... CH 17,10
110 ..... DN 155,9 sqq; 161,1 sqq
118 ..... DN 134,1 sqq; 139,1 sqq
145 ..... DN 147,12
163 ..... DN 120,2
174 ..... DN 219,16 sqq
188 ..... DN 155,9 sqq; 159,1 sqq
203 ..... DN 147,12
225 ..... DN 197,3 sqq
266 ..... EH 132,2
268 ..... EH 74,18 sq
274 ..... CH 29,16
274 sq ..... DN 149,12
300 ..... EH 75,16 sqq; 77,11
312 ..... DN 149,12
313 ..... DN 128,14 sq
316 ..... CH 20,9 sqq
328 ..... Ep 9,193 tit
VI ..... DN 181,11 sqq
11 ..... DN 147,12
13 ..... Ep 9,204,8–11
14 ..... DN 128,14 sq
23 ..... DN 175,1 sq
31 ..... DN 107,4
36 ..... DN 131,7 sqq
43 ..... Ep 8,172,4–7
43 sqq ... DN 193,14 sq; 198,4 sqq; MTh 146,1 sq
52 ..... Ep 9,204,8–11
54 sq ..... DN 115,19 sqq; MTh 148,1–8
56 ..... DN 189,12 sq; 208,5 sq; 210,7 sqq; Ep 9,201,12 sq
86 ..... CH 12,17 sqq
96 ..... DN 160,10 sq; 162,1 sqq; Ep 9,194,1–4
101 ..... DN 160,10 sq; 162,1 sqq; Ep 9,194,1–4
112 sqq ..... DN 153,10 sqq
116 ..... MTh 146,1 sq
120 ..... DN 147,12
148 ..... CH 31,7
168 ..... DN 182,17 sqq
177 ..... DN 128,14 sq
190 ..... MTh 145,4 sq
193 ..... DN 120,2
215 ..... DN 200,6 sqq
229 sq ..... DN 216,2 sqq
231 ..... Ep 9,206,8–10
243 ..... DN 120,2
VII ..... DN 216,2 sqq; MTh 149,1 sqq

In Rempublicam

I 13,2 ..... Ep 9,198,15 sq
34,6 sqq ..... DN 171,14 sqq
37 sq ..... DN 162,14 sqq
38,3 sqq ..... DN 177,1
39,1–40,4 ..... Ep 9,196,7–10
78,10 ..... DN 175,1 sq
84,24 sqq ..... CH 12,1 sqq
85,7 ..... DN 121,3
85,16 sqq ..... CH 16,1 sq
94,11 ..... DN 181,19
97 sqq ..... DN 162,14 sqq
117,1–21 ..... Ep 9,196,7–10
134,2 sq ..... DN 121,3
158,4 ..... DN 181,19
185,1 ..... DN 147,12
216,24–27 ..... DN 206,5 sq; Ep 8,181,12 sq
267,4 sqq ..... DN 143,9 sqq
269,24 sqq ..... DN 204,5 sqq
279,1 ..... DN 182,17 sqq
286,20 ..... DN 181,19
295,11 sqq ..... DN 186,3 sqq
II 89 sqq ..... DN 162,14 sqq
92 sqq ..... Ep 8,187,14–188,4; 189,10–192,1
97 sq ..... Ep 8,187,14–188,4
128–131 ..... Ep 8,187,14–188,4
128,24 ..... DN 181,19
132–138 ..... Ep 9,206,8–10
140 ..... Ep 8,187,14–188,4
146 ..... Ep 8,187,14–188,4
146,21 sqq ..... DN 206,5 sq; Ep 8,171,2
149,4 sq ..... DN 153,4 sqq
161 ..... Ep 8,187,14–188,4
204,7 ..... DN 121,3
204,29 sqq ..... Ep 9,194,11 sq
248,14 sqq ..... CH 28,6 sqq
295 ..... Ep 8,187,14–188,4
340 ..... Ep 8,187,14–188,4

In Timaeum

I 7,17–8,1 ..... Ep 9,197,9–14
17,24 sqq ..... EH 66,9
17,27 sqq ..... DN 182,1 sqq
113,16 sq ..... DN 134,1 sqq
156,32 sqq ..... DN 134,1 sqq
206,4 sqq ..... DN 139,1 sqq
207,15 sqq ..... DN 138,4.7 sqq

208,7–9 ..... Ep 8,172,4–7
209,28–212,1 ..... Ep 9,196,7–10
211,8 sqq ..... Ep 8,172,4–7
212,21 sqq ..... DN 159,6 sq
212,30 sqq ..... MTh 141,2–142,4
213,8–18 ..... Ep 9,196,7–10
214,17 sqq ..... DN 139,13 sqq
243,26 sqq ..... CH 42,1 sqq
302 sq ..... Ep 1,157,1–5
308,17–309,13 ..... Ep 9,200,2–4
341,16–19 ..... CH 21,14
351,20 sqq ..... DN 195,3 sqq
362,17 sq ..... CH 18,5
365,6–368,11 .. Ep 8,173,14–174,3
365,19 sqq ..... CH 20,9 sqq
371,20 sqq ..... CH 42,1 sqq
373 sqq ..... DN 162,14 sqq
375,22 sq ..... DN 169,11 sqq
375,23 sqq ..... DN 168,15
375,26 sq ..... DN 176,9 sqq
376,17 ..... CH 51,17
413,23 sqq ..... DN 153,4 sqq
424,29 sq ..... DN 134,1 sqq
445,9 sqq ..... DN 148,13 sq
II 22,24–28,7 ..... CH 17,5
89,16 sqq ..... DN 134,1 sqq
163 ..... Ep 9,193 tit
222,5 sqq ..... EH 66,9
286,30 sqq ..... DN 211,18 sq
298,27 sqq ..... DN 211,18 sq
III 25,30 sqq ..... DN 216,2 sqq
69,13 sq ..... DN 186,3 sqq
144,6 ..... Ep 9,204,6
144,20 ..... Ep 9,198,15 sq
175,23 ..... CH 56,13

In Platonis theologiam

I 1 ..... CH 7,9
2 ..... MTh 141,4 sqq
3 ..... DN 134,17 sq; 194,10 sqq; CH 17,10; EH 75,11 sq; 83,8; Ep 8,172,4–7
4 .... DN 131,1 sqq; CH 8,10–13; 17,3; Ep 9,197,9–14
7 ..... Ep 8,172,4–7
15 ..... DN 178,3 sqq; 181,11 sqq; CH 20,14
17 (p 80,18 sqq) ..... CH 42,1 sqq
18 (p 87,4 sq) ..... DN 151,9 sq; CH 20,9 sqq; 38,6 sqq
19 (p 89,20 sqq) ..... CH 14,7
20 (p 95,18 sqq) ..... CH 8,10–13
21 ..... DN 128,14 sq; 195,3 sqq
24 ..... DN 150,15 sqq; 151,9 sq; 152,2; CH 17,6
25 ..... DN 134,1 sqq; 155,16 sq; 156,15 sqq; 198,12 sqq; CH 14,12 sqq
26 (p 114,26 sqq) .... CH 43,12 sqq; Ep 10,209,3 sq
29 ..... DN 107,4; 147,12; 207,8

II passim ..... CH 7,7
1 ..... DN 227,19 sq
4 .... DN 109,16; 113,3; 149,5 sqq; 153,4 sqq; 226,2 sqq; CH 12,12 sqq
5 ..... DN 193,14 sq; CH 12,1 sqq
5 sq ..... DN 197,17 sqq; MTh 146,1 sq; 148,1–8
6 ..... DN 194,1 sqq; 198,4 sqq; 229,10 sqq; MTh 146,4–7; Ep 1,156,4 sq
7 ..... MTh 149,5 sq
8 (p 56,16 sqq) ..... CH 15,2 sqq; EH 75,11 sq
10 .. DN 229,10 sqq; MTh 146,4–7
10 sq ..... MTh 148,1–8
11 ..... DN 115,19 sqq; CH 23,7; Ep 6,164,10

III passim ..... DN 129,1 sqq
2 ..... CH 45,2 sqq
6 ..... DN 152,22 sq; 153,1 sqq 4 sqq 10 sqq
7 ..... DN 109,11 sqq 12 (vide).13; 117,12 sq; 136,10 sqq; CH 12,12 sqq; 59,13
9 ..... DN 198,15 sqq
21 ..... DN 198,15 sqq

IV passim ..... DN 186,1 sqq
1–3 ..... Ep 9,200,2–4
2 ..... DN 152,19 sq; 198,15 sqq
3 passim ..... CH 26,12 sq; 41,1 sq
5 ..... DN 196,12 sqq
9 ..... Ep 9,196,7–10
15 ..... Ep 9,201,1–6.10–12
16 ..... DN 107,4; 160,10 sq; Ep 9,194,1–4
19 ..... CH 14,1; 40,17; 54,9

V 11 (p 36,13) ..... CH 56,13
22 ..... Ep 9,194,11 sq
39 ..... DN 132,15 sqq; 136,6; Ep 9,202,10–203,5

VI 2 ..... CH 34,14 sqq
3 ..... CH 17,10
8 sq ..... DN 153,4 sqq
9 ..... DN 153,6; CH 37,18
12 ..... Ep 8,180,6 sq
15 ..... CH 51,16 sqq

De decem dubitationibus

5,24 sqq ..... DN 185,4 sqq
5,25 sq ..... DN 184,21

10,9 ..... Ep 8,186,5
17 ..... CH 18,5
22,17 sqq .... DN 192,15 sqq; 201,17 sqq
23 ..... Ep 9,202,10–203,5
32–42 ..... Ep 10,208,6–12
33 ..... DN 205,2 sqq; Ep 8,181,11 sq
35 ..... Ep 8,180,12–16
38,6 sqq ..... DN 172,12 sqq
55 ..... Ep 8,181,11 sq
64,12 ..... MTh 141,2–142,4
65,12 sqq ..... DN 195,3 sqq
Institutio theologica
1 sqq ..... DN 184,8 sqq; 227,6 sqq
4 ..... DN 122,13
5 ..... DN 148,19 sqq; 227,19 sq; MTh 147,11 sq
7 ..... DN 113,3
7–13 ..... Ep 5,163,4 sq
11 ..... DN 132,14 sqq; 148,13 sq
12 .... DN 134,7; 182,17 sqq; 226,2 sqq
13 ..... DN 136,10 sqq; 148,19 sqq; 150,9 sq; 171,14 sqq; 176,9 sqq; 191,16; CH 7,4–7; EH 91,6 sqq
15 ..... DN 161,1 sqq
17 ..... DN 148,19 sqq; CH 7,4–7
18 ..... DN 184,8 sqq
21 ..... DN 155,9 sqq; 161,1 sqq; 166,1; 182,4 sqq; CH 18,13; Ep 8,180,12–16
23 ..... DN 129,1 sqq; Ep 9,200,7–9
24 ..... DN 134,10 sq
25 ..... DN 148,12 sqq; 182,17 sqq
26 ..... DN 113,3
26 sq ..... DN 135,16; 204,2 sqq; CH 8,5 sqq
27 ..... CH 47,8/9
27 sq ..... DN 148,12 sqq
28 ..... DN 132,14 sqq
29 ..... EH 106,24 sqq; Ep 8,182,3–5
31 ..... DN 160,10 sq; CH 18,13; 47,9; Ep 9,194,1–4
31 sq ..... DN 211,18 sq
32 ..... DN 211,15 sqq; CH 17,10; EH 91,6 sqq
33 ..... DN 160,10 sq; 198,15 sqq; Ep 9,194,1–4
34 ..... DN 216,2 sqq; CH 18,13
35 ..... DN 211,18 sq
36 .... DN 182,4 sqq; Ep 8,180,12–16; 182,3–5
38 ..... DN 182,4 sqq; CH 30,18; 34,14 sqq; Ep 8,180,12–16
39 ..... DN 117,15 sqq; 152,17; 182,17 sqq; 192,15 sqq; 201,17 sqq; CH 20,16 sq
47 ..... Ep 9,194,1–4
50 sq ..... DN 216,2 sqq
55 ..... DN 216,2 sqq; Ep 8,182,3–5
57 ..... DN 166,6; CH 25,9 sqq
57–65 ..... Ep 5,163,4 sq
62 ..... MTh 147,11 sq
63 ..... CH 21,6
65 ..... DN 133,3 sq; Ep 9,200,7–9
69 ..... DN 134,7 sqq
75–86 ..... Ep 5,163,4 sq
86 ..... DN 226,13 sq
87 ..... DN 134,15 sq
89 sqq ..... DN 109,10 sq; 189,7 sqq
93 ..... DN 110,9; 199,2
97 .... DN 152,17; 155,9 sqq; 161,1 sqq; CH 25,9 sqq
98 ..... DN 132,15 sqq; 136,6; Ep 9,202,10–203,5
101 ..... DN 129,1 sqq; CH 20,16 sqq
101 sq ..... DN 182,1 sqq
103 ..... DN 120,2; 129,1 sqq; 152,19 sq; CH 41,1 sq
107 ..... DN 134,11 sqq
108 ..... Ep 8,188,4 sq
110 ..... DN 155,9 sqq; 159,1 sqq; 219,16 sqq; CH 27,11; Ep 8,182,3–5
112 ..... DN 184,8 sqq; 198,15 sqq; 226,2 sqq
114 ..... CH 32,8/9
115 ..... DN 134,17 sq
116 ..... DN 160,10 sq; Ep 9,194,1–4
117 ..... DN 134,15
119 ..... DN 191,16
120 ..... CH 20,9 sqq
121 ... DN 131,7 sqq; 148,19 sqq; 191,16; CH 7,4–7
122 ... DN 134,11 sqq; 144,1; 213,21 sqq; CH 18,5; Ep 2,158,5; 8,180,12–16; 182,3–5; 188,4 sq
123 ..... DN 115,19 sqq; 131,5 sq; CH 8,10–13; MTh 148,1–8
124 ... DN 136,16; 151,18 sqq; 195,3 sqq; 196,12 sqq; 197,3 sqq; Ep 1,156,4 sq; 9,203,13–15
125 ..... DN 182,4 sqq; CH 8,7 sq; MTh 147,11 sq; Ep 9,201,12 sq
125 sq ..... Ep 8,180,12–16
126 ..... DN 191,16
128 .... DN 182,4 sqq; CH 21,13; 26,14; EH 106,24 sqq; Ep 8,180,12–16
129 ... DN 115,19 sqq; 116,15 sq; 147,12
131 ..... DN 134,16 sq; 191,16; 208,8 sq

132 ..... DN 182,4 sqq; CH 34,14 sqq; EH 106,24 sqq
133 ..... DN 148,12 sqq
134 ..... DN 213,7; CH 43,12 sqq
135 ..... DN 115,19 sqq; 116,15 sq
136 ..... Ep 8,182,3–5; 188,4 sq
140 .... DN 144,1; 165,16 sqq; CH 17,5; 34,14 sqq; 38,6 sqq; EH 91,12 sq; Ep 2,158,5
142 ..... DN 138,6 sq; 213,7; CH 17,5; 43,2 sqq; MTh 147,11 sq; Ep 2,158,5; 8,180,12–16
142 sq ..... DN 209,9 sqq; CH 38,6 sqq; Ep 8,174,2 sq
143 ... DN 210,3 sq; 213,21 sqq; CH 17,5
144 ..... EH 91,8
145 ..... DN 148,15 sqq; 192,15 sqq; 201,17 sqq; Ep 9,199,2–6; 201,1–6
146 ..... DN 148,19 sqq; 160,10 sq; 162,1 sqq; CH 7,4–7; Ep 9,194,1–4
146 sq ..... DN 226,2 sqq
147 ..... DN 198,15 sqq
148 ..... DN 148,10; 219,16 sqq; CH 40,17 sq
150 ..... DN 110,9; 182,4 sqq 14 sqq; CH 25,9 sqq; Ep 8,180,12–16
151 sq ..... CH 27,11
152 ..... DN 147,7; 213,7; 226,13 sq; MTh 147,11 sq
153 ..... CH 41,6; Ep 9,201,1–6
154 ..... DN 120,2; CH 51,17
156 ..... DN 120,2; CH 17,2; 30,20
160 ..... DN 115,19 sqq; 116,15 sq
162 sqq ..... DN 202,11
164 ..... DN 226,2 sqq
169 ..... CH 21,6; 42,1 sqq
175 ..... CH 21,6
185 ..... EH 86,10
189 ..... DN 144,1
204 ..... DN 226,2 sqq
208–210 ..... Ep 9,198,8 sq
209 ..... CH 19,10; EH 76,12

De malorum subsistentia

passim ..... DN 162,14 sqq
2,22 sq ..... DN 163,18 sq
3,7 sqq ..... DN 164,1 sqq
4,13 sqq ..... DN 164,11 sq
5,1 sqq ..... DN 164,22 sqq
5,8 sqq ..... DN 164,17 sqq
7,3 sqq ..... DN 165,16 sqq
7,25 sqq ..... DN 166,6
7,31 ..... DN 166,6
7,48 ..... DN 167,13 sq
8,16 ..... DN 167,21
9,1 sqq ..... DN 168,1 sqq
9,13 sq ..... DN 168,9 sq
11,23 sq ... DN 132,2 sq; MTh 146,4–7
12 sqq ..... DN 169,11 sqq
12,15 sq ..... DN 169,11 sq
13,26 sq ..... DN 169,19
14 ..... DN 186,3 sqq
14,8–10 ..... CH 21,13
14,17 sq ..... DN 186,4 sq; CH 28,21
14 sq ..... DN 169,20 sq
16 sq ..... DN 170,12 sqq
17,12 sqq ..... DN 170,6 sqq
18,4 sqq ..... DN 171,8 sqq
18,13 sqq ..... DN 171,14 sqq
19,1 sqq ..... DN 171,17 sqq
21,15 sqq ..... DN 172,12 sqq
26,8 sq ..... DN 173,7 sqq
27 ..... DN 173,10 sqq
28,9 sqq ..... DN 173,17 sqq
29,9 sq ..... DN 175,1 sq
30,3 ..... DN 174,4 sqq
32,1 sqq ..... DN 174,14 sqq
32,3 sq ..... DN 174,15
32,18 sq ..... DN 174,16 sq
33,16 sqq ..... DN 174,20 sqq
36,20 sqq ..... DN 175,2 sqq
38,14 sq ..... DN 175,8 sq
40,2 sqq ..... DN 175,10 sqq
41,12 sq ..... DN 175,10 sqq
42,19 sq ..... DN 175,11 sq
43,4 sqq ..... DN 175,13 sqq
44,11 ..... DN 175,16
44,11 sqq ..... DN 175,16 sqq
45,1 sqq ..... DN 175,18 sqq
45,4 sqq ..... DN 176,1 sqq
45,19 sqq ..... DN 176,6 sqq
46,11 sqq ..... DN 176,6 sqq
47,3 sq ..... DN 176,9 sq (vide)
47,13 sqq ..... DN 176,9 sqq
49,5 sqq ..... DN 176,14 sqq
50,2 ..... DN 177,1
50,8 sq ..... DN 177,3 sq
50,13 sqq ..... DN 177,4 sqq
50,17 ..... DN 177,7
50,29 sqq ..... DN 177,7 sqq
51,6 sqq ..... DN 177,10 sqq
53,1 sqq ..... DN 177,17 sqq
53,3 ..... DN 177,16
54,9 sq ..... DN 177,16
58,1 sqq ..... DN 178,3 sqq

61,19 sq ..... DN 197,3 sq
61,21 sq ..... DN 197,4 sq (vide)
De philosophia chaldaica
1,16 ..... Ep 9,196,7–10
De providentia
42,12 sqq ..... Ep 9,193 tit
54 sq ..... Ep 8,182,3–5
60 ..... Ep 8,182,3–5
65,10 ..... DN 147,7
67,7 ..... Ep 8,186,5

1 Qumran
s III 19 sq ..... DN 190,3 sqq
s III 25 ..... DN 170,12
s IV 7 sq ..... DN 190,3 sqq

Sallustius
De diis et mundo, c VI .... DN 150,1 sqq

Strabo
Geographica 17,1,30 ..... Ep 7,169,2–10

Syrianus
In Metaphysicam
46,37 sq ..... DN 182,1 sqq
59,18 sqq; 61,31 sqq; 67,39 sqq ..... DN 166,6
110,19 sqq ..... DN 166,6
187,8 ..... DN 204,2 sqq

b) CHRISTLICHE AUTOREN

Adamantius
Dialogus 116,23 sqq ..... DN 162,14 sqq

Alexander Alexandrinus
Epistula ad Alexandrum
28 sq (p 24,5–12 Opitz) ..... DN 132,10 sqq

Ambrosius
De sacramentis IV 2,7 ..... EH 103,5

Amphilochius Iconiensis
Homilia in circumcisionem
p 16 D ..... DN 199,20 sq

Anastasius Sinaita
Capita adv. Monotheletas
c 4 (8), f 185 ..... DN 133,8 sq
VII 1,20 sqq 59 sqq; 2,35 sqq ..... DN 173,6 sqq
IX 3,42 sqq ..... DN 173,6 sqq
Quaestiones et responsiones
716 C ..... DN 109,14 sq
Sermo adv. Monotheletas
III 4,64 sq ..... DN 157,11
III 6,19 sqq ..... DN 158,9 sqq; 161,1 sqq
III 6,40–43 ..... DN 230,1 sqq
Viae dux
II 1,49 ..... DN 109,10 sq
II 2,3–4 ..... DN 111,12 sqq
II 2,4 ..... DN 108,7
II 2,4–6 ..... DN 109,14 sq
II 3,136 sq ..... DN 173,6 sqq
II 4,120 sqq ..... DN 145,7 sq
II 5,128 sqq ..... DN 173,6 sqq
XIII 4,8 sqq ..... DN 135,7 sqq
XIII 4,21 sq ..... DN 135,7 sqq
XIII 4,23 ..... DN 133,8 sq
XIII 4,46 sq; 9,46 sq 83 sq ..... DN 135,7 sqq
XVI 30–32 ..... DN 130,9 sqq
XVII 13 ..... DN 212,16 sqq
XXII 3,29 sqq ..... DN 209,14 sqq
XXIV 24–33 ..... DN 127,4–12
XXIV 52–55 ..... DN 127,13 sqq
XXIV 61–63 ..... DN 130,5 sq
XXIV 67–68 ..... DN 130,6 sqq
XXIV 74 sq ..... DN 130,8 sq
XXIV 84 sq ..... DN 130,9

Andreas Caesariensis
In Apocalypsim 247,14 ..... DN 152,17

Andreas Cretensis
Orationes
7,949 C ..... DN 150,6
7,952 C ..... DN 150,1 sqq
12,1052 C ..... DN 158,19

Apollinarius
De unione 6 ..... DN 135,5 sq

Arethas
In Apocalypsim 2,521 A ... DN 150,1 sqq

Aristides
Apologia 15 ..... DN 205,16

Athanasius

Contra Arianos
1,18 ..... DN 136,17
1,28 ..... DN 113,9
3,3 ..... DN 127,2 sqq
4,9 sq ..... DN 136,16
4,22 ..... DN 135,5
4,32 ..... DN 113,9
Epistula ad episcopos Aeg. et Lybiae
8 (556 b) ..... DN 145,13
Epistula ad Serapionem 1,20 ... DN 142,10
Contra gentes
4,18 sq ..... DN 188,6 sqq
41,19 sq ..... DN 168,4
De incarnatione
1,3 ..... DN 205,16
4,5 ..... DN 162,14 sqq
8,3 ..... DN 136,17
Homilia in Mt 11,27
220 A (PG 25) ..... CH 32,8 sq
De synodis
34,4 ..... DN 113,9
41,8 ..... DN 136,16
De trinitate dialogus 1,18 .. DN 204,5 sqq

Athenagoras

Legatio
18,2 ..... DN 136,16
10 passim ..... DN 127,2 sqq

Augustinus

De civitate dei XI 9.17.22; XIII 3; XIX 12 sq; XX 2 ..... DN 162,14 sqq
Confessiones VII 12,18 ... DN 162,14 sqq
Enchiridion 27; 96; 100 ... DN 162,14 sqq
Epistula 215 ..... DN 162,14 sqq
De libero arbitrio I 4; III 12 sq ..... DN 162,14 sqq
De natura boni 4; 18 ..... DN 162,14 sqq
De ordine I 1 ..... DN 162,14 sqq
De trinitate VI 10,12; IX 5 ..... DN 127,2 sqq

Basilius Caesariensis

Sermo asceticus 1,2 (31,873 B) ..... Ep 10,209,2–4
Contra Eunomium
I 10 ..... CH 12,1 sqq
I 16 ..... CH 38,12
I 23,13 ..... DN 113,9
II 16,31 ..... DN 136,16
In hexaemeron
II 1 ..... DN 145,9; EH 82,5
II 4 sq ..... DN 162,14 sqq
Homilia in Dt 15,9 ..... Ep 8,180,1–3
Homilia
9 (31,329 sqq) ..... DN 162,14 sqq
9,3 (332 C sq) ..... CH 37,20 sqq
Homiliae in Psalmos
1,1 (29,212 A sqq) ..... EH 84,7 sqq
44,4.6 ..... DN 215,3 sqq
Homilia in sanctum baptisma
13,7 (31,440 A) ..... EH 77,11
De spiritu sancto
8,19,18 ..... DN 168,4
9,23 ..... DN 226,2 sqq; CH 18,2 sqq; 45,2 sqq; EH 94,5 sqq
18,47,3 ..... DN 115,7
26,64 ..... DN 113,12
27,66 ..... EH 67,11 sq
Epistulae
8 (= Evagrius) ..... DN 224,13 sqq
38 (= Greg. Nyss.) ..... DN 127,7
In Isaiam
prooemium 3 (30,121 C) ..... CH 18,3

Callicinus

Vita Hypatii
86,28 sqq; 87,14 ..... Ep 10,209,2–4

I Clementis Epistula

3,1 ..... Ep 8,175,6
7,2 sq ..... DN 125,9
26,3 ..... DN 192,1 sqq
41,1 ..... Ep 8,178,11 sq

II Clementis Homilia

9,1 ..... DN 192,1 sqq

Clemens Alexandrinus

Eclogae
21 ..... DN 147,3 sq
23 ..... DN 142,4
Excerpta ex Theodoto
8,1; 36,2 ..... DN 136,16
61,7 ..... DN 115,9 sq
Protrepticus
I 6 ..... DN 204,5 sqq
IV 63,4 sq ..... Ep 7,166,12 sq
XI 117,2 ..... DN 215,3 sqq
XII 120,4 sq ..... EH 96,1 sq
XII 121,1 (p 85,17) ..... EH 96,3
Paedagogus ..... Ep 9,206,10–12
I 1,1 ..... DN 145,13
I 6 (p 105,23) ..... EH 80,1

I 71,1 ..... DN 136,10 sqq
III 1,5 ..... DN 112,1
Stromata
I 11,3 ..... DN 126,8
I 12,1 ..... EH 65,3
I 13,2 ..... EH 67,11 sq
I 55,1 sqq ..... CH 16,1 sq
II 111,3 ..... DN 220,23 sqq
III 69,3 sq ..... EH 116,17 sqq
IV 36,3 ..... Ep 8,180,12–16
IV 36,5 ..... Ep 8,180,12–16
IV 66,1 .... DN 226,2 sqq; CH 8,14 sqq
IV 127,3 ..... DN 113,13
IV 149,8 ..... DN 112,1
IV 151,3 sq ..... EH 116,17 sqq
IV 152,2 .. DN 139,6 sqq; CH 43,16 sqq
IV 156 ..... DN 181,5; CH 12,7
IV 156,1 ..... DN 193,5 sqq
IV 160,2 (p 319,12) ..... EH 72,12 sq
V 24,2 (p 341,2 sqq) ..... CH 13,16 sqq
V 35,6 ..... DN 210,12 sqq; CH 27,8
V 46,1 ..... DN 114,2
V 51,1 ..... DN 114,2
V 57,1 ..... CH 16,1 sq
V 60–66 ..... Ep 9,201,10–12
V 62,1 ..... DN 126,8
V 71,2 ..... CH 51,1
V 71,3 ..... DN 108,7; CH 12,14 sqq
V 81 ..... DN 138,12; 189,7 sqq
V 81,3–82,3 .. DN 108,7; CH 12,12 sqq
V 81,5 sq ..... DN 136,7 sqq
VI 61,3 ..... DN 126,8; EH 67,11 sq
VI 75,3 (p 469,17–19) ..... EH 86,9 sq
VI 79,2 ..... EH 86,9 sq
VI 100,1 ..... EH 86,9 sq
VI 102,1 ..... DN 199,8 sq
VI 131,3 sqq ..... DN 126,8
VI 152,3 ..... DN 182,17 sqq
VI 155,4 ..... DN 199,8 sq
VI 157,5 ..... CH 38,14
VII 4,2 ..... DN 126,8; EH 65,3
VII 6,4 ..... CH 38,14
VII 6,6 ..... CH 38,6 sqq
VII 9,2 sqq ..... DN 226,2 sqq
VII 9,3 ..... CH 17,3
VII 16,1 ..... EH 65,3
VII 16,5 ..... DN 207,8; CH 18,2
VII 20,4 (p 14,25) ..... EH 77,12
VII 29,6 ..... DN 207,8; EH 96,3
VII 31,7 ..... DN 138,2 sq
VII 40,3 ..... DN 199,8 sq
VII 48,2 ..... Ep 8,180,12–16
VII 56,6 ..... DN 112,1
VII 96 ..... DN 156,2
VIII 29,1 sq ..... DN 188,11 sqq
Quis dives salvetur
14 passim ..... DN 164,11 sq

Concilia

C Laod can 19 (II 567 Mansi) ..... EH 80,13 sq
Chalc can 4 (VII 374 Mansi) ... EH 117,19

Constitutiones apostolorum

II 26,4 ..... EH 64,23 sqq; 65,10 sqq; 100,9 sq; 107,13 sqq
II 26,7 ..... EH 108,8 sqq
II 27 ..... EH 69,14 sqq
III 16,3 sq ..... EH 72,9 sqq
III 17,1 ..... EH 78,5 sq
VII 22,2 ..... EH 72,9 sqq; 73,5 sq
VII 39–45 ..... EH 70,11 sqq
VIII 4,6 ..... EH 110,11 sq
VIII 5,10 ..... EH 110,21 sq
VIII 6,4–15,11 ..... EH 80,13 sqq
VIII 12,7–37 ..... EH 81,6 sqq
VIII 16 ..... EH 110,12–14
VIII 17.18 ..... EH 110,16
VIII 41 ..... EH 122,23 sqq
VIII 47,1 ..... EH 110,13 sq
Epitome 4,4 ..... EH 112,2 sq

Cyrillus Alexandrinus

De adoratione 9 ..... CH 27,6 sq; EH 100,23 sqq; 103,5
Explanatio in Psalmos 68,28 ... DN 141,7
Contra Nestorianum 1,3 ..... DN 135,5
De trinitate 14,1152 A ..... DN 133,8 sq

Cyrillus Hierosolymitanus

Catecheses
procatech 12 ..... EH 69,14 sqq
catech 6,2 ..... CH 12,12 sqq
6,6 ..... DN 186,3 sqq; CH 17,5
6,7 ..... DN 122,7
6,9 ..... DN 147,3 sq
6,29 ..... EH 69,14 sqq
7,11 ..... CH 17,5
18,2.12 ..... EH 121,10
18,19 ..... EH 121,1 sqq
19 myst 1,2 ..... EH 72,1 sqq
20 myst 2,2 ..... EH 72,9 sqq
20 myst 2,6 ..... EH 77,22 sq
21 myst 3,1 sqq ..... EH 78,14 sq
21 myst 3,2 ..... EH 102,18 sq
21 myst 3,4 ..... EH 77,11
23 myst 5,2 ..... EH 89,19 sqq

23 myst 5,2 sqq ....EH 80,21 sqq
23 myst 5,6 .....CH 26,11 sq

Didache

15,1 sq ..... DN 142,4

Didymus

De trinitate
2,4,8 .....DN 136,17
2,6,8 .....DN 152,17
2,20 .....CH 26,11 sq
3,23 ..... DN 124,16 sq

Doctrina Patrum

p 69, s XI ..... DN 122,6
p 69, s XII ..... DN 137,8
p 69, s XIII .....DN 112,10
p 91, s XII ..... DN 213,7
p 138, s I ..... DN 156,2

Dorotheus

Doctrinae 1,4 ..... DN 164,11 sq

Epiphanius

Panarion
59,2,4 sq .....DN 137,11
72,3,1 .....DN 192,1 sqq; 214,9
76,35,6 sqq ..... DN 122,1

Eusebius Caesariensis

Demonstratio evangelica 4,1,6; 4,5,3 .. DN 129,1
De ecclesiastica theologia
1,8 ..... DN 115,9 sq
2,7 ..... DN 132,1
Historia ecclesiastica
I 2,4 ..... DN 129,1
II 17 .....EH 116,16; Ep 1,156,2
III 23,3 sq .....Ep 10,210,1–4
V 20,6 .....Ep 10,210,1–4
X 4,68 .....EH 103,5
Praeparatio evangelica
V 3,2 .....DN 224,13 sqq
VII 5,2; 8,19; 16,7 ..... DN 108,7 sq
VIII 12,22 ..... DN 108,7 sq

Eutyches

Confessio (ACO II 1,1 p 143,10 sq) .. DN 133,5 sq

Gelasius

Historia ecclesiastica II 21,22 ..... DN 142,15 sq

Gregorius Nazianzenus

Carmina
I, sectio 1,6,3 sq ..... DN 111,12 sqq
II, sectio 2,1505 .....DN 127,4–12
Epistula 101,6 ..... DN 127,2 sqq
Orationes
1,5 ..... DN 112,1
2,7 ..... DN 215,3 sqq
4,71 .....DN 215,3 sqq; 228,17 sqq
4,124 ..... DN 112,1
6,12 ..... DN 169,22 sqq
6,13 ..... DN 153,4 sqq; 169,8 sq; 226,2 sqq; EH 88,13 sqq
20,7 ..... DN 124,16 sq
21,1 .....DN 144,1; 226,2 sqq
28,1 ..... DN 127,7
28,1 sqq ..... DN 226,2 sqq
28,4 ..... DN 181,8 sqq; 186,3 sqq; CH 12,12 sqq; 17,5
28,6 ..... DN 111,12 sqq
28,7 ..... DN 108,7
28,9 .....DN 108,7; 150,1 sqq
28,12 .....DN 108,7; 181,8 sqq
28,16 ..... DN 113,3
28,17 ..... DN 108,7
28,20 .....CH 59,13
28,30 ..... DN 144,1
28,31 ..... DN 153,4 sqq; 182,4 sqq; 186,3 sqq; 226,2 sqq; CH 10,9–12; 17,5; 21,6; 26,11 sq; 27,18; 31,13; 39,2 sq
30,1 ..... DN 156,2
30,6 ..... DN 228,20 sqq
30,18 ..... DN 224,13 sqq
30,20 ..... DN 129,1
31,3 ..... DN 156,2
31,14 .. DN 127,8 sqq; 136,16; 226,2 sqq
31,22 ..... DN 108,7
31,28 ..... DN 139,1 sqq
31,29 ..... DN 186,3 sqq
32,8 .....CH 17,3
33,16 ..... DN 124,16 sq
38,7 .....DN 183,22 sq; 225,12 sq
38,7 sq ..... DN 189,7 sqq
38,9 ..... DN 153,4 sqq; 226,2 sqq; CH 20,9 sqq; 28,25
38,9 sq ..... DN 186,3 sqq
39,8 ..... DN 225,12 sq; CH 19,9 sqq
39,11 ..... DN 127,7
40,5 ....DN 108,7; 150,1 sqq; 186,3 sqq; CH 17,5; 21,13
41,11 .....DN 153,4 sqq; 226,2 sqq
42,16 ..... DN 127,7

44,3 ..... DN 147,2 sq 3 sq
44,8 ..... DN 228,17 sqq
45,3 ..... DN 138,12; 189,7 sqq

Gregorius Nyssenus

De anima et resurrectione
61 A ..... DN 164,11 sq
89 A ..... DN 139,1 sqq 6 sqq
93 B ..... DN 112,13 sq
93 B sq ..... DN 112,2
133 B ..... DN 186,3 sqq
In ascensionem Christi
p 326,19–327,4 ..... CH 30,7
De beatitudinibus
1,1 .. DN 182,17 sqq; 191,16; 211,15 sqq
3 (1225 C) ... MTh 144,13–15; 145,2 sq
6 passim ..... DN 108,7; 224,8 sqq
6,1 ..... DN 207,8
6,4 (1272 AB) ..... CH 18,2 sqq; EH 75,11 sq
7,1 ..... DN 112,1; 211,15 sqq
7,5 (1289 B sqq) ..... EH 88,13 sqq
Epistulae
1,12 ..... Ep 8,175,10 sq
3,9 sqq ..... DN 136,16
19,7 ..... Ep 10,209,2–4
Contra Eunomium
I 275 ..... DN 153,4 sqq
I 311 ..... DN 226,2 sqq
I 368 sq ..... DN 108,7
I 372 ..... DN 108,7
I 531 ..... DN 153,4 sqq; CH 38,13
I 586 ..... DN 108,7
I 620–623 ..... CH 15,5
II 67–69 ..... CH 30,7
II 69 ..... DN 226,2 sqq; CH 21,1 sqq
II 93 ..... DN 199,8 sq
II 105 ..... DN 109,16; CH 12,17 sqq; 59,13
II 130 sqq ..... CH 12,1 sqq
II 149 ..... DN 224,13 sqq; CH 10,9–12
II 233 sq ..... DN 210,20 sqq
II 234–238 ..... CH 15,5
II 239 ..... DN 114,2
II 242–250 ..... CH 10,9–12
II 585 ..... DN 224,13 sqq
III 1 ..... DN 153,4 sqq
III 1,33 ..... DN 156,2
III 1,105 ..... DN 109,16; CH 59,13
III 2,98 ..... DN 126,8
III 6,32 ..... CH 10,9–12
Refutatio 2 (p 312,20 sqq) ... EH 84,14 sqq
In hexaemeron 1 (65 C) ..... MTh 142,2
Hom. adv. eos qui baptismum differunt
3 ..... DN 215,3 sqq
Homiliae in Canticum
Prol. (4,4) ..... CH 8,3 sq (6,10 sqq; 9,18 sqq) .. CH 13,16 sqq
1 (14,13 sqq) ..... DN 114,11
1 (17,7–25,1) ..... CH 17,3
1 (23,6 sqq) ..... CH 14,12 sqq
1 (26,9 sq) ..... MTh 142,2
1 (34,15 sqq) ..... EH 78,14 sq
1 (36,12 sqq) ..... EH 101,15
1 (40,14 sqq) ..... EH 67,16 sqq
3 (72,5 sqq) ..... EH 75,11 sq
5 (157,20 sqq) .... DN 138,12; 189,7 sqq
6 (174,5 sqq) ..... DN 113,3
8 (245,11–247,18) ..... CH 21,6
8 (246,7) ..... CH 17,5
8 (257,1 sqq) ..... CH 8,14 sqq
8 (257,3 sqq) ..... CH 18,3
9 (279,2 sqq) ..... DN 145,13
10 (294,14 sqq) ..... DN 138,2 sq
11 ..... MTh 142,2
12 (342,1 sqq) ..... DN 138,2 sq
13 (383,6 sqq) ..... DN 156,1 sq
13 (388,21 sq) ..... DN 141,6
13 (390,17) ..... DN 145,7 sq
13 (390,22 sqq) ..... DN 141,6
15 (439,8 sq) ..... CH 19,10
15 (439,11 sqq) ..... EH 96,2 sqq
15 (445,13–446,10) .. CH 17,3; 26,11 sq
15 (445,18) ..... CH 27,14
15 (458,15–459,1) ..... CH 17,3
15 (459,4 sqq) ..... Ep 180,12–16
Homiliae in Ecclesiasten
2 (300,21 sqq) ..... DN 176,7 sq
5 ..... DN 162,14 sqq
5 (356,9 sqq) ... DN 172,8 sqq; 176,7 sq; 177,1
6 (386,18–397,5) ..... Ep 10,209,2–4
7 (411,12 sqq) ..... CH 12,12 sqq; 59,13
De infantibus (p 78,12) ..... CH 54,11
De mortuis (p 40,20 sqq) ..... EH 75,11 sq
De hominis opificio
2 ..... CH 15,2 sqq
7 ..... CH 53,8 sq
8 ..... CH 53,6–8
12 ..... CH 18,3
16 ..... CH 32,19; 37,20 sqq
20 ..... CH 37,20 sqq; EH 91,6 sqq
Oratio catechetica
22 ..... EH 91,15 sqq
32 ..... DN 141,6
33 ..... DN 138,4

35 ..... EH 77,22 sq; 78,1 sq
37 ..... DN 141,6
In Orationem Domenicam
1 (1124 B) ..... DN 138,2 sq
2 (1145 A) ..... CH 31,13
2 (1145 B) ..... CH 17,10
3 (1148 D sq) ..... DN 114,2
3 (1156 C) ..... CH 32,19; 37,20 sqq
3 (1160 B) ..... DN 124,16 sq
4 (1165 C) ..... DN 114,8; EH 97,13
4 (1165 D sq) ..... CH 37,20 sqq
4 (1169 A) ..... EH 86,9 sq
De perfectione
p 175,7 sq ..... DN 211,15 sqq
p 182,4 sqq ..... DN 193,5 sqq; 200,4
p 183,19 sqq ..... DN 217,5 sqq
p 184,21 sqq ..... DN 147,3 sq
p 185,11 sqq ..... DN 200,5
p 187,15 sqq ..... DN 153,4 sqq
p 188,6 ..... DN 217,5 sqq
p 188,7 ..... DN 117,8; 147,3 sq; 190,3 sqq; 200,4
De professione (p 139,16) ..... DN 114,8
In Psalmorum titulos
I 1 ..... Ep 2,158,3
I 5 ..... EH 66,15 sq
I 7 ..... MTh 142,2
I 8 ..... DN 176,7 sq
II 11 ..... CH 17,3; 54,18; EH 96,2 sqq
II 15 ..... EH 85,11 sqq
De spiritu sancto
p 99,23 sqq ..... CH 18,5; 20,9 sqq
De virginibus 10 ..... Ep 2,158,3
De vita Macrinac p 387,19 sqq ..... Ep 10,209,2–4
De vita Mosis
II (p 40,9) ..... CH 23,7
II (p 41,15; 49,15) ..... CH 32,19
II (p 55,2–5) ..... CH 37,20 sqq
II (p 82,4–89,14) .. MTh 143,17–144,5
II (p 85,16) ..... EH 67,16 sqq
II (p 86,11–88,12) ..... MTh 142,2
II (p 87,1 sqq) ..... CH 12,12 sqq; MTh 144,13–15; 145,2 sq
II (p 88,25 sqq) ..... EH 84,22
II (p 91,13 sqq) ..... EH 105,11

Gregorius Thaumaturgus

Oratio panegyrica II (11,6) ....DN 142,10
ad Philagrium (1108 A) ..... DN 190,6

Heracleon

Fragm. apud Or Jo 13,60 .....DN 144,18

Hieronymus

In Isaiam III 6,2.3–6.7 .....CH 27,6 sq
De viris illustribus 11 .....Ep 1,156,2

Hippolytus

In Danielem IV 31,5 .....DN 137,11
Refutatio VIII 13,3 ..... DN 115,9 sq
Fragm. 17 in Prov 11,30 ..... DN 190,6
De consummatione 39 ..... MTh 142,4

Ignatius

Ad Ephesios 21,1 .....Ep 7,165,2
Ad Magnesios
6,2 .....EH 100,9 sq
15 .....Ep 7,165,2
Ad Philadelphios 7,2–8,1 ...EH 88,13 sqq
Ad Polycarpum inscr; 7,3; 8,2 ..Ep 7,165,2
Ad Romanos 7,2 .....DN 157,11
Ad Trallianos 3,1 .....EH 100,9 sq

Joannes Chrysostomus

Catecheses ad illuminandos VII 20 ....CH 26,11 sq
Homilia 38,5 in Joh ..... Ep 10,209,2–4
Homilia 1,1 in Rm .....EH 112,18
De incomprehensibili dei natura
I 4 ..... DN 108,7
I 6 .....CH 21,1 sqq
II 4 .....CH 50,5 sq
III 1 ..... DN 108,7; CH 12,12 sqq
III 3 .....CH 30,15
III 5 .....CH 54,15
IV passim ..... DN 108,7
IV 2 .....CH 26,1 sqq
IV 2.3 .....CH 30,15
V passim ..... DN 108,7

Joannes Damascenus

Dialectica (fusior) 4,68 sq ..... DN 108,7
Expositio fidei
1,1.3 .....DN 148,10
1,4 ..... DN 117,2
1,8 ..... DN 122,1; 127,2 sqq; 136,16
2,2 ..... DN 182,17 sqq
2,30 ..... DN 188,8
4,13 ..... DN 133,8 sq
8,14.168 sq 238 sq ..... DN 108,7
Institutio elementaris 1,9 ..... DN 108,7
Contra Manichaeos
1,13 sqq ..... DN 162,14 sqq
64,4 sqq ..... DN 176,13 sqq
Sermo de dormitione Mariae
II 8,4 sq ..... DN 186,9
II 18,49 sqq ..... DN 141,4 sqq

Sermo de transfiguratione 8,28 sqq ... DN 114,9

Joannes Euboeensis

In conceptionem Mariae 15 .... DN 141,6

Joannes Monachus

Hymnus in Nicolaum 3 ..... DN 141,6

Irenaeus

Adv. haereses
I 10,1 .....DN 205,16
I 12,2 ..... DN 122,7
III 6,2 ..... DN 127,2 sqq
IV 37,1 sqq ..... DN 162,14 sqq
IV 38,3 ..... DN 224,13 sqq
IV 38,4 ..... DN 112,1

Isaac Sebastocrator

De malorum subsistentia
I 2,1 sqq ..... DN 162,6 sqq
I 3,1 sq 10 sq ..... DN 163,7 sqq
II 1,3 sq ..... DN 163,10 sq
II 1,5 ..... DN 163,9
II 2,7 sqq ..... DN 163,11 sqq
III 1,4 sq ..... DN 164,5 sq
III 2,6 sq ..... DN 164,13 sq
III 2,9 sqq ..... DN 164,15 sq
III 2,15 sq ..... DN 164,16 sq
III 3,12 sqq ..... DN 164,17 sqq
IV 1,37 sqq ..... DN 167,21 sqq
IV 2,1 sqq ..... DN 168,1 sqq
IV 2,19 sq ..... DN 168,4
IV 2,27 sqq ..... DN 166,6 sqq
IV 3,1 sq ..... DN 167,11 sq
IV 3,2 sqq ..... DN 167,16 sqq
IV 3,7 sqq ..... DN 165,12 sqq
IV 3,15 sqq ..... DN 165,18 sqq
IV 3,24 sqq ..... DN 166,1 sqq
IV 4,4 sqq ..... DN 168,5 sqq
IV 4,12 sqq ..... DN 166,9 sqq
IV 5,4 sqq ..... DN 167,4 sqq
IV 5,15 sqq ..... DN 165,2 sqq
IV 5,21 sqq ..... DN 167,12 sqq
IV 5,25 sqq ..... DN 167,14 sqq
IV 5,27 sqq ..... DN 165,5 sqq
IV 6,8 sqq ..... DN 188,6 sqq
IV 6,12 sqq ..... DN 188,8 sqq
V 1,1 sqq ..... DN 169,13 sqq
V 1,11 sqq ..... DN 168,14 sqq
V 1,13 sq ..... DN 169,11 sq
VI 1,1 sqq ..... DN 168,12 sqq
VI 1,9 sqq ..... DN 169,1 sqq
VII 1,1 sqq ..... DN 169,20 sq
VIII 1,1 sqq 5 sqq ..... DN 170,12 sqq
VIII 3,1 sqq ..... DN 172,1 sqq
IX 1,1 sqq ..... DN 172,12 sqq
IX 1,7 sqq ..... DN 171,17 sqq
IX 1,14 sqq ..... DN 172,18 sqq
X 1,1 sqq ..... DN 173,1 sqq
XI 1,1 sqq ..... DN 173,10 sqq
XII 1,1 sqq ..... DN 173,17 sqq
XVI 1,3 sqq ..... DN 174,4 sqq
XVI 2,19 sq ..... DN 174,16 sq
XVI 2,23 sq ..... DN 174,18 sq
XVI 3,1 sqq ..... DN 174,20 sqq
XVI 6,3 sqq ..... DN 175,2 sqq
XVII 1,1 sqq ..... DN 175,5 sqq
XVII 1,4 sqq ..... DN 175,8 sq
XXI 2,13 sqq ..... DN 175,16 sqq
XXII 1,4 sqq ..... DN 176,1 sqq
XXII 1,16 sqq ..... DN 176,6 sqq
XXIV 1,12 sqq ..... DN 177,3 sqq
XXIV 2,1 sqq ..... DN 177,7 sqq
XXV 3,1 sqq ..... DN 177,10 sqq
XXVI 4,1 sqq ..... DN 177,16 sqq
XXVII 3,1 sqq ..... DN 177,20 sqq
XXVIII 1,17 sq .....DN 178,3.3 sqq
XXVIII 2,1 sqq ..... DN 178,8 sqq
XXVIII 6,1 sqq ..... DN 178,18 sqq
XXVIII 7,1 sqq ..... DN 179,5 sqq

Justinus

Apologia I 63,16 .....DN 205,16
Dialogus cum Trypho 36,6 .....CH 30,7
Quaestiones ad Graecos 4 .. DN 188,6 sqq
Quaestiones et responsiones 44 (1288 C) MTh 142,4

Lactantius

De ira 13,9 sqq ..... DN 162,14 sqq

Leontius Byzantinus

Contra Nestorianos
1304 D sq .....DN 127,4–12
1344 C .....DN 141,10
1368 D ..... DN 125,2

Leontius Hierosolymitanus

Contra Monophysitas
1800 A .....DN 137,13
1812 B ..... DN 116,8 sq

Liturgiae

Liturgia Basilii p 329,1 sqq ..... DN 212,16 sqq

Liturgia Chrysostomi
p 322 ..... MTh 142,4
p 329,1 sqq ..... DN 212,16 sqq

Macarius (Symeon)
Homiliae 2,1; 4,8 ..... DN 164,11 sq

Martyria
Martyrium Polycarpi .....Ep 7,165,2

Maximus Confessor
Ambiguorum liber
1052 B ..... DN 133,11 sq
1053 B ..... DN 127,2 sqq
1053 D ..... DN 143,8
1180 D ..... DN 186,15 sqq
1085 A .....DN 188,8.8 sqq
1188 A .....DN 189,7 sqq; 229,6 sqq
1188 C ..... DN 148,13 sq
1249 B .....DN 158,19
1260 B sq ..... DN 160,1
1281 C ..... DN 143,8
1289 A ..... DN 135,10 sqq
1313 A ..... DN 227,13 sqq
1332 A ..... DN 162,14 sqq
1397 C ..... DN 116,8 sq
1413 A ..... DN 159,9 sqq
Capita XV (1385 B sq) ..... DN 160,9
Capita de caritate
3,99 ..... MTh 141,3
4,45 ..... DN 164,11 sq
Epistula 13 (532 A) .....DN 136,17
Mystagogia (701 A) ..... DN 124,16 sq
Opuscula theologica
33 A ..... DN 131,9 sq
57 C ..... DN 133,5 sq
169 A ..... DN 199,20 sq
232 D; 249 B ..... DN 108,7

Minucius Felix
Octavius 18,8 .....DN 138,12; 189,7 sqq

Modestus
In dormitionem Mariae
3284 B ..... DN 141,6
3309 A ..... DN 113,9

Nilus
Epistulae
II 77 (233 D) .....Ep 8,171,2
II 190 (297 D–300 C) ..... Ep 8,188,9–192,1

Nonnus Panopolitanus
Paraphrasis 10,38; 14,11 .....DN 136,16

Oecumenius
In Apocalypsim 4,3 .....DN 144,18

Origenes
Contra Celsum
III 80 ..... DN 115,7
V 4 ..... DN 145,7 sq
VI 6 .....EH 67,11 sq
VI 66 ..... DN 147,3 sq
VII 36.42–45 .....Ep 9,198,15 sq
Exhortatio ad martyrium 13 ... DN 115,7
In Canticum commentarius
p 63,31 sqq ..... DN 210,14 sqq
p 68,12 sqq ..... DN 158,8 sq
p 68,26 sq ..... DN 157,5 sqq
p 69,1 ..... DN 157,12 sq
p 70,33; 71,22 sqq ..... DN 158,3 sqq
p 71,25 sq .....DN 157,11
In Ioannem commentarii
I 25 ..... DN 115,9 sq
II 2,15–18 .....CH 43,12 sqq
VI 56,288 sq .....CH 30,7
VI 57 ..... DN 126,1 sq
XX 29 ..... DN 112,1
Homiliae in Genesim
2,6 ..... MTh 141,2–142,4
3,2 ..... DN 214,9 sqq
3,7 ..... MTh 141,2–142,4
13,4 .....CH 18,2
15,7 ..... MTh 141,2–142,4
Homiliae in Exodum
1,4 ..... MTh 141,2–142,4
6,5 ..... DN 112,1
8,2 ..... DN 112,1
13,2 ..... DN 156,2
Homiliae in Leviticum
1,1.4 ..... MTh 141,2–142,4
2,3 ..... DN 135,5 sq
5,5 ..... MTh 141,2–142,4
6,6 ..... MTh 141,2–142,4
Homiliae in Numeros
5,3 ..... DN 210,12 sqq; CH 27,8
10,3 ..... DN 210,12 sqq; CH 27,8
22,4 ..... MTh 141,2–142,4
Homiliae in Josue 24,3 .... MTh 141,2 sqq
Homilia in I Regum 1,4 ..... CH 17,10; 116,17 sqq
Homilia in Isaiam 1,2 ..... DN 210,12 sqq
Homilia in Jeremiam 8,9 .....DN 141,10
Homiliae in Ezechielem 10,5 ..... MTh 141,2 sqq
Exposita in Proverbia 2,17 .... DN 190,6

Scholium in Apocalypsim 26 ... DN 168,4
De oratione ..... MTh 141,2
25,3 ..... EH 76,8
De principiis
I praef. 5 ..... CH 37,20 sqq
I 1,6 ..... CH 7,7; 32,8 sq
I 2,7 .... DN 149,9 sqq; CH 7,9; 19,10 sq
I 3,6 ..... CH 20,16 sqq
I 6,2 ..... DN 144,18; 182,4 sqq
II 8,3 ..... DN 153,4 sqq
II 9,1 sqq ..... DN 162,14 sqq
II 9,7 ..... DN 204,5 sqq
II 11,2 ..... EH 121,17 sqq
III 1 ..... CH 37,20 sqq
III 1,16 ..... DN 113,13
III 3,3 ..... CH 39,22 sq
IV 2,2 ..... DN 113,13
IV 2,4 ..... DN 108,7 sq; EH 67,11 sq
IV 2,9 ..... DN 113,13; 210,20 sqq; CH 13,16 sqq
IV 4,1 ..... DN 136,16

Pachymeres

Paraphrasis (PG 3)
225 A ..... CH 51,1
497 D sq ..... EH 103,5 sq
673 B ..... DN 134,7
760 A ..... DN 150,1 sqq
777 D ..... DN 161,6 sqq
780 A ..... DN 161,14
801 C sq ..... DN 173,10
848 D ..... DN 188,11 sqq
925 A sq ..... DN 209,1
964 C sq ..... DN 220,18 sqq
973 A ..... DN 224,8 sqq
992 D ..... DN 229,6 sq
1016 A; 1017 A ..... DN 138,2 sq

Physiologicus Graecus

1 ..... CH 57,8

Polycarpus

Epistula inscr ..... Ep 7,165,2

Proclus

In Deiparae annuntiationem 2 (429 A)
..... MTh 142,4

Severianus

Fragm. in Tim 6,13 ..... DN 129,1

Severus Antiochenus

Adv. Apologiam Juliani 25 .. DN 133,8 sq
C. additiones Juliani 41 ..... DN 133,8 sq

Sophronius Hierosymilitanus

Epistula synodica (3161 D) .. DN 133,8 sq
Oratio 2 ..... DN 136,17; 141,6
Triodium (3972 C) ..... DN 150,6

Symbola

Epiphanius (D–S 44) ..... DN 123,9 sq; 128,12 sq
Fides Damasi
D–S 72 ..... DN 192,1 sqq
D–S 73 ..... DN 122,14; 124,16 sq; 125,5 sqq; 126,3 sq; 127,7
Symbolum Dionysii Romani
D–S 112.115 ..DN 126,3 sqq; 127,2 sqq 7; 128,12 sq
Symbolum Nicaenum
D–S 125 ..... DN 123,9 sq 10; 205,16; 214,9
Symbolum NC (D–S 150) ..... DN 123,11 sq; 126,3 sq; 130,5 sq; 132,1 sqq; 192,1 sqq; 205,16; MTh 146,2–7
Tomus Damasi (D–S 159–176) ..... DN 122,13.14; 123,9 sq; 126,3 sq; 127,7; 130,7 sq 11; 137,5 sqq
Symbolum Toletanum I (D–S 188) .. DN 122,13; 123,6.9 sq; 124,6 sqq 16 sq; 125,5 sqq; 126,3 sq; 127,7; 128,11 sq 12 sq; 132,1 sqq; 137,5 sqq
Anathematismi Cyrilli D–S 253.257 .. DN 130,5 sq 7 sq
Tomus I Leonis (D–S 290 sqq) ..... DN 126,1 sq; 133,5 sq 7 sq
Ep. Leonis c. Eut. (D–S 298) ..... DN 133,5 sq
Symb Chald (D–S 301 sq) ..DN 126,1 sq; 130,7 sq 11; 133,5 sq 7 sq 8 sq; 135,2 sq 5.7 sqq
Conc Const (553) D–S 426 . DN 126,1 sq
Quicumque D–S 75 sq ..... DN 122,13; 123,9 sq 10.11 sq; 124,16 sq; 125,5 sqq; 126,3 sq; 127,7; 128,11 sq; 132,1 sqq; 138,9 sq; 192,1 sqq; MTh 146,2–7
Conc Lat (649) D–S 501 .... DN 122,13; 124,6 sqq; 125,5 sqq
Symb Tolet (675) D–S 525–532 .... DN 122,13; 123,6.9 sq; 125,5 sqq; 127,2 sqq

Synesius

Dion (48 a) ..... DN 134,1 sqq

Tertullianus

Adv. Marcionem II 6 sq ... DN 162,14 sqq

Testamentum Domini

I 21 ..... EH 110,11 sq 21 sq
I 22 ..... EH 80,13 sq
I 23 (p 36) ..... EH 80,18.21 sqq; 81,6 sqq
I 30 ..... EH 110,15
I 31 ..... EH 108,8 sqq
I 35 ..... EH 80,13 sq
I 36 ..... EH 80,16
I 38 ..... EH 110,18
II 1 ..... EH 70,12 sq
II 8 ..... EH 72,1 sqq

Theodoretus

HE V 18,21 ..... Ep 8,175,9 sq
In Exodum quaestio 39 .... DN 159,14 sq
In Psalmum 102,21 .... CH 21,14; 26,1 sqq 11 sq
Pentalogus de incarnatione S 5,122; 73 A 11 ..... Ep 4,161,9 sq
De trinitate 28 (75,1189 A) .... DN 217,4

Theodorus Mopsuestenus

Catecheses
5,18 ..... CH 32,19
12 init ..... EH 70,12 sq
12,2.11 ..... EH 65,10 sqq
12,15 (p 345) ..... EH 70,12 sq
12,26 (p 363) ..... EH 70,19
13 init ..... EH 71,16 sq; 72,1 sqq
13,5 sqq ..... EH 72,1 sqq
13,18 ..... EH 71,16 sq
13,20 ..... EH 77,11
14 init ..... EH 72,9.12.20 sqq; 73,4.5 sq
14,1 ..... EH 77,11
14,5 ..... EH 77,22 sq
14,6 ..... EH 78,5 sq
14,8 ..... EH 72,9; 76,12
14,9 ..... EH 72,12 sq
14,12 ..... EH 74,7
14,15 ..... EH 72,9
14,18 ..... EH 72,20 sqq
14,26 ..... EH 73,4; 74,7
14,27 ..... EH 73,5 sq
15 init ..... EH 81,3 sqq
15,24 ..... EH 100,9 sq
15,32 ..... EH 92,11
15,39 sqq ..... EH 88,13 sqq
15,42 ..... EH 89,20 sqq
15,43 ..... EH 88,22
16 init ..... EH 81,6 sqq
16,10 sqq ..... EH 90,11 sqq

Theodotus Ancyranus

Expositio symboli 23 ..... DN 125,2

4. MODERNE AUTOREN

Vgl. Band I S. XIX – XXIV

Aubin DN 152,17

Baur DN 117,12 sq
Becca DN 162,14 sqq
Beierwaltes DN 108,7; 149,9 sqq; 153,4 sqq; 158,19; 186,1 sqq; 210,7 sqq; CH 14,1; 31,7; 40,1 sq; 59,13
Bellini DN 108,2; 124,7
Bonaccorsi DN 141,6 sq
Braun DN 224,13 sqq
Brons DN 117,12; 184,7; 188,11 sqq; 227,6 sqq
Buckel DN 212,16 sqq

Carroll DN 128,6; 184,8 sqq
Coomaraswamy DN 111,7 sqq; 149,9 sqq
Corsini DN 108,7; 162,14 sqq; 183,7 sq; 215,14 sq

Deneffe DN 127,2 sqq
Dodds DN 182,1 sqq; 189,7 sqq; 199,2
Dörrie DN 177,1

Elorduy DN 162,14 sqq
Engelhardt DN 162,14 sqq
Erler DN 162,14 sqq

Fritz DN 149,9 sqq

Gelzer DN 141,6 sq
Gersh DN 213,7
Gonzalez DN 141,6 sq
Grassi DN 150,15 sqq
Greshake-Kremer DN 192,1 sqq
Grillmeier DN 130,7 sq
Grumel DN 141,6 sq

Haibach-Reinisch DN 141,6 sq
Halkin DN 141,6 sq
Horn DN 112,11 sq; 158,19
Hornus DN 160,9

Ivánka DN 207,6 sqq; 222,6 sqq

Jäger DN 149,9 sqq
Jeauneau DN 213,7
Jones DN 108,9
Jugie DN 141,6 sq

Kattenbusch DN 108,2
Kaulbach DN 213,7
Koch DN 107,4; 107,5; 108,3 sq; 110,7 sqq; 111,6; 111,7 sqq; 112,10 sqq; 113,13; 114,1; 114,8; 115,1; 115,2 sq; 115,19 sqq; 116,7 sq; 116,11; 116,15 sq; 120,2; 121,10; 121,14; 121,16; 125,1 sq; 126,8; 127,5; 128,8 sqq; 128,14 sq; 129,1 sqq; 129,7 sqq; 129,12; 131,1 sqq; 132,1 sqq; 132,3; 134,1 sqq; 135,10 sqq; 135,16; 136,6; 136,18; 138,2 sq; 139,1 sqq; 139,5 sq; 139,7; 140,4; 140,6; 140,8; 141,7; 144,1; 144,8; 144,12; 145,7 sq; 145,13; 147,4 sq; 148,15 sqq; 149,5 sqq; 149,12; 150,9 sq; 150,15 sqq; 153,4 sqq; 153,10 sqq; 155,9 sqq; 156,2; 160,10 sq; 161,1 sqq; 162,14 sqq; 188,11 sqq; 190,1 sq; 193,14 sq; 194,10 sqq; 201,20; 207,8; 209,9 sqq; 211,10 sqq; 213,21 sqq; 221,13 sqq; 229,10 sqq; 230,6 sqq
Krahe DN 108,9

Langen DN 133,11 sq
Langerbeck DN 162,14 sqq
Lilla DN 189,7 sqq
Lossky DN 108,9; 114,1

Meurers DN 213,7
Mühlenberg DN 162,14 sqq; 189,7 sqq
Müller DN 162,14 sqq
Muñiz DN 107,4; 112,9
Mußner DN 190,3 sqq

Neidl DN 111,5

Opelt DN 224,13 sqq

Pera DN 119,11 sqq; 121,12; 127,1; 131,4; 134,1 sqq; 151,12 sqq; 160,15 sq; 188,11 sqq; 230,6 sqq
des Places DN 138,4

Ramis DN 162,14 sqq
Riggi DN 153,4 sqq; 213,7
Rist DN 156,1 sq
Roques DN 108,2; 108,9; 112,1; 115,1; 121,3; 145,2; 145,4; 145,17; 153,4 sqq; 179,19; 199,8 sq; 226,2 sqq
Rorem DN 113,12; 121,3; 133,11 sq

Santos Otero DN 141,6 sq
Scazzoso DN 108,7; 136,18
Schröder DN 162,14 sqq
Schulz DN 211,17
Semmelroth DN 111,7 sqq; 112,1; 112,2; 117,12 sq; 121,3; 138,2 sq; 144,1 sq; 153,4 sqq; 217,5 sqq
Sheldon DN 133,11 sq
Stählin DN 188,11 sqq
Stiglmayr DN 112,1; 112,12 sq; 145,4; 157,9 sq; 162,14 sqq

Vanneste DN 108,7; 108,9
de Vogel DN 156,1 sq
Völker DN 108,9; 112,9; 112,14; 113,3; 113,13; 114,2; 114,8; 115,1; 115,3; 121,3; 134,1 sqq; 138,4; 147,2 sq; 156,1 sq; 158,19; 164,11 sq; 170,6; 191,16 sq; 199,8 sq; 217,5 sqq; 220,23 sqq; 226,9 sqq
Volkmann-Schluck DN 162,14 sqq

Weertz DN 143,9 sqq

5. GRIECHISCHES REGISTER

a) EIGENNAMEN

Ἀαρών EH 112,5; Ep 8,171,12
Ἀβέλ Ep 8,172,12
Ἀβραάμ EH 125,13
Αἰγύπτιος CH 38,22
Αἴγυπτος CH 23,16 bis; Ep 7,168,10
Ἀπολλοφανής Ep 7,166,7.13; 167,4; 168,13; 169,14; 170,3
Ἀσιᾶτις Ep 10,210,3
Ἀχαάβ Ep 9,196,6

Βαβυλώνιος CH 38,23; Ep 7,168,8
Βαρθολομαῖος MTh 143,8

Γαβριήλ CH 22,25; 35,20
Γάϊος Ep 1,156,2
Γελγέλ CH 58,18
Γένεσις Ep 9,196,2

Δανιήλ CH 35,16; 39,4
Δαυίδ CH 23,6; Ep 8,172,8
Δημόφιλος Ep 8,171,2.3; 174,10; 180,11; 181,10; 182,2.6; 185,3; 186,1
Διονύσιος DN 107,1; CH 7,1; EH 63,1; Ep 7,170,4
Δωρόθεος Ep 5,162,2

Ἑβραῖος CH 26,16; 27,7; 37,17; 38,2; EH 64,19; 101,8.10; 103,20; 126,12; Ep 8,171,3
Ἐζεκίας Ep 7,168,8
Ἕλλην Ep 7,165,3; 166,4.8 bis. 9
Ἐλύμας DN 203,5

Ζαχαρίας CH 22,25; 34,22

Ἠλίας Ep 8,186,12
Ἡλιούπολις Ep 7,169,3

Ἰακώβ EH 125,13
Ἴακωβος DN 141,7
Ἰγνάτιος DN 157,10
Ἰεζεκιήλ CH 35,3
Ἱερόθεος DN 139,18; 143,8
Ἱεροσόλυμα EH 112,16
Ἱερουσαλήμ CH 35,2.12
Ἰησοῦς DN 113,9; 125,21; 133,5.11; 134,5; 221,8; CH 7,9; 9,5; 23,3.11.19; 24,1; 29,10; 30,7.9; EH 63,12; 64,10; 65,21; 78,8; 82,8; 83,20.23; 84,18; 92,6.22; 93,15; 98,26; 99,10.23; 101,20; 102,12; 103,5.10; 107,16; 111,23; 112,10; 123,21; MTh 146,7; Ep 3,159,8; 4,160,3.6; 161,4; 8,178,10; 186,13; 190,10; 191,11.14; 9,198,3; 206,5
Ἰησοῦς Χριστός DN 137,4; 228,9
Ἰουδαία CH 23,16
Ἰουδαῖος CH 37,14; 39,6.20
Ἰοῦστος DN 218,8
Ἰσαάκ EH 125,13
Ἰσραήλ CH 34,18; 35,5; 39,11.14
Ἰωάννης Ep 10,208,2; 209,11
Ἰώβ Ep 8,172,11
Ἰωσήφ CH 23,5.15; 39,5; Ep 8,172,12

Κάρπος Ep 8,188,9; 190,11; 191,7.14
Κλήμης DN 188,11
Κορέ EH 69,18
Κρήτη Ep 8,188,9

Μαριάμ CH 23,3; Ep 8,179,3
Ματθίας EH 112,23
Μελχισεδέκ CH 38,15.16; EH 112,11
Μίθρας Ep 7,168,15
Μιχαήλ CH 37,14; 39,19
Μωσῆς/Μωϋσῆς DN 148,7; CH 22,13; EH 105,11; 112,5; MTh 143,18; Ep 8,171,4

Ναδάβ EH 69,19

Ὀζίας EH 69,17; Ep 8,178,9; 179,3

Πάτμος Ep 10,208,3; 210,2
Παῦλος DN 140,4; 159,4; 203,7; Ep 5,162,11; 7,166,15; 9,199,1; 203,11
Πέρσης Ep 7,168,14
Πέτρος DN 141,7
Πολύκαρπος Ep 7,165,2

Σαβαώθ CH 31,21
Σαμαρείτης Ep 8,186,4
Σαμουήλ EH 126,11
Σαούλ EH 126,11; Ep 8,178,9
Σατανᾶς EH 72,3; Ep 8,180,12
Σεραφίμ CH 25,15; 26,16; 27,6; 28,2; 40,19; 41,14; 43,21; 44,7.9; 47,10; 48,19.20; 49,1.8; 52,5; EH 64,19; 99,22; 100,6; 101,9.11; 102,2
Σίμων DN 192,9
Σίναιον ὄρος EH 105,14
Σκευᾶς Ep 8,179,4
Σώπατρος Ep 6,164,2.3.5

Τιμόθεος DN 107,1; 121,14; CH 7,1; EH 63,1; MTh 141,1; 142,5; Ep 9,193,3
Τίτος Ep 9,193,2.3

Φαραώ CH 38,22
Φινεές Ep 8,186,12

Χερουβίμ CH 26,16; 27,8; 28,2; 35,4.8.17.18; 42,21; EH 64,18
Χριστιανός DN 199,21; MTh 141,2
Χριστός DN 159,6; 221,5; CH 16,17; EH 72,6; 77,12.23; 89,8; 90,5; 92,15; 102,3; 121,6.14; 123,9; 125,7; Ep 3,159,4; 7,169,11; 8,173,12; 187,5; 10,208,7

b) WÖRTER

Für den Wortschatz bleibt vorläufig A. van den Daele, Indices Pseudo-Dionysiani (Louvain 1941) maßgebend. Die Editoren haben ein knappes Drittel ausgewählt. Die Stellenangaben sind nach Möglichkeit vollständig.

ἄβατος DN 110,6; 229,14; CH 11,18; Ep 9,193,9
ἀβλεψία MTh 145,2
ἀβούλητος DN 179,8; EH 122,10
ἀγαθαρχία DN 138,5; 145,14; Ep 2,158,3.9
ἀγαθαρχικός DN 117,12; 138,2
ἀγαθοειδής DN 143,2; 144,15; 145,7.16; 162,13; 169,21; 176,7; 178,1; CH 32,3; 33,5.21; 36,21; 45,22; 54,7; 59,2; EH 70,18; 74,19; 83,5; 88,3; 89,16; 104,20; 127,25; 128,13; Ep 8,177,5
ἀγαθοεργός DN 155,17; Ep 8,173,11
ἀγαθοποιέω DN 169,13
ἀγαθοποιός DN 165,15; 175,12; 181,12; 223,7; Ep 2,158,4; 8,173,12
ἀγαθοπρεπής DN 110,5.13; 124,8; 125,18; 126,10; 128,15; 130,5.9; 135,14; 137,9; 178,9; 225,13; CH 8,7; 23,2; 37,12; EH 91,10; 102,15; Ep 8,189,3; 9,201,10
ἀγαθότης DN 109,4; 112,6; 113,4; 116,12; 117,11; 120,5.7.14; 126,16; 128,16; 129,2; 141,10; 143,11; 144,1.5.13; 145,6.8.11; 147,3.5.11; 148,8; 155,15; 159,11.12; 165,17; 169,21; 170,4; 178,17; 180,4; 181,8.10.12; 189,1; 191,13; 206,9; 215,7; 223,10; 225,1; 229,15; CH 20,9.11; 32,3; 38,7; EH 66,7.8.21; 67,18; 70,5; 71,6; 74,12; 77,21; 82,18; 90,18; 91,9; 92,23; 101,21; 113,20; 125,10.25; 127,4.20; MTh 146,5; 149,9; Ep 2,158,4.8; 8,173,4.7.14; 185,5.11; 187,10; 189,4; 9,201,13; 203,14
ἀγαθουργέω EH 88,8; Ep 9,203,2
ἀγαθουργία CH 24,1; 30,10; EH 94,22; 102,7; 104,2; Ep 8,173,13
ἀγαθουργικός DN 121,17; 137,11; EH 75,1; 103,11; 105,4
ἀγαθουργός DN 112,8; EH 87,22; 91,18; 93,1.19; 113,3
ἀγαθοφιλής Ep 8,172,6
ἀγαθωνυμία DN 138,2; 143,9
ἄγαλμα DN 207,8; CH 16,3; 18,2; EH 82,14; 96,3.23; MTh 145,5
ἀγάπη DN 150,16; 157,10.15; 158,11; 160,1.6; Ep 8,185,9
ἀγάπησις DN 158,9 bis; 159,12; EH 66,14; 68,18; 69,5 bis
ἄγγελος DN 116,13; 133,7; 145,8; 169,20.21; 170,1.5; 186,2.7; 190,5; 196,14.15; 197,14; 221,7; 230,8 bis; CH 8,2; 16,9; 21,15.16; 22,15.24; 23,5.14.17.19; 24,2; 25,12; 27,3; 29,18; 31,9; 33,23; 34,3.22.25; 35,10.15; 36,1 – 39,24 passim; 40,12; 41,10.16; 42,15; 43,9.10; 44,1.6.15; 46,6.11.24; 48,3.15.26; 49,18; 50,2; 55,12; EH 64,15; 127,17; Ep 8,173,7.11; 175,2; 176,6; 181,13; 182,3; 187,11; 190,10; 191,13; 192,1; 9,198,2; 200,3.7
ἀγένητος DN 209,14; 210,1 bis; 216,3
ἁγιότης DN 224,8; 225,5
ἁγιστεία EH 130,5

ἀγνοέω DN 133,8; 197,12; 199,9; 200,8; 230,18; CH 12,19; 59,10; EH 101,19; 119,24; 131,2.3; Ep 8,181,4; 187,1
ἀγνόημα Ep 8,185,6
ἄγνοια DN 149,12.15; 150,9; 199,8; CH 30,24; EH 119,26; 120,4; Ep 7,169,1
ἀγνωσία DN 108,9; 127,1; 198,4.12; 211,6; EH 71,11; 75,15; MTh 144,10; 145,2.12; Ep 1,156,4.6; 157,4
ἄγνωστος DN 108,3.4; 115,2; 116,8.12; 133,6; 156,9.18; 180,11; 197,19; 201,10; 218,14; 219,7; CH 10,14; 48,12; 52,13; 56,4; MTh 142,8; 144,14; Ep 3,159,10
ἀγών EH 77,11.17; 120,20; 121,8
ἀγωνίζομαι EH 77,16.18
ἀδελφόθεος DN 141,7
ἀδελφοκτόνος Ep 8,172,13
ἀδιάβατος DN 156,5
ἀδιαίρετος DN 202,18; 218,20; 219,13.20; EH 88,19; 89,9; 92,18; Ep 9,203,9
ἀδίδακτος DN 134,3; Ep 9,197,14
ἀδικέω DN 140,3; 205,5; 231,5; Ep 8,182,7; 183,2; 187,8; 9,209,7
ἀδικία DN 164,7; 179,21; 204,13; Ep 9,196,4
ἄδικος DN 164,8; EH 124,5; Ep 8,183,3; 10,208,7
ἀδυναμία DN 171,15; 176,11; 179,11
ἀδύναμος DN 175,6; MTh 148,6
ἀδύνατος DN 110,16; 168,11.17; CH 26,5; EH 126,15
ἄδυτος DN 145,9; 170,5; EH 82,5; Ep 8,175,11; 176,12
ἀεί DN 121,7; 122,6; 139,2; 142,14; 149,19; 151,11.16; 160,15; 162,5; 167,22; 169,7; 170,14; 171,8.9.10; 172,18; 176,12; 198,17.18; 199,9.17; 202,4.5; 210,1; 215,12; 216,12; 220,12; 221,3; 227,2; CH 21,6; 54,1; EH 64,18; 73,10; 74,12; 75,1.2; 77,4.7; 81,11; 92,3; 102,6; 104,21; 131,27; Ep 4,160,10; 8,174,2; 187,13.14; 189,13; 9,194,4; 203,2
ἀεικινησία DN 190,6; 191,12; 202,2; CH 27,15; 47,18; 48,1; 54,11
ἀεικίνητος CH 27,14; 29,1; 31,9; 52,19; 58,20; EH 100,15; 101,9
ἀείφωτος DN 147,12
ἄζωος DN 146,4.8; 148,18; 177,12; 182,7; CH 20,16; EH 85,13; MTh 148,2
ἀθανασία DN 185,20; 190,6; 191,11; 192,3; 204,14; EH 125,15
ἀθάνατος DN 114,7; 190,5.7.8 bis; 202,2.11; 216,4; EH 86,20; 121,6
ἄθεος EH 129,3; MTh 143,2; Ep 8,189,2; 190,2
ἀΐδιος DN 113,10; 149,8; 160,13; 175,13; 204,16; 209,9; 216,3; CH 19,5; Ep 9,202,11
αἴνιγμα CH 11,17; EH 73,14; 82,11; 83,6; 97,17 bis; 105,7; Ep 9,193,8; 198,2
αἴσθησις DN 116,3; 148,17; 154,19; 156,15.16; 157,1.2; 181,14; 182,9.14; 185,22; 192,12; 194,8; 195,5.16; 196,2.6; 197,15; 198,5; 201,13; CH 14,11.21.24; 53,9; 58,2; 74,10; MTh 142,6
αἰσθητός DN 109,7; 114,3; 127,5; 148,3; 149,3; 154,7; 156,16.19; 157,3; 187,17; 196,5; 197,15.18; 211,8; CH 9,1.11.13; 14,2; 15,7; 29,5; 31,18; 52,11; 53,3; 55,16; EH 65,11.14.18; 67,20; 68,3; 73,13; 74,8.9; 93,15; 96,5; 99,1.26; 100,7; 105,20; 106,26; MTh 142,7; 146,12; 148 passim; Ep 5,162,8; 9,193,11
αἰσχύνομαι Ep 8,181,3; 183,1
αἰτία DN 111,12; 112,5; 113,3; 117,12; 119,10.12; 120,4.13; 124,8; 125,18; 129,2.13; 130,15; 131,13; 134,7; 146,14; 147,10; 148,13; 151,3.5.19; 152,8; 161,15; 162,12; 163,3.4; 168,19.21; 169,16.22; 175,10.12.15.16.18; 176,4; 177,9; 181,13.14; 182,19; 183,15; 186,1; 187,16; 188,3.4.16; 190,10; 191,14; 192,13.18.20; 194,18; 195,1; 196,2.13.19.21; 197,1.5.6.11.12; 198,2.18.23; 199,9; 205,18; 210,4.6; 218,2; 222,15; 225,4.16; 229,5; CH 11,13; 12,8; 16,7; 19,8; 20,11; 23,11; 25,1.2; 32,11; 41,8; 42,14; 47,7; 48,6.21; 49,12.14; 50,11; 51,23; EH 66,7; 131,2; MTh 143,1.4.11; 148,1; 150,8; Ep 9,200,7.10; 205,1
αἰτιατικῶς DN 222,14
αἰτιατός DN 117,13; 118,13; 132,14.15.16; 133,4; 212,4.14; EH 82,7
αἴτιον DN 109,15; 117,4; 123,14; 132,14.15 bis; 133,4; 151,8; 152,3.5.13; 153,9; 154,9; 173,20; 176,9.10; 180,3; 181,17; 185,16.17; 187,8; 209,1; 211,19; 212,4.14; 222,8; 227,7.11; EH 82,7
αἴτιος DN 118,13.16; 130,3; 155,15; 159,10; 160,2; 164,13; 181,1; 187,10; 189,8; 198,11; 201,2.4; 204,8; 207,7; 212,6; 213,4; 215,13; 217,1; 222,1; 223,12; 225,14.20; 226,7; 230,13; CH 46,3.10; 49,1.4; EH 122,17; Ep 4,160,4; 5,163,5; 7,167,1.6; 9,202,8; 204,9; 10,208,10
αἰών DN 118,10.15; 134,15.16 bis; 147,9; 182,20.21; 183,2.6.10 bis. 11.12.13.14;

184,1; 187,2.3; 189,16 bis; 191,1; 202,13; 203,25; 208,5; 215,9 bis. 10.12; 216,2.6.8 bis. 11.13 bis. 15.16.19.20; 217,1.3 tris. 4; 221,9; 224,4 bis; EH 112,11; 124,1; 125,4; MTh 149,7; Ep 8,187,13; 10,208,10
αἰώνιος DN 118,15; 186,14; 189,15; 190,3.9; 193,5; 204,17; 216,4.5.14.17.18; CH 14,16; 31,8; EH 77,6; 86,20; 90,22; 100,4; 102,16; 122,3; 124,10; Ep 9,206,6
ἀκακία Ep 8,172,11
ἄκακος Ep 8,186,9
ἀκαλλής DN 177,12; 187,14
ἀκατάληπτος DN 194,3
ἀκαταστασία DN 220,23
ἀκατονόμαστος DN 121,16
ἀκινησία DN 218,9; 220,10
ἀκίνητος DN 139,11; 176,12; 199,11; 208,5; 212,17; 213,2.8.15; 215,11; 220,6.15; CH 8,8; EH 82,19; 87,17; 97,27; 98,6; 115,21; Ep 7,167,11; 9,202,3.13
ἀκλινής DN 110,18; 125,5; 213,16; CH 14,13; 18,1; 21,7; 27,15; 57,17; 58,13.14; EH 96,6; 111,23
ἀκοινώνητος DN 110,11; EH 76,18; 86,3; 87,7; 97,9; Ep 9,206,10
ἀκολουθέω EH 126,6
ἀκόλουθος DN 113,13; 140,14; EH 80,13; 90,13.18; 96,20; 105,25; 129,11
ἄκρος DN 213,19; 219,16 bis; CH 14,15; 36,15; 50,3; 57,21; EH 76,8; 86,3.8.11; 87,6; 89,14.15; 90,4.6; 93,3.13; 98,4; 105,19; 106,10; 107,14; 114,5; 124,2; MTh 141,4; 144,6
ἀκρότης DN 139,2; 141,8; 145,2; CH 9,14; 47,2; EH 75,18; MTh 143,15; 144,3.8
ἀκτίς DN 109,1; 110,12.18; 115,2.10; 139,1.6; 144,5; 147,2.15.18; 150,1; 151,9; 156,18; 198,14; CH 8,5.11; 18,4; 38,10; 45,2.18; 57,15; EH 74,14; 97,12; 107,4; 120,12; 132,2; MTh 142,10; 144,2; Ep 8,173,12; 10,209,11
ἀλήθεια DN 107,5; 109,10; 113,7; 115,4.8; 117,8 bis; 118,12; 121,18;123,5; 125,4.9; 142,10; 159,9; 163,8; 168,18; 179,20; 192,4; 194,6; 195,13; 199,4.6 bis. 7.10.13.15.18.19; 203,12 bis. 13 bis. 14; 229,18; 230,17; CH 11,7.19; 12,11; 13,20.23; 21,18; EH 66,17; 70,3; 76,5; 77,5; 79,23; 81,16; 84,19.20; 93,22; 102,4; 120,18; 125,17; MTh 146,8; 149,8; 150,5; Ep 6,164,10; 7,165,6.7.9; 166,5; 170,8; 8,177,12; 180,10; 9,193,9; 197,7.13; 10,208,13
ἀληθεύω CH 12,19; 44,17; Ep 10,208,7
ἀληθογνωσία DN 199,21
ἄληπτος DN 109,7; 116,2
ἀλλοιόω DN 162,14; 169,3; 172,2.4; 217,2
ἀλλοίωσις DN 144,10; 169,15; 178,21; 211,10; 213,9; 216,10; 220,23; EH 78,4; 86,22; 91,4; MTh 148,7
ἀλλοιωτικός CH 52,15
ἀλλοιωτός DN 199,16; 204,15; CH 14,9; EH 121,20
ἀλλοτριοεπίσκοπος Ep 8,178,11
ἀλλότριος DN 164,3; 173,5; CH 14,24; EH 73,9; 86,23; 87,10; Ep 8,184,6
ἁμαρτία DN 177,11; 179,4.17; EH 77,23; 128,20; Ep 8,184,11; 186,11; 9,196,1
ἀμέθεκτος DN 129,3; 130,3; 209,2; 222,16; 223,11; 225,20; CH 25,11; 38,7; 41,15; 42,14; EH 63,9; 85,7
ἀμεθεξία DN 129,10
ἀμείωτος DN 125,10; 136,7; 144,8; 208,13; 209,14; 227,2; CH 53,2; 56,17; EH 83,7; 97,26
ἀμέρεια DN 112,12; 195,9; 210,16; 228,10
ἀμερής DN 122,9; 136,11; 210,15; 213,22; 218,2; 219,10; MTh 146,5
ἀμέριστος DN 136,16; 197,4; 211,14; EH 116,17; Ep 9,196,9; 198,6
ἄμεσος CH 11,13; 22,1; 26,14.17.21; 29,19; 30,9.18; 31,7.10; 34,8; 40,3; EH 97,13; 98,17; 120,10
ἀμέτοχος DN 178,6; 227,8.13; EH 94,14; 119,11; Ep 8,186,14; 188,6
ἀμιγής DN 127,12.16; 128,5.9; 136,17; 165,13; 170,3; 178,5; 195,8; 204,9; 209,13; 215,4; 219,5.15; 220,7; 225,7; CH 14,18; 17,2.6; 19,4.9; 21,8; 28,17.25; 29,5; 30,21; 52,12.18; 54,16; EH 86,17; 87,8.19; 98,15; 104,8; 108,17; 109,7; 110,4; 119,21
ἀμίμητος DN 212,13; Ep 2,158,5.9
ἄμοιρος DN 148,17; 166,14; 167,16; 171,11; 177,17
ἀμορφία DN 109,10
ἄμορφος DN 187,14
ἀμόρφωτος DN 114,4; CH 11,15; 22,7; 52,9; EH 85,12; 99,9; Ep 9,196,10
ἀμύητος DN 121,15; EH 85,7; 86,3; 87,13; 124,14; MTh 142,12
ἄμυστος DN 121,10; MTh 142,16
ἀνάγνωσις EH 80,13; 81,19; 84,13; 85,1; 95,12; 97,28; 124,8

ἀνάγω DN 111,17; 123,15; 139,5; 145,14; 154,5; 188,17; 194,6; CH 8,18; 9,13.21; 13,7; 15,5; 17,5; 18,15; 19,12.22; 20,6; 21,17; 22,17; 25,17; 29,7; 33,11.21 bis; 34,12; 35,24; 37,17; 38,14; 40,11; 46,19; 47,19; 54,16; 58,4; EH 65,13.15; 75,18.21; 79,5; 81,13; 83,3; 86,9; 95,6; 97,18; 101,2; 105,1.16.21; 106,25; 109,4; 113,11; 116,14; 117,22; 118,11; 119,27; 130,11; 131,8.15.24.29; MTh 142,11; Ep 7,167,2
ἀναγωγή DN 158,4; CH 8,18; 10,11; 16,8.13; 22,8; 32,19; 37,10.21; 38,20; 40,15; 41,3; 47,13; 58,16.21; EH 67,20; 68,4; 69,2; 74,5; 77,7; 84,1; 88,4; 91,22; 95,19; 98,17; 105,10; 106,21; 114,5; 118,15; 119,6; 124,19; 130,10; 131,21.23
ἀναγωγία CH 11,15
ἀναγωγικός DN 144,20; CH 7,13; 8,6.12; 10,12.22; 25,18; 27,16; 54,4.13; 57,1; EH 100,18.23; 114,18; 116,3
ἀναγωγός DN 160,7; CH 55,11; EH 91,2
ἀναισθησία CH 14,20
ἀναίσθητος DN 196,9
ἀνακαλύπτω DN 109,4; CH 49,19; EH 68,4; 92,19; Ep 8,177,5; 9,197,4
ἀνακλίνω Ep 9,206,5
ἀνάκλισις Ep 9,206,1
ἀναλλοίωτος DN 119,3; 126,1; 130,11; 135,5; 146,15; 191,11; 202,12; 209,13; 216,4.9; CH 14,18; 47,8; 52,18; EH 77,2; 92,23; 93,18; 102,1.21
ἀναλογία DN 109,3; 145,15; 149,20; 154,13; 198,11; 206,6; CH 11,13; 18,10.15; 19,22; 20,13; 36,23; 40,9; 43,4; 48,18; 54,4; EH 65,2; 75,9; 85,6; 97,18; 98,25; 99,10; 104,10; 106,2; 114,3; 120,5
ἀναλογικός DN 188,16
ἀνάλογος DN 110,13; 114,1; 115,8; 128,6; 140,15; 144,5; 165,16; 166,1; 178,17; CH 8,9.17; 9,8; 17,5; 22,5; 30,20; 38,1; 40,7.13; 41,3; 42,12.19; 44,21; 45,14; 46,1; 56,10; EH 65,11; 68,2.8; 82,20; 94,13; 98,4; 99,3.20; 104,21; 105,8.15.24; 107,5; 108,8; 114,23; 115,18; 116,3.14; 119,5; 120,11; 125,16; MTh 147,11
ἀνάλυσις EH 97,25
ἀναλυτικός CH 29,16; 51,1; Ep 7,168,6
ἀναλύω EH 80,10
ἀνανδρία CH 33,12; EH 87,15
ἀνάνδρως EH 98,3; 115,10
ἀνάπαυλα Ep 9,206,1.6
ἀναπαύω CH 50,13
ἀνάπλασις CH 13,3; 16,10; 20,7; 59,5
ἀνάπλασμα CH 12,9
ἀναπλασμός Ep 9,198,11
ἀναπλάττω CH 10,12.18; 12,8; 14,1; 15,1; 16,7; Ep 9,198,18
ἀναπλόω DN 147,17; CH 7,6; Ep 9,202,1
ἀνάπτυξις DN 107,4; 121,6.9; 211,1.8; 230,13; CH 51,7; 57,4; MTh 147,6; Ep 9,204,8
ἀναπτύσσω DN 124,13; 131,2; 140,8; 149,15; 200,6; 230,7; CH 31,24; 54,23; Ep 9,194,6; 200,11; 206,9
ἀναρμοστία DN 225,9
ἀνάρμοστος CH 13,1; EH 93,5; 103,22; 121,12
ἀνάρρησις EH 81,2; 84,12; 88,13.22; 110,21; 111,5; 112,1; 123,8; 125,4
ἄναρχος DN 153,5.16; 160,12; Ep 9,202,2
ἀνάστασις DN 111,14; 115,5; 158,5; EH 120,18.22; 121,4; 123,5; 130,4
ἀνατείνω DN 110,14.19; 111,7; 115,8; 138,13; 145,13; 149,19; 161,15; CH 8,5.9.20; 11,14; 16,12; 21,7; 29,20; 30,18; 34,8; 39,24; 40,3; 43,11.18; 45,22; 46,25; 51,16; 55,21; EH 64,4 bis; 65,5; 66,19; 72,6; 73,8; 77,6; MTh 142,8; Ep 9,198,10
ἀναφαίνω CH 9,9; 18,17; 21,20; 22,7; 31,17; 36,9.22; 45,11.17; 52,13; 53,1; EH 104,9; MTh 145,7
ἀναφής DN 109,9; 196,11; 211,3; MTh 142,3; 144,12
ἀναχωρέω DN 205,9; EH 77,3; Ep 10,208,14
ἀνδρεία CH 33,9; 57,26
ἀνδρείως DN 203,19
ἀνδρικός DN 133,7; 205,10; CH 23,3; EH 78,12; 83,20; 111,23; Ep 9,194,10
ἀνδροπλαστία Ep 9,195,4
ἀνδρόω Ep 4,161,9
ἀνείδεος DN 134,12 bis; 146,7.9; 162,8; 174,6; EH 78,13; 91,20
ἀνένδοτος CH 14,14; 27,15; 33,3; EH 86,15; 87,16
ἀνεξερεύνητος DN 110,8; 111,5; 198,15; Ep 5,163,2
ἀνεξιχνίαστος DN 110,8; 194,3; Ep 5,163,1
ἀνεπίστροφος CH 14,17; 58,12; EH 66,16; 115,12
ἀνεπιτήδειος DN 170,11
ἀνεπιτηδειότης DN 130,2; 147,17; CH 45,6
ἀνέχω CH 52,19; EH 88,17; Ep 4,161,1; 8,174,5; 179,7; 180,12

ἀνήκοος DN 201,16; Ep 9,193,4
ἀνηλεής EH 91,7; Ep 8,186,3; 190,4
ἀνήρ DN 135,3; 140,10; 142,9; 157,17; 191,15; 193,10; 205,1; 218,16 bis; 230,22; 231,3; CH 13,11; 35,13; 39,4; 43,13; 52,1; 59,3; EH 66,4; 67,10; 71,2.6.9.18; 72,12.17; 73,6; 78,9; 83,17; 84,3; 86,7; 95,21.22; 97,12; 110,22; 117,13; 119,14; 121,21; 122,13; 123,25; 127,1; Ep 7,165,4; 170,6; 8,172,10; 173,6; 184,3; 187,3; 188,7.10; 190,2.13; 191,2.3.14; 9,196,3
ἄνθος DN 132,3; Ep 9,194,13
ἀνθρώπειος EH 90,16; 93,20; Ep 4,161,8
ἀνθρωπικός DN 120,14; 130,7; 193,3; EH 89,1; 118,10; Ep 3,159,6; 4,160,6; 9,199,3
ἀνθρώπινος DN 108,1; 113,8; 193,12; CH 37,9; 41,1; EH 67,21; 69,9; 70,17; 125,11; 127,21; Ep 9,198,6
ἀνθρωποειδῶς Ep 8,190,10
ἀνθρωπόμορφος CH 53,6
ἀνθρωποπρεπής CH 23,13; 30,7; EH 73,14; 101,22; 102,20; 103,16
ἄνθρωπος DN 121,12; 193,11; 202,6; 212,1; 221,16; CH 7,10; 19,4; 35,3; 39,12; 43,11; EH 70,3; 78,4; 96,14; 125,20; 130,3; Ep 4,160–161 passim; 6,164,8; 7,168,9; 8,178,5; 191,16.17; 10,209,3
ἀνθρωποφυϊκός MTh 146,7
ἀνίερος DN 111,15; 170,10; CH 10,1; 11,2; 15,22; 16,22; 21,18; 28,24; EH 68,1; 69,19; 73,13.20; 75,6; 86,1; 87,10; 94,4; 109,6; 115,20; 120,15; 121,10; 122,3; 123,17; 124,21; 125,2; 128,6; 130,15; 131,9
ἄνοδος DN 230,1; MTh 147,13 bis
ἀνοησία DN 109,14; EH 86,21; MTh 147,10
ἀνόητος DN 109,14; 156,8; CH 12,20; EH 90,16; 122,9; 124,18
ἀνόμματος DN 156,18; MTh 142,4
ἀνόμοιος DN 129,15; 176,11; 177,14; 207,7; 212,9.13; CH 11,6; 12,3; 13,3.5; 14,1.11; 15,5; 16,1.6; 19,10; 55,8; 57,26; EH 96,19; 97,2.16; 108,15; Ep 7,165,8
ἀνομοιότης DN 152,15; CH 10,23; 13,16; 17,7; 19,4; 32,19; 33,3; 38,6; EH 76,16; MTh 149,4
ἄνους DN 146,8; 171,17; 177,12; 194,16; 196,8; MTh 148,2
ἀνούσιος DN 146,7; 164,3; 177,14; 182,7; MTh 148,1
ἀντιτυπής CH 45,9
ἀντιτυπία CH 38,8
ἀνυμνέω DN 182,18; 193,4; 226,8; EH 64,22
ἀνωνυμία DN 109,15
ἀνώνυμος DN 118,2.4.9; 119,10; 194,2
ἀξία DN 142,16; 170,9; 204,5.11.20; 205,15; 214,5; CH 17,7; EH 65,3.17; 68,7; 85,4; 97,26; 107,11; 127,19; 128,19; Ep 8,171,8; 177,7; 178,7; 180,1.2; 181,4.12.13; 182,1.4.6.7; 183,11; 188,5; 9,200,11; 10,208,8
ἄξιος DN 139,17; 170,9; CH 19,18; 28,18; 41,8; 50,1; EH 80,16; 86,7; 87,9; 92,14; 94,15; 104,2; 111,13; 126,4.10; 127,7.8; 130,15; Ep 8,171,11; 187,5
ἀόρατος DN 110,7; 149,7; 194,1; 196,11; CH 12,15; 13,2; 28,21; 36,19; 39,21; 45,15; 47,5; 52,22; 56,4; EH 63,8; 107,2; MTh 142,3; 144,12; Ep 5,162,4; 9,198,15; 10,208,10
ἀοριστία DN 228,20; CH 12,20
ἀόριστος DN 175,17; 176,12; 177,13; 209,7; 218,5; 220,21
ἀπάθεια CH 28,10; EH 78,12; Ep 10,209,3
ἀπαθής DN 115,1; CH 14,14; 53,16; EH 86,15; Ep 9,198,8
ἀπανθρωπία Ep 8,184,3.8
ἀπαυθαδιάζομαι Ep 8,171,6
ἀπαυθαδίζομαι DN 110,17
ἀπεικόνισμα CH 9,1; EH 74,9; 105,6
ἀπειράγαθος DN 202,3
ἀπειρία DN 110,9; 117,10; 138,12; 154,17; 189,5.8.9; 208,11; 226,11; 228,20; Ep 7,169,1
ἀπειρόγνωστος CH 50,10
ἀπειροδύναμος DN 141,9; 201,4.17
ἀπειρόδωρος DN 182,15; 208,13
ἄπειρος DN 154,16; 176,12.13; 177,14; 201,6.8 bis; 208,15; 209,7; 212,14; 218,4; 220,21; CH 12,15; 38,12; EH 91,9; 94,17; Ep 8,190,10
ἀπειρώνυμος DN 224,2
ἀπεμφαίνω CH 10,14.23; 11,21; 12,4; 13,8.15; 15,19; 16,6.14; 58,5
ἀπερικάλυπτος CH 15,12; 27,18; 52,17; EH 82,12; 97,7.14; MTh 143,13; 145,11
ἀπερίληπτος DN 110,8; 115,15; 208,17; 209,8; 211,5; CH 52,20
ἀπεριόριστος DN 120,5; 183,4; 201,3
ἀπήχημα DN 147,12; 166,1; 167,5; 191,5; 195,17; 201,12; CH 15,4; 16,5; 58,1
ἀπιστέω Ep 7,169,1; 9,193,10
ἄπιστος Ep 8,183,9 bis; 189,1

ἁπλανής DN 153,12; 160,14; 199,4; EH 76,6; 96,11
ἁπλήθυντος DN 125,10; 136,17
ἁπλότης DN 112,2.12; 114,6; 189,3; 199,2; 226,3; CH 7,7; 9,21; 10,20; 20,6; 51,1; 54,18; Ep 9,197,6
ἁπλοῦς DN 109,8; 113,9; 115,7; 151,18; 154,5; 160,9; 162,2; 169,2; 188,13; 195,4; 199,4.7.17; 200,1.2; 209,13; 219,3.15; 225,6; CH 8,4.18; 9,14; 10,13; 17,6; 31,8; 38,9; 54,20; EH 82,22; 92,21; MTh 141,4; Ep 9,194,3; 197,7; 198,8; 203,13
ἁπλόω DN 112,2; EH 74,14; 75,2.5
ἁπλῶς DN 112,4; 120,5; 146,1; 150,5; 154,20; 155,2; 164,1; 166,15; 169,19; 173,2; 179,16; 183,4.16; 185,8; 216,16; CH 31,8; 38,16; 44,9; MTh 143,18; 150,9; Ep 8,172,12; 176,9; 179,7; 182,3; 183,8; 9,199,13; 201,5; 205,4
ἁπλωτικός CH 8,10; 40,5
ἀπογεννήτωρ DN 160,3
ἀποδεικτικός Ep 9,197,12
ἀποκαθαίρω CH 31,1; 44,2; EH 89,22; 98,10; 106,9; 108,16; 109,5.27; 114,18; 116,8; 119,26; 120,4; MTh 143,18
ἀποκάθαρσις EH 73,18; 74,1; 81,21; 89,21; MTh 143,19
ἀποκαλύπτω CH 39,5; EH 82,11; 97,6; 129,5
ἀποκάλυψις EH 128,21; 129,2
ἀποκατάστασις DN 146,19; 202,14
ἀποκληρόω CH 39,11.16; EH 82,1; 104,8; 108,4; 123,24; 129,3; Ep 8,187,14
ἀποκλήρωσις EH 65,17; 76,1; 104,5; 110,6; 115,1; 123,24; 126,1.6
ἀποκληρωτικῶς CH 39,7
ἀποκρύπτω CH 11,17; EH 87,4; 99,20; MTh 145,7.14; Ep 1,156,7; 9,196,11
ἀποκρυφή MTh 142,15
ἀπόκρυφος DN 181,11; 194,20
ἀπόλυσις DN 131,11
ἀπόλυτος DN 122,9; 208,17; 210,1; 216,3; 222,3; 225,4; CH 47,15; EH 83,6; 89,16; 100,18; MTh 141,4; 142,9
ἀπολυτρόω DN 121,12; 206,10.15
ἀπολύτρωσις DN 119,4; 200,5; 206,11
ἀπολύω DN 158,5; 199,3; 206,19; 221,17; CH 49,15; EH 76,13; 95,9; 98,15; 123,6; 124,13; MTh 142,11; 144,9; 150,9
ἀπομύω DN 172,5; MTh 144,11
ἀπονέμω DN 204,5.19; 205,15; CH 14,3; 37,14; 39,18; 52,6; 56,19; EH 85,5.7; 107,20; 115,19; 121,14; Ep 8,181,12; 182,1.4.6; 10,208,8
ἀποπίπτω DN 111,13; 162,11; 167,22; 168,1; 172,3; 220,20; CH 37,21; EH 91,3; 119,20.21; 121,21; Ep 8,181,1; 188,1
ἀποπληρόω DN 114,10; 225,2; 227,5; 228,14; CH 11,3; 13,4; 18,4; 19,11.17; 25,19; 29,8.17; 31,11; 56,9; EH 82,12; 94,1; 95,16; 97,8; 98,12.27; 99,13.25; 103,10; 107,15; 116,2; 122,1.14; Ep 9,201,3
ἀποπλήρωσις DN 221,3; CH 9,3; 15,14; 34,6; 53,22; EH 94,1; 105,18; Ep 9,204,12; 206,7
ἀποπληρωτικός DN 134,7; 192,20
ἀπόῤῥητος DN 194,9; CH 11,17; 13,2; Ep 9,193,7; 197,2.10; 199,12
ἀπόστολος DN 194,4; Ep 8,183,13 bis; 10,208,2
ἀποσώζω DN 202,19; 205,17; EH 89,19; 113,15; 119,15; Ep 8,175,12; 9,198,5
ἀποτελέω DN 134,3; 206,18; 214,13; CH 19,9; 30,22; 34,9; EH 75,23; 93,14.22; 108,13.17; 110,24; 114,19; 117,14; 130,10; 131,9; Ep 8,184,9
ἀποτυπόω DN 144,15; 195,11; CH 18,2.9; 21,4; 29,11; 36,8.18; EH 75,4; 100,10; Ep 8,172,6
ἀποτύπωμα Ep 9,199,11
ἀπουσία DN 168,7; 172,17
ἀποφαίνω DN 110,1; 220,5; EH 73,6
ἀπόφασις DN 230,1; CH 13,1; 16,4; MTh 143,6; Ep 4,161,5
ἀποφάσκω DN 142,16; 194,1; MTh 143,5
ἀποχειροτονέω Ep 8,185,5
ἀπρόσιτος DN 156,18; 196,11; Ep 5,162,3.4
ἁρμόζω DN 140,20; 198,17; CH 19,3; 51,19; 55,17
ἁρμονία DN 113,5; 152,20; 154,14; 170,20; 185,21; 198,20; 202,18; 219,12; CH 40,9.14.19; 65,7; 119,22
ἀῤῥεπής DN 191,12; 202,2; 206,3; 209,13; CH 28,8.15; 29,2; 33,13; 51,17
ἄῤῥητος DN 109,12.14; 111,6; 113,9; 116,12; 130,10; 133,6; 134,17; 142,1; 180,10; 194,2.6; 221,9; 229,16; CH 12,20; 59,3; EH 69,7; 78,17; 101,21; Ep 3,159,9; 9,197,12
ἀρχάγγελος CH 27,3; 36,1–37,16 passim; 41,16; EH 64,15
ἀρχετυπία DN 129,15; CH 15,5
ἀρχέτυπον DN 144,4; 147,4; EH 81,16; 82,9; 105,6
ἀρχέτυπος DN 129,8; EH 88,3; 96,6.18

ἀρχή (sg.) DN 111,11.12; 112,2.3.5; 119,13; 131,6; 132,16; 134,15; 148,10; 152,3; 155,1.2.5; 163,1.17; 164,13; 168,19.21.22 bis; 169,2; 171,6; 176,14; 177,4.9; 180,2; 182,20; 183,14; 185,6.18.19; 187,2.3; 189,7 bis; 191,4; 192,17; 196,2.16; 215,16 bis; 218,2; 222,8.15; 227,16; 229,4; CH 18,13; 20,7.15; 32,11; 34,12; 36,7.17; 38,13; 39,6.19.23; 40,10; 46,2.7; 47,7; 49,3; 50,11; EH 65,19.20; 66,6.20; 68,21; 71,3.7; 74,10; 75,10.12; 79,25; 82,23; 83,7; 87,23; 91,1 bis; 101,23; 103,4; 107,2; Ep 2,158,6.8; 8,178,4; 183,3
ἀρχή (pl.) DN 134,14; 146,14; 174,12; 184,6.7 bis. 14.19; 187,10.14; 198,19; CH 25,7.15; 27,3; 36,1–37,16 passim; 41,17; 56,5; EH 64,16; 74,6; 81,12
ἀρχιερεύς Ep 8,178,12; 186,8
ἀρχιερωσύνη Ep 8,171,12
ἀρχισυνάγωγος DN 148,9; 217,5
ἀρχίφωτος DN 150,6; CH 7,11; 18,3; EH 85,10; 124,17
ἄρχων CH 37,14; 38,23; EH 78,10; Ep 8,178,2
ἀσέβεια Ep 8,186,3
ἀσεβέω Ep 8,175,15; 180,4; 182,11; 186,1
ἀσεβής Ep 8,175,5.9; 179,6; 183,3; 184,3.11
ἀσθένεια DN 141,10; 170,21; 171,16; 172,16; 173,6; 174,3; 176,7.11; 177,11; 178,20; 179,1.9.11.14; 191,7; 201,11; EH 125,11; 127,21; Ep 8,185,11; 186,9
ἀσθενέω DN 170,21; 171,5.13; 179,6; 231,5
ἀσθενής DN 203,9.18; 204,16; CH 50,6; EH 69,16; 105,8; Ep 9,201,3
ἀσπάζομαι EH 71,9; 81,1; 110,22; 113,8; 117,14; 118,16; 123,11.12; 125,9; 129,12; Ep 8,174,8
ἀσπασμός EH 88,12; 110,22; 111,5; 113,6.13; 129,14
ἄστατος DN 133,11; 144,9; 171,9; 175,3; 199,16; 220,20; Ep 4,161,1
ἀσύγκριτος DN 212,15; CH 12,13; 47,4
ἀσύγχυτος DN 113,12; 128,9; 135,5; 144,19; 152,20; 185,13; 202,9.18; 218,20; 219,5.13; CH 42,7; EH 91,12; 93,16; 109,23; 110,4
ἀσυμμιξία DN 152,16
ἀσύμφυρτος DN 202,9; 204,10; 220,9; CH 33,17; EH 68,7; 109,26
ἄσχετος DN 120,3; 129,1; 161,15; 184,20; 187,14; 213,13; CH 15,15; 32,12; 44,18; 52,3.14; 54,17; EH 76,10.17; 89,16; MTh 142,9; Ep 2,158,10
ἀσχημάτιστος DN 109,9; 114,5; 148,6; 211,3; CH 10,10; 11,12; EH 118,8
ἀσώματος DN 109,9; 132,10; 144,10; 211,8; CH 10,17; 14,24; EH 65,9; 100,6
ἄτακτος DN 169,7; 175,1; 177,13; 206,13; 218,5; EH 104,7
ἀταξία DN 206,18; MTh 148,5; Ep 8,176,2; 183,3
ἀτέλεστος CH 15,22; EH 63,9; 69,15; 79,20; 85,11.21; 87,13; 98,1; 106,5.9; 109,5
ἀτελεύτητος DN 153,5.16; 160,11; 227,1; EH 120,20; 125,2; Ep 9,202,2
ἀτελής DN 134,10.11; 164,21; 165,14; 168,7.8; 173,8; 177,12; 204,14; 230,16; CH 19,13; EH 74,2.22; 75,16; 79,19; 82,6; 87,7; Ep 9,193,7; 201,5
ἄτρεπτος DN 209,9; CH 29,2; 49,6; EH 121,1.3; MTh 142,1
ἀτύπωτος DN 109,8; 114,5; CH 8,18; 11,12; Ep 9,196,10
αὐγή DN 109,1; 111,7; 147,15; CH 25,17; EH 67,3; 69,16; 74,20; 75,5; 120,12
ἀϋλία DN 132,11; 195,10; CH 14,13; 28,11
ἄϋλος DN 115,1; 132,10; 144,10; 191,11; 195,7; 197,3; 209,13; 219,10; CH 8,3.16.20; 9,2; 10,19; 14,22; 15,5; 21,8; 29,7.21; 58,3; EH 67,2.4.10.11.22; 100,11; 104,17; MTh 146,4
αὐτεξουσιότης CH 38,4; EH 74,16
αὐτοαγαθότης DN 122,1; 223,5.6
αὐτοαγιότης DN 224,5
αὐτοαιών DN 189,17
αὐτοδύναμις DN 165,10; 201,6; 221,18
αὐτοεῖναι DN 191,1; 221,14; 222,3.6.13
αὐτοειρήνη DN 169,8; 218,18
αὐτοένωσις DN 184,10
αὐτοζωή DN 133,1; 183,19; 184,8; 190,3; 191,2.9; 221,14.15.16.19 bis; 222,3.9.14
αὐτόζωος DN 193,2
αὐτοζώωσις DN 222,17
αὐτοθεότης DN 222,14
αὐτοθέωσις DN 222,17
αὐτοϊσότης DN 214,2
αὐτόκακος DN 165,11; 168,6
αὐτοκινητικός DN 162,2
αὐτοκίνητος DN 160,9; 178,14 bis; 204,15; CH 26,8; EH 113,3; 129,4; Ep 9,194,3
αὐτονόητος DN 161,10

αὐτοομοιότης DN 183,20; 184,9; 212,7
αὐτοουσίωσις DN 222,17
αὐτοσοφία DN 183,19; 193,6; 195,1; 221,14
αὐτοϋπεραγαθότης DN 184,17
αὐτοϋπερούσιος DN 181,8.9
αὐτοφθορά DN 165,10
ἀφαίρεσις DN 117,2; 125,16; 127,2 bis; 146,12; 152,12; 198,1; MTh 143,7; 145,5.7.8; 147,16.18; 150,5.6.8
ἀφαιρέω DN 117,11; 201,18; 203,2; EH 79,20; 98,2; MTh 142,11; 145,11; 147,18.19; 150,7
ἀφανής DN 170,1; 192,12; 209,6; CH 9,1; 14,15; 44,19; 55,17; EH 74,7; 78,2; Ep 1,156,3; 3,159,3; 9,199,5
ἄφατος Ep 8,173,14; 9,204,11
ἄφεσις EH 125,26; Ep 8,186,2
ἀφθαρσία EH 121,23
ἄφθαρτος DN 114,7; 170,18; 216,4.12; EH 121,6
ἄφθεγκτος DN 108,3 bis; 126,17; 128,14; 134,17; 135,6; 193,3; 201,9; 218,14; CH 23,4; MTh 147,14
ἄφθονος DN 204,3; 223,11; CH 18,5; 21,5; 28,5; 38,12; 45,22; 56,10; 57,15; 58,10; 59,2; EH 67,19; 74,14; 75,5; 99,18; 101,7; 107,7; Ep 9,204,4; 206,4
ἀφομοιόω CH 17,4; 18,13; 33,22; 35,23; EH 64,3; 70,6
ἀφομοίωσις CH 8,19; 9,10; 16,5; 17,10; 31,14; 45,9; EH 64,9; 66,13; 68,17; 70,2; 92,1.15; 93,8.21; 95,23
ἀφομοιωτικός CH 27,16; 54,19; 57,8
ἀφορίζω DN 122,2; 134,14; 140,13; 143,10; 147,1; 152,6; 200,10; 204,7; 210,3; 226,10; CH 16,15; 26,12; EH 87,1; 128,19; MTh 143,19; 144,2; Ep 4,160,6; 8,176,13; 182,1.7; 183,11; 185,8; 9,198,9; 10,208,11
ἀφορισμός EH 129,7; Ep 10,208,11
ἀφοριστικός DN 188,9; EH 128,15
ἀφώτιστος EH 85,13; Ep 8,181,2
ἄχραντος DN 134,13; 170,2.11; 187,16; 195,8; 209,11; 224,9; CH 15,22; 56,17; EH 63,9; 89,17; 95,23; 97,16; 99,20; Ep 8,175,12; 177,8; 9,199,3

βαπτίζω EH 73,1; 78,6; 102,14; 112,17
βάπτισμα EH 77,23; 129,16
βαπτιστήριον EH 102,10
βασιλεία DN 119,12; 217,4 bis; 224,6.9; 225,6; MTh 149,8; Ep 8,176,4; 9,205,8
βασιλεύς DN 119,2; 183,5; 224,3; 226,1; CH 30,6; EH 83,16; Ep 8,178,2; 9,205,10
βασιλεύω DN 119,2; 224,3 bis
βούλησις DN 177,10.19; 179,10; EH 67,4
βραχύλεκτος MTh 143,11
βραχυλογία MTh 147,9
βραχύλογος MTh 147,6

γενεσιουργός DN 164,19; 165,2.6.11
γένεσις DN 144,8; 148,3; 164,20; 165,1.3.4.5.9; 167,12; 173,8; 174,16; 183,1.2; 196,17; 213,17; 216,10.15; EH 91,1
γενητικός DN 155,20
γενναῖος Ep 8,171,3
γεννάω DN 174,18; 175,16; EH 70,10; Ep 9,194,9
γέννησις EH 69,7
γεννητικός DN 174,19; 217,7
γι(γ)νώσκω DN 131,6; 141,13 bis; 182,9; 196,1–199,12 passim; 218,8; CH 25,17; 26,3; 31,15; 32,6; EH 66,6; 69,8; 89,4; 109,21; 131,5; MTh 144,15 bis; 145 passim; 150,3 bis; Ep 1 passim; 4,161,4; 5,162–163 passim; 7,165,5; 166,4; 167,8; 8,177,12; 180,8
γνόφος DN 196,11; MTh 142,2; 143,16; 144,10; 145,1.13; 147,9; Ep 5,162,3
γνῶσις DN 115,11.13.16.17.19; 116,13; 118,6; 119,1; 131,7; 142,12; 150,13; 153,18; 158,5; 161,7; 179,5.6.12 bis; 188,16; 194,18.19; 195,5; 196,7.13.19; 197,8.9.10; 198,4.12; 230,4; CH 11,20; 22,24; 27,8; 29,7.12; 30,16.22; 31,1.2.9.16; 40,21; 42,21; 43,1.2; 47,19; EH 63,9; 64,12; 66,5.16; 67,15; 88,15; 89,3; 100,1; 104,22; 106,20; 114,4; 118,24; 119,25; 131,1; MTh 142,9.14; 144,14; 145,2; 150,4; Ep 1,156–157 passim; Ep 5,162,7.9; 163,1; 7,166,14; 167,1; 8,189,6; 9,194,4 bis; 198,8; 203,10
γνώστης DN 119,1; 196,4
γνωστικός DN 117,16; 148,16; CH 28,2; 46,13.16; 50,8; 53,20; MTh 144,11
γραφή DN 156,14; EH 64,22; 67,12; 85,1; 130,6

δαιμόνιος DN 162,9.13; 172,1; 191,13; Ep 8,179,4
δαίμων DN 170,12; 171,2.6.8.17.18; 172,19; 174,2; 178,1.20; EH 86,19; Ep 8,178,10; 188,2
δέλτος EH 67,9; 80,13; 83,13
δένδρον DN 168,18; Ep 9,194,13

δεσπότης Ep 8,182,9
δεύτερος DN 140,14; 144,20; 169,22; 198,19; 226,2; CH 22,16; 26,21; 28,6; 33,15; 34,1.15; 37,5 bis; 40,7.8.22; 43,3; 48,9.12; 51,18; 55,11.21; 56,10; 57,21.22; EH 73,7; 83,9; 86,1; 89,16; 106,25; 107,7; 116,22; Ep 8,182,4
δευτέρωσις CH 34,5
δηλόω DN 159,1; 216,15; 223,10; 224,6; CH 12,7; 14,5; 18,11; 30,1; 32,18; 40,21; 55,13; EH 66,4; 84,17; 89,2; 95,20; 101,6; 103,20; 112,1; 117,18; 118,7.14; MTh 146,4; Ep 4,160,12; 8,175,5; 9,198,12
δήλωσις CH 27,5
δημιουργέω DN 147,8; 175,13; EH 88,17
δημιουργία EH 69,7
δημιουργικός DN 176,4; 222,10
δημιουργός DN 149,6; 182,19; 222,11; CH 49,4.12; EH 77,13; 82,1
διαδίδωμι CH 44,23; 45,8; 46,9; 48,9.17; EH 92,16; 99,17.21
διαδονέω Ep 8,190,6; 191,3
διάδοσις DN 147,16; 201,17; 205,13; 226,3; CH 9,2; 45,2; 53,18; 54,9; EH 98,27; 99,14.25; 101,14.17
διαδοτικός CH 45,5
διαδοχή DN 152,21
διάδοχος Ep 8,183,13
διαίρεσις DN 124,17; 199,9; EH 64,20; 76,11; 104,11; 105,22.25
διαιρετικός DN 150,9; 192,20; CH 54,1; 55,8
διαιρετός DN 151,2; CH 50,15; EH 67,6; 79,11; 116,18; 117,7
διαιρέω DN 125,7; 151,4; 158,1; 218,3.4; CH 28,16; 40,18; 41,22; 54,3; EH 88,15; 92,19; 93,13; 104,14; 105,23; 106,23; 110,3; Ep 8,190,6; 9,207,7
διακεκριμένως DN 125,6
διακόσμησις DN 111,4; 161,9; 204,6; 225,8; 226,2; CH 9,5.20; 12,1; 13,4; 15,3; 18,11; 19,21; 21,1; 25 passim; 26,13; 27,3; 30,2; 31,7; 32,2.13; 33,25; 34,1; 36,13.24; 37,3.9; 40,2.18; 41,10.12.21; 42,9.22; 44,23; 46,6.12.15; 51,3; 58,23; EH 66,3; 71,5; 80,12.18; 83,14; 94,11; 97,23; 100,11; 104,7.23; 106,8.22; 107,15.23; 114,7.11; 116,8; 119,18; 120,4.9; Ep 8,176,11; 180,13.16
διάκοσμος DN 201,22; CH 15,9; 25,7; 26,1.19; 36,1; 42,7.18; 49,9; EH 64,19; 68,6; 100,8; Ep 8,176,11; 9,200,3
διακρίνω DN 125,7.19.21; 127,7.11; 130,5.12.13; 135,16; 140,9; 143,8; 185,3.8; 187,19; 202,8.14; CH 40,19; 42,6; EH 110,2
διάκρισις DN 126,4.10.12.13; 127,7 bis; 128,8.15 bis. 17; 130,14; 135,11.13; 136,5.14; 137,6.7.8; 144,19; 152,15; 154,17; 185,24; 220,1.2; EH 78,1; 86,17; 109,25; Ep 9,195,3
διακριτικός CH 49,14; 52,18; 53,17.19; 55,8; EH 87,1; 99,2; 108,15; 109,15
διανέμησις DN 224,10; EH 83,15; 93,25
διανέμω DN 225,7; CH 39,13; EH 65,17; 92,20; 93,13; Ep 9,206,7
διάνοια DN 109,12 bis; 117,9; 121,8; 134,5; 140,13; 193,12; 203,11; 230,12
διαπόρθμευσις DN 157,1; CH 58,22
διαπορθμευτικός CH 45,6; 55,20; 57,20; EH 129,2
διαπορθμεύω DN 144,12; CH 21,14; 27,12; 34,2; 39,2; 42,12; 56,11; EH 104,21
διαπραγματεύομαι DN 116,5; 139,20; EH 73,17; 77,7; 93,2
διασάφησις DN 141,4; 222,5; CH 58,6.23
διασώζω DN 113,5; 134,8; 167,24; 202,10; 204,10.21; 206,3; 219,4; 220,9.14; 228,16
διάταξις DN 142,15; 197,21; 225,8; CH 18,8; 50,5; Ep 9,200,9
διαύγεια CH 14,15; 48,5; 56,17
διαυγής CH 49,19; EH 90,3
διδασκαλία DN 140,18; EH 73,21; 75,5; 78,7; 81,19; 83,21; 87,3; 94,3; 109,6; 115,9; Ep 8,186,15
διδάσκαλος DN 140,3.8.13; 142,4; CH 46,11
διδάσκω DN 215,17; CH 22,14; 28,2; 48,4.15; 49,8.13; EH 68,18; 82,2; 97,25; 104,1; 111,19; Ep 8,186,15; 187,1
διήκω DN 147,6; 219,14; CH 44,18; 55,19; EH 97,10
δίκαιος DN 164,8; 179,19; 204,7; EH 82,1; 90,7; 96,21; 124,6; 126,9; 127,20; 128,9; Ep 8,179,11; 181,11 tris. 12; 182,5; 190,2; 9,205,13; 10,208,11
δικαιοσύνη DN 109,5; 119,3; 164,7; 200,4; 204,5.9.12.18.19; 205,1.12.16; 206,20; 207,2; 213,21; CH 15,11; 30,11; 35,6; 55,14; EH 85,4; 91,17; 124,3; 126,2; 129,27; Ep 8,179,8
δικαιόω CH 35,7; Ep 8,172,11; 175,9; 178,2; 184,12; 185,12
δίκη DN 151,8; EH 70,6; Ep 8,189,7
δυάς DN 168,22 bis; 227,9

δύναμις (sg.) DN 108,3.5; 112,12; 115,15; 117,6; 119,2; 121,3; 125,8; 126,6; 132,5; 136,13; 139,14; 140,10.19; 144,21; 145,16; 149,8; 150,6; 154,18; 156,3; 158,10.13; 159,5.14; 160,7; 161,2; 162,2; 165,10; 166,5.8; 167,13; 170,16; 171,1.16; 175,5.7; 177,19; 178,19; 179,19; 182,19; 185,21; 194,11; 195,8; 198,1; 200,4.7.10.11; 201,1.2.3.4.5.9.10.19.20 bis. 21; 202,3.6.22; 203,2.3.22; 204,2.3.21; 210,10; 211,5.17.18; 214,8; 219,15; 220,10; 221,7.19; 228,17; 230,20; CH 7,6; 9,10; 19,12.23; 20,18; 28,4.22; 29,14.20; 33,13.24; 39,24; 42,1.5.19; 43,9.17.18.20; 44,17; 45,20.22; 46,16; 47,5.13.20; 48,26; 50,11; 51,19; 53,10; 54,1.7; 57,3.8.21; 58,14; EH 64,2.4.7.9; 65,1.8; 77,6; 90,12; 91,16; 93,21; 97,20; 98,4; 99,18; 100,23; 103,4; 104,17; 106,2.5.8.12.17; 107,11.18.22; 108,5.22; 109,17; 111,18; 113,18; 114,1.19; 115,15.22; 116,8; 124,16; MTh 146,10; 149,5.6; Ep 4,161,2.5; 7,167,9.10; 8,180,8; 181,1; 9,194,2; 197,6; 204,2

δύναμις (pl.) DN 115,14; 116,10; 120,13; 131,9; 132,7; 144,7.20; 150,4; 153,11.14; 156,17; 161,8.14; 172,6; 173,7; 175,12; 176,11; 185,15; 186,4; 195,3; 200,9; 201,7.8.22; 202,15.20.21; 210,19; 217,11; 222,16; 227,15; CH 11,1.10; 22,11.20; 25,7.11.16.18.21; 26,4; 27,1; 28,9; 29,1; 30,6; 32,15; 33,8.17.20; 34,11; 36,6.10.14.20; 37,6; 39,21; 40,17; 41,2; 41,8–42,12 passim; 44,11; 47,3.10.11; 48,8.10.14; 51,6.15.18; 53,7.9.13.14.18.20; 54,10; 55,4.8; 57,16.25; 58,4; 59,9; EH 64,16; 74,17; 98,5; 99,4; 100,20; 101,13; 104,5; 106,10; 108,4.8; 109,10.20; 110,3.6; 111,18; 113,9; 114,11; 115,1.15; 116,3.11; 129,7; 130,7; Ep 8,179,9; 9,195,3; 200,10

δυναμωννυμία DN 200,11

δυναστεία DN 203,25

δυνάστης DN 119,2; 203,24

ἐγκαλύπτω DN 146,1; EH 88,10; 92,18; 105,8; MTh 142,1

ἐθελούσιος DN 215,5; CH 39,23; EH 91,3

ἐθναρχία Ep 8,171,12; 178,1

ἔθνος CH 34,19; 37,15.16.19; 38,10.14; 39,2.8.18.22; Ep 8,173,7; 183,7

εἰδοποιέω DN 146,7; EH 78,13; 93,17; 96,13

εἰδοποιία DN 146,9

εἰδοποιός DN 134,11; 162,8; 180,2

εἶδος DN 134,11.12 bis; 154,18; 173,18.19; 174,5; 207,4; 212,3; 218,21; 227,15.16; 228,4; CH 10,4; 15,20; 21,5; 56,14; 57,1; EH 96,6; 120,15; MTh 148,3

εἴδωλον DN 158,2; 221,1; Ep 7,175,11

εἰκών DN 132,15; 144,4; 147,3.4.11; 148,19; 169,22; 185,16; 197,21; 211,20; 212,1; CH 9,3.11; 11,11; 12,3; 13,17; 18,11; 29,10; 33,14; 35,23; 50,16; 51,2; 52,11; 53,3.13; 54,25; 56,1; 57,2; 58,5; 59,9; EH 65,14; 67,20; 73,13; 74,7; 75,19; 77,8; 78,6; 81,15; 83,19; 84,12.19.23; 93,16; 95,5; 96,2.5.15; 97,2.22; 98,11.16; 100,7; 105,6.13; 107,22; 109,22; 110,2; 111,26; 130,2; Ep 9,199,11; 10,208,9

εἰρηναῖος DN 217,5; EH 81,22; 88,14

εἰρηναρχία DN 217,12

εἰρήνη DN 217,5.10; 218,2.7; 219,14.20.25; 220,5.7.10.13.18.19.22 bis; 221,9.19; EH 81,1; 88,19; Ep 5,163,3; 8,187,12; 188,1; 10,209,1

εἰρηνικός DN 219,23; 221,1

εἰρηνόδωρος DN 169,8; 220,8

εἰρηνόχυτος DN 221,5

ἐκβλύζω DN 145,15; 160,10; CH 20,14

ἐκδιδάσκω CH 30,2; 39,20; 49,3; EH 108,7; 109,2; 116,12; 124,24; 125,6; 126,10; 130,16; Ep 8,174,11; 176,8

ἐκθεόω DN 116,15; 202,23

ἐκθέωσις DN 210,10; 225,13

ἐκθεωτικός DN 131,10

ἐκκήρυκτος Ep 8,178,10

ἐκκλησία EH 71,8.20; 80,20; 93,24; 96,15; Ep 8,183,5; 189,1; 9,205,12

ἔκκριτος DN 130,7; CH 21,12; 52,7; EH 79,8; 80,18; 81,5; 107,19; 108,6; 111,5; 113,17; 114,6; MTh 144,3

ἔκστασις MTh 142,10; Ep 9,204,12; 205,2

ἐκστατικός DN 158,19; 159,4.13

ἐκφαίνω DN 108,8; 110,4; 122,2; 131,5; 143,8; 145,7; 147,4; 180,10; 181,2.11; CH 7,13; 8,3; 10,19; 13,5; 20,2; 23,19; 25,24; 28,20; 30,9; 31,3; 34,17; 36,4; 41,3; 47,19; 48,9; EH 99,17; MTh 143,13; 146,8; Ep 8,177,7; 9,193,9

ἔκφανσις DN 113,1; 126,11; 140,5; 141,2; 160,8; CH 15,9; EH 101,14.16; Ep 3,159,7 bis; 9,195,2

ἐκφαντορία DN 125,9; 158,12; CH 9,19; 10,22; 12,2.14; 13,3; 15,10; 16,18; 21,14; 22,5; 25,3; 26,18; 28,13; 36,4; 39,4; 58,21; 59,6

ἐκφαντορικός DN 112,9; 114,1; 138,2.3; 181,7; CH 10,8; 11,6; 12,5; 21,11; 24,2; 25,8.13; 26,11; 27,13; 28,2; 32,18; 37,9; 40,12; 43,11; EH 100,7.13; 101,12; 108,7; 112,2; 113,21; 124,8; 127,16; 128,2.14.15; 129,2; Ep 9,195,1; 200,11
ἐκφάντωρ Ep 7,165,9; 8,180,7
ἐλεέω EH 123,18; Ep 8,173,7; 175,9; 185,4; 191,11
ἐλεήμων Ep 8,186,9
ἐλευθερία CH 55,14; EH 77,16; Ep 8,187,13; 10,208,14
ἐλεύθερος DN 224,9; CH 32,19
ἐλευθερόω DN 199,18; CH 19,10; 28,24; EH 91,22
ἑλικοειδής DN 153,7.17; 213,18
ἐλλάμπω DN 111,6; 117,3; 144,11; 153,17; CH 29,16; 30,4; 31,11; 32,3; 36,22; 48,12; 55,1 bis; EH 64,3.12; 67,3; 75,8; 82,20; 88,15; 97,13; 106,15; 107,6; 114,3; 120,12; 128,21; 132,1; Ep 9,198,7
ἔλλαμψις DN 110,13; 111,1; 112,1; 145,15; 153,5; CH 7,12; 17,5; 18,12; 21,8.13; 22,9.22; 25,10.14; 26,4.21; 30,13.17; 31,4.18; 33,11.26; 34,16.26; 36,20; 37,18; 38,5; 40,2; 41,3.12; 42,11; 43,18; 46,8.14; 48,11; 52,17; 53,17; 57,9; 58,22; 59,4; EH 63,10; 100,14; 105,1; 106,12.19; 109,6.24; 116,12; 119,24; 120,6.10; 130,11; 132,3
ἐλλειπής DN 170,24
ἐλλείπω DN 130,3; EH 119,16; Ep 7,170,5
ἔλλειψις DN 165,14; 167,14; 170,20; 172,16.17.19; 173,7.17; 175,11; 176,8; 177,11; 178,6; 179,12; 196,9
ἐλπίς CH 23,1; EH 77,19; 120,19; 121,8; 122,11; 126,15; Ep 3,159,3
ἐμπαθής CH 11,5.10; 14,3; 58,24; EH 87,9; 88,18; Ep 7,166,12
ἐμφαίνω DN 137,9; 208,1; CH 27,7; 32,17; 38,18; 39,17; 42,4; 46,15; 49,8, 50,4; 51,3; 52,5.7; 53,5.14; 54,13; 55,18.24; 56,16.20; 57,6; 58,18; EH 89,9; 93,11; 96,1; 100,17; 109,25; 111,16; 114,8; 117,24; 118,8.13.20; 123,22; 128,14; 129,21; Ep 9,205,11
ἐμφάνεια Ep 3,159,6
ἐμφανής DN 147,11; 148,19; 149,6; 207,9; CH 37,2.7; 45,2.3; 48,14; EH 64,2; 82,9; 93,12; 97,7; 121,24; Ep 9,197,10; 199,12; 10,208,9
ἐμφέρεια DN 132,14, CH 12,11; 21,4; 33,5
ἐμφερής DN 131,12; CH 13,20; 43,15; 47,7
ἐμφέρω EH 123,4; Ep 7,168,14
ἕν (subst.) DN 109,12; 116,8; 136,1.3.4.7.8 tris. 10 tris. 11 bis. 12; 137,7; 154,14; 161,6; 195,10.15; 226,8; 227,6.7.8.10 bis. 11 bis. 12 bis.13.17.19 bis; 228,3.4.6.8.15.17.19; 229,1.2.3; EH 65,16; 66,18;76,9 bis. 20; 77,1; 78,12; 79,12.16.19; 81,21; 83,8; 88,13.14.15; 89,17; 92,21; 93,18; 95,2.6; 98,13; 118,2; MTh 149,8; Ep 6,164,6
ἐνανθρώπησις EH 92,22; 93,17; 102,4
ἐναντιόομαι DN 164,17; 168,9
ἐναντίος DN 152,16; 164,7.12.13.15.16; 169,1.3.4; 173,11; 176,9.15; 177,19; 179,14; 185,18; 192,14; 206,7; 210,5; 212,12; 221,18; CH 42,17; 45,10; EH 66,15; 76,8.17; 77,1.22; 78,12; 86,5.12; 87,14.17; 89,4; 90,20.21; 91,3.17; 97,10; 98,2.5.7; 108,17; 111,18; 115,9; 129,28; 131,21.25; MTh 145,8; Ep 7,168,4; 169,10; 8,173,2; 187,9; 10,209,11
ἐναργής DN 204,13; CH 34,9; 38,18; 50,4; EH 102,5; 110,4; 124,24
ἐναρμόνιος DN 110,16; 120,7; 169,9; CH 9,4; 15,6; 17,9; 42,20; 53,13; EH 74,4; 81,17; 84,8; 85,5; 93,9; 106,3
ἐναρχία DN 126,17
ἐναρχικός DN 126,15; 127,3; 128,10; 148,9
ἑνάς DN 109,13 bis; 112,11; 116,9; 122,13; 202,11; CH 32,9
ἐνέργεια DN 108,5; 115,9; 116,15; 131,4.11; 132,5; 144,7; 154,1.19; 156,16; 170,17; 171,1.7.13; 172,15; 173,7; 176,2.6; 177,20; 179,8.13; 195,8; 196,5; 210,9; 213,14.17; 227,1; CH 17,3.11; 18,16; 31,14; 33,10; 42,1; 44,20; 45,10.20; 46,9; 48,1.16.25; 49,7.11; 52,6.14.15; 53,4; 56,1; 58,14; 59,9; EH 63,4; 64,6.8; 77,22; 86,18; 104,5; 107,2; 109,22.23.24.26; 110,3.7; 111,20.21; 115,2.11; 116,9; 126,3.16; 130,10; MTh 142,7; Ep 4,161,9; 9,203,4
ἐνεργέω DN 209,3; 213,1; 221,8; CH 18,7; EH 69,8.10.12; 74,21; 80,15.18; 84,25; 85,17; 86,1.9.13.18.24; 87,10; 98,2.3; 107,19.25; 117,25; 118,1; 126,10; 130,7; 131,22; Ep 4,160,12
ἐνέργημα EH 86,16
ἐνεργής CH 55,9
ἐνεργητικός CH 54,5

ἔνθεος DN 113,5.13; 159,5; 160,16; 169,12; 222,18; CH 16,21 bis; 25,16; 40,19; EH 63,3; 65,7; 66,4.14.18; 67,8.12; 68,15; 69,9; 71,12.15; 75,5.7.23; 76,1.6; 79,4; 81,23; 82,15; 83,16.19; 84,6.17; 85,1.8; 90,13; 91,23; 94,3; 95,22; 97,12; 98,20; 102,16; 104,14; 107,17; 108,3.10; 113,19; 116,12; 127,15; 129,6; 131,20; Ep 9,206,2
ἐνιαῖος DN 136,6; 137,7; 140,9; 153,14.18; 158,3; 169,2; 184,21; 188,7; 195,14; 197,4; 199,21; 211,11; 214,7; 227,6.18; 228,18; 229,9; CH 48,12; 55,5; EH 65,16; 66,15; 67,4; 79,9; 82,12.22; 83,4; 88,21; 89,17; 92,19; 93,12; 108,4; 116,17; 118,2.10.21; 119,12; MTh 150,8; Ep 9,196,9; 203,9
ἐνίζω DN 112,2.13
ἐνικός DN 135,16; 152,13; 154,2; 189,5; 197,6; 210,6; 227,17; 228,10; 229,1; CH 8,5; MTh 146,2
ἔννομος Ep 8,189,7; 9,199,2
ἐνοειδής DN 151,19; 153,11.13; 157,20; 184,21; 185,5; 192,18; 195,7; 228,6; CH 16,22; 54,3; 58,3; EH 64,5; 65,12; 66,17; 74,3; 76,11.21; 79,10; 83,2.9; 84,14; 87,19; 88,16.19; 89,17; 98,12; 131,31; 132,4
ἑνοποιέω CH 8,10; 36,18; 83,3; 88,16; 91,12; 98,13; 116,17; 117,25
ἑνοποιός DN 109,13; 112,12; 148,10; 158,17; 219,15; CH 7,6; 8,6; 31,12; 40,5; EH 93,1; 106,21; 117,25
ἑνότης DN 109,11; 112,2.12; 126,17; 164,14; 217,9; 219,19; 226,5; 227,6; 228,10.18; 229,11; CH 7,7; 31,13; EH 92,20; MTh 149,8
ἑνόω DN 115,7; 116,14; 125,6.13; 126,14; 127,7; 128,17; 129,4; 130,12.13; 135,11.16; 136,16; 137,7.8; 139,16; 152,3.16; 153,4.14 bis; 154,5; 184,9.10; 185,2.6.7.10; 187,20; 198,14; 199,13; 202,7; 217,9.11.12; 218,21; 219,4.6 bis. 8.16; 220,6; 228,2.4 bis; CH 26,14; EH 70,6; 78,1.15; 90,9; 93,3.20; 121,5 bis; MTh 144,14; 147,14; Ep 10,209,13
ἕνωσις 108,5; 112,14; 115,2; 116,10; 117,1.3.10; 126,4.8.12 bis. 14; 127,7.16; 128,3.4.7.9.14 bis. 16; 130,14; 134,3; 137,5; 138,9; 144,18; 152,14; 154,15.20; 156,17; 160,9; 167,4; 180,12; 185,4.13.23; 188,5.18; 194,11; 198,13; 212,8; 218,6.11.13.20; 219,3.11.19.24; 220,20; CH 8,10; 17,11; 37,11; 43,17; EH 66,13; 68,17; 70,6; 75,15; 79,12; 88,14; 89,10; 93,14; MTh 142,8; Ep 9,195,4
ἑνωτικός DN 150,10.14; 161,2; 162,2; 199,8; 217,6; 219,2
ἐξαιρέω DN 110,6; 115,12.18; 117,4; 121,11; 131,12; 132,6.13.16; 134,14; 136,6; 159,13; 160,8; 166,14; 188,17; 189,16; 196,13; 200,6.11; 225,16; 229,14; 230,3; CH 19,8; 28,7; 33,3; 43,14; 44,19; 45,1; 47,2.6; 48,6; 49,4; 52,12; 54,15; EH 100,25; MTh 145,5; Ep 8,176,10; 9,202,11; 205,3; 206,10
ἐξαίφνης CH 53,1; Ep 3,159,3
ἐξαπλόω DN 147,14
ἐξασθενέω DN 179,6; CH 33,11; EH 87,7
ἐξελέγχω Ep 6,164,4; 7,165,7; 167,3; 169,14; 8,176,1; 180,5
ἕξις DN 117,8; 146,5; 154,19; 166,11.16; 171,7; 172,15; 173,7; 174,3; 179,1.17; 185,22; CH 9,5; 14,6; 19,11; 27,13; 31,4.14; 45,6; 55,4; EH 64,6; 69,2; 76,16; 77,2; 81,13; 82,3; 84,5.8; 86,15; 87,17.18; 88,4.24; 89,16; 91,13; 93,9; 94,4.9; 98,2.8; 101,12; 102,21; 104,18; 108,8; 111,18; 113,9; 114,19; 115,13.22; 118,15; 126,20; 127,6; 128,13; 130,10; 131,9.24.28; Ep 8,180,10
ἐξίστημι DN 141,11; 159,6; 194,14; 199,14.15; 219,22; 230,2; Ep 8,184,13; 9,205,5
ἐξουσία CH 25,7; 27,1; 32,15; 33,16; 37,6; 41,17; EH 64,16; 70,8
ἐξουσιαρχία CH 33,22
ἐξουσιαστικός CH 33,19.24; 39,1
ἐξουσιοποιός CH 33,22
ἐξουσιότης CH 33,19
ἐξυμνέω DN 181,19; Ep 9,194,12
ἐπαγγελία EH 112,16; 120,17; 123,6; 124,8; 125,17; 128,1; Ep 9,196,2
ἐπαγγέλλω DN 181,9; 192,3; CH 23,6; EH 70,13; 121,19; 127,23; 128,6.11; Ep 8,174,6
ἐπαφή DN 116,4; 129,10; 154,20; 198,5; MTh 148,4; 149,7
ἐπέκεινα DN 109,16; 115,17; 126,16 bis; 147,5; 161,15; 163,20; 194,12; 197,22; 210,20; 218,15; 223,12; EH 66,9; MTh 143,17; 144,13; 150,9; Ep 2,158,3.9; 4,160,3; 161,7; 5,163,5; 9,205,7
ἐπιείκεια Ep 8,173,6
ἐπιεικής CH 34,21; Ep 8,172,4; 173,4; 185,9
ἐπιθυμέω DN 167,4; EH 75,16; 86,23
ἐπιθυμητός CH 14,11
ἐπιθυμία DN 167,3; 171,17; 173,2; 210,18; CH 14,7.12; 58,1; EH 88,17; 122,6; Ep 8,182,7; 183,2.11

ἐπίκλησις DN 139,15; EH 72,13; 110,13.16.19; 116,20; 117,3.6.18; 130,6
ἐπιλάμπω DN 110,19; 149,18; 187,16.19; 210,4; CH 8,11; EH 74,18; 105,9
ἐπίνοια DN 186,3; 187,5.7; MTh 144,8
ἐπίπνοια DN 134,1; 221,12; CH 15,21; 16,19; 53,21; EH 72,16; 90,15; 94,10; 95,15; 101,17; 103,19
ἐπιστήμη DN 108,9; 110,5; 116,4; 125,3; 140,19; 142,10; 154,20; 197,13; 198,5; CH 17,3.11; 18,12; 19,14.21; 20,7; 28,17; 29,16.18; 30,3.8.22.24; 31,4.6.15; 32,2; 46,14; 48,25; 49,14; 50,9; 53,11.19.23; 59,10; EH 63,4; 64,12; 66,17; 79,5; 83,5; 85,18; 100,5; 106,7.16.20; 107,9; 108,7.14; 109,18.21; 113,19; 114,3.23; 116,3.14; 117,21.24; 119,25.26; 120,7.10; 121,13; 125,6; 130,1.12; MTh 149,7; Ep 9,197,3
ἐπιστρεπτικός DN 120,2; 150,11; 155,9; CH 34,18; 51,16; 55,11; 57,22; EH 87,2
ἐπιστρέφω DN 148,9.15.20; 150,12; 153,13; 154,22; 155,16; 160,11; 167,7; 191,8; 192,1; 210,10; 211,17.19; 214,15; 217,8; 228,14.18; CH 7,6; 33,15; 36,7.17; 38,19; 39,15; 43,17; 59,2; EH 89,17; 97,2; Ep 8,175,1; 189,4
ἐπιστροφή DN 152,17; 158,18; 159,3; 161,5; 213,20; CH 37,10; EH 83,10; 89,18; 98,1; 99,6
ἐπιτήδειος DN 166,4; 210,3; CH 10,6; EH 69,1; 83,23; 108,18; Ep 8,188,11
ἐπιτηδειότης DN 118,1; 130,2; 138,9; 148,18; 214,4; EH 70,7; Ep 8,174,3; 180,15; 9,197,6
ἐποπτεύω DN 109,4; 121,8; CH 8,1; 19,14.20; 20,5; 31,3; 32,14; EH 64,11; 69,14; 79,7; 87,21; 92,9; 94,21; 96,15; 98,17; 103,7; 107,8; 110,8; 114,22; 116,13; 123,20; 124,15
ἐποψία EH 66,18; 80,4.16; 83,22; 87,11; 98,11; 108,9.18; 109,10; 116,6; 119,11; 124,20
ἐπωνυμία DN 156,1; 157,5; 216,6; 228,8; CH 21,12; 25,2; 26,12; 27,5; 28,2; 32,16; 34,23; 36,4; 41,21; 47,11; 52,5; 55,23; EH 79,22; 80,1; 101,8; 116,15
ἐπώνυμος EH 66,2; 70,19
ἐραστής DN 117,8; 157,12; 159,1.6.7; EH 76,5; Ep 10,208,13
ἐραστός DN 155,8; 159,16; 160,2.5; 162,6; 180,6; 205,5; 220,19; CH 49,19; EH 113,10.14; Ep 10,208,6
ἐράω DN 155,10.15; 157,5; 159,1; 205,7; EH 67,19; 70,16; 96,21; 113,11; Ep 8,174,4
ἔρως DN 111,1; 152,4; 155,17.18; 156,1; 157,5.10.11.13.15.16.18; 158,1.2.3.5.11.19; 159,4.10.12.16.19; 160,1.12.18; 161,1.6.7.9.10.12.15.16; 205,4; 215,7; CH 14,12.19; 21,7; 58,2; EH 64,5; 74,16; 77,5; 83,18; 87,18; 100,2; 116,3; 130,10; Ep 10,209,1
ἐρωτικός DN 142,14; 157,7.20; 159,10.16; 160,9.16; 161,14; Ep 8,174,3
ἔσοπτρον DN 170,1; CH 18,3; EH 73,14; 90,2
ἑστία DN 120,2; 144,14; 199,11; 215,3; Ep 9,203,1
ἑστίασις CH 31,13; EH 66,18
ἑστιάω DN 140,16; EH 98,11
ἐσχατιά DN 113,9; CH 28,8; EH 86,2; 91,3
ἔσχατος DN 147,6; 161,4; 162,3; 165,19 bis; 166,1.2; 186,7 bis; 191,5; 201,11; 219,18; 230,4.9.11; CH 10,21; 15,16; 16,4; 27,2; 32,9; 41,10.11; 48,9; 51,4; 58,1; EH 76,13; 82,16; 85,6; 86,20; 89,14.22; 90,4; 106,6.10; 107,14; MTh 143,1; 145,9; 147,5.10.16
ἑτερότης DN 112,13; 152,15; 210,12.20; 211,10; 219,25; 220,2.18; EH 64,5
εὐαγγέλιον EH 70,4; MTh 143,9; Ep 10,209,8
εὐαλλοίωτος CH 45,13
εὐκοσμία CH 17,2; 35,22; 36,10; 37,13; 40,10.15; 45,15; 55,5; EH 75,8; 85,22; 93,26; 107,2; 127,9
εὔκοσμος CH 30,2; 33,17.23; 36,18; 40,9; 44,23; EH 75,19; 97,18; 106,3; 109,22
εὐπρέπεια DN 113,6; 146,17; CH 9,1; 14,16; 15,4; 18,1; 28,4; 29,22; 35,23; EH 95,24; 96,12; 97,4; Ep 9,196,11
εὐπρεπής DN 151,1; CH 13,11; EH 77,14; 82,8; 132,4
εὐταξία DN 204,6; CH 23,13; 26,5; 33,18.20; 35,17.22; 45,15; EH 75,10; 106,23
εὐφρονέω DN 192,11; CH 13,8; EH 85,14
εὐφροσύνη CH 59,2; EH 71,1; 113,14; 116,2; 118,18; 120,19; 121,8; 122,14; Ep 8,175,2; 9,201,6; 206,4
εὐχαριστία CH 9,6; 20,8; EH 71,2.6; 73,7; 78,19; 79,15; 81,10; 87,26; 93,23; 94,12.14; 100,4; 119,2; 122,25
εὐχή DN 138,4.8.13; 139,13; EH 71,19; 80,8.21; 95,15; 122,25; 123,3.10.11.13; 124,4; 125,8.9.10; 126,4.10; 127,14; 128,9; 129,11; Ep 8,188,12

εὔχομαι CH 28,18; EH 122,19; MTh 142,5; 145,1; Ep 8,188,6; 10,209,8
εὐώδης CH 15,16; 53,18; EH 78,14; 95,19–97,3 passim; 98,23–99,14 passim; 101,15
εὐωδία CH 9,2; EH 97,1.8.24; 99,7.16
εὐωδιάζω EH 97,14; 98,25
εὐωδοποιός EH 78,16
ἐφαπλόω Ep 8,173,3
ἐφαρμογή DN 152,2.20; 185,23; 198,18
ἔφεσις DN 142,13; 145,1; 148,17; 159,16; 162,11; 167,11; 171,12; 179,4 bis. 13; 202,3; 205,9; 220,5.13; 221,1; CH 14,14; EH 125,5; 127,5.12
ἐφετός DN 155,8; 162,7; 177,7; 180,5; 205,7; 215,5; CH 14,19; Ep 10,208,6
ἐφίημι DN 117,16; 143,1; 144,5.14; 146,11; 148,11.15; 149,3.4.17; 152,8; 155,12; 159,17; 162,7.10; 163,5.16; 167,6.8 bis. 9 bis; 172,8 bis. 10.11; 179,2.3 bis. 4; 182,10; 195,19; 202,4 bis. 5; 205,7; 217,8; 219,25; 221,2; CH 18,9; 21,5; 30,13.16; 33,4; 45,19; EH 65,16; 84,26; 90,3; 93,7; 108,14; 126,20; Ep 9,201,10
ἐφικνέομαι DN 114,8; 148,1; 216,13; EH 74,23
ἐφικτός DN 107,4; 110,14; 115,6; 116,14; 131,1; 135,12; 143,3; 144,15; 195,11.16; 200,5; 203,23; 218,14; 230,6; CH 7,12; 11,15; 17,4.10; 20,1; 29,14; 31,14.24; 32,6.14; 33,5.14; 36,17; 41,5; 43,11.18; 45,20; 46,18; 47,12; 48,5; 53,5.18; 54,18; EH 64,11.21; 66,13.18; 67,5; 68,17; 78,9; 90,14; 104,18; 110,7; 124,1; MTh 142,8; Ep 8,172,6; 178,8

ζῆλος DN 159,16
ζηλόω DN 205,3
ζηλωτής DN 159,14.17
ζηλωτός DN 159,17.18
ζυγόν DN 111,3; 215,6; EH 65,17; 90,20; 101,2; 114,13; 127,20
ζωαρχία DN 123,6
ζωαρχικός DN 141,6; 192,19
ζωή DN 111,13; 112,4.5; 117,7.8; 118,12.16; 120,3; 131,8.12; 134,17; 144,7; 145,12.13.20; 146,2.3.8; 148,4; 154,11; 159,7; 166,13; 167,8 bis. 9.11; 169,9; 181,4.9.10.13.14.16; 182,1 bis. 14; 185,20; 190,3.4 bis. 5.9; 191,2.3 bis. 4 bis. 6.7.9 bis. 11.13.14.16; 192,2.7 bis. 8.17 tris. 18.19 bis. 20.21 bis; 193,1.2 bis. 5; 202,11; 220,15; 222,10; CH 12,9.12; 20,17; 21,9.18; 38,4; 54,6; 55,3; EH 64,6; 66,7; 70,15; 71,12; 73,18.21; 76,9.12; 78,14; 79,10; 81,20; 86,1.19; 87,14.18; 88,3.19.23.27; 90,17; 91,3; 93,4.7.16.21; 101,3.9; 109,1.12; 111,23.24; 114,19; 115,8; 116,17; 117,8.9.23; 118,4.8.13.15; 120,16.20; 121,4.12.14; 122,6.9.11; 123,24.25; 126,2.5; 127,19; 128,3; 129,14.25.28; 131,10.15.27; MTh 146,10; 147,19; 149,6; Ep 8,174,13; 190,4; 9,194,1; 198,6; 201,3; 206,2; 10,209,2
ζωηφόρος EH 98,1
ζωογόνος DN 125,17; 131,10; 192,20; 202,17; 222,8; CH 54,10; 56,3; Ep 9,204,1
ζωοδότης EH 78,8
ζῷον DN 145,18; 171,19.20.21; 173,1; 191,5.8; 192,15; 202,7; CH 11,4; 14,10.20; 52,1; 53,9; 57,24; 58,2; Ep 9,195,4
ζωοποιέω DN 123,7.8 bis
ζωοποιός DN 181,13; 190,9; 193,2; CH 20,18; 54,9; 56,11; 58,10; EH 76,5; 85,9.18; 90,20; Ep 9,204,6
ζωόω DN 146,2; 147,9; 188,1; 192,15.18
ζωτικός DN 117,17; 148,17; 191,2.3; 201,19; CH 15,14; 54,1; 56,13; EH 115,7; Ep 9,199,7; 201,4
ζώωσις DN 129,1

ἡγεμών CH 39,3; 49,9; 73,4; 76,6; 77,20; 104,19; 105,12
ἥλιος DN 119,7; 142,6; 144,1.4; 147,12; 149,2.6; 187,17; 188,2.3; 193,11; CH 15,11; EH 126,13; Ep 7,167,9; 168,5; 169,3.5; 8,175,3; 10,209,7
ἡσυχία DN 218,7.9; CH 23,7; MTh 149,5; Ep 8,173,12

θάνατος DN 144,8; EH 77,16.25; 78,5.9; 88,27; 89,5 bis; 90,18; 102,12.13.14; 111,24; 120,16.19; 124,24; 126,9; Ep 8,188,2
θανατόω Ep 8,174,13
θέα DN 140,18; 141,6.8; EH 69,15; 86,6; 96,20; 99,20; MTh 145,2.6
θέαμα DN 115,7; 131,3; 134,4; CH 11,16; 13,21; 26,9; 32,15; 55,2; EH 64,12; 81,12; 88,21; 95,2; 98,12; 99,24; 107,8; 131,31; MTh 142,6; Ep 9,198,9; 199,12
θεανδρικός Ep 4,161,9
θεάομαι DN 225,1; EH 96,14; 97,4.6; 100,8; 120,18; Ep 9,193,11; 194,1.4

θεαρχία DN 111,5; 112,1.9.11; 117,12; 118,4; 122,3; 123,14; 124,10; 126,10; 135,14; 200,6; 215,3; 228,7; CH 10,6; 12,5; 19,23; 20,10; 25,17; 26,7.21; 28,20; 29,19; 30,4; 32,6; 38,20; 39,7; 40,3; 48,6; 57,8; EH 67,17; 77,7; 94,22; 104,23; 105,1.4; 106,21.24; 109,27; 112,20; 113,24; 120,17; 122,1; 124,5; 128,17; 129,8; 131,5; Ep 2,158,3.9
θεαρχικός DN 109,1.4; 111,3.8.10; 117,5; 122,1; 123,15; 124,3.6; 128,13; 132,10; 137,12.13; 141,10; 143,11; 180,12; CH 8,2.11; 12,11; 15,10; 18,4.5.11; 21,2.4.11.13; 23,4; 25,13; 28,4.10; 30,13.24; 31,12.15; 32,3.8; 33,10.26; 34,15; 36,20; 37,18; 38,12; 43,14; 44,17; 46,8.13; 48,1.5.16; 50,10; 52,10; 53,3.17.21; 55,24; 57,15; 58,9; EH 63,12; 64,1.10; 66,9.20; 67,18; 73,10; 75,18; 78,8.16; 79,5.13.21; 81,9.11; 82,17; 84,15; 86,11; 88,10; 91,9; 92,22; 93,23; 96,23; 98,26; 99,7.11.21; 101,20.23; 102,7.18.20; 103,5; 104,2; 107,22; 110,3; 111,14.24; 112,2.8.14; 113,1.19; 117,14; 118,19.25; 119,3.25; 120,7.12; 124.8.20; 125,10.25; 127,3.6.10.17.20; 128,4; 129,29; 130,2.14; Ep 8,185,7
θεῖον (subst. sg.) CH 21,17; 22,8.17; 25,19; 29,7; 37,21; 47,5.14; EH 75,10; 93,16; 99,6; 105,21; Ep 7,166,11
θεῖον (subst. pl.) DN 109,1.4; 115,6; 130,12; 131,5; 134,2; 136,19; 137,5; 140,6.15; 141,17; 142,8.12; 143,3; 156,4; 157,16; 158,10; 159,15; 194,8.13; 195,7; 196,8; 205,5.9; 225,17; CH 9,4; 13,1; 15,20; 16,2; 27,14; 31,15; 33,20; 34,6; 44,15; 46,11; 54,11; EH 65,3; 66,16; 67,2.21; 68,13; 69,4; 71,13; 73,9.10; 80,15; 82,3; 84,4.9; 85,5; 86,7; 87,3.16; 88,8; 90,9; 92,15; 93,22.26; 94,14.19; 97,25; 100,4; 104,17; 107,9; 110,2; 124,22; 127,12; 130,13.16; 131,2.13.17.24.27; MTh 146,12; Ep 4,161,8; 7,166,10 bis. 14 bis; 8,176,1.7; 177,2.4; 181,4; 9,198,3; 199,13; 203,9
θειότερον (subst. sg.) CH 18,15; EH 77,14; 102,4; Ep 3,159,7
θειότατον (subst. pl.) EH 81,6; 87,9; 90,10; 92,17; 93,2; 94,12; MTh 144,5; Ep 9,198,10
θειωδῶς DN 108,7; CH 23,6; EH 112,21.23; 120,8; 128,6.11
θέλημα DN 179,7; 188,9; EH 66,10; 70,9
θεμιτός DN 110,15.19; 112,3; 115,10; 117,7; 125,7; 146,10; 218,14; CH 8,9; 13,19; 17,1; 18,6.13; 21,7; 29,9.22; 30,4; 31,16; 32,2.6; 33,22; 34,14; 41,4; EH 65,14; 68,1.5; 79,1; 87,2; 99,24; 109,19; 116,6.10; 118,3; 119,17; 124,16; 130,6; Ep 7,169,14; 8,175,10.14; 179,11; 181,10
θεογενεσία EH 69,14; 73,11; 78,15; 79,24; 84,23; 85,10.20; 102,8.12.17; 106,18; 107,24; 108,19; 118,14; 124,17; 129,16
θεογέννητος EH 103,11
θεογνωσία DN 142,8; 200,2; CH 46,7; Ep 9,203,14
θεογονία DN 128,10; Ep 9,194,8
θεογονικός Ep 9,194,11
θεογόνος DN 123,9; 132,2; 229,8
θεοδοχία CH 46,15
θεοδόχος DN 141,6; CH 32,6; 46,16; Ep 8,180,15
θεοείδεια DN 170,3; CH 28,15; 33,7
θεοειδής DN 110,3; 111,14; 112,14; 115,9; 116,14; 128,5; 132,8; 136,13; 156,17; 186,1.6; 191,11; 195,10; 197,16; 201,22; 226,4; CH 9,11; 10,2.20; 11,22; 14,7; 17,4; 20,6; 25,21; 26,20; 27,6.13; 29,1.4; 32,7.17; 33,9.12.16.24; 35,22; 36,2.5; 43,3; 46,10.18; 47,10.13; 48,10; 49,10; 52,8; 53,5; 54,6.24; 55,24; 58,19; 59,1; EH 68,11; 76,17; 77,3.9; 78,12; 79,11; 81,13.16; 82,14; 85,3.23; 86,8.18; 87,6.16; 88,3.25; 89,3.15.18; 91,19; 93,9; 94,9; 96,2.11.17; 98,3; 99,11; 100,11.19; 104,18; 105,23; 106,4; 107,3; 110,1; 111,15; 113,11.15.24; 116,18; 118,11.17; 119,10.15; 121,1.6.12.14; 123,25; 124,2; 125,22.26; 127,6; 129,13; 131,6.29.32; Ep 8,173,3; 180,13; 9,196,11; 198,9; 200,3
θεόθεν CH 17,5; EH 65,4; 87,26; 94,2; 112,7
θεοκίνητος EH 104,1
θεόκριτος Ep 8,171,8; 172,1
θεόληπτος DN 123,1; 141,4.14; EH 72,16; 95,14; 103,19
θεολογέω DN 141,15; Ep 8,178,10; 9,198,4
θεολογία DN 109,3; 121,3.7; 122,3; 123,10; 125,6; 128,8; 133,5; 139,13.19.22; 140,2; 149,9; 157,8; 188,8.14; 200,9; 206,8; 211,9; 212,9; 216,12; 226,7; 228,7; 231,8; CH 10,9; 13,13; 21,15; 22,6.15; 26,11; 31,21; 37,13; 39,15; 41,17; 43,9.12; 51,23; 54,12; 56,1.7.15; EH 63,11; 64,17.21; 83,23; 84,2.21; 88,26; 100,1;

101,11; 105,17; 113,22; 129,4; MTh 141,1; 143,8; 146,2.4.11; 147,7; Ep 3,159,5; 8,172,13; 173,11; 178,10; 181,10; 9,193,5; 195,1; 198,12.14; 207,4; 10,209,13
θεολογικός DN 107,1; 112,10; 116,7; 122,11; 125,3.13; 126,8; 130,15; 133,14; 134,6; 139,18.21; 142,9; 203,11; 221,11; CH 32,2; 40,21; EH 67,9; MTh 146,1.9; 147,5; Ep 9,193,4; 196,12; 206,12
θεολόγος DN 108,2; 110,7; 112,8; 118,2; 120,9; 133,15; 141,8.11; 143,10; 150,15; 157,15; 158,11; 160,1; 169,9; 193,14; 200,4; 203,6.23; 206,11; 211,15; 213,7; 229,18; 230,9.10; CH 10,17; 13,15; 15,8; 25,2.13; 26,9; 30,1; 34,16.21; 35,2.3.21; 40,20; 43,21; 44,5.15; 46,23; 47,4.16; 48,3.14.20.26; 52,8; 58,17; Ep 9,197,9; 199,2; 10,208,2
θεομιμησία CH 43,19; 46,8; Ep 8,171,9
θεομίμητος DN 112,14; CH 17,5; 18,15; 19,3; 21,3; 28,15; 29,13; 32,16; 33,11; 45,20; 46,4.9.18; 47,22; 53,5; EH 75,6; 77,21; 78,9; 83,21; 92,2.14; 96,14.17.23; 98,6; 104,18; 111,23; 119,14; 123,25; 127,25
θεοπαράδοτος EH 67,5.7; 68,6; 69,8; 72,7; 76,6; 79,17; 83,20; 92,10; 103,12; 110,12; 113,21; 114,2.20; 117,5.16; 119,13; 127,18; Ep 8,176,3
θεοπάτωρ Ep 8,172,8
θεοπλαστία DN 133,6; CH 23,4; Ep 9,196,8
θεοποιός DN 123,14; 223,7; CH 7,7; Ep 2,158,5
θεοπρεπής DN 109,5; 121,16; 122,7; 124,10.16; 130,15; 157,18; 187,7; 196,8; 211,1; 213,8.15; 215,10; CH 12,6; 17,5; 20,8; 34,15; 35,6; 38,1; EH 75,3; 82,3; 89,2; 127,8; 131,3; Ep 9,198,1; 202,7
θεοπτία EH 101,2; 119,27; Ep 8,171,11; 188,10
θεοπτικός DN 121,8; CH 28,3; 34,7; 44,24; 53,24; EH 101,6; 107,6.13; 120,10
θεός (sg.) DN 108,1; 115,4; 118,12.14; 121,16; 122,5; 123,16; 130,11 bis; 131,8; 136,1.14.16; 137,3; 138,1; 149,5.7; 152,11; 159,7; 166,14; 169,5.11.13.16.17.19 bis; 170,1; 171,2; 175,11; 179,21; 181,18.20; 182,4.5.15; 183,4; 184,2; 188,7; 193,7.11; 194,5.14 bis. 15; 196,3.9; 197,6.10.13.17.19; 198,2.4.10.12.21; 201,1.17; 203,5.7.15.24; 204,5; 207,10; 208,8; 209,2; 210,7.12; 211,4.13.15.19.20; 212,6.12.17; 213,12.15.22; 214,9; 215,8; 216,16.20; 218,5; 221,15.16.19; 222,4.16; 223,7.11; 224,4; 226,2; 228,8; 231,6.8; CH 17,10; 18,16; 22,3.4.13; 23,14; 25,22; 26,13.17; 29,23; 31,7 bis. 13; 34,8.22.23; 37,10.11.16; 38,3.16.19; 39,2.5.10.16; 40,1.13 bis; 44,4.10.15 tris; 45,1; 46,2.7.9.20; 47,1 tris; 48,19.20.26; 49,9.17; 58,25; 59,1; EH 63,8; 64,18 bis; 65,13; 66,13.14; 67,2; 68,17; 69,5; 70,2.4.8.10; 71,13.15; 75,15; 77,12; 79,18; 83,13; 88,8; 89,3; 91,5; 93,22; 95,23.24; 100,17; 103,15.20; 104,17.19; 111,12.20; 112,4.7.13; 113,4; 114,9; 116,16; 119,24; 120,10.11; 122,25; 123,3; 125,20; 127,11.18; 128,5.12.13.18; 129,5.9; 130,7; MTh 144,4; Ep 1,156,6.8; 4,161,8.9; 5,162,3.6.11; 7,166,5.10; 167,1.8; 170,6; 8,171,6.10; 172,5; 176,3.4.5; 178,9; 179,8; 180,6.7.13; 181,4; 182,2.5; 183,2.4.5; 184,7; 185,3; 186,6; 187,1.14; 188,3; 189,3; 190,3; 191,18; 9,193,6; 194,6.9 bis. 12; 195,2.4; 197,14; 199,1; 200,1.2.5; 204,9.10.13; 205,3.5.8; 206,8.10; 207,8; 10,208,11 bis. 13; 210,2
θεός (pl.) DN 118,14; 132,8 tris; 136,13; 137,2.3; 222,11; 224,5; 226,1; CH 37,20; 38,13; 39,8.10; 43,12; EH 91,6
θεοσοφία DN 125,2; 199,19; MTh 141,3
θεόσοφος DN 118,13; CH 15,21; 38,17; 53,4
θεοτελής DN 124,11
θεότης DN 108,7; 110,2; 116,6; 121,17; 122,8.10.12.14; 123,2.9.10.13; 124,14; 125,13; 126,16; 128,11; 129,4.10; 132,1.2; 134,7; 143,10; 147,5; 148,10; 181,9.10.17; 222,9; 223,5.6; 224,6.13; 225,6; 228,15.18; 229,6; CH 20,14.17; 35,5; EH 66,20; 102,21; MTh 149,8; Ep 2,158,4.8; Ep 9,197,4
θεοτυπία MTh 147,2
θεουργία DN 124,7; 130,5.7.10; CH 23,3; 29,18.23; 30,8; EH 64,1; 81,5.8; 83,20; 84,3.18.21; 88,1; 90,9.11; 92,3.6.12; 94,13.17; 103,3.21; 106,20; 108,11; 113,22
θεουργικός DN 113,12; CH 29,11.12.14; 30,3.15; 48,18; EH 63,4; 64,13; 68,13; 73,5; 99,6; 103,3.17; 104,21; 107,3
θεουργός CH 59,4; EH 78,18; 105,1; Ep 9,198,4
θεοφάνεια DN 110,16; 114,9; 118,5; 215,14; CH 22,2.4.8; 27,11; EH 90,1; 103,21; 113,22; Ep 8,171,4

θεοφιλής EH 71,10; 129,3.25; Ep 8,172,8
θεοφόρος CH 28,11
θεόφυτος DN 132,2
θεόω DN 112,1; EH 65,3; 66,12.19.21 bis; Ep 2,158,6.7 bis
θεραπεία CH 39,16; EH 116,17; Ep 8,184,6
θεραπευτής EH 116,16; Ep 1,156,2; 8,171,2; 175,15; 176,8.12; 177,6; 184,5
θεραπεύω EH 91,7; Ep 8,174,6; 9,198,10; 201,3
θεράπων CH 39,2; Ep 8,171,10
θέσις DN 127,1.2; 203,4; CH 46,3; EH 100,16; MTh 143,4.7; 145,8; 147,15; 150,5.6.7
θεσμοθεσία CH 16,20; 22,12; 23,17; EH 90,19; 94,5; 103,1; 108,1; 109,8; 116,20; 122,7; 129,29; Ep 8,178,6
θεσμοθετέω CH 22,16; Ep 8,179,3
θεσμός DN 107,5; 121,7; 133,9; 142,15; 144,16; 224,10; CH 18,6; 22,18; 40,9; EH 67,23; 68,12; 84,26; 89,11; 106,24; 107,20; 122,21; 128,3; 131,1.8; Ep 8,172,10; 176,2; 9,199,5
θεωνυμία DN 112,9; 120,9; 121,6.9; 124,14; 137,10.11; 151,1; 157,20; 181,1.8.19; 200,6; 208,7; 211,8.15; 213,21; 229,9; 230,6; 231,7; MTh 146,11; Ep 10,209,3
θεωνυμικός DN 118,6; 180,8; 207,8; 230,13
θεωρέω DN 115,12; 143,5; 185,17; 193,1; 207,9; 219,3; CH 26,9; EH 106,11; 108,14; 116,10; 131,27.32; MTh 144,4
θεωρητικός DN 156,20; CH 9,3; 19,11; 28,4; 29,5; 57,17; EH 102,11; 108,12; 114,19; 115,18.22; 118,15.21; 119,11; Ep 9,197,6
θεωρία DN 110,6.14; 114,10; 121,8; 140,5; 142,14; 154,6; CH 8,20; 11,14; 13,24; 14,14; 29,6.9.22; 31,10; 36,1; 46,25; 47,18; 49,20; 50,14; EH 65,15; 73,8.11.14; 79,5; 80,6; 81,14; 82,6.8; 85,2; 88,15; 92,9; 95,6.18; 96,10; 97,11; 105,8.20; 111,1; 115,17; 116,1.10; 123,16; 130,1; Ep 9,200,8
θέωσις DN 131,12; 132,11; 136,13; 202,22; CH 9,8; 29,17; EH 65,4.12; 66,12.21.22; 67,20; 70,7; 77,22; 79,11; 83,23; 86,9.11; 87,24; 119,6
θρασύς CH 47,22; Ep 8,186,5; 187,4
θρόνος CH 10,6; 25,15; 26,15; 27,12; 28,7; 41,14; 52,4; EH 64,17 bis; Ep 8,191,12; 9,195,8
θυμός DN 167,6; 171,17; 173,1; 210,18; 220,23; CH 14,3; 58,1; MTh 146,14; Ep 8,171,7; 179,2; 182,7; 183,2.11
θυσιαστήριον EH 80,8.10.19; 81,4; 82,15; 89,7; 92,5; 95,13; 102,23; 103,5.8; 107,26; 108,3; 110,10–111,15 passim; 114,15; 117,2; 122,24; Ep 8,177,4
θύω Ep 8,178,9; 179,6

ἰδιότης DN 126,17; 145,3; 216,8; 220,3.7.15; CH 15,7.17; 25,24; 27,6.19; 29,4; 32,17; 33,24; 37,1; 41,16.22; 42,5.10; 43,7.10; 46,12.14.19; 48,19; 52,6.10; 53,3; 57,24; EH 97,27; 100,6.15; Ep 9,195,3
ἵδρυσις DN 111,16; 113,12; 117,10; 127,3; 131,7; 144,13; 146,17; 152,19; 154,8; 185,21; 199,5; CH 14,7; 29,5; 31,9; 47,9; 49,5; EH 64,10; 82,20; 97,27; 107,3; 115,21; 121,4
ἱδρύω DN 110,12; 116,1; 128,9; 138,6; 175,3; 186,5; 202,16; 209,12; 219,7; CH 26,17; 28,10.21; 29,21; 44,10; 47,1; EH 99,23; Ep 9,202,4
ἱεραρχέω CH 29,19.24; 30,18; 37,4; 38,14; 40,2; 50,13–51,21 passim
ἱεράρχης DN 141,5.9; CH 23,1; 25,17; 35,1; 38,15.19; 42,15; 43,9; 46,21; 48,22; 49,1.8; EH passim; Ep 7,165,2; 8,176,6; 183,12.13; 9,193,2
ἱεραρχία DN 145,4; CH passim, e.g. 7,3–9,15; 17,3–20,2; EH passim, e.g. 64,15–67,15
ἱεραρχικός DN 114,3; 121,7; 231,1; CH 16,18.19; 18,12; 19,21; 20,2.7; 28,16; 34,1; 35,9; 36,15.20; 38,21; 40,10; 41,3; EH passim; Ep 8,178,6.13
ἱερατικός CH 12,18; 23,18; 34,10; 55,2; EH 104,4; 106,22; 107,12; 109,22; 110,6–113,15 passim; 113,16; 115,1; 116,21; 117,20; 118,3.25; 122,23; 123,2; Ep 7,168,14; 8,177,1; 181,1.3
ἱερεύς DN 170,7; CH 38,17; 48,23; EH 71,17; 72,9–73,5 passim; 76,2; 77,10; 80,18; 81,3.5; 83,16; 89,13.20; 90,4; 107,23.25.27; 108,8.16; 109,4.14.17; 110,14; 111,2.7; 112,11; 114,6.16; 115,19; 116,22; 117,2–15 passim; 117,18; 118,16.19; 119,9; MTh 144,3; Ep 6,164,2; 8,175,5.8.14; 176,6.11; 177,11; 179,1; 180,4.6.16; 181,8; 183,12 bis; 184,7; 185,5
ἱερογνωσία DN 142,3; CH 48,4
ἱερογραφέω EH 100,21; 103,22,; 105,13

ἱερογραφία CH 9,20; 10,12; 13,5; 51,24; EH 84,2; Ep 9,195,2
ἱερογραφικός CH 9,12; 29,6; EH 79,4
ἱεροδιδάσκαλος DN 223,4
ἱεροθεσία CH 8,14
ἱεροθετέω Ep 8,177,2
ἱεροθέτης Ep 8,186,14
ἱερολογέω EH 71,8; 84,6; 117,3.5.18
ἱερολογία DN 142,5; EH 68,10.22; 72,7; 80,11; 83,11; 84,3.12; 85,1; 92,3; 95,11; 97,23; 113,22; 114,2
ἱερολόγος DN 157,9
ἱερομύστης DN 126,8; 141,11; Ep 9,198,1
ἱεροπλαστία CH 10,9; 13,9; 16,1; 47,14; Ep 9,194,7
ἱερόπλαστος CH 9,14; 10,8; 29,10; 51,14; MTh 147,2
ἱεροτελεστής DN 160,16; 215,18; CH 26,12; EH 67,8; 68,5.11; 112,2.5.9; 114,11; 131,6; Ep 8,176,10; 185,7
ἱερουργέω CH 18,12; 27,9; EH 66,15; 79,16; 81,6; 84,8; 87,24; 88,12; 89,11; 90,10.14; 92,17; 95,2; 98,18.22; 105,15; 108,10; 113,13; 114,13.14; 116,23; 130,4
ἱερουργία CH 44,14; EH 67,13; 68,19.22; 69,1.6; 77,10; 80,6; 84,3; 85,2; 87,4.13; 88,19; 89,22; 92,4.10.12.14.21; 95,19; 97,5; 103,14; 104,4; 105,23; 106,4.22; 107,21; 108,11.14.16; 109,4; 113,22; 114,2.18; 115,4.17; 116,10.13
ἱερουργικός EH 108,18; 114,19; 115,22; 116,22
ἱερουργός CH 44,6; EH 87,21; 106,8.10; 114,22
ἱλασμός Ep 8,186,10
ἴνδαλμα EH 96,11
ἰσάγγελος DN 115,3; 195,15; EH 121,20
ἰσόθεος Ep 7,168,9
ἰσότης DN 154,12; 206,21; 207,1; 214,5.7; MTh 149,4
ἱστορία Ep 8,171,3; 9,199,6
ἴχνος DN 110,9; 212,7; CH 45,10; 57,8; EH 77,20

καθαίρω DN 148,4; CH 19,1 bis. 5.9; 23,7; 30,20; 31,2; 33,25; 40,4; 44,8; 48,16–49,12 passim; EH 73,18; 87,19; 106,5.10.13; 109,4.16; 114,14.16.17; 115,4.14.20; 119,10.11.17; 124,12.17; Ep 8,177,7
καθαρεύω DN 144,8; 195,7; CH 54,17
καθαρός DN 130,1; 150,13; 199,4; 205,17.18; CH 14,15; 28,23; 31,10; 48,5; 53,16; EH 66,5; 67,3; 68,12 bis; 76,19; 83,8; 97,13; 98,14; 101,15; 116,16; 118,8; 121,1; 127,22; 130,1; MTh 142,10; 144,1; 145,6; Ep 9,193,12
καθαρότης DN 142,5; 195,9; 219,2.9; 224,9; 225,8; EH 81,13; 115,19; Ep 8,178,13; 188,10
κάθαρσις DN 145,4; CH 19,6.7.15; 28,17; 30,19.23; 34,13; 41,5; 44,5.6; 48,4–49,12 passim; EH 73,18; 89,15; 90,6; 106,5.13.18; 109,9; 116,5.8; 119,8.23
καθαρτικός CH 19,14; 27,18; 34,11; 44,10.13; 48,18.25; EH 102,9; 106,22; 108,15–109,18 passim; 114,14; 115,14; 119,9; 120,2; Ep 9,199,3; 204,3
καθηγεμών DN 113,13; 133,13; 136,18; 139,17; 141,2; 145,13; 193,11; 199,19; CH 18,1; 26,20; EH 67,12.16; 69,4; 75,21; 79,3; 94,2; 95,4; 97,21; 103,13; 111,21; 116,15; 127,15; 131,10.24
καθόλου DN 108,6; 110,11; 116,1.2; 127,16; 161,14; 163,22; 164,10; 165,15; 168,6; 173,11; 175,6; 178,7; 197,18; 201,16; 203,1.2; 216,9; CH 13,22; 17,7; 18,7.11; 19,10; 33,1; 34,14; 41,6; 47,6; 55,1; EH 78,14; 84,22; 86,7; 100,22; 111,11; 124,14; MTh 150,5; Ep 1,157,2
κακία DN 164,5.11; 173,14.20; 174,1.20; 176,1; EH 73,17; 74,1.16; 76,15.19; 77,3; 81,21; 98,9; 100,2; 119,20; Ep 8,173,2; 186,6; 187,10
κακός (et subst.) DN 162,6–180,7 passim; 206,16; EH 126,8; 128,11; Ep 8,172,4; 173,1.3.9; 175,7; 187,7.13; 188,4.6; 189,10; 191,5; 10,208,14
κακύνω DN 162,12.14; 165,1.4; 168,15; 172,14.15
καλλιεργέω DN 198,20
καλλονή DN 151,7.16.18; 152,4; CH 14,18
καλλοποιός DN 151,1.5.8; CH 14,16; 17,2; 29,8
κάλλος DN 150,16; 151,2.4 tris. 6.10; 157,13; 173,19; 174,5; 204,6; 223,8 bis; CH 9,1; 17,6; 29,8; EH 82,9.15; 88,3; 91,20; 96,4.10; 97,5; 113,11.15; 118,10; 132,1.4; MTh 145,7
καλός DN 113,4; 118,14; 121,14; 125,9; 150,15–159,20 passim; 160,6.7; 173,18; 182,7; 205,14; 209,11; CH 13,22.24; 31,14; EH 77,14.19; 81,15; 95,1.23; 96,5; 97,5.24; 131,30; Ep 7,170,4; 9,193,3
καλόν (subst.) DN 123,13; 125,17; 151,2–159,20 passim; 161,10; 162,6.10;

163,15; 167,7; 172,7; 205,11; 206,17; 223,9 bis; 224,11; 225,11; CH 13,14.22; 15,2; EH 64,5; 65,7; 71,12; 91,14; 96,21.22; 98,6; 122,3; Ep 6,164,5; 8,174,12; 9,206,7; 207,1
καλύπτω EH 78,3; 100,24; Ep 1,156,7
κάλυψις EH 78,5
καταλήγω EH 81,10; 93,24; 94,12
κατάληξις EH 77,5
κατάπαυσις CH 32,8
κατάταξις EH 76,1
κατάφασις CH 13,1; MTh 143,6; 147,18
καταφάσκω MTh 143,4; Ep 4,161,4
καταφατικός MTh 146,1
καυχάομαι Ep 8,180,5
κέντρον DN 185,4.7.9
κένωσις DN 135,6
κεφαλή DN 160,17; 210,16; EH 71,16; 110,11.15.18; 111,6; 113,17.20; 114,20; 117,4.17
κινέω DN 148,4.20; 149,3; 152,4; 153,3.4.17; 154,3.24; 155,19; 156,16; 158,17; 160,4 bis; 161,3; 167,6; 189,12.13; 204,17; 208,6; 213,8 bis; 215,3.12; 220,12 bis. 15.16; CH 40,13.14; 49,6; 55,21; EH 67,3; 84,15; 112,4.7; 113,4; 128,9; 129,8.9; MTh 149,5; Ep 7,167,6; 9,203,3 bis
κίνησις DN 117,17; 146,16.21; 148,17; 152,22; 153,1.2.3.10; 154,7.10 bis; 160,9; 167,12; 171,12; 175,2; 185,23; 191,3; 207,8; 213,10.15; 215,11; 220,13; CH 14,4.8; 33,12; 55,20; 58,20; EH 69,5.11; Ep 7,167,5; 168,6
κληροδοσία EH 83,15
κλῆρος EH 112,21.23; 113,1
κληρόω CH 16,17; 18,14; EH 108,1
κοινός DN 126,15; 129,4; 135,11; 136,18; 137,8; 157,15; 178,10; 193,10; 195,6; CH 25,20; 34,22; 41,18.20; 43,4; EH 66,13; 67,13; 79,7; 80,1; 81,22; 111,2; 113,16; 120,14; 130,8; Ep 7,168,11; 9,205,11
κοινότης DN 125,20
κοινωνέω DN 113,8; 130,8; 135,5; 142,2; 144,16; CH 29,14; 36,16; EH 63,11; 68,13; 94,12; 105,20; 106,11; 115,22
κοινωνία DN 110,14; 129,11; 141,12; 152,2.16.19; 164,14; 202,8; CH 14,16; 20,12; 21,6; 22,22; 25,22; 29,10; 31,13; 37,11; 42,20; 44,4; 58,12; EH 76,9.15; 78,19.21; 79,9.12.18.19; 80,7.16; 81,8.10; 82,4.19; 85,21; 86,6; 87,11; 88,8; 91,13; 93,1.7.10.23; 95,3; 98,11; 106,3.21; 107,25; 108,18; 109,10; 113,14; 115,17; 116,1.6.10; 118,17.19.22.25; 119,2.11; 124,21; 129,29; 130,3.14; Ep 9,205,12
κοινωνικός DN 124,7; 155,10; 158,16; 161,4; CH 28,5; 36,14; 37,12; 51,18; 55,22; EH 105,19; 107,26; 119,5; Ep 8,174,2
κοινωνός EH 75,23; 86,7; 87,9; 93,14.22; 108,13; 115,19; 117,14; 125,4; 131,27
κοσμέω DN 206,18; EH 78,13; 91,20
κόσμιος EH 104,8
κόσμος DN 137,1; 147,14; 149,7 bis; 174,5.14; 186,2; 224,10; CH 7,10; 23,3; EH 78,10; 84,16; MTh 146,14; Ep 9,195,5
κοσμουργία Ep 9,198,15
κρυφιομύστης MTh 142,2
κρύφιος DN 108,7; 110,2.9; 111,5; 112,3; 113,13; 126,9; 145,7; CH 11,18; 12,18; 15,21; 21,19; 22,3; 37,4; 40,3.4; 44,19; 48,13; 49,11; 52,12; 56,8; 57,19; 58,21; EH 63,8; 78,10; 83,21; 90,6; 91,15; 92,21; 93,16; 95,23.24; 96,10; 97,15; 102,14; 130,8; MTh 145,6; Ep 3,159,5.6; 6,164,6; 9,193,8; 196,8
κρυφιότης DN 131,8; 211,6; 229,12; CH 13,2; 16,21; 21,11; 43,14; 48,7.11; 56,4; 57,7; 59,13
κυκλικός DN 146,21; 153,4.10
κύκλος DN 129,6.7; 153,12; 154,3; 160,13; 185,4; 195,13; 213,19; CH 31,7; 55,5
κυκλοφορικός DN 213,10
κύριος DN 117,1; 188,12; 224,13; 225,17; CH 12,17; 33,5; EH 79,23; 86,24; MTh 146,1
κυρίως DN 110,1; 121,8; 150,12; 187,6; 195,19; 216,14; 222,12; CH 33,6; 43,16; 46,2; MTh 143,5; Ep 9,204,10
κύριος (subst.) DN 114,8; 118,15 bis; 123,11 bis; 137,3.4; 224,4 bis; 226,1; 228,8; CH 30,5; 31,19.21; 39,14.17; 42,15; EH 77,20; 89,5; 103,20; 126,7; 127,17; Ep 8,171,7; 179,2; 188,4; 190,2
κυριότης DN 224,6.10.13; 225,5; CH 27,1; 32,14.17; 33,2.17; 37,6; 39,1; 41,15

λαός CH 37,14.17; 38,2; 39,20; EH 83,15; 116,4; 118,24; 119,12; 123,1; 126,12; Ep 8,172,1; 176,14; 177,7; 180,7; 181,9; 185,6
λειτουργία Ep 8,178,11; 184,1
λειτουργικός EH 80,18; 109,3; 114,7.13.21; 115,14; 125,3.6
λειτουργός CH 48,23; EH 72,1.10; 80,12.16; 81,5; 87,1; 108,15.19; 109,14;

110,17–111,9 passim; 115,6.15; 119,9; 123,3.6; Ep 5,162,2; Ep 8,175,15; 176,7.12; 183,12
λευίτης Ep 8,179,1
λῆξις DN 114,8; CH 54,25; EH 67,1; 69,2; 88,25; 105,18; 121,7.12.20.23; 122,19; 124,2.9; 125,22; 126,4; 129,28; Ep 8,187,14; 9,195,3
λόγιον DN 107,5; 108,8; 109,1; 110,4 bis; 111,7.12; 112,7; 113,13; 114,2.9; 115,4; 119,13; 121,4; 122,2.8; 123,15; 124,9.13.18; 125,2.3.11.14; 126,11; 130,15; 131,3; 132,3; 133,16; 137,9; 140,4.14.18; 141,4; 146,18; 148,12; 156,1; 157,4.11.19; 168,17; 171,5; 179,5.16.20; 181,11; 186,14; 187,4; 191,6; 194,1; 196,7.16; 197,14; 198,16.21; 199,1; 200,8; 207,10; 208,2.3.7; 213,21; 216,13.17; 221,12; 224,7; 226,1; CH 7,12; 9,12.18.20; 10,8.15; 11,6.8.16.19; 12,5.15; 13,5.23; 16,15; 17,1; 18,16; 20,5; 22,2.12; 23,10; 25,1.8.23; 26,18; 28,19; 32,8; 39,9; 42,13.15; 44,5.9; 50,1; 51,14; 59,9; EH 63,5; 67,5.7 bis. 15; 68,18; 71,7; 78,9; 79,4; 81,19; 84,24; 85,9.19; 87,2; 89,4.13; 90,14; 91,17; 92,4.8; 94,18; 95,12; 96,14; 97,28; 100,6.16.20; 101,5.8; 102,6.14; 103,6; 105,5; 106,18; 109,6; 110,12; 111,6; 112,10.15; 113,17.21; 114,21; 115,6.9.10; 117,5.18; 120,8; 122,7; 123,4.6.19; 125,1.18; 126,6.10.18; 127,16.18.22.23; 128,10.22; 129,4; MTh 141,3; 143,17; 146,8; Ep 8,176,5; 177,12; 179,11; 183,8; 184,11; 185,8; 9,193,5; 200,2; 201,7; 203,15; 207,10
λόγος DN 108,2.8; 109,10.12.13.14; 115,19; 116,4.5; 117,6.9; 118,16; 121,17; 122,15; 123,7; 124,3.11.17; 126,5; 130,6.9.11.12; 131,2.8; 132,17; 133,2.6; 135,4.10.19; 143,9; 144,3.11; 148,19; 149,5; 152,1.10; 153,2; 154,19; 155,7.14; 156,13.14.15; 157,1.14; 160,18; 161,8; 163,7; 164,11.22; 170,7.21; 171,1; 173,11; 175,18; 176,10; 178,2.11; 179,15.22; 180,7.9; 181,7.14; 182,8.9.13; 185,13.22; 186,9; 188,8.13; 192,9.12; 193,9; 194,6.10.17; 195,5.11; 196,1.4.10; 197,20; 198,5.21.22; 199,2.3.10.20; 202,9; 206,4; 210,13.17; 211,18; 212,12; 213,15; 214,9; 219,8; 226,6; 229,12.14; 230,4.19; 231,2; CH 7,8; 12,6.13; 14,13.21.24; 16,17; 20,19; 25,23; 29,23; 34,24; 35,16; 42,1.4.8.17; 44,16; 45,15; 51,6.22; 56,19; 57,23; 58,24; 59,13; EH 65,23; 67,11; 68,4.20; 73,15; 83,9; 92,22; 98,19; 113,22.23; MTh 143,12.16; 144,7; 147,8.11; 149,2 bis; 150,4; Ep 3,159,8; 7,166,1; 167,7; 8,176,3; 182,7.8; 183,2.11; 9,193,10; 194,9; 199,1.8; 200,6

μαθητής DN 114,11; EH 83,20.22; 112,12.15.18.19; Ep 8,186,3.14; 10,208,7
μαθητιάω CH 30,8.15
μαιεύομαι EH 85,9.19; 98,1; 109,5
μαίευσις EH 85,12.23; 115,14
μαιευτικός EH 115,6
μακαριότης CH 12,5; 19,3; EH 66,9.20; 73,2; 74,12; 75,22; 82,18; 117,12
μέγεθος DN 119,4; 148,2; 166,5; 207,10; 208,9.15; EH 94,20; MTh 149,3
μεθεκτῶς DN 222,16
μέθεξις DN 128,6; 148,18; 166,4; 168,5; 169,14.21; CH 34,7; 51,19; 59,3; EH 66,2.18; 75,16; 76,10; 79,13; 85,5; 91,10; 94,21; 98,26; 99,14.20; 119,4; 129,16; Ep 9,200,8
μέθη MTh 146,14; Ep 9,204,11.13; 205,2; 207,7
μεθύω Ep 9,195,9; 204,9; 205,5
μένω DN 136,4; 153,8; 155,19; 160,15; 167,15; 170,21; 189,12; 209,9; 210,8; 212,17; 215,12; 218,12; 219,23; 228,14; CH 8,7; EH 80,15; Ep 3,159,9; 7,166,2; 9,202,3.12; 203,2
μερισμός DN 209,4; MTh 148,7
μεριστός DN 112,13; 114,6; 136,16; 157,20; 169,2; 195,4 bis. 13; 197,4; 217,8; EH 76,9; 79,10; 88,17.20; 93,18; 117,23; Ep 9,196,9; 198,7; 203,13
μέρος DN 123,3; 127,4; 128,1; 129,6.9; 134,7.8.9 bis; 136,8.9 bis; 141,16; 143,7; 154,14.15; 156,13; 164,5; 185,14; 210,15.16; 223,9; 227,14; 228,19; CH 15,3; 46,4; 57,24; EH 74,4; 95,5.6; MTh 146,13
μεσιτεία EH 71,13
μέσος DN 129,6; 146,13; 187,14; 189,13; 210,17; 213,19; 216,19; 219,16; CH 15,13; 22,11.20; 23,14; 32,13; 33,25; 34,2; 35,11.17; 36,13; 40,17; 41,2; 47,3.14.18; 51,5.15; EH 67,11; 81,4; 100,19.21.24; 101,2; 106,1.9.13; 109,24; 115,18; 117,9.25; 118,1.13.22; MTh 145,9; Ep 8,176,7; 189,10; 190,6; 191,3; 9,199,3; 10,209,3
μεσότης DN 187,3; CH 34,9; 36,15; EH 105,19

μεταβολή DN 169,15; 199,9
μεταδίδωμι DN 136,8; 143,2; 149,13.16; 151,6; 169,8; 197,6; 208,9; 219,22; 230,19; 231,3 bis; CH 19,15; 32,4; 40,22; 45,22.24; 48,3; 49,13; EH 65,3; 68,10.15; 75,23; 78,20; 79,24; 80,2; 81,9; 93,23; 94,3; 101,7; 107,11; 114,4; 119,2; 127,8; 131,25; 132,2; Ep 8,180,9; 185,11; 9,203,11
μετάδοσις DN 129,1; 136,7; 151,9; CH 19,16.19; 21,2; 28,5.16; 38,11; 46,13; 53,2; EH 75,3; 79,22; 81,22; 84,5; 88,8; 93,25; 107,5; Ep 8,177,3
μεταλαμβάνω DN 159,5; 167,22; 181,15; 214,3; 226,2; CH 20,15.20; Ep 8,177,2; 10,209,10
μετάληψις CH 9,6; 30,24; 34,26; EH 93,26; 118,24; 119,3
μετάνοια EH 80,15; 84,26; 87,4
μετέχω DN 115,1; 128,6; 129,3 bis. 5 bis. 8.11.14; 136,10; 144,2; 145,16; 147,13.15; 151,3.4; 152,8.10; 165,14.20.21; 166,3.7; 167,4.6.10.19.20.22; 182,5.10.11.15; 183,15.20.21.22 bis; 184,6.12.13.14.15.16; 188,2.3; 189,5.6; 190,4; 191,7; 208,13; 210,3; 212,6; 216,12.20; 222,18; 223,3 bis. 10; 225,10.18.20; 227,10.17; 229,3; CH 20,14.16; 34,16; 41,12; 42,21.22; 43,10; 45,18; 46,17; EH 65,8.16; 76,8; 81,9; 82,18; 87,2; 88,14; 89,8; 92,16 bis; 93,14.23; 98,24; 99,21; 107,12; 114,1; 118,23; 119,6; 124,16.22; 127,7; Ep 2,158,11; 9,203,10
μετουσία DN 135,15; 145,15; 147,17; 165,22; 168,4; 174,5; 218,16; CH 9,4; 13,22; 21,3.10; 25,15; 29,12; 31,16; 33,7; 34,8.13; 38,8; 41,4; 43,2; 46,19; 48,6.18; 49,7; EH 70,12; 75,22; 86,4; 88,4; 93,19; 94,1; 97,26; 126,14
μετοχή DN 129,2; 130,4; 131,5; 151,3.5; 183,18; 184,15.18; 208,15; 214,4; 217,10; 225,20; CH 19,16; 28,16; EH 93,25; 107,4; 126,20
μετοχικός CH 53,20
μέτοχος CH 19,13; 30,22; EH 73,6; 91,14; 130,14
μικρόν (subst.) DN 207,6
μιμέομαι DN 203,17; EH 78,8; 96,3; Ep 2,158,10
μίμημα EH 96,5; Ep 2,158,5; 10,210,3
μίμησις DN 115,3; 211,17; 212,13; CH 8,15.20; 20,2; EH 75,4; Ep 2,158,10
μονάς DN 112,11.14; 168,22; 185,1.2 bis; 215,20 bis; 227,8; 228,1; 229,6.7.10; CH 32,8; EH 66,9; 83,2; 116,18; 118,3
μοναχικός EH 117,1.2.19; 118,21
μοναχός EH 116,7.16; 117,24; 118,2; 119,12; 123,1
μοναχῶς DN 185,1
μονή DN 127,3; 144,12; 152,18; 154,8; 200,1; 202,21; EH 68,21; MTh 146,6; Ep 8,191,18; 9,195,3; 202,13; 203,4
μόνιμος DN 110,12; 193,13; 199,5.11; 211,14; 212,18; CH 8,8; EH 64,9; Ep 9,201,11; 202,4; 203,8
μονιμότης DN 126,9; Ep 9,203,4
μονοειδής DN 150,13; 151,16; 166,3; 185,14.18; 187,18; 188,3; 198,23; 210,2; 211,12; 226,10
μορφή DN 114,4; 120,14; 210,20; 211,8; CH 15,1; 57,6; MTh 146,12; Ep 9,200,3
μορφοποιία CH 12,3; 13,5; 16,11; 20,5; 50,15
μορφόω DN 109,9; CH 21,5; EH 69,1; 88,4; 115,7
μόρφωμα CH 11,22; EH 85,10; MTh 143,3; Ep 9,194,6
μόρφωσις CH 9,19; 11,8.15; 12,10; 17,9; 22,7; 51,14; EH 99,9; 113,15; MTh 147,3
μορφωτικός CH 8,16; 29,10; EH 85,18
μυέω DN 112,7; 114,1; 134,1; 138,6; CH 22,10.11.13.24; 26,9; 29,23; 30,5.9; 35,1 bis. 8.11; 44,15; 47,10; 49,10; EH 67,12; 70,12; 74,6; 94,19; 105,11; 106,7; 107,8.10 bis; 108,7; 121,13; 129,6; 131,7.13.17
μύησις CH 16,21; 19,20; 30,4; 31,2.5; EH 67,10.23; 84,24; 94,19; 105,16.17; 106,6.7; 122,4; 124,18; 130,9
μύρον CH 15,16; EH 72,14.15; 73,5; 78,14; 95,4; 95,8–103,18 passim; 104,3; 106,19; 107,25; 108,2; 130,2
μυσταγωγέω CH 23,1; 26,7; 48,2; EH 78,7; 90,13
μυσταγωγία EH 63,6; MTh 142,16; Ep 9,197,14
μυστήριον DN 126,2; 170,8; CH 18,13; 21,19; 22,23; 23,5; 26,5; EH 63,6; 70,1; 78,20; 79,17.21; 80,7; 83,12; 93,26; 95,8; 107,19.26; 110,9; 112,1; 117,1.14; 119,3; 122,22; MTh 142,1; Ep 3,159,9; 8,188,11; 9,193,10; 197,15; 198,4
μύστης DN 120,12; CH 22,21; EH 104,15; 105,12
μυστικός DN 118,4; 121,2; 131,3; 133,8; 134,3; 142,1; 211,1; 215,14; CH 11,16; 12,5; 15,8; 20,6; 55,2; 57,9; EH 64,12; 77,23; 81,2; 83,22; 88,13; 91,16; 93,25; 97,22; 103,6; 117,6; 130,7; MTh 141,1.3; 142,5; 144,11; Ep 9,193,9; 196,11; 197,10; 198,3; 201,8

ναός EH 86,10; 87,12
νεοτελής DN 140,8
νοερός DN 108,5; 115,9; 116,15; 117,16; 131,4.11; 132,5; 140,10; 144,6; 145,11; 148,16; 149,14; 150,4.7; 153,11.18; 156,9.15.17; 161,1.9; 181,5; 182,7; 186,1; 192,16; 195,3.7.8; 196,5; 201,19; 202,1; 214,6; 219,9; CH 14,1.2.5.12.22; 15.4.7; 20,18; 21,5.9; 29,6; 33,19; 38,6; 40,15; 43,3.16; 44,21; 48,10; 49,14; 50,1.13; 53,6; 54,2; 55,1; 57,8.11.26; 58,15.16; EH 63,8; 64,3; 66,22; 67,2; 71,2; 74,14.15; 75,1; 77,2; 78,17; 82,12; 83,8; 84,11; 92,9; 96,1.12; 97,7.14; 98,27; 99,4.11.13.19; 100,9.19; 105,20; 111,12; 116,10; MTh 142,6; Ep 9,200,3; 203,8.10
νοερότης DN 154,2
νοέω DN 131,9; 142,7; 144,10.11; 149,8; 156,4; 171,12; 172,8; 179,3; 182,9; 194,11.13; 195,7; 196,4.8; 198,6; 210,15; 213,8.16; 219,6; EH 101,20; 130,17; MTh 144,6; 147,21; 149,3; Ep 2,158,4; 3,159,9; 9,205,3.4 bis
νόησις DN 115,9; 117,9; 154,19; 156,20; 185,22; 193,13; 195,4.9.15; 198,5; 219,6.10 bis; 230,3; 231,5; CH 47,15; 50,9; 53,24; 54,3; 58,3; EH 67,13; 96,18; 100,5.15; 101,1.6; 104,17; 120,7; MTh 143,12; 149,2 bis; Ep 5,163,1.4; 8,173,14; 9,198,13; 200,5; 204,10; 205,3
νοητός DN 109,7; 114,3; 115,1.7; 121,6; 132,10.11; 140,17; 142,7; 144,6; 149,9.10.11; 150,1.9; 156,16; 161,9; 186,1; 194,11; 195,3.7; 196,5; 197,18; 213,11; 214,5; 218,15; 230,6; 231,7; CH 9,2.13; 11,14; 14,1.16; 15,12; 17,1; 21,3; 29,22; 40,5; 42,13; 47,18; 53,21; 55,1.16; 56,12; EH 65,9.18; 66,19; 67,3; 68,3; 74,8.9.10.15; 78,16; 81,12; 82,8.13; 92,9; 93,15; 95,1; 96,1.3.12; 97,13.15; 99,13.25; 100,7; 123,20; 129,5; MTh 142,7; 144,8; 146,11; 147,8; 149,7; Ep 5,162,8; 9,195,2; 199,13; 200,2 bis. 6; 203,15
νομοθεσία EH 77,18
νομοθετέω CH 34,15; 35,4; EH 81,23; 84,10; 88,20; 127,7
νομοθέτης EH 68,6; Ep 8,179,3; 183,5
νόμος CH 21,15.16 bis; 22,12; EH 69,17; 77,13; 89,20; 105,3–16 passim; Ep 7,165,5; 8,178,13; 180,5.6; 9,199,4
νοῦς (sg.) DN 108,8; 109,11.14; 111,5 bis; 115,1.2; 116,1; 117,6; 118,16; 131,2.7; 133,6; 134,17; 135,4; 138,8; 142,4.12; 150,3; 154,12; 156,19; 157,3; 166,13; 178,1; 181,14; 193,9; 194,10.12.17; 195,10.18 tris; 196,4.12.18; 197,16.20; 198,13 bis. 22; 210,17; 219,7; 229,12; CH 8,4.19; 9,3; 10,10; 11,1; 12,6.13; 13,7; 14,13; 15,12; 16,10.21; 19,12; 20,19; 41,1; 53,10.18; 55,17; EH 63,12; 67,11 bis; 69,4; 78,18; 91,18; 95,21.24; 96,9.17; 98,8; 99,6.18; 101,15; 103,12.15; 113,10; 115,21; 118,9; 122,5; 125,17; 131,10.20; MTh 144,15; 147,9; 149,1; Ep 1,157,2.3; 3,159,8; 4,161,4; 5,163,4; 8,188,10; 9,197,6; 204,12
νοῦς (pl.) DN 109,4.11; 110,15; 115,3.16; 116,14; 117,1; 119,5; 128,5; 132,9; 142,14; 144,11; 145,10; 149,11; 152,22; 153,4; 174,2; 182,3.8; 195,14; 219,6; CH 8,1; 9,12; 10,2.10.15; 11,8.19; 13,13; 14,24; 18,10; 19,16; 20,2; 22,18; 25,14; 26,5; 27,5; 28,19; 30,17; 31,23; 32,7.13; 33,25; 34,11; 36,24; 40,1; 41,14; 42,1; 43,5; 44,4 bis; 46,6.10; 47,19; 48,7; 50,6; 52,8; 54,12.22; 55,24; 56,8; 57,4; EH 65,13; 75,11; 99,12; 100,1; 101,16; 103,5; 104,22; 107,4; 109,27; 111,15; 113,12.13; 114,16; 119,21; 131,31; MTh 142,4; Ep 9,199,6

ξυνοδοιπόρος Ep 8,187,12

ὁδεύω DN 230,3
ὁδοποίησις EH 69,2
ὁδοποιητικός CH 54,14
ὁδός DN 177,8; 198,1; 219,10; CH 21,18; 58,13; EH 70,13; 74,10; 75,21; 84,24; 91,4; 121,24; 122,14; Ep 5,163,2; 7,168,7; 8,190,2
ὁλικός DN 113,7; 122,9; 124,14; 127,3; 130,6; 161,16; 165,19; 166,4; 181,20; 213,2; 230,17; CH 14,19; 28,9; 33,7; 36,7; 40,6; 41,16; 42,6.18; 43,16.17; 51,20; 53,19; EH 70,13; 71,14; 74,1; 76,16.20; 77,2; 78,5; 90,2; 102,3; 108,22; 116,8; 120,21; 129,17; 130,4; 131,21
ὅλος DN 111,3; 117,15; 119,12; 122,1.7.11; 123,2.6.9 bis. 13; 124,10.14; 125,13; 126,17; 127,6 bis. 12 bis. 16 bis; 128,5 bis; 129,4.5.9.12 bis. 15; 134,8.9 bis; 135,15; 136,2.6.8.10; 137,8.12; 138,1.3; 141,11 bis; 144,5; 145,5; 150,4; 151,2.5.10.18; 152,4; 164,5.21; 168,3; 170,2; 172,2.3; 173,10; 175,10; 176,4; 178,14.15.16; 181,1.18; 182,18; 183,5; 185,12 bis. 14; 188,1; 192,2; 194,13 bis. 14; 195,1; 199,5; 201,4; 202,7.21;

205,16.18.20; 206,2.5; 207,2 tris. 3 bis; 210,6; 211,5.13; 213,17; 214,11.13; 216,7; 217,8.12; 218,2.10 bis. 12.18; 219,24 tris; 220,13; 223,2.8; 226,10 bis; 227,14.18; 228,2.7.10.18.19.21; 230,4; CH 36,24; 39,21; 54,16; 55,3; EH 97,4; 113,16; 114,5; 121,22; 130,3; MTh 150,9; Ep 4,160,5; 7,167,8.11.12; 168,6; 8,174,7 bis; 184,6; 9,202,2.11; 203,1; 205,7; 207,4

ὅλως DN 115,12; 121,12; 124,18; 125,20; 141,2; 146,15; 149,1.4; 159,18; 160,1; 162,13; 163,1.5.15.19; 166,7; 167,8.23; 168,5; 171,12; 174,19; 177,16; 178,3; 179,11; 189,14; 203,1; 204,18; 222,3; 223,2.9; CH 10,17; 29,3; 43,2; 52,6; 55,16; EH 82,21; MTh 147,13.14.15

ὁλοτελής DN 122,10

ὁλότης DN 122,10; 134,8; 137,13; 154,14.16; 219,14; 228,5; CH 42,11.14; EH 107,18; 111,12

ὁμοάγαθος DN 116,9

ὁμοδύναμος DN 156,7; 208,6; 230,15; CH 59,12

ὁμοειδής DN 217,9; CH 28,23; EH 88,18; 90,2; 96,1; 111,13.25; 113,12.13; 119,14; 121,18; 124,2

ὁμόθεος DN 116,9

ὅμοιος DN 169,10; 184,9 bis; 207,7; 208,3 bis. 5; 211,13–212,15 passim; 214,3; 216,6; CH 12,2; 27,17; EH 82,4; 86,12 bis; 88,20 bis; 93,10; 122,18; 124,11; 125,5; Ep 8,172,5; 173,4; 175,10

ὁμοιότης DN 152,15; 208,4; 211,16.18; 212,2.6.8.12; CH 11,7; 12,13; 13,8; 14,2.11; 15,5; 16,6; 57,26; EH 88,24; 89,23; MTh 149,4

ὁμοίωμα DN 197,22

ὁμοίωσις DN 110,14; 211,20; CH 22,7; 29,11; 43,11

ὁμολογία EH 68,9; 71,16; 76,21; 87,24; 130,18; 131,16.18.22

ὁμοταγής DN 155,10; 158,16; 212,1; 230,11; CH 22,18; 26,19; 33,16; 36,11; 58,11; EH 64,17; 68,11; 95,3; 97,21; 112,18; 113,10; 123,8.14.22; 125,26; 129,24; Ep 8,175,15; 183,14

ὄν (subst. sg. et pl.) DN passim; CH 7,9; 12,8.19; 13,21; 20,9–15 passim; 32,10; 33,7; 38,15.16.18; 43,15; 47,6.8; 50,10; EH 66,7.8.16 bis; 83,14; 86,20; 96,21; 100,23; MTh 142,7 bis. 13 bis; 143,1.3; 145,4.13.14; 150,2–3 passim; Ep 1,156,6; 157,1; 7,166,14; 167,1; 8,173,14; 182,3

ὄνομα DN 107,2.4; 116,3.4; 117,9; 118,3.5.7.8 bis. 9; 119,11; 125,19; 135,11; 157,10.13.16; 158,4.11; 188,13; 198,6; 210,19; 224,7; 229,13.17; 230,3; CH 10,16; 27,13; 28,13; EH 70,9; 72,21; 101,12; MTh 146,9; 147,6; 150,4; Ep 8,179,8

ὀνομάζω DN 113,2; 118,9; 120,5.8.13; 131,8; 132,8; 198,7; 206,11; 208,8; 228,16; 229,9; CH 25,5.15; 26,16; 27,12; 34,11; 37,2.14; 41,14; 42,16; 43,15; 44,5; 55,18; EH 64,19; 95,4; 101,12; 103,14; 105,2; 113,1; 116,16; MTh 146,10

ὀνομασία CH 25,21; 27,6; 32,18; EH 125,18

ὀντότης DN 182,21

ὅρασις DN 118,5; 201,14.16; 210,12; 215,14; CH 21,19; 22,5.6; 35,20; 39,1.4; 44,14; 46,22; 48,3; EH 66,17; Ep 5,162,7; 8,188,7.13

ὁρατός DN 114,9; 147,14; 148,1; 157,2; 196,12; CH 28,22; 39,21; 45,16; 47,5; 52,10; EH 74,19; 75,11; 92,23; 96,6; 107,2; Ep 10,208,10

ὁράω DN 111,9; 112,11; 127,8.11; 131,11; 141,13; 148,20; 149,3; 154,24; 168,9; 172,5; 192,6; 201,13; 231,1; CH 18,1; 21,4; 22,1–23,18 passim; 31,10; 34,21; 40,17; 46,3.17.25; 47,4.16.19; EH 63,7; 64,11; 65,10; 75,12; 77,8; 80,2; 82,8.15; 83,8; 84,14.23; 86,15; 94,23; 96,22; 97,24; 98,16.20; 100,12; 101,23; 106,26; 107,16; 121,24; 123,17; 124,24; 125,3.19; 131,30; 132,4; MTh 142,12; 144,1.6.10 bis; 145 passim; 148,4; Ep 1,156,8 bis; 157,1; 4,161,3; 5,162,6 bis; 7,169,4.7; 8,177,4.10; 182,9; 190,5.11.12; 191,10.11.17; 9,194,1.2; 196,10; 198,3; 10,208,12

ὄρεξις DN 163,19; CH 14,10; EH 111,22; 118,7

ὅρος DN 140,7; 154,17; 177,9; 185,24; 202,9; 204,8; 211,17; 224,10; 228,20; CH 44,4; EH 74,20; Ep 8,176,2

οὐράνιος DN 139,2; 145,4; 146,13; 202,12; CH passim, e.g. 8,1.15; 9,7; EH 67,10; 105,3.19; 113,5; 119,12–120,12 passim; MTh 143,16; Ep 7,167,5; 168,11; 8,190,8

οὐρανοπορία DN 146,16

οὐρανός DN 113,2; 119,6; 137,2; CH 10,5; 30,6; 54,25; EH 72,5; 128,22.23; Ep 8,184,13; 190,9 bis; 191,10; 9,196,5; 205,13

οὐσία (sg.) DN 108,8; 109,14.16; 111,13; 112,4.5; 115,17; 116,1; 117,7.9; 131,7.8.12; 133,11; 134,12.14.17; 135,8; 146,4.7; 154,11.18; 165,1.5; 166,14; 167,11.15; 170,16.17.19; 171,4; 176,5; 177,19; 180,10; 181,8.10.14; 182,20; 183,2; 184,1; 187,2; 188,6; 192,17; 196,16.19; 205,17; 213,12; 222,6.8; 223,14; 229,3; CH 12,6.12; 20,15; 32,11; 42,1.4; 46,3; 49,4; 52,9; 54,2; EH 64,1; 65,2.19; 66,7; 67,6; 77,25; 82,19; 88,2; 91,21; 96,9; 100,18; 101,15; 102,1; 103,4; MTh 142,9; 149,6; Ep 1,157,2; 4,160,5.9.11 bis
οὐσία (pl.) DN 109,10; 111,4; 134,13; 136,2; 144,6; 147,5; 165,18; 186,2.13; 187,17; 188,6; 202,12; 222,10; CH 9,7; 10,20; 13,10; 14,22; 16,6; 20,10.20; 21,1; 23,11; 25 passim; 26,1.11; 27,9; 28,20; 29,18; 30,2.12; 31,7; 32,9.16; 36,25; 41,8–42,12 passim; 42,22; 43,13; 44,2.22; 45,10.18.21; 46,6.15.20.25; 47,7; 48,16; 49,5.9; 50,5; 51,3.20; 52,2; 53,4; 56,15; 58,3.8; EH 64,2.8.17; 65,8; 66,11; 67,1; 94,6; 99,15.22; 100,25; 101,9.19; 104,16.23; 106,26; 119,24.27; 120,3; 131,4
οὐσιαρχία DN 180,12
οὐσιοποιός DN 113,4; 131,10; 180,12; 181,13; 182,18; 187,3; 188,7.18; CH 28,20; 47,8; 50,11
οὐσιόω DN 130,6; 133,8; 135,3; 168,4; MTh 146,8; Ep 3,159,6; 4,160,9.11
οὐσιώδης DN 115,13; 117,17; 126,2; 133,3; 143,12; 145,12; 146,5; 148,18; 152,14; 201,19; 202,21; 214,6; EH 101,12; 102,21; Ep 4,160,3
οὐσιωννυμία DN 180,9
οὐσίωσις DN 129,1
ὀφθαλμός DN 120,15; 149,14; 185,17; CH 8,4; 19,12; 20,5; 32,14; 35,14; EH 75,14; 85,3; 92,9; 100,9; 102,11; 103,7; 122,8; 125,19; 126,13; 132,3
ὄψις DN 150,12; CH 38,6; EH 74,14.20; 75,1; 81,6; 82,12; 90,10; 92,17; 93,15; 100,11; 102,11; 105,8; 126,14; Ep 8,171,5
ὀψοποιικός Ep 9,195,8

πάγκαλος DN 151,11
παγκρατής DN 214,15
παγκτησία DN 224,12; 225,11
παθητικός Ep 9,198,9
πάθος DN 164,11; 206,14; 221,1; EH 91,22; 93,5; 122,8; MTh 148,5; Ep 8,187,11; 10,209,6
παιδεία CH 35,6; 55,13.14; Ep 9,206,11
παλαιός DN 119,2; 214,10; 215,8; 217,1; EH 83,17; 102,15; 108,19
παλαιότης DN 149,5; 192,3
παμμεγέθης DN 146,16
παμμιγῶς DN 218,6
παμφαής DN 172,5; 194,1; CH 52,12; Ep 10,209,11
πανάγαθος DN 138,6; 165,18
παναίτιος DN 120,7; 129,10; 145,6; CH 20,14; Ep 7,167,9; 169,12
παντέλειος EH 71,14
παντελής DN 120,6.10; 122,7; 126,1.3; 127,16; 138,1; 148,13; 165,17; 168,7; 170,20.21; 173,19; 175,6.7; 180,4; 181,19; 188,13; 192,2; 215,2; 218,1; 219,12.14; 220,7; 224,9.12; 225,1.11; EH 66,15; 73,21; 76,19; 81,21; 86,8; 88,7; 91,20; 93,16; 109,9; 116,9; 120,20; MTh 147,10; 150,7; Ep 1,157,4; 8,179,8; 9,202,8; 203,1; 204,10
παντελῶς DN 169,1; 180,11; 185,7; 201,18; 203,4; 208,13; 220,20; CH 12,3; 38,7; 58,24; EH 76,17; 86,3; 87,5.20; 91,13; 100,18; 119,18.20; 125,15; MTh 144,13; Ep 8,181,1; 9,202,4; 10,208,11
παντοδύναμος DN 203,5.24
παντοκρατορικός DN 148,14; 203,1; 214,11.13.14; 215,6
παντοκράτωρ DN 123,4; 214,9; 215,3; CH 42,15; EH 127,17
παραδειγματικός DN 152,6; 155,1
παραδίδωμι DN 110,5; 111,12; 125,6; 140,15; 196,16; 200,10; 231,1; CH 8,17; 9,7; 10,9; 15,21; 23,9; 26,14.18; 31,17; EH 63,11; 67,14; 70,14; 72,12; 90,22; 91,17; 130,17; 131,12; Ep 8,173,11; 9,198,4; 10,210,4
παράδοσις DN 113,13; 114,3; 121,10; 126,8; 131,4; 231,4; CH 12,6.18; 16,20; 22,12; 23,19; 25,8; 34,10; 50,2; EH 63,6; 65,22; 69,3; 71,11; 73,20; 76,11; 78,10; 84,16; 91,15; 102,2; 104,13; 116,12; 124,18; 126,11; 127,15; 130,8.17; 131,7; Ep 9,197,10; 198,1; 207,10
παραλαμβάνω DN 125,9; 132,3; 133,8.15; 194,7; EH 70,18; 73,2; 78,6
παραπέτασμα DN 114,2; CH 8,12; EH 97,6; Ep 8,177,6; 9,198,12
παρθενικός DN 133,8
παρθένος Ep 4,160,12
παρυπόστασις DN 177,1
παρυφίστημι DN 167,16; 174,1

πατήρ (sg.) DN 123,5.7.11; 124,4 bis. 6; 125,19; 128,12 tris; 130,8; 132,1.12; 137,3; 161,12; 221,10; 228,8; CH 7,4.7.11; 8,2; 23,14.15; 24,4; EH 68,20; 92,8; 101,22; 112,13.16; 128,21; 131,14; Ep 8,181,6; 182,10; 186,2
πατήρ (pl.) DN 132,8; 222,13; CH 21,16; 22,10; Ep 9,193,8
πατραλοίας Ep 7,166,7
πατριά DN 113,2; 132,6.12
πατριάρχης EH 125,21
πατριαρχία DN 132,6
πατρικός DN 206,16; CH 7,9; 8,13; 23,17; 34,17; 35,5; 38,6; EH 85,9; 111,17; 129,2
πατροκίνητος CH 7,4
πατροπαράδοτος CH 7,12
πατρότης DN 132,9; MTh 146,3; 150,1
παῦσις DN 171,7
πεντάτροπος Ep 7,168,5
πέρας DN 115,10.17; 117,10; 119,13; 148,15; 152,4; 154,9.17; 155,3.5; 180,2; 185,20; 189,8.9; 196,3; 209,11; 226,12; 228,20; 231,7; EH 66,16; 83,10; 90,18; 91,2; 120,19; 121,9.17.23; 122,13; Ep 7,169,8
περικαλύπτω DN 114,4; CH 8,12; EH 95,13.21; 96,16.17; 97,11; 98,20; MTh 145,13
περικάλυψις CH 57,8
περιληπτικός DN 116,1; 123,15; 138,12; 209,7; CH 52,20
περιουσία DN 191,13; 201,11; 204,3; 210,4; 219,23; CH 19,14; 53,10; Ep 4,160,10
πηγαῖος DN 124,8; 132,1; 145,6; 150,2; 151,9.16; 208,12; CH 38,10; EH 99,10.16
πηγή DN 128,11; EH 66,6; Ep 9,194,1.14
πιστεύω DN 199,10; EH 70,8; 123,19; Ep 8,180,10; 192,2; 10,209,7
πίστις DN 134,4; 179,8.12; 199,5.11.15
πλανάω DN 150,9; CH 13,9; EH 91,4; 130,19; Ep 8,187,6
πλάνη DN 149,12; 193,12; 199,14.17; CH 21,18; EH 131,9; MTh 150,5; Ep 8,175,1
πλάνησις EH 121,22; 123,18
πλάσις DN 109,8; CH 8,18
πλάσμα CH 9,21
πλάττω DN 215,15; CH 12,4; 55,12; MTh 143,2
πλῆθος DN 136,8.9.11.12; 154,14.15; 157,19; 158,3; 195,6; 217,8; 227,12 bis. 13.19 bis; 228,19; CH 23,8; 27,8; 35,3; EH 67,6.21; 83,6.17; 96,22; MTh 147,11
πληθύνω DN 114,6; 154,5; 185,3; 228,1; CH 8,7; EH 65,11; 83,1; 92,20; Ep 9,196,9
πληθύς DN 162,10; CH 16,22; EH 74,3; 86,1; 87,10; 91,6.15; 97,11; 115,5; 119,22; Ep 8,173,9
πληθυσμός DN 136,4
πληθύω DN 128,16; 135,16; 226,4
πλήρωμα DN 150,3; EH 71,8; 80,21; 93,24
πνεῦμα DN 119,8; 123,1.5.8.12; 124,2.6; 125,20; 130,8; 132,1.11; 228,9; CH 55,23; EH 73,10; 78,16.18; 79,5; 81,11; 84,15; 86,11; 92,8; 101,22; 102,18.20.22; 112,14.17; 128,18.19; MTh 146,4; 149,9; Ep 8,180,9 bis; 186,14; 9,194,10; 205,13
πνευματικός DN 132,9; EH 105,10
πνευματοκίνητος DN 108,2
ποικιλία DN 114,6; 195,14; 199,17; 226,4; CH 8,11; 10,8,; 29,6.16; 50,16; EH 65,11; 67,6.20; 82,23; 83,17
ποικίλλω DN 154,5; EH 105,21
ποικιλομορφία Ep 9,195,5
ποικίλος DN 126,5; 150,12; 210,12; EH 81,17; 103,21; Ep 9,200,3; 203,13
ποιμαντική Ep 8,185,9
πολιτεία EH 71,15; 74,1; 83,15.21; 91,23; 94,4; Ep 9,206,2
πολλαπλασιάζω DN 128,17; 135,16; 136,2; 187,5; 218,11; CH 50,4
πολλαπλασιασμός DN 136,15
πολλαχοῦ DN 200,8; CH 34,16
πολλαχῶς CH 20,20; 21,10
πολυγονία DN 192,21; 211,12
πολυειδής DN 208,2; 210,12; CH 50,15; MTh 143,3; Ep 9,196,1; 200,4
πολυκινησία DN 146,18
πολυκίνητος DN 221,2
πολυμέρεια CH 53,13; 58,3
πολυμερής CH 50,15
πολυμορφία CH 10,21
πολύμορφος Ep 9,196,10
πολυπάθεια Ep 9,196,7
πολυπαθής EH 86,21; 90,17; 91,4
πολυπλασιασμός DN 211,11
πολυπλασίως EH 99,18
πολυπραγμονέω DN 142,16
πολύς DN 110,7; 127,8; 129,8; 133,16; 134,4; 136,3.14.17.19; 137,3; 140,7; 141,5; 147,18; 149,15.18; 150,11; 152,13; 153,12; 156,13; 159,15; 161,6.13; 166,13; 174,21;

175,11; 176,10; 181,17; 184,11.12; 187,18; 188,2; 189,6; 195,15; 197,4; 216,1; 218,16; 219,25; 227,11.13.14.15 bis. 16; 228,17; CH 31,9.11.13; 50,5; 51,10; 52,10; 53,2; EH 64,5; 92,19; 93,12; 97,22; 99,2; 117,26; 118,4; 122,14; 131,4.32; MTh 143,6.8; 144,1; Ep 1,156,3.4; 6,164,5; 7,170,7; 8,171,4; 173,4; 179,9; 183,9 bis; 187,4.5; 188,3.10; 189,9.12; 9,193,6; 196,12; 203,13; 206,2
οἱ πολλοί DN 140,13; 142,1.2.4; 158,4; 178,11; 199,13; CH 10,1; 11,18; 23,7; EH 81,10; 97,1.10; MTh 144,2; Ep 7,166,11; 9,193,10; 197,2; 198,5; 10,208,5
πολύσχημος DN 208,2
πολύφωνος DN 127,1; MTh 144,1
πολύφωτος DN 139,1.5; CH 57,15; Ep 8,190,7
πολύχυτος MTh 144,2
πολυωνυμία DN 121,17
πολυώνυμος DN 118,11.13; 194,2; 214,9
πρᾶος Ep 8,171,10; 172,3; 178,5
πραότης Ep 8,171,4.6; 186,15
πραΰς Ep 8,186,10.13
πρεσβύτερος DN 144,21; 183,19; 184,3.18; 217,10; CH 42,10.18; EH 63,1; Ep 8,182,9
πρεσβύτερος (subst. masc.) DN 107,2; 215,15; CH 7,1
πρεσβυτικός DN 140,6.12.18
προάγω DN 131,9; 214,14; CH 49,12; EH 67,18; 85,15; 131,7; Ep 8,186,2; 9,198,3
προαγωγή EH 85,11
προαιωνίως DN 183,10
προβολεύς DN 160,3
προνοέω DN 120,10; 153,7; 159,18; 178,10.14.15; 213,13; 225,12; CH 8,6; 10,11; 11,9; 34,20; 38,3; 40,16; 54,7; 59,13; Ep 8,172,11; 9,203,4.7; 206,10.11
προνοητικός DN 155,11; 172,13; 178,17; 185,14; 210,7; 213,14; 222,16; 226,4; CH 38,5; 44,20; 49,7.11; 51,19; 54,3; 55,22; 57,22; Ep 8,175,12; 9,201,12; 203,4
πρόνοια DN 117,12; 120,4.7.10; 138,4; 144,20; 152,16; 153,6; 158,17; 159,1.11; 161,3; 163,4; 178,3.7.12.13 bis. 16; 180,4; 181,7.12.20; 220,8; 221,8; 223,10; 225,1.3.12; CH 8,13; 20,14; 32,11; 39,1.6.12.21; 46,1; 55,11; 59,1; EH 91,10; 92,7; Ep 8,182,5; 9,195,2; 200,6; 202,2.8; 203,1
πρόοδος DN 112,9; 126,10; 128,15; 135,14; 136,5; 137,9; 138,2; 160,9; 180,13; 181,1.18; 188,18; 202,14; 211,4.12; 213,14.17.18; 218,8; 227,16; CH 7,5; 30,16; 34,4; 37,13; 51,18; 55,22; EH 69,6; 73,7; 83,9; Ep 9,195,3
προσάγω DN 131,3; 139,9; 142,3; CH 29,22; EH 105,24; 110,10; 111,13; 114,9.10.13.24; 131,12; Ep 7,170,6
προσαγωγή CH 7,11; 22,21; EH 70,14; 73,3; 103,7; 108,16; 109,10; 111,2.10; 114,9.13.14
προσθήκη CH 54,18; 55,15
πρόσυλος DN 162,10; 205,3; CH 12,10; 13,16.19; 14,8; 28,24; EH 86,21; 88,17; 121,18; Ep 7,166,12; 9,196,6
προτέλειος DN 134,11; 196,11
προϋπάρχω DN 155,18
προϋφίστημι DN 115,11; 151,19; 158,14; 184,5; 185,1; 188,4.7; 192,19; 197,7
προφήτης DN 120,12; 123,1; CH 23,1; 44,6; EH 72,16; 95,15; 103,19; 104,1; Ep 8,171,11
πρῶτος passim, e.g. opp. δεύτερος DN 144,20; 169,22; 198,18; 226,4; CH 22,16; 26,19; 27,8; 32,14–34,16; 37,1.7; 40,17–22; 43,3; 48,13; 51,5; 55,22; 57,22; EH 73,8; 83,10; 85,18; 106,24–107,14; Ep 8,182,3
πρωτότοκος Ep 9,205,12
πρωτουργός CH 26,21; 27,11; 28,4; 29,14; 44,16; 45,20; 46,10.18; 49,1
πρωτοφανής CH 40,6; 42,11; 45,17; 56,9
πῦρ DN 119,8; 128,2; 132,19; 163,10; 168,15; 176,1; 202,15; CH 15,13; 35,16.18; 45,8; 51,22–53,5 passim; 54,25; EH 70,6; 132,5; Ep 9,200,1.5

ῥίζα DN 214,13; Ep 9,194,13
ῥοπή CH 37,20; EH 90,21

σάρξ EH 70,9; 85,12; 86,9; 93,7; 129,5
σαφής DN 126,6; 130,2; 135,13; 141,2; 157,1; CH 22,2; 30,1; 39,20; 40,20; 44,24; EH 69,13; 74,8; 84,12; 86,17; 90,12; Ep 9,198,13
σειρά DN 139,1
σιγάω EH 73,16
σιγή DN 111,6; 145,8; 170,5; CH 59,13; MTh 142,2
σκοπός DN 135,10; 156,3; 161,8; 163,17; 177,8; 180,9; 195,17; 203,10; 206,8; CH 9,16; 17,10; 28,15; EH 68,17; 84,2
σκοτεινός DN 177,14; EH 109,1; MTh 142,2; Ep 8,190,12
σκοτοποιία CH 28,1

σκότος DN 149,16; 172,18; 197,1.2; EH 85,15; MTh 142,10.15; 150,4; Ep 1,156,3.7
σκοτόω DN 172,17
σμικρός DN 208,18–209,8 passim; CH 45,7
σμικρότης DN 154,12; 208,1; MTh 149,4
σοφία DN 108,1; 118,16; 146,9; 157,12; 158,4; 181,5.9.10.13.17; 182,2; 185,20; 193,6.7.8.9; 194,16.17; 195,12.17.19; 196,1.2; 197,3; 198,15.22; 200,3; CH 11,8; 12,7; 13,15; 20,19; 27,8.13; 28,6; 42,21; 43,1.2; 46,13; 54,20; EH 100,20; MTh 146,10; 149,8; Ep 7,166,10.15; 9,193,8; 201,7.11; 202,5; 203,7.11; 204,4; 207,5
σόφισμα Ep 9,196,2
σοφιστής Ep 7,166,7
σοφοδότις DN 181,14
σοφόδωρος DN 131,10
σοφοποίησις DN 129,1
σοφοποιία CH 50,10
σοφοποιός CH 28,5; EH 104,22; 131,5
σοφός DN 113,4; 118,14; 123,13; 125,17; 193,5.11; 203,17; CH 46,16; EH 65,7; 77,13.18; 83,16.18; Ep 7,167,4; 170,6
στάσις DN 117,9; 152,22; 153,1.2; 154,8.10 bis; 185,22; 205,15; 207,8; 212,16–213,5 passim; 213,18; EH 76,19; 82,19; 117,20; Ep 7,166,3; 167,10; 8,183,4
σταυροειδής EH 72,14; 102,10; 110,20; 111,4.21.25; 117,11; 118,6
σταυρός EH 102,12; 111,24; Ep 7,169,2
στερέω DN 165,22; 166,6.10; 167,1.2; 177,20; 178,7; CH 13,21
στέρησις DN 166,6; 168,4; 172,8; 173,14.18; 175,5–9 passim; 177,10; 180,5; 194,1; 203,16; 206,15.21; CH 14,21; EH 78,2; MTh 143,7; 148,7; Ep 1,156,5
συγγενής DN 144,12; CH 10,18; 45,11; 49,17; 57,19; EH 97,13; 106,26; 118,4; MTh 147,17; Ep 9,198,11
συγκεφαλαίωσις EH 65,24; 84,21
συγκεράννυμι DN 127,12; 218,20; 219,5
σύγκρασις DN 152,21; CH 8,7
συγκρατικός DN 158,14; 161,2
σύγκρισις DN 154,16
συγχέω DN 125,7; 127,4
σύγχυσις DN 124,16; CH 41,21; 51,10
συλλήβδην DN 124,3; CH 58,2; EH 66,3
συμβολικός DN 118,5; 121,3; 149,9; 211,9; 231,8; CH 7,13; 9,7; 15,14; 56,1; EH 68,2; 73,20; 78,6; 82,10; 92,10.20; 99,8; 101,13; MTh 146,11; 147,2.6; Ep 8,177,3; 9,193,5; 194,6; 197,11; 207,4.9
σύμβολον DN 114,6; 115,6; 154,4; 210,19; 211,8; CH 8,3; 9,14; 10,8; 29,5; 34,4; 35,9; 47,1; 54,6; 55,12; EH 65,11; 67,6.14; 68,1.4; 69,14; 73,12; 76,1.11; 77,25; 79,13; 81,7.11.17; 82,1.23; 87,25; 89,7.12; 90,5; 92,18; 102,1.19; 103,22; 105,15.20; 107,22.24.27; 108,12; 116,1; 118,23; 124,20; 129,16; 130,3.15; 131,26; Ep 8,176,9; 181,7; 9,193,4.12; 197,5.7; 198,2.11; 199,10; 200,1.9; 202,1; 206,12
συμμετρία DN 170,21; CH 44,24; 47,22; 50,7; 57,23; 59,12; EH 65,12; 75,9; 85,5; 99,3.21; 101,2; 107,7
συμμιγής DN 129,11; 207,3
σύμμικτος DN 154,1; 191,15; CH 57,20
σύμπνοια DN 198,19
σύμπτυξις EH 79,11; 116,18
συμπτύσσω DN 112,13; 161,12; EH 64,5; 67,21; 82,23
συμφυΐα DN 217,7; 219,13
συμφυής CH 10,11; 11,14
σύμφυλος DN 230,2
σύμφυρσις CH 19,10
συμφύρω DN 128,1; 211,9; 218,6; Ep 9,200,9
συνάγω DN 112,14; 121,4; 134,6; 139,18; 148,19; 149,2; 150,8.13; 151,10; 153,13; 161,13; 162,1; 195,5; 202,14; 219,9.13; 226,5; 228,10; CH 40,1; 48,11; EH 71,7; 79,11; 83,2; 88,13; 94,11; 118,3; 119,8; 122,23
συναγωγή DN 219,19; EH 79,16; 88,16; 98,23
συναγωγός DN 150,10; 217,10; CH 7,6; 55,4
συναΐδιος DN 216,16; MTh 146,6
σύναξις EH 79,9.20; 80,7; 82,7.22; 95,1.3.9; 97,22; 98,15; 106,19
συνεκτικός DN 120,2; 155,11; CH 50,11; 54,9
συνεργέω DN 221,7
συνεργία CH 19,22; 31,13; EH 71,5
συνέχω DN 136,12; 147,1.9; 149,1.4; 152,4; 154,24; 155,16; 156,5; 158,16; 187,11; 196,12.21; 201,12; 202,19; 213,12.20; 214,11.15; 215,1; 219,13; 225,2; 228,14; CH 49,5
σύνθεσις CH 8,16; 9,12; 10,13; 11,2; EH 81,18; 98,23; 99,9; 103,21
σύνθετος EH 92,23
σύνθημα CH 13,18; Ep 9,196,8; 197,1; 200,12; 203,8

συνίστημι DN 117,14; 124,2; 148,13; 183,16; 213,5; Ep 4,161,2; 7,169,3
σύνταξις EH 84,13
συντάττω DN 169,10; 210,4; 228,13; EH 72,6; 131,19; Ep 4,160,4
σφραγίς DN 129,7.8.12.13; EH 76,2; 110,21; 111,4.22; 118,6
σώζω DN 163,12; 171,15.21; 183,17; 206,10; EH 66,12; 70,3; 71,4 bis; 76,3; Ep 8,185,4
σῶμα DN 109,9; 119,6; 128,1.4; 141,6; 148,3; 153,1; 173,17–174,3 passim; 178,2; 185,15; 192,2; 202,19; 211,2; EH 74,1; 78,2.3; 85,16; 93,3; 121,2.14; 123,14.15; 126,8; 129,23–130,5 passim; MTh 148,2; Ep 10,209,6
σωματικός DN 133,10; 210,15; CH 14,10.23; 53,12; 57,24; EH 67,11; 73,19; 121,11; Ep 9,194,9
σωματοειδής DN 210,14; EH 71,2; 78,4
σωματοποιΐα CH 10,17
σωματοπρεπής DN 158,1; Ep 9,194,12
σωστικός DN 109,5; 172,13; 174,19; 178,14; 205,21; 206,9; CH 24,1; 39,12; EH 114,13
σωτήρ Ep 8,189,3
σωτηρία DN 119,3; 200,4; 205,16.20; 206,1.2.7; 210,8; CH 34,18; 59,1; EH 66,11.22; 70,16; 71,6; 91,21; 92,7; 120,20; 130,4; 131,14; Ep 8,172,3; 173,10; 174,12; 9,196,4; 206,11
σωτήριος CH 23,2; 30,11; EH 85,4.20; Ep 7,169,2
σωτηριώδης EH 76,3; 84,23; 87,23

ταξιαρχία CH 22,19; 34,14; 35,10.25; 36,9; 40,9; 42,7; 45,16; Ep 8,177,1
τάξις DN 113,11; 134,14.15; 144,18; 145,3; 146,17; 147,10; 154,17; 161,9; 166,3; 167,14.16; 170,20; 173,18.19; 185,20; 198,1.18; 202,10.12; 204,7.21; 205,17; 219,10; 224,10; 229,5; CH 9,5; 17,3; 18,12.17; 19,21; 21,18; 22,16.20; 24,2; 25,4.10.14; 27,4.10; 29,2.20; 33,23; 34,8; 36,6.14.20; 37,10; 40,16; 41,2; 42,21; 48,24; EH passim; MTh 149,3; Ep 7,167,5; 8,176,3.14; 177,7; 178,11; 181,1.13; 182,8; 183,15 bis; 184,1; 9,200,11
τάττω DN 147,1; 158,4.10; 184,10 bis; 196,9; 206,17; CH 9,1; 21,9; 23,12.18; 25,6; 28,21; 33,18; 36,19; 40,15; 41,17; EH 77,20; 104,9; 106,2; 109,24.25.26; Ep 8,176,12; 178,3; 182,5; 183,6.7; 184,5
ταὐτότης DN 126,17; 145,1; 152,15; 153,8 bis; 162,11; 179,1; 199,7.12; 204,15; 209,12; 210,5.6.9; 211,11; 212,17; 219,19.21; 225,10; CH 8,8; 55,5; EH 82,21; Ep 9,202,3.8
τελειοδύναμος DN 204,16
τέλειος DN 134,10.11; 140,12.15; 165,13; 168,8; 173,8; 193,13; 204,14; 226,6–227,5 passim; CH 7,3; 19,5; 31,1; 34,7; 45,7; EH 68,13; 72,9; 74,22; 75,15; 77,7; 85,3.22; 88,7; 98,10; 105,16.17; 115,16; 116,14; 117,8.24; 118,13; 119,25; 130,4; 132,3; Ep 7,170,6
τελειότης DN 140,16; 145,6; 154,15; 171,16; 172,20; 179,2; 206,14; 227,5; CH 19,5; 41,7; 54,2; EH 109,21; Ep 9,201,6; 203,8
τελειόω DN 136,12; 148,4; 155,16; 187,19; 228,16; CH 19,12; 31,4; EH 68,5; 72,14; 75,18; 81,16; 92,8; 110,19; 114,8; 120,6; 123,8; 125,3; 128,4; 129,14.21; Ep 9,205,13
τελείωσις DN 120,4; 196,3; CH 18,14; 19,5; 26,6; 27,11; 30,24; 34,5.13; 41,6; EH 63,4; 65,20; 66,17; 78,15; 79,13; 88,23; 89,6; 98,22; 102,9; 103,1; 104,5.19; 106,7.12; 107,12; 108,1.2; 110,7–113,17 passim; 115,2; 116,14.19; 117,1; 119,7.9; 123,9; 124,10.11; 125,7.23; Ep 9,199,7
τελειωτικός DN 120,1; 150,10; CH 17,8; 19,14; 55,10; 56,12; EH 68,14; 78,14; 79,14.17; 82,17; 86,8; 95,19; 97,20; 102,19; 106,15.20.23; 107,9; 108,5; 109,13; 110,21; 111,5; 113,18; 116,11
τελεσιουργέω DN 147,9; 227,4; CH 19,2.6; 30,21; 33,26; 40,4; EH 79,17.20; 106,21; 109,16; 112,8; 113,5; 114,4; 115,15
τελεσιουργία CH 30,20; EH 84,20; 95,4.17; 97,8; 102,5; 110,1; 112,14; 113,4.10
τελεσιουργικῶς Ep 9,199,4
τελεσιουργός DN 145,5; CH 19,19; EH 64,13; 78,16; 85,3.21; 102,8; 103,4; 107,10.21; 108,3.6; 109,13; Ep 9,201,2; 204,7
τελεστικός CH 19,19; 28,17; 34,10; EH 78,20; 110,19; 114,6; 116,19; 119,10; 120,2; 130,6; Ep 9,197,11
τελετάρχης EH 111,11; 112,7.13; 128,8
τελεταρχία DN 112,1; CH 9,8; 18,7; 26,3; 29,24; 30,18
τελεταρχικός CH 17,6; 20,8; 34,12; 40,2; EH 111,16; 112,14; 113,19; 128,18; 130,11

τελετάρχις DN 134,10; CH 8,14; EH 129,8
τελετή CH 17,8; 34,6; EH 63,6; 73,12; 79,1–80,6 passim; 82,10.22; 84,1.5.22; 86,3; 87,13.21.23; 95,4.8.16; 102,18; 103,1.14.15.16; 104,14.16; 105,9.23; 106,4.9.17.19; 108,9.13; 114,11; 116,5.13; 119,8; 124,14; Ep 8,188,11; 9,197,15
τελετής CH 18,6
τελετουργέω CH 48,7.26; 49,3; EH 103,2; 108,6
τελετουργία EH 97,19; 98,16; 103,16; 104,3; 108,3; 115,5; 116,22
τελέω DN 112,1; CH 9,10; 17,9; 18,3.7; 19,2.20 bis. 23; 26,2; 29,15; EH passim; Ep 7,168,15; 8,176,13; 184,8; 189,2
τέλος DN 147,10; 148,10; 163,17; 176,14; 177,9; 187,14; 189,8; 198,18; 199,1; CH 55,15; EH 78,19; 79,21; 113,6; 118,19; 119,1; 120,20; 122,6.17; 129,18; Ep 8,175,9
τετράστοιχος CH 56,2
τριαδικός DN 116,8; 229,9; CH 26,13.18; EH 104,11; MTh 146,3
τριάς DN 113,1; 126,15; 138,3; 148,8; 186,5; 229,6.7.10; EH 66,7; 104,6; 115,2; MTh 141,2
τρισσός EH 66,9; 73,2; 105,21; 106,17; 117,11
τρισυπόστατος DN 113,1; CH 32,9
τριττός DN 211,2
τυπικός Ep 9,198,4
τυποπλαστία CH 52,7
τύπος DN 109,8; 114,4; 120,14; 130,2; CH 11,12; 16,3; 51,22; 56,1; EH 77,11; 105,7.13; 117,11; 118,6; Ep 9,198,13
τυπόω DN 111,9; CH 10,3; 35,24; 39,3; 48,2; EH 96,4
τυπωτικός CH 8,3; 57,1; 59,7; Ep 9,196,9; 198,11; 199,13
τυραννικός CH 32,19; 33,19; EH 124,6; Ep 8,177,8; 178,9

υἱαρχία DN 132,7
υἱικος DN 123,10
υἱοθεσία EH 72,13; 98,1
υἱός DN 115,4.5; 123,8.11; 125,19; 128,12 bis; 132,8.12; CH 23,15; Ep 8,182,10; Ep 9,194,12
υἱότης DN 132,6.9.12; MTh 146,3; 149,9
ὑλαῖος CH 8,16.21; 10,6; 14,1.24; 15,3; 50,7
ὕλη DN 133,10; 144,8; 174,4–175,4 passim; CH 11,4; 14,21; 15,2; 45,2.4.6; 52,13; EH 98,24
ὑλικός DN 195,6; 197,4; 205,9.13; CH 9,3; 13,6; 16,11.14; MTh 148,5; Ep 4,161,1; 10,208,14
ὑμνέω DN 110,8; 111,11; 112,11; 117,1.7.13; 118,2.14; 120,1.9; 121,1.16; 122,2.8; 123,1.2.13; 129,3; 133,14; 135,4; 137,10; 141,9.12; 147,3; 149,10; 150,15; 152,12; 157,8.19; 161,11; 169,8; 180,1.9; 181,7.13; 184,3.18; 187,6; 190,3; 192,21; 193,1.6; 194,4.17; 196,4; 198,10.21; 200,4.11; 203,24; 204,6; 205,16.20; 206,8; 207,10; 208,7; 213,16; 214,10; 215,8; 216,20; 224,2; 225,5.15; 228,8.18; 229,6.9; CH 9,18; 12,6.15; 15,11; 20,4.7; 32,7; EH 64,24; 79,2; 80,1; 81,6.7; 84,3; 87,22; 88,1.10; 90,9.10.12.14; 92,6.8.17; 94,13.21; 97,19; 103,16; 104,13; 106,17; 122,1; 124,5; 125,1; MTh 145,4.8; 146,2.9; Ep 9,201,8; 203,7; 204,7
ὑμνητικῶς DN 112,9
ὑμνολογία DN 111,9; 112,8; CH 11,4; 31,23; EH 80,21; 84,7; 87,22; 104,1
ὑμνολόγος DN 141,14
ὕμνος DN 111,8; 128,13; 160,16; 217,5; CH 31,16.23; EH 71,7; 87,24; 92,12; Ep 8,189,11
ὑμνῳδία DN 123,15; 141,16; 230,8; CH 48,2
ὑμνῳδός DN 205,21
ὕπαρξις DN 117,11; 122,1; 126,1.15; 128,14; 143,11; 144,4; 152,14; 169,16; 182,20; CH 12,7.8; 15,3; EH 77,22; 83,14; 85,9; 102,16; Ep 9,200,7.10
ὑπάρχω DN 178,5; 183,3.10; 186,3; 213,2; 217,5; CH 10,14; 18,8; EH 69,9 bis; 81,18; 112,13; Ep 9,194,4; 198,7
ὑπεράγαθος DN 125,14; 126,16; 138,3; 145,11; 223,6; MTh 141,2; Ep 2,158,5; 8,172,9; 173,12
ὑπεραγαθότης DN 117,6
ὑπεράγνωστος DN 115,13; 116,11; 126,9; MTh 141,3
ὑπεράπειρος DN 201,8
ὑπεραπλόω DN 147,13; 189,4; 199,2; 226,12; CH 38,10
ὑπεράῤῥητος DN 115,11; 126,9; CH 47,2; Ep 7,167,9
ὑπεράρχιος DN 112,3; 155,5; 222,15; CH 8,2; 32,11; 36,7; 40,10; 47,2; Ep 2,158,8
ὑπεράτρεπτος DN 211,10
ὑπερβλύζω DN 150,2; 208,15; 219,23; 223,12; 225,16; 227,3; EH 99,18; Ep 9,204,5

ὑπέρβλυσις DN 191,16
ὑπερβολή DN 146,8; 155,15.18.20; 159,10; 189,3; 218,12; 225,15; Ep 5,162,5; 9,205,6
ὑπερδύναμαι DN 201,6
ὑπερδύναμος DN 203,23
ὑπέρειμι DN 184,4; 187,12; 193,7; 222,2; 229,13; MTh 143,5
ὑπέρζωος DN 125,15; 192,19; 193,3
ὑπέρθεος DN 117,1; 125,15; 126,15; 135,3; 136,15; 143,10; 222,9; 223,6; MTh 141,2; Ep 2,158,5
ὑπερθεότης DN 229,13
ὑπερίδρυσις DN 126,10
ὑπεριδρύω DN 115,16; 118,9; 128,3; 132,11.16; 134,15; 164,1; 181,11; 193,9; 196,6; 212,18; 225,19; CH 29,1; 39,22; 43,15; 47,3.5; Ep 1,157,2; 9,197,7
ὑπερίστημι DN 161,10
ὑπέρκειμαι DN 109,10; 129,9; 130,10; 150,5; 161,5; 225,6; CH 10,20; 12,10; 22,17; 25,11; 26,17; 30,12; 33,2; 41,12; 42,5.10.18; 46,4; 68,10; 87,12; 99,22; 100,2; 127,2; MTh 143,1.12; 147,12; Ep 1,156,7; 8,182,8
ὑπερκειμένως CH 25,6; 31,15; 45,19; 51,20
ὑπερκόσμιος DN 111,8; 112,13; 119,7; 128,5; 144,11.18; 145,5; 150,2; 161,7; 185,17; 186,8; CH 8,15; 9,7; 10,22; 11,18; 12,15; 13,6; 14,23; 16,12; 20,5; 21,4.19; 25,4; 26,4; 28,8; 32,14; 33,18; 42,1; 47,21; 50,6.8; 56,8; 58,15; 59,10; EH 63,5; 64,16; 65,10; 67,1; 70,11; 83,23; 87,3; 88,13; 89,10; 90,1; 91,22; 100,1.18; 101,17; 103,7; 105,3; 114,16; 119,19; Ep 9,199,4
ὑπέρλαμπρος DN 201,13
ὑπερλάμπω MTh 142,3
ὑπερουράνιος DN 111,4; 115,3.15; 119,7; 128,6; 132,7; 149,11; 191,11; 200,9; CH 9,11; 11,2; 13,20; 23,11; 26,1.5; 31,22; 32,9; EH 67,20; 69,2; 94,21; 100,8; 101,19; 103,2; 104,16; Ep 8,191,12
ὑπερούσιος DN 108,7.9; 109,11.13; 110,2.6.12; 112,3; 113,1.11; 114,4; 115,9.14; 116,5.8; 117,4; 119,7; 125,15.19; 126,15; 128,3.8.10.11; 130,6; 131,8; 132,3; 134,13; 135,1 bis. 5.8; 136,1.6.9.16; 146,12; 151,5; 152,12; 155,4; 159,14; 162,9; 163,23; 166,14; 180,10; 182,19; 186,5; 187,8.12; 188,5.9; 199,3; 201,21; 204,2; 209,9.12; 213,3; 222,2.8.15; 223,13; 228,11.15; 229,3.10.13; CH 12,5.20; 14,14; 20,1.10.14; 22,19; 23,11; 29,9; 32,12; 33,13; 34,12; 35,24; 36,9.17; 39,21; 40,14; 43,14; 44,19; 47,4; 48,7; 50,11; 52,9; EH 63,12; 67,17.22; 96,12; 98,27; 103,3; MTh 141,2; 142,10.13; 143,12; 145,4 bis. 13; 146,7; Ep 1,157,3; 3,159,5; 4,160,7.9.10; 5,162,5; 9,194,8; 195,1; 199,13; 200,1
ὑπερουσιότης DN 108,9; 117,5; 126,14; Ep 4,160,9
ὑπεροχή DN 131,13; 147,7; 154,18; 196,9.12; 198,2; 208,16; 219,24; 224,11; 225,16; 227,6; CH 47,4; MTh 150,8; Ep 9,202,10; 205,2
ὑπεροχικός DN 117,10; 125,16; 132,12; 146,9; 151,17; 181,12; 189,9; 194,16; Ep 1,156,5; 4,161,5
ὑπερπλήρης DN 134,16; 135,6; 136,11; 193,2.8; 208,11; 225,14; 226,11; CH 38,6; 41,5; Ep 4,160,10; 9,204,9.13; 205,6
ὑπερπληρόω MTh 142,4
ὑπερπληρότης DN 208,14
ὑπέρσοφος DN 125,15; 194,20; 195,10; 196,3; 200,3; Ep 7,170,7; 9,201,7
ὑπερτελής DN 134,11; 155,5; 196,10; 226,11
ὑπερύπαρξις DN 117,6
ὑπερφαής DN 120,13; 198,14; MTh 141,4
ὑπερφανής DN 115,2; 116,12; MTh 142,2
ὑπερφυής DN 112,12; 114,5; 117,2; 133,11.14; 135,1 bis. 4.7; 136,18; 139,18; 142,14; 151,18; 193,10; 221,11; 223,13; CH 11,16; 19,23; 45,15; MTh 143,10; Ep 4,160,12; 161,2; 7,167,10; 168,4; 169,6.11; 9,197,7; 199,12; 203,5
ὑπέρφωτος DN 150,6; MTh 142,1; 145,1
ὑπερώνυμος DN 116,5; 120,5.13; 229,8
ὑπήκοος Ep 8,177,6; 182,6
ὑπόληψις Ep 9,199,9
ὑπόστασις DN 113,7; 117,15; 127,3; 128,10.13; 137,12; 165,2; 177,1.10; 182,19; 222,11; EH 73,2; 85,20; 117,12
ὑποστάτης DN 208,4; 212,7; 214,2; 221,16.20; 223,1.5
ὑποστατικός DN 191,3; 193,6
ὑποστάτις DN 120,1; 182,19; 195,2; 196,2; 218,19
ὑποφήτης CH 15,22; 44,2; EH 128,5; Ep 8,176,6
ὑποφητικός CH 21,20; 36,19; 43,10; EH 83,19; 128,7.18
ὕφεσις DN 110,17; CH 28,7.25; 30,21; 32,19; 33,3; 52,19; EH 77,5; 99,4

ὑφίημι DN 117,16; 140,20; 144,20; 153,6; 158,17; 159,3; 161,4; 181,18; 186,6; CH 22,17; 25,10.22; 30,1; 34,11.25; 42,6.9; 43,1.4.7; 44,1; 45,23; 46,15; 55,22; 58,22; EH 97,14; 99,19; 101,21; 104,23; 107,5; 109,21; 111,7; 119,24; 120,3.11; 124,2; Ep 8,182,8
ὑφίστημι DN 127,6; 144,6; 148,12; 163,1; 166,16; 167,15; 171,3; 183,4.7; 184,6; 189,10.15; 190,7; 219,12; 222,4; CH 20,10; EH 88,3

φαίνομαι DN 164,9; 194,5.9; 210,13 bis; CH 8,21; 13,14; 15,11; 16,12; 55,17; EH 73,15; 81,18; 85,14; 95,22; 97,8; 122,7; Ep 6,164,4.6; 9,196,8; 197,1; 198,15; 199,5
φθόνος EH 75,6
φθορά DN 144,8; 164,17.19; 165,3.4.6; 167,12; 170,18.22.23 bis; 171,1.20; 173,6; 216,10; EH 77,16; MTh 148,7
φιλανθρωπία DN 114,3; 126,1; 135,2; 191,16; 221,5; 230,18; CH 22,23; 34,17; 35,5; EH 70,5; 88,10; 91,9; 92,23; 93,19; 127,21; Ep 3,159,4; 4,161,4; 8,184,10
φιλάνθρωπος DN 113,6; 130,9; CH 9,8; 29,15; 30,10; EH 82,23; 83,9; 93,17; 112,9; Ep 4,160,8; 8,173,7; 185,4; 192,1
φρίκη EH 70,17; Ep 8,187,5
φρίσσω Ep 8,175,8; 184,13
φρουρά DN 120,2; 125,11; 144,14.21; 185,21; 196,3
φρουρέω DN 125,10.11.12 bis; 148,14; 186,11; 187,19; 206,4; Ep 9,201,3
φρουρητικός DN 152,18; 207,3; CH 51,17; 53,25; 54,8; 55,4; 57,12; Ep 9,204,3
φυλακή Ep 8,176,13; 10,210,2
φυλακτικός DN 173,5; 220,8
φυλάττω DN 121,14; 128,12; 202,17; 205,18; 207,4; 220,15; EH 131,25
φυσικός DN 135,7; 161,2; 173,7.10; 213,11; 214,6; CH 19,23; 45,15; EH 70,5; 73,14.18; 74,1.16; 99,5; 131,12
φυσιολογία DN 133,12
φύσις DN 113,5.10.11; 133,9; 135,2; 142,13; 151,18; 154,12; 163,11.18; 170,12–178,17 passim; 182,20; 185,12.13; 186,2; 192,4–14 passim; 194,12; 197,16.19; 202,7; 204,17.20; 206,10; 210,18; 216,2; 219,3; 223,14; 229,16; CH 46,2; 53,8.11; 56,3; EH 66,20; 75,11; 86,9; 88,19; 90,16; 93,18; 94,15; 126,16; MTh 146,2
φῶς (sg.) DN 117,1; 118,12; 123,14; 125,4; 127,8.10.14; 128,2; 131,8; 144,2; 147,2–150,14 passim; 151,8; 156,18; 170,1; 172,17.18 bis; 187,19; 194,2; 196,11.12.21; 197,2; CH 7,9; 12,8.12; 15,12; 17,8; 19,5.7.11.16.18 bis; 28,17; 29,8; 30,19.21; 31,4; 38,12; 41,5; 46,1.3; 55,1; 56,8; 57,18; EH 64,4; 74,13.15.17.21 bis; 75,13.22; 76,19; 79,24; 80,2.3; 82,12; 85,15.17 bis; 91,19; 94,7; 105,8; 106,11; 107,5; 125,12; 126,14; MTh 145,14; 148,7; 149,6; 150,4; Ep 1,156,3 bis. 6.7; 5,162,3; 8,180,14; 187,3; 9,196,12; 206,2; 10,209,10
φῶς (pl.) DN 111,10; 113,12; 127,4.9.11.14; 132,3; 136,19; 145,9; 146,17; 201,13; CH 7,3; 9,3; 29,13; 38,5; 46,5; 53,14; EH 126,13; MTh 143,15; 144,1; 146,5; Ep 9,199,13
φωταγωγέω DN 111,7; CH 48,15; 59,11; EH 80,4; 82,8; 106,9; 123,21; Ep 8,173,13
φωταγωγία DN 145,5; EH 75,8; 79,25; 130,20
φωταγωγικός EH 108,9
φωταγωγός EH 104,18; 109,14
φωτίζω DN 111,8.17; 133,1; 144,2; 147,8.13; 148,1.20; 149,4; 150,10; 172,18; CH 7,10; 15,13; 19,1.2.6.11; 30,20; 31,2; 33,25; 40,4; 45,5; 46,2 bis; 48,23.24; EH 74,17; 75,6; 106,13; 109,16; 110,1 bis; 114,22; 115,19; 120,1; Ep 8,180,8
φώτισμα EH 70,1; 80,1
φωτισμός CH 19,6; 30,24; 34,13; 106,15; 119,8
φωτιστικός DN 147,16; 150,6; CH 19,16; 27,19; 46,24; 52,17; 54,25; EH 106,6.19.23; 109,3.14.17; 115,16; 118,15; 119,9; 120,2; 125,15; Ep 8,180,14; 181,1.2
φωτογονία Ep 9,195,1
φωτοδοσία DN 115,1; 136,19; CH 8,2; 9,2; 25,22; 28,3; 38,7; 39,14; 40,3; 44,21; 45,6.16
φωτοδότις EH 124,17
φωτοειδής CH 13,10; 17,2; 27,19; 56,18.20; EH 64,13; 75,4; 78,11.13; 85,21
φωτουργός CH 34,10
φωτοφάνεια DN 111,11; CH 7,5; 23,10
φωτοχυσία DN 150,2; Ep 5,162,5
φωτωνυμία DN 149,10
φωτωνυμικῶς DN 147,3

χάρις CH 19,23; 22,25; 23,2; EH 94,13.18.20; 102,8; 112,3; 116,19; 128,1

χάριν (c. gen.) CH 41,13; EH 130,20
χάσμα Ep 8,190,12.14.16; 191,18
χειραγωγέω DN 153,15; EH 72,19; 88,25; 108,9; 122,11; Ep 8,187,2; 9,198,14; 203,14
χειραγωγία DN 111,17; 125,3; CH 8,21; 46,24; EH 74,10
χειραγωγός DN 136,19; CH 22,21; EH 76,7; 105,10
χορηγέω CH 58,10; EH 102,22; Ep 9,201,12; 204,5
χορηγία DN 227,4; Ep 9,206,4
χορηγός DN 118,16; 197,9; 198,22; CH 15,14; Ep 9,201,6
χρῖσις EH 72,10.11; 77,10; 78,14; 102,19; 129,18.19
χριστοειδής DN 114,8; EH 121,22; Ep 8,181,7
χρίω EH 72,12
χρονικός DN 113,10; 189,15
χρόνος DN 142,4; 146,21 bis; 148,6; 169,19; 173,8; 182,21 bis; 183,2.13.14; 189,15.16; 202,13; 215,8–217,4 passim; MTh 149,7; Ep 7,168,3
χύσις DN 136,7; 202,16; 204,3; 208,13.17; 223,8.11; CH 27,8.13; 28,6; 31,12; 45,17; EH 72,14

ψευδωνύμως Ep 8,181,5
ψυχαγωγία EH 74,3; 81,17
ψυχή DN 119,5; 128,4; 140,8; 145,10.11.17.18; 146,2; 149,13; 153,1.10.17; 154,12; 156,9.15.17; 164,10; 172,12.14; 173,20; 174,2.20; 175,1.18; 176,2; 178,1; 185,14; 186,2.8; 191,4; 192,2.10; 195,12.16; 202,19; 209,4; 210,14.16; 219,8; 230,2; CH 13,18; 53,11; EH 78,2; 89,23; 91,20; 96,2; 120,22; 121,2.3.5.11.15.16; 129,24.25; 130,1; MTh 149,1; Ep 8,175,4; 9,193,7; 198,8; 199,6; 10,208,4
ὦμος CH 54,4; EH 71,1; Ep 8,175,1; 187,7
ὥρα DN 148,5; 214,9; Ep 7,168,3.6; 169,5; 8,184,7
ὡραιότης DN 151,1; 170,3; CH 18,11